

www.jfbsteel.com.cn

~~57.616~~
200/5
233

PA2104 R2.A1.1874/5
743017

302687651

www.libtcol.com.cn

www.libtool.com.cn

www.libtool.com.cn

www.libtool.com.cn

ΑΠΑΝΤΑ
www.libtool.com.cn
ΤΑ ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΑ

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥ ΡΙΖΟΥ

ΤΟΥ

ΡΑΓΚΑΒΗ

ΤΟΜΟΣ Ε΄

ΜΕΤΑΦΡΑΣΙΣ ΑΡΧΑΙΩΝ ΔΡΑΜΑΤΩΝ

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

ΤΥΠΟΙΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΑΝΕΞΑΡΤΗΣΙΑΣ

ἐπὶ τῆς διασταυρώσεως τῶν ὁδῶν Ἀτέλου καὶ Ἀκαδημίας

1875

57. c. 12.

www.libtool.com.cn

www.libtool.com.cn

Α. Ρ. ΡΑΓΚΑΒΗ

ΑΡΧΑΙΩΝ ΔΡΑΜΑΤΩΝ
ΜΕΤΑΦΡΑΣΕΙΣ

ΣΟΦΟΚΛΕΟΥΣ ΑΝΤΙΓΟΝΗ
ΑΡΙΣΤΟΦΑΝΟΥΣ ΝΕΦΕΛΑΙ, ΕΙΡΗΝΗ, ΟΡΝΙΘΕΣ

www.libtool.com.cn

ΠΡΟΟΙΜΙΟΝ

Μετάφρασις ἀρχαίων ποιημάτων εἰς τὴν καθομιλουμένην δύναται μέχρι τινὸς νὰ θεωρηθῆ ὡς βεβήλωσις, διότι καὶ ὑπὸ τοῦ μεταφραστοῦ τὴν ἀδέξιον χεῖρα, καὶ ὑπὸ τῆς ἀτελεστερίας γλώσσης τὸ δύσχρηστον ἐργαλείον, τ' ἀριστουργήματα ἐκεῖνα, στερούμενα τοῦ πλείστου τῆς περὶ τὴν ἔκφρασιν λεπτότητος καὶ δυνάμεως, καὶ οὕτως εἰπεῖν τῆς λαμπρᾶς αὐτῶν ἐπιφανείας ἀπογυμνούμενα, περιέρχονται εἰς ἡμᾶς ὡς τὰ ἄνθη ὧν ἐμαράνθη ἡ ζωηρότης τοῦ χρώματος, ὧν ἀπετρίβη ὁ χνοὺς καὶ ἐξητμίσθη τὸ ἄρωμα, ἢ ὡς τὸ ἄγαλμα οὐ ἀπειρόκαλος σμίλην ἀπέξεσε τὴν ἀρχαίαν ἐπίδερμίδα.

Αἱ παροῦσαι δὲ μεταφράσεις ἐγένοντο ἐν ἑπαρέργων μέρει, μόνην ἀξίωσιν ἔχουσαι νὰ παράσχωσι, δίκην ἀμυδρῶν φωτογραφημάτων, γενικὴν τινα ἔννοιαν τῶν λαμπρῶν πρωτοτύπων, καὶ τοῖς ἦττον ἐξωκειωμένοις πρὸς τὰς κλασικὰς ἀναγνώσεις νὰ καταστήσωσι διὰ παραδειγμάτων καταληπτὴν τὴν ἀθρόαν ἐντύπωσιν ἣν ἀπετέλουν ἐπὶ τῶν συγχρόνων αἰδραματικαὶ συνθέσεις, καὶ ἣν καταστρέφει δι' αὐτοὺς μέχρι τινὸς μελέτη ἐπίπονος, συνεχῶς εἰς γλωσσικὰς δυσχερείας προσκρούουσα, φιλολογικῶν ἐρμηνειῶν δεομένη, καὶ τῆς μαγείας τῆς στιχουργικῆς ἁρμονίας ἐστερημένη.

Ἐνεκα τούτου ἐν ταύταις ταῖς μεταφράσεσι μετὰ τῆς κατὰ δύναμιν ἀκριθείας ἐπεζητήθη καὶ ἡ προσωδικὴ ταυτότης, ὅπως οὐ μόνον πρὸς τὴν διάνοιαν, ἀλλὰ καὶ πρὸς τὴν ἀκοὴν ἀποτεινῶνται ὁμοίως τοῖς πρωτοτύποις, καὶ παριστώσι τὰς αὐτὰς ἐννοίας διὰ τοῦ αὐτοῦ ἐμβλήματος περιβεβλημένας.

Ἄλλ' εἶναι τὸ τοιοῦτον ἐφικτὸν ἄρα, καὶ δύναται ἡ ἀρχαία προσωδία νὰ μετοχετευθῆ εἰς τὴν νέαν ἡμῶν γλῶσσαν, ὅταν,

ὡς κοινῶς δοξάζεται, αἱ στιχουργίαι τῶν δύο γλωσσῶν στηρίζονται ἐπὶ βάσεων διαφόρων, καὶ μάλιστα ἀντιθέτων, ἢ μὲν ἐπὶ τοῦ χρόνου, ἢ δὲ ἐπὶ τοῦ τόπου; Περὶ τούτου εἶχον ἄλλοτε συντόμως πραγματευθῆ ('')· ἐπειδὴ δ' αἱ παρούσαι μεταφράσεις εἰσι τῆς γνώμης μου ἐκείνης ἢ ἐφαρμογῇ, διὰ τοῦτο ἀναγκαῖον νομίζω, συγκεφαλαίων αὐτὴν ἐνταῦθα, νὰ προσθέσω καὶ τινὰς περαιτέρω ἀναπτύξεις καὶ παρατηρήσεις.

Ἡ στιχουργία, ἢ τέχνη τοῦ τῶν συλλαβῶν ῥυθμοῦ, εἶναι μία τῶν τῆς ἁρμονίας ἐφαρμογῶν, ἢ δ' ἁρμονία, συνδυασμὸς ἤχων τοιοῦτος, ὥστε ν' ἀρέσκη εἰς τὴν ἀκοὴν τοῦ ἀνθρώπου. Ὅπως λοιπὸν διακρίνωμεν ποῦ ἔγκειται ἡ διαφορὰ δύο στιχουργιῶν, πρέπει ν' ἀρχήσωμεν ἀπὸ τῆς ἐρεύνης τῆς φύσεως αὐτοῦ τοῦ ἤχου, τῆς πρώτης καὶ κοινῆς αὐτῶν βάσεως.

Δύο σωματίων συγκρουομένων, ἀποτελεῖται εἰς τὸν ἀέρα παλμὸς, αἰσθητὸς τῇ ἀκοῇ, ὅστις ὀνομάζεται ἤχος. Εἰσὶ δὲ παντὸς παλμοῦ, καὶ ἐπόμενος καὶ παντὸς ἤχου τὰ μόνα δυνατὰ προσόντα, πλὴν τῆς διευθύνσεως, ἥτις ἐνταῦθα εἶναι ἀδιάφορος, διότι ὁ ἤχος ἔχει κυκλοτερεῖς τοὺς παλμοὺς, ἢ ταχύτης καὶ ἢ διάρκεια. Οἱ ἤχοι λοιπὸν κατὰ ταῦτα καὶ μόνα διακρίνονται καὶ ποικίλλονται. Ἡ ταχύτης τῶν παλμῶν ἀποτελεῖ ἐπὶ τοῦ ἀκουστικοῦ τυμπάνου αἴσθησιν, ἥτις καλεῖται ὀξύτης, καὶ ἀν ἐντὸς τοῦ αὐτοῦ χρόνου, ἐντὸς φέρ' εἰπεῖν ἐνὸς δευτερολέπτου, μία κρούσις παράγη ἑκατὸν παλμοὺς, ἄλλη δὲ διακοσίους, ἢ δευτέρα εἶναι δις ὀξύτερα τῆς πρώτης. Ἡ δὲ τῶν παλμῶν διάρκεια ἀποτελεῖ τῶν ἤχων τὸ μήκος, καὶ κρούσις ἥς οἱ παλμοὶ διαρκούσιν ἐπὶ δύο δευτερόλεπτα, παράγει, ἐννοεῖται, ἤχον διπλάσιως μακρότερον ἄλλης κρούσεως, ἥς οἱ παλμοὶ, εἴτε ἰσοταχεῖς εἴτε μὴ, διαρκούσιν ἐν δευτερόλεπτον.

Ταῦτα εἰσὶ τὰ μόνα δύο πάθη τοῦ ἤχου, αἱ μόναι αὐτοῦ ἀλ-

(1) Περὶ τῆς ἀρχαίας Ἑλληνικῆς προσωδίας, κατ' ἀντιπαράθεσιν αὐτῆς πρὸς τὴν νέαν, ἐν τῷ πρώτῳ τόμῳ τῶν διαφόρων ποιημάτων μου, ἐν σελίσι 399—438.

λοιώσεις, ὁ στήμων καὶ ἡ κρόκη ἐξ ὧν ἐξυφαίνεται ὁ χρυσοῦς πέπλος τῆς ἁρμονίας.

Ἡ διάρκεια τοῦ ἤχου λέγεται παρὰ τοῖς μουσικοῖς χρόνος, καὶ τὰ κλάσματα, ἢ αἱ ὑποδιαίρέσεις αὐτοῦ δηλοῦνται ἐν τοῖς μουσικοῖς σημείοις διὰ τῶν λεγομένων ἀγκυλῶν (croches) διαφόρου βαθμοῦ· ἡ δὲ κατὰ τὸ μᾶλλον ἢ ἥττον ὀξύτης λέγεται τόπος, καὶ οἱ διάφοροι αὐτῆς βαθμοί, ταττόμενοι κατὰ σειρὰν εὐάρεστον τῇ ἀνθρωπίνῃ ἀκοῇ, ἀποτελοῦσι τὴν διατονικὴν κλίμακα, ἣτις διὰ πέντε ὀριζοντείων γραμμῶν ἐμφαίνεται ἐν τοῖς μουσικοῖς σημείοις.

Ἐκ μόνων τῶν δύο τούτων στοιχείων δύναται ν' ἀπαρτίζονται καὶ ἡ μουσικὴ, ἡ ἐντελεστάτη αὐτῆ τῶν τῆς ἁρμονίας ἐφαρμογῶν, καὶ πλὴν αὐτῶν ἄλλη βᾶσις δὲν ὑπάρχει διὰ τὴν στιχουργίαν. Ἡ διαφορὰ ὅμως μεταξὺ μουσικῆς καὶ στιχουργίας συνίσταται κυρίως εἰς τὸ ὅτι ἡ μὲν ποιεῖται χρῆσιν ἀμφοτέρων τῶν τοῦ ἤχου ἀλλοιώσεων πρὸς παραγωγὴν ἄσματος, ἡ δὲ τῆς μιᾶς μόνης πρὸς καταρτισμὸν ρυθμοῦ.

Ἄν ἐπὶ μουσικοῦ ὄργανου κρούσωμεν ἀλληλοδιαδόχως, κατ'ἔσπιν διάρκειαν, δύο ἢ πλείονας τόνους διαφόρου ὀξύτητος, ρυθμὸν οὐδένα παράγομεν, ἐν ᾧ ρυθμὸς ἐξ ἐναντίας ἀποτελεῖται ἂν κρούσωμεν ἓνα καὶ τὸν αὐτὸν τόνον, νῦν μὲν διαρκέστερον, νῦν δὲ ἥττον διαρκῶς, κατὰ τινὰ ὠρισμένην τάξιν. Ἐπὶ τοῦ ἑνὸς καὶ μόνου, φέρ' εἰπεῖν, στοιχείου τῆς ἁρμονίας, ἐπὶ τοῦ τόνου, στηρίζεται τὸ ἴσον τῆς ἐκκλησιαστικῆς ἡμῶν μουσικῆς, διότι παρακολουθεῖ ἐν μέσῳ ὄρω τοὺς διαφόρους βαθμοὺς τῆς ὀξύτητος τῆς ψαλμωδίας, ἀνεξαρτήτως τῆς διάρκειας τῶν τόνων· ἐπὶ δὲ τοῦ ἐτέρου στοιχείου μόνου, τοῦ χρόνου, στηρίζεται ἡ τυμπανοκρουσία, διότι τὸ τύμπανον ποικιλίαν τόνων δὲν ἔχει. Ἡ τυμπανοκρουσία λοιπὸν ἀποτελεῖ ρυθμὸν, ἐν ᾧ τὸ ἴσον δὲν ἀποτελεῖ.

Ἐκ τούτων λοιπῶν συμπεραίνεται, ὅτι ἐκ τῶν δύο τῆς ἁρμονίας στοιχείων τῶν ἀπαρτιζόντων τὴν μουσικὴν, ἡ στιχουργ-

για ἑνὸς μόνου ποιεῖται χρῆσιν, καὶ τοῦτο ὅτι εἶναι ὁ χρόνος καὶ οὐχὶ ὁ τόνος.

Καὶ ὡς μὲν πρὸς τὴν στιχοιουργίαν τῆς ἀρχαίας ἑλληνικῆς, τοῦτο παρὰ πάντων ὁμολογεῖται. Ἡ προσωδία αὐτῆς στηρίζεται ἐπὶ τοῦ χρόνου τῶν συλλαβῶν ἢ τῶν ἐν αὐταῖς φωνηέντων, ὧν τινὰ μὲν καθ' ἑαυτὰ, τινὰ δὲ ὡς ἐκ τοῦ συνδυασμοῦ των μετ' ἄλλων γραμμάτων, προφέρονται ἢ μακρῶς ἢ βραχέως.

Ὡς πρὸς τὴν στιχοιουργίαν ὅμως τῆς νεωτέρας ἡμῶν γλώσσης, κοινῶς πιστεύεται ὅτι ὁ τόνος εἶναι ἡ βᾶσις αὐτῆς, ὅπερ ἀντιβαίνει εἰς τὰ προῤῥηθέντα περὶ τῆς φύσεως πάσης στιχοιουργίας διὸ σκεπτέον μὴ τις ἐμφιλοχωρῆ παρεξήγησις ἐξ ἐναλλαγῆς ὀνομάτων προερχομένη, καὶ ζητητέον τίς ἀληθῶς ἡ φύσις τοῦ παρ' ἡμῖν λεγομένου τόνου.

Ὁ τόνος ὑπῆρχε καὶ ἐν τῇ προφορᾷ τῆς ἀρχαίας ἑλληνικῆς, μαρτυρούμενος καὶ ὑπὸ τινων τῶν τότε συγγραφέων, καὶ ὑπὸ τῶν μετὰ ταῦτα γραμματικῶν, οἵτινες ἀπὸ τῆς δευτέρας μετὰ Χριστὸν ἑκατονταετηρίδος ἐφεύρον καὶ γραφικὰ σημεῖα πρὸς παράστασιν αὐτοῦ (1). Ἐφηρμόζετο δὲ εἰς τὰς λέξεις ὡς πάθος τι τῶν συλλαβῶν, διακρίνον αὐτὰς ἀπ' ἀλλήλων. Οὕτως ὁ Πλάτων λέγει (2) « Σχόπει . . . περὶ ὀνομάτων, ὅτι πολλάκις ἐπεμβάλλομεν γράμματα, τὰ δ' ἐξαιροῦμεν, παρ' ὃ βουλόμεθα ὀνομάζεσθαι, καὶ τὰς δξύτητας μεταβάλλομεν, οἷον Διὲ φίλος. Τοῦτο, ἵνα ἀντὶ ῥήματος ὄνομα ἡμῖν γένηται, τό τε ἕτερον αὐτόθεν ἰῶτα ἐξείλομεν, καὶ ἀντὶ δξείας τῆς μέσης συλλαβῆς βαρεῖαν ἐφθεγξάμεθα ἄλλων δὲ τούναντίον ἐμβάλλομεν γράμματα, τὰ δὲ βαρύτερα δξύτερα φθεγγόμεθα. » Ὅτι δ' εἶχε τότε ἐν τῇ γλώσσῃ ὁ τόνος τὸν προῤῥηθέντα μουσικὸν αὐτοῦ χαρακτῆρα, καὶ κατὰ τοῦτον ἡλλοίου τὰς συλλαβὰς, τοῦτο ἀποδείκνυται ἐκ τε τῶν παρὰ τοῖς ἀρχαίοις ὀρισμῶν αὐτοῦ τε καὶ

(1) Ἀριστοφ. Βυζάντ. Fragm. ed. Nauck. Hall. 1848. — Ἀπολλων. (Γραμματικὸς ἐπὶ Μάρκου Ἄντων. β' ἀπὸ X. ἑκατονταστ.) π. συντάξ. Β, 12—19.—Δ, 1. — (2) Κρατύλ. 35.

τῶν μερῶν αὐτοῦ, καὶ ἐκ τῶν μεταγενεστέρως τοῖς σημείοις αὐτοῦ ἀποδοθέντων ὀνομάτων. Οὕτως ὁ Ξενοφῶν (1), καὶ τοὶ ὑπὸ γενικωτέρων ἔννοιαν ὡς πάθος φωνῆς ἐκλαμβάνων τὸν τόνον, ἀναφέρει ὁμοῦς ὡς κατηγορούμενα αὐτοῦ «τὸ ὀξὺ, βαρὺ, μικρὸν, μέγα», ὧν τὰ δύο τελευταῖα ἀφορῶσι τὸ λαμπρότερον ἢ ἀμυδρότερον τῆς φωνῆς. Ὁ δ' Ἀριστοτέλης, περὶ ταῦτοφῶνων λέξεων ὁμιλῶν (2), καὶ εἰς Ἰλιάδος Ψ, 328 ἀναφερόμενος, λέγει μεταξὺ οὐ καὶ οὐ τὸ ἐν κατὰ προσῳδίας ὀξύτερον τοῦ ἑτέρου, καὶ τὸ αὐτὸ ἐπαναλαμβάνων περὶ τῆς σημασίας τῆς διαφορουμένης φράσεως οὐ (ἢ οὐ) καταλύεις, λέγει (3). «Ὡς δὲ λυτέον δῆλον· οὐ γὰρ ταῦτ' σημαίνει τὸ μὲν ὀξύτερον τὸ δὲ βαρύτερον ῥηθέν.» Καὶ ἐν τῇ ῥητορικῇ δὲ (4) λέγει περὶ τῆς ὑποκρίσεως, ὅτι «Ἔστι δὲ αὕτη μὲν ἐν τῇ φωνῇ πῶς αὕτη δεῖ χρῆσθαι πρὸς ἕκαστον πάθος· οἷον πότε μεγάλη καὶ πότε μικρὰ καὶ πότε μέση· καὶ πῶς τοῖς τόνοις, οἷον ὀξεῖα καὶ βαρεῖα καὶ μέση, καὶ τοῖς ῥυθμοῖς, τίσι πρὸς ἕκαστα.»

Οἱ δὲ γραμματικοὶ ἐκάλουν τὸν τόνον προσῳδίας ἰδίως, ὅτι «προσάδεται ταῖς συλλαβαῖς» (5). «Προσῳδία... καὶ ἡ ἐν τῇ ἐκφωνήσει γινομένη, τουτέστιν ἐν τῷ παροξύνεσθαι λέξιν, ἢ ὀξύνεσθαι ἢ περισπᾶσθαι» (6). Καὶ οἱ Λατίνοι ἔλεγον αὐτὸν *Accentus* (*ab accinendo, quod sit quasi quidam cujusque syllabæ cantus*) (7), καὶ *tenores*, ἐξ ἀρχαιοτέρου *tonos* κατὰ Κουίγκτιλιανὸν (8), ὅστις καὶ προστίθησι· «*Tenores... vel accentus quas Græci προσῳδίας vocant*», καὶ καθ' ἑν διαιρεῖται ὁ τόνος εἰς *accutus* καὶ *gravis*. Ὁ Πορφύριος δὲ (τοῦ γ' αἰῶνος μ. Χ.), γράφει κατὰ Διονύσιον τὸν Θραῦκα (τοῦ α' αἰῶνος π. Χ.), ὅτι «ἡ μὲν ὀξεῖα ποιότης συλλαβῆς τεταμένον ἔχουσα φθόγγον, βαρεῖα δὲ, ποιότης συλλαβῆς ὑφειμένον ἔχου-

(1) Κυνηγετ. Γ, 1. — (2) Π. σοφιστ. Ἐλέγγ. Α, 4. — (3) Αἰτ. 21. — Ἰδ. καὶ 23. — (4) Γ, 1. — (5) *Diomedis, de Orat. II, de accent.* — (6) Γ. Χοιροβοσκάς, π. προσῳδιῶν, ἐν *Villois. Anecd. Gr. II, σ. 103.* — (7) *Diomed. ib.* — (8) I, 5, (22).

σα φθόγγον» (1), και πρὸς ἐξήγησιν τῶν ποιότητων τούτων τῶν συλλαβῶν μνημονεύει τῶν περὶ Μουσικῆς τοῦ Κουίγκτιλιανοῦ, καθ' ἃ «ἀνεσιν μὲν εἶναι λέγει ἡνίκα ἀπὸ τοῦ ὀξυτέρου τόνου ἐπὶ βαρύτερον ἢ φωνὴ χωρῆ, ἐπίτασιν δὲ, ὅταν ἐκ βαρυτέρου μεταβαίῃ πρὸς ὀξύτερον. . . . Γίνεται δ' ἡ μὲν βαρύτερης κάτωθεν ἀναφερομένου τοῦ πνεύματος, ἡ δ' ὀξύτης ἐπιπολῆς προτεμένου, ὡς οἱ Μουσικοὶ φασιν.» Ἐν τῷ χωρίῳ τούτῳ ῥητῶς μαρτυρεῖται ἡ εἰς τὰς λέξεις ὀξεῖα και βαρεῖα ἐν τῇ προσωδίᾳ διδομένη μουσικῇ σημασία. Ὁμοίως δὲ και ῥητῶς και ἐν τῷ χωρίῳ τούτῳ τοῦ Πλάτωνος (2) «Περὶ τοὺς τῶν ὀξέων και βαρέων φθόγγους ἄρ' οὐχ οὕτως; Ὁ μὲν τοὺς συγκεραυμένους τε και μὴ τέχνην ἔχων γινώσκειν, μουσικὸς, ὁ δὲ μὴ ξυριεῖς, ἄμουσος.»

Ἐκ δὲ τῶν σημείων ἃ ἐφεῦρον οἱ γραμματικοὶ, ὠνόμασαν τὸ ἐν ὀξεῖαν, ὡς δηλοῦν τὸν ὀξύτερον, δηλαδὴ τὸν ἐν τῇ διατονικῇ κλίμακι ὑψηλότερον τόνον, τὸ δ' ἄλλο βαρεῖαν, δηλοῦν τόνον ἐκείνου βαρύτερον και ταπεινότερον ἐν τῇ κλίμακι. Ἡ δὲ περισπωμένη ἐδήλου τόνον σύνθετον, ὅστις ἐπὶ μακρᾶς ἢ χρονικῶς διπλῆς τιθέμενος συλλαβῆς, ἐδήλου ὅτι ἡ προφορά αὐτῆς ἤρχετο ἀπὸ ὀξυτέρας και ἐθλάτο ἢ περιεσπᾶτο εἰς βαρυτέραν.

Συνίστατο δ' ἐν τῇ γλώσσῃ ἡ θέσις τῶν τόνων, ὁ ὀργανισμὸς αὐτῶν και ἡ πρὸς ἀλλήλους και τὴν χρονικὴν προσωδίαν σχέσις εἰς ταῦτα κυρίως.

α'. Πᾶσα συλλαβὴ μὴ ὀξεῖα (ἢ περισπωμένη, διότι και αὐτὴ περιεῖχεν ὀξεῖαν) ἦν βαρεῖα, ὡς ὁ Πλάτων κατὰ τὰ ἄνωθι ῥηθέντα (3) λέγει ὅτι ἐν τῇ λέξει Δίφιλος, ἡ συλλαβὴ φι, ἥτις ὀξεῖα ἐπροφέρετο πρὸ τῆς συνθέσεως (ἐν τῇ λέξει φίλος), προφέρεται ἐν τῇ συνθέτῳ λέξει βαρεῖα. Οὕτω δὲ και ἐγράφετο παρὰ τῶν πρώτων γραμματικῶν, βαρεῖαν φέρουσα, πᾶσα συλλαβὴ μὴ ὀξυνομένη ἢ περισπωμένη (π. χ. φιλοσοφία), δι' ὃ και ἡ

(1) Πορφύρ. π. προσωδ. ἐν Villoison, Anecd. Gr. 109 καὶ 181. — (2) Σοφιστ. 33 (253). — (3) Πλατ. Κρατύλ. 35.

βαρεία φαίνεται ὅτι ἐλέγετο παρ' αὐτῶν τόνος συλλαβικός (').

β'. Οὐδέποτε συλλαβὴ ὀξύνεται, μὴ ἐπομένης μιᾶς τοῦλάχιστον βαρείας, ἢ δύο τὸ πλεῖστον (ἐμπεριλαμβανομένων καὶ τῶν ἐγκλιτικῶν), ὧν ὁμοῦς ἢ δευτέρα νὰ μὴ εἶναι μακρὰ, διότι, ὡς λέγουσα, παρατείνεται τότε φυσικῶς τοσοῦτον, ὥστε ὁ τόνος αὐτῆς ἀποβαίνει σχεδὸν εἰς δύο βαρείας, καὶ ἡ ὀξεῖα θὰ προηγεῖτο τότε τριῶν βαρειῶν, ὅπερ ἡ Ἑλληνικὴ ἀκοή δὲν ἐπέτρεπεν' ἐν ᾧ, ἂν μακρὰ εἶναι ἡ παραλήγουσα, ὁ τόνος αὐτῆς, συνεφελκόμενος ὑπὸ τῆς παρακειμένης ὀξεῖας τῆς προπαραληγούσης, συστέλλεται μᾶλλον εἰς μίαν μόνην βαρείαν, καὶ τοι ἐπὶ μακρᾶς συλλαβῆς κειμένην. Ἐντεῦθεν οἱ κανόνες ὅτι «Ὁξεῖα οὐ τίθεται οὔτε ἐπέκεινα τῆς προπαραληγούσης, οὔτε ἐπὶ τῆς ληγούσης πλὴν ἐν τέλει φράσεως ἢ πρὸ στιγμῆς», καὶ ὅτι «Μακρᾶς οὔσης τῆς ληγούσης, ἐπὶ τῆς προπαραληγούσης ὀξεῖα οὐ τίθεται.»

γ'. Ὅταν ἐν τῇ αὐτῇ λέξει ὀξὺς τόνος μακρᾶς συλλαβῆς προηγήται βαρέως τόνου βραχείας, τότε θλάται, βαρυνόμενος ἀπὸ τοῦ μέσου αὐτοῦ, ὡς προπαρασκευάζων τὴν εἰς τὸν βαρὺν μετάβασιν. Ἄν ὁμοῦς ἔπωνται δύο βραχεῖς τόνοι βαρεῖς, ἢ εἰς μὲν ἀλλὰ μακρὸς, ὅστις ἀντιστοιχεῖ σχεδὸν πρὸς δύο βραχεῖς, τότε ὁ ὀξὺς τόνος, ὅπως μὴ καταγωνίζεται ὑπὸ τῶν ἐπομένων βαρέων, καὶ ἔχη τὴν δύναμιν τοῦ ἔλκειν αὐτοὺς καὶ διατηρεῖν τὴν ἄρσιν τῆς φωνῆς πρὸ αὐτῶν, δὲν θλάται, ἀλλὰ μένει ὀλόκληρος ἐπὶ τῆς μακρᾶς συλλαβῆς. Καὶ εἰς τὸ τέλος δὲ λέξεως τίθεται ὀξὺς τόνος θλώμενος, διότι τότε διαιρεῖται εἰς ὀξεῖαν παρακολουθουμένην ὑπὸ βαρείας κατὰ τὸ β'. Ἐντεῦθεν πηγάζουσιν οἱ κανόνες ὅτι «Περισπωμένη μόνον ἐπὶ μακρᾶς συλλαβῆς τίθεται», «Εἰς προπαραλήγουσαν περισπωμένη οὐ τίθεται», «Μακρὰ πρὸ μακρᾶς ὀξύνεται» καὶ «Μακρὰ πρὸ βραχείας περισπᾶται.»

Ἐπὶ δὲ τῆς στιχουργίας οὐδεμίαν εἶχεν ἐπιρροὴν ὁ τόνος οὔτος, οὐδ' ὑπάρχει τὸ ἐλάχιστον ἴχνος στίχων ἐν τῷ μεσαιῶνι,

(1) Πορφύρ. Αἰτ. 109 καὶ 111.

εἴτε ἐν τῇ ὑψηλοτέρᾳ ποιήσει εἴτε ἐν τῇ καθαρῶς δημοτικῇ (1), στηριζομένων ἐπὶ τῆς διαφορᾶς τῶν τόνων (2). Εἶναι δὲ καὶ τοῦτο ἀπόδειξις τοῦ μουσικοῦ χαρακτήρος τοῦ τόνου, διότι, ὡς εἶδομεν, ὁ μουσικὸς τόνος οὐδόλως ἀποτελεῖ ῥυθμόν.

Ἡ Ἑλληνικὴ λοιπὸν γλῶσσα, οὕτως ἀμφότερα τὰ τῆς μουσικῆς κεκτημένη στοιχεῖα, ἦν βεβαίως γλῶσσα μελωδικωτάτη, ἦν γλῶσσα ἄδουσα. Ὅ,τι δ' ἐκώλυεν αὐτὴν τοῦ ν' ἀποβῆ εἰς καθαρὸν ἄσμα, ἦν ὅτι οὔτε τῆς χρονικῆς μονάδος πάντα τὰ κλάσματα παρεδέχετο αὐτὴ, οὔτε τῆς δξύτητος πάσας τὰς διατονικὰς ὑποδιαίρεσεις, ἀλλὰ δύο μόνον διέκρινε χρόνους, τὸν σχετικῶς μακρότερον καὶ τὸν σχετικῶς βραχύτερον, ὡς λέγει καὶ ὁ σχολιαστὴς τοῦ Ἡφαιστίνου (3). « Οἱ γραμματικοὶ (οἱ μετρικοὶ δηλαδὴ) ἐκείνον μακρὸν χρόνον ἐπίστανται, τὸν ἔχοντα δύο χρόνους, καὶ οὐ καταγίνονται εἰς μεῖζόν τι· οἱ δὲ ῥυθμικοὶ (οἱ μουσικοὶ δηλ.) λέγουσι τὸν δε εἶναι μακρότερον τοῦ δε. » Ὅμοιως δὲ διέκρινεν ἡ γλῶσσα καὶ δύο μόνους τόνους, τὸν σχετικῶς δξύτερον ἢ βαρύτερον, διότι ὁ περισπώμενος ἦν τόνος περιέχων ἐν συνθέσει τὸν βαρὺν μετὰ τὸν δξύν. Καὶ ἕτερα δὲ διαφορὰ μεταξὺ τοῦ ἄσματος καὶ τοῦ ἀπλοῦ λόγου ἦν βεβαίως, ὅτι ἐν τούτῳ οἱ δύο τόνοι εἶχον ἐλαχίστην τὴν ἀπ' ἀλλήλων ἀπόστασιν, καὶ ἐλάσσονα τῆς διέσεως, ἥτις τῷ τετάρτῳ τοῦ τόνου ἰσοδυναμοῦσα (4), ἦν ἡδὴ αἰσθητὴ ἐν τῇ ἀρχαίᾳ μουσικῇ.

Καὶ οὕτως ὅμως δύσληπτον ἴσως πάλιν μένει πῶς ἐν τῇ προφορᾷ συνεβίβαζεν ἡ Ἑλληνικὴ τὰ δύο ταῦτα μουσικὰ στοιχεῖα. Τοῦτο μέχρι τινὸς ἐξηγεῖ τὸ παράδειγμά τινων νεωτέρων γλωσσῶν, ὡς τῆς Σουηδικῆς, ἥτις ἔχει τι τὸ ἄδον ἐν τῇ προφορᾷ, προσέτι δὲ καὶ τῶν πλείστων δημωδῶν διαλέκτων, αἵτινες εἰς

(1) Kæster, dissert. de cantilenis popularibus veterum Græcorum, Berol. 1831. — Zell, Feriensch. I, 55. — Π. Σκολιῶν Ulrichi, Gesch. d. hellen. Dichtk. B, σ. 376. — Cladius. — Ilgen. — (2) Τὸ ἐναντίον εἶπεν ὁ Apel, Metrik, II, ἐν ἀρχῇ, καὶ S. Mutzl, Ueb. d. accentuirende Rhythmik, in neuen Sprachen. Landsch. 1835, ἀλλ' οὐδεμίαν φέρουσιν ἀπόδειξιν. — (3) Σ. 150. — (4) Σηξτ. Ἐμπειρ. πρὸς μουσ. x. 46, σ. 366.

τὸ στόμα τοῦ λαοῦ διατηροῦσι *τόνον* τινὰ ἰδιαιτέρον, τὸ παρὰ τοῖς Γάλλοις κυριωνυμικῶς λεγόμενον *accent*, ὃν ὁμοῦς κατατρίβει καὶ βαθμηδὸν ἐξαφανίζει· ἡ κομψότερα τῶν ἀνωτέρων τάξεων προφορά. Καὶ παρ' ἡμῖν δ' αὐτοῖς ἀπαντῶμεν τὸν ὑπασματικὸν τοῦτον τόνον ἔτι παρὰ πολλοῖς τῶν νησιωτῶν μάλιστα, καὶ ἐν τῇ δημῳδαί προφορᾷ τῶν Ἑπτανησίων.

Ὡς δ' ἂν μὴ ἤρκει ἡ πρὸς συμβιβασμὸν τῶν δύο τούτων στοιχείων προκύπτουσα δυσκολία περὶ τὴν προφορὰν, τινὲς τῶν μετρικῶν προσθέτουσι καὶ ἄλλο τρίτον, τὴν σφοδρότητα τοῦ τόνου (*Ictus*), ἣν λέγουσι καὶ τοῦ χρόνου καὶ τοῦ τόνου (τοῦ μήκους καὶ τοῦ ὕψους τῆς φωνῆς) διάφορον, καὶ ἣν θεωροῦσιν ὡς ἐπίσης ἀναγκαίαν εἰς καταρτισμὸν τῶν μετρικῶν περιόδων, ὅτε μὲν εἰς τὰς μακρὰς ὅτε δ' εἰς τὰς βραχείας, ἄλλοτε εἰς τὰς τετονισμένας, ἄλλοτε εἰς τὰς ἀτονίστους συλλαβὰς αὐτὴν ἐφαρμύζοντες, ὥστε δικαίως δύναται νὰ ἐρωτηθῇ, ἐπὶ τίνι βάσει ὁ συντάττων ἢ ἀναγινώσκων στίχον τινὰ ἐδύνατο νὰ γνωρίζῃ ποίας συλλαβὰς νὰ θεωρήσῃ ὡς εἰς τὸ στοιχεῖον τοῦτο ὑποκειμένας. Ἀλλὰ γραμματικοὶ τινες, οἷον ὁ Πρισκιανὸς, ἐξηγοῦσι τὸν *Ictus* ὡς αὐτὸν τὸν τόνον, ὀρθῶς, ὡς φρονοῦμεν, κυρίως διὰ τὴν Λατινικὴν γλῶσσαν, καθ' ἣν, ὡς παρ' ἡμῖν σήμερον, μία κυρίως συλλαβὴ ἀπερρόφα τὴν ὄλην δύναμιν τῆς προφορᾶς τῆς λέξεως.

Τοιοῦτος ἦν ὁ χαρακτήρ τοῦ τόνου ἐν τῇ ἀρχαίᾳ Ἑλληνικῇ. Διετηρήθη δ' αὐτὸς καὶ ἐν τῇ νεωτέρᾳ ;

Τὰ σημεῖα τῶν τόνων ἐξηκολούθησαν τιθέμενα κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον, καὶ ἐπὶ τῶν αὐτῶν συλλαβῶν, καὶ κατὰ τοὺς αὐτοὺς γραμματικούς κανόνας, καθ' οὓς ἐτίθεντο ἤδη ἐπὶ τῶν πρώτων γραμματικῶν, μετὰ μιᾶς ὁμοῦς σπουδαίας διαφορᾶς, ὅτι ἡ βαρεῖα ἐξέλιπεν ἑνωρὶς ἀπὸ πασῶν τῶν συλλαβῶν, πλην τῆς ληγουσῆς τῶν λέξεων, αἵτινες ἄλλον τόνον δὲν ἔχουσιν.

Ἀλλ' ὡς πρὸς τὴν προφορὰν, τὰ σημεῖα ταῦτα μετέβαλον τὸν ἀρχαῖον αὐτῶν χαρακτήρα, ὡς ἀποδείκνυται ἐκ τῶν ἐπομένων.

Πρώτον, τρία ὄντα τὰ σημεῖα τοῦ τόνου, ἔχουσι σήμερον μίαν καὶ τὴν αὐτὴν προφορὰν, ἤτοι ἡ ὀξεῖα κατ' οὐδὲν ὀξύτερον προφέρεται τῆς βαρείας, καὶ ἡ περισπωμένη οὐδόλως περιέχει δύο τόνους, ὀξὺν μεταβαίνοντα εἰς βαρύν. Ἄρα δὲν χρησιμεύουσι πλέον εἰς τὸν σκοπὸν δι' ὃν ἐφευρέθησαν, ἤτοι εἰς τὸ νὰ ποικίλλωσι τὴν προφορὰν τῶν διαφόρων συλλαβῶν.

Δεύτερον, ἡ οἶον δῆποτε τόνον φέρουσα συλλαβὴ διακρίνεται κατὰ τὴν προφορὰν τῆς οὐδένα τόνον φερούσης, ἢ τῆς ἀτονίστου, ὡς δυνάμεθα νὰ εἴπωμεν σήμερον, ἐν ᾧ κατὰ τὴν ἐποχὴν τῆς τῶν σημείων τούτων ἐφευρέσεως αἱ παρ' ἡμῖν ἀτονίστοι δὲν διεκρίνοντο τῶν φερουσῶν βαρείαν, διότι, ὡς ἐρρήθη, πᾶσα συλλαβὴ μὴ φέρουσα ὀξεῖαν ἢ περισπωμένην, ἔφερε βαρείαν.

Τρίτον τέλος, αἱ τόνοι εἰσὶ σήμερον ἡ βάσις τοῦ στιχουργικοῦ ρυθμοῦ, ἐν ᾧ, ὡς εἶδομεν, τὸ πάλαι δὲν ἠδύναντο, ὡς ἐκ τῆς φύσεώς των, νὰ ἔχωσιν, ὡς οὐδ' εἶχον σχεδὸν παντάπασι, ἐπιρροὴν ἐπ' αὐτοῦ.

Ἐκ τούτων ἄρα συμπεραίνεται ὅτι αἱ συλλαβαὶ δὲν διαίρουνται σήμερον εἰς ὀξύτόνους καὶ βαρυτόνους (κατὰ προφορὰν), ἀλλ' ἀπλῶς εἰς τετονισμένας καὶ ἀτονίστους· ὅτι ἐπομένως ὁ τόνος δὲν εἶναι πλέον τῆς διαφοροῦ ὀξύτητος, ἀλλ' ἄλλου τινοῦ πάθους τῆς φωνῆς ἐνδεικτικὸς, καὶ ἰδίως πάθους ἀπαρτίζοντος στιχουργικὸν ρυθμὸν, ὁποῖον εἶδαμεν ὅτι κυρίως εἶναι μόνος ὁ χρόνος. Ὡστε κατὰ ταῦτα ὀρθὸν φαίνεται νὰ παραδεχθῶμεν, ὅτι τὰ τρία σημεῖα, καὶ τοι τὸ ἀρχαῖον σχῆμα, τὰς ἀρχαίας ἐπωνυμίας καὶ τὰς ἀρχαίας θέσεις διατηροῦντα, μετέβαλον ὁμῶς ἐντελῶς τὸν ἀρχαῖον χαρακτῆρα, καὶ δὲν ἐμφαίνουσι πλέον τὸν τόνον ἀλλὰ τὸν χρόνον τῶν συλλαβῶν, δὲν ἐμφαίνουσι τὴν ὀξύτητα, ἀλλὰ τὸ μήκος αὐτῶν, καὶ ὅτι τὴν σήμερον μακρῶς προφέρονται οὐχὶ αἱ συλλαβαὶ αἱ ἔχουσαι ἐν τῶν φύσει ἢ θέσει μακρῶν φωνηέντων, ἀλλ' αἱ φέρουσαι ἐν, ἀδιάφορον ποῖον, τῶν τριῶν τονικῶν σημείων. Ὡς πρὸς τὸ πρῶτον οὐδεμίαν ὑπάρχει ἀμφιβολία, καὶ ἕκαστος συνομολογεῖ ὅτι

σήμερον οὐδὲως διακρίνομεν μεταξύ τῆς προφορᾶς τῆς πρώτης συλλαβῆς τῶν δύο τούτων λέξεων *παιδιον* καὶ *πεδιον*, ἢ τῆς τελευταίας τῶν λέξεων *λιπὼν* καὶ *λοιπὼν*. Ὡς δὲ πρὸς τὸ δεύτερον, ἂν τοῦτο εἶναι ἀληθές, ὡς ἐκ τῶν προτέρων φαίνεται, πρέπει καὶ ἐκ τῶν ὑστέρων ν' ἀποδείκνυται, καὶ ἐπειδὴ παρὰ τοῖς ἀρχαίοις ὁ συνδυασμὸς μακρῶν καὶ βραχειῶν συλλαβῶν ἀπετέλει στίχους, πρέπει, ἂν αἱ παρ' ἡμῖν τετονισμέναι εἰσὶ τῶ ὄντι ὡς πρὸς τὴν προφορὰν ὅ,τι ἦσαν αἱ τῶν ἀρχαίων μακραι, ἀντικαθιστάμεναι αὐται εἰς τὰς μακρὰς χώρας μετρικοῦ τινος τύπου ἐκ τῶν συνηθεστέρων ἐν τῇ ἀρχαίᾳ στιχουργίᾳ, καὶ καταλείπουσαι τὰς βραχείας χώρας διὰ τὰς ἀτονίστους συλλαβὰς, ν' ἀποτελῶσι στίχους καὶ εἰς τὴν ἡμετέραν ἀκοὴν αἰσθητοῦς. Οὕτως, ἂν λάβωμεν τὸν Ἰαμβικὸν τετράμετρον καταληκτικὸν, οὗ μεγίστη γίνεται χρῆσις καὶ παρὰ τραγικοῖς καὶ παρὰ κωμικοῖς ποιηταῖς, καὶ οὗ ὁ τύπος εἶναι

— — —, — — —, — — —, — — —

καὶ ἀντικαταστήσωμεν εἰς τὰς βραχείας συλλαβὰς ἀτονίστους (·), εἰς δὲ τὰς μακρὰς, τετονισμένας (˘ ἢ ˘˘), ἔξομεν τὸν τύπον

Τοῦτον δ' ἂν ἐκφράσωμεν διὰ συλλαβῶν, ὡς ἐν τῶ ἐπομένῳ παραδείγματι φέρ' εἶπειν,

“Ἐβῆηκ' ὁ δράκος καὶ λαλεῖ, λεβέντη θὰ σ' ἀρπάξω”

ἢ

“Ἡ αἰρα κλαί' εἰς τοὺς δρυμοὺς, καὶ εἰς τὰς ἐρήμους ὄχθας”,

ἔχομεν τὸν συνήθη δεκαπεντασύλλαβον ἢ *πολιτικὸν* λεγόμενον στίχον, τὸν τῶν *κλεπτικῶν* ἁσμάτων, καὶ τῶν ἐκτενεστέρων ἡμῶν συνθέσεων.

Ὅταν λοιπὸν παρ' ἡμῖν ὁ τόνος, ἀντικαθιστάμενος εἰς τὴν θέσιν τοῦ χρόνου ἐν τοῖς ἀρχαίοις μέτροις, φέρῃ τὸ αὐτὸ ἀποτέλεσμα ὡς πρὸς τὴν στιχουργίαν, φαίνεται ἀποδεδειγμένον ὅτι αἱ ἤδη τονιζόμεναι συλλαβαὶ ἀντιστοιχοῦσιν ὡς πρὸς τὴν προφορὰν εἰς τῶν παλαιῶν τὰς μακρὰς, αἱ δ' ἀτόνιστοι εἰς τὰς

βραχείας· ὅτι ἐπομένως ὁ μὲν χρόνος ἀπὸ ἄλλων εἰς ἄλλας μετέπεσε συλλαβὰς (1), ὁ δὲ τόνος παντελῶς ἐξέλιπεν, ἂν καὶ διετηρήθησαν τὰ σημεῖά του, τὸν χρόνον ἤδη ἐμφαίνοντα.

Ἄλλὰ πῶς συνέβη ἡ παράδοξος αὕτη μεταβολή; Τὸ ἀπλούστερον εἶναι νὰ ὁμολογήσωμεν ὅτι τὸ ἀγνοοῦμεν, χωρὶς ἡ ἀγνοία τῆς αἰτίας κατ' οὐδὲν νὰ παραβιάπτῃ τὴν βεβαίωτητα τοῦ ἀποτελέσματος. Οὐδεὶς ἠρνήθη ποτὲ τοῦ Νείλου τὸν βουῦν, διότι ἀγνωστοὶ κρύπτονται τοῦ ποταμοῦ αἱ πηγαί. Δὲν ἐλλείπουσιν ὁμῶς ἴσως καὶ διδόμενά τινα, ἐφ' ὧν δύναται νὰ στηριχθῇ ἂν ὄχι ἡ ἐπίλυσις τοῦ ζητήματος τούτου, ἀλλὰ τις ὁπωσοῦν πιθανὴ περὶ αὐτοῦ ὑπόθεσις.

Εἰς τὰς πλείστας τῶν γλωσσῶν, αἵτινες κέκτηνται ἀμφοτέρω τὰ στοιχεῖα, τὸ τοῦ χρόνου καὶ τὸ τοῦ τόνου ὁμοῦ, δυσχερῶς ταῦτα συμβιβάζονται, καὶ διατελοῦσιν ὡς ἐν πάλῃ διηνεκεῖ, ἑκατέρου τείνοντος νὰ ἐπικρατήσῃ δι' ὃ καὶ, ὡς ἐρρήθη, αἱ διάλεκτοι ἀπὸ τῶν κατωτέρων εἰς τὰς ἀνωτέρας τάξεις τῆς κοινωνίας ἀνακύπτουσαι, καὶ γενικώτερον καλλιεργούμεναι, ἀποβάλλουσι τὴν ιδιόρρυθμον αὐτῶν προφορὰν τὴν λεγομένην accent. Ὁμοίος ἀνταγωνισμὸς μεταξὺ τῶν δύο στοιχείων τῆς προφορᾶς ὑπῆρχεν ἀναμφιδόλως καὶ ἐν τῇ ἀρχαίᾳ Ἑλληνικῇ. Ἐν τοῖς ἀρχαιοτάτοις χρόνοις ἡ γλῶσσα, ὡς προείπομεν, σχεδὸν ἐψάλλετο ὑπὸ τοῦ λαοῦ, διότι τινὲς τῶν συλλαβῶν ἐπροφέροντο βραχύτεραι καὶ τινες μακρότεραι, καὶ πάλιν ἄλλαι ὀξύτεραι καὶ ἄλλαι βαρύτεραι. Ἄλλὰ κατ' ὀλίγον ἔτεινε βεβαίως καὶ ἐν αὐτῇ τὸ ἐν τῶν στοιχείων ν' ἀπορρόφησῃ τὸ ἕτερον, πρὸς ἀφελεστέραν καὶ εὐχερεστέραν ἀπαγγελίαν· καὶ ἐν μὲν τῇ ποιήσει, ἐν ἣ ὁ χρόνος ἦν τὸ πρὸς ὀρθὴν ἀπαγγελίαν ἀναπόφευκτον στοιχεῖον, εἰς αὐτὸ βεβαίως ἐδίδετο πρωτίστη προσοχὴ, καὶ ἴσως αὐτὸ συνεχέντρον ἐν ἑαυτῷ τὴν κυρίως δύναμιν τῆς προφορᾶς τῶν λέξεων (τὸν παρεξηγηθέντα ὑπὸ τινων Ictus. ἴδ. σελ. 15'),

(1) ἴδ. καὶ Henrichsen, ueb d. sogenannten politischen Verse, μεταφρ. Γερμ. σ. 26, σημ.

οὐδ'ετιοῦν κατὰ μέρας τὸν τόνον· ἐν δὲ τῷ πεζῷ λόγῳ, ἐν ᾧ ὁ χρόνος δὲν ἔχει τὴν αὐτὴν σπουδαιότητα, ὁ τόνος ἐπετεινετο πιθανῶς καὶ συνεκέντρον μᾶλλον αὐτὰς τὴν ὅλην προφορὰν τῆς λέξεως. Οὕτως ἐν τῷ πεζῷ λόγῳ αἱ ὀξύτονοι καὶ περισπώμεναι συλλαβαὶ ἀπέβαινον αἱ κοιναὶ ἐστίαὶ τῆς δυνάμεως τῆς προφορᾶς ἐν ἐκάστη λέξει, καὶ ἐνεδύοντο τὸν χαρακτῆρα διὰ αἱ μακρὰ εἶχον ἐν τῇ ποιήσει. Τοῦτο δὲ συνέβαινε καὶ ἐν αὐτῇ ἥδη τῇ ἀρχαίᾳ γλώσσῃ παρ' Αἰολεῦσι, παρ' οἷς, κατὰ τὸν γραμματικὸν Ἀπολλώνιον (1), ἡ προπαραλήγουσα τονιζομένη ἐβράχυνε τὰς μετ' αὐτὴν ἐπομένας συλλαβάς, ὡς καὶ σήμερον ἐπι αἰολικῶς λέγει ὁ ὄχλος ἡ κόκκινη, τῆς θάλασσης, μεταθέτων τὸν τόνον εἰς τὴν προπαραλήγουσαν, καὶ βραχύνων τὴν λήγουσαν. Αὕτη ἡ αἰολικὴ τῆς προφορᾶς τάσις ὑπερίσχυσε κατ' ὀλίγον ἐν πάσῃ τῇ γλώσσῃ, ὅταν ἀπὸ τῆς ὑποδουλώσεως τῆς Ἑλλάδος συνανεμίγησαν αἱ διάλεκτοι, καὶ ἡ Αἰολικὴ μεγίστην ἔλαβεν ἐπιρροὴν ἐπὶ τῆς μορφώσεως τῆς κοινῆς γλώσσης, διὰ τε τὴν βαρύτητα ἣν οἱ Αἰολεῖς εἶχον λάβει ἐπὶ τῶν Ἑλληνικῶν πραγμάτων περὶ τὰ τέλη, καὶ διὰ τὸν μέγαν τῶν Αἰολεῶν πληθυσμὸν, οὗ ἡ ἐπιρροὴ ἐξενίκα ἀφ' ὅτου ἔπαυσεν ὑπερισχύων τῶν Ἀθηναίων ὁ πολιτισμὸς.

Ἐχομεν δὲ καὶ προφανὲς σύμπτωμα τῆς ἀλλοιώσεως τοῦ ἀρχαίου χαρακτῆρος τοῦ τόνου, τὴν ἀφαίρεσιν τῆς βαρείας ἀφ' ὅλων τῶν μὴ ὀξυνομένων καὶ περισπωμένων συλλαβῶν, πλὴν τῆς ληγούσης τῶν λέξεων αἵτινες ἐστεροῦντο ἄλλου τόνου. Τῶν λέξεων τούτων πᾶσαι αἱ συλλαβαὶ ἐπροφέροντο κατ' ἀρχὰς ἰσοτόνως, δι' ὃ καὶ πᾶσαι τὸ αὐτὸ τονικὸν σημεῖον ἔφερον, ὡς π. χ. ἡ λέξις ἀρετῆ. Ἄλλ' ὅτε, ὡς ὑπεθέσαμεν, ἐν ἐκάστη λέξει ἡ δύναμις πασῶν τῶν συλλαβῶν, καὶ αὐτὴ ἡ ἐν τῇ προφορᾷ χρονικὴ αὐτῶν ἀξία συνεκεντρώθη εἰς μίαν συλλαβὴν, τὴν ὀξυνομένην (καὶ τὴν περισπωμένην), τότε ἐν ταῖς λέξεσι ταῖς ἐστερημέναις συλλαβῆς ὀξύτονου, ἡ δύναμις αὕτη συνεσωρεύετο

(1) Δ, 2.

εἰς τὴν λήγουσαν, διὸ καὶ διετήρησαν οἱ τότε γραμματικοὶ τὸ σημεῖον τοῦ τόνου ἐπ' αὐτῆς, διακρινομένης ἐπομένως κατὰ προφορὰν τῶν λοιπῶν ἄλλοτε ἐπίσης βαρυτονουμένων. Τῆς τοιαύτης διακρίσεως τῆς ληγούσης σύμπτωμα ἤδη ὑπῆρχε καὶ ἀρχειότερον, ὅτε, διαστελλομένων ἔτι κατὰ προφορὰν τῶν τόνων εἰς τὸ τέλος φράσεως καὶ πρὸ στιγμῆς, ὠζύνητο ἡ λήγουσα μὴ ἄλλως ὀξυνομένης λέξεως. Παρέχει δὲ παράδειγμα ἔτι τοῦ τοιούτου περὶ τὴν προφορὰν συμπτώματος ἡμῖν μέχρι τινὸς ἡ Γαλλικὴ, ἐν ἣ, ἀκριβῶς προφερομένη, πᾶσαι αἱ συλλαβαὶ ἔχουσι τὴν αὐτὴν χρονικὴν δύναμιν, τὸν αὐτὸν τόνον, ὡς σήμερον λέγομεν, δι' ὃ καὶ ἡ γλῶσσα αὕτη εἶναι ὀλίγον κατάλληλος πρὸς ἔντεχνον στιχοουργίαν. Οἱ ἀτελῶς ὅμως αὐτὴν προφέροντες, οἷον οἱ ξένοι συνήθως, καὶ πολλοὶ τῶν ἐπαρχιωτῶν, συγκεντροῦσιν, ὡς ἐγένετο κατὰ τοὺς χρόνους περὶ ὧν πρόκειται, πᾶσαν τὴν δύναμιν εἰς τὴν λήγουσαν. Οὕτως αἱ λέξεις maison, destination ὑπὸ μὲν τῶν καθαρευόντων Γάλλων προφέρονται maison, destination, ὑπὸ δὲ τῶν ἤττον ἀκριβολόγων maison, destination, καὶ κακῶς λέγεται καὶ διδάσκεται ὅτι γενικῶς ἡ Γαλλικὴ ἔχει τὸν τόνον εἰς τὰς ληγούσας τῶν λέξεων.

Ἦρξατο δὲ πιθανῶς ἡ παραμέλησις τῆς χρονικῆς τῶν συλλαβῶν ἀξίας, καὶ μετ' αὐτῆς ἡ μετάπτωσις τῶν μακρῶν εἰς τὰς τονιζομένας συλλαβὰς (τὰς ὀξυνομένας, περισπωμένας καὶ τὰς εἰς τὴν λήγουσαν τὴν βαρεῖαν συγκεντρούσας), βαθμηδὸν μόνον καὶ ἀφ' ὧν χρόνων ἡ ποίησις, ἤττον ἐπιμελῶς ἀσκουμένη, ἐπαύσατο κοινὴ τροφή καὶ ἐντῤύφημα, ὡς πρότερον, οὔσα τοῦ ἔθνους, καὶ τὴν τῶν πολλῶν ἀκοὴν ἀπὸ τε τῆς σκηνῆς καὶ ἐν ταῖς πανηγύρεσι θέλγουσα, ὡς ὅτε ἀπηγγέλλοντο αἱ Ὀμηρικαὶ ραψῳδαὶ ἐν πανδήμοις ἀκροάσει τῶν Παναθηναίων.

Ἦδη ἐξ ὅτου εἰς τὴν Ἑλλάδα ὑπερίσχυσαν τὰ Μακεδονικὰ ὄπλα, ἀπέδρα αὐτῆς σχεδὸν παντάπασι καὶ ἡ Μοῦσα κατόπιν τῆς ἐλευθερίας, καὶ ἡ νέα κωμῳδία εἶναι ἡ μόνη σχεδὸν καὶ ἐσχάτη αὐτῆς ἀντήχησις ἐν τῇ ἀρχαίᾳ πατρίδι της. Ἄφ' ἧς

ὅμως ἡμέρας ἢ Ἑλλάς ὑπέκυψεν εἰς τὴν Ῥώμην, ἔκτοτε ἀπεξηράνθη ἐντελῶς ἡ εὐγενὴς πηγὴ τῆς ποιήσεως, εἰς ἧς τὰ πλούσια νάματα ἐποτίζετο ἄλλοτε ἢ διάνοια ὄλου τοῦ ἔθνους, καὶ ἧς ἡ ἁρμονία ἀπετυποῦτο ὠραία καὶ ἐπὶ πάσης τῆς γλώσσης, καὶ τινων λογίων τὰ σπάνια καὶ ἀπειρόκαλα τὰ πλεῖστα γυμνάσματα ὀλίγον ἀντήχουν εἰς τὸν λαόν, καὶ ὀλίγην εἶχον ἐπιρροὴν ἐπὶ τοῦ νοῦς ἢ ἐπὶ τῆς γλώσσης τοῦ. Ἐκτοτε, μὴ πλεόν ὑποδοθηομένη καὶ συντηρουμένη ὑπὸ τῆς στιχουργικῆς ἀπαγγελίας, ἤρχισε κυρίως διαστρεφομένη ἢ προφορά, καὶ μάλιστα ἢ τῆς χρονικῆς προσωδίας.

Τῆς τοιαύτης παραφθορᾶς ὑπάρχουσι τεκμήρια βέβαια αἱ διαφοροὶ ἰδίως μετὰ τὴν ἄλωσιν τῆς Κορίνθου, καὶ πρὸ πάντων ἀπὸ τῶν πρώτων χριστιανικῶν αἰώνων ἐν ταῖς ἐπιγραφαῖς καὶ αὐτῆς τῆς κυρίως Ἑλλάδος ἀπαντῶμεναι ὀρθογραφικαὶ ἀλλοιώσεις, ἐξ ὧν ἀποδείκνυται ὅτι διαφορὰ γράμματα οὐ μόνον εἶχον ἀπολέσει ἤδη τότε τὴν ἀρχαιοτέραν οἶαν δῆποτε προφορὰν τῶν, καὶ εἶχον λάβει τὴν νῦν παρ' ἡμῖν ἐν χρῆσει, ἀλλ' ὅτι εἶχεν ἐπίσης παύσει καὶ ἡ διάκρισις τοῦ χρόνου ἀνεξαρτήτως τοῦ τόνου. Οὕτως ἐν ἐπιγραφαῖς Μεγαρικαῖς χρόνου ἀκριβῶς μὲν ἀγνώστου, προηγηθέντος ὅμως τῆς ἐν Μεγάρους εἰσαγωγῆς τοῦ Χριστιανισμοῦ, ἀπαντῶνται αἱ γραφαὶ *κέκρυπτε* (ἀντὶ *κέκρυπται*), *δέξες*, *μυρίες* (ἀντὶ *δόξαις*, *μυρίαίς*) κτλ. (1)

Ἡ δὲ ὑπ' ἀριθ. 3440 ἐπιγραφὴ τῆς συλλογῆς τοῦ Βοικχίου, ἐκ Λυδίας, ἐν ἣ γράφεται *ἐ δέ τε μάμμε* (ἀντὶ αἱ *δέ τε μάμμαι*), περιέχει καὶ χρονολογίαν, τὸ ἔτος 268 ἢ 269 μ. Χ., ἐξ οὗ δεικνύται ὅτι κατὰ τὴν τρίτην ἤδη μ. Χ. ἑκατονταετηρίδα ἡ δίφθογγος AI, οὔτε ἄλλως οὔτε μακρότερον ἐπροφέρετο τοῦ E. Τὸ αὐτὸ τοῦτο καταφαίνεται καὶ ἐκ τῶν λοιπῶν, ὁμοίας ὀρθογραφικὰς παρεκτροπὰς ἔχουσῶν ἐπιγραφῶν, ὡς πρὸς τὴν ἐναλλαγὴν τοῦ EI καὶ I, τοῦ Ω καὶ O ὥστε καὶ ἂν ἀληθὴς μέχρι τινὸς ὑποτεθῆ ἡ ἐρασμικὴ προφορὰ ἐπὶ τῶν κλασικῶν χρόνων,

(1) Baeckh, Corp. Inscr. 27. 1051, 1066, 1067.

ἀπὸ τῆς ἀρχῆς ὅμως τῶν χριστιανικῶν αἰώνων τοῦλάχιστον εἶχεν ἐντελῶς ἐκλείψει, καὶ μετ' αὐτῆς καὶ ἡ προσωδία τῆς. Ἐκτοτε λοιπὸν εἶχον παύσει αἱ ἄλλοτε μακρὰι συλλαβαὶ μακρῶς προφερόμεναι, καὶ ἔκτοτε ἐπομένως πρέπει νὰ χρονολογηθῆ καὶ ἡ ἀπώλεια τοῦ ἀρχαίου χαρακτῆρος τοῦ τόνου, ἀρξάμενου ν' ἀπορροφᾷ τὴν τοῦ χρόνου δύναμιν, καὶ ν' ἀντικαθίσταται ἀντ' αὐτοῦ.

Ἀληθὲς εἶναι ὅτι ἐν τοῖς χειρογράφοις πρὸ τῆς Ζ' ἑκατονταετηρίδος σημεῖα τόνων δὲν ἀπαντῶνται (1). Οὐ μόνον δὲ ἡ ἔκτοτε χρῆσις αὐτῶν, ἀλλὰ καὶ αὐτὴ ἡ κατὰ τὸν Β' πρὸ Χριστοῦ αἰῶνα εὐρεσίς των ἐγένετο, ὡς νομίζομεν, οὐχὶ διότι τότε μάλιστα διεκρίνετο ἡ κατὰ τὰ διάφορα σημεῖα διάφορος τονικῆ τῶν συλλαβῶν ἀξία, ἀλλὰ πολὺ μᾶλλον διότι τότε εἶχεν ἀρχίσει ἐξαλειφομένη καὶ ἐκλείπουσα, καὶ οἱ γραμματικοὶ ἤθελον διὰ σημείων νὰ τὴν ἐξασφαλίσωσι, καὶ νὰ διατηρήσωσι τὴν μνήμην αὐτῆς· οἱ δὲ μετὰ ταῦτα ἀντιγραφεῖς ἐποιούντο χρῆσιν τῶν τριῶν σημείων, ὧν δὲν διεκρίνον πλέον τὴν διάφορον προφορὰν, κατὰ τοὺς ὑπὸ τῶν γραμματικῶν τεθέντας κανόνας. Γραπτὴν τούτου ἀπόδειξιν ἔχομεν ἐν ψαλτήριον τῆς Θ' ἑκατονταετηρίδος (2), οὗ αἱ τονιζόμεναι συλλαβαὶ φέρουσι πᾶσαι μίαν στιγμὴν ὡς μόνον σημεῖον, οἶον: *Μακάριος ἀγῆρ* ὅς οὐκ ἐπορευθῆ ἐν οὐρῶν ἀσεβῶν, ὅπερ δεικνύει ὅτι τότε οὐδεμίᾳ πλέον ἐγένετο διάκρισις μεταξὺ τῶν ὀξυνομένων, τῶν βαρυνομένων ἢ τῶν περισπωμένων συλλαβῶν, ἀλλὰ μόνον μεταξὺ τῆς ἐν ἐκάστη λέξει τονιζομένης, καὶ τῶν ἀτονίστων. Τῆς αὐτῆς ἐποχῆς (τῆς Θ' ἢ Ι' ἑκατονταετηρίδος) εἶναι καὶ ἕτερον χειρόγραφον (3), ἀποδεικνύον ὅτι εἶχεν ἀπολεσθῆ ἐπίσης ἐν τῇ προφορᾷ καὶ ἡ διάκρισις τῶν πνευμάτων, διότι ἀμφοτέρω τὰ πνεύματα σημειοῦνται αὐτόθι δι' ἐνὸς καὶ τοῦ αὐτοῦ σημείου ~. Ὑπῆρχε δ' ἡ μὴ διάκρισις αὕτη ἀπὸ τῶν ἀρχαιοτάτων ἤδη χρόνων ἐν τῇ διαλέκτῳ τῶν Αἰολέων, οἵτινες ἦσαν *ψιλῶται*.

(1) Montfaucon, Paléogr. gr. I, c. 83. — (2) Montfaucon, ib. — (3) Ib., IV, b, c. 299.

Κατὰ τὴν ἐκτεθείσαν λοιπὸν τῶν χρόνων ἀλληλουχίαν, τὸ Ἑλληνικὸν οὐς ἀπέμαθε τὴν ἀκριβῆ διάκρισιν τῆς ἀρχαίας χρονικῆς προσωδίας τῶν συλλαβῶν, ἀφ' οὗ ἀπεγαλακτίσθη τῆς ἀπολαύσεως τῶν ποιητικῶν ἀκροάσεων· ὁ δὲ τόνος, παραμείνας ἐν τῇ γλώσσῃ, καὶ μάλιστα ἐν ταῖς τοῦ λαοῦ διαλέκτοις, ἐπιμονώτερον, διότι δὲν συνεδέετο μετὰ τῆς ἀποσβεσθείσης ποιήσεως, ἐκληρονόμησε βαθμηδὸν τὸν τὰς ἀρχαίας αὐτοῦ θέσεις καταλείποντα χρόνον, ἀλλὰ συγχρόνως ἀντήλλαξεν ἐν τῇ τριβῇ, καὶ καθ' ὅσον αἱ διάλεκτοι συνεμίγνυντο εἰς γλώσσαν κοινὴν, τὸν ἴδιον αὐτοῦ μουσικὸν χαρακτῆρα πρὸς τὸν τοῦ χρόνου στιχουργικόν, ὥστε κατήντησε μέχρι τέλους, τονικῶς μὲν, ἦτοι ὀξυτέρα ἢ βαρυτέρα, οὐδεμίᾳ συλλαβῇ νὰ προφέρηται πλέον ἐν τῇ κοινῇ γλώσσῃ, αἱ δὲ τονιζόμεναι συλλαβαί, ἀδιάφορον ποῖον εἶχον τόνον, νὰ προφέρωνται χρονικῶς μακρότεραι τῶν λοιπῶν, καὶ ἐπομένως νὰ δύνανται νὰ χρησιμεύουσιν, ὡς καὶ τῷ ὄντι ἤρξαντο χρησιμεύουσαι, ὡς βᾶσις τῆς στιχουργίας·

Ἐκτοτε λοιπὸν ἀντὶ αἱ μακρῶς προφερόμεναι συλλαβαί νὰ διακρίνωνται ὡς τὸ πάλαι ἐκ τῶν γραμμμάτων ἐξ ὧν συνετίθεντο, εἶχον ὡς μόνον γνῶρισμα τὸ ὅτι ἔφερον τόνους, πλὴν ὀλίγων τινῶν ἐξαιρέσεων, καθ' ἃς τινες λέξεις, καὶ τοι φέρουσαι σημεῖον τόνου, προφέρονται ὅμως βραχέως, ἦτοι ὡς ἀτόνιστοι, οἷον τὰ ἄρθρα, αἱ προθέσεις, καὶ τινὰ μόρια. Ἄλλα δὲ τινὰ μόρια ἐξ ἐναντίας, καὶ τοι ἐκ συνηθείας ἄνευ τόνου γραφόμενα, προφέρονται ὅμως μακρῶς ἢ τετονισμένως (οἷον ὡς κτλ.) Ἐτέρα δ' ἐξαιρέσεις εἶναι ὅτι, ὡς ἐν τῇ ἀρχαίᾳ, οὕτω καὶ ἐν τῇ καθ' ἡμᾶς, ἐνίοτε ἐντὸς τοῦ στίχου ἢ ἄρσις ἐξασθενεῖ τὴν συλλαβὴν, ὥστε καὶ τοι μακρὰ ἐκλαμβάνεται ὡς βραχεῖα, ἢ δὲ θέσις ἐξ ἐναντίας τὴν ἐνδυναμεῖ. Ἡ μετάπτωσις λοιπὸν αὕτη τοῦ μακροῦ χρόνου ἀπὸ ἄλλων εἰς ἄλλας συλλαβὰς παρεξηγουμένη, ἔδωκεν ἀφορμὴν εἰς τὸν διίσχυρισμὸν ὅτι ἐν τῇ νέᾳ στιχουργίᾳ ὁ τόνος ἀντικατέστησε τὸν χρόνον.

Δὲν εἶναι ἄρα ἀληθὲς ὅτι ὑπάρχουσι γλώσσαι ἔχουσαι τὸν τό-

νον, καὶ ἄλλαι τὸν χρόνον ὡς βάσιν τῆς στιχουργίας τῶν, καὶ ὅτι αἱ δύο αὐταὶ βάσεις αὐτῆς διαφέρουσιν ἀλλήλων. Εἰς ἀπόδειξιν προτείνονται ἐνίοτε γλώσσαι τινές, καὶ σήμερον ἔχουσαι στιχουργίαν ἐπὶ τοῦ χρόνου καὶ οὐχὶ ἐπὶ τοῦ τόνου βαίνουσαν. Τοιαύτη δ' ὑποτίθεται μεταξὺ τῶν Εὐρωπαϊκῶν γλωσσῶν ἡ Γερμανικὴ, ἣτις ἐπιτυχῶς ἀπομιμείται τῆς ἀρχαίας στιχουργίας τὰ μέτρα, τοιαῦται δὲ καὶ διάφοροι Ἀσιατικαὶ γλώσσαι, ὡς ἡ Περσικὴ καὶ ἡ Ἀραβικὴ.

Ἄλλ' ἐν τῇ Γερμανικῇ αἱ μακρὰὶ συλλαβαὶ ἐξ ὧν ἐξυφαίνεται ἡ στιχουργία αὐτῆς, ἡ κατὰ τὴν ἀρχαίαν διατετυπωμένη, εἰσὶν αὐταὶ αἱ προφερόμεναι ὡς τετονισμέναι. Οὕτως ἐν τῷ ἐξαμέτρῳ

•Høere mich Gott, der du Chrysa mit silbernem Bogen beherrschest.

ἡ τετονισμένη συλλαβὴ τῆς λέξεως *høere* εἶναι ἡ αὐτὴ καὶ ἡ θέσις ἢ ἡ μακρὰ τοῦ πρώτου δακτύλου· ὁμοίως ἡ λέξις *Gott* διὰ τὸν δεύτερον δάκτυλον, καὶ ἐν ταῖς λέξεσι *silbernem, Bogen, beherrschest* αἱ τετονισμέναι συλλαβαὶ εἰσὶν αὐταὶ αἱ μακρὰὶ τῶν δακτύλων. Καὶ ἐπειδὴ ἡ Γερμανικὴ ἐν ταῖς συνθέσεσι διατηρεῖ ἀμφοτέρων τῶν συνθετικῶν μερῶν τοὺς τόνους ἢ τοὺς χρόνους, διὰ τοῦτο περιέχει ἀφθόνους μακρὰς συλλαβάς, καὶ εἶναι μᾶλλον σπονδιακὴ τῆς ἡμετέρας.

Ὡς δὲ πρὸς τὰς Ἀσιανὰς γλώσσας, εἰς τὸ δίστιχον φέρ' εἰπεῖν

«Μπι μπερ εἶ σαμπὰ σεγιᾶ μὲ μπε γκιουὺλ εἴ φιγάνι μπουλμπούλ

»Βε ἰδὰ σουῖλτε μίνι, φεκεμὰ ρεεῖ τενὶ κουὺλ» (1),

οὗ ὁ πρῶτος στίχος εἶναι Περσικὸς, ὁ δὲ δεύτερος Ἀραβικὸς, ὑπάρχουσί τινες συλλαβαὶ, αἷς ἡ ὀρθὴ ἀπαγγελία ἐπιτηδεύεται ἰδίως μηκύνουσα· ἀλλ' αὐταὶ εἰσὶν αἱ ἴδιαι αἵτινες καὶ ὡς τετονισμέναι προφέρονται, ἥτοι εἰσὶν αὐταὶ αἱ καθ' ἑαυτὰς μακρὰὶ, αἷς ἀπαγγέλλων ὁ ποιητὴς μηκύνει ἔτι μᾶλλον ἐπὶ τὸ ἀσματικώτερον.

(1) «Φέρε, ὦ Ζέφυρε, πρὸς τὸ δόσον τοὺς θρήνους τῆς ἀηδόνος·
κ' ἐὰν σ' ἐρωτήσῃ περὶ ἡμῶν, εἰπέ ὅτι μᾶς εἶδες.»

Πάντες ἐπομένως πασῶν τῶν γλωσσῶν οἱ στίχοι βαίνουσι κατὰ χρόνον, οὐδὲ δύνανται ἄλλως, ἢ δὲ πρὸς τοὺς ἀρχαίους οὐσιώδης διαφορὰ τῶν παρ' ἡμῖν εἶναι, ὅτι ἐν τοῖς νέοις στίχοις ὁ χρόνος διὰ τονικῶν σημείων ἐνδεικνύμενος, ἀπ' ἄλλων εἰς ἄλλας μετέπεσε συλλαβάς. Εἰς ταύτην δὲ προστίθεται καὶ ἕτερα δευτερεύουσα, ὅτι ἄλλοτε μὲν ἐκάστη λέξις ἐδύνατο νὰ ἔχη πλείονας μακρὰς συλλαβάς, ἤδη δὲ, ἐπειδὴ μία ἀπορροφᾷ τὴν τῆς ὅλης λέξεως δύναμιν, δὲν ἔχει ἐκάστη εἰμὴ μίαν μόνην μακρὰν ἢ τετονισμένην, ἢ δύο ἐνίοτε, ὡσάκις εἰς λέξιν προπαροξύτονον ἔπεται λέξις ἐγκλινομένη.

Δύναται δὲ ἡ τοιαύτη περὶ τῶν χρόνων ἀλλοίωσις νὰ καταδειχθῆ παρ' ἡμῖν ἤδη ἀπὸ τῆς Ζ' ἑκατονταετηρίδος. Ὅταν ὁ Φωκᾶς (βασιλεύσας ἐν ἔτει 602—610), ἡργοπόρει νὰ φανῆ εἰς τὸ ἵπποδρόμιον, ὁ ἀνυπόμονος ὄχλος ἔψαλλε σκώπτων αὐτὸν, καὶ τὴν ἀπουσίαν τοῦ εἰς οἴνοποσίαν ἀποδίδων, τὴν ἀκόλουθον σατυρικὴν ἐπιφώνησιν·

« Πάλιν τὸν καῦκον ἔπιες
πάλιν τὸν νοῦν ἀπώλεκες » (1),

ἐξ οὗ ἀποδείκνυται ἕκτοτε ὅτι ἡ ἄνω ἐξηγηθεῖσα ἀλλοίωσις τῆς προσωδίας ἦν τοσοῦτον ἐρριζωμένη, ὥστε κατ' αὐτὴν ἐρρυθμίζετο τοῦ λοιποῦ ἡ δημοτικὴ στιχουργία.

Ἐναφέρω δὲ τὴν δημοτικὴν στιχουργίαν οὐχὶ τυχαίως, ἀλλὰ διότι κατὰ τοὺς χρόνους ἰδίως τούτους βαθὺ ἦν καὶ μέγα τὸ χάσμα τὸ μεταξὺ αὐτῆς καὶ τῆς λογίας ποιήσεως. Ἐπὶ τῶν ἀρχαιοτάτων χρόνων ὁ Ὀρφεὺς καὶ ὁ Ὅμηρος δὲν ἔψαλλον δι' ὀλίγους τινὰς καὶ τοὺς ἐκλεκτοτάτους, ἀλλ' εἶχον ἀκροατήριον τοὺς πολλοὺς, ὅλον τὸν Ἑλληνικὸν λαόν. Ὁμοίως δ' ὅταν τὴν ἔθνικὴν λύραν διεδέχθη ὁ δραματικὸς κῆθορος, πᾶσαι αἱ τῶν πολιτῶν τάξεις ἤκουον καὶ ἐχειροκρότουσαν τὰ ἐπὶ σκηνῆς διασκόμμενα, καὶ οἱ λυρικοὶ ἤδον κατὰ τοὺς ἀγῶνας ἢ ἐν τοῖς ᾠδαίσις.

(1) Κατὰ Θεοφάνην· « Πάλιν (εἰς) τὸν καῦκον ἔπιες, πάλιν τὸν νοῦν ἀπέλεκες », κατὰ δὲ Κεδρηόν· « Πάλιν τὸν οἶνον ἔπιες, πάλιν τὸν νοῦν ἀπώλεσας. »

εἰς ἐπήκοον ἐπίσης τοῦ πλήθους. Ἄλλ' ἤδη οἱ ῥαψῶδοι εἶχον σιωπήσει, τὰ θέατρα εἶχον καταστραφῆ, ὁ λαὸς κυρίαν διασκέδασιν εἶχε τὰς θηριομαχίας καὶ τὰ ἵπποδρόμια, καὶ οἱ σπάνιοι γραμματικοί, οἱ ἐνίοτε εἰς στίχων ἐπιδιδόμενοι σύνθεσιν, ἔγραφον συνήθως δι' ἑαυτοῦς μόνους εἰς ἐπίδειξιν πολυμαθείας, ἢ διὰ τοὺς αὐτοκράταρας ἢ τοὺς αὐλικούς αὐτῶν διὰ κολακείαν· αἱ δὲ δημώδεις συνθέσεις ἦσαν φροῦδα τινὰ τῶν περιστάσεων προτόντα, ἐν στιγμῇ παραγόμενα καὶ ἐν στιγμῇ λησμονούμενα, ὑπὸ δὲ τῶν λογίων ὑπερηφάνως περιφρονούμενα. Ταῦτα δ' ἐγράφοντο ἢ μᾶλλον ἐψάλλοντο ὑπὸ τοῦ λαοῦ, ἀγνοοῦντος τοὺς γραπτοὺς κανόνας τῆς ἀρχαίας καὶ οὐκέτι ἐν χρήσει οὐσης γραμματικῆς, ἐπομένου δὲ τῷ ἀληθεῖ κανόνι τῆς ἀκοῆς αὐτοῦ, καὶ τὰς συλλαβὰς μακρῶς προφέροντος ὅπου ἐν τῇ γραφῇ ἔφερον τόνον, ἐνῷ οἱ λόγοι ἐκεῖνοι ἐνόμιζον ὅτι ἐκπίπτουσι τῆς γραμματικῆς αὐτῶν ἀξιοπρεπείας, καὶ ὅτι εἰς πᾶν μέτρον καὶ εἰς πάντα ῥυθμὸν προσέκρουον, ἂν ἐγκατέλειπον τὴν ἀρχαίαν καὶ τότε ἐκλελειπύϊαν προσωδίαν ἐκείνην. Εἰς τὸ νεκρὸν ἐπομένως γράμμα τῶν γραμματικῶν κανόνων ἐμμένοντες, ἔγραφον στίχους, οἵτινες διὰ τὸ οὖς τῶν συγχρόνων ἦσαν πεζὸς λόγος, καὶ αὐτὸς βεβιασμένος καὶ ἄχαρις, καὶ ὡς ἐναρμόνιοι ἐδύναντο νὰ ἐκτιμηθῶσι μόνον ὑπὸ τῶν ἀνθρώπων τῆς ἐποχῆς τοῦ Περικλέους καὶ τοῦ Ξενοφῶντος, ἐὰν ἤθελον ἀναζήσει.

Ἄλλὰ καὶ τοῦτο οὐχὶ πάντοτε καὶ οὐχὶ ἐντελῶς. Οἱ βρενθυόμενοι ἐπὶ τῷ ὀνόματι γραμματικῶν καὶ λογίων, δὲν ἦσαν πάντοτε τοσοῦτον ἐξωκειωμένοι πρὸς τὴν ἀρχαίαν γραμματικὴν, ὅσον εἶχαν τὴν τούτου ἀξίωσιν. Οἱ πλείστοι αὐτῶν δὲν ἠνωχλοῦντο ὑπερακριβολογοῦντες περὶ τὰ ταιαῦτα, ἀλλ' ὡς μὲν βραχέα ἐθεώρουν ἐν γένει τὸ ε καὶ τὸ ο, ἀδιαφοροῦντες δι' ὅσα δήποτε καὶ ἂν εἶποντο σύμφωνα, ὡς μακρὰ δὲ τὸ η καὶ τὸ ω, μὴ ἐρευνῶντες ἂν προηγοῦντο φωνήεντος, καὶ τὰ δίχρονα α, ι καὶ υ ἐξελάμβανον ὡς ἀδιάφορα, ἃ ἐδύναντο νὰ μεταχειρίζωνται ὅτε μὲν ἤθελον, ὡς μακρὰ, ὅτε δὲ ἤθελον, ὡς βραχέα. Διὰ ταιούτων λοι-

τὸν προχείρων καὶ εὐχερῶν προσωδικῶν κανόνων κατεσκευάζον ὑποτιθεμένους τριμέτρους Ἰαμβικούς στίχους, δεχομένους εἰς τὰς περιττὰς χώρας καὶ σπονδαίον, ἔχοντας δὲ τὴν ἐσχάτην συλλαβὴν ἀδιάφορον.

Ἄλλ' οἱ τοιοῦται Ἰαμβοὶ ἦσαν πάσης ἀρμονίας ἐστερημένοι καὶ εἰς αὐτῶν τῶν πεπαιδευμένων τὰ ὦτα, εἰθισμένα εἰς προσωδίαν ἄλλην ἤδη ἐκείνης εἰς ἣν ἐπροσπάθουν νὰ στιχοιργήσωσιν. Εἷς ἐξ αὐτῶν (1) ὁμολογεῖ ὅτι καὶ ὁ τόνος πολλὴν εὐρυθμίαν ποιεῖ, διὸ δεῖ σπουδάζειν τὴν σύνθεσιν τῶν ὀξύτων, προπαροξυτόνων καὶ τοιούτων λέξεων, καὶ ὑπαλλάσσειν αὐτὰς ἑμμελῶς, καὶ ἐν τῇ ἕκτῃ χώρᾳ τὴν παροξύτονον, ὡς εὐηχόν, αἶ τιθέται.

Καίτοι ἄρα ἀγωνιζόμενοι εἰς ἐφαρμογὴν τῶν ἀρχαίων προσωδικῶν κανόνων, οὓς καὶ τοσοῦτον ἀτελῶς ἐγνώριζον, ἀλλ' ἐνόηον ὅτι οὐδὲ κἄν εὐηχόν τι ἐδύναντο νὰ παραγάγωσιν, ἂν δὲν ἠκολούθουν τὸν τόνον, ὅστις ἦν τότε ἡ ἀληθὴς βᾶσις τῆς προσωδίας, καὶ ἐπὶ τῶν βυζαντινῶν αἰώνων πολλοὶ ἐπιδίδονται εἰς παράδοξόν τι στιχοιργικὸν τέχνασμα, τὴν ποιήσιν στίχων οἷτινες, ἐν ᾧ μετροῦνται κατὰ τὴν ἀρχαίαν τῶν συλλαβῶν προσωδίαν (ἀτελῆ ὡς τότε τὴν ἐνόουν), ἀνταποκρίνονται συγχρόνως καὶ εἰς τῆς νεωτέρας προσωδίας τὰς ἀξιώσεις, ὡς ἂν ἤθελον οἱ ποιηταὶ τῶν νὰ ἐξασφαλίσωσι τὴν τύχην αὐτῶν, οἷα δὴποτε τῶν δύο προσωδιῶν τῆς Ἑλλην. γλώσσης καὶ ἂν ἐξενίκα εἰς τὸ μέλλον, εἴτε ἡ 4 αἰῶνας πρὸ Χριστοῦ, εἴτε ἡ 4 μετὰ Χριστὸν ἐπικρατοῦσα.

Ἄλλὰ τόσον ὀλίγον ἠσθάνοντο τότε τὴν φύσιν τῶν ἀρχαίων στίχων οὓς ἐποίουν, ὥστε οὐδ' ἐπροσπάθουν κἄν διὰ τοῦ τόνου νὰ παραγάγωσιν ἀποτέλεσμα ἀνάλογον ἐπὶ τῆς ἀκοῆς πρὸς ἐκεῖνο δ' ἐπερπε νὰ ἐλπίζωσιν ὅτι θὰ παρήγον οἱ στίχοι τῶν ἐπὶ τῶν συγχρόνων τοῦ Εὐριπίδου. Ἐν ᾧ λοιπὸν κατὰ τὸν ἀρχαῖον χρό-

(1) Ἰωσήφ Ῥακενδύτης, περὶ τὰ τέλη τοῦ 17 αἰῶνος, ἐν Walz, Rhetor. gr. T. III, 569.

νον τῶν συλλαβῶν, ἢ τὸν ὑπ' αὐτῶν ὑποτιθέμενον τοιοῦτον, συνέταττον Ἰαμβικούς τριμέτρους ἀκαταλήκτους, κατὰ τὸν νέον αὐτῶν χρόνον ἢ κατὰ τὸν λεγόμενον τόνον, συνέταττον στίχους ἀσυναρτήτους, συγκειμένους ἕκαστον ἐκ δύο κῶλων Ἰαμβικῶν, ἐνὸς μονομέτρου ὑπερκαταλήκτου (υ-υ-, υ), καὶ ἐνὸς διμέτρου καταληκτικῆς (υ-υ-, υ-υ), ἀδιαφόρως εἴτε τοῦ ἐνὸς κῶλου προηγουμένου εἴτε τοῦ ἄλλου ὥστε μετρούμενος μὲν ὁ στίχος κατὰ τὴν ἀρχαίαν καὶ ὀρθογραφικὴν ἀξίαν τῶν συλλαβῶν (πάντοτε ὡς οἱ τότε ἐξελάμβανον τὴν ἀξίαν ταύτην) ἔχει τὸν ρυθμόν·

υ - υ - υ -, υ - υ - υ -, υ - υ - υ,

ἀναγινωσκόμενος δὲ, τὸν ρυθμόν·

υ - υ - υ -, υ - υ - υ - υ - υ

ἢ

υ - υ - υ - υ - υ -, υ - υ - υ - υ - υ.

Προσέτι δὲ εἰς ὅλους τοὺς πόδας των, πλὴν τοῦ τελευταίου, ὄντος καθαροῦ ἰάμβου, μετεχειρίζοντο ἀδιαφόρως ἰαμβρον καὶ πυρρίχιον ἢ τροχαῖον, ὥστε πολλάκις ὁ κατ' ὀρθογραφίαν τρίμετρος ἰαμβικός ἀνεγινώσκετο κατὰ τόνον ὡς τρίμετρος τροχαϊκός.

Κατ' ὀλίγον ὁμοῦς ἤρχισαν ἐννοοῦντες πόσον κενὸν καὶ ἐντελῶς ἄχρηστον ἦν τὸ αὐτοῖς ἤδη ἰκανῶς δυσχερὲς παίγιον τοῦ προσμετρεῖν τοὺς στίχους των καὶ πρὸς τὴν ἀρχαίαν προσωδίαν, ἥτις εἰς τὸν ἀναγινώσκοντα καὶ ἀκούοντα ἔμενεν ὅλως ξένη, καὶ οὕτω βαθμηδὸν ἐγκαταλείψαντες τὸ λόγιον καὶ μάταιον τοῦτο τέχνασμα τῆς διπλοπροσώπου στιχουργίας, περιωρίσθησαν μέχρι τέλους εἰς τὸ νὰ γράφωσι στίχους στηριζομένους μόνον ἐπὶ τῆς τότε αἰσθητῆς προσωδίας ἣν ὁ τόνος ἐδείκνυεν, ὅσον καὶ ἀν τοῦτο κατ' ἀρχὰς περιεφρονεῖτο ὑπὸ τῶν αὐστηροτέρων ὥστε καὶ αὐτοὶ οἱ οὕτως ἐλευθεριάζοντες ἠσχύνοντο διὰ τοῦτο, καὶ ἐνόμιζον ἀναγκαῖον αὐτοὶ ἑαυτοὺς νὰ ἐλέγξωσι, καὶ νὰ ἐξιλεώσωσι τρόπον τινὰ τὸν ἀναγνώστην ὡς βάρβαρα, βάρανσα, ἀγυρτικά, ἀτεχνα, ἡμαξενμένα γράφοντες, οὐχὶ ὑπὲρ τῶν σπουδαίων, ἀλλὰ πρὸς χάριν τοῦ βαναύσου ὄχλου. Οὕτως αὐτὸς ὁ Τζέτζης, ὁ τὰς

Χιλιάδας του ἐν τῇ δωδεκάτῃ ἑκατονταετηρίδι ἐντελῶς κατὰ τὴν νέαν στιχουργίαν συγγράψας, τὰ αὐστηρότατα κατ' αὐτῶν σωρεῖς ἐπίθετα (').

Οὐχ ἤττον ὁμως ὑπὸ τοῦ ὀρθοῦ λόγου καὶ τῆς ἐθνικῆς αἰσθήσεως στηριζομένη, ὑπερίσχυσε μέχρι τέλους, ἰδίως ἀπὸ τῆς ΙΕ' ἑκατονταετηρίδος, ἡ νέα στιχουργία, ἥτις ὡς μακρὰς καὶ βραχείας ἐδέχθη τὰς συλλαβὰς ὄσας ἢ σύγχρονος, οὐχὶ ὄσας ἢ πρὸ πολλῶν αἰώνων προφορὰ ἐδέχετο ὡς τοιαύτας, ἥτοι τὰς διὰ τόνων σημειουμένας· ἡ δὲ παλαιὰ στιχουργία, χρῆσιν ποιουμένη προσωδίας βωβῆς, τὸν τεῦθεν εἰς τὴν ἀκοήν, καὶ μόνον εἰς τὴν ὄρασιν ὀμιλοῦσης, ἐγκατελείφθη ἔκτοτε εἰς φιλολογικὰ γυμνάσματα τῶν σχολείων, καὶ οὕτως ἐπεκράτησεν ὁ σημερινὸς τῆς στιχουργίας τρόπος.

Ἐκ τούτων λοιπὸν δῆλον γίνεται ὅτι ἡ νῦν στιχουργία εἶναι αὐτὴ ἡ ἀρχαία, ἄλλας μόνον ἀντ' ἄλλων δεχομένη μακρὰς συλλαβὰς, καὶ, ὡς ἐρρέθη, ὀλιγωτέρας ἢ τότε, διότι τὸ πάλαι ἡ γλῶσσα ἐδέχετο καὶ πολλὰς μακρὰς ἐν τῇ αὐτῇ λέξει, τὴν σήμερον δ' ἔχει μίαν μόνον ἐν ἐκάστη, καὶ ἔν τισι τῶν βραχυτέρων οὐδεμίαν, ὡς ἐν ταῖς προθέσει κτλ., ὥστε ἡ στιχουργία, καὶ ἐν γένει ἡ γλῶσσα, εἶναι σήμερον ὀλιγώτερον σπονδιακῆ, καὶ σχεδὸν παντάπασι δὲν ἐπιδέχεται τοὺς βαρεῖς πόδας τοὺς λεγομένους Μολοσσούς, Ἐπιτίτους, Βακχείους, Ἴωνικούς. Οὐδὲν ἄρα τὸ κωλύον νὰ συντεθῶσι σήμερον κατ' ἀρχαία μετρικὰ διαγράμματα στίχοι τοῦλάχιστον ἐκ τῶν μὴ ἀναγκαίως ἐχόντων τοὺς ῥηθέντας βαρεῖς πόδας, στίχοι οἵτινες, τιθεμένων εἰς τὰς μακρὰς χώρας τῶν τὴν σήμερον μακρῶς προφερομένων, ἥτοι τῶν τονιζομένων συλλαβῶν, νὰ παράγωσιν ἐφ' ἡμῶν ἦν ἐντύπωσιν παρῆγον ἐπὶ τῆς ἀκοῆς τῶν προγόνων ἡμῶν οἱ ἀρχαῖοι. Κατὰ τοῦτο τὸ σύστημα ἐγένετο ἡ παροῦσα τῶν τεσσάρων δραμάτων μετάφρασις. Ἀλλὰ μένει εἰσέτι νὰ ἐρευνησῶμεν ἂν ὅ,τι ἐν θεωρίᾳ καὶ ἐκ τῶν προτέρων φαίνεται ὀρθόν, ἀποδείκνυται ὡς

(1) Ἰαμβ. μετὰ τὰς Χιλ. 1—14, 187 ἐπ. καὶ Χιλ. IB, 239.

τοιούτον και διὰ τῆς πράξεως και ἐκ τῶν ὑστέρων, και μέχρι τίνος περιορίζεται ἴσως ἡ τῶν δύο προσωδιῶν ὁμοιότης ὑπὸ τῆς ῥηθείσης ὀλιγωτέρας χρήσεως τῶν μακρῶν συλλαβῶν ἐν τῇ κοινῇ γλώσσῃ. Πρὸς ἐξακριβωσιν δὲ τούτου ἀναγκαῖον νομίζομενὰ ἐξετάσωμεν κατὰ πόσον ἕκαστον τῶν ἀρχαίων μέτρων ἐφηρμοσθῆ ἢ δύναται νὰ ἐφαρμοσθῆ εἰς τὴν νεωτέραν στιχουργίαν, ἀρχόμενοι ἀπὸ τῶν κοινοτέρων.

Ὁ στίχος εἶναι τὸ ἔνδυμα ὃ περιβάλλεται ἡ γλῶσσα διαρρυθμιζομένη εἰς ἄσμα, και οἱ στίχοι ἤρξαντο, ὡς πανταχοῦ, οὕτω και ἐν Ἑλλάδι, δυντιθέμενοι ὅπως ἄδωνται. Ἄλλὰ κατ' ὀλίγον, ἐκτεινομένου τοῦ κύκλου τῆς φιλολογίας, ἐγράφοντο και ποιήματα οὐχὶ κυρίως πρὸς σκοπὸν ἄσματος, ἀλλὰ και πρὸς ἀπλὴν ἀνάγνωσιν ἢ ἀπαγγελίαν. Καίτοι ὁμως εἰς τὴν διάνοιαν ἀποτεινόμενα μάλιστα, και παραιτούμενα τῆς μαγείας τῆς μουσικῆς, οὐχ ἤττον ἐπεκαλοῦντο και τῶν αἰσθήσεων τὴν ἐπικουρίαν, και ἐπέτεινον ἔτι τὴν ἐκ τοῦ ὕψους τῶν ἰδεῶν και τὴν ἐκ τοῦ κάλλους τῶν εἰκόνων ἐντύπωσιν, δανειζόμενα τὴν ὠραιότητα τῶν γλωσσῶν, τὴν γλῶσσαν τῆς ἁρμονίας, και δι' αὐτῆς διεμορφοῦντο εἰς ἀνώτατον γλωσσικὸν καλλιτέχνημα. Ἐπρεπε δ' ἡ ἁρμονία αὐτῶν τοσοῦτον ἀκριβῆς νὰ εἶναι, ὥστε και διὰ μόνης τῆς ἀπαγγελίας, και ἄνευ τῆς ἐπικουρίας τῆς μουσικῆς, νὰ προσβάλλῃ τὸ οὐς καθαρῶς και εὐλήπτως, και διὰ γνωστοῦ, ὠρισμένου, συνεχῶς και κατὰ σταθεροὺς κανόνας ἐπαναλαμβανομένου ῥυθμοῦ, νὰ διεγείρῃ τὴν ἀκοὴν ἐμμελῶς, ὥστε ἡ στιχουργία ν' ἀποβαίνει οὕτως εἰπεῖν εἰς ἄσμα τῶν μὴ ἀδόντων.

Τὰ εἰς τοιαύτας τακτικὰς στιχηρὰς συνθέσεις εὐχρηστα παρὰ τοῖς ἀρχαίοις μέτρα εἰσὶ τὰ ἐπόμενα:

Α'. Τὸ Ἰαμβικόν.

Ὁ Ἰαμβος, εἰς τῶν συνηθεστάτων ἐν τῇ ἀρχαίᾳ στιχουργίᾳ ποδῶν, συγκείμενος ἐκ συλλαβῆς βραχείας και ἐκ συλλαβῆς μα-

κρᾶς (ὡς φέρω, —), εἶναι ἐπίσης κοινότατος ποῦς παρ' ἡμῖν σήμερον, ἔχων ἀτόνιστον καὶ μετ' αὐτὴν τετονισμένην συλλαβὴν (αἶον σοφός·)

www.libtool.com.cn

Ἐκ τοῦ ποδὸς τούτου τὰ παρὰ τοῖς ἀρχαίοις συνθεστάτα ἐξυφασμένα μέτρα ἦσαν·

α' Παρὰ τοῖς λυρικοῖς (Ἀνακρέοντι κλ.) τὸ λεγόμενον δίμετρον, τὸ ἀκατάληκτον ἢ τὸ καταληκτικὸν (οἶον: Ἐρασμὴ πέλιαι, —, —), ὧν ἐπίσης πολλὴν ποιεῖται χρῆσιν καὶ παρ' ἡμῖν σήμερον ἢ λυρικῆ ποιήσιν (οἶον: τὴν ἄνοιξι μιὰ μέρα. Χριστόπ.)

Ἄλλ' ἐπισημότετοι ἦσαν παρὰ τοῖς ἀρχαίοις οἱ Ἰαμβικοὶ τετράμετροι καταληκτικοί, καὶ οἱ τρίμετροι ἀκατάληκτοι, στίχοι, οἵτινες ἀμφοτέρω κατῆλθον μέχρις ἡμῶν.

β' Ὁ τετράμετρος καταληκτικὸς ἦν δημώδης πιθανῶς τὸ πάλαι, διότι χρῆσιν αὐτοῦ ἐποιοῦντο κυρίως οἱ κωμικοὶ (1). Ἐμμεῖνε δὲ καὶ μετὰ ταῦτα δι' ὄλων τῶν χρόνων προσφιλὴς τῷ λαῷ, ὥστε καὶ ὅταν ἐπὶ τῆς Βυζαντινῆς ἐποχῆς οἱ λόγιοι ἐματαιοπόουν στιχουργοῦντες ἐν γλώσσει καὶ ἀρμονίᾳ τοῖς πολλοῖς ἀκατάληπτω, ἢ ἐπὶ τοῦ ἐρήμου τότε Παρνασσοῦ ὡς χλόη ἐπὶ γυμνοῦ πεδίου ἐπιφανομένη δημοτικὴ ποιήσιν εὐρίσκεται τοῦ στίχου μάλιστα τούτου χρῆσιν ποιουμένη, καὶ δι' αὐτοῦ ἔγραφον οἱ Τζέτζαι καὶ οἱ Πτωχοπρόδρομοι, τὰ μέτρα ἀποκαλοῦντες πολιτικά, οἰοεὶ δημώδη, κατ' ἀντίθεσιν τῶν λογίων. Καὶ μετὰ παρέλευσιν δὲ πολλῶν ἄλλων ἑκατονταετηρίδων, αὐτὸν ἔτι τὸν στίχον φαίνεται προτιμῶσα ἡ δημοτικὴ ἡμῶν ποιήσιν, κατ' αὐτὸν στιχουργοῦσα τὰς πλείστας τῶν πρωτοτύπων καὶ ἀφελῶν ἐμπνεύσεων τοῦ ὄχλου καὶ τῶν ὀρεσιβίων ἀρματωλῶν. Τὸ δ' ἔθνος, ἐν ὄσῳ ἄνωθεν ἐπιέζετο ὑπὸ τῆς τυραννίας, τὴν ζωτικὴν αὐτοῦ ἰκμάδα κάτωθεν ἀρῦόμενον μᾶλλον, τὸν στίχον τοῦτον κυρίως ἐδανείζετο ἐκ τοῦ στόματος τοῦ λαοῦ καὶ διὰ τὰς μακροτέρας καὶ σοβαρῶτερας ποιητικὰς του συνθέσεις.

Τὴν καταγωγὴν καὶ τὴν ἀληθῆ φύσιν τοῦ στίχου τούτου

(1) Ἀριστοφ. Θεσμοφ. 547, Βάτρ. 712, κτλ.

παρεγνώριζον ἐντελῶς οἱ χρῆσιν αὐτοῦ ποιούμενοι Βυζαντινοὶ, καὶ καθημαξενόμενον αὐτὸν ἀποκαλοῦντες ⁽¹⁾ καὶ βάρβαρον, καὶ ἀτεχρον, καὶ μέτρον ἀμετρον ⁽²⁾, συγγνώμην αἰτοῦσιν ὅτι ὡς βούβαλοι ⁽³⁾ χρῶνται αὐτῷ μέτρῳ Μούσης ἀγρυπτίδος ⁽⁴⁾,

« ἢ τὴν ποδῶν εὐρυθμον οὐ τηρεῖ βάζαι,
πάσας δὲ μισεῖ διχρόνους καὶ τριχρόνους,
κανῶν δὲ τέχνης οὐδαμῶς αὐτῆς φίλος » ⁽⁵⁾.

Ἐκ δὲ τῶν μεταγενεστέρων ὁ Εὐστάθιος ⁽⁶⁾ τοὺς νομίζει τροχαϊκοὺς («Οἱ δημοτικοὶ στίχοι, οἱ τὸ παλαιὸν μὲν τροχαϊκῶς ποδιζόμενοι, καθ' ἃ καὶ Αἰσχύλος ἐν Πέρσαις δηλοῖ, ἀρτι δὲ πολιτικοὶ ὀνομαζόμενοι»). Ὁμοίως καὶ ὁ Δέων Ἀλλάτιος *Metri trochaici sunt; quemadmodum enim illi septem pedibus et syllaba constant, ita et hi* ⁽⁷⁾. Τὸν Αἰσχύλον δ' ἀναφέρει ὁ Εὐστάθιος, διὰ μνήμης ἔχων στίχους τινάς, οἷον

«Ὡ βαθυζώνων ἄνασσα Περσίδων ὑπερτάτη»,

οἷτινες, διότι συνέπεσεν αὐτῶν νὰ τονίζωνται αἱ βραχεῖαι συλλαβαί, ἀτόνιστοι δὲ νὰ μένωσιν αἱ μακραὶ, ἤχοῦσι παρὰ τοῖς νεωτέροις ὡς Ἰαμβικοὶ ἢ πολιτικοί. Ὁ δὲ Δουκάγγιος ⁽⁸⁾, ἀναφέρων καὶ τὸν D. Heinsius (ad Hesiodum, p. 96), φαίνεται ὅτι τοὺς θεωρεῖ ἐπίσης ὡς τροχαϊκοὺς, διότι τοὺς λέγει τετραμέτρους Ἰππονακτεῖους; ἤτοι χωλοὺς, ἢ ἔχοντας τὸν τελευταῖον πόδα ἀνεστραμμένον, καθότι ἡ παραλήγουσα αὐτῶν εἶναι μακρὰ ἢ τονιζομένη, ὅπερ ἐν τοῖς Ἰάμβοις ἤθελε καταρτίζει καταληκτικὸν τετράμετρον καὶ οὐχὶ χωλόν.

Ἄλλ' ὁ στίχος οὗτος, ὡς ἐκ τῆς μακρᾶς καὶ ἀποκλειστικῆς αὐτοῦ χρήσεως ἐν ποιήσει ἀκαλλιεργήτῳ, δὲν συνετάττετο βεβαίως πάντοτε μετὰ πολλῆς ἀκριβείας καὶ κανονικότητος· οὐχ

(1) Τζέτζ. Χιλ. Θ, 282, καὶ π. Μέτρ. εἰς Cramerī Anecd. Gr. III, σ. 308.—
(2) I. Μαυροπόδ. ἐν Ducange Gloss. Append. σ. 156.—(3) Τζέτζ. Σχόλ. εἰς Χιλ. Γ, 58, καὶ Σχ. εἰς ἐπιστ. Θ, σ. 361.—(4) Αὐτ., Χιλ. Α.—
(5) Τζέτζ. Αὐτ.—(6) Εἰς Ἰλ. Α, 11.—(7) De Simeonum Scriptis.—(8) Gloss. Gr. ἰδ. καὶ Gloss. Med. et inf. Latin.

ἤττον ὁμως ὡς πρὸς τὰ κυριώτερα διετήρησε τοὺς χαρακτῆρας οὓς εἶχε καὶ ἐν τῇ ἀρχαίᾳ ποιήσει. Εἰσὶ δὲ οὗτοι μάλιστα οἱ ἐξῆς·

1. Οἱ Ἰαμβοὶ ἐν πάσῃ τακτικῇ συνθέσει μετροῦνται κατὰ διποδίαν. Κατ' ἀρχὰς οἱ Ἰαμβογράφοι (οἷον ὁ Ἀρχίλοχος κλ.) μετεχειρίζοντο εἰς τὴν σύνθεσιν τῶν στίχων των (τῶν τριμέτρων κἄν), σχεδὸν ἀποκλειστικῶς τὸν ἰαμβον μόνον. Ἄλλ' οἱ τοιοῦτοι στίχοι εἶχόν τι τὸ μονότονον καὶ δυσκίνητον, δι' ὃ οἱ μετὰ ταῦτα ποιηταί, οἱ δραματικοὶ ἰδίως, ἐλευθερίᾳ μείζονι χρώμενοι, ἐμέτρουν τοὺς πόδας ἀνά δύο, καὶ ἐκ τοῦ ζεύγους (τῆς διποδίας), τὸν ἓνα μόνον, τὸν δεύτερον, ἐποίουν ἀναγκαίως ἰαμβον, τὸν δ' ἄλλον, τὸν πρῶτον, καὶ σπονδαίον, ὅπερ ἐποίκιλλε καὶ ἐζωογόνοι τὸν στίχον. Ἐν ᾧ λοιπὸν αἱ ἄρτιαι χῶραι (ἡ β', δ', ε') ἐκάστου στίχου ἔπρεπε νὰ περιέχωσιν ἰάμβους, αἱ περιτταὶ (ἡ α', γ', ε') ἐδύναντο κατ' ἄδειαν νὰ ἦναι καὶ σπονδαῖοι. Οἱ δὲ Ῥωμαῖοι ἐξέτεινον ἔτι μᾶλλον τὴν ἄδειαν ταύτην, ἀδιάφορον θεωροῦντες ἐν ἐκάστῃ διποδίᾳ τίς τῶν δύο ποδῶν ἦν ὁ σπονδαῖος.

Αὐτὸν τοῦτον τὸν χαρακτῆρα ἔχουσι καὶ παρ' ἡμῖν οἱ Ἰαμβοὶ σήμερον, μετρούμενοι ἐπίσης κατὰ διποδίαν, ἀδιαφόρου δὲ οὔσης τῆς θέσεως τοῦ ἰάμβου ἐν τῇ διποδίᾳ. Στίχοι ἔχοντες πάντας τοὺς πόδας καθαρὸς ἰάμβους, ὡς ἐν σελ. ιε', εἰσὶ σπάνιοι, καὶ οὐχὶ λίαν εὐήχοι. Ἰπάρχει ὁμως διαφορὰ τις μεταξὺ τῶν ἡμετέρων ἰάμβων καὶ τῶν ἀρχαίων, ὅτι σήμερον ἐν αὐτοῖς πλέκονται οὐχὶ σπονδαῖοι, διὰ τὴν ἐν τῇ νέᾳ γλώσῃ σπάνιν τῶν ἀλεπαλλήλων μακρῶν συλλαβῶν, ἀλλ' οἱ ἐν γλώσῃ ἧς ἐν γένει ἐβραχύνθη ἡ προφορὰ πάντων πρὸς τοὺς σπονδαίους συγγενέστατοι πόδες, οἱ πυρρῆχοι, οἵτινες μετὰ τῶν σπονδαίων κοινὸν ἔχουσι τὸν χαρακτῆρα τῆς πρὸς ἄλληλα ἰσότητος τῶν δύο αὐτῶν μερῶν, συγκείμενοι ἐκ δύο βραχειῶν ὡς ἐκεῖνοι ἐκ δύο μακρῶν, καὶ μετὰ τῶν ἰάμβων τὴν αὐτὴν ἦν καὶ οἱ σπονδαῖοι σχέσιν, διότι ἐπαναλαμβάνουσι δις τὸν ἓνα χρόνον αὐτῶν, τὸν βραχὺν, ὡς οἱ σπονδαῖοι ἐπαναλαμβάνουσι τὸν μακρὸν. Στίχος φέρ' εἰπεῖν ἔχων τὸν ἰσομερῆ πόδα (τὸν πυρρῆχιον) ἐν πάσαις καὶ μόναις ταῖς περιτταῖς

χώραις (πλὴν τῆς ἐβδόμης), ὡς ἐπέτρεπεν ὁ ἀρχαῖος κανὼν διὰ τὸν σπονδαῖον, εἶναι ὁ ἐξῆς·

«Τοὺς εἰσεταῖς πολεμιστὰς καὶ τὸν στρατάρχην ψάλλω.»

—, — | —, — || —, — | — —

Ὁ δὲ στίχος·

«Ἐν τῷ ἀγῶν' ὑπέφερε μεγάλα τῷ μεγάλῳ»,

—, — | — —, — || — —, — — | — —

ἐν τῇ δευτέρᾳ καὶ τρίτῃ διποδίᾳ ἔχων ἱαμβον τὸν πρῶτον καὶ πυρρίχιον τὸν δεύτερον πόδα, ὡς παρὰ τοῖς Ῥωμαίοις, ποικίλλει εὐφώνως τὸ μέτρον.

Ἐν γένει δυνάμεθα νὰ παρατηρήσωμεν ὅτι οἱ ἀρχαῖοι ἱαμβοὶ μετὰ σπονδαίων συνδυαζόμενοι, ἀπετέλουν Ἰωρικούς, οἱ δὲ νῦν μετὰ πυρρίχιον παίωτας.

Ἀληθῆς ὁμῶς εἶναι ὅτι ἐν τῇ μετρήσει, ἢ μᾶλλον ἐν τῷ ρυθμῷ τῶν ἱαμβικῶν καὶ τροχαϊκῶν στίχων παρ' ἡμῖν, ὁ πυρρίχιος σχεδὸν ἐξομοιοῦται πρὸς ἱαμβον ἢ τροχαῖον, μικρὸν διὰ τῆς προφορᾶς, καὶ μάλιστα ἐν τῷ ἄσματι, ἐκτεινομένης τῆς τῆ μακρᾶ ἀντιστοιχούσης συλλαβῆς. Οὕτως ὁ στίχος·

«Τ' Ἀκροκεραῦνία βουνὰ κοιμῶνται εἰς τὸ σκότος»,

προφέρεται σχεδὸν, καὶ θὰ ἐψάλλετο·

«Τ' ἀκρόκεραῦνιά βουνὰ κοιμῶνται εἰς τὸ σκότος»·

καὶ ὁ στίχος·

«Ἡ ὑπούργημα με δίδεις ἢ ἐφημερίδα γράφω»,

προφέρεται σχεδὸν, καὶ μάλιστα ψάλλεται·

«Ἡ ὑπούργημα με δίδεις ἢ ἐφημερίδα γράφω.»

Ὁμοίως καὶ παρὰ τοῖς ἀρχαίοις ὁ σπονδαῖος ἐν τῷ ἱαμβικῷ καὶ τροχαϊκῷ μέτρῳ ἦν σχεδὸν ἱαμβος ἢ τροχαῖος, διότι ἡ τῆ βραχεῖα ἀντιστοιχοῦσα συλλαβὴ αὐτοῦ ἐθεωρεῖτο, ἥτοι ἀπηγγέλλετο, καὶ πρὸ πάντων ἐψάλλετο βραχύτερον τῆς ἄλλης. Οὕτω λέγει ὁ Ἀριστοξένος (1), ὅτι τῶν τοιούτων σπονδαίων ἡ μία συλλαβὴ εἶχε πρὸς τὴν ἄλλην (ἢ δευτέρα πρὸς τὴν πρώτην ἐν τοῖς

(1) Ἀριστιδ. σ. 294.

ιαμβικούς μέτροις, ἢ πρώτη πρὸς τὴν δευτέραν ἐν τοῖς τροχαῖ-
κοις) οὐχὶ ὡς 2 : 2, ἀλλ' ὡς 2 : 1 $\frac{1}{2}$. Ἄρα ἐν ταῖς αὐταῖς περι-
στάσεσιν ἢ προφορὰ καθίσταται παρ' ἡμῖν τὸν πυρρίχιον, καὶ κα-
θίστα παρὰ τοῖς ἀρχαίοις τὸν σπονδαῖον, σχεδὸν εἰς ἰαμβον ἢ
τροχαῖον.

2. Ἄλλ' ἐκτὸς τοῦ σπονδαίου, ὁ ἰαμβικός τετράμετρος ἐδέ-
χεται καὶ ἑτέρουσ τινὰς πόδας, τὸν τρίβραχυν εἰς πάσας τὰς χῶ-
ρας, πλὴν τῆς ἐβδόμης, τὸν ἀνάπαιστον εἰς πάσας πλὴν τῆς
τετάρτης καὶ τῆς ἐβδόμης, καὶ τὸν δάκτυλον εἰς τὴν πρῶ-
την, τρίτην καὶ πέμπτην. Ταῦτα ὅμως ἦσαν μᾶλλον ἐλευ-
θεραὶ καὶ ἄδειαι, οὐχὶ ἀναπόφευκτοὶ εἰς τὴν στιχουργίαν,
ἥτις κατ' ἔργαὸς ὀλιγίστην ἐποιεῖτο χρῆσιν αὐτῶν, καὶ ἐνίοτε
μᾶλλον ὡς ἐλαττώματα ἢ ὡς προτερήματα τοῦ ἀρχαίου στίχου
πρέπει νὰ θεωρηθῶσιν, ὡς μὴ συντελοῦντα παντάπασιν εἰς τὸ νὰ
καταστήσωσιν αὐτὸν ἀρμονικώτερον· οὕτω λέγει ὁ Ἡφαιστίων
περὶ τοῦ ἀναπαιστού ἐν τῷ ἰαμβικῷ μέτρῳ (1). «Εὐρίσκεται δὲ
παρὰ τοῖς κωμικοῖς συνεχῶς ὁ ἀνάπαιστος· τὸν γὰρ βίον οὗτοι
μιμούμενοι, θέλουσι δοκεῖν διαλελυμένως διαλέγεσθαι καὶ μὴ ἐμ-
μέτρως.» Ταῦτά δὲ λέγουσι καὶ ὁ Κικέρων, ὁ Πρισιανός, ὁ Ῥου-
φίνος (2), καὶ ὁ Τερεντιανὸς Μαῦρος (3), ὥστε καὶ ἡ τῶν ποδῶν
τούτων ἔλλειψις οὐδόλως ἀλλοιοῖ τὸν χαρακτῆρα τῆς ἡμετέρας
στιχουργίας, ἥτις τρισυλλάβων ποδῶν ἐν τοῖς ἰαμβικοῖς οὐδε-
μίαν ποιεῖται χρῆσιν, πλὴν ἐπὶ συνιζήσεων, ὡς π. χ.

•Ο Ὀλυμπος καὶ ὁ Κίσαβος, τὰ δύο βουνὰ μαλώνουν.»

— — — | — — — — — || — — — — — | — — — — —

Ἄλλ' ὅπου ἄλλοτε ἦν δεκτὸς τρίβραχος, δύναται σήμερον νὰ
τεθῆ δίβραχος ἢ πυρρίχιος, καὶ καθὼς δύο ἰάμβους ἐδύναντο
ν' ἀντικαταστήσωσι δύο τρίβράχεις, ἢ δύο ἀλλεπάλληλοι ἀνά-
παιστοι, πόδες ἐν οἷς τὸ βραχὺ στοιχεῖον ἐπιπολάζει μᾶλλον ἢ
ἐν τῷ ἰάμβῳ, οὕτω σήμερον τὴν θέσιν αὐτῶν δύνανται νὰ κατα-

(1) E, γ'. — (2) De Metris. (3) Terentianus Maurus, de litteris, syllabis, pedi-
bus et metris.

λάβωσιν, ἐν ταῖς αὐταῖς χώραις ἐν αἷς οἱ ἀνάπαιστοι ἐδύναντο ν' ἀλληλουχῶνται, ἤτοι ἐν τῇ πρώτῃ καὶ τῇ γ' διποδίᾳ, δύο πυρρίχιοι ὅπως δ' ὁ στίχος ἢ εὐηχος, καλὸν εἶναι μετὰ τοὺς δύο πυρρίχιους νὰ ἐπηται ἱαμβος, ὡς συνήθως εἶπετο καὶ παρὰ τοῖς ἀρχαίοις μετὰ δύο τριβράχεις ἢ ἀναπαιστους.

Ἄν ὅμως ὁ τριβράχης δύναται νὰ θεωρηθῇ ὡς ἱαμβος χαλαρὸς ἢ ἀναλελυμένος, καὶ ὁ ἀνάπαιστος ὡς ἱαμβος ἐπιτεταμένος δι' ἀναδιπλασιασμοῦ τῆς βραχείας, ὁ δάκτυλος ἔχει χαρακτηρὰ ὅλως ἀντίθετον τοῦ ἱάμβου, ἤτοι τροχαίου ἐπιτεταμένου, διότι ἢ μακρὰ προηγείται δύο βραχειῶν. Οὐχ ἦττον ὅμως ἐδέχετο καὶ τοῦτον ὁ ἱαμβικός τετράμετρος εἰς ας χώρας καὶ τὸν σπονδαῖον, ἤτοι εἰς πάσας τὰς περιττάς, πλὴν τῆς ἐβδόμης. Αὐτὸ τοῦτο συμβαίνει καὶ ἐν τῇ ἡμετέρᾳ στιχουργίᾳ, δεχομένη τὸν συγγενῆ τοῦ δακτύλου τροχαῖον, οὐ μόνον εἰς τὴν α' καὶ ε' χώραν, ὡς τινες εἶπον (1), ἀλλὰ καὶ εἰς τὴν γ', ὅπου ὅμως ἡ ὀρθὴ ἀρμονία ἀπαιτεῖ νὰ προηγῆται ἢ ἱαμβος, ἢ διαίρεσις, ἤτις τὴν πρώτην διποδίαν ὡς αὐτοτελῆ στίχον μονόμετρον ἀποτελοῦσα, καθιστᾷ τὴν τελευταίαν αὐτῆς συλλαβὴν οὕτως εἰπεῖν ἀδιάφορον, καὶ ἐπομένως τὸν πυρρίχιον μεταβάλλει εἰς ἱαμβον. Οὕτως ὀρθῶς ἔχουσιν οἱ στίχοι·

Τρία πουλάκια κάθουνταν, τὰ τρί' ἀράδ' ἀράδα.

- υ, υ - | υ -, υ υ || υ -, υ - | υ - υ

ἔχων τὸν πρῶτον πόδα τροχαῖον·

Ἄο χριστεπώνυμος στρατὸς, μέγα φρονῶν, μετέβη,

υ υ, υ - | υ υ, υ - || - υ, υ - | υ - υ

ἔχων τὸν ε' πόδα τροχαῖον·

Μηδὲ κυνὸς χείρων ὀφθῆς περὶ τὸν σὸν δεσπότην,

υ -, υ - | - υ, υ - || υ -, υ - | υ - υ

(Γ. Λακίθ. 876)

ἔχων τροχαῖον τὸν γ' πόδα, ἀλλὰ μετὰ ἱαμβον,
καὶ

(1) Struve, Περὶ πολιτικ. στιχ.

Τηλαύγημα, λέπρις ἀρχή· τευτάζειν τὸ πλανᾶσθαι,

~ -, ~ ~ | - ~, ~ - || ~ -, ~ ~ | ~ - ~

(Ψαλ. κ. Γραμμ. 459)

ἔχων τὸν γ' πόδα τροχαῖον, ἀλλὰ μετὰ διαίρεσιν· ἐνῶ δ' στίχος
καὶ δύο λεπτὰ προτιμᾷ πολυταλάντων δώρων,

~ -, ~ ~ | - ~, ~ - || ~ -, ~ ~ | ~ - ~

(Λακτ. 501)

καὶ τοι ἔχων ἐν τῷ πρώτῳ κώλῳ ἀπαραλλάκτως τὴν αὐτὴν
προσωδίαν τοῦ προηγουμένου, εἶναι ἐσφαλμένος, διότι εἰς τὴν
συλλαβὴν *λεπ* δὲν ὑπάρχει διαίρεσις.

Ἐν γένει δὲ πρέπει νὰ παρατηρηθῇ ὅτι, ὅπως ὁ στίχος ἢ εὐ-
ρυθμος, πρέπει μετὰ διποδῖαν στερουμένην ἰάμβου, ὁ πρῶτος
ἀμέσως ἐπόμενος ποῦς νὰ ἦναι ἰαμβος, ὅπερ ἐφίλει καὶ ἡ ἀρ-
χαία προσωδία.

Τὰ στιχουργήματα τοῦ μεσαιῶνος, καὶ ἐνίοτε τινα τῶν δημο-
τικῶν ᾠσμάτων, περιέχουσι στίχους παραβαίνοντας τὸν κανόνα
τοῦτον, εἴτε ἐξ ἀβελτηρίας ἀμαθῶν καὶ ἀνεπιτηδεῶν στιχουρ-
γῶν, ἔστερημένων ἀκοῆς ἡσκημένης, ἢ νομιζόντων ἐπιτετραμμέ-
νον αὐτοῖς νὰ στρεβλώσι τὰς λέξεις πρὸς χρῆσιν τῶν στίχων τῶν,
εἴτε ἐκ τῆς ἐν ἀντιγράφῳ ἢ ἀπὸ στόματος εἰς στόμα παραφθο-
ρᾶς τῶν στίχων, οἵτινες οὕτως ἀπέβαινον παράτονοι καὶ ὄλως
ἐσφαλμένοι (1). Τοιοῦτοι εἰσὶν·

«Ἐν σοὶ γὰρ ἐγκατοίχησεν ἡ τοῦ Θεοῦ προνοία»

ἐν ᾧ ὁ Πτωχοπρόδρομος (Α' στ. 49) μετέβαλε τὸ πρόνοια εἰς
προνοία διὰ τὴν προσωδίαν.

Ὅμοίως ἐν τῷ στίχῳ (455)·

«Καὶ μελανίτιζιν ὀλιγον, καὶ τώρα νὰ ποῦ φθάνω»

μετέβαλεν ὀλιγον εἰς ὀλιγόν ἢ ὀλιγον· καὶ ἐν (480)·

«καὶ ψυχικὸν ψωμὶν τρωγεις, καὶ δίδουν σε καὶ βᾶσσον»,

ἔθηκε παρὰ τὸν κανόνα τὸν τροχαῖον τρώγεις εἰς τὸν δ' πόδα,
ἐγκλίνας τὴν λέξιν παρὰ τὸ πνεῦμα τῆς γλώσσης, καὶ παρατεί-
νας μὲν τὴν δύναμιν τῆς θέσεως *μιν*, ἀσθενήσας δὲ πέραν τοῦ

(1) ἴδ. May. R. I. F. Henrichsen, ueb. d. sogenannten politischen Verse bey den
Griechen, uebers v. Friedrichscu, σ. 61.

δέοντος τὴν ἄρσιν τρώ. Οὕτω καὶ ὁ Γεώργ. Λαπίθης γράφει (287):
 «Τῶν ἀκολάστων δὲ πλεόν τοις ἔργοις ἢ τοις τρόποις»,
 ἐγκλίτων ἀτόπως τὸ πλεόν'

Ἄλλαχού δὲ, ἐν τῷ στίχῳ τοῦ Πτωχοπροδρόμου (47):

«Εἰ γὰρ καὶ λέξων ἠρχόμην μυθοπλαστῶν τοὺς λόγους»,
 τὴν λέξιν ἠρχόμην ἔγραψε βεβαίως λόγιός τις ἀντιγραφεὺς ἀντὶ
 τοῦ κατὰ προσωδίαν ὀρθοῦ ἠρχομουν, ὃ λέγει καὶ σήμερον ὁ
 λαός.

Παράτονος δὲ καὶ ἐσφαλμένος εἶναι ὁ στίχος (Γ. Δακπίθ. 820):

«Καὶ φιλέταιρος, ὁ φιλῶν σύμπαντας τοὺς ἀνθρώπους»,
 ~ ~ ~ ~ | ~ ~ ~ ~ - || ~ ~ ~ ~ | ~ ~ ~ ~

διότι ὁ δεύτερος ποὺς εἶναι τροχαῖος ἐν διποδίᾳ μὴ ἐχούσῃ οὐδέ-
 να ἴαμβον, καὶ μὴ ἀμέσως ἐπομένου ἰάμβου. Ὅμοίως (Γ. Δα-
 κπίθ. 699):

«Κρατεῖν ἡδονῶν ἔθιξε, καὶ θυμοῦ τε καὶ γλώττης»,
 ~ ~ ~ ~ | - - ~ ~ || ~ ~ ~ ~ | ~ ~ ~ ~

διότι ὑπὸ τὰς αὐτὰς συνθήκας ὁ ἕκτος ποὺς εἶναι τροχαῖος.

Ὁ δὲ στίχος (Ἄωνυμ. π. Γραμματ. 89):

«Ὅρθῃ πῶσις ὀνόματος πρώτοις εἶτε δευτέροις»
 ~ ~ ~ ~ | ~ ~ ~ ~ || ~ ~ ~ ~ | ~ ~ ~ ~

τὰ αὐτὰ ἔχει ἐλαττώματα ἄλλ' εἰς τὸν δεύτερον πόδα ἢ ἀρ-
 ρυθμία, χωρὶς νὰ ἐκλείπη, μετριάζεται ὅπως οὖν διὰ τούτου, ὅτι
 τοῦ τροχαίου προηγείται ἴαμβος, καὶ ἡ ἐν θέσει μακρὰ συλλα-
 βὴ αὐτοῦ ἀπορρόφαξ ἐν μέρει τὴν δύναμιν τῆς ἐν ἄρσει τοῦ ἐπο-
 μένου ποδός.

3. Καὶ παρὰ τοῖς ἀρχαίοις ὑπῆρχεν ἡ θεωρία αὕτη τῆς ὑπερ-
 βαλλούσης δυνάμεως τῶν ἐν τῇ θέσει συλλαβῶν, ὥστε βραχεῖαι
 μὲν οὔσαι ἐν μέρει νὰ μηκύνωνται, μακραὶ δὲ νὰ ὑπερσχύω-
 σι τῶν ἐν ἄρσει μακρῶν, καὶ τὸναντίον τῆς ἀσθενείας τῶν ἐν
 ἄρσει, συστελλομένων πολλάκις, εἰ καὶ εἰσὶ μακραὶ, βραχυτέ-
 ρων δ' ἀποβαινουσῶν ἢ αἰ ἐν θέσει βραχεῖαι. Καταλλήλως δ' ἐ-
 φαρμοζομένη ἡ θεωρία αὕτη, πολλὰς διορθοῦ φαινομένας ἀνω-

μαλίας τοῦ στίχου, καὶ συντελεῖ εἰς μείζονα ποιικιλίαν αὐτοῦ.
 Οὕτως οἱ στίχοι·

«Ἐνωδὸς πάλιν λέγεται ὁ ἰαμβικός ὑπάρχων»
 ~ ~ , - - | ~ ~ , ~ ~ || ~ ~ - , ~ ~ | ~ ~ - ~
 (Λεξ. Σχεδογρ. 209)

καὶ

«Παραίνω φεύγειν εὐπρεπῶς προφάσεσιν εὐλόγοις»,
 ~ ~ , - - | ~ ~ , ~ ~ || ~ ~ - , ~ ~ | ~ ~ - ~
 (Γ. Λαπίθ. 273)

ἔχουσιν ἀμφοτέρω τὸ αὐτὸ ἐλάττωμα, ὅτι ὁ β' τοῦς εἶναι σπον-
 δεῖος· ἀλλ' ὑπάρχει μεταξὺ τῶν δύο ἡ διαφορὰ, ὅτι ἐν τῷ δευ-
 τέρῳ μετὰ τὸν σπονδεῖον ἔπεται πυρρίχιος, ὥστε ἡ ἐν θέσει μα-
 κρὰ τοῦ σπονδείου (φεύ) συγκεντροῖ εἰς ἑαυτὴν πλείονα δύναμιν,
 δι' ὃ ὁ σπονδεῖος ἀποβαίνει σχεδὸν εἰς ἰαμβον, ἐν ᾧ ἐν τῷ πρῶ-
 τῳ, ἐπομένου ἰάμβου μετὰ τὸν σπονδεῖον, ἡ δύναμις τῆς δευτέ-
 ρας συλλαβῆς τούτου (πά) δὲν αὐξάνει πολὺ, δι' ὃ καὶ ὁ στί-
 χος οὗτος δὲν ἔχει τοῦ ἄλλου τὴν ἀρμονίαν.

4. Ὁ ἰαμβικός τετράμετρος ἐν τῇ ἐβδόμῃ χώρᾳ οὐδένα ἄλ-
 λον πόδα ἐδέχετο πλὴν τοῦ ἰάμβου, καὶ τὸν αὐτὸν κανόνα ἀκο-
 λουθεῖ καὶ ἡ σημερινὴ στιχουργία· μόνον δ' ἐν μιᾷ περιπτώσει,
 οὐχὶ ἐπιτρέπει, ἀλλ' ἀνέχεται ὁπωσοῦν τὸν σπονδεῖον ἐν τῇ χώ-
 ρᾳ ταύτῃ, ὅταν ἐν τῇ προηγουμένη διποδίᾳ ὑπάρχῃ εἰς καθαρὸς
 ἰαμβος, οὗ ἡ ἐν θέσει μακρὰ, ἐλαττοῦσα τὴν δύναμιν τῆς ἐν ἄρσει
 μακρᾶς τοῦ σπονδείου, νὰ μεταβάλλῃ αὐτὸν σχεδὸν πάλιν εἰς
 ἰαμβον. Οὕτως ἀπορρίπτέος δὲν εἶναι ὁ στίχος (Γ. Λαπίθ. 40)·

«Καὶ οὕτως ἀπολήφεται τὸ πάλαι κτηθὲν σῶμα»,
 ~ ~ , ~ ~ | ~ ~ - , ~ ~ || ~ ~ - , ~ ~ | ~ ~ - ~

διότι ἡ μακρὰ πᾶ ἀπορρόφα τὴν δύναμιν τῆς συλλαβῆς *θερ*, καὶ
θέρ σῶ ἀποβαίνει σχεδὸν εἰς ἰαμβον· ἀλλ' ἐσφαλμένος εἶναι ὁ στί-
 χος (Λεξ. Σχεδογρ. 115)·

«Ἄφ' οὗ καὶ δολιχόσκιον τὸ μακρὰν σκιὰν ἔχον»,
 ~ ~ , ~ ~ | ~ ~ - , ~ ~ || ~ ~ - , ~ ~ | ~ ~ - ~

καὶ (Vil. π. Γραμμ. 252)

«πληθυντικὸν οὐ πέφυκε πρόσωπον ποιεῖν τρίτον»,
 ~ ~ , ~ ~ | ~ ~ - , ~ ~ || ~ ~ - , ~ ~ | ~ ~ - ~

διότι ἐν ἀμφοτέροις ἡ τρίτη διποδία ἴαμβον δὲν ἔχει, καὶ ἐν μὲν τῷ πρώτῳ, ἐνδυναμουμένη ἢ μακρὰ (χαρὰ), καὶ κειμένη εἰς θέσιν εἰς ἣν ἀπῆρτετο βραχεία, αὐξάνει τοῦ στίχου τὸ ἐλάττωμα· εἰς δὲ τὸν δεύτερον, ἡ δύναμις τῆς μακρᾶς (πρὸ) δὲν φθάνει ὅπως ἀπορροφήσῃ τὴν τῆς πρώτης συλλαβῆς τοῦ σπονδαίου (εἶν).

5. Ὁ ἰαμβικὸς τετράμετρος ἔχει τομὴν μετὰ τὸν τέταρτον πόδα, ἥτοι ὁ ποῦς οὗτος καταλήγει εἰς πλήρη καὶ αὐτοτελῆ λέξιν. Τὸν κανόνα τοῦτον παρημέλουν ἐνίοτε οἱ κωμικοὶ, δι' ἀδείας ἥτις βεβαίως δὲν καθίστα τὸν στίχον εὐρυθμότερον, διότι ἐν πάσῃ ἄλλῃ περιστάσει, καὶ παρὰ ταῖς Ῥωμαίαις, ἔμενεν ἀπαράβατος. Ὁ Τζέτζης ἐκ τῶν γραμματικῶν τὸν παρέβη ἐπίσης ἐνίοτε, παίζων μᾶλλον ἢ σπουδάζων, καὶ ταῦτο ἐν μακροσυνθέτοις λέξεσι, καθ' ἃς ἡ τομὴ πέπτει μεταξὺ τῶν δύο μερῶν τῆς συνθέσεως. Καὶ οὕτως ὁμοῦς ὁ στίχος στερεῖται πάσης ἀρμονίας, ἂν ἐν τῇ ἀπαγγελίᾳ ἡ λέξις δὲν ἀναγνωσθῇ ὡς δίχα τετμημένη. Τοιοῦτος ὁ στίχος (Χιλ. Α, 843):

«Ἦν σοῦσον ἄλουργε, πεντεκαίδεκαπηχαστον.»

* Ἄλλως ἐν τῇ ἡμετέρᾳ στιχουργίᾳ ἡ τοιαύτη τομὴ τηρεῖται πάντατε ἀκριβέστατα.

Διὰ τοῦ στίχου τούτου εἰσι γεγραμμένα καὶ μετεφράσθησαν τὰ χωρία τῶν Νεφελῶν, στ. 1022—1072, καὶ 1332—1366 καὶ 1378—1428, κλ.

6. Ἄν δ' ἐτι ἀπαιτῆται ἀπόδειξις τις ὅτι οἱ στίχοι οὗτοι ἀποτελοῦσι τὴν αὐτὴν ἐπὶ τῆς ἀκοῆς ἐντύπωσιν ἣν ἀπετέλουν οἱ ἀρχαῖοι τετράμετροι, καὶ ὅτι ἡ τοῦ λεγομένου σήμερον τόνου προφορὰ ἐτίθετο ἐπὶ τῶν μακρῶν συλλαβῶν, ἀρκεῖ ἐνὸς τοιοῦτου τετραμέτρου νὰ μεταθέσωμεν τοὺς τόνους εἰς τὰς μακρὰς χώρας, καὶ ἔξομεν τὸ αὐτὸ τῶν σημερινῶν πολιτικῶν στίχων ἀποτέλεσμα· ὡς π. χ. ὁ στίχος τῶν Νεφελῶν

«Ὅς φῆσι χρῆναι τοὺς νέους ἀσκεῖν, ἐγὼ δὲ φῆμι»,

μεταγραφόμενος εἰς

«Ὅς φῆσι χρῆναι τοὺς νεοὺς ἀσκεῖν, ἐγὼ δὲ φῆμι.»

ἀποτελεῖ ἀκριβῶς τὴν ἁρμονίαν τῶν ἡμετέρων πολιτικῶν στίχων. Τὴν αὐτὴν δ' ἁρμονίαν ἀποτελεῖ καὶ ἀρχαῖος ἰαμβικός τετράμετρος, οὗ κατὰ τύχην αἱ μακρὰι συλλαβαὶ φέρουσι τόνον, ὡς ὁ ἄλλος οὗτος τῆς αὐτῆς κωμωδίας·

«Μάτην-ἔμοι κεκλύσεται, σὺ δ' ἔγχεων τεθνήξεις.»

γ' Ὁ δὲ ἰαμβικός τρίμετρος ἀκατάληκτος ἦν κυρίως ὁ στίχος τοῦ δραματικοῦ διαλόγου, οἰκείος μάλιστα τοῖς τραγικοῖς, ἀφ' ὧν ἐδανείσθη αὐτὸν καὶ ἡ κωμωδία. Ἐπίσης καθαρὸς κατ' ἀρχάς, ἐπὶ τῶν ἰαμβογράφων, ἐμετρεῖτο καὶ αὐτὸς ἔπειτα κατὰ διποδίαν, δεχόμενος εἰς τοὺς ἀρτίους πόδας (παρὰ δὲ τοῖς Ῥωμαίοις εἰς τοὺς πέντε πρώτους) καὶ σπονδεῖον· εἶχε δὲ τὴν τελευταίαν συλλαβὴν ἀδιάφορον, καὶ ἐδύνατο προσέτι εἰς πάντας μὲν τοὺς πόδας, πλὴν τοῦ τελευταίου, ν' ἀντικαταστήσῃ τρίβραχυν (εἰς τὴν πέμπτην χώραν μετὰ τινων περιορισμῶν), εἰς δὲ τὸν πρῶτον καὶ τρίτον ἐδύνατο ν' ἀντικαταστήσῃ καὶ δάκτυλον, καὶ εἰς μόνον τὸν πρῶτον καὶ ἀνάπαιστον. Οἱ δὲ κωμικοὶ ἐξέτεινον ἔτι μᾶλλον τὰς ἀδείας ταύτας, παραδεχθέντες τὸν δάκτυλον καὶ εἰς τὴν πέμπτην χώραν, ἐνίοτε μετὰ περιορισμῶν, τὸν ἀνάπαιστον εἰς πάσας πλὴν τῆς ἑκτῆς, φροντίζοντες δ' ὅπως εἰς τρίβραχυν ἢ δάκτυλον μὴ ἔπωνται συνήθως ἀνάπαιστοι. Εἶχε δ' ὁ τρίμετρος τομὴν ἢ τὴν περθημιμερῆ, ἐν τῷ μέσῳ τοῦ τρίτου ἰάμβου, καὶ αὕτη ἦν ἡ συνθησεστάτη, ἢ τὴν ἐφθημιμερῆ, ἐν τῷ μέσῳ τοῦ πέμπτου. Ἐνίοτε ὅμως ἐν τῷ διαλόγῳ, καὶ μάλιστα ἐν τῷ κωμικῷ, ἐτίθετο καὶ ἀλλαγῶν ἢ τομῆ, ἢ καὶ παρημελείτο διόλου. Κακὴ δ' ἦν ἡ τομὴ, εἰ καὶ οὐχὶ ἄνευ παραδείγματος, ἢ μετὰ τὸν τρίτον ἰαμβὸν πλήρη.

Ὡς ἐκ τῆς καταγωγῆς τοῦ ὁ στίχος οὗτος δὲν ἦτο τοσοῦτον δημῶδες ὅσον ὁ τετράμετρος· οὐχ ἦττον ὅμως ἔμεινεν εἰς τὸ στόμα τοῦ λαοῦ, σπανιότερος ὅμως ἐκείνου, καὶ ἀπαντῶνται δημοτικὰ ἄσματα κατ' αὐτὸν συντεθειμένα, ὡς τὰ γνωστὰ ἐκεῖνα·

«Ἄλῃ πασᾶς προβαίνει ἀπ' τὰ Γιάννινα»

καὶ

«Ἐβγήχαν τὰ καρᾶδια τὰ Ζιγοριανὰ» κτλ.

Ἔχει δὲ καὶ τὴν σήμερον ὁ τρίμετρος ἰαμβικός, ὡς ἀπαντᾶται ἐν τοῖς ῥηθείσιν ἄσμασι, τὰ αὐτὰ χαρακτηριστικὰ δ' εἶχε καὶ ἐν τῇ ἀρχαίᾳ στιχουργίᾳ, μετὰ τῶν ἀλλοιώσεων ἃς εἶδομεν ὅτι καὶ ἐν τῷ τετραμέτρῳ ἐπιβάλλει ἡ σπάνις τῶν μακρῶν, καὶ φαίνεται προσφορώτατος ὅπως κατ' αὐτὰ καταλλήλως καλλιεργούμενος, καταλάβῃ αὖθις ἐπίσημον θέσιν ἐν τῇ λογίᾳ, καὶ μάλιστα τῇ δραματικῇ ποιήσει.

B'. Τὸ Τροχαϊκόν.

Ὁ τροχαϊκὸς στίχος ἦν παρὰ τοῖς ἀρχαίοις, ὡς ἔμεινε καὶ παρ' ἡμῖν, συνηθέστατος μετὰ τὸν ἰαμβικὸν ἐν τῇ δημώδη ποιήσει. Καὶ οὗτος δὲ μετρεῖται κατὰ διποδίαν, δεχόμενος ἀντὶ τοῦ σπονδείου τὸν πυρρίχιον εἰς ὅλας τὰς χώρας, καὶ αὐτὴν τὴν ἔκτην διὰ τὸ ἀδιάφορον τῆς τελευταίας συλλαβῆς, προσέτι δ' ἐν ταῖς περιτταῖς χώραις μὴ ἀποκρούων οὐδ' αὐτὸν ἐνίοτε τὸν ἰαμβὸν (ἀντὶ τοῦ ἀναπαίστου), ἐπὶ τῷ ὄρω ὅμως ὅτι μετὰ τὸν ἰαμβὸν πρέπει ἀμέσως νὰ ἔπηται τροχαῖος. Ἡ τελευταία συλλαβὴ τῶν καταληκτικῶν στίχων εἶναι παρ' ἡμῖν ἀδιάφορος.

Ὡς ἐπισημότερα παρὰ τοῖς ἀρχαίοις τροχαϊκὰ μέτρα ἀναφέρονται ὑπὸ τοῦ Ἡφαιστίωνος (Κεφ. 5') τὸ δίμετρον καταληκτικόν, τὸ καὶ *Εὐριπίδειον* ἢ *Λυκίθιον* λεγόμενον, τὸ τρίμετρον καὶ τετράμετρον καταληκτικά, καὶ ἔγδοξον λέγει ὁ Γραμματικὸς τὸ τετράμετρον ἀκατάληκτον, οὗ γίνεται χρῆσις καὶ ἐν τοῖς διαλόγοις τῆς τε τραγωδίας καὶ τῆς κωμωδίας. Τοῦ πρώτου (— — — —), ὡς καὶ τοῦ ἀκατάληκτου αὐτοῦ (— — — —, — — — —) καὶ παρ' ἡμῖν ποιεῖται χρῆσιν ἡ λυρική ποίησις· οἷον

«Σ τὸ βουνὸ ἐγὼ κ' ὁ ἔρωσ (Ἀκατάλ.)
 κ' ἡ ἀγάπη μου μαζῆ (Καταλ.)
 κ' ὁ Θεὸς Καιρὸς ὁ γέρος
 ἀνεδαίναμε μαζῆ.» (Χριστάπουλος.)

«Πόσον μὲ ἀρέσει
 ἡ λεπτῆ σου μέση.» (Βραχυκ.)

Τὸ δεύτερον, μάλιστα δὲ τὸ ἀκατάληκτον, τρίμετρον (- - - ,
 - - - , - - -) εἶν' ἐπίσης γνωστὸν καὶ σήμερον, οἷον ἐν τῷ
 δημοτικῷ ἄσματι: www.libtool.com.cn

«Σὺν δὲν ἤξευρες, βρέ Φράγχο, νὰ παλιψῆς» . . .

Τὸ τρίτον (- - - , - - - | - - - , - - -), καὶ τὸ τέ-
 ταρτον (- - - , - - - | - - - , - - -) εἰσὶ καὶ ἤδη οἱ
 ἐνδοξότεροι τῶν τροχαϊκῶν στίχων. Ὁ καταληκτικὸς ἔχει τὴν τε-
 λευταίαν συλλαβὴν ἀδιάφορον, καὶ τομὴν ἔχουσιν ἀμφοτέροι μετὰ
 τὴν δευτέραν διποδίαν, ὡς καὶ παρὰ τοῖς ἀρχαίοις, ὅταν στι-
 χρῶς διετίθεντο. Τοιοῦτοι εἰσὶ:

γ'. «Εἶδα καὶ τὸν βασιλέα, καὶ τὸν γίγαντα τῆς γῆς»,

δ'. «καὶ τὸν ἄνθρωπον τὸν εἶδα· μὲ ἰδρωτὰ περιχύνει» . . .

Καὶ τῶν στίχων τούτων τὴν ἁρμονίαν ἐξάγομεν, ἂν εἰς ἀρχαῖον
 τροχαϊκὸν τετράμετρον μεταθέσωμεν τοὺς τόνους εἰς τὰς μακρὰς
 συλλαβὰς, οἷον, ἂν εἰς τὸν στίχον τῶν Νεφελῶν

«Ἦν δ' ἀτίμασῃ τις ὑμᾶς, θνητὸς ὢν, οὐσας θεᾶς»,

γράφωμεν,

«Ἦν δ' ἀτίμασῃ τις ὑμᾶς, θνητὸς ὢν οὐσας θεᾶς»,

ἢ ἂν ἀπαντήσωμεν τετράμετρον τροχαϊκὸν, οὗ ὅλαι αἱ μακρᾶι
 κατὰ σύμπτωσιν νὰ τονίζωνται· ὡς (αὐτόθεν)

«τοὺς κριτὰς ἃ κερδανοῦσιν, ἦν τι τὸν δε τὸν χορόν.»

Εἰς δὲ τὸν στίχον,

«Ὡ βαθυζώνων ἀνάσσα Περσιδῶν ὑπερτάτη»,

καὶ ἄλλους τινὰς τοιούτους, συμβαίνει ἐντελῶς τὸ ἐναντίον, ὅτι
 κατὰ σύμπτωσιν αἱ μακρᾶι συλλαβᾶι εἰσὶν ἀτόνιστοι, τονίζον-
 ται δ' αἱ βραχεῖαι, ὥστε ὁ στίχος, οὕτω τονιζόμενος, ἀποτελεῖ
 ἐντύπωσιν ἰαμβικοῦ, τοῦ ἀντιθέτου τῷ τροχαϊκῷ, ἐν ᾧ μετατι-
 θεμένης τῆς μακρᾶς προφορᾶς εἰς τὰς μακρὰς συλλαβὰς, ὁ ρυθ-
 μὸς αὐτοῦ ἔσται:

«Ὡ βαθύζωνων ἀνάσσα Περσιδῶν ὑπερτάτη.»

I'. Τὸ Ἀναπαιστικόν.

www.libtool.com.cn

Τὸ μέτρον τοῦτο συνέκειτο παρὰ τοῖς ἀρχαίοις λυρικοῖς ἐκ καθαρῶν ἀναπαιστων (~ ~ -), ἐχόντων τὸν βηματισμὸν τεταμένων ἰάμβων. Ἐμετρεῖτο δὲ κατὰ διποδιάν, καὶ ἐδέχετο εἰς πᾶσαν χώραν σπονδείον, καὶ παρὰ τοῖς δραματικοῖς καὶ δάκτυλον. Ἐνίοτε δ' ἐδέχετο καὶ ἰάμβους (εἰς τὴν λυρικὴν ποιήσιν), καὶ τότε ἐλέγετο *λογαοιδικόν*.

* Παρ' ἡμῖν δ' ὁ ἀνάπαιστος, οὐ μέχρι τινὸς γίνεται, καὶ ἔτι πλείων δύναται νὰ γίνῃ χρῆσις, δέχεται κυρίως ἀναπαιστούς καθαρούς, ἀλλὰ σπανίως, ὅταν κατορθοῦται, δύναται νὰ δεχθῆ καὶ σπονδείους, καὶ ἀντ' αὐτῶν, ὡς οἱ λογαοιδικοί, καὶ ἰάμβους, εἰς τὰς περιττὰς μόνον χώρας, καὶ προσέτι, ἀντὶ τῶν δακτύλων κρητικούς, οἵτινες, διὰ τὸ ἀσθενὲς τῆς ἄρσεως καὶ τὸ ἔντονον τῆς θέσεως, ἀποβαίνουν καὶ οὗτοι εἰς ἀτελεῖς ἀναπαιστούς· οὕτω

« τοῦτο μόνον δὲν θέλεις τὸ 'πετ »,

(Σολωμ.)

ἔχει τὸν 1^{ον} ποῦν κρητικόν, ἀντὶ καθαρῶ ἀναπαιστού. Ὁ δὲ στίχος

« Μοναχὸς ὁ ψάλτης πηγᾶίνει, γυρνᾶ »

ἔχει τὸν πρῶτον πόδα ἰάμβον ἀντὶ ἀναπαιστού.

Ὁ Διονύσιος (1) ἀναφέρει τὸν *κύκλιον* λεγόμενον ἀνάπαιστον, λήγοντα εἰς συλλαβὴν *ἄλογον*, ἥτοι οὐχὶ ἐντελῶς μακρὰν, ἀλλ' ἐκ τῆς θέσεώς της μάλλον μηκυνομένην. Τοιοῦτους πόδας (ὡς ἄδειαν), ἀναγκάζεται νὰ δεχθῆ ἐνίοτε καὶ ἡ ἡμετέρα στιχουργία.

Ὁ ἐπισημότετος παρὰ τοῖς ἀρχαίοις ἀναπαιστικὸς στίχος ἦν ὁ τετράμετρος καταληκτικὸς εἰς συλλαβὴν, Ἀριστοφάνειος δὲ κληθεὶς, ἐκ τοῦ δοξάσαντος αὐτὸν κωμικοῦ. Τοῦτον δύναται ν' ἀπομιμηθῆ ἡ στιχουργία ἡμῶν, οἷον

« Ὅτ' αἰ Μοῦσ' εἰσιώπων καὶ γῆς δουλικὴ εἰς τὴν γῆν τῆς Ἑλλάδος ἠπλοῦτο. »

(1) Π. συνθ. λέξ. 17.

Δ'. Τὸ Δακτυλικόν.

Τὸ μέτρον τοῦτο (— —) μετρεῖται κατὰ μονοποδίαν, διότι εἰς πάσας τὰς χώρας ἀδιαφόρως δέχεται ἢ δάκτυλον ἢ σπονδειον (πλὴν τῆς προτελευταίας, ἐν ἣ ὁ δάκτυλος εἶναι ἀφευκτος). Τοῦτο, ἀνάλογον τῷ Τροχαϊκῷ, ἦν πολὺ αὐτοῦ βαρύτερον καὶ ἐπισημότερον· ὁ δὲ πάντων γνωστότατος αὐτοῦ στίχος ἦν ὁ ἑξάμετρος καταληκτικὸς, ὁ λεγόμενος Ἑρωϊκὸς, οὗ ἰδίως ἐποιεῖτο χρῆσιν ἡ ἐπικὴ ποίησις. Οὗτος δὲν διετηρήθη ἐν τῇ δημοτικῇ ἡμῶν ποιήσει, διότι ἦν ξένος καὶ εἰς τὴν ἀρχαίαν δημώδη, καὶ διότι καὶ παρ' αὐτοῖς τοῖς ἀρχαίοις ἡ χρῆσις αὐτοῦ δὲν ἦν ἀπηλλαγμένη τινῶν δυσχερειῶν, ὥστε λέξεων τινῶν οὐδ' ἐδύνατο κἄν νὰ γίνῃ ὀλοτελῶς χρῆσις ἐν τῷ μέτρῳ τούτῳ. Οὕτω λέγει ὁ Κριτίας περὶ τοῦ ὀνόματος τοῦ Ἀλκιβιάδου ⁽¹⁾,

• Καὶ νῦν Κλεινίου υἱὸν Ἀθηναῖον στεφανώσω
 Ἀλκιβιάδην, νέοισιν ὑμνήσας τρόποις·
 οὐ γάρ πως ἦν τοῦνομ' ἐφαρμόζειν ἔλεγείῳ.
 Νῦν δ' ἐν ἱαμβείῳ κείσεται οὐκ ἀμέτρως. •

Οὐδὲν ὅμως κωλύει νὰ υἱοθετηθῇ καὶ ὁ στίχος οὗτος παρ' ἡμῖν, σπανιωτέραν μόνον ἐξ ἀνάγκης ποιούμενος χρῆσιν τῶν σπονδειῶν, οὐς ἄλλως τε οἱ τε δραματικοὶ καὶ οἱ λυρικοὶ ἀπέκλειον τοῦ ἑξαμέτρου. Δύναται ὅμως μέχρι τινὸς ἡ ἡμετέρα στιχουργία νὰ παραδέχεται ἐνίοτε ἀντὶ τοῦ σπονδείου τροχαῖον, ὅστις καὶ παρὰ τοῖς ἀρχαίοις συνεδέετο φυσικῶς μετὰ τοῦ δακτύλου, παρὰ μὲν τοῖς λυρικοῖς ὡς ῥυθμοειδῆς στρογγύλος ἢ ἐπίτροχος ⁽²⁾, ἐν δὲ τοῖς καταληκτικοῖς ὡς κατέχων τὴν τελευταίαν χώραν, παρὰ τοῖς αἰολικεῖς λεγομένοις στίχοις ἀντικαθιστῶν τὸν πρῶτον δάκτυλον, ἐν τοῖς λογαοιδικοῖς ὧν καὶ εἰς ἄλλας χώρας δεκτὸς, καὶ ἐναυτῷ τέλος τῷ Ὀμηρῷ ἀπαντῶμενος ἐν τισὶ στίχοις, τοῖς λαγαροῖς λεγομένοις, οἷος ὁ

• Βῆν εἰς Αἰόλου κλυτὰ δώματα •

[Ὁδ.σε. κ. 60]

ἔχων τὸν δεύτερον πόδα τροχαῖον.

(1) Ἑραϊστ. Β, 9. — (2) Ἀριστ.ιδ. 34. — Mart. Capell. 191.

Και ὁ Διονύσιος (1) τὸν πόδα «*λάας ἀναίδης*» εἰς παράδειγμα προτεινῶν, λέγει ὅτι ἀπαντῶνται παρ' Ὀμήρῳ δάκτυλοι παραδειωγμένους ἔχοντες τὰς ἀλόγους (ἦτοι τὰς μακρὰς ἀμφιβόλους οὐσας), ὥστε μὴ πολὺ διαφέρειν ἐπίου τῶν τροχαίων. Ἐννοεῖ δ' ὅτι *λάας ἀ...*, διὰ τὰ δύο *α*, εἶναι ὡς τροχαῖος.

Ἄλλὰ τοῦ τροχαίου τούτου πρέπει μετὰ πολλῆς φειδοῦς νὰ γίνηται χρῆσις, ὅπως μὴ ὁ στίχος ἀποβαίη κοῦφος καὶ χαλαρός· καὶ ἰδίως δύνανται νὰ ἐκλέγωνται λέξεις, ὧν τὴν βραχίαν συλλαβὴν μῆκνυει ὅπως οὖν καὶ σήμερον συμφώνων συσσωρεύσεις, οἷον *πλάστιγξ*. Στίχος ἔχων σπονδαῖον ἔσται φέρ' εἰπεῖν παρ' ἡμῖν
 «Ἦ φεῦ! Πῶς οἱ θνητοὶ τοὺς θεοὺς αἰτιῶντ' αἰωνίως!»

Ἐπειδὴ δ' ἡ ἄρσις μέχρι τινὸς μῆκνυει, διὰ τοῦτο ἐν τῇ σημερινῇ στιχουργίᾳ, ἐν ἣ ἐπιπολάζουσιν αἱ βραχίαι συλλαβαί, δύναται ἴσως ἐνίοτε, ἀλλὰ σπανίως καὶ κατ' ἐξαιρέσειν, ὁ πρῶτος ποῦς τῶν στίχων, οὗ ἡ ἄρσις εἶναι ἡ ἰσχυροτάτη πασῶν, νὰ εἶναι τρίβραχος, προφερόμενος περίπου ὡς δάκτυλος. Τοιοῦτοι τινὲς, ἀκέφαλοι (2) λεγόμενοι στίχοι, ἀπαντῶνται καὶ παρ' Ὀμήρῳ, ὡς
 «Ἐπίτονος βέβλητο βοῶς ῥινοῖο τετευχώς.»
 (Ὀδυσσ. μ, 423.)

Τοιοῦτος θὰ ᾖ παρ' ἡμῖν ὁ στίχος·

Εἰς τῆς θαλάσσης τὸ κέντρον, τὴν περίξ κατὰ βρεκτον νῆσον.

Προσέτι δὲ παρ' Ὀμήρῳ ὡς μακρὰ ἐκλαμβάνεται ἐνίοτε καὶ ἡ βραχίαια πρὸ τῆς τομῆς· οἷον

Ἐκπέρσαι Πριάμοιο πόλιν, εὐ δ' οἴκαδ' ἰέσθαι.

(Ἦ. Α, 19.)

Ἄλλ' οὐκ Ἄτρεΐδῃ Ἀγαμέμνονι ἤνδανε θυμῷ.

(Δστ. 24.)

Τοιοῦτος ἤθελεν εἶσθαι παρ' ἡμῖν·

Εἶπε τοιαῦτα· τῶν δὲ συνελθόντων εἰσιγα τὸ πλῆθος.

Τομὴν δ' ἔχει ὁ ἐξάμετρος ἢ τὴν πενθημιμερῆ μετὰ τὴν πρῶτην συλλαβὴν τοῦ τρίτου δακτύλου, ὡς

Ψάλλε τὸν ἄνδρα, θεῖα, | τὸν πολύτροπον, ὅστις τοσοῦτος,

ἢ τὴν κατὰ τρίτον τροχαῖον, μετὰ τὴν δευτέραν συλλαβὴν τοῦ τρίτου δακτύλου, ὡς

(1) Π. συν). λέξ. 17. — (2) Σχόλ. εἰς Ἡφαιστ. XI, 93.

«τόπους διήλθε, πορθήσας | τῆς Τροίας τὴν ἔνδοξον πόλιν»,

ἢ τὴν ἐφθημιμερῆ, μετὰ τὴν πρώτην συλλαβὴν τοῦ τετάρτου πο-
δός, ὅτε συνήθως προηγείται διαίρεσις ἐν τῷ ἑ' ποδί, οἷον

Χώρας δὲ εἶδεν | ἀνθρώπων πολλὰς, | κ' ἐμελέτησε φρένας,

ἢ τὴν λεγομένην βουκολικὴν τετραποδίαν, μετὰ τὸν τέταρτον
πόδα πλήρη, ὡς παρ' ἡμῖν,

«Εἶναι, βουκόλε, γλυκὺ τὸ φιθύρισμα, | εἶναι κ' ἡ πεύκη.»

Ἐπίσημος δ' ἦν παρὰ τοῖς ἀρχαίοις καὶ ὁ πεντάμετρος, συγ-
κείμενος ἐκ δύο πενθημιμερῶν τμημάτων τοῦ ἑξαμέτρου, καὶ
μετὰ τούτου συνδυαζόμενος συνήθως πρὸς καταρτισμὸν τῶν λε-
γομένων Ἡρωοελεγείων. Παρ' ἡμῖν, ἐπειδὴ ἐν τῷ μέσῳ τοῦ στί-
χου τούτου συμπίπτουσι δύο μακρὰι, δὲν εἶναι αὐτὸς τοσοῦτον
εὐηχος, οὐδὲ λίαν εὐκόλος ἡ εἰσαγωγή του. Κεῖσθω ὁμοίως εἰς πα-
ράδειγμα ἑξαμέτρου μετὰ πενταμέτρου τὸ ἐξῆς δίστιχον·

«Ἴσταται μὲν ὁ ἀνὴρ ὡς κορμὸς ἀκλονήτου πλατάνου,
ἀλλ' ἐπ' αὐτοῦ ὡς κισσὸς εὐκαμπτος ἔρπ' ἡ γυνή.»

Ταῦτα κυρίως εἰσι τὰ μέτρα ἐξ ὧν συνετίθετο ἡ ἀρχαία στι-
χοουργία, ἢ πρὸς ἀπλήν ἀνάγνωσιν ἢ ἀπαγγελίαν προωρισμένη,
καὶ τούτων βλέπομεν ὅτι τὰ μὲν σχεδὸν ἀκριβῶς παρέμεινον, τὰ
δὲ ὅτι ἀκωλύτως δύνανται νὰ εἰσαχθῶσιν καὶ εἰς τὴν ἡμετέραν
στιχοουργίαν.

δ' Τρισύλλαβος ποῦς ἦν καὶ ὁ Κρητικὸς (- ~ -), ἐξ οὗ ἐδύ-
ναντο ἐπίσης νὰ συνταχθῶσι στίχοι, οἷος ὁ ἀκόλουθος τετρά-
μετρος·

«Μᾶτερ, ὦ πότνια, κλυθὶ νυμφᾶν ἀδρᾶν.»

- ~ -, - ~ -, - ~ -, - ~ -

Τοιοῦτος θὰ ἦν παρ' ἡμῖν

«Τί γλυκὺ ρίπτεις φῶς! Μὴ κρυβῆς, ὦ ἀστήρ.»

Ἄλλ' οἱ τοιοῦτοι στίχοι ἦσαν τραχεῖς, καὶ σπανίως ἐπετηδεύον-
το (1) αὐτοὺς καθαρῶς οἱ ἀρχαῖοι. Συνήθως δὲ πλέκονται μετὰ
τῶν τετρασυλλάβων παιῶνων, ἢ, ὡς ἄλλως ἐκφράζεται, ἀνα-

(1) Ἡφαιστ. Η', 43.

λύονται εἰς παίωνας. Οἱ δὲ δύο ἕτεροι τρισύλλαβοι πόδες τέλος, ὁ Βακχεῖος καὶ ὁ Παλιμβάκχεος (~ - - καὶ - - ~), λέγονται ὑπὸ τοῦ Ἡφαιστῆως ἀνεπιτήδευοι πρὸς μελοποιῖαν.

ε' Ὁ ἀμφίβραχος (~ - ~) δὲν ἀναφέρεται ὑπὸ τῶν ἀρχαίων ὡς αὐτοτελῶς χρήσιμος εἰς στιχηρὰς συνθέσεις. Δύναται ὁμοίως καὶ αὐτὸς ν' ἀποτελέσῃ στίχους, ὡς

« Ἡ ἄνοιξις ἦλθε καὶ ῥόδα μοιράζει »,
 ~ - ~ , ~ - ~ , ~ - ~ , ~ - ~

ἐκτὸς ἂν θεωρηθῇ ὡς δακτυλικὸς μετ' ἀνακρούσεως, οὕτω
 ~ , - ~ ~ , - ~ ~ , - ~ ~ , - ~ ~

ς' Τῶν τετρασυλλάβων ποδῶν τέλος ἐγένετο ἐπίσης χρήσιμος εἰς τὴν στιχουργίαν, ἀλλ' οἱ μὲν αὐτῶν δύνανται νὰ θεωρηθῶσιν ὡς ἀνάλυσις τρισυλλάβων, οἷον ὁ προκελευσματικὸς (~ ~ ~ ~) τοῦ δακτύλου καὶ τοῦ ἀναπαίστου, καὶ αὐτοῦ ἐγένετο σπανίως χρήσιμος ἐν τοῖς οἰκείοις μέτροις, κυρίως παρὰ τοῖς κωμικοῖς· οἱ δὲ δύνανται νὰ ἐκληφθῶσιν ὡς συνθέσεις ἐξ ἀπλουστέρων ποδῶν. Τοιοῦτοι εἰσὶν·

α'. Οἱ παίωνες. Ὁ α' καὶ ὁ γ' παῖων (- ~ ~ ~ καὶ ~ ~ - ~) σύγκεινται ἐκ τροχαίου ἔχοντος προηγούμενον ἢ ἐπόμενον πυρρίχιον ὥστε τὸν παιωνικὸν τετράμετρον, ἢ, ὡς καλεῖται, τὸν κρητικὸν μετ' ἀναλελυμένων ποδῶν, δυνάμεθα νὰ θεωρήσωμεν ὡς ἑλαφρὸν τινα τροχαϊκὸν τετράμετρον, οἷον παραδέχεται αὐτὸν ἡ σημερινὴ ἡμῶν στιχουργία. Τοιοῦτος εἶναι φέρ' εἰπεῖν·

« Προτιμῶ ἑκατοντάκις τοῦτον τὸν δερμάτινον »,

ὅστις μετρεῖται

~ - ~ ~ , ~ ~ - ~ , - ~ ~ ~ , - ~ ~ ~

Εἰς τοὺς τοιοῦτους στίχους παρενεβάλλοντο καὶ μὴ ἀναλελυμένοι κρητικοί, καὶ τότε ὁ στίχος ἐγένετο φέρ' εἰπεῖν·

~ ~ ~ ~ , - ~ ~ ~ , - ~ ~ ~ , - ~ ~ ~

οὗ παράδειγμα θὰ ᾔτων·

Προτιμῶ καὶ δις καὶ τρίς τοῦτον τὸν δερμάτινον.

Ὁ δὲ β' καὶ δ' παῖων (~ - ~ ~ καὶ ~ ~ - ~) εἰσὶν ὡς ἱαμβοί

ἔχοντες προτεταγμένον ἢ ἐπιτεταγμένον πυρρίχιον, καὶ οἱ ἐξ αὐ-
τῶν τετράμετροι δύνανται καὶ αὐτοὶ νὰ θεωρηθῶσιν ὡς ἔλαφροι
ιαμβικοί, οἷους ποιούμεν σήμερον

«καὶ ᾿ς τὰ ποδάρια του κρατεῖ κεφάλ' ἀνδρειωμένου.»

— — — — —, — — — — —, — — — — —, — — — — —

Ἐν Ὅρνισιν, ὁ στίχ. 1045 λήγει διὰ δύο παιώνων, ἐν ᾧ ὁ
στίχ. 1074, ὁ ἐν τῇ ἀντιστροφῇ εἰς ἐκεῖνον ἀντιστοιχῶν, λή-
γει διὰ δύο ιαμβικῶν διποδιῶν.

β'. Ὁ δὲ χορίαμβος, οὗ πολλὴ γίνεται χρῆσις παρὰ τοῖς ἀρ-
χαίοις, εἶναι κυρίως σύνθεσις τροχαίου καὶ λάμβου, ἢ ἔλαφρά τις
ιαμβικὴ διποδία, οἷαν παραδέχεται ἡ ἡμετέρα στιχουργία ἔχου-
σα ἐν τῇ πρώτῃ χώρᾳ, ἀντὶ σπονδείου ἢ δακτύλου, τροχαίον. Καὶ
τῷ ὄντι, παρὰ τοῖς ἀρχαίοις αὐτοῖς τὰ χοριαμβικὰ μέτρα συνε-
τίθεντο μετὰ τῶν ιαμβικῶν (1), ὡς π. χ. ἐν Χοροῖς Νεφελῶν,
στ. 694, ἐπ. καὶ 934, ἐπ. κτλ., καὶ συνεχῶς ἀπαντᾶται τὸ ἐν
μέτρον ἀντὶ τοῦ ἄλλου ἀντικαθιστάμενον, ὡς ἐν Εὐριπίδου Βάκ-
χαις, ἐν μὲν τῇ στροφῇ ὁ στ. 555 λήγει εἰς τὰς λέξεις· τὰ δ'
ἀμβόσας (— — — —, —)· ὁ δὲ στίχος 560 εἰς *Μάκερα Δίρα*
(— — — —, —). Οἱ δ' ἀντιστοιχοῦντες στίχοι τῆς ἀντιστροφῆς 574
καὶ 579 λήγουσιν εἰς ἀντίπαλον Θεοῖς (— — — — —), καὶ κρυ-
πτὸν ἐν εἰρκταῖς (— — — —, —).

Προσέτι δὲ καὶ ἡ τελευταία ἀτελής διποδία τῶν καταληκτι-
κῶν ἦν οὐχὶ δάκτυλος, ὡς εἶπετο, ἀποτεμνομένης τῆς ἐσχάτης
συλλαβῆς (— — — —, —), ἀλλ' ἀμφίβραχος ἤτοι ἀτελής ιαμβικὴ διπο-
δία (— — — —, —) ὥστε οἱ τετράμετροι χορίαμβοι, ἀπλῶς ἀπαγγελό-
μενοι, ἀπετέλουν τὴν αὐτὴν ἀρμονίαν ἣν καὶ αὐτοὶ οἱ ἴαμβοι·
ψαλλόμενοι δὲ, καὶ ἐπιτεινομένων τῶν μακρῶν, ἐδύναντο ν' ἀπο-
τελῶσι μικρὰν τινα διαφορὰν. Τοιοῦτος χοριαμβικὸς τετράμε-
τρος ἢ τριμέτρος, ὡς τὸν καλοῦσιν οἱ μετρικοί, μὴ ἀφορῶντες
πρὸς τὸν τελευταῖον ἀμφίβραχυν, εἶναι π. χ. παρ' ἡμῖν

Πάλιν ἡ γῆ ρόδα φορεῖ, πάλιν γελᾷ τὸ ἔαρ,

— — — — —, — — — — —, — — — — —, — — — — —

(1) Ἠφαίστ. Θ, 29.

ἦτοι ἰαμβικός, ἔχων εἰς τὰς περιττὰς χώρας τροχαίους, ὅπερ ὁμως, διὰ τὴν ἀπλήν ἀπαγγελίαν καθιστᾷ τὸν στίχον ἦττον ἐναρμόνιον, παρ' ἂν τὸν χορίαμβον ἀντικαθίστων ἐνίοτε ἄλλαι ἰαμβικαὶ διποδία, καὶ ὁ ἄνω στίχος εὐρυθμότερος θὰ ἐγένετο ἂν μετεβάλλετο εἰς

«Πάλιν ἡ γῆ ἀνθοφορεῖ, πάλιν γελᾷ τὸ καρ.»

- ~ - -, ~ ~ - -, - ~ - -, ~ ~ -

Τούτων ἕνεκα δὲν ἐδιστασάμεν νὰ μεταφράσωμεν ἐν Νεφέλ. 504 τοὺς χορίαμβούς, δι' ἰαμβικῶν τετραμέτρων.

Ἐν τῷ ἄσματι

«Μαύρ' εἶν' ἡ νύκτα 'ς τὰ βουνά»

τὸ πρῶτον μέτρον εἶναι χορίαμβος - ~ - -, καὶ ἡ μουσική, καθ' ἣν αὐτὸ ψάλλεται, ἔχει ἐπίσης χοριαμβικὸν τὸν ρυθμὸν, ἦτοι ἡμίχρονον, δύο τέταρτα τοῦ χρόνου καὶ πάλιν ἡμίχρονον. Ἄλλὰ μία τῶν ἄλλων στροφῶν ἄρχεται

«Βαρὴ βαριά βοῖς' ἡ γῆ»,

ἦτοι ἀπὸ ἰαμβικῆς διποδίας, ὡς καὶ ἐν γένει ἡ ὑφῆ τοῦ ἄσματος εἶναι ἰαμβική· καὶ ὁμως ὁ μουσικὸς ρυθμὸς δὲν καταστρέφεται ὡς ἐκ τούτου, ἀλλ' εὐκόλως ἐπανορθοῖ τοὺς ἰάμβους εἰς χορίαμβούς. Προσέτι εἰς τὸ Γερμανικὸν ἄσμα, τὸ γνωστὸν τῶν Ληστῶν τοῦ Σχιλλέρου, ἐξ οὗ ἐλήφθη ὁ ρυθμὸς καὶ ἡ μουσικὴ τοῦ προκειμένου, ὁ πρῶτος στίχος ὧν

Ein freyes Leben führen wir,

μετρεῖται μὲν - - ~ -, ~ ~ - -, ἄδεται δὲ - ~ ~ -, - ~ ~ -.

Τινὲς τῶν ἀρχαίων ἐπετηδεύθησαν ὡς κενοτομίαν νὰ ἐκτείνωσι τὸν χορίαμβον μέχρις ἑξαμέτρου (1). Ἄλλὰ τοῦτο οὐδὲν ἔτερον εἶναι ἢ τετράμετρος ἀκατάληκτος μετὰ διμέτρου καταληκτικοῦ ὡς

«Πάνω 'ς τὴν ράχιν τοῦ βουνοῦ τρία πουλάκια κάθουνταν,

«τὰ τρί' ἀράδ' ἀράδα.»

γ'. Τὸν ἀντίσπαστον (~ - - ~) δέχονται οἱ γραμματικοὶ ὡς

(1) Ἡφαιστ. αὐτ. 31.

ὡς πόδα ἐξ οὗ ἐπίσης συντίθενται στίχοι. Ἄλλ' οἱ βαθύτεροι ἐ-
ρευνηταὶ (1) ἀποφαίνονται ὅτι στίχοι καθαρῶς ἐκ τοιούτων πο-
δῶν δὲν συντίθενται, ἢ ἢ θὰ ἦσαν λίαν τροχαῖς (2)· οἱ δὲ κοινῶς
ἀντισπαστικοὶ λεγόμενοι παρὰ λυρικοῖς, εἰσὶν ἀσυνάρτητοι ἐκ
διαφόρων ἄλλων ποδῶν.

δ'. Οἱ δὲ Ἰωνικοὶ, ἐκ σπονδείου συγκείμενοι καὶ πυρρῆχίου, ὁ
μὲν ἀπὸ μείζονος προηγουμένου τοῦ σπονδείου (- - - -), ὁ
δ' ἀπ' ἐλάσσονος ἐπομένου (- - - -), ἐναλλάσσονται ἐν τῇ ἀρχαίᾳ
στιχοουργίᾳ μετὰ τῶν τροχαϊκῶν διποδιῶν, καὶ ὀλίγον κατὰ τὴν
προφορὰν ἐν τῇ ἀπλῇ ἀπαγγελίᾳ ἀπ' αὐτῶν διαφέροντες, ἀκω-
λύτως δύναται πολλάκις ἀντ' ἐκείνων νὰ τίθενται, ὡς

« Εἰς οὐχ ὅσῃν τρυμαλιῆν τὸ κέντρον ὄδεις ».

- - - - , - - - - , - - - - - - - -

Καὶ ὁ τετράμετρος ἰωνικὸς ἀπ' ἐλάσσονος ἢ ὁ Γαλλιάμβος λε-
γόμενος, ἔχων οὕτω

- - - - , - - - - , - - - - , - - - -

δύναται νὰ λάβῃ καὶ τὸ ἐξῆς σχῆμα

- - - - , - - - - , - - - - , - - - -

ὅπερ εἶναι αὐτὸ τὸ τοῦ ἡμετέρου τροχαϊκοῦ τετραμέτρου.

Ὅστε οὕτω πάντες οἱ τετρασύλλαβοι πόδες ἀνάγονται, ὡς
πρὸς τὴν προφορὰν αὐτῶν, εἰς τὴν ἰαμβικὴν ἢ εἰς τὴν τροχαϊκὴν
διποδίαν, καὶ δι' ἑκατέρας δύναται ν' ἀντικαταστηθῶσιν ἐν τῇ
ἡμετέρα στιχοουργίᾳ, χωρὶς οὐσιωδῶς νὰ μακρυνθῶσι τοῦ ἀρ-
χαιοῦ των χαρακτῆρος.

Ζ. Οἱ Γραμματικοὶ ἀναφέρουσι τέλος καὶ στίχους καλουμέ-
νους Ἀσυναρτήτους (3), ὧν ἕκαστον κῶλον σύγκειται ἐκ ποδῶν
διαφόρων, ὡς ἂν ἦν διάφορος στίχος. Τοιοῦτο τὸ συγκείμενον ἐξ
ιαμβικοῦ διμέτρου ἀκαταλήκτου καὶ τροχαϊκοῦ ἐφθημιμεροῦς,
οἶον (ἐξ Ἀρχιλόχου).

(1) G. Hermann, *element. doct., Metricae II*, XX, σ. 222. — (2) *Λύτ.* 5, σ. 227. — (3) Ἰφαιστ. *ΙΕ'*, 48.

ΠΡΟΟΙΜΙΟΝ

« Δῆμητρος ἀγνῆς καὶ κόρης τὴν πανήγυριν σέβων ».

καὶ παρ' ἡμῖν

καὶ ἀπλυσία κ' ἀζυμοσία | καὶ κακὴ καρδία γιατί;

καὶ τὸ κατὰ συλλαβὴν βραχύτερον, τὸ λεγόμενον Εὐριπίδειον
τεσσαρεςβλαιοδεκασύλλαβον, οἶον (ἐκ Καλλιμάχου)

« Ἐγείσθ' Ἀπόλλων τῷ χορῷ τῆς λύρης ἀκούω ».

καὶ παρ' ἡμῖν

« Ἐλάτε, ἄρχισ' ὁ χορὸς, | μὰς φωνάζ' ἡ λύρα »

Καὶ διάφορα ἄλλα ἀσυνάρτητα συνετίθεντο παρὰ τοῖς ἀρ-
χαίοις καὶ δύνανται νὰ συνεθῶσι καὶ παρ' ἡμῖν, ἰδίως ἐν τοῖς
ἔσμασι, κατὰ τὴν ἀπαίτησιν τοῦ ἤχου ἢ τοῦ σκοποῦ.

Συνθέσεις κατὰ συστήματα.

Τοιαύτη ἦν παρὰ τοῖς ἀρχαίοις ἡ ὕψη καὶ σύνταξις τῶν συνή-
θων στίχων, ὧν, ὡς εἶδαμεν, οἱ μὲν διετηρήθησαν, οἱ δὲ δύ-
νανται νὰ εἰσαχθῶσιν εὐκόλως καὶ παρ' ἡμῖν, κατὰ τὸ μᾶλ-
λον καὶ ἤττον ἐντελῶς ὡς πρὸς τοὺς θεμελιώδεις τῶν χαρα-
κτῆρας.

Συνετάττοντο δὲ στιχηρῶς, ἤτοι κατ' ἀδιάκοπον διαδοχὴν
ὁμοίων στίχων, τὰ ἔπη ἐκεῖνα ὅσα ἦσαν προωρισμένα εἰς ἀπλὴν
ἀπαγγελίαν, ἐνίοτε καὶ ὑπὸ μουσικῆς ὑποβοηθουμένην, αἱ ἐπικαὶ
ποιήσεις, οἱ δραματικοὶ διάλογοι καὶ πολλάκις καὶ λυρικά μέ-
λη, ὡς αἱ παραβάσεις τῶν κωμικῶν, διάφοροι δραματικοὶ χο-
ροὶ, οἶον ἐν Αἰσχ. Εὐμ. 508 κτλ. ἐκ διμέτρων τροχαικῶν, Εὐ-
ριπ. Ἴωνι 862 κτλ. ἐκ διμέτρων ἀναπαιστικῶν, ἐν Ἀριστοφ.
Βατρ. 384 κτλ. ἐκ διμέτρων ἰαμβικῶν, Ὅρνησι, στ. 1165—
1172 ἐκ διμέτρων κρητικῶν, ἐν πλείστοις τοῦ Ἀνακρέοντος κλ.

Ἄλλὰ πολλάκις ἐν λυρικαῖς συνθέσεσιν οἱ στίχοι συνεδύζον-
το καὶ ἀνά δύο ἢ πλείονες εἰς συστήματα ἢ στροφὰς ὁμοίας, ὡς
ἐν Ἀριστοφ. Ὅρν. 1448 κτλ. οἱ στίχοι εἰσὶν ἐναλλάξ εἰς τε-

τράμετρος τροχαϊκός βραχυκατάληκτος, και εἰς διμετρος ἰαμβι-
κός ἀκατάληκτος. Τοιαῦται ἐκτὸς ἄλλων και αἱ σαπφικαὶ στρο-
φαί, ὧν ὁ τύπος

- - - - -
- - - - -
- - - - -

δύναται οὕτω νὰ ἐφαρμοσθῆ εἰς τὴν ἡμετέραν στιχουργίαν·

·Πον, ὅτ' ἐπλάσθη, λευκὸν τὸ ῥόδον·
πλὴν τὸ ἄσμ' ἀκούσαν τῆς ἀηδόνος,
τῆς αἰδοῦς τὸ χρῶμα περιεδλήθη
ἐρυθρίασαν·.

Τὰ τοιαῦτα λυρικά ποιήματα, ἀκριβῆ ἔχοντα τὸν ῥυθμὸν, και εἰς τὴν ἀπλὴν ἀνάγνωσιν αἰσθητὸν, ἦσαν πρόσφορα εἰς μελωδίαν πυκνὴν, και ἀντιστοιχοῦσι πρὸς τὰς σημερινὰς φέρ' εἰπεῖν canzone ἢ ariette τῆς ἰταλικῆς μελοποιίας.

Πολυσημίαστα

Ἄλλ' ὑπῆρχον και ἑτέρου εἴδους λυρικά συνθέσεις, ὧν ὁ κύριος προορισμὸς ἦν οὐχὶ ν' ἀναγινώσκωνται, ἀλλὰ μόνον νὰ ἄδωνται πρὸς αὐτὸν ἢ κιθάραν, αἵτινες ἐπομένως δὲν ἀπηρτεῖτο νὰ ἔχωσι καθ' ἑαυτὰς ἐσωτερικὴν μελωδίαν, ἀλλὰ μόνον ἐν συνδυασμῷ μετὰ τῆς μουσικῆς, δι' ὃ και οὐδόλωσ μικρολογοῦσαι εἰς ἐπανάληψιν ὁμοίων ἀπηχήσεων πρὸς παραγωγὴν προσωδικῆς ἁρμονίας, οὐδὲ δεσμευόμεναι εἰς στιχουργικοὺς κανόνας και τύπους, ἠκολούθουν ἐλευθέρως τὴν ἄνετον ἁρμονίαν, ἥτις ἀφίπτατο ἀπὸ τῶν χορδῶν τῆς κιθάρας.

Παρὰ τοῖς ἀρχαίοις ὁ ποιητής, ὅστις ἔπρεπε νὰ ἦναι και ἐν ταυτῷ μουσικός, ὅταν συνέταττε λυρικά μέλη, ἐτόνιζε τὴν λύραν του πρὸς ἓνα τῶν γνωστῶν νόμων, τὸν Δώριον, τὸν Λύδιον, τὸν Φρύγιον, κτλ., και ἐν τῇ μουσικῇ μέθῃ του ἐντὸς τῶν ὀρίων τούτων ἐπενόει μελωδίας παντοίας, και ὡς ἔκρουε τὰς χορδὰς οὕτως ἐξύφαινε και τὴν ποίησιν, ὁμοῦ και ὁμοίως παράγων τὰς δύο ταύτας ἀδελφὰς, ἀποκαλύψεις μιᾶς και τῆς αὐτῆς ἐμπνεύ-

σεως. Τοῦτο λέγει καὶ ὁ σχολιαστὴς Διονυσίου τοῦ Θρακῆς ⁽¹⁾ διὰ τῶν ἐξῆς· «Τὰ χορικά ποιήματα οὐ μόνον ἐμμέτρως γέγραπται, ἀλλὰ καὶ κατὰ μέλος ἐσκεπτορτο, ἃ καὶ διπλασίονα κάματον παρείχε τοῖς σκεπτομένοις, τὸ μέτρον σπουδάζουσι διασώζειν, καὶ τῶν μελῶν ἐπινοεῖν τὴν εὔρεσιν. Ταῦτα οὖν τὰ ποιήματα καλεῖται λυρικά, ὡς ὑπὸ *λύρα* ἐσκευμένα, καὶ μετὰ λύρας ἐπιδεικνύμενα.»

Οὕτω τὸ ἄσμα τοῦ ἀοιδοῦ ἀνεπτεροῦτο εἰς τὰς ὑπερτάτας τῆς ποιήσεως κορυφάς, μὴ σφηνούμενον πρὸς τύπους ἀκριβεῖς ἀρμονίας, διότι ταύτης ἐνεπιστεύετο τοῦς οἶακας εἰς τὴν μουσικὴν, ὡς τὸ πολύστροφον καὶ πολύτονον ἄσμα τῆς ἀηδόνος, τὸ πρὸς εὐδένα μὲν προσωδικὸν κανόνα διατυπούμενον, οὐχ ἤττον ὅμως κατακηλοῦν τὴν ἀκοήν, διότι αὐτομάτως ἀκολουθεῖ τοῦς ἀσφάλτους κανόνας τῆς φύσεως. Τοιαῦται πρὸ πάντων συνθέσεις ἦσαν αἱ διθυραμβικαὶ, δι' ὧν ὁ Πήγασος ἐφέρετο ἀχαλίνωτος, φυσῶν φλόγας ποιήσεως, καὶ ἐν αἷς καὶ αὐτοὶ οἱ μουσικοὶ νόμοι, καὶ μετ' αὐτῶν καὶ τὰ μέτρα ἐμίγνυντο καὶ συνεχέοντο κατὰ τὴν φορὰν τῆς ἐμπνεύσεως. Περὶ αὐτῶν λέγει ὁ Διονύσιος ⁽²⁾· «Οἱ δὲ γε διθυραμβοποιοὶ καὶ τοῦς τρόπους μετέβαλλον, Δωρίους τε καὶ Φρυγίους καὶ Αὐδίους ἐν τῷ αὐτῷ ἄσματι ποιοῦντες, καὶ τὰς μελωδίας ἐξήλλαττον, τοτὲ μὲν ἐναρμονίους ποιοῦντες, τοτὲ δὲ χρωματικὰς, τοτὲ δὲ διατόνους, καὶ τοῖς ῥυθμοῖς κατὰ πολλὴν ἄδειαν ἐνεξουσιάζοντες διετέλουν». Τοιαῦτα δὲ ἦσαν καὶ τὰ πλεῖστα τῶν ἐν τοῖς δράμασι λυρικῶν ἄσμάτων, τὰ τε χορικά, καὶ οἱ κυρίως λεγόμενοι *Νόμοι*, οἱ ὑπὸ τῶν προσώπων ἢ ἀγωνιστῶν τοῦ δράματος ἀδόμενοι, πρὸ πάντων δὲ οὗτοι, διότι οἱ κυρίως χοροὶ, καθ' ὃ ἀδόμενοι ὑπὸ ψαλτῶν ἤττον ἐμπείρων, συνετάττοντο πρὸς μέλος ἀπλούστερον καὶ ἀκριβέστερον κατὰ τὰ μέτρα καὶ κατὰ τὰς στροφικὰς διαίρεσεις. Τῶν δὲ *Νόμων*, κατὰ τὸν Ἀριστοτέλην ⁽³⁾, καθ' ὃ ἀδομένων ὑπὸ ἀγωνιστῶν μιμει-

(1) Π. Τραγῶδ. ἐν d'Ansse de Villosion, Anecd. Gr. II, 179. — (2) Π. συνθ. λέξ. 10'. σ. 262. — (3) Πρόβλ. 10, 15.

σθαι δυναμένων και διατείνεσθαι, ἦσαν και τὰ μέλη και τὰ ῥήματα αἰεττερα γινόμενα, και, ὡς και οἱ διθύραμβοι, δὲν ἦσαν οὐδ' οἱ Νόμοι ἀντιστροφικοί, ἐν ᾧ οἱ χοροὶ ἐψαλλον μᾶλλον μέλη ἐναρμονία. «Πολλοὺς γὰρ ἀγωνιστικῶς ψάλλειν χαλεπὸν ἦν» και «μεταβάλλειν πολλὰς μεταβολὰς, τῷ ἐνὶ ῥῆθι ἢ τοῖς πολλοῖς»... «δι' ἀπλοῦστερα ἐκινουῦντο αὐτοῖς τὰ μέλη.» Ὁμοίως δὲ λέγει (1) και ὅτι οἱ χοροὶ ἐν ταῖς τραγωδίαις οὐθ' Ὑποωριστί, οὐθ' Ὑποφρυγιστί ἄδουσιν, «ὅτι μέλος ἤκιστα ἔχουσιν αὐταὶ αἰ ἀρμονίαι, οὐ δεῖ μάλιστα τῷ χορῷ». Οὕτω και ἐν τοῖς καθ' ἡμᾶς μελοδράμασιν οἱ μὲν χοροὶ συνήθως ἄδουσι πρὸς τι μέλος ἀκριβὲς και πυκνὸν, τοῖς δὲ πρωταγωνισταῖς ἀνήκουσι τὰ μεγάλα ἄσματα λελυμένου και ἀνέτου ῥυθμοῦ (airs de bravoure).

Ἡ προσωδικὴ ἄρα ἢ στιχυργικὴ ὑψὲς τῶν τοιούτων ἀσματῶν δὲν δύναται νὰ ἐξηγηθῆ, εἰμὴ, ὡς λέγει και ὁ μνησθεὶς σχολιαστὴς, διὰ τῆς γνώσεως τοῦ μέλους πρὸς ὃ ἐποιήθησαν, οὔτε νὰ ἐννοηθῆ ἡ ἀρμονία αὐτῶν ἄλλως ἢ ἀδομένων ὥστε, ἡ μουσικὴ ἐκανόνιζε τὸν ῥυθμὸν τῶν ποιήσεων τούτων, και οὐχὶ τ' ἀνάπαλιν, δι' ὃ και, ὡς και ἄλλοτε ἐξεφράσθημεν, δικαιοῦτερον ἐδύνατο ἡ φόρμιγξ νὰ ὀνομασθῆ ἀναξιῦμος, ἢ ὅ,τι οἱ ὕμνοι ἐκλήθησαν ὑπὸ τοῦ Πινδάρου ἀναξιφόρμιγγες.

Αἱ ἄνετοι λοιποὶ αὐταὶ και λελυμένα ὦδαί, αἱ μὴ γεγραμμένα πρὸς αὐστηρὸν μέλος, εἶχον μὲν ἐν τῇ προσωδίᾳ τῶν βηματισμῶν τινα γενικόν, θεμελιώδη τινὰ ῥυθμὸν, χαρακτηρίζοντα τὸν νόμον καθ' ὃν ἤδοντο, ἀλλὰ και ἐξέκλινον ἀπ' αὐτοῦ συνεχῶς, διαποικίλλουσαι αὐτὸν διὰ προσθέτων συλλαβῶν ἢ μέτρων ἀντιστοιχοῦντων πρὸς τοῦ μέλους τὰς καμπὰς και τὰς διακλάσεις. Ῥυθμοὶ, φέρ' εἰπεῖν δακτυλικοὶ ἐν γένει ἢ ἀναπαιστικοί, μετέπιπτον εἰς μέτρα συγγενῆ και ἀντιπαθῆ, εἰς τὸν ἱαμβὸν ἢ τὸν τροχαῖον ἢ τοὺς λοιποὺς συνθέτους πόδας, και προσέτι προσελάμβανον ἐν ἀρχῇ ἢ ἐν τῷ μέσῳ συλλαβὰς ὑπὸ τὸ ὄνομα ἀνα-

(1) Προβλ. ΙΘ, 48.

κρούσεων, ἢ πόδας καὶ διποδίας ὑπὸ τὸ ὄνομα βίσιων ἢ ἐν τέλει ὑπὸ τὸ ὄνομα καταλήξεων.

Ἐννοεῖται δ' ὅτι ἡ ρυθμικὴ αὐτῆ διάθεσις, ὅπως αὐθαίρετος, καὶ ἐξαρτωμένη ἐκ τῆς μουσικῆς διασκευῆς τοῦ ἄσματος, ἦν κατ' ἰδίαν αἰσθησιν ἔδιδεν αὐτῷ ὁ μελοποιὸς, εἰς οὐδένα ὠρισμένον κανόνα ἰδύνατο νὰ ὑπάγῃται, καὶ ὀλίγην, καὶ συνεχῶς συνταραττομένην εἶχε τὴν αὐτοτελεῖ ἁρμονίαν, καὶ παρ' αὐτοῖς τοῖς ἀρχαίοις αἱ κατ' αὐτὴν διατεθειμέναι ποιήσεις, ἀπλῶς ἀναγινωσκόμεναι, ἤχουν σχεδὸν ὡς πεζὸς λόγος, εἰς ὃν διηκούοντο ἐνίοτέ τινες μελωδικαὶ ἀπηχήσεις· τούτου ἕνεκα ἀπῆρτετο νὰ ὑποβοηθῆται ὀλίγον ἢ ἀπαγγελία αὐτῶν διὰ τῆς προφορᾶς, ὡς λέγεται καὶ ἐν τῷ προμνησθέντι σχολίῳ, ἐν ᾧ μετὰ τὰς παρατεθείσας λέξεις προστίθεται· «Τῶσπτην οὖν τὴν λυρικὴν ποίησιν δεῖ μετὰ μέλους ἀναγιγώσκειν, εἰ καὶ μὴ παρελάβομεν μηδὲ ὑπομεμνήμεθα τὰ ἐκείνων μέλη.» Τὰ τοιαῦτα ἄρα ἄσματα οὐδ' εἰς στίχους διακρίνονται πάντοτε ἀναγκαίως καὶ αὐστηρῶς, ἐκ τὸς ὅτι διατέμνονται ὅπου τὸ μέλος ἀπῆρτε κατὰ πᾶσαν πιθανότητα τὴν τοιαύτην αὐτῶν τομὴν· ὅπερ δυνάμεθα νὰ εἰκάζωμεν ἐκ τινων συλλαβῶν ἀποτελουσῶν τὴν ἄλλως μὴ ἐπιτροπομένην χασμωδίαν, ἢ, ὡς πρὸς τὰ στροφικὰ, ἐκ χωρῶν δεχομένων ἐν στροφῇ καὶ ἀντιστροφῇ ὅτε μὲν μακρὰν ἀτὲ δὲ βραχεῖαν συλλαβὴν, ἥτοι συλλαβὴν ἀδιάφορον, ὅπερ ἐστὶν ὁ συνήθης χαρακτηρισμὸς πέρατος στίχου. Ἄλλως δὲ φαίνεται ἡ εἰς στίχους διαίρεσις ἐντὸς τῆς στροφῆς πολλακίς ὅπως ἀδιάφορος, ὡς τοῦτο ἀποδείκνυται ἐκ τοῦ ὅτι συνεχέστατα ἡ χώρα καθ' ἣν φαίνεται (φέρ' εἰπεῖν διὰ χασμωδίας) περατούμενος στίχος ἐν στροφῇ, ἐν τῇ ἀντιστροφῇ πίπτει εἰς τὸ μέσον λέξεως, καὶ τ' ἀνάπαλιν. Τὸ μόνον ἀναγκαῖον εἶναι ἐν τοῖς κατὰ σχέσιν ὁμοίαις, νὰ ὑπάρχωσιν ἴσοι καὶ ὅμοιοι οἱ ἀντιστοιχοῦντες πόδες. Δι' ὃ ὀρθότερον μᾶς φαίνεται νὰ γράφηται πᾶσα ἡ στροφή συνεχῶς, παρὰ νὰ διχοτομῶνται μετὰξὺ τῶν στίχων αἱ λέξεις, ὡς τοῦτο γίνεται πολλακίς ὑπὸ τῶν ἐκδοτῶν.

Μόνον δ' ὅταν ἐψάλλοντο αἱ ᾠδαὶ αὐταί, τότε αἱ συλλαβαὶ λαμβάνουσαι τὴν ὑπὸ τοῦ ῥυθμοῦ ἢ ἤχου τοῦ ἄσματος ἀπαιτούμενην μείζονα ἢ ἐλάσσονα ἔκτασιν, τινὲς μὲν ὑπεβάλλοντο εἰς τὰ συνήθη καὶ ἐπικρατοῦντα μέτρα, ὡς, ἐκ τριῶν μακρῶν, ψαλλομένης τῆς μὲν πρώτης μακρότερον, τῶν δ' ἄλλων βραχύτερον, ὁ μολοσσὸς ἀπέβαινε σχεδὸν εἰς δάκτυλον, ἄλλαι δὲ, ἐκ τῆς διδομένης αὐταῖς ἐκφράσεως, ἐφαίνοντο ἀντιστοιχοῦσαι εἰς παρενθέτους τόνους. Ἴσως δὲ καὶ αἱ ὡς ἀδιάφοροι καὶ στίχων ληκτικαὶ θεωρούμεναι, ἦσαν οὐχὶ πάντοτε τοιαῦται, ἀλλ' ἄδειαί τινες ἐνίετε, διὰ τοῦ ἄσματος διορθοῦμεναι· διότι ὁ ῥυθμὸς μετὰ τοῦ μέτρου συνεβάδιζε γενικῶς μόνον, οὐχὶ δὲ πάντοτε καὶ ὡς πρὸς τὰ καθέκαστα ἀκριβῶς, ἀλλ' ἐνίετε καὶ ἐμήκυνε τὰ ἐν ἐκείνῳ βραχέα καὶ ἄλλοτε πάλιν τ' ἀνάπαλιν, ὡς ὁ Λογγίνος (1)· «Ὁ δὲ ῥυθμὸς ὡς βούλεται ἔλκει τοὺς χρόνους· πολλὰκις γοῦν καὶ τὸν βραχὺν χρόνον ποιεῖ μακρόν». Καὶ ὁ Διονύσιος (2)· «Ἡ ῥυθμικὴ καὶ μουσικὴ μεταβάλλουσιν αὐτὰς (τὰς μακρὰς καὶ τὰς βραχείας συλλαβὰς), μειοῦσαι καὶ αὐξοῦσαι, ὥστε πολλάκις εἰς τὰναντία μεταχωρεῖν· οὐ γὰρ ταῖς συλλαβαῖς ἀπευθύνουσι τοὺς χρόνους, ἀλλὰ τοῖς χρόνοις τὰς συλλαβὰς.» Καὶ ὁ Marius Victor (3)· «Rhythmus . . . breve tempus plerumque longum efficit.» Συνέβαινε δὲ τοῦτο κυρίως ὡς πρὸς τὰς ἐν τῇ τῶν ῥυθμῶν θεωρίᾳ ἀλόγους λεγομένας συλλαβὰς, ἃς οἱ ῥυθμικοὶ ἐθεώρουσαν ὡς (ῥυθμικῶς οὐχὶ μετρικῶς) βραχυτέρας μὲν τῶν μακρῶν, μακροτέρας δὲ τῶν βραχειῶν. Οὕτω τὸ ἄσμα κατηρτίζετο ἄρτιον, ἀνῆκον, ὅταν ἐστερεῖτο προσομοίων καὶ παρίσων μερῶν, εἰς τὴν ὑψηλοτέραν καὶ ἐμβριθεστέραν μελοποιεῖαν, ἥτις στηρίζεται ἐπὶ τῶν βαθέων τῆς ἁρμονίας κανόνων. Τούτων ἀντίστοιχα γνωρίζει ἡ μουσικὴ σήμερον τὰς μεγάλας συνθέσεις ἐν τοῖς μελοδράμασι, τὰς λεγομένας *Συμφωνίας*, οἶαι αἱ τοῦ Βετ-

(1) Προλεγ. εἰς Ἑρμειστ. σ. 139.— (2) Αἰτ. ΙΑ, σ. 64.— (3) Mar. Vic- 1484.

χόβεν, τοῦ Μοζάρτου, καὶ πάντα τὰ μεγάλα μουσικὰ προϊόν-
τα, ἐν οἷς δὲν ὑπάρχει μὲν ἀρχήσεως ἢ ἀσματίου ρυθμὸς, ἀλλ'
ἐφ' ὧν ἐπιπνέει ἡ ὑπερτάτη καὶ σοφωτάτη τῶν ἀρμονιῶν.

Οὐδὲ τῆς στιχουργίας δὲ ταύτης τὸ εἶδος ἀπόλετο ἐντελῶς
παρ' ἡμῖν μετὰ τὴν μετάπτωσιν τῆς περὶ τὰ μακρὰ προφορᾶς,
ἀλλὰ διετηρήθη μετ' αὐτοῦ ἐκεῖνου τοῦ τῆς ποιήσεως γένου, εἰς
δ κυρίως ἐχρησίμευε καὶ παρὰ τοῖς ἀρχαίοις.

Τὰ μυχιαίτατα τῆς καρδίας αἰσθήματα, τὴν ὑπερτάτην τῆς
διανοίας ἀνάτασιν, τοὺς παιᾶνας θριάμβου, τοὺς ὕμνους τῆς δό-
ξης, τῶν Θεῶν τὴν δύναμιν καὶ τὰς ἐχύσεις τῆς εὐλαβείας ἐ-
ψαλλεν ἢ λυρικῆ ποιήσις διὰ τῶν ἀδεσμεύτων τούτων ρυθμῶν,
οἵτινες ὠδήγουν χωρὶς νὰ χαλινῶσι τὴν ἔμπνευσιν. Εἰς τὰς με-
γάλας ἑορτὰς τῶν Θεῶν οἱ χοροὶ κατὰ τοὺς ρυθμοὺς τούτους ἤ-
δον ἀμοιβαδὸν ὕμνους θρησκευτικούς, εἰς οὗς μετὰ ταῦτα συμ-
πλεχθέντες διάλογοι, ἀπέτέλεσαν τὸ δράμα, τὸ ἀριστούργημα
τῆς ἀρχαίας ποιήσεως. Ὅταν δὲ μετὰ χρόνων παρέλευσιν καὶ
τὰ φῶτα ἐν Ἑλλάδι ἐσβέσθησαν, καὶ ὁ δημόσιος βίος περιεστά-
λη, καὶ τοὺς εὐγενεῖς θεατρικοὺς ἀγῶνας διεδέχθησαν οἱ βαναν-
σότεροι τοῦ ἵπποδρομίου, οὗς οἱ Βυζαντινοὶ ἐκληρονόμησαν
παρὰ τῶν Ῥωμαίων, τότε οἱ χοροὶ καὶ οἱ ὕμνοι αὐτῶν ἐπανήλ-
θον εἰς τὴν ἀρχικὴν, τὴν καθαρῶς θρησκευτικὴν αὐτῶν σημασίαν,
καὶ ἡ ἐκκλησία διεδέχθη τὸ θέατρον. Ἐκεῖ οἱ δύο ἡμίχοροὶ ἐ-
ψαλλον ἐν στροφαῖς καὶ ἀντιστροφαῖς συντεταγμέναις κατὰ τὴν
βάσιν τῆς τῶν ἀρχαίων λυρικῶν προσωδίας, τὰ Τροπάρια αὐ-
τῶν, ὧν τὸ ὄνομα ἐκ τῆς ἀρχαίας παρέμεινε μουσικῆς διότι τρῶ-
πους λέγει ὁ Διονύσιος ἐν τῷ ἄνω παρατεθέντι χωρίῳ (σ. νή.)
τὸν Δώριον, τὸν Λύδιον, τὸν Φρύγιον· καὶ ἐν τῷ προμνησθέντι
τετραστίχῳ τοῦ Κριτίου (σ. μζ'.) φέρεται

Ἄλκιδιάδην νέοισιν ὕμνησας τρῶποις·*

καὶ ὑπὸ Ἐπιχάρμου (') ἀναφέρονται «οἱ τοὺς λάμβους κατὰ τὸν

(1) Ἐπιχάρμ. II', 25.

ἀρχαίον τρόπον» ψάλλοντες. Ἐν δὲ τοῖς τροπαρίοις τούτοις εἰσι, πλὴν τῶν ᾠδῶν καὶ τῶν Εἰρημῶν, τὰ Στιχηρὰ Προσόμοια, οἷα τὰ ὁμοιοστροφα τῶν παλαιῶν λυρικῶν, καὶ τὰ Αὐτόμελα καὶ ἰδιομελῆ, τὰ Ἀπόστιχα, ἴσως καὶ τὰ Ἀπολυτικά, οἷα τὰ ἀρχαῖα ἀπολελυμένα καὶ ἀγομοιοστιχα, καὶ τὰ Τριαδικὰ, οὕτω καλούμενα καὶ διότι μὲν εἰς τὴν ἁγίαν Τριάδα ψάλλονται, ἀλλὰ καὶ διότι ἀνά τρία εἰς ἓνα ἦχον ἀνήκουσιν, οἷοι οἱ ἐν τῇ ἀκολουθίᾳ τοῦ ὄρθρου Τριαδικοὶ ὕμνοι, «Σωματικαῖς μορφώσεσι κτλ.», διατηρήσαντα δὲ τό τε ὄνομα καὶ τὴν διάταξιν ἐκ τῶν ἀρχαίων τριαδικῶν, τῶν κατὰ περικοπήν ἀγομοιομερῶν λεγομένων, περὶ ὧν φησὶν ὁ Ἑφαιστίων (1) ὅτι «τὰς περικοπαῖς ὁμοίας ἀλλήλων ἔχει, τὰς δ' ἐν ταῖς περικοπαῖς περιόδους ἀνομοίας» καλεῖται δὲ τὰ μὲν δυαδικὰ, ὅσα δύο ἐν τῇ περικοπῇ περιόδους ἔχει, τὰ δὲ τριαδικὰ, ὅσα τρεῖς».

Καὶ ἐν τοῖς τροπαρίοις λοιπὸν τούτοις, ὡς καὶ ἐν τοῖς ἀρχαίοις τρόποις, ἡ προσωδικὴ ὑφὴ ἦν κατὰ τὸ μᾶλλον ἢ ἥττον αὐθαίρετος, ἐκ τοῦ ἤχου ἐξαρτωμένη, ἓνα μὲν ἔχουσα γενικὸν ρυθμὸν, ἐν τοῖς πλείστοις ὁμῶς οὐχὶ ἠναγκασμένως δι' ὄλου τοῦ ἄσματος παρακολουθούμενον, κατὰ τοῦ ἤχου δὲ τούτου τὰς καμπὰς καὶ τὰς ἀλλοιώσεις διαποικιλλομένη δι' ἄλλων κατὰ σχέσιν ἢ κατ' ἀντιπάθειαν μέτρων, ὥστε, ὡς τὰ χορικά καὶ λυρικά, οὕτω καὶ τὰ τροπάρια, μᾶλλον πεζὸν λόγον ἔρρυθμον ἀπετέλουν ἢ στίχους, καὶ οὕτω συνήθως γράφονται, ἀντιστοιχοῦντων μὲν ἐν τοῖς προσομοίοις μέτρων πρὸς μέτρα, οὐχὶ ὁμῶς καὶ περικοπῆς πρὸς περικοπήν ἀκριβῶς, ὡς τοῦτο ἀπαιτεῖται ἐν στίχοις. Καὶ ἐν αὐτοῖς δ' ἐπίσης ἀπαντῶνται ἐνίοτε συλλαβαὶ τινες μὴ αὐστηρῶς ἀνταποκρινόμεναι, διότι εἰσι μακραὶ ἢ βραχεῖαι (τετονισμένοι ἢ ἀτόνιστοι) ἐν χώραις καθ' ἃς τὰ προσόμοια αὐτῶν ἔχουσι τ' ἀνάπαλιν· ἀλλὰ τὰ τοιαῦτα διορθοῦνται ὑπὸ τοῦ μέλους. Τοῦτο δὲ δυνάμεθα νᾶ εἴπωμεν οὐχὶ ἐξ εἰκασίας, ὡς ἐπὶ

(1) Περὶ ποιημ. Γ', 64.

τῶν ἀρχαίων λυρικῶν ἐπῶν, ἀλλὰ μετὰ βεβαιότητος, διότι αὐτῶν γνωρίζομεν ἐντελῶς τὰ μέλη. Προσθετέα δ' ὡς πρὸς τὰ τροπαῖα καὶ ἡ παρατήρησις, ὅτι, ὡς πρὸς τ' ἀρχαιότερα μάλιστα, ἐπὶ χασμωδίας καὶ συμπτώσεως δύο φωνηέντων γίνεται συνίζησις διὰ τῆς μουσικῆς, ὅπερ ἐγένετο προφανῶς καὶ ἐν τῇ ἀρχαίᾳ ποιήσει.

Ἄλλ' ἡ σχέσις καὶ ὁμοιότης αὕτη τῆς μετρικῆς διαθέσεως τῶν ἀρχαίων ᾠδῶν καὶ τῶν ἐκκλησιαστικῶν ὕμνων, τῇ διαφορᾷ τῆς μεταπτώσεως τῶν μακρῶν εἰς τὰς τετονισμένας συλλαβάς, θέλει προδηλότερον καταδειχθῆ διὰ τῆς ἀναλύσεως δειγμάτων τινῶν ἐξ ἑκατέρων.

1) Ὁ πρῶτος χορὸς τῶν Νεφελῶν (α' Αἰενοὶ Νεφέλαι», στίχ. 275 ἐπ.) βαίνει κατὰ μέτρον δακτυλικὸν μετὰ σπονδείων· ἀλλ' ὁ μὲν πρῶτος στίχος εἶναι δίμετρος ὑπερκατάληκτος, μετ' αὐτὸν δ' ἔπεται ἐξάμετρος ἠρωϊκός, εἶτα τετράμετρος, μετ' αὐτὸν ἐξάμετρος ἀκατάληκτος, εἶτα τέσσαρες τετράμετροι, εἶτα πεντάμετρος καταληκτικός, ἦτοι μετὰ τὸν ἠρωϊκόν, τριάκοντα δάκτυλοι, καὶ μετ' αὐτοὺς εἰς τροχαῖος, μετὰ ταῦτα εἰς δάκτυλος καὶ τροχαϊκὴ διποδία, εἶτα δύο τετράμετροι, ἦτοι ὀκτὼ δάκτυλοι, καὶ ὁ τελευταῖος στίχος σύγκειται ἐκ διμέτρου ἀναπαιστικῶ ἀκατάληκτου. Ὁ ὅλος χορὸς ἄρα ὡς βάσιν ἔχει τὸ σπονδειο-δακτυλικὸν μέτρον, διαποικίλλει ὁμῶς ἐλαφρῶς αὐτὸ διὰ πικρυνθέσεως κατὰ σχέσιν μὲν τροχαίων, κατ' ἀντιπάθειαν δὲ ἀναπαιστων.

2) Τὸ ἐγκώμιον 8 ψάλλει ὁ Στρεψιάδης εἰς ἑαυτὸν (στ. 1185 ἐπ.) βάσιν κυρίως ἔχει τὸν κρητικόν (- - -), ἀλλὰ διατέμνει αὐτὸν διὰ μακρᾶς συλλαβῆς, ὡς ἐν τῇ ἀρχῇ τῶν στίχων ε', γ', δ', ε', ζ', καὶ ἐν τῷ μέσῳ τοῦ στίχου, ε', ἢ παρεμβάλλει βραχεῖαν, ὡς ἐν τῷ μέσῳ τῶν στίχων ζ' καὶ η', μεταβάλλουσιν τὸν κρητικὸν εἰς ἰαμβικὴν διποδίαν, καὶ προσέτι ἄρχεται ἀπὸ ἀναπαιστικῆς διποδίας ὑπερκαταλήκτου (στ. α').

3) Ἐν ταῖς Ὀρῖσι, τὸ ἄσμα τοῦ Ἐποπος (στ. 229, ἐπ.)

μετ' αὐτὸν δὲ τρεῖς ἀμφιβράχεις.—'Ο τρίτος εἶναι τροχαϊκὸς δίμετρος καταληκτικός· ὁμοίως καὶ ὁ πέμπτος· ὁ δὲ τέταρτος βραχυκατάληκτος, ἐκτείνων τὸν δεύτερον πόδα εἰς δάκτυλον.—'Ο ἕκτος ἄρχεται ἀπὸ τροχαϊκοῦ τετραμέτρου βραχυκατάληκτου ἔχοντος τὴν μακρὰν τοῦ τρίτου ποδὸς ἀναλελυμένην, μεθ' ὃν ἰαμβος, καὶ τέλος κῶλον μονόμετρον τροχαϊκὸν ὑπερκατάληκτον.—'Ο ἕβδομος ὁμοίως ἄρχεται ἀπὸ τριμέτρου τροχαϊκοῦ βραχυκατάληκτου, μεθ' ὃν ἰαμβος, καὶ εἶτα κῶλον μονομέτρου τροχαϊκοῦ καταληκτικοῦ (κρητικός).—'Ο ὄγδοος εἶναι τρίμετρος ἰαμβικός ἔχων τὰς μακρὰς τῆς πρώτης διποδίας ἀναλελυμένας.—'Ο ἔννατος ἄρχεται ἀπὸ ἰάμβου, ἔπεται διποδία τροχαϊκή, καὶ εἶτα ἀνάπαιστος.—'Ομοῖος εἶναι ὁ δέκατος, ἐκτὸς ὅτι οἱ τροχαῖοι εἰσὶ τρεῖς ἀντὶ δύο.—'Ο δ' ἑνδέκατος ὁμοίως ἀπὸ ἰάμβου ἀρχόμενος, ἔχει μετ' αὐτὸν δίμετρον τροχαϊκὸν καταληκτικὸν, οὗ τὴν πρώτην μακρὰν ἀναλελυμένην.

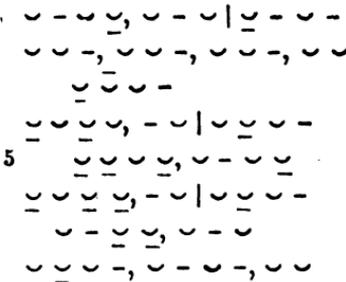
'Η ἐπὶ ὁδὸς ἄρχεται ὁμοίως ἐξ ἀντισπάστου, ἤτοι ἰάμβου, μεθ' ὃν τροχαῖος (τὴν μακρὰν ἔχων ἀναλελυμένην) ἢ μᾶλλον τροχαϊκὴ διποδία ὑπερκατάληκτος, εἶτα αὔθις τροχαῖος καὶ ἰαμβικὴ διποδία, καὶ πάλιν τροχαϊκὴ διποδία ὑπερκατάληκτος.—'Ο δεύτερος στίχος ἔχει τρεῖς ἀντισπάστους (τοῦ τρίτου ἢ ἁμακρὰ, ἀναλελυμένη) καὶ συλλαβὴν.—'Ο τρίτος ἔχει δύο τροχαϊκὰς διποδίας, ἓνα ἀντίσπαστον καὶ συλλαβὴν.—'Ο τέταρτος, ἀντίσπαστον καὶ συλλαβὴν, χορίαμβον, ἰαμβικὴν διποδίαν, ἀνάπαιστον καὶ συλλαβὴν.—'Ο πέμπτος, ἀνάπαιστον, ἰαμβον καὶ ἀνάπαιστον, καὶ τροχαϊκὴν διποδίαν ὑπερκατάληκτον.—'Ο ἕκτος ἄρχεται ἀπὸ Ἰωνικοῦ ἀπὸ μείζονος, μεθ' ὃν ἔπονται δύο κρητικοὶ καὶ συλλαβὴ, καὶ πάλιν τρεῖς κρητικοὶ (τοῦ πρώτου ἔχοντος ἀναλελυμένην τὴν πρώτην μακρὰν).—'Ο δ' ἕβδομος ἔχει ὡς ὁ τέταρτος ἀντίσπαστον καὶ συλλαβὴν, χορίαμβον καὶ ἰαμβον, εἶτα δὲ, ἀντὶ ἰάμβου, ἀνάπαιστον καὶ συλλαβῆς, ἢ δύο κρητικῶν, ἔχει χορίαμβον καὶ κρητικόν.

'Ἐκ τούτων εἶναι πρόδηλον, ὅτι ὅλη ἡ ὕψὸς τῆς ᾠδῆς εἶναι ἐκ

τροχαίων και ἰάμβων, ἐνίοτε ἐκτεινομένων εἰς ἀναπαίστους, και ἄλλοτε μὲν τῶν μακρῶν ἀναλυομένων, ἄλλοτε δὲ διατεμνομένης διὰ συλλαβῶν τῆς τῶν ποδῶν συνεχείας.

Μεταβῶμεν δὲ ἤδη εἰς τὴν ἀνάλυσιν τινῶν τῶν ἐκκλησιαστικῶν ᾠσμάτων, ὡς μακρὰς, κατὰ τὰ προεκτεθέντα, σημειοῦντες τὰς τετονησμένας αὐτῶν συλλαβὰς, ὡς βραχείας δὲ τὰς ἀτονίστους.

1) Ἐν τῷ μεγάλῳ παρακλητικῷ κανόνι, τὰ τροπάρια τὰ ἀρχόμενα· «Πρὸς τίνα καταρύγω», ἔχουσιν, ἀλλήλοις παραβαλλόμενα, τὸν κοινὸν τύπον·

Σίγνεται ἐπομένως ἐξ ἰάμβων και τροχαίων μετ' ἀναπαίστων, ἔχοντα τὸν ἄ στίχον δίμετρον ἰαμβικὸν καταληκτικόν, και ἰαμβικὴν διποδίαν· — τὸν β' δίμετρον ἀναπαιστικόν, καταληκτικὸν εἰς συλλαβὴν· — τὸν γ' διποδίαν ἰαμβικὴν· — τὸν δ' και ζ' δίμετρον τροχαϊκὸν βραχυκατάληκτον, και διποδίαν ἰαμβικὴν· — τὸν ε'. δίμετρον ἰαμβικὸν ἀκατάληκτον, και τὸν ζ'. και η'. καταληκτικόν· — τὸν θ' τρίμετρον ἰαμβικὸν βραχυκατάληκτον.

Παρατηρητέον δὲ ὅτι αἱ ἰαμβικαὶ και τροχαϊκαὶ διποδίαὶ δὲν εἶναι καθαρὰι, ὡς σπανίως ταιαῦται ἀπαντῶνται και παρὰ τοῖς ἀρχαίοις και παρ' ἡμῖν, ἀλλ' ὡς τὸ πάλαι μετὰ σπονδείων συντιθέμεναι ἐλάμβανον μορφήν ἐπιτίτων (αἱ ἰαμβικαὶ ἄ και γ', αἱ τροχαϊκαὶ β' και δ'), οὕτως ἤδη μετὰ πυρρίχιων συνδυαζόμεναι, λαμβάνουσι μορφήν παιώνων (αἱ ἰαμβικαὶ β' και δ', αἱ τροχαϊκαὶ ἄ και γ'). Οὕτως, ἐν τῇ ἀρχῇ τοῦ πρώτου στίχου,

ἐν ᾧ ἐκ τῶν τεσσάρων κατὰ τὸν αὐτὸν τύπον γεγραμμένων τροπαρίων τὰ τρία ἔχουσιν ἰαμβον καὶ πυρρίχιον, ἢ παίωνα δευτέρον, (— — —), τὸ τέταρτον ἔχει καθαρὰν ἰαμβικὴν διποδίαν (— — —, τὴν δέσην-μυ) ὁμοίως καὶ ἐν τῇ ἀρχῇ τοῦ ὀγδοῦ στίχου, ἔχει τὸ β' καὶ γ' τροπάριον παίωνα β' ἐν ᾧ τὸ δ' ἰαμβικὴν διποδίαν (εἰ νεύσης ἔ-τι), τὸ δὲ α', καὶ ἐνταῦθα καὶ ἐν τῇ ἀρχῇ τοῦ ἐβδόμου στίχου, ἀντίσπαστον, (— — — εἰς σέμωρη), διότι, ὡς εἶχομεν εἶπει, ἐνίοτε εἰς τῆς διποδίας τὴν μίαν χώραν τίθεται καὶ ὁ ἀντίθετος ποῦς. Ὅμοίως εἰς τὸν τρίτον στίχον ἔχουσι τὰ τρία τελευταῖα τροπάρια παίωνα δ', ἦτοι πυρρίχιον καὶ ἰαμβον (— — —), ἐν ᾧ τὸ α', χορίαμβον, ἦτοι τροχαῖον καὶ ἰαμβον (— — —, ποῦ πορευθῶ;) Καὶ τοῦ πέμπτου στίχου ἡ ἀρχὴ εἶναι παίων δ' ἐν τῷ β' καὶ δ' τροπαρίῳ, χορίαμβος δ' ἐν τῷ α', ἐν δὲ τῷ γ' προκελευσματικὸς, ἐκ δύο πυρρίχιων συγκείμενος, ὡς τοῦτο συμβαίνει ἐνίοτε τῇ ἰαμβικῇ διποδίᾳ καὶ παρ' ἡμῖν, διορθούμενον εὐκόλως ὑπὸ τῆς φωνῆς ἐν τῷ ἄσματι.— Ὅμοίως δὲ δευτέρος στίχος ἄρχεται ἐν μὲν τῷ α' τροπαρίῳ ἀπὸ τροχαϊκῆς διποδίας (— — —, ποῦ προσδράμω), ἐν δὲ τῷ β' καὶ γ' ἀπὸ παίωνος γ' (πυρρίχιου καὶ τροχαίου — — —), καὶ ἐν τῷ δ' ἀπὸ Ἰωνικοῦ ἀπ' ἐλάσσονος (πυρρίχιου καὶ σπονδείου, — — —, καὶ κλαυθμὸν μὴ). Ὁ δ' ἔκτος στίχος ἄρχεται ἐν τῷ α' καὶ γ' τροπαρίῳ ἀπὸ παίωνος πρώτου (τροχαίου καὶ πυρρίχιου — — —), ἐν τῷ β' ἀπὸ προκελευσματικοῦ (δύο πυρρίχιων), καὶ ἐν τῷ δ' ἀπὸ χοριαμβου (τροχαίου καὶ ἰαμβου).

2) Τὸ τροπάριον «Ἴδου ὁ νυμφίος ἔρχεται», ψαλλόμενον κατ' ἄχρον πλάγιον δ', ἔχει τὸν ἐπόμενον τύπον·

— —, — — —, — — —
 — — —, — — — —
 — — —, — — — —, — —
 — — —, — — — —, — —
 5 — — —, — — — —, — —
 — — —, — — — —, — —
 — — — —, — — — —
 — — — —, — — — —

Ἐν τῷ τύπῳ τούτῳ, ἐν ᾧ αὐθις ἐπικρατοῦσιν οἱ ἱαμβοὶ καὶ οἱ τροχαῖοι μετὰ τινων ἀναπαίστων ἀναμιξί, ἐσημειώθησαν ὡς δίχρονοι ἢ ἀμφιβολοὶ ὅσαι συλλαβαί, βραχέται καθ' ἑαυτὰς καὶ ἀτόνιστοι, τονίζονται καὶ μηκύνονται ψαλλόμεναι.

Ἐκ τῆς ἀντιπαραθέσεως ἄρα τῶν τύπων τούτων πρὸς τοὺς τῶν ἀρχαίων λυρικῶν ᾠδῶν καὶ τῶν χορικῶν ᾄσματων, οὐδεμία δύναται νὰ μείνῃ ἀμφιβολία, ὅτι ἡ μετρικὴ αὐτῶν διασκευὴ εἶναι ἐντελῶς ἢ αὐτῇ, ἐπὶ μόνῃ τῇ εἰς τὴν γλῶσσαν ἐμφύτῳ διαφορᾷ, ὅτι ἄλλοτε μὲν ἦσαν συνεχέστεραι αἱ μακρὰί, νῦν δ' ἐπικρατοῦσιν αἱ βραχέται. Ἐπίσης δὲ βέβαιον μοι φαίνεται ὅτι ἡ μουσικὴ διώρθου καὶ τῶν μὲν ὡς διορθοῖ καὶ τῶν δὲ τὴν κατάχρησιν, ἄλλοτε μὲν τὰς σπονδιακὰς διποδίας, τοὺς ἐπιτρίτους καὶ τοὺς ἰωνικοὺς, νῦν δὲ τοὺς προκελευσματικοὺς καὶ τοὺς παίωνας, καὶ ἐνίοτε καὶ αὐτοὺς τοὺς ἀντισπάστους καὶ χοριάμβους, τοὺς τε ἀρχαίους καὶ τοὺς νέους, εἰς ἐβρύθμους ἱαμβικὰς ἢ τροχαϊκὰς διποδίας ἐπανορθοῦσα, καὶ προσέτι ἐκ τῶν ἀρχαίων μολοσσῶν καὶ ἐκ τῶν νέων τριβράχων καὶ ἐκ τῶν τότε καὶ νῦν βαρχίων, δακτύλους ἢ ἀναπαίστους ἀποτελοῦσα.

Ἡ τοιαύτη πρὸς τὸ μέτρον σχέσις τῆς μουσικῆς, ἣτις βοηθεῖ καὶ συμπληροῖ τὴν προσῳδίαν χωρὶς νὰ τὴν διαστρέφῃ, εἶναι προφανεστάτη καὶ γενικὴ εἰς πᾶσαν μουσικὴν καὶ εἰς πᾶσαν προσῳδίαν. Ὅστις προσέξῃ, φέρ' εἰπεῖν, εἰς τὸν τρόπον καθ' ὃν ἄδεται τὸ δημοτικὸν ᾄσμα «Ὁ Ὀλυμπος κ' ὁ Κίεσσαβος», θέλει πεισθῆ ὅτι ἡ μουσικὴ μηκύνει ἐν τῇ πρώτῃ διποδίᾳ τὴν βραχέϊαν συλλαβὴν πορ, καὶ ἐν τῇ δευτέρᾳ τὴν συλλαβὴν βορ· καὶ εἰς τὸ παρατόνως συντεταγμένον ἡμιστιχον τοῦ αὐτοῦ ᾄσματος

«κάθε βρούσι καὶ κλέφτης»

βραχύνει μὲν τὴν συλλαβὴν βρού, μηκύνει δὲ τὴν συλλαβὴν σι, καὶ προφέρει ἄδουσα βρουσί. Ἄλλοτε ἡ μουσικὴ σύνθεσις διατέμνει τὴν μονοτονίαν τῆς προσῳδικῆς, μηκύνουσα ἢ βραχύνουσα ἄλλας συλλαβὰς ἢ ἐκεῖνας; 2; αὕτη ἀπαιτεῖ, καὶ οὕτω τὴν

ιζμβικὴν διποδίαν μεταβάλλουσα εἰς χοριάμβον, τὴν τροχαϊκὴν εἰς ἀντίσπαστον κλ. Ὡς π. χ. ἐν τῷ ᾄσματι

«Μαύρ' εἶν' ἡ νύκτα τὰ βουνά,»

ἡ μουσικὴ τάττει χοριάμβον οὐ μόνον κατὰ τὴν ἀρχὴν τοῦ πρώτου στίχου, ὅπου τοιοῦτον συνέπεσε νὰ τάξῃ καὶ ἡ προσωδία, ἀλλὰ καὶ εἰς τὸν τέταρτον

«Ὁ κλέφτης ξεσπαθώνει,»

μηνύουσα τὸ *Ο*. Ὅταν λοιπὸν, ὡς ἀνωτέρω ἐρρήθη, οἱ ἀρχαῖοι ποιηταὶ συνέταττον τοὺς μουσικοὺς ἤχους ὁμοῦ μετὰ τῶν στίχων οἵτινες ἐμελλον νὰ ᾄδωνται πρὸς αὐτοὺς, προφανῆς εἶναι ὁ λόγος τῆς ἀπὸ τῶν τακτικῶν μέτρων φαινομένης ἐνίοτε ἀπομακρύνσεως αὐτῶν, καὶ τῆς χρήσεως πολλάκις ποδῶν, οἵτινες εἰς τὴν ἀπλήν ἀνάγνωσιν δὲν φαίνονται εὐηχοὶ καὶ ἀρμονικοί, ὡς καὶ συλλαβῶν ἢ μέτρων, ὧν τὰ ὀνόματα βάσεις καὶ ἐπαρχαὶ καὶ ἀνακρούσεις καὶ καταλήξεις, δὲν ἀρκοῦσιν ὅπως ἐξηγήσωσι τὸν ἀρμονικὸν αὐτῶν λόγον.

Κατὰ ταῦτα λοιπὸν τὰς ἀρχάς, καὶ μετ' ἐπιφυλάξεων ὡς πρὸς τὰς ἀπαιτήσεις καὶ τὰς ἀδείας τοῦ ᾄσματος, μᾶς φαίνεται ἀναμφισβήτητον ὅτι αἱ βάσεις τῆς καθ' ἡμᾶς μετρικῆς οὐδόλως διαφέρουσι τῶν βάσεων τὰς ἀρχαίας, καὶ τούτου πρακτικὴν ἀποδείξιν ἐπροσπάθησα νὰ δώσω διὰ τῆς μεταφράσεως τῶν τεσσάρων ἐπομένων δραμάτων.

Ἄν δὲ τὰ ἀνωτέρω ἐξετασθέντα μετρικὰ παραδείγματα ἐλήφθησαν ἐκ τῶν τριῶν ἐν τῷ παρόντι τόμῳ περιεχομένων κωμωδιῶν, οὐδὲν δ' ἐκ τῆς τραγωδίας τοῦ Σοφοκλέους, ἢ παράλειψις αὕτη δὲν ἐγένετο τυχαίως καὶ ἄνευ σκοποῦ. Ἡ Ἀντιγόνη, ὡς γνωστὸν, διδάσκεται ἤδη ἀπὸ τινων ἐτῶν ἐπὶ τῶν ἐπισημοτέρων θεάτρων τῆς Γερμανίας, τῆς Γαλλίας καὶ τῆς Ἀγγλίας καὶ πρὸς τὸν σκοπὸν τούτον ὁ περιδοξὸς μουσικοδιδάσκαλος Μενδελσὼν Βαρτόλδης ἐμελοποίησε τοὺς χροὺς αὐτῆς. Ἄν δ' ἐπιτρέπεται νὰ ἐλπίσωμεν ὅτι καὶ ἡμεῖς ποτε θέλομεν γίνεαι μέτοχοι τῆς εὐγενοῦς ἀπολαύσεως εἰς ἣν πρὸ παντὸς δικαιοῦμεθα καὶ ἐνδια-

φερόμεθα, τοῦτο διὰ μεταφράσεως μόνον ἔσται ἡμῖν ἐφικτόν· διότι πρῶτον μὲν οὐ μόνον τοῖς πολλοῖς, ἀλλὰ καὶ αὐτοῖς τοῖς λογιωτέροις τῶν ἀκρατῶν, δυσχερὴς ἔσται ἢ ἄνευ μελέτης καὶ βοηθημάτων ἐντελής ἐκ τοῦ προχείρου κατάληψις τοῦ ἀρχαίου κειμένου ἀπὸ σκηνῆς ἀπαγγελλομένου· δεύτερον δὲ, ἡ τῶν ἀρχαίων στίχων ἀρμονία, ὡς παρ' ἡμῖν προφέρονται σήμερον, ἐντελῶς καταστρέφεται, καὶ τὸ ἀριστούργημα τῆς ἀρχαίας δραματικῆς θέλει ἡχεῖ εἰς τὴν ἀκοὴν πεζῶς, καὶ ὡς γεγυμνωμένον τοῦ χαριεστάτου αὐτοῦ ρυθμικοῦ κοσμήματος· οὐδὲ δυνάμεθα ἄλλως καταληπτὴν νὰ καταστήσωμεν τὴν τοῦ πρωτοτύπου ἀρμονίαν, ἐκτὸς ἂν ἀποφασίσωμεν νὰ προφέρωμεν πάσας τὰς λέξεις παρατόνως, κατὰ τρόπον γελοῖον καὶ ἀνυπόφορον· τρίτον δὲ καὶ αὐτὴ ἡ τοῦ Μενδελσῶνος μουσικὴ διὰ τὸν αὐτὸν λόγον ἀχρηστος καὶ ἀνεφάρμοστος θὰ ἔμενε διὰ τὴν ἡμετέραν σκηνήν, ὡς συνταχθεῖσα ἐπὶ τῆς προσωδίας τῶν ἀρχαίων στίχων, ἧτις, ὡς εἶπομεν, δὲν δύναται παρ' ἡμῖν νὰ ἐννοηθῇ εἰμὴ διὰ τῆς τῶν τάνων μεταθέσεως.

Ὁ Μενδελσῶν ὅμως συνέθηκε τὴν μουσικὴν του οὐχὶ ἀκριβέστατα ἐπὶ τῶν πρωτοτύπων ψδῶν, ὧν ἡ μετρικὴ διασκευὴ εἶναι ἐνίοτε σκοτεινὴ καὶ ἀμφισβητούμενη, ἀλλ' ἐπὶ Γερμανικῆς μεταφράσεως αὐτῶν, μιμηθείσης ὅσον ἔνεστιν αὐτῶν τὸν ρυθμόν. Ὅπως λοιπὸν ἡ μουσικὴ αὐτοῦ χρησιμεύη καὶ παρ' ἡμῖν, ἦτον ἀνάγκη ν' ἀκαλουθήσῃ ἡ ἡμετέρα μετάφρασις ἀκριβέστερον τὸν ρυθμόν τῆς Γερμανικῆς μεταφράσεως, ἧτις μᾶλλον ἢ τὸ ἑλληνικὸν πρῶτον εἶδος ἐχρησίμευσεν ὡς βῆσις τῆς μελοποιίας. Ὅσον μικραὶ καὶ ἂν ἦναι καθ' ἑαυτὰς αἱ διαφοραὶ, ἐπειδὴ ὅμως ὑπάρχουσι, δὲν ἐνόμισα κατάλληλον νὰ πρᾶττειν αὐτὰς μεταξὺ τῶν παραδειγμάτων.

Ἐπὶ τῇ εὐκταίᾳ δ' ὑποθέσει ὅτι παρ' ἡμῖν θέλει παρὲ καὶ αὐθις ἀναβιώσει τὸ ἑλληνικὸν θέατρον, καὶ ὅτι θέλει ἐνίοτε τιμᾶσθαι καὶ διὰ παραστάσεως τῶν προπατορικῶν ἀριστουργημάτων, ὅτι δ' ἰδίως θέλει διδαχθῆ καὶ παρ' ἡμῖν ποτὲ ἡ τραγω-

δια τῆς Ἀντιγόνης, εἰς ἣν ὁ εὐκλεῆς τῆς Γερμανίας μελοποιὸς ἀπέδωκε τὴν μουσικὴν τῆς ζῶνῃ, δὲν νομίζω ἀπο σκοποῦ νὰ περατώσω τὸ μακρὸν τοῦτο προοίμιον δι' ὀλίγων τινῶν περὶ τοῦ τρόπου τῆς παραστάσεως τοῦ δράματος τούτου παρατηρήσεων.

Εὐκταϊότατον ἤθελεν εἶσθαι ἂν ἡ μετάφρασις αὕτη, καὶ εἴ τις ἄλλη τοιαύτη, τὰ ἐρείπια ταῦτα τῆς ἀρχαίας καλλιτεχνίας, παριστῶντο ἐντός τινος τῶν ἐρειπίων τῶν ἀρχαίων θεάτρων, τῶν σωζομένων καθ' ἅπασαν τὴν Ἑλλάδα, ἐντός ἴσως τοῦ ἀρτιωτάτου πάντων, τοῦ ἐν Ἀθήναις Θεάτρου Ἡρώδου τοῦ Ἀττικῆς. Ἄν δὲ τοῦτο ἕποβαίνῃ ἀδύνατον, πρέπει τὸ θέατρον νὰ διασκευάζεται μέχρι τινὸς κατὰ τὸν ἀρχαῖον τρόπον, συνδεομένης διὰ διὰ δύο ἐκατέρωθεν κλιμακίδων τῆς σκηνῆς μετὰ τῆς πλατείας, ἧτις θέλει χρησιμεύει οὐχὶ διὰ τοὺς θεατὰς, ἀλλ' ὡς ἡ ἀρχαία ὀρχήστρα διὰ τὸν χορὸν, ἔχουσα ἐν τῷ μέσῳ αὐτῆς τὴν *Θυμέλην*, ἧτοι βωμὸν τετράγωνον, ἐπὶ τριῶν βαθμίδων ὑψούμενον, ἐκατέρωθεν δὲ ἀνὰ μίαν εἴσοδον.

Ἄπ' ἀρχῆς μέχρι τέλους τὸ δράμα τοῦτο ἐπὶ μιᾶς καὶ τῆς αὐτῆς περισταται θέσεως, πλατείας τινὸς ἐν Θήβαις, ἐμπρὸς τῶν ἀνακτόρων τοῦ Κρέοντος. Κατὰ βάθος δὲ καὶ πλαγίως αὐτῆς, κατὰ τε τὸ μετασκήνιον καὶ τὰ παρασκήνια, ἐκτείνονται αἱ τῶν ἀνακτόρων στοαί, οὐχὶ ἐκ γραπτῶν, ἀλλ' ἐξ ἀληθῶν, ξυλίνων ἢ ἄλλως κτιστῶν κίωνων συγκείμεναι, μετὰ τῶν λοιπῶν ἀνηκόντων ἀρχιτεκτονικῶν κοσμημάτων, καὶ τρεῖς πύλαι ἀνοίγονται ὀπίσω τῆς κατὰ βάθος στοᾶς. Ἄν ὑπῆρχεν εἰσέτι ἀρχαῖόν τι θέατρον, διατηροῦν πάντα αὐτοῦ τὸν ἐσωτερικὸν ἀρχιτεκτονικὸν κόσμον τοῦ μετασκηνίου, τοὺς κίονας αὐτοῦ καὶ τὰ ἀγάλματα, ἄλλης σκηνικῆς διακοσμῆσεως οὐδεμία ἦν ἀνάγκη· τούτου δὲ μὴ ὄντος, πρέπει τὸ ὀπίσω καὶ τὸ ἄνω μέρος τῆς σκηνῆς νὰ ἔχη γραπτὸν παραπέτασμα.

Ὅταν δ' ἀρχῆται τὸ δράμα, ἡ αὐλαία δὲν αἴρεται, ὡς παρ' ἡμῖν, ἀλλὰ διὰ τινος μηχανήματος καταβιβάζεται καὶ κρύπτεται ὑπὸ τὴν σκηνήν, ἐπ' αὐτῆς δὲ εἰσὶν ἤδη ἡ Ἀντιγόνη καὶ ἡ

Ἰσμήνη, αἵτινες συνδιαλεγόμεναι προχωροῦσι πρὸς τὸ προσκήνιον, ὑποβοηθούμεναι ὑπὸ ὑποβολέως, κρυπτομένου ἐν τοῖς παρασκηνοῖς.

Κατὰ δὲ τὸ τέλος τῆς πρώτης σκηνῆς, (σ. 7.), ἐν ᾧ αἱ δύο ἀδελφαὶ ἀπέρχονται, ὁ χορὸς, συγκείμενος ἐξ ἔνδεκα γερόντων Θηβαίων, προκύπτει ἐκ τῆς δεξιᾶς (ὡς πρὸς τὴν σκηνὴν) εἰσόδου τῆς ὀρχήστρας, προηγουμένων μουσικῶν, οἵτινες καταλαμβάνουσι θέσεις ἐπὶ τῶν βαθμίδων τῆς θυμέλης. Εἰς ταύτας δ' ἀναβαίνει καὶ ὁ Ἑγεμὼν τοῦ χοροῦ, καὶ πρὸς αὐτὸν ἐστραμμένος, διευθύνει αὐτοῦ τὰς κινήσεις διὰ τε τῆς χειρὸς καὶ τοῦ νεύματος· οἱ δὲ χορευταὶ προβαίνουνσι κατὰ στίχον ἐμμέτρως καὶ ὑπορχηστικῶς βηματίζοντες, καὶ ἅμα προκύψωσιν εἰς ὄψιν τῶν θεατῶν, ὁ πρῶτος ἡμίχορος, ἦτοι οἱ πέντε προπορευόμενοι χορευταὶ, ἄρχονται τοῦ ἄσματος, καὶ καταλαμβάνουσι θέσιν παραλλήλως τῇ περιφερείᾳ τῆς ὀρχήστρας, παρὰ τὴν πάροδον δι' ἧς εἰσῆλθον· ἐξακολουθοῦσι δὲ ἄδοντες, ἐν ᾧ ὁ δεύτερος ἡμίχορος, ὀπίσω αὐτῶν διερχόμενος, καταλαμβάνει τὸ ἄλλο τῆς ὀρχήστρας πέρασ, καὶ ἀμφοτέροι οἱ ἡμίχοροι ἴστανται πρὸς τὴν σκηνὴν ἀφορῶντες.

Ἀφ' οὗ δὲ παύσῃ ἄδων ὁ πρῶτος ἡμίχορος, ὁ Ἑγεμὼν ἀπ' αὐτοῦ στρέφεται πρὸς τὸν δεύτερον, καὶ διὰ τῆς χειρὸς τὸν προσκαλεῖ ν' ἀρχίσῃ τὴν ἀντιστροφὴν. Τότε δ' οὗτος, μεταξὺ ἄδων, κινεῖται δι' ὀρχηστικῶν ἐπίσης βημάτων πρὸς τ' ἀριστερά του, διέρχεται ἐμπρὸς τοῦ πρώτου ἡμιχόρου, οὗ καταλαμβάνει τὴν θέσιν, ἐν ᾧ ὁ πρῶτος, καὶ αὐτὸς ὑπορχούμενος, στρέφεται πρὸς τὰ δεξιὰ του, καὶ καταλαμβάνει τὴν ἣν ὁ δεύτερος κατέλιπε θέσιν. Ταῦτά δ' ἐπαναλαμβάνονται καὶ κατὰ τὴν δευτέραν στροφὴν καὶ ἀντιστροφὴν, ἐπὶ μόνῃ τῇ διαφορᾷ ὅτι ἐνταῦθα ἀμφοτέροι οἱ ἡμίχοροι ψάλλουσι συγχρόνως, καὶ ψάλλοντες ἀλλάζουσι τὰς θέσεις, κατὰ τὸ πρῶτον μάλιστα μέρος τῆς στροφῆς πρὸ τοῦ λογαοιδικοῦ ὃ ἐκφέρουσιν ἐν τῇ 6'. στροφῇ ἰστάμενοι, ἐν ᾧ, ἐν τῇ ἀντιστροφῇ, τὸ μὲν ἤμισυ αὐτοῦ ἀπαγγέλει ἢ ψάλλει ὁ

Ἡγεμῶν πρὸς τὸν χορὸν ἐστραμμένους, τὸ δ' ἕτερον ἡμισυ ὅλος ὁ χορὸς, ὡς καὶ ἐν τῇ στροφῇ.

Περατουμένου δὲ τοῦ ἄσματος τοῦ χοροῦ (σ. 10), εἰσέρχεται μετὰ συνοδίας ὁ Κρέων διὰ τῆς μέσης ἢ Βασιλείας λεγομένης πύλης τοῦ μετασκηνίου, καὶ προβάς εἰς τὸ προσκήνιον, ἀποτείνει τὸν λόγον πρὸς τὸν χορὸν. Μετὰ δὲ τὰς τελευταίας αὐτοῦ λέξεις (σ. 12), ὁ Ἡγεμῶν, ἐγκαταλιπὼν τὴν θυμέλην, ἀνέρχεται διὰ μιᾶς τῶν δύο μικρῶν κλιμάκων (τῆς δεξιᾶς τοῖς θεαταῖς) εἰς τὴν σκηνὴν, καὶ ἐνταῦθα διαλέγεται μετὰ τοῦ Ἄνακτος, ἀποτεινὼν αὐτῷ τοὺς στίχους ὅσοι τῷ χορῷ ἀποδίδονται. Ἐν ᾧ δ' εἰσέρχεται ὁ Φύλαξ διὰ τοῦ ἀριστεροῦ παρασκηνίου (σ. 13), ὁ Ἡγεμῶν, καταβάς πάλιν τῆς σκηνῆς, ἐπιστρέφει εἰς τὴν θυμέλην, ὅθεν λέγει τοὺς δύο στίχους μετὰ τὴν τοῦ Φύλακος διήγησιν (σ. 15). Ἄφ' οὗ δ' ἀπέλθωσιν ὅτε Κρέων καὶ ὁ Φύλαξ δι' ὧν εἶχον εἰσέλθει πυλῶν (σ. 17), ὁ Ἡγεμῶν, ὅστις καθ' ὅλον τὸ διάστημα τοῦ διαλόγου ἀπέβλεπε πρὸς τὴν σκηνὴν, στρεφόμενος ἤδη πρὸς τὸν πρῶτον ἡμίχορον, νεύει αὐτῷ διὰ τῆς χειρὸς καὶ οὗτος ἄρχεται τῆς στροφῆς, ἐν ᾧ, ὡς προεβρέθη, κινεῖται ὅπως ἀλλάξῃ θέσιν μετὰ τοῦ δευτέρου ἡμιχοροῦ, καὶ τοῦτο ἐξακολουθεῖ καὶ εἰς τὰς λοιπὰς στροφάς.

Ὅταν δὲ ἄρχηται τὸ *λογοιδιχὸν* τοῦ χοροῦ (σ. 19), φαίνονται πέραν τῆς ἀριστερᾶς (τῆς σκηνῆς) πύλης τοῦ μετασκηνίου, εἰς τὸ βάθος, φύλακες βιαίως κινούμενοι, καὶ μετὰ τὸ πέρασ τῶν λόγων τοῦ χοροῦ, εἰς ἐξ αὐτῶν εἰσέρχεται διὰ ταύτης, τῆς πύλης, σύρων ἐκ τοῦ βραχίονος τὴν Ἀντιγόνην, φέρουσιν κάλπην διὰ χειρῶν. Ἀμέσως δ' εἰσέρχεται καὶ ὁ Κρέων διὰ τῆς μεσσίας πύλης. Ὅταν δὲ μετὰ ταῦτα (σ. 26) φαίνεται ἡ Ἴσμήνη, ὁ Ἡγεμῶν, ἀπὸ τῆς θυμέλης, ἀναγγέλλει τὴν ἔλευσιν αὐτῆς, καὶ εἰς τὸ τέλος τῆς σκηνῆς (σ. 29), ἀπάγονται αἱ δύο νεάνιδες διὰ τῆς δεξιᾶς (τοῖς ὑποκριταῖς) πύλης τῆς σκηνῆς.

Καθ' ὅλον δὲ τὸ ἐπόμενον ἄσμα τοῦ (σ. 29), ὁ Κρέων δύναται ν' ἀποσυρθῇ εἰς τὰ παρασκήνια, καὶ νὰ ἐπανέλθῃ πάλιν ἀ-

κατανοήτως εἰς τὴν σκηνὴν ὀλίγον πρὸ τῆς ἐμφανίσεως τοῦ Αἰμονοῦ (σ. 34), ὅστις εἰσέρχεται διὰ τῆς αὐτῆς πύλης, δι' ἧς ἐξῆλθεν ἡ Ἀντιγόνη. Ὅσα δ' ἐν τῇ μεταξὺ Κρέοντος καὶ Αἰμονοῦ σκηνῇ ἀποδίδονται τῷ χορῷ, ταῦτα λέγει ὁ Ἡγεμῶν ἀπὸ τῆς θυμέλης.

Μετὰ δὲ τὴν ἐξοδὸν τοῦ Αἰμονοῦ διὰ τῆς μέσης πύλης (σ. 38), ὁ Ἡγεμῶν τοῦ χοροῦ ἀνέρχεται εἰς τὴν σκηνὴν, καὶ συνδιαλέγεται μετὰ τοῦ Κρέοντος, οὗ ἀπερχομένου, (σ. 39), ἐπαναλαμβάνει πάλιν τὴν θέσιν του ἐπὶ τῆς θυμέλης, ὅθεν διευθύνει τὸ ἄσμα καὶ τὰ κινήματα τοῦ χοροῦ.

Ἡ δ' Ἀντιγόνη προσάγεται πάλιν (σ. 40) δι' ἧς πύλης ἐξῆλθε, καὶ μένει ἐπὶ τῆς σκηνῆς, ἀνταποκρινομένη μετὰ τοῦ χοροῦ, ὅστις ἄδει ἀπὸ τῆς ὀρχήστρας. Ἀπὸ τῆς θυμέλης δ' ἀπαγγέλει ὁ Ἡγεμῶν καὶ τοὺς δύο στίχους οὓς λέγει μετὰ τὸν μονόλογον τῆς Ἀντιγόνης, (σ. 46), καὶ ἐνῶ ὁ χορὸς ἄδει ἐκ δευτέρου (σ. 46), οἱ στρατιῶται τοῦ Κρέοντος περικυκλοῦσι τὴν Ἀντιγόνην, τῇ περιβάλλουσιν ἀλύσσεις, καὶ τέλος τὴν ἀπάγουσι διὰ τῆς δεξιᾶς πύλης τῆς σκηνῆς, ἐν ᾧ ὁ Τειρεσίας εἰσέρχεται διὰ τῆς ἀριστερᾶς (σ. 48).

Καθ' ἣν δὲ στιγμήν οὗτος περάτοῖ τὸν λόγον του καὶ ἀπέρχεται, (σελ. 53), ὁ Ἡγεμῶν ἀνέρχεται αὖθις εἰς τὴν σκηνὴν, καὶ συνδιαλέγεται μετὰ τοῦ Κρέοντος· ἐπιστρέφει δ' εἰς τὴν θυμέλην ὅταν ὁ Βασιλεὺς ἀποφασίζῃ νὰ σπεύσῃ πρὸς σωτηρίαν τῆς Ἀντιγόνης. (σ. 54.)

Ὁ δ' Ἀγγελοῦ εἰσέρχεται (σ. 56) διὰ τῆς ἀριστερᾶς ἢ δυτικῆς πύλης καὶ ἀποτείνεται πρὸς τὸν χορὸν, καὶ εἰς τὴν πρῶτην αὐτοῦ ἐπίκλησιν, ἀνέρχεται ὁ Ἡγεμῶν εἰς τὴν σκηνὴν πρὸς αὐτόν. Μετ' ὀλίγον δ' εἰσέρχεται καὶ ἡ Εὐρυδίκη ἐκ τῆς δεξιᾶς πύλης (σ. 57), καὶ καθ' ἅπασαν τὴν διήγησιν τοῦ Ἀγγέλου μένει σιωπῶσα, καὶ ἀπέρχεται χωρὶς οὐδὲ συλλαβὴν νὰ προσφέρῃ τὴν δ' ἐσωτερικὴν πάλιν ἣν ἐκφράζει ἡ φοβερὰ αὕτη σιγῇ, πρέπει νὰ προσπαθῇ νὰ παραστήσῃ διὰ τῆς ὑποκρίσεως ἡ ἠθοποιός.

Ἀπέρχεται δὲ διὰ τῆς αὐτῆς πύλης (σ. 60). Ὁ δ' Ἡγεμῶν μένει καθ' ὅλον τὸ διάστημα τοῦτο ἐπὶ τῆς σκηνῆς, καὶ καταβαίνει μόνον εἰς τὴν ὀρχήστραν ὅταν καὶ δ' Ἄγγελος ἀποφασίζῃ ν' ἀκολουθήσῃ τὴν Εὐρυδίκην (σ. 60), καὶ ἐν ᾧ ὁ Κρέων εἰσάγει τὸ πτώμα τοῦ υἱοῦ του διὰ τῆς μέσης πύλης.

Ὁ δ' Ἐξάγγελος εἰσέρχεται (σ. 62) διὰ τῆς δεξιᾶς πύλης, δι' ἧς ἐξῆλθεν ἡ Εὐρυδίκη. Μετ' ὀλίγον δ' ἀνοίγεται εὐρεῖα ἡ πύλη αὕτη, καὶ ἐκεῖ, ἐπὶ ἀνακλιντῆρος φαίνεται ἡ Εὐρυδίκη νεκρά· δύναται μάλιστα ὁ ἀνακλιντῆρ νὰ κομισθῇ καὶ ἐμπρὸς τῆς πύλης εἰς τὴν σκηνὴν ὑπὸ θεραπόντων, εἰς ἀντικατάστασιν τοῦ ἀρχαίου Ἀνακκλήματος, μηχανῆς ἧτις δὲν δύναται σήμερον καταλλήλως νὰ ἐπαναληφθῇ.

Εἰς τὸ τέλος δὲ, ἀφ' οὗ ἀπαχθῇ ὁ Κρέων (σ. 65), καὶ ἐν ᾧ ὁ χορὸς ἄδει τοὺς τρεῖς προτελευταίους στίχους του, ἀνασύρεται τὸ παραπέτασμα, καὶ ἐπὶ τῶν τριῶν τελευταίων στίχων, ἀπέρχεται ὁ χορὸς ὑπορχούμενος, δι' ἧς εἰσῆλθε παρόδου.

Διὰ τῆς τοιαύτης μετρικῆς καὶ σκηρικῆς διασκευῆς τῶν ἀρχαίων δραμάτων, νομίζομεν ὅτι δύναται νὰ δοθῇ σήμερον ἀμυδρά τις ἀντανάκλασις τοῦ ποιητικοῦ ἐκείνου ἡλίου, ὅστις ἔλαμπεν ἄλλοτε ἐπὶ τῆς Ἑλλάδος, καὶ ὅστις ἦν εἰς τῶν ὠραιότερων φωστήρων τῆς δόξης της.

www.libtool.com.cn

www.libtool.com.cn

ΣΟΦΟΚΛΕΟΥΣ ΑΝΤΙΓΟΝΗ

Ἐδιδάχθη ἐν Ὀλ. 84, δ', π. X. 441 .

ΠΡΟΣΩΠΑ

ΚΡΕΩΝ, τύραννος Θηβών.

ΛΙΜΩΝ, υἱός του.

ΤΕΙΡΕΣΙΑΣ, μάντις τυφλός.

ΦΥΛΑΞ.

ΑΓΓΕΛΟΣ.

ΕΞΑΓΓΕΛΟΣ, ἡ δπηρέτης.

ΠΑΙΣ ὁδηγῶν τὸν Τειρεσίαν. (Βυβὴν κρέσσανον.)

ΑΝΤΙΓΟΝΗ, ἀνεψιὰ τοῦ Κρέοντος.

ΙΣΜΗΝΗ, ἀδελφὴ αὐτῆς.

ΕΥΡΥΔΙΚΗ, σύζυγος τοῦ Κρέοντος.

ΧΟΡΟΣ Θηβαίων γερόντων (15).

ΟΠΑΔΟΙ τοῦ Κρέοντος. Γυναίκες θεράπαινας τῆς Εὐρυδίκης. (Βυβὴ κρέσσανα.)

Ἡ σκηνὴ εἰς Θήβας, ἐμπρὸς τῶν Ἀνακτόρων.

ΣΟΦΟΚΛΕΟΥΣ ΑΝΤΙΓΟΝΗ

ΑΝΤΙΓΟΝΗ καὶ ΙΣΜΗΝΗ

ΑΝΤΙΓΟΝΗ

- ὦ ἀδελφῆς Ἰσμῆνης φίλη κεφαλῆ,
ἤξεύρεις τίνα τῶν Οἰδίποδος κακῶν
ἐπὶ ζωῆς μας δὲν μᾶς ἐπεμψεν ὁ Ζεὺς;
Δὲν βλέπω ποῖαν θλίψιν, ποῖαν κάκωσιν,
5 ποῖαν αἰσχύνην, ποῖαν ἐξαχρείωσιν
εἰς σὲ δὲν ἔχει δαψιλεύσει κ' εἰς ἐμέ.
Τί τοῦτο πάλιν, ὃ πανδήμως λέγεται
ὁ στρατηγὸς κηρύξας εἰς τὴν πόλιν μας;
Τὸ ἤκουσας; ἤξεύρεις; ἢ τὸ ἀγνοεῖς
10 πῶς ἀπειλοῦν τοὺς φίλους τῶν ἐχθρῶν κακά;

ΙΣΜΗΝΗ

- Δὲν ἔχω φίλους, Ἀντιγόνη, νὰ μ' εἰποῦν.
ἢ γλυκεῖς λόγους ἢ πικροὺς, ἀπ' ἧς στιγμῆς
τῶν δύο ἀδελφῶν μας ἐστερήθημεν,
φεῦ! δι' αὐτοχειρίας αὐθωρεὶ διπλῆς.
15 Ἀφ' οὗ ἀπῆλθε τῶν Ἀργείων ὁ στρατὸς
τὴν νύκτα ταύτην, ἄλλο τι δὲν ἔμαθα
ἢ εὐτυχίας πρόξενον, ἢ θλίψεως.

ΑΝΤΙΓΟΝΗ

Καλά. Πρὸς τοῦτο ἔξω τῶν πυλῶν λοιπὸν
ὅπως τ' ἀκούσης μόνη σὺ σ' ἐκάλεσα.

(8) Ὁ Κρέων, ὁ ἀδελφὸς τῆς Ἰοκάστης.

[ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΑ ΡΑΓΚΑΒΗ — Τόμ. Ε']

ΙΣΜΗΝΗ

20 Χρησιμοδοτοῦσα ποίους λόγους φαίνεσαι;

www.libtool.com ANTIGONH

Τῶν ἀδελφῶν μας δὲν ἐτίμησε τὸν μὲν
ὁ Κρέων θάψας, τὸν δ' ἀφήκεν ἄταφον;
Τὸν μὲν Ἐτεοκλέα, λέγουσι, καλῶς
καὶ κατὰ νόμον εἰς τὸ χῶμα παραδοῦς,
25 ἐντίμως εἰς τοὺς κάτω τὸν προέπεμψεν.
Ἄλλὰ τὸν Πολυνείκους ἄθλιον νεκρὸν
εἰς τοὺς πολίτας προκηρύξας λέγεται
οὐδεὶς νὰ μὴ τὸν θάψῃ, ἢ τὸν λυπηθῇ,
ἀλλ' ἄκλαυστον, ἀλλ' ἄταφον, ἀλλὰ βορὰν
30 γλυκεῖαν νὰ τὸν ῥίψωσ' εἰς τὰ ὄρνεα.
Ὁ καλὸς Κρέων ταῦτα, λέγουν, διὰ σέ
κ' ἐμέ, — ναι, λέγω καὶ ἐμέ, — ἐκήρυξε·
καὶ ἔρχετ' ἔτι, κ' εἰς τοὺς μὴ γνωρίζοντας
νὰ τὰ κηρύξῃ, καὶ οὐχὶ ὡς πάρεργον
35 τὸ πρᾶγμα νὰ φροντίσῃ, κ' εἰς τοὺς ἀπειθεῖς
νὰ ἐπισείσῃ φόνον δημοτέλεστον.
Αὐτὰ μὲν οὕτω. Σὺ δὲ δεῖξον εὐγενῆς
ἂν ἐγεννήθης, ἢ ἐξ εὐγενῶν κακῆ.

ΙΣΜΗΝΗ

Ἄν οὕτω ταῦτα, δυστυχῆς, εἰς τί ἐγὼ
40 ἢ πειθομέν' ἢ ἀπειθοῦσα ὠφελῶ;

ANTIGONH

Ἄν μετ' ἐμοῦ θὰ συνεργήσῃς σκέφθητι.

ΙΣΜΗΝΗ

Τί μελετᾶς; πρὸς ποῖον τρέχεις κίνδυνον;

(32) Λέγω κ' ἐμέ, — πρὸς ἡν, ἔννοσι, τὰ τοιαῦτα κηρύγματα εἰσὶ μέ-
ταια.

ΑΝΤΙΓΟΝΗ

Ἡ χεὶρ σου στέργεις νὰ ἐγείρη τὸν νεκρόν;

www.ΙΣΜΗΝΗ.com.cn

Νὰ θάψης θέλεις σὺ τὸν ἀποκήρυκτον;

ΑΝΤΙΓΟΝΗ

45 Τὸν ἀδελφόν μου καὶ τὸν σὸν, ἀνίσως σὺ
δὲν θέλῃς. Δὲν προδίδω κἄν ἐγὼ αὐτόν.

ΙΣΜΗΝΗ

Ταλαίπωρε! Ὁ Κρέων τὸ ἀπέτρεψε!

ΑΝΤΙΓΟΝΗ

Νὰ μὲ μακρύνῃ τῶν ἐμῶν δὲν ἤμπορεῖ.

ΙΣΜΗΝΗ

Φεῦ! Συλλογίσου, ἀδελφῆ, πῶς ὁ πατήρ

50 μεμισημένος, δυσκλεῆς ἀπώλετο,
ἐξ αὐτοφώρων ἐγκλημάτων μόνος του
τοὺς ὀφθαλμούς του ἐκκοπεῖς αὐτῇ χειρί.

Ἡ δὲ γυνὴ καὶ μήτηρ, — τὸ διπλοῦν δεινόν, —
διὰ πλεκτῆς ἀγχόνης ἀπεβίωσε.

55 Τρίτον δ' οἱ δύο ἀδελφοί μας ἐν μιᾷ
ἡμέρ' αὐτοκτονοῦνται οἱ ταλαίπωροι,
εὐρόντες ὑπ' ἀλλήλων θάνατον κοινόν.

Ἡμεῖς δὲ μόναι μένομεν, καὶ σκέφθητι
τί μᾶς προσμένει, ἂν παραβιάσωμεν

60 τοὺς νόμους τοῦ τυράννου ἢ τὸ κράτος του.

Ἐννόησον γυναῖκες ὅτι εἴμεθα,
καὶ πρὸς τοὺς ἄνδρας ἤχιστ' ἀξιόμαχοι.
Ἀνάγκ' ἰσχυρωτέροις ὅτε κύπτωμεν,
ν' ἀκούσωμεν καὶ ταῦτα κ' ἔτι χεῖρονα.

65 Συγχώρησιν αἰτοῦσα τῶν ὑπὸ τὴν γῆν
ἐγὼ, διότ' εἰς βίαν ὑπεχώρησα,

θά ὑπακούσω εἰς τοὺς ἄρχοντας. Φρονῶ
περιττὰς πράξεις ἀντικρυς ἀπόνοιαν.

www.libtool.com.ΑΝΤΙΓΟΝΗ

- Δὲν σέ προτρέπω, οὐδ' ἂν θέλουσαν σ' ἰδῶ
70 θά σέ προσλάβω εὐχαρίστως σύντροφον.
Ὡς θέλεις πράξον. Θά τὸν θάψω πλὴν ἐγὼ
ἐκεῖνον. Ν' ἀποθάνω θέλω δι' αὐτόν.
Θά κίτται μετὰ φίλης φίλος ἀδελφός,
πανουργησάσης δσῖα. Ἡ τῶν ἐδῶ
75 φιλία, βραχυτέρα τῆς τῶν ὑπὸ γῆν.
Ἐκεῖ θά κείμαι πάντα. Σὺ δ' ἂν προτιμᾶς,
ἄτιμα ἔχε τῶν Θεῶν τὰ τίμια.

ΙΣΜΗΝΗ

ᾠ! δὲν τὰ ἔχω ἄτιμα· πλὴν ν' ἀφηφῶ
τῶν πολιτῶν τὴν βίαν μ' εἶν' ἀδύνατον.

ΑΝΤΙΓΟΝΗ

- 80 Σὺ προφασίζου ταῦτα. Τάφον δὲ ἐγὼ
πορεύομαι νὰ σκάψω εἰς τὸν ἀδελφόν.

ΙΣΜΗΝΗ

ᾠ δυστυχής! ὦ! πόσον τρέμω διὰ σέ!

ΑΝΤΙΓΟΝΗ

Μὴ δι' ἐμέ φόβῃσαι· διὰ σέ λυποῦ.

ΙΣΜΗΝΗ

- Κἂν εἰς οὐδένα μὴ εἰπῆς τί μελετᾶς.
85 Ἐμφρόνως κρύψου· θά τὸ κρύψω δὲ κ' ἐγώ.

ΑΝΤΙΓΟΝΗ

Ποσῶς εἰπέ το· θά μοι γίνης μισητῆ
ἂν σιωπήσης. Κήρυξέ το πανταχοῦ.

ΙΣΜΗΝΗ

Θερμὴν καρδίαν ἔχεις εἰς τὰ περιττά.

ΑΝΤΙΓΟΝΗ

Ἄλλ' ὅσους πρέπει μάλιστα εὐχαριστῶ.

www.libtopol.com.cn
ΙΣΜΗΝΗ

90 Ἄν ἐπιτύχης. Ἄλλ' ἀδύνατα ζητεῖς.

ΑΝΤΙΓΟΝΗ

Θὰ παύσω, ὅταν παύσω τοῦ νὰ δύναμαι.

ΙΣΜΗΝΗ

Μηδ' ἐξ ἀρχῆς ἀπαίτει τ' ἀκατόρθωτα.

ΑΝΤΙΓΟΝΗ

Ἄν ταῦτα λέγης, θὰ σέ θεωρῶ ἐχθρὰν,
κ' ἐχθρὰν δικαίως ὁ νεκρὸς μας ἀδελφός.

95 Ἄλλ' ἐμὲ ἄφες, μὲ τὴν ἀσκεψίαν μου
νὰ πάθω ὅ,τι πάθω. Δὲν θενὰ πεισθῶ
ποτὲ νὰ μὴ ἐκλέξω θάνατον καλόν.

ΙΣΜΗΝΗ

Ἄφ' οὗ τὸ θέλεις, ὑπάγε. Ἡ πράξις σου
ἄνους μὲν εἶναι, εὐγενῶς πλὴν φιλική.¹

ΧΟΡΟΣ

Ἡμίχορος Α'²

ΣΤΡΟΦΗ Α'

100 Ὡς Ἡλίου ἀκτῖς, τὸ κάλλιστον φῶς τὸ ποτὲ φανέν
εἰς ἐπτάπυλον Θήβαν πρὶν,
ἡμέρας βλέμματα ὧ φωταυγές, χρυσοῦν ἀνοιχθέν
εἰς τῆς Δίρκης εἶχες τὸ ρεῦμα λάμψει,
ὁπότε μ' ὄξυν χαλινόν

¹ Ἀπέρχονται ἀμφοτέραι.

² Ἄφ' οὗ ἔφθασεν ὁ Χορὸς εἰς τὴν δρχήστραν. — Εἰς τὴν μετάφρασιν τῶν Χορῶν ἠκολούθησα ἀκριβῶς τὴν μετρικὴν διασκευὴν τοῦ Βοιτχίου, καθ' ἣν συνετάχθη καὶ ἡ εἰς τὴν παροῦσαν μετάφρασιν ἀκριβῶς ἐφαρμοζομένη μουσικὴ τοῦ Μενδελσῶνος.

(103) Δίρκη, πηγὴ καὶ ῥυαξ εἰς Θήβας.

- 105 τὸν ἐξ Ἄργους λευκάσπιδα
 μέγαν στόλον εἰς βραγδαίαν φυγὴν
 κατηνάγκασας πρῶτον,
 ὃν ἤγειρεν, ὡς ριφθῆ ἔφ' ἡμᾶς
 Πολυνείκιος ἕρις· ὡς δ' αἰετὸς
- 110 κλαγγάζων δέξυ,
 καὶ λευκὸν ὡς χιόνα τείνων πτερόν,
 ὑπερέπτῃ τὴν γῆν αὐτὴν, πεποιθῶς
 καὶ εἰς ὄπλα πολλὰ,
 κ' εἰς κράνη βαρέα μ' ἱππούρεις.

Ἡμίχορος Α'

ΑΝΤΙΣΤΡΟΦΗ Α'

- 115 Στάς δ' ἐπάνω τῶν οἰκῶν, φονίαις λόγχαις τε ἀπειλῶν
 τὸ ἐπτάπυλον στόμ' αὐτὸς,
 ἀπῆλθ', ἔτι πρὶν κορεσθῆ εἰς τὸ αἷμα ἡμῶν
 τὸ τραχύ του βράμφος, τοὺς πύργους πάντας
 πρὶν Ἡφαίστου τεφρώσῃ δαυλός.
- 120 Τόσος ἦρθ' εἰς ὕψη φρικτὸς
 Ἄρεως βρόντος, κ' ἔπτῃξ' εὐθύς
 ὁ ἀντίπαλος δράκων.
 Μισεῖ ὁ Ζεὺς ἀκράτων γλωσσῶν
 τὸν μεγάλαυχον κόμπον· καὶ τούτους ἰδῶν
- 125 φερομένους εἰς πολὺ ρεῦμα στρατοῦ,
 κ' εἰς χρυσῶν κομπάζοντας ὄπλων κλαγγὴν,
 ἐσφενδόνισε πῦρ παλτὸν κατ' αὐτοῦ,
 ὅτι εἶχεν ἀρθῆ
 ἐκ τῶν ἄκρων νὰ δρέψῃ τὴν νίκην.

(109) Ἡ μεταξὺ Πολυνείκου· καὶ Ἐτεοκλέους.

(116) Ἐπτάπυλον στόμα, τὴν πόλιν τῶν Θηβῶν.

(127) Αὐτοῦ, τοῦ στρατοῦ. Διὰ τὸ περιληπτικὸν μετέπεσεν ἀπὸ τοῦ πληθυντικοῦ εἰς τὸ ἐνικόν.

Ἡμίχορος Α' καὶ Β' (Μονοφωνία)

ΣΤΡΟΦΗ Β'

- 130 Ἐπεσε δὲ εἰς τὴν στενοῦσαν γῆν, πυρφόρος
 ἀνθρακῶθεις, ὅτ' ἐν μέθῃ φορᾶς λυσιώδους
 ὀρμῶν, ἔπνει σφοδραῖς ἐχθίστων ἀνέμων ῥιπαῖς.
 Ἦσαν δὲ τ' ἄλλα μὲν
 ἄλλως, ἀλλὰ τούτοις βροπὴν ἄλλην παρέχ' ἔλεως Ἄρης,
 135 μέγας ἐν μάχαις.

(Λογασιδικόν)

- Ἄσπετος εἰς πύλας ἑπτὰ οἱ ἑπτὰ λοχαγοί,
 ἴσοι στάντες πρὸς ἴσους, τὰ πάγχαλκ' αὐτῶν
 ὅπλ' ἀφήκαν χαμαὶ τῷ Τροπαίῳ Διί,
 πλὴν τῶν δύο ἀθλίων, οὗς εἰς μὲν πατῆρ
 140 μία δ' ἔτεκε μήτηρ· οἱ δ' ὅμως διπλᾶς
 ἀντιτείνοντες λόγχας, κατὰ τῶν αἰχμῶν
 κοινῆς ἔτυχον μοίρας θανάτου.

Ἡμίχορος Α' καὶ Β', (ἰδίως)

ΑΝΤΙΣΤΡΟΦΗ Β'

- Πλὴν ἡ φαιδρὰ μεγαλώνυμος ἦλθε Νίκη,
 δοῦσα χαρὰν εἰς τὰς πολυαρμάτους Θήβας.
 145 Δι' δ' ἦδ' εἰς τὴν λήθην δῶμεν τὰς μάχας αὐτάς,
 παννυχίοις χοροῖς
 τοὺς θεοὺς ναοὺς περιόντες· τὰς Θήβας δ' ἄς κλονίζῃ
 Βάκχος ὁ ἄρχων.

(130) Ὁ Ἄργετος στρατός.

(134) Ἦτοι, ἐν ταῖς ἀμφιβρόχοις τύχαις τῆς μάχης, ἡ νίκη ἐστράφη παρὰ τὴν προσδοκίαν τῶν Ἀργείων.

(136) Ἐπτὰ, οἱ ἐπὶ Θήβας Ἄργετοι ἀρχηγοί.

(138) Τροπαῖος, ἐπίθετον τοῦ Διός, ὡς τρέποντος τοὺς ἐχθροὺς εἰς φυγὴν.

(139) Πολυνείκους καὶ Ἐτεοκλέους.

Ὁ Κορυφατος α' ἢ δ' Ἡγεμῶν

(Λογκοῖδων)

150 Ἄλλ' ὁ Κρέων χῶρεϊ, Μενεκέως υἱός,
νεοκέρυκτος ταύτης τῆς γῆς Βασιλεὺς,
κατ' ἀπόφασιν νέας βουλῆς τῶν Θεῶν.

Ἡμίχαρος Α' καὶ Β'

(Λογκοῖδων)

155 Ὁ δὲ νοῦς του, εἰς σκέψεις τινὰς ναυστολεῖ,
διὰ τοῦτο τὴν σύγκλητον ταύτην ἐδῶ
τῶν γερόντων καλεῖ
ἐκ κοινοῦ προκηρύγματος πέμφας.

ΚΡΕΩΝ

(Ἔρχεται μετ' ὀπαδῶν)

Τὴν πόλιν, ἄνδρες, οἱ Θεοὶ χειμάσαντες
εἰς μέγαν σάλον, πάλιν τὴν ἀνῶρθωσαν.
Ἐγὼ δὲ πάνταρ ὄθεν σᾶς ἐκάλεσα,
ἀγγέλους πέμφας, ὅτι εἶδα πάντοτε
160 τὸ πρὸς τὸν θρόνον τοῦ Λατοῦ σέβας σας.
Ὅταν τὴν πόλιν ὁ Οἰδίπους ἔσωσε
καὶ ἔπειτ' ἀπωλέσθη, ἐτηρήσατε
πρὸς τοὺς υἱούς του σταθερὸν τὸ φρόνημα.
Ἄφ' οὗ δὲ τῶρα διπλῆ μοῖρ' αὐθημερὸν
165 ἀπώλεσε κ' ἐκείνους, τραυματίσαντάς
καὶ πληγωθέντας εἰς αὐτόχειρ μίσημα,
ἐγὼ τὰ κράτη ἔχω καὶ τοὺς θρόνους των,
κατ' ἀγχιστείαν γένους τὴν πρὸς τοὺς νεκρούς.
Ἄδύνατον μᾶς εἶναι νὰ γνωρίσωμεν
170 ἄνδρὸς ψυχὴν καὶ φρένα, πρὶν αὐτὸς φανῆ
τοὺς νόμους ἐφαρμοζών, καὶ ἀρχὴν ἀσκήν.
Ἐγὼ, ἀνίστως κυβερνήτης πόλεως

- δὲν ἐπιμέν' εἰς τὰς ἀρίστας τῶν βουλῶν,
 ἀλλ' ὑπὸ φόβου κλείη χεῖλη ἄφωνα,
 175 καὶ νῦν καὶ πάλαι τὸν κηρύττω κάκιστον·
 καὶ ἂν τις φίλον ἔχη, τῆς πατρίδος του
 ἀνώτερον, ἐκείνον οὐδὲ λέγω κἄν.
 Ἐγὼ δὲ, ἅς τ' ἀκούσῃ ὁ παντόπτης Ζεὺς,
 οὔτε τὴν βλάβην πρὸς τὴν πόλιν ἔρκουσαν
 180 ἀντὶ τῆς σωτηρίας βλέπων σιωπῶ,
 ἀλλὰ καὶ οὔτε τῆς πατρίδος μου ἐχθρὸν
 λαμβάνω φίλον, τοῦτο μάλιστα νοῶν,
 ὅτι αὐτὴ μᾶς σώζει, ὅτι ἐπ' αὐτῆς
 ὀρθοπλοούσης, τὰς φιλίας πλέκομεν.
 185 Τοιούτοις νόμοις τὴν πατρίδα ὠφελῶ·
 καὶ τούτοις ἤδη συνῶδα, ἐκήρυξα
 περὶ τῶν παίδων τοῦ Οἰδίπου, προειπῶν,
 τὸν μὲν Ἐτεοκλέα, ὅστις προμαχῶν
 τῆς πόλεώς μας, ἀριστεύσας ἔπεσε,
 190 νὰ θάψωσι, τὰ νόμιμα τελέσαντες,
 ὅσα λαμβάνουν τῶν νεκρῶν οἱ ἀρίστοι·
 τὸν Πολυνεΐκην δ' ὅστις τὴν πατρώαν γῆν
 καὶ τοὺς Θεοὺς τῆς ἤθελε τοὺς ἐγγενεῖς
 ὁ ἐκ τῆς ξένης κατελθὼν αὐτὸς φυγᾶς,
 195 εἰς πῦρ νὰ παραδώσῃ, κ' εἰς τὰ αἵματα
 ἡμῶν νὰ ἐντρυφήσῃ, δούλους ἄγων σασ,
 οὐδεὶς ἐδῶ ἐκείνον προεκήρυξα
 νὰ μὴ ἦ κλαύσ' ἢ παραδῶσ' εἰς τὴν ταφὴν·
 νὰ τὸν ἀφήσουν ἄταφον, καὶ ὄρνεα
 200 τὸ σῶμά του καὶ κύνες νὰ σπαράξωσι.
 Τοιοῦτον ἔχω φρόνημα. Εἰς τοὺς καχοὺς
 δὲν ἀποδίδω τῶν δικαίων τὰς τιμάς.

Ἄλλ' ὅστις εὔνους πρὸς τὴν πόλιν, ὑπ' ἐμοῦ
τιμᾶται ζῶν ὁμοίως καὶ ἀποθανών.

www.libtool.com ΧΟΡΟΣ (Ἦγεμῶν)

- 205 Ταῦτα σ' ἀρέσκουν, Κρέον, Μενεκέως παῖ,
περί τε φίλων καὶ ἐχθρῶν τῆς πόλεως.
Νὰ θέσης οἶους θέλεις νόμους δύνασαι
περὶ τῶν ὅσοι ζῶσιν ἢ ἀπέθανον.

ΚΡΕΩΝ

Τῶν κηρυχθέντων φύλακες, ἀπέλθετε.

ΧΟΡΟΣ (Ἦγεμῶν)

- 210 Εἰς νεωτέρους δὸς τὴν ἐπιμέλειαν.

ΚΡΕΩΝ

Εἰς φρουρὰν ἄλλοι τοῦ νεκροῦ ἐτέθησαν.

ΧΟΡΟΣ (Ἦγεμῶν)

Τί λοιπὸν ἄλλο διατάττεις εἰς ἡμᾶς;

ΚΡΕΩΝ

Νὰ ἐφορᾶτε, μή τις ἄπιστος φανῇ.

ΧΟΡΟΣ (Ἦγεμῶν)

Τίς μωρὸς τόσον, ν' ἀγαπᾷ τὸν θάνατον;

ΚΡΕΩΝ

- 215 Τοιοῦτος ἔσται ὁμισθός του. Ἄλλ' ἐλπὶς
πολλάκις κέρδους φέρ' εἰς ὄλεθρον πολλούς.

ΦΥΛΑΞ (ἐρχόμενος)

Ἔρχομαι δράμων, Βασιλεῦ, καὶ ἔφθασα
πετρῶν τὸν πόδα, καὶ πνοῆς στερούμενος.
Πολλὰς δὲ εἶχον ταλαντεύσεις δισταγμῶν,

- 220 νὰ ἐπιστρέψ' ὀπίσω λογιζόμενος,
καὶ ἡ ψυχὴ τοιαῦτα μ' ἔλεγε πολλά·
—Τί τρέχεις, τάλας, εἰς τὴν καταδίκην σου;
Πῶς; πάλιν μένεις, δυστυχῆ; Ὁ Κρέων δ' ἄν

παρ' ἄλλου μάθη ταῦτα, τίς ἢ τύχη σου; —

225 Ταῦτ' ἀνεκύκλουν, καὶ βραδέως ἔσπευδον.

Οὕτως ὁδὸς βραχεῖα γίνεται μακρά.

Νὰ ἔλθω τέλος ἀπεφάσισα πρὸς σέ
καὶ νὰ τὰ εἶπω, ἂν καὶ μὴ εὐάρεστα·
διότ' εἰς τὴν ἐλπίδα ἦλθον πεποιθῶς

230 οὐδὲν νὰ πάθω πλὴν τοῦ πετρωμένου μοι.

ΚΡΕΩΝ

Ἄλλὰ τί εἶναι καὶ τοσοῦτον ἄθυμεις;

ΦΥΛΑΞ

Νὰ σ' εἶπῶ πρῶτον δι' ἐμέ· οὐδ' ἔπραξα
τὸ πρᾶγμα, οὐδ' ἠξέυρω τίς τὸ ἔπραξεν,
οὐδ' εἰς κακὸν νὰ πέσω εἶναι δίκαιον.

ΚΡΕΩΝ

235 Πολὺ διστάζεις, φέρεις γύρω πολλαχῶς
τὸ πρᾶγμα. Νέον φαίνεται τι θὰ εἰπῆς.

ΦΥΛΑΞ

Δειναὶ εἰδήσεις δισταγμὸν ἐμπνέουσι.

ΚΡΕΩΝ

Θὰ εἰπῆς τώρα, νὰ πηγαίνης ἀπ' ἐδῶ;

ΦΥΛΑΞ

Ἴδου σοὶ λέγω. Ἦλθέ τις, καὶ τὸν νεκρὸν

240 ἐνταφιάσας, εἰς τὸ σῶμά του ξηρὰν
ἔχυσε σκόνιν, κ' ἔσπεισε τὰ ὄσια.

ΚΡΕΩΝ

Τί λέγεις; ταῦτα τίς ἀνὴρ ἐτόλμησε;

ΦΥΛΑΞ

Ἄγνοῶ. Ἰχνος οὐδὲν φαίνεται ἐκεῖ
σκαπάνης, ἢ δικέλλης κτύπημα. Ἢ γῆ

245 τραχεῖα εἶναι χέρσος, οὐδ' ὑπὸ τροχῶν

- καθημαξεύθη· ὁ δ' ἐργάτης ἄγνωστος.
 Ὅταν τὸ πρᾶγμα ὁ φρουρὸς μᾶς εἰδείξεν
 ὁ πρῶτος, θαῦμα μᾶς ἐφάνη ἄπορον.
 Ὅ μὲν νεκρὸς ἐχάθη, ἀλλ' οὐχὶ ταφείς·
 250 τῷ ἐπεπάσθη κόνις, ὡς πρὸς ἄγνισιν·
 κυνὸς δὲ ἡ θηρίου ἴχνος οὐδαμοῦ
 ἐφαίνετο ἐλθόντος ἢ σπαράξαντος.
 Κακοὺς δὲ λόγους κατ' ἀλλήλων ἤγειρον
 φύλαξ ἐλέγχων φύλακα, καὶ εἰς πληγὰς
 255 θά ἔφθανον, οὐδέ τις τοὺς ἐκώλυε.
 Καθεὶς μὲν εἶναι ὑποπτος τῆς πράξεως,
 φανερός δ' οὐ τις. Πάντας κρύπτ' ἡ ἄγνοια.
 Εἰς φλόγας νὰ ριφθῶμεν ἔτοιμ' εἴμεθα,
 καὶ συλλαβόντες ἀνθρακας, εἰς τοὺς Θεοὺς
 260 νὰ ὀρκισθῶμεν, ὅτι οὐδ' ἐπράξαμεν
 τὸ ἔργον, οὐδ' ὀπράξας τίς, γνωρίζομεν.
 Τέλος δ' ἀφ' οὗ ζητοῦντες ἀπηλπίσθημεν,
 εἰς ἡμῶν λέγει, κ' οἱ λοιποὶ ἐκλίναμεν
 τὴν κεφαλὴν ἐντρόμως, οὐδὲ εἴχομεν
 265 τί ν' ἀντειπῶμεν, ἢ τί πράττοντες, καλῶς
 νὰ πράξωμεν. Μᾶς εἶπε ν' ἀναφέρωμεν
 πρὸς σέ τὸ ἔργον, καὶ νὰ μὴ τὸ κρύψωμεν.
 Αὐτὸ ἐνίκα, καὶ ἐγὼ ὁ ἄθλιος
 κληροῦμαι τοῦτο ν' ἀπολαύσω τὸ καλόν.
 270 Ἔρχομαι δ' ἄκων προφανῶς πρὸς ἄκοντας.
 Διότι ποῖος στέργει ἄγγελον κακῶν;

ΧΟΡΟΣ

ὦ ἀναξ, μήπως εἶναι ἄρα ἐκ Θεοῦ
 τὸ ἔργον τοῦτο μ' ἔρχεται διάνοια.

(259) Εἰς ἀπόδειξιν τῆς ἀθωότητός των.

ΚΡΕΩΝ

- Παῦσαι, πρὶν λέγων μὲ ἰδῆς ὀργῆς μεστὸν,
 275 πρὶν ἐλεγχθῆς καὶ γέρων καὶ ἀνόητος.
 Ἄτοπα λέγεις, λέγων ὅτι οἱ Θεοὶ
 περὶ ἐκείνου τοῦ νεκροῦ φροντίζουσι.
 Καὶ πῶς; ὡς εὐεργέτην ἐκτιμῶντές τον
 ἔθαψαν τοῦτον, τοὺς εὐστύλους των ναοὺς
 280 ἔλθόντα νὰ ἐμπρήσῃ, τ' ἀναθήματα,
 τὴν γῆν των ν' ἀνατρέψῃ καὶ τοὺς νόμους των;
 Ἦ τοὺς κακοὺς τιμῶντας βλέπεις τοὺς Θεοὺς;
 Δὲν εἶναι τοῦτο· οἱ βαρέως φέροντες
 τὰς προσταγὰς μου, ἐβλασφήμουν κατ' ἐμοῦ,
 285 τὴν κεφαλὴν των κρυφοσεύοντες, οὐδὲ
 εἰς τὸν ζυγὸν μου ἔστεργον τὸν δίκαιον.
 Καλῶς ἤξεύρω μισθωθέντες ὑπ' αὐτῶν
 οἱ φύλακες πῶς ταῦτα παρηνόμησαν.
 Εἰς τοὺς ἀνθρώπους, ὡς ὁ ἄργυρος, κακὸν
 290 οὐδὲν βλαστάνει· τοῦτο φρούρια πορθεῖ,
 τῶν ἀνδρῶν οἴκους τοῦτο ἐξανίστησι,
 τοῦτο διδάσκει καὶ ἐκτρέπει τῶν βροτῶν
 τὰς χρηστὰς φρένας πρὸς αἰσχρὰν διαγωγὴν·
 τὴν πανουργίαν εἰς τὴν γῆν εἰσήγαγε,
 295 καὶ πρὸς πᾶν ἔργον ἔδειξε δυσσέβειαν.
 Ἄλλ' ὅσοι ταῦτα μισθαροῦντες ἐπραξαν,
 ποινὴν δικαίαν ἑαυτοῖς ἠτοίμασαν.
 Καὶ ἂν πιστεύῃς πῶς τὸν Δία σέβομαι,
 σοὶ λέγω τοῦτο, καὶ μεθ' ὄρκου τὸ κυρῶ·
 300 ἀνίσως ταύτης τῆς ταφῆς τὸν αὐτουργὸν
 δὲν εὔρητε κ' ἐμπρὸς μου δὲν τὸν φέρητε,
 δὲν θεν' ἀρκέσῃ οὐδ' ὁ Ἄδης· κρεμαστοὶ

ζῶντες, τὴν ὕβριν θὰ μ' ὁμολογήσητε,
καὶ διδαχθέντες πῶς τὰ κέρδη γίνονται,
305 ν' ἀρπάζητε, καὶ οὕτω κἂν νὰ μάθητε
ὅτι πᾶν κέρδος πάντοτε δὲν ὠφελεῖ,
μάλιστα δ' ὅτι αἱ αἰσχραὶ ἀπολαυαὶ
περισσότερους βλάπτουσιν ἢ σώζουσι.

ΦΥΛΑΞ

Μ' ἀφήνεις νὰ λαλήσω ; ἢ ν' ἀποσυρθῶ ;

ΚΡΕΩΝ

310 Δι' ὅσων εἶπες ἰκανῶς μ' ἐβάρυνας.

ΦΥΛΑΞ

Τὴν ψυχὴν ἄρα ἢ τὰ ὤτά σου λυπῶ ;

ΚΡΕΩΝ

Τί ἐξετάζεις πόθεν εἶν' ἡ λύπη μου ;

ΦΥΛΑΞ

Λυπῶ τὰ ὤτα, ὁ δὲ πράξας τὴν ψυχὴν.

ΚΡΕΩΝ

Οὐαί! πῶς λέγεις πράγματα πασίγνωστα!

ΦΥΛΑΞ

315 Ἀλλὰ ὁ πράξας, ἤξευρε δὲν εἶμ' ἐγώ.

ΚΡΕΩΝ

Σὺ, τὴν ψυχὴν σου δι' ἀργύριον προδοῦς.

ΦΥΛΑΞ

Φεῦ!

Δεινὴ ἀκόμη κ' ἡ ψευδὴς ὑπόνοια.

ΚΡΕΩΝ

Σὺ ὑπονοίας προσποιῶ. Τοὺς πράξαντας

320 ἂν δὲν μ' εἰπῆτε, θὰ ὁμολογήσητε

τὰ κακὰ κέρδη λύπας ὅτι φέρουσι.

('Ἐξέρχεται.)

ΦΥΛΑΞ

Εἴθ' εὐρεθῶσιν! Εἶτε τοὺς συλλάβης δὲ
ἤ δὲν συλλάβης ὡς τὸ φέρει ἡ τύχη των,
ἐμὲ δὲν ἔχεις πλέον νὰ μ' ἰδῆς ἐδῶ.

325 Καὶ παρ' ἐλπίδα, παρὰ προσδοκίαν μου
σωθεῖς καὶ τώρα, τοὺς Θεοὺς εὐχαριστῶ.
(Ἀναχωρεῖ.)

ΧΟΡΟΣ

Ἡμίχορος Α'

ΣΤΡΟΦΗ Α'

Εἰσὶ μεγάλα πολλὰ,
ἀλλὰ τοῦ ἀνθρώπου μείζον οὐδέν·
330 δς κ' ἐν νότου χειμῶνι λευκάς
σχίζει θαλασσῶν ὁδοὺς,
τ' ἀφρώδη, μέγα στενάχον-
τα κύματα περῶν,
καὶ τὴν μεγίστην τῶν Θεῶν γῆν,
335 τὴν ἀκατάστροφον γῆν, τὴν ἀκάματον,
καταπονεῖ δι' ἀρότρων, ἃ στρέφουσ' εἰς
ἔτος ἐξ ἔτους ἵππιοι πῶλοι.

Ἡμίχορος Β'

ΑΝΤΙΣΤΡΟΦΗ Α'

Καὶ κουφονόων ἔθνη
ὀρνίθων φέρει περιβαλῶν,
καὶ ἀγρίων θηρίων, καὶ
340 ποντοβίων πλωτὰς φυλάς
εἰς σπεύρας δικτυοκλώστους,
ὁ πάνσοφος ἀνὴρ.
Νικᾷ δ' ἐντέχνως τὰ ἐν νάπαις
ἐρημοπλάνητ' ἀγροίμια, κ' ἔκαμψε

- 345 τὸν λαυσιαύχονα ἵππον, τὸν ἄδμητον
ταῦρον ἐν ζυγῷ διλόφῳ.

www.libtool.com Ἑμίχορος Α'

ΣΤΡΟΦΗ Β'

- Καὶ τὸν λόγον, καὶ ὕψος φρενός,
καὶ δεινότητα εἶρε θεσμῶν
τῇ πόλει, καὶ πάγων κ' ὑπαίθρων βροχῶν
350 πῶς νὰ φεύγῃ τὰ βέλη. Παντοῦ
φθάνει, οὔτε πατ' αὐτὸν
ἐν ἀπόρῳ τὸ μέλλον εὐρίσκει. Μόνον δὲ φυγῇ
ἐξ ἄδου δὲν τῷ ἐδόθη. Ἀλλὰ
τῶν δυσιάτων νόσων νικᾷ κινδύνους.

Ἑμίχορος Α' καὶ Β'

ΑΝΤΙΣΤΡΟΦΗ Β'

- 355 Μηχανώμενος τέχνας αὐτὸς
ὑπὲρ πᾶσαν ἐλπίδα σοφᾶς,
νῦν ρέπ' εἰς κακὸν καὶ νῦν εἰς καλόν.
Εἶν' ὁ πατρώους νόμους τιμῶν
κ' ἐνόρκους δίκας Θεῶν, δήμου σωτήρ.
360 Ἄπολις δ' ὅστις, ἐμπλεὴς τόλμης, πράττει τὸ μὴ καλόν,
οὐδ' ἠμόφρων οὗτος ἔστω, οὐδ' ἠ-
μόροφος ἐμοί, ταῦτα πράττων.

Ἑμίχορος Α' καὶ Β' (Μονοφωνία)¹

(Λογασιδιών)

- ᾧ θαῦμα! Θεόθεν εἰκάζω φανέν
αὐτό. Νὰ διστάζω πῶς ἔτ' ἤμπορῶ
365 ὅτ' εἶν' ἡ νέ' Ἀντιγόνη αὐτή;
ᾧ παῖ δυστυχῇ

¹ Φαίνεται φερομένη ἡ Ἀντιγόνη ὑπὸ τοῦ Φύλακος καὶ ἄλλων φυλάκων.
(359) Ὁ τιμῶν τοὺς νόμους κτλ. εἶναι σωτήρ. Ἄπολις δὲ εἶναι ὅστις κτλ.

370 δυστήνου πατρὸς τοῦ Οἰδίπου, πρὸς τί
 σέ σύρουσ'; Εἰς νόμον ἐφάνης τινὰ
 ὑπὸ τοῦ Βασιλέως ταχθέντ' ἀπειθής,
 ἢ καὶ ἄφρον τι πράττουσαν σ' εὔρον;

ΦΥΛΑΞ (ἐπανέρχεται. Μεγαλοφώνως, δεκνύων τὴν
ANTIGONHN εἰσερχομένην)

Ἴδου ἐκείνη, ἣ τὸ ἔργον πράξασα.
 Ποῦ εἶν' ὁ Κρέων; Θάπτουσαν τὴν εὔρομεν.

ΧΟΡΟΣ (Ἑγεμῶν)

Ἴδου, ἐγκαίρως ἐκ τῶν οἴκων ἔρχεται.

ΚΡΕΩΝ
 (Ἐπανελθὼν)

Τί εἶναι; τί ἡ τύχη ἔφερε καλόν;

ΦΥΛΑΞ

375 Ποτὲ, ὦ ἀναξ, μὴ δοκίμηται κἀνεὶς,
 διότι γνώμη ψεύδει γνώμην. Ἐλεγον
 κ' ἐγὼ πῶς θεν' ἀργήσω νὰ φανῶ ἐδῶ,
 ὁπότ' αἱ ἀπειλαί σου μ' ἐκεραύνωσαν.

Ἄλλ' αἰφνυδία καὶ ἀνέλπιστος χαρὰ
 380 εἶν' ὑπερτέρα πάσης ἄλλης ἡδονῆς.
 Καί τοι ὁμώσας οὕτως, ἔρχομαι λοιπὸν
 τὴν κόρην φέρων, ἣν τὸν τάφον εὔρομεν
 διακοσμοῦσαν. Κληῖρον δὲν ἐβρίψαμεν
 ἀλλ' εἶν' ἐμὸν καὶ ὄχι ἄλλου ἔρμαιον.

385 Σὺ δ', ἀναξ, τώρα λάβε τὴν, κ' ἐξέτασε
 καὶ κρίνε τὴν, ὡς θέλεις. Δίκαιον δ' ἐγὼ
 νὰ φύγω, τούτων τῶν κακῶν ἐλεύθερος.

ΚΡΕΩΝ

Καὶ πῶς τὴν φέρεις ταύτην; Ποῦ τὴν ἔλαβες;

[ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΑ ΡΑΓΚΑΒΗ — Τόμ. Ε']

7

ΦΥΛΛΞ

Αὐτὴ τὸν ἄνδρα ἔθαπτε, καὶ μάθε πῶς.

www.libtool.com. ΚΡΕΩΝ

390 Καὶ τὸ ἤξεύρεις, καὶ μοι λέγεις ἀληθῆ;

ΦΥΛΛΞ

Τὴν εἶδα ὅτι τὸν νεκρὸν ἐκήδευεν

ὄν σὺ ἀπεῖπας. Λέγω δῆλα καὶ σαφῆ;

ΚΡΕΩΝ

Καὶ πῶς τὴν εἶδες; Πότε τὴν συνέλαδες;

ΦΥΛΛΞ

Ἴδου τὸ πρᾶγμα· ὅταν ἐπανήλθομεν,

395 ἀπειληθέντες δεινὰ τόσα παρὰ σοῦ,
ἐρρίψαμεν τὴν κόνιν, καὶ γυμνώσαντες
τὸ νεκρὸν σῶμα τὸ ὑποσηπόμενον,
ἐπὶ τοῦ λόφου ἤμεθ', ἀποφεύγοντες
ἦν δυσωδίαν ἔφερον ὁ ἄνεμος.

400 Ἄνῆρ δὲ ἄνδρα λοιδορῶν διήγειρεν,
ἂν πρὸς τὸν κόπον τις ὀκνῶν ἐφαίνετο.
Ἦσαν δὲ ταῦτα, ὡς εἰς μέσον οὐρανὸν
λαμπρὸς ἀνέβη τοῦ ἡλίου ὁ τροχὸς,
καὶ ἔφλεγεν ὁ καύσων. Αἶφνης εἰς τὴν γῆν

405 τυφῶν ἐνσκήψας, ἐπουράνιον κακόν,
πληροῖ τὰ πέριξ, καὶ συστρέφων ἀνασπᾶ
τὴν κόμην τοῦ πεδίου· ὁ δ' εὐρύς αἰθῆρ
ἦν μέλας. Πάντες κλείομεν τοὺς ὀφθαλμούς.
Ἄφ' οὗ δ' ἡ θεία νόσος τέλος ἔπαυσεν,

410 ἐφάν' ἡ κόρη, καὶ ὠδύρετο πικρῶς
μ' ὄξεϊαν ὄρνιθος φωνῆν, ἥτις κενὴν
νεοσσῶν εὖρε, κ' ὄρφανὴν τὴν φωλεάν.
Γυμνὸν ὁμοίως αὐτ' ἰδοῦσα τὸν νεκρὸν,

- κοπετόν ἦρε, καὶ κατάραι φοβεράς
 415 κατὰ τοῦ ταῦτα πράξαντος ἐξέπεμπε.
 Ἐηράν δὲ κόνιν φέρει εἰς τὰς χεῖράς της,
 κ' ἐκ σφυρηλάτου προχοῖδος μὲ συχνάς
 χοὰς τρισπόνδους ἐπιστέφει τὸν νεκρόν.
 Κ' ἡμεῖς ἰδόντες, ἤλθομεν, κ' εὐθύς αὐτὴν
 420 ἐλάβομεν, ἀλλ' ἦτον ἀκατάπληκτος·
 τὰς πρὶν καὶ τότε πράξεις της ἠλέγχομεν,
 χωρὶς ἐκείνη οὐδεμίαν ν' ἀρνηθῆ.
 Γλυκὺ δὲ τοῦτο μ' εἶναι καὶ πικρὸν ὁμοῦ,
 ἐγὼ μὲν ὅτι τὰ κακὰ διέφυγα,
 425 γλυκύτετον· πῶς φίλους φέρω δ' εἰς κακόν,
 πικρὸν ἐκεῖνο. Πλὴν τῆς σωτηρίας μου,
 τὸ κατ' ἐμὲ, εἴν' ὄλα ταῦτα δεύτερα.

ΚΡΕΩΝ

Σὲ λέγω, σὲ ποῦ νεύεις πρὸς τὴν γῆν, αὐτὰ
 ὁμολογεῖς, ἢ λέγεις δὲν τὰ ἔπραξας;

ΑΝΤΙΓΟΝΗ

- 430 Οὐδὲν ἀρνοῦμαι.. Λέγω πῶς τὰ ἔπραξα.

ΚΡΕΩΝ

(Πρὸς τὸν φύλακα)

Σὺ μὲν ν' ἀπέλθῃς ὅπου θέλεις ἡμπορεῖς,
 ἔξω βαρείας ἐνοχῆς, κ' ἐλεύθερος.

(Πρὸς τὴν Ἀντιγόνην)

Σὺ λέγε, ὄχ' εἰς μῆκος, ἀλλὰ σύντομα·
 τὸ κηρυχθέν μου πρόσταγμα ἐγνώριζες;

ΑΝΤΙΓΟΝΗ

- 435 Ἐγνώριζον. Πῶς ὄχι; Ἦν δημόσιον.

ΚΡΕΩΝ

Κ' ἐτόλμας ὅμως πρὸς τοὺς νόμους ν' ἀπειθῆς!

ΑΝΤΙΓΟΝΗ

- Ὁ Ζεὺς δὲν ἦτον ὁ αὐτὰ κηρύξας μοι,
 οὐδὲ ἡ Δίκη, ἡ τῶν κάτω σύνοικος,
 τοὺς νόμους τούτους τοῖς ἀνθρώποις ὤρισεν,
 440 οὐδ' ἔτ' ἰσχύουν τὰ κηρύγματα τὰ σὰ
 ἐφρόνουν τόσον, ὥστ' ἀγράπτους κ' ἀσφαλεῖς
 τῶν Θεῶν νόμους ν' ἀκυρώσης ὁ θνητός.
 Δὲν ζῶσι χθὲς καὶ τώρα, ἀλλ' αἰέποτε
 αὐτοὶ, καὶ οὐδεὶς οἶδε πάτ' ἐτέθησαν.
 445 Αὐτοὺς δὲν θέλω παραβᾶσ' ἀπὸ δειλὸν
 ἀνθρώπων φόβον, νὰ προσκυρώσω τοῖς Θεοῖς.
 Πῶς θ' ἀποθάνω μὴ δὲν ἤξευρον, καὶ ἂν
 δὲν εἶχες τὸ κηρύξει σύ; Πρὸ τοῦ καιροῦ
 ἂν ἀποθνήσκω, κέρδος μου τὸ θεωρῶ.
 450 Ὅστις εἰς θλίψεις, ὡς ἐγὼ, κ' εἰς συμφορὰς
 ζῆ, πῶς τὸν τάφον κέρδος δὲν λογίζεται;
 Ἡ καταδίκη, δι' ἐμὲ τοῦλάχιστον,
 δὲν εἶναι λύπη. Τῆς μητρός μου δ' ἄθραπτον
 ἀνίσως εἶχ' ἀφήσει τὸν νεκρὸν υἱόν,
 455 ἐκεῖνο θὰ μ' ἐλύπει· ὄχ' ἡ τύχη μου.
 Αἱ πράξεις δέ μου ἂν μωραὶ σοὶ φαίνωνται,
 σχεδὸν μωρὸς εἶν' ὅστις τὰς φρονεῖ μωρὰς.

ΧΟΡΟΣ (Ἡγεμῶν)

Ὁμὸν ἡ κόρη βλάστημα πατρός ὡμοῦ,
 οὐδὲ ἤξεύρει νὰ ὑπεῖκ' εἰς τὰ κακά.

ΚΡΕΩΝ (πρὸς τὸν Χορὸν)

- 460 Μάθε πρὸ πάντων τὰ σκληρὰ φρονήματα
 αὐτὰ πῶς ταπεινοῦνται· τὸν σκληρότατον
 σίδηρον, ὅμως εἰς τὸ πῦρ τηχόμενον,
 θραυσθέντα καὶ ραγέντα βλέπεις νὰ σχισθῆ.

- Μικρὸς ἤξεύρω χαλινὸς ἐπι δαμᾶ
 465 τοὺς γοργότερους ἵππους. Εἶν' ἀνοίκειος
 ἢ ὑψηλοφροσύνῃ εἰς δουλεύοντας.
 Αὐτὴ μὲν τότε νὰ ὑβρίζῃ ἤξευρε
 τοὺς προκειμένους νόμους παραβαίνουσα,
 δευτέρα δ' ὕβρις, ταῦτα ἀφ' οὗ ἐπραξε,
 470 νὰ ἐγκαυχᾶται, πράξασα, καὶ νὰ γελᾷ.
 Αὐτὴ θὰ εἶναι, δὲν θὰ εἴμ' ἐγὼ ἀνὴρ
 ἀνίσως ταῦτ' ἀφήσω ἀτιμώρητα.
 Ἄδελφῆς κόρην, καὶ συγγενεστέραν μου
 ὁ Ζεὺς ἂν ὁ Ἐρκεῖος μοὶ τὴν ἔδιδε,
 475 τῆς κακῆς μοίρας δὲν θὰ τὴν ἀπήλλαττον,
 οὐδὲ τὴν ἀδελφὴν τῆς, ὅτι καὶ αὐτὴ
 τὰ τῆς ταφῆς ἐπίσης ἐσκευώρησε.
 Καλέσατέ την. Εἰς τὸν οἶκον πρὸ μικροῦ
 λυσσῶσαν αὐτὴν εἶδα, κ' ἦν ἐκτὸς φρενῶν.
 480 Πολλάκις εἶναι ἡ ψυχὴ καταγγελεύς
 τῶν πονηρῶν τοῦ σκότους μηχανεύσεων. •
 Μισῶ δὲ ὅταν, συλληφθεῖς τις κακουργῶν,
 ζητῇ τὴν πράξιν νὰ κοσμῇ μετέπειτα.

ΑΝΤΙΓΟΝΗ

Θὰ μὲ φονεύσης. Θέλεις περισσότερο;

ΚΡΕΩΝ

- 485 Δὲν θέλω. Λαβῶν τοῦτο, ἔλαβον τὸ πᾶν.

ΑΝΤΙΓΟΝΗ

Τί περιμένεις; Ἐκ τῶν λόγων σου οὐδεὶς
 δὲν μ' εἶναι, οὔτε θὰ μοὶ εἶναι ἀρεστός.
 Οὕτω κ' ἐμοῦ οἱ λόγοι σὲ δυσαρροστοῦν.

(474) Ὁ Ἐρκεῖος Ζεὺς, ὁ προστάτης τῶν οἰκιῶν καὶ τῆς οἰκογενείας.

Πλὴν πόθεν κλέος ἐνδοξότερόν ποτε
 490 θὰ εἶχον, πλὴν τὸν ἀδελφόν μου κρύπτουσα
 εἰς τάφον; Οὗτοι θὰ μ' ἐπήνουν ὄλοι των,
 ὁ φόβος ἂν τὸ στόμα δὲν τοῖς ἔκλειε.
 Πολλὰς εὐδαιμονίας ἔχ' ἡ τυραννίς,
 καὶ τὸ νὰ πράττη καὶ λαλῆ ὡς βούλεται.

ΚΡΕΩΝ

495 Σὺ τῶν Καδμείων μόνη βλέπεις ὄλ' αὐτά.

ΑΝΤΙΓΟΝΗ

Κ' αὐτοὶ τὰ βλέπουν, πλὴν ἐδέθ' ἡ γλῶσσά των.

ΚΡΕΩΝ

Ἄλλ' ἀπ' αὐτοὺς φρονούσα δὲν αἰσχύνεσαι;

ΑΝΤΙΓΟΝΗ

Τοὺς ὁμοσπλάγχθους νὰ τιμῶ δὲν εἶν' αἰσχρόν.

ΚΡΕΩΝ

Καὶ ὁ νεκρὸς ὁ ἄλλος δὲν εἶν' αἱμά σου;

ΑΝΤΙΓΟΝΗ

500 Ἐνὰς πατρός ἐπίσης καὶ μιᾶς μητρός.

ΚΡΕΩΝ

Πῶς τιμᾶς χάριν πρὸς ἐκεῖνον δυσσεβῆ;

ΑΝΤΙΓΟΝΗ

Εἰς ταῦτα ὁ νεκρὸς του δὲν συμμαρτυρεῖ.

ΚΡΕΩΝ

Τιμᾶς αὐτὸν ἐξ ἴσου πρὸς τὸν δυσσεβῆ.

ΑΝΤΙΓΟΝΗ

Δὲν ἦτα δαῦλος ὁ θανὼν, ἀλλ' ἀδελφός.

ΚΡΕΩΝ

505 Πορθῶν τὴν γῆν μας, ἦν ὁ ἄλλος ἔσωζε.

ΑΝΤΙΓΟΝΗ

Ὁ ἄδης ὅμως νόμους ἴσους ἀγαπᾷ.

ΚΡΕΩΝ

Δὲν εἶναι ἴσος ὁ κακὸς πρὸς τὸν καλόν.

www.libtool.com.cn

ΑΝΤΙΓΟΝΗ

Τίς οἶδε κάτω ἂν ἀρέσκωσιν αὐτά;

ΚΡΕΩΝ

Δὲν εἶναι φίλος ὁ ἐχθρὸς, οὐδὲ θανών.

ΑΝΤΙΓΟΝΗ

510 Κοινὴν φιλίαν, ὄχι ἐχθραν χρεωστῶ.

ΚΡΕΩΝ

Ὑπαγε κάτω, καὶ ἀγάπα τοὺς λοιπόν·

ἐμοῦ δὲ ζῶντος, δὲν θὰ κυβερνᾷ γυνή.

ΧΟΡΟΣ (Ἡγεμῶν, βλέπων τὴν Ἰσμήνην προσαγομένην)

Ἡ Ἰσμήνη προκύπτει, ἰδοῦ, τῶν πυλῶν.

Φιλαδέλφων δακρύων τὴν βρέχει σπονδῆ,

515 κ' εἰς τὸ μέτωπον νέφος ἀρθὲν σκοτεινὸν

τῆς καλῆς παρειᾶς

τὰ αἰμόχροα ῥόδ' ἀποπλύνει.

ΚΡΕΩΝ

(Πρὸς τὴν ἸΣΜΗΝΗΝ, ἐρχομένην)

Σὺ, ἡ κατ' οἶκον κρυπτομένη ἐχιδνα,

ἦτις μ' ἠπάτας, καὶ δὲν ἤξευρον κακὸν

520 διπλοῦν πῶς τρέφω, καὶ φθορὰν τοῦ θρόνου μου,

εἰπέ μοι, λέγε, τῆς ἐνταφιάσεως

καὶ σὺ μετέσχες, ἢ ὁμνύεις ἀγνοίαν;

ΙΣΜΗΝΗ

Ἐπραξα τοῦτο, ἂν αὐτὴ ὁμολογῇ,

καὶ συμμετέχ' ὁμοίως τῆς εὐθύνης σου.

ΑΝΤΙΓΟΝΗ

525 Ἡ θεία δίκη τοῦτο δὲν τὸ συγχωρεῖ

οὐδὲ σ' ἐδέχθη κοινωνόν, οὐδ' ἤθελες.

ΙΣΜΗΝΗ

Ἄλλ' εἰς τὰς συμφοράς σου δὲν αἰσχύνομαι
 νὰ γίνω σύμπλους τοῦ μεγάλου πάθους σου.

ΑΝΤΙΓΟΝΗ

Οἱ ἐν τῷ ἄδ' ἤξεύρουں τίς ἡ πράξασα.
 530 Μέχρι δὲ λόγων φίλην δὲν χρειάζομαι.

ΙΣΜΗΝΗ

Μὴ μ' ἀτιμάζης, ἀδελφή· δὸς μετὰ σοῦ
 καὶ ν' ἀποθάνω, καὶ ν' ἀγνίσω τὸν νεκρόν.

ΑΝΤΙΓΟΝΗ

Μὴ ἀποθνήσκης μετ' ἐμοῦ. Τὰς πράξεις μου
 μὴ σφετερίζου. Φθάνω θνήσκουσα ἐγώ.

ΙΣΜΗΝΗ

535 Καὶ τί θὰ μ' εἶναι, ἂν μ' ἀφήσης, ἡ ζωή ;

ΑΝΤΙΓΟΝΗ

Τὸν Κρέοντα ἐρώτα. Τούτου κήδεσαι.

ΙΣΜΗΝΗ

Τί ὠφελείσαι θλίβουσά με, ἀδελφή ;

ΑΝΤΙΓΟΝΗ

Γελῶ, ἂν καὶ λυποῦμαι, καὶ μὲ σὲ γελῶ.

ΙΣΜΗΝΗ

Πῶς νὰ σοὶ γίνω δύναμαι ὠφέλιμος ;

ΑΝΤΙΓΟΝΗ

540 Σὲ αὐτὴν σῶσον. Ἄν ἐκφύγης, δὲν φθονῶ.

ΙΣΜΗΝΗ

Φεῦ! Δὲν θὰ γίνω μέτοχος τῆς τύχης σου ;

ΑΝΤΙΓΟΝΗ

Σὺ τὴν ζωὴν ἐκλέγεις, ἐγὼ θάνατον.

ΙΣΜΗΝΗ

Σοὶ τὸ προεῖπα, σὲ προειδοποίησα.

ΑΝΤΙΓΟΝΗ

Σὺ καλῶς ταῦτα· ἄλλως δ' ἔκρινα ἐγώ.

www.libtool.com.cn

ΙΣΜΗΝΗ

545 Λοιπὸν τὸ σφάλμα ἴσον ἀμφοτέρων μας.

ΑΝΤΙΓΟΝΗ

Θάρρει καὶ ζῆσον. Ἡ ψυχὴ μου πρὸ πολλοῦ
ἀποθανοῦσα, τοὺς νεκροὺς ὑπηρετεῖ.

ΚΡΕΩΝ

Αἱ κόραι αὐται, λέγω, παρεφρόνησαν,
ἢ μὲν ἀρτίως, ἢ δ' ἐκ πρώτης γενετῆς.

ΙΣΜΗΝΗ

550 Ὁ νοῦς, ὦ ἀναξ, δὲν ἐμμέν' εἰς δυστυχεῖς
ὡς κατ' ἀρχὰς βλαστάνει, ἀλλ' ἐξίσταται.

ΚΡΕΩΝ

Εἰς σὲ βεβαίως, τὴν κακοῖς συμπάσχουσαν.

ΙΣΜΗΝΗ

Καὶ πῶς νὰ ζήσω μόνη, καὶ χωρὶς αὐτῆς;

ΚΡΕΩΝ

Αὐτὴ μὴ λέγε. Δὲν ὑπάρχει τοῦ λοιποῦ.

ΙΣΜΗΝΗ

555 Καὶ θὰ φονεύσης τὴν μνηστὴν τοῦ τέκνου σου;

ΚΡΕΩΝ

Εὐκόλως ἄλλους ἔρωτας καλλιεργεῖ.

ΙΣΜΗΝΗ

Οὐχὶ τοσοῦτον ἠρμολομένους πώποτε.

ΚΡΕΩΝ

Φοβοῦμαι κακὰς νύμφας διὰ τοὺς υἱούς.

ΑΝΤΙΓΟΝΗ

Ἦ φίλτατ' Αἰμῶν! σ' ἀτιμάζει ὁ πατήρ!

ΚΡΕΩΝ

560 ὦ! μ' ἐνοχλεῖς εἰς ἄκρον, σὺ κ' οἱ γάμοι σου.

www.libtool.com.cn
ΙΣΜΗΝΗ

Καὶ θὰ χωρήσης τὸν υἱὸν σου ἀπ' αὐτῆς;

ΚΡΕΩΝ

Ὁ ἄδης θὰ χωρίσῃ τὸν δεσμὸν αὐτῶν.

ΙΣΜΗΝΗ

Τὸν θάνατόν της, βλέπω, ἀπεφάσισας.

ΚΡΕΩΝ

Κ' ἐγὼ τὸ βλέπω ὡς καὶ σύ. Ἄλλ' ὑπαγε·

565 ἀπάγετέ την, πρόσπολοι! κ' εἰς τὸ ἐξῆς
αὐτ' αἱ γυναῖκες μὴ ἐλεύθερ' ἔστωσαν.Ὑποχωροῦσι κ' οἱ θρασεῖς δταν ἰδοῦν
τὸν ἄδην ἤδη τῆς ζωῆς των γείτονα.¹

ΧΟΡΟΣ (Κορυφατος βαρύφωνος τοῦ Α' Ἡμίχόρου)

Μακάριος οὐ ἀμιγῆς κακῶν ὁ βίος.

570 Ὅταν οἶκόν σείσῃ Θεός, οὐδὲν λείπει
εἶδος κακῶν, γενεᾶς γενεῶν διέρπον.

Ἡμίχορος Α' καὶ Β' (Μονοφωνία)

Ὅμοίως ἂν δυσχεῖμεροι

κῦμα Θράκιαι πνοαὶ

ἐκ θαλασσίου βυθοῦ σκοτεινὸν ἀνάγωσι,

Κορυφατος βαρύφωνος τοῦ Α' Ἡμίχόρου

575 τῆν τῶν ἀβύσσων ἄμμον κυλινδεῖ θολήν, καὶ στένουσαι
βροντῶσιν αἱ κυματοπλήγες ὄχθαι.²

Κορυφατος βαρύφωνος τοῦ Β' Ἡμίχόρου

ΑΝΤΙΣΤΡΟΦΗ Α'

Εἰς τοὺς Λαβδακείους ἀρχαίους οἴκους βλέπω

¹ Ἡ Ἀντιγόνη καὶ Ἰσμήνη ἀπάγονται εἰς τὰ ἀνάκτορα.² Συγχρόνως Ἡμίχορος Α' καὶ Β', Μονοφωνία. «Ναὶ αἱ κυματοπλήγες ὄχθαι.» (577) Λάβδακος, ὁ πατὴρ τοῦ Λαίου, πατὴρ τοῦ Οἰδίπου.

παλαιὰ δεινὰ εἰς δεινὰ σωρευθέντα·

οὐδὲ λύει γένος τὸ γένος, ἀλλὰ Θεῶν τις τοὺς κατατρέχει ἀπηνῶς.

Ἦμίχορος Α' καὶ Β' (Μονοφωνία)

580

Ὡς καὶ τὴν ἐσχάτην
τοῦ Οἰδιπίου κήπου ρίζαν,
τὴν θάλλουσαν εἰς φῶς,

Κορυφαῖος βαρύφωνος τοῦ Β' Ἦμιχόρου

κ' αὐτὴν τῶν νεκρικῶν Θεῶν θερίζ' ἢ φοινικὴ κοπίς,
ἄνοια λόγων, φρονημάτων Ἐρινύς.¹

Ἦμίχορος Α' καὶ Β'

ΣΤΡΟΦΗ Β'

585 Τὴν σὴν δύνάμιν τίς, ὦ Ζεῦ, ἀνδρῶν ἀψήφως θ' ἀνασειλῆ;

τὴν οὔτε δαμᾶ ὁ παντογῆρως ὕπνος,
οὔτ' οἱ δρομαῖοι θεῖοι μῆνες.

Πλὴν δυνάστης ἀγῆρως, ἔχεις
τοῦ Ὀλύμπου εἰς πάντα χρόνον τὸ λαμπρὸν κράτος.

590

Παρελθὸν, παρὸν καὶ μέλλον
κυβερνᾷ οὗτος ὁ νόμος ὁμοῦ.

Κορυφαῖος τοῦ Α' Ἦμιχόρου (Μόνος)

Δὲν διαρκεῖ τῶν θνητῶν ἡ ζωὴ
πάμπλου ἄνευ βλάβης.

Ἦμίχορος Α' καὶ Β' (Μονοφωνία)

Δὲν διαρκεῖ τῶν θνητῶν ἡ ζωὴ

595

πάμπλου ἄνευ βλάβης.

¹ Συγχρόνως Ἦμίχορος α' καὶ β', Μονοφωνία. «Κ' αὐτὴν θανάτου τέμνει φοινικὴ κοπίς.»

(579) Δηλ. ἡ τιμωρηθεῖσα γενεὰ δὲν ἀπαλλάττει τὴν μετ' αὐτὴν τῆς τιμωρίας.

(581) Τὴν Ἀντιγόνην.

(584) Ἡ ἄνοια τῶν παρατόλμων λόγων τῆς.

(586) Τὰ πάντα γηράσκων.

Ἡμίχορος Α' καὶ Β'

ΑΝΤΙΣΤΡΟΦΗ Β'

Ἡ ἀγχίστροφος εἰν ἔλπις εἰς πολλοὺς μὲν ὠφέλει ἄνδρας,
ἀλλὰ κ' εἰς πολλοὺς κούφωι ἀπάτη πόθων.

Οὔτε προσέπ' ἡμῖν τις γνῶσις,
ὁ ποῦς πρὶν εἰς τὸ πῦρ ἐγγίσῃ.

600 Ἐν σοφίᾳ ἐβρέθη ἄξιον μνήμης ἔπος.

Τὸ κακὸν καλὸν πῶς φαίνεται
ἐκείνω, ὃν ὁ Θεὸς θέλει νὰ ρίψ' εἰς βλάβην.

Κορυφαῖος βερόφωνος τοῦ Β' Ἡμιχόρου

Ζῆ δ' οὐκ εἰς μακρὸν
χρόνον τις ἄνευ βλάβης.

Ἡμίχορος Α' καὶ Β' (Μονοφωνία)

605

Ζῆ δ' οὐκ εἰς μακρὸν
χρόνον τις ἄνευ βλάβης.

Ἡμίχορος Α' καὶ Β'

(Λυγαοιδιανόν)

Ἄλλ' ἰδοὺ καὶ ὁ Αἴμων, τῶν παιδῶν τῶν σῶν¹
ὁ ἔσχατος γόνος. Ἐν θλίψει χωρεῖ
ὑπὲρ τῆς δυστυχοῦς

610 μελλονύμφου αὐτοῦ Ἀντιγόνης ἀλγῶν,
καὶ ὑπὲρ τῆς τοῦ λέχους χηρείας.

ΚΡΕΩΝ

Εὐθὺς ὑπὲρ τοὺς μάντεις θὰ τὸ μάθωμεν.

(Πρὸς τὸν Αἴμωνα, εἰσελθόντα)

Υἱέ, ἀκούσας τὴν τελείαν ψῆφόν μου
περὶ τῆς μελλονύμφου, λυσσῶν ἦλθες κατ' ἐμοῦ;

615 ἦ εἶμαι, ὅ,τι καὶ ἂν πράξω, φίλος σου;

(599) Δηλ. πρὶν πυρωθῶμεν, πρὶν ἐμβῶμεν εἰς τὸ πῦρ.

¹ Ὁ Αἴμων προσέρχεται.

ΑΙΜΩΝ.

Σὸς εἰμι, πάτερ· με ποδηγετεῖς μὲν σὺ
εἰς χρηστάς γνώμας, ἐγὼ δ' ἔπομαι εὐπειθῶς.
Οὐδὲ ὑπάρχει γάμος τις προτιμητὸς
τῶν ἐδικῶν σου πατρικῶν ὀδηγητῶν.

ΚΡΕΩΝ

- 620 Τοιοῦτον πρέπει φρόνημα νὰ ἔχῃς, παῖ·
οὐδὲν τῆς γνώμης τοῦ πατρὸς νὰ προτιμᾷς.
Οἱ ἄνδρες διὰ τοῦτο τέκνα εὐχονται
ἐν' ἀποκτῶσιν εὐκλειῆ κ' ὑπήκοα,
ὥστ' εἰς ἐχθρούς των ν' ἀντιτάττωσι κακά,
625 καὶ φίλους νὰ τιμῶσιν ἴσα τῷ πατρί.
Ὅστις δὲ τέκνα ἀνοφέλῃτα γενῆ,
τί ἄλλο εἰμὴ βάσανον εἰς ἑαυτὸν
κ' εἰς τοὺς ἐχθρούς του γέλωτα ἐγέννησε;
Υἱέ, μὴ πνίξῃς εἰς τὰς ἡδονὰς τὸν νοῦν
630 τοῦ γυναικείου ἔρωτος, ἀλλ' ἤξευρε
ψυχρὸν πῶς εἶναι τοῦτο ἐναγκάλισμα
τὸ τῆς κακῆς συζύγου ἐν τῷ οἴκῳ. Τίς
μείζων πληγὴ τοῦ φίλου εἶναι τοῦ κακοῦ;
Ἄλλὰ τὴν κόρην τὴν ἐχθρὰν ἀπόπτυσον·
635 νυμφίον ἄφες εἰς τὸν ἄδην νὰ εὕρῃ.
Ἄφ' οὗ αὐτὴν καὶ μόνην ἐκ τῶν πολιτῶν
συνέλαβον προδήλως ἀπιστήσασαν,
δὲν θὰ θελήσω πρὸς τὴν πόλιν νὰ ψευσθῶ.
Θὰ τὴν φονεύσω. Δία τὸν συγγενικὸν
640 ἄς ὑμνῇ. Ὅταν ἀκασμοῦντας παριδῶ
τοὺς συγγενεῖς, τοὺς ξένους πῶς θὰ κυβερνῶ;
Πρὸς τοὺς οἰκείους ὅστις εἶναι δίκαιος,

(639) Ὁ προστάτης τῆς συγγενείας (ξύναιμος.)

- καὶ πρὸς τὴν πόλιν δίκαιος θεὰ φανῆ·
 ἔστις δὲ νόμους ἢ βιάζ' ἢ ἀθετῆ,
 645 ἢ νὰ προστάζῃ ἐννοεῖ τοὺς ἄρχοντας,
 ἄς μὴ προσμένη ἔπαινον ἐκ μέρους μου.
 Εἰς δὲν ἐκλέγ' ἢ πόλις, νὰ πειθώμεθα
 κ' εἰς μικρὰ πρέπει, δίκαια καὶ ἀδίκαι·
 τὸν ἄνδρα τὸν τοιοῦτον λέγω πεπορθῶς
 650 καλὸν καὶ ν' ἄρχῃ, καὶ νὰ ἀρχῆται καλὸν,
 καὶ ἔταν εἰς πολέμου θύελλαν ταχθῆ,
 ἀνδρεῖον στρατιώτην καὶ ἀτρόμητον.
 Τῆ ἀναρχία οὐδὲν ὅμοιον κακόν·
 αὐτὴ τὰς πόλεις καταστρέφει, κ' ἐρημοῖ
 655 τοὺς οἴκους τῶν ἀνθρώπων, κ' εἰς πολεμικὰς
 τροπὰς στρατοῦς συντρίβει· τοὺς δ' ἐμμένοντας
 ἢ πειθαρχία σώζει καὶ διατηρεῖ.
 Οὕτω ν' ἀντέχουν χρεωστοῦν οἱ ἔμφρονες,
 καὶ ἔχι νὰ νικῶνται ὑπὸ γυναικός.
 660 Ἄν πέσωμεν, κἂν ὑπὸ ἄνδρ' ἄς πέσωμεν.
 Ἄς μὴ φανῶμεν γυναικῶν κατώτεροι.

ΧΟΡΟΣ

Τὰς φρένας μας τὸ γῆρας ἂν δὲν ἔκλεψεν,
 ὀρθῶς πῶς λέγεις ὅσα εἶπας κρίνομεν.

ΑΙΜΩΝ

- Πάτερ, τὰς φρένας οἱ Θεοὶ μᾶς ἔδωσαν,
 665 ὑπέρτατον τῶν ἄλλων ἔλων δῶρων των.
 Ἐγὼ δὲ δὲν ἠξέυρω οὐδὲ δύναμαι
 νὰ εἶπω ὅτι δὲν ὠμίλησας ὀρθῶς.
 Κ' ἑτέρα γνώμη ἴσως ἔχει πλὴν καλῶς.
 Ἰός σου, πρέπει νὰ προσέχω ὑπὲρ σοῦ
 670 εἰς ὅσα λέγ' ἢ πράττει ἢ σὲ ψέγει τις·

διότι εἶναι τὸ σὸν βλέμμα φοβερὸν
πρὸς τοὺς λαλοῦντας ὅσα δὲν σὲ τέρπουσιν.

Ἐγὼ δ' ἐν σκότει γὰ ἀκούω δύναμαι
πῶς ὄλ' ἡ πόλις κλαίει τὴν νεάνιδα

675 ὅτι ἀδίκως, ὡς οὐδέποτε γυνή,
κατεδικάσθη διὰ πράξεις εὐκλεεῖς.
Τὸν ἀδελφὸν τῆς φονευθέντα, κείμενον
ἀτάφως, οὔτε ἔρμαιον ὠμῶν κυνῶν,
οὔτε ὀρνέων τὸν ἀφήκε σπάραγμα.

680 Χρυσὴν νὰ λάβῃ δὲν ἀξίζει ἀμοιβήν;
Τοιαῦτα κρυφολέγει φήμη σκοτεινὴ.
Ἐγὼ δὲ, πάτερ, τῆς εὐημερίας σου
δὲν ἔχω ἄλλο κτῆμα τιμιώτερον.
Τίς δόξα τέκνοις μείζων θάλλοντος πατρὸς,

685 ἢ εἰς πατέρα, εὐτυχοῦντων τῶν υἱῶν;
Μὴ μίαν μόνην ἔχε τὴν πεποιθήσιν,
πῶς ὅτι λέγεις, κ' οὐδὲν ἄλλο εἶν' ὀρθόν.
Ὅσοι φρονοῦν πῶς μόνοι αὐτοὶ σκέπτονται,
πῶς ἔχουν ἦν οὐκ ἄλλος γλώσσαν ἢ ψυχὴν,
690 ἐξελεγχθέντες οὔτοι, φαίνονται κενοί.

Οὐδ' εἰς τοὺς σοφωτέρους νὰ μανθάνωσιν
αἰσχύνῃ εἶναι, οὔτε νὰ ἐνδίδωσιν.
Εἰς ρεύματα χειμάρρων, βλέπεις, σώζονται
τὰ δένδρα ὅσα κάμπτουσι τοὺς κλῶνάς των,
695 τὰ δ' ἀντιτείνοντ' ἀνασπῶνται πρόρριζα.

Ὅμοίως καὶ ὁ πλοίου κυβερνήτης, ἂν
τὸν πόδα τοῦ ἰστιίου τείνας δὲν χαλαρᾷ,
τὸ πλοῖον ἀνατρέπει θαλασσοπορῶν.
Χάλασον τὸν θυμὸν σου, ὑποχώρησον.

(697) Τὸ σχοινίον δι' οὗ τὸ ἰστιῖον εἶναι δεδεμένον.

- 700 Φρονῶ δ', ἂν γνώμη ἔχω ὡς νεώτερος,
 δτ' εἶναι πάντων τελειότατος ἀνδρῶν.
 δ' ὧν ἀπάσης ἐπιστήμης ἔμπλεως.
 Ὅστις δ' οὐ τοῦτο, τὸ καὶ σπανιώτατον,
 καλὸν ν' ἀκούῃ τοὺς καλὸν τι λέγοντας.

ΧΟΡΟΣ

- 705 Ἄκουσον, ἀναξ, ἂν τι λέγῃ φρόνημον·
 καὶ σὺ ἐκεῖνον. Ἐπάτα κ' οἱ δὴ ὄρθα.

ΚΡΕΩΝ

Θὰ διδαχθῶμεν εἰς τὴν ἡλικίαν μας
 ὑπὸ τοῦ ἀνηλίκου νὰ σιεπτῶμεθα;

ΑΙΜΩΝ

- Κακὸν δὲν εἶναι. Νέος εἰμ' ἐγώ,
 710 μὴ πρὸς τὸν χρόνον, πρὸς τὰ ἔργ' ἀπόβλεψον.

ΚΡΕΩΝ

Ἔργον σου εἶναι νὰ τιμᾷς τοὺς ἀπειθεῖς;

ΑΙΜΩΝ

Οὐδ' ἐγὼ θέλω πρὸς κακοὺς εὐσέβειαν.

ΚΡΕΩΝ

Τοιαύτην νόσον μήπως αὕτη δὲν νοσεῖ;

ΑΙΜΩΝ

Ἄλλως δοξάζει τῶν Θεβαίων ἁ λαός.

ΚΡΕΩΝ

- 715 Θὰ μὲ διδάξῃ ἡ πόλις πῶς νὰ κυβερνῶ;

ΑΙΜΩΝ

Τὸ βλέπεις, λέγων, πῶς λαλεῖς νσανικῶς;

ΚΡΕΩΝ

Εἰς τὴν γῆν ταύτην ἄλλος θ' ἄρχη παρ' ἐμέ;

ΑΙΜΩΝ

Δὲν εἶν' αἱ πόλεις κτήματα ἑνὸς ἀνδρός.

ΚΡΕΩΝ

Καὶ δὲν ἀνήκ' ἡ πόλις εἰς τὸν ἄρχοντα;

www.aimon1.com.cn

720 Καλῶς ἐρήμου πόλεως θά μοναρχῆς!

ΚΡΕΩΝ

Μὲ τὴν γυναῖκα συμμαχεῖ αὐτὸς, θαρρῶ.

ΑΙΜΩΝ

Γυνὴ ἂν εἶσαι διτι σοῦ προκῆδομαι.

ΚΡΕΩΝ

ἽΩ κάκιστε, δικάζεις τὸν πατέρα σου;

ΑΙΜΩΝ

Διότι σ' εἶδ' ἀδίκως ἀμαρτάνοντα.

ΚΡΕΩΝ

725 Καὶ ἀμαρτάνω τὴν ἐμὴν ἰσχὺν τιμῶν;

ΑΙΜΩΝ

Ἄεν τὴν τιμᾶς, τὸ σέβας τῶν Θεῶν πατῶν.

ΚΡΕΩΝ

ἽΩ μιαρὲ, ὦ χαῦνε δοῦλε γυναικῶν!

ΑΙΜΩΝ

Πλὴν δὲν θά μ' εὔρης δοῦλον πράξεων αἰσχυρῶν.

ΚΡΕΩΝ

Ἵπὲρ ἐκείνης εἶναι ὄλ' οἱ λόγοι σου.

ΑΙΜΩΝ

730 Καὶ σοῦ, κ' ἐμοῦ, καὶ ὄσων ὑπὸ γῆν Θεῶν.

ΚΡΕΩΝ

Αὐτὴν μὴ ζῶσαν ἔλπιζε νὰ νυμφευθῆς.

ΑΙΜΩΝ

Θεν' ἀποθάνη καὶ τις ἄλλος μετ' αὐτῆς.

ΚΡΕΩΝ

Κατήνησας καὶ μέχρῃς ἀπειλῆς θρασύς!

[ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΑ ΡΑΓΚΑΒΗ — Τόμ. Ε']

ΑΙΜΩΝ

Πρὸς κενὴν γνώμην ἀπειλαί τί ὠφελούν;
www.libtool.com.cn

ΚΡΕΩΝ

735 Κενὸς νοὸς σὺ, κλαίων, θὰ μοι δώσης νοῦν;

ΑΙΜΩΝ

Εἶσαι πατήρ μου, ἢ θὰ σ' ἔλεγ' ἄφρονα.

ΚΡΕΩΝ

Μὴ μὲ βαρύνης, γυναικὸς ἀνδράποδον.

ΑΙΜΩΝ

Νὰ λέγῃς θέλεις, καὶ ν' ἀκούῃς παντελῶς.

ΚΡΕΩΝ

740 Τῷ ὄντι λέγεις; Ὅμως, μὰ τὸν Ὀλυμπον
αὐτὸν, δὲν θὰ μ' ὑβρίσης, ὑβριστὰ, κ' ἐμέ.
Φέρετ' ἐνταῦθα, κτείνατε τὴν βδελυρὰν,
πρὸ ὀφθαλμῶν, πλησίον τοῦ νυμφίου της.

ΑΙΜΩΝ

Οὐχί, ἐμπρὸς μου μὴ πιστεύσης πώποτε
πῶς θ' ἀποθάνῃ, οὔτε ἀπὸ σήμερον
745 τὸ πρόσωπόν μου τοῦ λοιποῦ πῶς θὰ ἰδῆς.
Μαίνου δὲ μ' ἔσους φίλους σου σὲ στέργουσι.¹

ΧΟΡΟΣ (Ἡγεμῶν)

᾿Ω βασιλεῦ, ἀπῆλθεν ἐξ ὀργῆς ταχύς.
᾿Ο νοῦς τῶν νέων εἶν', ὅταν πονῆ, βαρύς.

ΚΡΕΩΝ

750 Φρονήσ' ἢ πράξῃ πλέον ἢ κατ' ἀνθρωπον,
ποτὲ δὲν θ' ἀπαλλάξῃ τῆς ποινῆς αὐτάς.

ΧΟΡΟΣ

Νὰ τὰς φονεύσης ἀμφοτέρας ἐννοεῖς;

¹ Ἀπέρχεται.

ΚΡΕΩΝ

Καλῶς τὸ εἶπας. Ὅχι τὴν μὴ πράξασαν.

www.libtool.com.cn
ΧΟΡΟΣ

Καὶ τίς ὁ τρόπος ἔσται τοῦ θανάτου τῆς;

ΚΡΕΩΝ

Εἰς τόπον θέλω φέρων ἔρημον αὐτὴν
755 τὴν θάψει ζῶσαν εἰς πετρῶδες δρυγμα,
τροφὴν προσθεὶς ὀπόση μόνον ὄσιον,
ἔν' ἀποφύγ' ἡ πόλις μας τὸ μίασμα.
Ἐκεῖ τὸν Ἄδην, μόνον ἐν τιμᾷ Θεῶν,
προσευχομένη, τοῦ θανάτου ἄς σωθῆ,
760 ἢ ἄς γνωρίσῃ, πλὴν ἐξώρας, περιττὸς
πῶς εἶναι κόπος τοὺς ἐν ᾄδου νὰ τιμᾷ.¹

ΧΟΡΟΣ

Ἡμίχορος Α'

ὦ ἔρωσ, ἀνίκητος ἐν μάχαις, σὺ,
ὄστις κ' εἰς κτήματα πίπτεις,
καὶ εἰς παρθένου καλῆς μαλακὰς παρεϊὰς φωλεύεις,
765 ὑπερπόντιος δὲ φοιτᾶς,
καὶ εἰς ἀγρῶν αὐλάς.
Σὲ δὲ οὔτε Θεῶν, οὔτ' ἐφημέρων
τις φεύγει ποτὲ ἀνθρώπων. Μαινεται δ' ὄστις σ' ἔχει.

Ἡμίχορος Β'

ΑΝΤΙΣΤΡΟΦΗ Α'

Σὺ καὶ δικαίων φρένα εἰς ἄδικα,
770 πρὸς βλάβην, παραφέρεις,
καὶ σὺ τὴν ἔριν αὐτὴν, ἔριν δμαιομον, συνταράττεις.

¹ Ἀπέρχεται.

(763) Ὅτι ὑπάρχει καὶ κτημάτων ἔρωσ.

(766) Ὁ ἔρωσ φθάνει καὶ εἰς τὰς ἀγροτικὰς αὐλάς ἢ καλύδας.

(771) Συνταράττεις ἔριν, ἦτοι αἴρεις ἔριν.

Βλεφάρων μέγας δὲ νικᾷ
 νύμφης ἐρατεινῆς
 πόθος, ὃ ἐν ἀρχῇ τῶν μεγάλων πάρεδρος
 775 θεσμῶν. Ἄμαχος δὲ μ' αὐτοῦς ἢ θεὰ Ἄφροδίτη παίζει.¹

Ἦμίχορος Α' καὶ Β' (Μονοφωνία)

Πλὴν φέρομαι ἤδη κ' ἐγὼ τῶν θεσμῶν
 ἐκτός, οὔτε νὰ στήσω τὸ δάκρ' ἤμπορῶ
 τὸ ρέον, ἐνῶ τὴν ἀθλίαν αὐτὴν
 Ἄντιγόνην βαδίζουσαν βλέπω ἐκεῖ
 780 πρὸς τὴν κλίνην αὐτῆς τὴν ὑστάτην.

ΑΝΤΙΓΟΝΗ

ΣΤΡΟΦΗ Β'

Ἴδέτε μ', ὦ σύνοικοι ταύτης τῆς γῆς,
 πῶς τὴν ἐσχάτην ὁδὸν
 πατῶ, τοῦ ἡλίου πῶς
 προσβλέπω τὸ ἔσχατον φῶς,
 785 οὐχὶ δ' ἔτι. Ζῶσαν δ' ὁ παγκοίτης
 Ἄδης μ' ἄγ' εἰς τὰς ἀκτὰς
 τὰς τοῦ Ἀχέροντος, οὔτε
 ὑμεναίου πείραν λαβοῦσαν, (πρὸς μουσικήν)
 οὔτε ποτὲ νύμφης μ' ἐψάλησαν ὕμνοι.
 790 Τὸν Ἀχέροντα δ' ἔχω νυμφίον.

ΧΟΡΟΣ

Ἦμίχορος Α' καὶ Β' (Μονοφωνία)

Ἐπαίνων ἀξία καὶ ἐνδοξος σὺ,

(772) Μέγας πόθος, ἀνήκων (κατοικῶν) εἰς τὰ βλέφαρα τῆς νύμφης, νικᾷ. Ὁ δὲ πόθος οὗτος εἶναι συμπάρεδρος τῶν μεγάλων θεσμῶν τῆς πλάσεως καὶ συντηρήσεως τοῦ παντός.

(775) Ἡ Ἄφροδίτη ἀκαταμάχητος παίζει μὲ τοὺς θεσμούς.

¹ Προσάγεται ἡ Ἄντιγόνη ὑπὸ θεραπόντων.

(785) Δὲν θὰ τὸ ἰδῶ πλέον.

(789) Τὸ ἀνακόλουθον σχῆμα κατὰ τὸ ἀρχαῖον κείμενον.

κατέρχ' εἰς τὰς μαύρας μονὰς τῶν νεκρῶν,
οὐδ' εἰς φθείρουσαν νόσον ἐνδοῦσα τινα,
οὐδὲ θῦμα πεσοῦσα εἰς ξίφος ὄξυ,

795 ἀλλ' αὐτόγνωμος, μόνη τῶν ἄλλων θνητῶν,
ζῶσα σὺ καταβαίνεις εἰς ἄδου.

ΑΝΤΙΓΟΝΗ

ΑΝΤΙΣΤΡΟΦΗ Β'

Τὸν ὄλεθρον ἤκουσα τῆς δυστυχοῦς
ξένης, τῆς ἐκ Φρυγῶν

800 Τανταλίδος, πρὸς Σίπυλον
ἄκρον, ἣν ὡς ἔρπων κισσὸς
πετρῶν περιδέει βλαστός·
τὴν τήκει δὲ ἄμβρος ἐκεῖ, (Πρὸς μουσικὴν)
ὡς λέγ' ἡ φήμη.

805 Χιῶν δ' οὐποτ' ἐλλείπει. Ἐκ δὲ
παγκλαύστων βλεφάρων σπονδὴ
βρέχει τὸν κόλπον τῆς.
Ὡς αὐτὴν μὲ φονεύει ὁ δαίμων. (Ἄνευ μουσικῆς)

ΧΟΡΟΣ

Ἡμίχορος Α' καὶ Β' (Μονοφωνία)

Ἄλλ' ἐκείνη μὲν ἦν Θεὰ ἐκ Θεῶν,
ἡμεῖς δὲ θνητοὶ θνητῶν παῖδες ἐσμέν.

810 Ἄλλὰ καὶ τῷ θνήσκοντι δόξα ἐστὶ
νὰ λάβ' ἰσόθεον μοῖραν.

ΑΝΤΙΓΟΝΗ

ΣΤΡΟΦΗ Γ'

Φεῦ! σχώπτομαι! ὦ, πρὸς Θεῶν πατρῶων, πρὸς τί

(799) Ἐννοεῖ τὴν ὑπὸ τῶν Θεῶν ἀπολιθωθείσαν Νιόβην, γυναῖκα τοῦ Ἄμφιονος, ξένην δὲ τὴν Θέτιν, διότι ἦτο θυγάτηρ τοῦ Ταντάλου. Φρυγίαν δὲ τὴν λέγει διότι ὁ Σίπυλος ἐθεωρεῖτο ἐνίοτε ὡς τῆς Φρυγίας ἀντί τῆς Λυδίας.

- μ' ὑβρίζεις οὐχὶ ἀθλίαν,
 ἀλλ' εὐκλεᾶ; ὦ
 815 πόλις, ὦ πόλεως
 πολυκτῆμονες ἄνδρες,
 οὐαὶ,
 Δικαίαι κρῆναι, ἄλσος
 Θηβῶν εὐαρμάτων, πάντας
 ἡμᾶς ἐπιμάρτυρας κράζω,
 820 ὅποιαν, ποῖοι νόμοι, πῶς ἄκλαυστον
 μὲ φέρουν φίλων πρὸς τυμβῆρες ὄρυγμα κενοφάνεις!
 Οὐαὶ ἀθλίαν,
 οὔτε θνητὴν, οὔτε θανοῦσαν,
 οὐ σύνοικον ζῶσιν, οὔτε νεκροῖς.

ΧΟΡΟΣ

- Ἡμίχορος Α' καὶ Β' (Μονοφωνία)
 825 Εἰς θράσους φθάσα τὸ ἔσχατον,
 εἰς τῆς δίκης βάθρον ὑψηλόν,
 ὦ τέκνον, ἔπεσας πολύ.
 Πατρῶον σφάλμα τι πληρώνεις.

ΑΝΤΙΓΟΝΗ

ΑΝΤΙΣΤΡΟΦΗ Γ'

- 830 Μερίμνας διήγειρας ἀλγεινὰς ἐντός μου,
 πατὴρ τρισεγίστας θλίψεις,
 τὸν τῶν ἐνδόξων Λαβδακιδῶν κοινὸν
 ἀνεπόλησας πόνον.
 Οὐαὶ
 ἀραὶ μητρώων γάμων,

(813) Θεωρεῖ ὡς ὑβριν ὅτι τὴν λέγει εὐκλεᾶ καὶ ὄχι ἀθλίαν.

(821) Ἄκλαυστον (ὅπῳ) φίλων.

(826) Ὑψηλὸν βάθρον δίκης, διότι θάψασα τὸν ἀδελφόν της ἐπραξεν ἰσθμῶς.

835 δεσμοὶ αὐτογέννητοι ἐμοῦ
 πατρὸς τῆ δυσμόρφῃ μητρί μου,
 ἐξ ὧν ἐγὼ ἐτέχθην ἡ δύστηνος,
 πρὸς οὓς δὲ ἄγαμος, ἀραία μέτοικος ἀπέρχομαι!
 Οὐαὶ δυστήνων

840 λαχῶν, αὐτάδελφέ μου, γάμων,
 καὶ νῦν θανῶν, ζῶσαν μὲ φονεύεις.

ΧΥΡΟΣ

Ἕμιχορος Α' καὶ Β' (Μονοφωνία)

Τὸ νεκροὺς σέβεισθ' εὐσεβές.
 Τὸ κράτος τῶν κρατούντων πλήν
 εἰς οὐδέν' ἀρμύζει ν' ἀψηφᾶ.

845 Σὲ δ' ὀργὴ φθείρει αὐτογνώμων.

ΑΝΤΙΓΟΝΗ

ἐμφᾶ

Ἄκλαιστος, ἀφίλος, ἀνυμφος,
 χωρῶ, τάλαινα. Ὁ δρόμος εἶν' ἔτοιμος.
 Οὔτε τῆς θείας λαμπάδος τὸ φῶς
 θὰ ἰδῶ ἢ πολυτλήμων πλέον,
 οὔτε δὲ φίλος στενάζει
 τ' ἀδάκρυτά μου πάθη.

850

ΚΡΕΩΝ (πρὸ ὀλίγου εἰσελθὼν)

Ῥεῖδὰς καὶ γόους εἰάν ἦσαν χρήσιμοι,
 πρὸ τοῦ θανάτου, τίς θὰ ἔπαυέ ποτε;
 Ἄπάγετέ την τάχιστα, κ' εἰς σκατεινὸν

855 βυθίσατέ την τάφον, ὡς διέταξα,

(835) Ὅτι ἡ μήτηρ τῆς ἐνυμφεύθη τὸν ὄν ἐγέννησε.

(838) Πρὸς οὓς, τὸν πατέρα καὶ τὴν μητέρα.

(840) Τῶν τῆς θυγατρὸς τοῦ Ἀδράστου, ἐξ ὧν προέκυψεν ἡ κατὰ Θεῶν ἐκ-
 στρατεία.

(845) Τὴν ἰδικὴν τῆς ὀργῆς.

ἔρημον, μόνην, ν' ἀποθάνῃ ἢ νὰ ζῇ
 ὑπὸ τοιαύτην στέγην ὑποχθόνιον.
 Ἄγνοι! πρὸς ταύτην οὕτω θεὰ εἴμεθα,
 τῆς δ' ἄνω μετοικίας θεὰ στερηθῆ.

(Ἀποσύρεται.)

ΑΝΤΙΓΟΝΗ

- 860 ὦ τάφε, παστὰς σκότους, τὸ αἰέφρουρον
 κατόρυγμα, σοῦ βαίνω τὴν φρικτὴν ὁδὸν
 πρὸς τοὺς ἐμοὺς φιλάτους, οὓς πολυπληθεῖς
 ἡ Περσεφὼνῃ ἐν νεκροῖς ἐδέξατο.
 Ἐγὼ δ' ἐσχάτη πάντων, δυστυχεστάτα
- 865 κατέρχομαι, πρὶν ἔτι λήξ' ἡ μοῖρά μου.
 Τρέφω δ' ἐλπίδας ὅτι φίλη ἔρχομαι
 πρὸς τὸν πατέρα, προσφιλὴς δὲ καὶ πρὸς σέ,
 ὦ μήτηρ, κ' εἰς σέ φίλη, ὦ αὐτάδελφε,
 διότι σὰς θανόντας, σὰς ἐκόσμησα
- 870 διὰ χειρῶν μου, κ' ἔλουσα, κ' ἐπέχουσα
 χοὰς ἐπικηδεῖους· καὶ, Πολύνεικες,
 σ' ἐκήδευσα, καὶ οὕτως ἀνταμείβομαι.
 Οἱ ἔμφρονες πλὴν κρίνουν πῶς σ' ἐτίμησα.
 Οὔτε ἂν ἤμην τέκνων μήτηρ, οὔτε ἂν
- 875 ὁ σύζυγός μου ἔκειτο ἀποθανῶν,
 τὴν θέλησιν ἠψήφουν τῶν συμπολιτῶν.
 Λέγω δ' αὐτά, κ' εἰς τίνα νόμον ἀφορῶ;
 Ἰηρεύσασα, ἀνδρ' ἄλλον θὰ ἐλάμβανον,
 καὶ παῖδας ἄλλους θεὸν ἀπέκτων ἐξ αὐτοῦ.
- 880 Ἄλλ' ὅταν νεκροὶ κεῖνται μήτηρ καὶ πατὴρ,
 ἀδελφὸς ἄλλος δὲν βλαστάνει δι' ἐμέ.
 Κατὰ τὸν νόμον τοῦτον σ' ἐπροτίμησα,
- (878) Ἰδ. Ἡρόδ. Γ, 119.

καὶ ἀσεβῆς ἐφάνην εἰς τὸν Κρέοντα,
δεινὰ τολμῶσα, ὦ φιλτάτῃ κεφαλῇ!

885 Καὶ μ' ἀναρπάζει καὶ μὲ φέρει ἄγαμον,
καὶ ὕμεναίου ἄπειρον, χωρὶς ποτὲ
νυμφίον νὰ γνωρίσω ἢ παιδὸς τροφήν·
καὶ μόνῃ, φίλων ἔρημος, ἢ δύσμοιρος,
ἔρχομαι ζῶσα εἰς νεκρῶν κατασκαφάς,

890 τῶν Θεῶν ποῖον παραβάσα θέσπισμα;
Πλὴν οἴμοι! τὰς ἐλπίδας τί πρὸς τοὺς Θεοὺς
ἀκόμῃ στρέφω; τί συμμάχους τοὺς ζητῶ,
ἄγ εὐσεβοῦσα κτείνωμαι ὡς ἀσεβῆς;
Ἄλλ' ἐὰν ταῦτα τοῖς Θεοῖς ἀρέσκωσιν,

895 ἄς πάθ', ὁμολογοῦσα ὅτι ἤμαρτον.
Ἐὰν δὲ αὐτοὶ σφάλλωσι, χειρότερα
ἄφ' ὅσα μ' ἀδικοῦσι δὲν τοῖς εὐχομαι.

(Προχωρεῖ ὁ Κρέων.)

ΧΟΡΟΣ (Ἡγεμῶν)

Τῶν ἰδίων ἀνέμων εἰσέτι ρίπαι
μετὰ βίας κινοῦσιν αὐτῆς τὴν ψυχὴν.

ΚΡΕΩΝ

900 Διὰ τοῦτο, αὐτοὶ οἱ βραδεῖς ὀδηγοὶ
στεναγμῶν καὶ δακρῶν θὰ λάβουν μισθόν.

ANTIGONE

Τῆς στιγμῆς τοῦ θανάτου, φεῦ! γείτων ἐστίν·
οὗτος ὁ λόγος.

ΚΡΕΩΝ

Μὴ θάρρει, μηδ' ἐλπίζε ὅτι εὐθὺς
905 δὲν θὰ λάβωσι κῦρος οἱ λόγοι αὐτοί.

ANTIGONE

Ἦ πάτριον ἄστου τῆς γῆς τῶν Θεῶν,

καὶ πατρῶι θεοί,
 ἰδοὺ ἄγομαι, οὔτε μοὶ μένουν στιγμαί.
 τῶν θεῶν ἡγεμόνες, ἰδέτε μ' ἐδῶ,
 910 τὴν ἐσχάτην λοιπὴν βασιλίδα ὑμῶν,
 ποῖα πάσχω δεινὰ κ' ὑπὸ παίων ἀνδρῶν,
 τὰ σεβάσμα ὡς σεβασθεῖσα!

ΧΟΡΟΣ

Ἡμίχορος Α'

ΣΤΡΟΦΗ Α'

Τοῦ φωτὸς ἐστερήθη τ' οὐρανίου
 εἰς αὐλὰς χαλκοδέτους καὶ ἡ Δανάη πρὶν,
 915 καὶ κατεκλείσθη κρυπτῇ
 ἐν τυμβωρύκτῳ θαλάμῳ.
 Εὐγενὴς δὲ κ' ἐκείνη ἦν, ὦ παῖ, παῖ!
 καὶ σπορὰν ἐταμίευε χρυσόρρυτον Θεοῦ.
 Δεινὴ δὲ μὴς ὑπάρχει ἡ ἰσχὺς ἡ μοιραία.
 920 Οὔτ' ὄμβρος, οὔτε πόλεμος,
 ἢ πύργος, ἢ ἀλίπτυπα
 τὴν διαφεύγουν μαῦρα πλοῖα.

Ἡμίχορος Β'

ΑΝΤΙΣΤΡΟΦΗ Α'

Ὁ τοῦ Δρύαντος παῖς, ὁ Ἡδωνῶν
 βασιλεὺς ὁ δ' ἐθύμιος, ὑπὸ τῆς
 925 Βάχου ὀργῆς τῆς φρικτῆς

(914) Ὃταν ὁ Ἀκρίσιος ἐνέκλεισε τὴν θυγατέρα τοῦ Δανάην εἰς ὑπόγειον φυλακὴν ἐπίχαλκον, ὡς ἦσαν τὰ ἀρχαῖα οἰκοδομήματα τῶν Ἀθησαυρῶν.

(918) Διότι ὡς χρυσὸς κατῆλθε πρὸς αὐτὴν ὁ Ζεὺς.

(923) Λυκοῦργος, βασιλεὺς τῆς Θράκης, περιεφρόνει τὸν Διόνυσον, καὶ ἠνώχλει τὰς Μαινάδας. Ἐν μάχῃ δὲ φεύγων, καὶ περιπλακεὶς εἰς κλημῖα, συνελήφθη καὶ κατεκλείσθη εἰς ἄντρον, ὅπου ἀπέθχεν ὑπὸ λιμοῦ. Ἰδ. καὶ Ὁμ. Ἰλ. Ζ, 140.

λίθων δεσμοῖς ἐνεδέθη.

Οὕτως ἐκ τῆς μανίας φιλοῤῥοεῖ φλέγουσα
 θεία ὀργή· ἔγνω δὲ αὐτὴν ὁ ἐμμανῶς
 τὸν Βάχχον προσβαλὼν τῇ ἀναιδεῖ γλώσση,
 930 καὶ τὰς ἐνθέους ἐνοχλῶν
 γυναῖκας, καὶ τὸ θεῖον πῦρ,
 κ' ὀργίζων τὰς φιλαύλους Μούσας.

Ἡμίχορος Α'

ΣΤΡΟΦΗ Β'

Εἰς τῶν πλωτῶν Κυανέων τὴν δίδυμον θάλασσαν,
 πρὸς Βοσπόρου ἀκτὰς καὶ τὸν Θράκιον Σαλμυθησὸν,
 935 ὁ Ἄρης ἐκεῖ ὁ Πολιεὺς κ' εἰς τοὺς δύο Φινειδάς
 εἶδε τὸ χαῖνον ἔλκος, ἀγρίας συζύγου κακουργίαν,
 τοὺς κύκλους τῶν ὀμμάτων ἐξορυξάσης,
 ἄνευ λόγχης, δι' αἰμοχαρῶν δὲ
 χειρῶν ἀπλῶς, καὶ ἀκμαῖς ἀτράκτων.

Ἡμίχορος Α' καὶ Β' (Μονοφωνία)

ΑΝΤΙΣΤΡΟΦΗ Β'

940 Κατατηχόμενοι δὲ οἱ πανάθλιοι, ἔχλαιον
 τ' ἄθλια πάθη μητρὸς, ἧς κακόνυμφος ἦσαν γόνος.
 Ἄλλ' ἦτον αὐτὴ ἀρχεγόνων Ἐρεχθειδῶν σπέρμα.¹

(927) Ἐκ τῆς μανίας προκύπτει ἡ μανία ἐπισύρει.

(933) Κυάναει, αἱ κατὰ τὴν ἔξοδον τοῦ Βοσπόρου νῆσοι αἰτίνας ἐνομίζοντο ὅτι ἔπλεον.

(934) Σαλμυθησὸς, ἡ ἐχθρόξενος λεγομένη, πόλις καὶ χώρα Θρακικὴ εἰς τὸν Εὐξείνιον.

(935) Ὁ Ἄρης ἦν ὁ Πολιοῦχος τῆς Θράκης.

(936) Ὁ Φινεὺς, ἐκ Κλεοπάτρας τῆς θυγατρὸς τοῦ Βορέως καὶ τῆς νύμφης Ὁρειθείας, εἶχε δύο υἱοὺς, οὓς ἡ μητριὰ αὐτῶν κατέκλεισεν εἰς ὀπορείους φυλακὰς καὶ ἐτύφλωσε.

¹ Ἡ Ἀντιγόνη ἀπάγεται ὑπὸ τῶν στρατιωτῶν τοῦ Κρέοντος. Ὁ δὲ Χορὸς, εἰς ἐν συσπειρούμενος, θεωρεῖ αὐτήν.

Ταύτην δ' αἰ θύελλ' αἰ πατρῶαι εἰς ἔρημα
 ἔθρεψαν ἄντρα, ἐπ' ὀρθοστάτου ὄρους
 945 www.libtaol.com τὴν ἀνεμόπουν Βορεάδα·
 Κ' ἐπ' ἐκείνην ὄμως μακραιῶνες ἤλθον μοῖραι, ὦ πατῆ!

ΤΕΙΡΕΣΙΑΣ (ὕπὸ ΠΑΙΔΟΣ ὀδηγούμενος)

Θηδῶν πρεσβύται, ὀδὸν ἤλθομεν κοινήν
 οἱ δύο, ἐνὸς βλέποντος. Εἰς τοὺς τυφλοὺς
 ἀδύνατος ἢ ἀνοδήγητος ὁδός.

ΚΡΕΩΝ

950 ὦ γέρων Τειρεσία, τί νεώτερον;

ΤΕΙΡΕΣΙΑΣ

Εὐθύς σοὶ λέγω. Πείθου δ' εἰς τὸν μάντιν σύ.

ΚΡΕΩΝ

Ἄν ἀπεσπίασθην πώποτε τῆς γκῶμης σου.

ΤΕΙΡΕΣΙΑΣ

Δι' δ' ἡ πόλις ὑπὸ σέ ὀρθοπλοεῖ.

ΚΡΕΩΝ

Λαβῶν ὀφέλη παρὰ σοῦ ὁμολογῶ.

ΤΕΙΡΕΣΙΑΣ

955 Ἡ τύχη σου νῦν βαίνει ἐπ' ἀκμῆς ξυροῦ.

ΚΡΕΩΝ

Τί λέγεις; φρίττω, γηραιέ, τὸ στόμα σου.

ΤΕΙΡΕΣΙΑΣ

Τῆς ἐμῆς τέχνης τὰ σημεῖα ἀκουσον.

Εἰς τὸν ὀρنيθοσκόπον θρόνον καθεσθεις,
 λιμέν' ἀρχαῖον πάντων μοι τῶν οἰωνῶν,

(945) Θυγατέρα τοῦ Βορέως.

(946) Ἐπῆλθον κατ' αὐτῆς αἱ ἀθάνατοι μοῖραι.

¹ Ἐν ᾧ ὁ Χορὸς στρέφεται ὅλος πρὸς τὸ μέρος δι' οὗ ἐξάγεται ἡ Ἀντιγόνη, εἰσέρχεται ἀπαρατηρήτως ἐκ τοῦ ἐτέρου ὁ Τειρεσίας, ὀδηγούμενος ὑπὸ παιδός.

- 960 φωνὴν ἀκούω τῶν ὀρνέων ἄγνωστον,
 κλαγγὴν ἀγρίαν, ἄσμα βαρβαρόφθογον·
 διὰ χηλῶν φονίων ἰπῶς σπαράττονται
 ὁ τῶν πτερύγων μοι προδίδει θόρυβος.
 Τὰ ἱερεῖα ἐρευνῶ περίφοβος
- 965 εἰς τῶν βωμῶν τὰς φλόγας. Εἰς τὰ θύματα
 ὁ Ἥφαιστος δὲν λάμπει, καὶ εἰς τὴν σποδὸν
 ἀτμὶς ἐκ τῶν μηρίων τήκεται ὑγρὰ,
 καὶ πτύει καὶ καπνίζει, καὶ μετέωροι
 πανταχοῦ σπείρονται χολαί· τὸ λίπος δὲ
- 970 ῥευστὸν σταλάζει, τοὺς μηροὺς ἀπογυμνοῦν.
 Τοιαῦτ' ἀπὸ τὸν παῖδα τοῦτον ἔμαθον,
 κακῶν ὀργῶν κάκιστα μαντεύματα.
 Ἐγὼ τοὺς ἄλλους, ἐμὲ δ' οὗτος ὀδηγεῖ.
 Νοσεῖ δ' ἡ πόλις ταῦτα ἐξ αἰτίας σῆς
- 975 διότι πλήρεις καὶ βωμοὶ κ' ἐσχάροι μας
 ἀπὸ ὀρνέων καὶ κυνῶν σπαράγματα
 τοῦ νεκροῦ εἶναι τέκνου τοῦ Οἰδίποδος·
 δι' ὁ θυσίας, οὐδ' εὐχάς μας δέχονται
 οἱ θεοὶ πλέον, οὐδὲ φλόγας τῶν μηρῶν,
- 980 οὐδ' αἰσιὸν τι τὰ πτηνὰ κλαγγάζουσι,
 γευθέντα λίπους ἀνδροφθόρου αἵματος.
 Αὐτὰ, ὦ τέκνον, σκέφθητι· ὅτι κοινὸν
 εἰς τοὺς ἀνθρώπους εἶναι ν' ἀμαρτάνωσιν·
 ὁ δ' ἀμαρτήσας, ἄφρων οὐδὲ ἄβουλος
- 985 ἀνὴρ δὲν εἶναι, ὅστις εἰς κακὸν πεσὼν
 τὸ θεραπεύει, οὐδὲ εἶν' ἀκίνητος.
 Σκαιότης δὲ καλεῖται ἡ αὐθάδεια.
 Ἄλλ' ἄφες τὸν θανόντα, καὶ μὴ κέντα τον.
 Νὰ μετακτείνης τὸν νεκρὸν, τί καύχημα;

990 Πρὸς τὸ καλὸν σου ἑμιλῶ. Εἶναι γλυκὺ
ν' ἀκούῃ τὰ ὀρθά τις ὅταν ὠφελοῦν.

www.libtool.com.cn

ΚΡΕΩΝ

ὦ γέρων, ὄλοι ὡς τοξόται πρὸς σκοπὸν
τοξεύετ' ἐμὲ μόνον, οὐδὲ ἄγευστος
τῆς μαντικῆς σας μένω. Ναί, τὸ γένος σας

995 ἀνέκαθεν μ' ἐπώλει καὶ μ' ἐπρόδιε.

Κερδαίνετε, πωλεῖτε τὸν ἐκ Σάρδεων
ἤλεκτρον, ἂν ποθῆτε, καὶ τὸν Ἴνδικὸν
χρυσὸν, ἐκεῖνον ἑμῶς δὲν θὰ θάψετε,
οὐδ' ἂν βορὰν τῶν τοῦ Διὸς οἱ ἀετοὶ

1000 σάρκας τοῦ φέρουν εἰς τὸν θρόνον τοῦ Θεοῦ.

Ναί, οὐδὲ τοῦτο φοβηθεὶς τὸ μίasma,
θ' ἀφήσω νὰ τὸν θάψουν, ὅτι ἄνθρωπος
οὐδεὶς ἰσχύει νὰ μιάνῃ τοὺς Θεοὺς.

Πίπτουν, ὦ γέρων Τειρεσία, κ' οἱ πολὺ

1005 δεινοὶ αἰσχίστην πτῶσιν, ἂν αὐτοὶ αἰσχροὺς
τοῦ κέρδους χάριν λόγους καλλωπίζωσι:

ΤΕΙΡΕΣΙΑΣ

Φεῦ!

Κάνεις ἤξεύρει ἄρα, ἣ ἐκφράζεται. . . .

ΚΡΕΩΝ

Τί πρᾶγμα; Ποῖον λόγον λέγεις πάγγνωστον;

ΤΕΙΡΕΣΙΑΣ

1010 Ὅτι τῶν πλούτων μέγιστος ἡ φρόνησις.

ΚΡΕΩΝ

Καθὼς ἡ ἀφροσύνη, μέγιστον κακόν.

(993) Ἐἶχεν ἀπολέσει καὶ ἕτερον υἱόν, τὸν Μενελάα, κατὰ μαντείαν τοῦ Τειρεσίου.

(997) Ἡλεκτρον, πιθανῶς τὸ μίγμα χρυσοῦ καὶ ἀργύρου.

ΤΕΙΡΕΣΙΑΣ

Ὑπὸ τῆς νόσου ταύτης σὺ κατέχεσαι.

www.libtfoot.com.cn

ΚΡΕΩΝ

Τὸν μάντιν ν' ἀνθυδρίσω δὲν ἐπιθυμῶ.

ΤΕΙΡΕΣΙΑΣ

Μ' ὑβρίζεις, λέγων πῶς ψευδῆ ἐμάντευσα.

ΚΡΕΩΝ

1015 Φιλάργυρός τις ἡ φυλὴ τῶν μάντεων.

ΤΕΙΡΕΣΙΑΣ

Ἡ τῶν τυράννων δ' αἰσχροκέρδειαν φιλεῖ.

ΚΡΕΩΝ

Ἡξεύρεις ὅτ' εἰς βασιλέα ὁμιλεῖς;

ΤΕΙΡΕΣΙΑΣ

Ναί. Δι' ἐμοῦ τὴν πόλιν σώσας ἔλαβες.

ΚΡΕΩΝ

Σοφὸς μὲν εἶσαι μάντις, πλὴν καὶ ἄδικος.

ΤΕΙΡΕΣΙΑΣ

1020 Θὰ μ' ἀναγκάσης νὰ σ' εἰπῶ τ' ἀπάρρητα.

ΚΡΕΩΝ

Εἰπέ, πλὴν, λέγων, μὴ τὸ κέρδος θήρσει.

ΤΕΙΡΕΣΙΑΣ

Πρὸς κέρδος ὅτι ὁμιλῶ σοὶ φαίνομαι;

ΚΡΕΩΝ

Δὲν θ' ἀπατήσης, ἤξευρε, τὴν φρένα μου.

ΤΕΙΡΕΣΙΑΣ

Καὶ σὺ ἐπίσης ἤξευρε, ὅτι πολλοὺς

1025 τροχοὺς ἡλίου ἐπαλλήλους πρὶν ἰδῆς,
 ἓνα τῶν σῶν, καὶ σπλάγχνον ἐκ τῶν σπλάγχνων σου,
 πικρὸν θὰ δώσης τῶν νεκρῶν ἀντάλλαγμα,
 ὧν τὸν μὲν, κάτω ἐκ τῶν ἄνωθεν βαλῶν,

- εἰς τάφον, ζῶντ', ἀτίμως τὸν κατώκισας
 1030 τὸν δ' ἄλλον, κτῆμα τῶν Θεῶν τῶν ὑπὸ γῆν,
 τιμῶν φυλάττεις ἄμοιρον, ἀκήδευτον,
 καὶ οὕτως ὄσα οὐδ' εἰς σέ ἀνήκουσιν
 οὐδ' εἰς Θεοὺς τοὺς ἄνω, παρεβίασας.
 Αὐτῶν ὑστεροφθόροι ἐκδικήτριαι
 1035 αἱ τοῦ Ταρτάρου Ἐρινῦς καὶ τῶν Θεῶν,
 μὲ τὰς ἰδίας σ' ἐνεδρεύουν συμφοράς.
 Ἴδὲ καὶ ταῦτ' ἂν λέγω ἀργυρώνητος.
 Ὁ οἶκός σου ταχέως θέλει πληρωθῆ
 κραυγῶν ἀνδρείων, γυναικείων κοπετῶν
 1040 ἐχθραὶ δὲ ἔλ' αἱ πόλεις θ' ἀναστατωθοῦν,
 ὄσας μὲ σάρκας κύνες κατεμόλυνον,
 ἢ ὄρνεις, ἢ θηρία, τὴν ἀνόσιον
 ὄσμην εἰς τὰς ἐστίας αὐτῶν φέροντα.
 Τοιαῦτα βέλη, ἐπειδὴ μ' ἐπίκρανας,
 1045 πικρὰ ἀφῆκα κατὰ τῆς καρδίας σου,
 καὶ δὲν θά φύγῃς τὴν δριμεϊάν των πληγῆν.
 Φέρε με, τέκνον, εἰς τὸν οἶκον, τὸν θυμὸν
 ἐν' ἀφῆ οὗτος εἰς τοὺς νεωτέρους του,
 καὶ μάθη γλῶσσαν ἤσυχον νὰ κυβερνᾷ,
 1050 καὶ νοῦν τῶν νῦν φρενῶν του φρονιμώτερον.¹

ΧΟΡΟΣ (Ἡγεμῶν)

Ἀπῆλθεν, ἀναξ, δεινὰ λέγων ὁ ἀνὴρ.
 Ἡξεύρω δὲ, ἀφ' ὅτου τρίχα πολιὰν
 ἀντὶ τῆς κόμης τῆς μελαίνης ἤλλαξα,
 ὅτι ποτέ του ψεύδη δὲν προουφήτευσε.

ΚΡΕΩΝ

1055 Κ' ἐγὼ ἡξεύρω, καὶ ταραττομαι τὸν νοῦν.

¹ Ἀπέρχεται.

Δειλὸν τὸ νὰ ἐνδώσω. Ἄν δ' ἀντισταθῶ,
δεινὴ φοβοῦμαι βλάβη μὴ πατάξῃ μας.

www.xoros.com.cn

Φρόνησις πρέπει, Κρέων, Μενεκέως παῖ!

ΚΡΕΩΝ

Τί δὲ νὰ πράξω πρέπει; Λέγε, πείθομαι.

ΧΟΡΟΣ (Ἑγμῶν)

1060 Ἐλθὼν, τὴν κόρην ἄφες τοῦ δρύγματος,
καὶ χτίσον τάφον εἰς τὸν κείμενον νεκρὸν.

ΚΡΕΩΝ

Αὐτὰ ἐγκρίνεις; Νὰ ἐνδώσω παραινεῖς;

ΧΟΡΟΣ (Ἑγμῶν)

ὦ ἀναξ, ὅσον τάχιστα. Ταχύποδες
ἔρχοντ' αἱ θεῖαι βλάβαι εἰς τοὺς ἄφρονας.

ΚΡΕΩΝ

1065 Φεῦ! θὰ τὸ πράξω μὲ καρδίαν ἄκουσαν.

Ἄλλ' ἡ ἀνάγκη εἶν' ἀκαταμάχητος.

ΧΟΡΟΣ (Ἑγμῶν)

*Ἀπελθε, πράξον, μὴ μεταμελήθητι.

ΚΡΕΩΝ

Ἵπάγω, σπεύδω. Τρέξατε, θεράποντες,
παρόντες καὶ ἀπόντες, καὶ προφθάσατε

1070 μ' ἀξίνας εἰς τὸν τόπον τὸν ἐπιφανῆ.

Ἐγὼ δ', ἀφ' οὗ τὴν γνώμην οὕτως ἤλλαξα,

αὐτὸς ὁ δέσας θὰ τὴν λύσω προσελθὼν.

Φοβοῦμαι μ' εἶναι ἄριστον ἐν τῇ ζωῇ

τοὺς καθεστῶτας νόμους νὰ σεβώμεθα.¹

¹ Ἀπέρχεται μετὰ τῶν ὀπαδῶν του.

ΧΟΡΟΣ

Ἑμίχορος Α' καὶ Β'

www.libtool.com.cn ΣΤΡΟΦΗ Α'

- 1075 Πολυώνυμε, χάρμα νύμφης τῆς Καδμείας,
καὶ τοῦ βαρυβρόντου Διὸς υἱέ,
Θεὲ τῆς λαμπρᾶς Ἰταλίας,
ὃ ἐν κόλποις τῆς Ἐλευσινίας Δηοῦς κοινῶς κυβερνῶν, Βακχεῦ,
Βακχεῦ, Βακχῶν τὴν πόλιν κατοικῶν
- 1080 Θήβαν, τὰ Ἰσμηνοῦ κάθυγρα ρεῖθρα,
σπορὰν δὲ δράκοντος ἀγρίου.

Ἑμίχορος Α' καὶ Β' (Μονοφωνία)

ΑΝΤΙΣΤΡΟΦΗ Α'

- Σὲ δ' ἐκ πέτρας διλόφου λάμπις οὐρανία βλέπει,
ἔπου νύμφαι Κορύκειαι Βακχίδες βαίνουσι·
καὶ ρεῦμα τὸ Καστάλιον,
1085 κ' αἱ κισσοφόροι Νισαῖται ῥάχεις πέμπουσι
(Πάντες)
ψαλμὸν ἔνθεον τῶν εὐαζόντων,
ὥς κ' ἡ χλωρὰ πολυστάφυλος ὄχθη, ὁπότεν
ἐπισκοπῆς, Θεέ, τὰς Θήβας.

Ἑμίχορος Α'

Εὐοὶ Βάκχε!

- (1075) Τῆς Σεμέλης.
(1077) Διότι πολυάμπελος ἡ Ἰταλία.
(1078) Δηῶ ἢ Δήμητρα. Κόλποι δὲ αἱ εὐφοροὶ πεδιάδες.
(1079) Βακχεῦ, ἐπίθετον τοῦ Βάκχου.
(1080) Ἰσμηνός, ποταμὸς τῶν Θηβῶν.
(1081) Ὅπου ἐπὶ Κάδμου ἐφύησαν οἱ σπαρτοί.
(1082) Τοῦ Παρνασσοῦ.
(1083) Κορύκειον, ἄντρον ἐν Παρνασσῷ.
(1085) Ὑποτίθεται ὅτι εἶναι ὄρος ἐν Εὐβοίᾳ.
(1086) Τῶν εὐοὶ ψαλλόντων.

Ἡμίχορος Β'

- 1090 Τὴν πόλιν ἡμῶν ὑπὲρ πᾶσαν πόλιν τιμᾶς,¹
 μετὰ τῆς κεραυνότοκου μητρὸς.¹
 Νῦν δ' ὅτε νόσος πάνδημος αὐτὴν
 καὶ βιαία ἐνοχλῆ,
 ὑπέρβα¹ καθαρῶ ποδὶ τὸν Παρνασσὸν
 1095 ἢ τὰ στενάζοντα πελάγη.

Ἡμίχορος Α'

ΑΝΤΙΣΤΡΟΦΗ Β'

- Ἴω χορηγέ πῦρ πνεόντων ἄστρον,
 ψαλμῶν νυκτικῶν ἐπίσκοπε,²
 παῖ, τοῦ Διὸς γόνε,² μετὰ τῶν Ναξίων σου
 περιπόλων δράμε (ἐλθέ, ἐλθέ, ἐλθέ),
 1100 αἱ πάννουχοι, ἐμμανεῖς, ἄγουσι χοροὺς
 ὑπὲρ τοῦ Θεοῦ Ἰάχου.²

ΑΓΓΕΛΟΣ (ἐρχόμενος)

- Ἰάροικοι Κάδμου, καὶ Ἀμφίονος ἄστοι,
 δὲν θέλ' ὅποιαν δήποτε ζωὴν ἀνδρὸς
 ποτὲ ἢ μακαρίσει ἢ καταμεμφθῆ,
 1105 διότ' ἢ Τύχῃ ἀνατρέπ' ἢ ἀνορθοῖ
 τὸν εὐτυχοῦντα ἢ τὸν δυστυχήσαντα,
 καὶ οὐδεὶς μάντις τοῦ ἰδίου μέλλοντος.
 Ἦτον ὁ Κρέων ζηλωτὸς, φρονῶ, ποτέ,
 ἀπ' ἐχθρῶν σώσας τὴν Καδμείαν ταύτην γῆν,

¹ Συγχρόνως Ἡμίχ. α' «Εὐοὶ Βάχχε!»

² Συγχρ. Ἡμίχ. β' «Εὐοὶ Βάχχε!»

(1091) Τῆς Σεμέλης, ἣτις ἔτεκεν ἐν κεραυνοῖς, ὅταν προσήλθεν ὁ Ζεὺς εἰς αὐτήν.

(1096) Βάχχος χορηγὸς τῶν ἄστρον, ἢ ἕως διὰ τὰς νυκτερινὰς θαλασσοπορεύσεις τῶν φυλετῶν αὐτοῦ.

(1098) Ἐν Νάξῳ ἐνομφεῦθη ὁ Βάχχος τὴν Ἀριάδην, καὶ ἐτιμᾶτο ἰδίως.

(1101) Ἰάχος, ἐπωνύμιον ἢ ἄλλος σχηματισμὸς τοῦ Βάχχου.

1110 τῆς χῶρας μοναρχίαν παντελῆ λαβὼν,
καὶ τῶν υἱῶν του βλέπων θάλλοντας βλαστούς.

Πλὴν τώρα πάντα ὄχοντο. Τὰς ἡδονὰς
δοστις ἂν εἶδε μαρανθείσας τῆς ζωῆς,
τοῦτον οὐ ζῶντα, ἔμψυχον καλῶ νεκρόν.

1115 Πλούτει κατ' οἶκον ὅσον θέλεις, δύναμιν
τυράννου ἔχε· ἂν ἐλλείπη δ' ἡ χαρὰ,
τὰ λοιπὰ ὅλα δι' ἀπλῆν σκιὰν καπνοῦ
δὲν ἀγοράζω πρὸς ἀνθρώπου ἡδονήν.

ΧΟΡΟΣ

Τῶν βασιλέων νέαν φέρεις συμφορὰν;

ΑΓΓΕΛΟΣ

1120 Ἀπέθανον, κ' οἱ ζῶντες εἰσὶν αἴτιοι.

ΧΟΡΟΣ

Τίς ὁ φονεύσας, λέγε, τίς ὁ φονευθείς;¹

ΑΓΓΕΛΟΣ

Μ' αὐτόχειρα ὁ Αἴμων ἔπεσε πληγῆν.

ΧΟΡΟΣ

Τῆς τοῦ πατρός του, ἢ τῆς ἑαυτοῦ χειρός;

ΑΓΓΕΛΟΣ

Αὐτὸς αὐτόχειρ, κατὰ τοῦ πατρός λυσσῶν.

ΧΟΡΟΣ

1125 ὦ μάντι, λόγον πόσον εἶπας ἀληθῆ!

ΑΓΓΕΛΟΣ

Αὐτὰ τοιαῦτα. Νὰ ἰδῶμεν τὰ λοιπὰ.²

ΧΟΡΟΣ

Τὴν Εὐρυδίην βλέπω, τὴν ταλαίπωρον

¹ Ἀνοίγεται ἡ θύρα καὶ φαίνεται ἡ Εὐρυδίη.

² Εἰσέρχεται ἡ Εὐρυδίη μετὰ γυναικῶν.

τοῦ Κρέοντος γυναῖκα. Ἐκ τῶν οἴκων τῆς
ἤτι μαθοῦσα, ἢ τυχαίως ἔρχεται.

www.libtool.com.cn
ΕΥΡΥΤΑΚΗ

- 1130 ὦ συμπολίται, λόγον ἤκουσά τινα,
δὲ ἐξηρχόμην, ἱκετήριον εὐχὴν
εἰς τῆς Παλλάδος νὰ προσφέρω τὸν ναόν.
Τὰ κλειθρα ἤμην λύουσα τῆς πύλης μου,
ὁπότε φήμη τῆς κατ' αἶκον συμφορᾶς
- 1135 τὰ ὧτά μου προσβάλλει. Εἰς τῶν γυναικῶν
τάς χεῖρας τότ' ἐρρίφθην ὡς ἀπόπληκτος.
Ἄλλὰ τίς ἦν ἡ φήμη; τίς; εἰπέτε μοι.
Θά τὴν ἀκούσω, οὐχὶ ἄπειρος κακῶν.

ΑΓΓΕΛΟΣ

- 1140 Παρῶν ὑπῆρχον, ὦ φιλτάτη δέσποινα,
καὶ δὲν θὰ παραλείψω ἀληθὲς αὐδέν.
Πρὸς τί ἀμβλύνων τὴν πληγὴν, νὰ ἐλεγχθῶ
ψευσθεῖς; Ὅρθ' εἶναι πάντοτ' ἡ ἀλήθεια.
Παρηκολούθουν ὁδηγῶν τὸν ἄνδρα σου
ἐπὶ τὸν λόφον, ὅπου ἦτο τὸ οἰκτρὸν
- 1145 τοῦ Πολυνείκου σῶμα, κυνοσπάρακτον.
Αὐτὸν, — τὴν Ἐνοδίαν καὶ τὸν Πλούτωνα
προσευχθέντες ν' ἀφεθῶσι τῆς ὀργῆς, —
ἀγνώως δὲ λούσαντές τον, κατεκαύσαμεν
εἰς χλωροὺς κλάδους ὅ,τι ἔμενον αὐτοῦ·
- 1150 καὶ ὀρθοστάτην τύμβον ἐξ οἰκείας γῆς
χώσαντες, πάλιν πρὸς τὸν ὑποχθόνιον
λιθόστρωτον τῆς κόρης ἤλθομεν παστόν.
Φωνὴν δ' ὀξέων κοπετῶν ἀκούσας τις
μακρόθεν ἦδ', εἰς βόθρον τὸν ἀκήδευτον,

(1146) Τὴν Περσεφόνην ἢ Ἐκάτην, ἣτις ἐτιμᾶτο ἐν ταῖς ὁδοῖς.

- 1155 εἰς τὸν δεσπότην Κρέοντα τὴν ἤγγειλεν.
 Αὐτὸν δὲ περιπνέει ἀναρθρὸς βοή
 ὡς σπεύδει βαινῶν· καὶ θρηνώδῃ στεναγμὸν
 ἀφῆκε λέγων· «ὦ ἐγὼ ταλαίπωρος!
 Ἄρα μαντεύω; ἄρα δυστυχέστατον
- 1160 τῶν πρώην δρόμων δρόμον βαίνω σήμερον;
 Φωνὴ τοῦ τέκνου μὲ προσβάλλει, φύλακες·
 τρέξατ' εὐθέως, πρὸς τὸν τάφον σπεύσατε,
 τὴν θύραν τοῦ ἰδέτε τὴν λιθοπαγῆ.
 Ἴδέτ' ἐκ τοῦ στομίου ἂν τοῦ Αἰμῶνος
- 1165 φωνὴ ἠκούσθη. Μ' ἀπατῶσιν οἱ Θεοί;»
 Τοιαῦτα τεθλιμμένος ὁ δεσπότης μας
 μᾶς διατάττει· κ' εἰς τοῦ τύμβου τὸν μυχόν,
 τὴν μὲν εἰς βρόχον τῆς στρεπτήης σινδόνης τῆς
 ἐκ τοῦ αὐχένος κρεμαμένην εἶδαμεν,
- 1170 τὸν δ' ἐκ τῆς μέσης ταύτην περιπτύσσοντα,
 καὶ κλαίοντα τὴν κλίνην τῆς τὴν νεκρικῆν,
 τὰ ἔργα τοῦ πατρός του καὶ τὸν γάμον του.
 Ὡς δὲ τὸν εἶδεν, ἀνοιμώξας γοερῶς,
 πρὸς αὐτὸν ἦλθε, μετὰ θρήνων τὸν καλεῖ·
- 1175 «Ταλαίπωρε, ὁποῖον ἔργον ἔπραξας;
 ἢ συμφορὰ τὸν νοῦν σου πῶς διέφθειρε;
 Ἐξέλθε, τέκνον· σ' ἰκετεύω ἐκ ψυχῆς.»
 Ὁ δὲ υἱὸς τὸν εἶδε μ' ὄμμα ἄγριον,
 τὸ πρόσωπόν του πτύει, καὶ ἐν σιωπῇ
- 1180 τὸ δίστομόν του ξίφος ἀνασπᾷ. Φυγὴ
 πλὴν τὸν πατέρα ἔσωσεν. Ὁ δ' ἄθλιος,
 καθ' ἑαυτοῦ θυμοῦται, καὶ τὴν μάχαιραν
 εἰς μέσον πῆγει τὸ πλευρὸν, καὶ μ' ἀσθενῆ
 ἀγκῶνα, νοῶν ἔτι, σφίγγει τὴν νεκράν,

- 1185 καὶ πνευστιῶν ἐκβάλλει φύσημα ὄξυ,
καὶ βάφει μ' αἷμα τὴν λευκὴν τῆς παρειᾶν,
εἰς τὰς ἀγκάλας πίπτει τῆς νεκρᾶς νεκρὸς,
οἰκτρὸς νυμφίος εἰς τοῦ ἄδου τὸν παστὸν,
εἰς τοὺς ἀνθρώπους κείμενος παράδειγμα,
1190 ἢ ἀβουλία ὅτι μέγιστον κακόν.¹

ΧΟΡΟΣ

Τί τοῦτο λέγεις; Πῶς ἐξῆλθεν ἡ γυνή,
πρὶν καλὸν λόγον ἢ κακὸν τινα εἰπῆ;

ΑΓΓΕΛΟΣ

- Μ' ἐκπλήττει τοῦτο. Ἄλλ' ἐλπίζω τοῦ υἱοῦ
ὡς ἤκουσε τὸ πάθος, πῶς ἀπέφυγε
1195 τοὺς δημοσίους θρήνους, ἐπιστρέψασα
νὰ συμπενήθησιν μετὰ τὰς θεραπαίνας τῆς.
Δὲν εἶναι ἄφρων, ἄτοπον νὰ πράξῃ τι.

ΧΟΡΟΣ

Ἴσως· κ' ἡ ἄκρα ἔμως σιωπῆ κακὸν
μοὶ φαίνεται, ὡς εἶναι κ' ἡ πολλὴ βοή.

ΑΓΓΕΛΟΣ

- 1200 Ἄλλ' ἄς ἰδῶμεν, μήπως τί παράφορον
ἢ τεθλιμμένη μελετᾷ καρδία τῆς.
Ἄς ἔμβωμεν ἡσύχως. Εἶναι ἀληθές·
κακὸν ἀγγέλλει καὶ ἡ ἄκρα σιωπῆ.

ΧΟΡΟΣ

Ἡμίχορος Α' καὶ Β' (Μονοφωνία)²

- Ἄλλ' ἔρχετ', ἰδοῦ, ὁ ἀναξ αὐτὸς,
1205 εἰς τὰς χεῖρας ἐπίσημον μνήμα κρατῶν.

¹ Ἡ Εὐρυδίχη ἐξέρχεται.

² Εἰσέρχεται ὁ Κρέων μετ' ὀπαδῶν φέρων μετ' αὐτῶν τὸ σῶμα τοῦ Αἴμωνος.
(1205) Τὸ σῶμα.

Ἐξ ἰδίων, οὐχὶ ὑπὸ ξένων βλαβεῖς,
 νὰ εἰπῶ ἂν μοὶ δίδεται τοῦτο.

www.libtool.com.cn ΚΡΕΩΝ

- ᾠ φεῦ! φρενῶν ἀφρόνων ἀμαρτήματα!
 θανατηφόρα δεινὰ,
 1210 ὦ φόνους βλέποντες
 καὶ θανάτους ἐμφυλίων σφαγῶν!
 ᾠ! φεῦ τῶν ἐμῶν ἀφρόνων βουλῶν!
 ᾠ! νέος, υἱέ, ἀκαίρως ἀπῆλθες θανῶν,
 αἰ αἰ αἰ αἰ!
 1215 ἀβούλων ἐμῶν, οὐχὶ σῶν φρενῶν πεσῶν σφάγιον.

ΧΟΡΟΣ

Ἦμιχορος Α' καὶ Β' (Μονοφωνία)

Τὸ δίκαιον ἐξώρας, φεῦ! ἐγκώρισας.

ΚΡΕΩΝ

Οὐαὶ

- τῆς δυστυχίας! Οὕτως ἔχει. Πλὴν Θεὸς
 ἐγκείμενός μοι ἐπὶ τὴν κεφαλὴν βαρὺς,
 1220 μ' ἔπεισεν, εἰς ἀγρίας ρίψας με ὕδους,
 καταπατῶν καὶ φθειρῶν πᾶσάν μου χαράν.
 Φεῦ φεῦ, πόνοι τῶν θνητῶν δύσπονοι!

ΕΞΑΓΓΕΛΟΣ

- ᾠ δέσποτ', ἄλλας συμφοράς μὲν κέκτησαι,
 προσμένεις δ' ἄλλας· εἰς ἀγκάλας σου τὰς μὲν,
 1225 τὰς δ' ἐν ὀλίγῳ εἰς τὸν οἶκον θὰ ἰδῆς.

ΚΡΕΩΝ

Κακὸν ὑπάρχει μείζον τούτων τῶν κακῶν;

ΕΞΑΓΓΕΛΟΣ

Ἀπέθαν' ἡ γυνή σου, μήτηρ τοῦ νεκροῦ,
 ἡ δυστυχῆς, μ' εἰσέτι χαίνουσαν πληγῆν.

ΚΡΕΩΝ

ΑΝΤΙΣΤΡΟΦΗ Α'

www.libtool.com.cn

Φεῦ, φεῦ!

1230 Ἀχόρταγε ὦ τοῦ ἄδου λιμῆν,
πρὸς τί μ' ἀπολεῖς. ὦ κακάγγελτα
εἰπὼν μοι δεινὰ, τί λόγον λαλεῖς;
Αἰ αἰ! θνήσκοντα καταπέκτεινας.
Τί λέγεις; καὶ τί ἀγγέλλεις καινόν;

1235 Αἰ αἰ αἰ αἰ!
σφαγὴν γυναικὸς
συμβᾶσαν, ἐμοὶ δεινὸν ἄλεθρον.

ΧΟΡΟΣ

Ἡμίχορος Α' καὶ Β' (Μονοφωνία)

Ἐκεῖ, ἰδοὺ τὴν. Δὲν ἀπέμεινεν ἐντός.¹

ΚΡΕΩΝ

ΑΝΤΙΣΤΡΟΦΗ Β'

Οὐαί.

1240 Δεύτερον τοῦτο βλέπ' ὁ ἄθλιος κακόν!
Τίς ἔσετ' ἐμοῦ ἢ τύχη λοιπόν;
Ἐν ᾧ τὸ τέκνον ἔχω εἰς τὰς χεῖράς μου
ὁ τάλας, νεκρὸν προσβλέπω κ' ἕτερον.
Φεῦ φεῦ δυστυχοῦς μητρός! φεῦ υἱοῦ!

ΕΞΑΓΓΕΛΟΣ

1245 Εἰς τὸν βωμὸν ἐσφάγη αὐτὴ, κ' ἔκλεισε
τὰ σκοτεινά της βλέφαρα, θρηνήσασά
τοῦ πρὶν θανόντος Μεγαρέως τὸν παστὸν,
καὶ τούτου πάλιν, τέλος δὲ τὰς πράξεις σου
ὡς παιδοκτόνου τὰς κακὰς ὑμνήσασα.

¹ Φαίνεται ἡ Εὐρυδίχη νεκρά.

(1247) Μεγαρέως, πρῶτος ἀνὴρ της.

ΚΡΕΩΝ

ΣΤΡΟΦΗ Γ'

1250 www.libtool.com Αἰ! αἰ! αἰ! αἰ!

Ἐκ φρίκης ριγῶ. Διατί κάνεις
διστόμω αἰχμῇ νὰ μὴ μὲ τρυπᾷ;

Ταλαίπωρος ἐγώ!

Φεῦ, πόσα φρικτὰ ὑπέστην δεινά!

ΕΞΑΓΓΕΛΟΣ

1255 Σὲ ὡς καὶ τούτων, ὡς κ' ἐκείνων τῶν κακῶν
αἴτιον μόνον θνήσκουσα σὲ ἤλεγχε.

ΚΡΕΩΝ

Καὶ ποῖον φόνου τρόπον ἐξελέξατο;

ΕΞΑΓΓΕΛΟΣ

Ἐτρώθ' ὑπὸ τὸ ἦπαρ, ἅμα ἤκουσε
τοῦ τέκνου της τὸ πάθος τ' ὀδυρνήητον.

ΚΡΕΩΝ

ΣΤΡΟΦΗ Δ'

1260 ὦ! φεῦ, φεῦ, οὐδεὶς τῶν ἄλλων θνητῶν,
αἰτία ἐγὼ εἰμὶ τοῦ δεινοῦ.

Ἐγὼ σὸς φονεὺς ὁ ἄθλιος, ναι,

ἐγὼ, ἀληθές. ὦ σεῖς, ὄπαδοι,

φέρετέ μ' εὐθύς, φέρετέ με σεῖς ἀπ' ἐδώ.

1265 Ἐκπνέων εἰμὶ, ἦ οὔτε εἰμί.

ΧΟΡΟΣ

Ἡμίχορος Α' καὶ Β' (Μονοφωνία)

Κέρδος ζητεῖς, ἂν κέρδος εἴν' ἐν συμφοραῖς.

Τῶν κακῶν εἶναι ἄριστα τὰ βράχιστα.

ΚΡΕΩΝ

ΑΝΤΙΣΤΡΟΦΗ Γ'

Ἐλθέ, ἐλθέ,

καλλίστη ἔλθε τῶν ἐμῶν μοιρῶν,
 1270 ἐσχάτη πασῶν, καὶ φέρε ταχὺ
 τὸ τέρμα. Ἐλθε, ὦ μοῖρα, ἔλθε,
 ἡμέρας αὐγὴν μὴ ἄλλην ἰδῶ.

ΧΟΡΟΣ

Ἦμίχορος Α' καὶ Β' (Μονοφωνία)

Μέλλοντα ταῦτα. Τὰ παρόντα σκέφθητι.
 Ἐκείνων δ' ἄλλοι οἱ ἐπιμελούμενοι.

ΚΡΕΩΝ

1275 Ἡὐχθήτην ὄσα ἡ καρδιά μου ποθεῖ.

ΧΟΡΟΣ

Ἦμίχορος Α' καὶ Β' (Μονοφωνία)

Μὴ μάτην εὐχου. Δὲν ὑπάρχ' εἰς τοὺς θνητοὺς
 τῆς πεπρωμένης συμφορᾶς ἀποφυγή.

ΚΡΕΩΝ

ΑΝΤΙΣΤΡΟΦΗ Δ'

Τὸν ἀχρηστον δὲν μ' ἐκβάλλετ' ἐμέ;
 Ἄκούσιος σοῦ εἰμι, παῖ, φονεὺς,
 1280 καὶ σοῦ, ὦ γυνή! ὦ δύστηνος! ποῦ
 λοιπὸν νὰ ἰδῶ καὶ ποῦ νὰ στραφῶ!
 Δι' ἐμέ τὸ πᾶν διαρρεῖ, κ' εἰς τὴν κεφαλὴν
 μοὶ ἐνέσκηψε δεινὴ συμφορά.¹

ΧΟΡΟΣ

Ἦμίχορος Α' καὶ Β' (Μονοφωνία)

Τὸ φρονεῖν προκριτέον πολὺ τοῦ εὐζῆν
 1285 θεωρῶ, οὐδὲ πρέπει πρὸς τοὺς Θεοὺς
 ν' ἀσεβῆ τις ποτέ.

¹ Ὁ Κρέων ἀπάγεται.

(Ἀπερχόμενος)

Οἱ μέγαναιχοι λόγοι μέγαναι πλῆγας
ἐπάγουσιν, ἕως τὸ γῆρας ἔλθόν,
εὖ φρονεῖν καὶ αὐτὸ νὰ διδάξη.

ΑΡΙΣΤΟΦΑΝΟΥΣ ΝΕΦΕΛΑΙ

*Ἐδιδάχθησαν τὸ πρῶτον ἐπὶ Ἰσάρχου ἀρχοῦτος, Ὀλ. 89,
1, π. X. 424, κατὰ τὸ ἔαρ τοῦ ἡ' ἔτους τοῦ πελοποννησιακοῦ
πολέμου· μετασκευασθεῖσαι δὲ, ἐδιδάχθησαν αὖθις μετὰ ἔν ἔτος
ἐπὶ Ἀμειλίου ἀρχοῦτος.*

ΠΡΟΣΩΠΑ

www.libtool.com.cn —

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ.
ΦΕΙΔΙΠΠΙΔΗΣ, υἱὸς αὐτοῦ.
ΣΩΚΡΑΤΗΣ.
ΜΑΘΗΤΑΙ ΣΩΚΡΑΤΟΥΣ.
ΧΑΙΡΕΦΩΝ.
ΥΠΗΡΕΤΗΣ ΣΤΡΕΨΙΑΔΟΥ.
ΠΑΣΙΑΣ } Τοκισταί.
ΑΜΥΝΙΑΣ }
ΔΙΚΑΙΟΣ ΛΟΓΟΣ.
ΑΔΙΚΟΣ ΛΟΓΟΣ.
ΜΑΡΤΥΣ.
ΧΟΡΟΣ ΝΕΦΕΛΩΝ.

Ἡ σκηνὴ παριστᾷ θέσιν πρὸ τῶν οἰκιῶν τοῦ Στρεψιάδου
καὶ τοῦ Σωκράτους.

www.libtool.com.cn

ΑΡΙΣΤΟΦΑΝΟΥΣ ΝΕΦΕΛΑΙ

—οοοοοο—

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ, ΦΡΙΑΪΠΠΙΑΗΣ, ΘΕΡΑΠΩΝ

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

Φεῦ, φεῦ!

Ζεῦ βασιλεῦ! τὸ μῆκος εἶναι τῶν νυκτῶν

ἀπέραντον; ἡμέρα δὲν θενά φανῆ;

Πρὸ τόσης ὥρας ἤκουσα τὸν πετεινὸν,

5 κ' οἱ δούλοι βέγγουν. Ἄ! δὲν ἔββεγγον προτοῦ.

Ὡ νὰ χαθῆς, ὦ πόλεμ', ἐξ αἰτίας σου

οὔτε τοὺς δούλους νὰ παιδεύσω ἤμπορῶ.

Ἄλλ' οὐδ' ὁ νεανίας ὁ καλὸς αὐτὸς

ἐγείρεται τὴν νύκτ', ἀλλ' ἀνεμίζεται,

10 κουκουλωτὸς εἰς πέντε μαλακαῖς προβιαῖς.

Νὰ ρουχαλίσῳ τὸ λοιπὸν ἄς σκεπασθῶ.

Ὁ δυστυχής! δὲν ἔχω ὕπνον! Μὲ κεντοῦν

οἱ σταῦλοι καὶ τὰ χρέη καὶ τὰ ἔξοδα

αὐτοῦ τοῦ νέου· ἀλλ' αὐτὸς κτενίζεται,

15 μ' ἀμάξας τρέχει, ἵπποδρόμ' ἀγαπᾷ,

καὶ ἵππους ὄνειρεύετ', ἐν ᾧ χάνομαι,

νὰ φθάνουν βλέπων τῶν μηνῶν αἱ εἰκοσταί,

(7) Πρὸ ὀκτῶ ἐτῶν διήρκει ὁ πόλεμος. Τὸ μάχιμον τῶν Ἀθηναίων ἐξεστράτευσεν, ὥστε οἱ πολῖται ἐφοβοῦντο τὸ πλῆθος τῶν δούλων.

(17) Εἰκοσταί, ὅλαι ἀπὸ τῆς εἰκοστῆς τελευταίας ἡμέραι τοῦ μηνός, διότι οἱ ἀρχαῖοι ἠρίθμουν πρῶτ η., δευτέρα κλ. ἐπ' εἰκάδι (Πολυδ. Α. 7, 63), ἢ ἠρίθμουν τὰς ἡμέρας τοῦ τελευταίου τρίτου τοῦ μηνός, ἀπὸ τῆς τελευταίας πρὸς τὰ ὀπίσω.

κ' οἱ τόκοι νὰ προβαίνουν. Λύχνον ἀναφε,
παιδί, καὶ τὸ βιβλίον δός μοι νὰ ἰδῶ

20 οἱ τόκοι πόσοι, καὶ εἰς ποίους χρεωστῶ
καὶ τί. Μνᾶς θέλω τῷ Πασίᾳ δώδεκα.
Εἰς τὸν Πασίαν δώδεκα; Πῶς; διατί;
Τὸν Κοππατίαν ἀγοράσας. Ἄθλιος!
Καλλήτερα τὸ χέρι δὲν μοῦ ἔκοπταν!

ΦΕΙΔΙΠΠΙΑΔΗΣ (ὄνειροπολῶν)

25 Μ' ἀδικεῖς, Φίλων. Πήγαινε τὸν δρόμον σου.

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

Ἴδου ἐκεῖνο τὸ κακὸν ποῦ μ' ἔσθυσεν
ἐν ᾧ κοιμᾶται ἵππους ὄνειρεύεται.

ΦΕΙΔΙΠΠΙΑΔΗΣ (ὄνειροπολῶν)

Ὡς πόσους δρόμους τρέχουν τὰ πολεμικά;

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

Ἄπειρους τρέχει ὁ πατήρ σου διὰ σέ.

30 Ἄλλ' ἄς ἰδῶ τί ἄλλο χρεωστῶ; Τρεῖς μνᾶς
τὸν Ἀμυνίαν διὰ δίφρον καὶ τροχούς.

ΦΕΙΔΙΠΠΙΑΔΗΣ (ὄνειροπολῶν)

Τὸν ἵππον λάβε κ' ἄφες τον νὰ κυλισθῇ.

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

Εἰς τὴν πτωχείαν, ἄθλιε, μ' ἐκύλισας.

(20) Οἱ τόκοι ἦσαν 1 ὄρ. τὴν μνᾶν κατὰ μῆνα, ἤτοι 12 τοῖς ἑκατὸν ἐτησίως.

(21) Πασίας, τραπεζίτης, πτωχεύσας διὰ τὰς ἵππικὰς δαπάνας του. Ἴσως πρόγονος (πάππος) τοῦ ἐπὶ Δημοσθένους ζῶντος τραπεζίτου Πασίωνος, ὅστις κατέλιπε τὴν τράπεζαν αὐτοῦ εἰς τὸν υἱὸν του Πασικλῆ (Δημ. ὑπ. Φορμ. 11.)

(23) Ἴπποι φέροντες ἐπὶ τοῦ μηροῦ ἐγκεκαυμένον τὸ γράμμα Κόππα.

(28) Τὰ πολεμικὰ ἄρματα, ἔννοσι, εἰς τοὺς ἀγῶνας.

(31) Ἀμυνίας. Ὑποτίθεται ὅτι αἰνίττεται τὸν ἄρχοντα Ἀμεινίαν ἐφ' οὗ ἐιδιόχθησαν αἱ Νεφέλαι, τρέφας ἐπίτηδες τὸ εἰ εἰς υ.

Κατεδικάσθην, μὲ ζητοῦν ἐνέχυρα
35 διὰ τοὺς τόκους.

ΦΕΙΔΙΠΠΙΑΗΣ (Ἐυπνῶν) η

Δὲν μὲ λέγεις, πάτερ μου,
τί ἔδην νύκτα ἔχεις καὶ στριφογυρνᾷς;

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

᾽Ω! μὲ δαγκάνουν δῆμαρχ' εἰς τὸ στρῶμά μου.

ΦΕΙΔΙΠΠΙΑΗΣ

Καλὲ ὀλίγον ἄφες με νὰ κοιμηθῶ.

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

Κοιμοῦ, πλὴν μάθε πῶς τὰ χρέη δλ' αὐτὰ
40 κατὰ τῆς κεφαλῆς σου θὰ στραφοῦν ποτέ.

Φεῦ!

ἢ προξενήτρα νὰ χαθῆ κακὴν κακῶς
ποῦ μ' ἔκαμε νὰ πάρω τὴν μητέρα σου.

Γλυκὴν ὡς τότε' ἐζοῦσα βίον χωρικόν,

45 ἀμελημένος, ἄπαστρος ἐμούχλιαζα
μ' ἀρνίων πλοῦτον, σταφυλῶν καὶ μελισσῶν.

Τοῦ Μεγακλέους τοῦ ἐκ Μεγακλέων πλὴν
ἀνεψιᾶν ᾽πῆρα, χωρικὸς πολίτισσαν

καμαρωτὴν, τρυφῶσαν, κοισυρίζουσαν,

50 καὶ ὅταν ἐκοιμώμην εἰς τὸ πλάγι τῆς,

τυρὶ καὶ τρύγος, κ' ἔρια ἐμύριζα,

κ' ἐκείνη μῦρα, κρόκκον, καὶ φιλήματα,

(37) Οἱ δῆμαρχοι ἦσαν οἱ ἐνεργοῦντες τὰς καταγραφὰς καὶ κατασχέσεις διὰ χρέη.

(47) Μεγακλῆς, ὄνομα ἀριστοκρατικὸν πολλῶν τῶν Ἀλκμαϊωνιδῶν. ᾽Εξ αὐτῶν κατήγοντο καὶ ὁ Περικλῆς καὶ ὁ Ἀλκιβιάδης.

(49) Κοισύρα, ἀριστοκρατικὸν ὄνομα γυναικός. Οὕτως ἐκαλεῖτο ἡ γυνὴ τοῦ Πισιστράτου, ἢ μᾶλλον τοῦ Ἀλκμαίωνος ἐξ Εὐβοίας.

Γενετυλλίδα, Κωλιάδα, κ' ἔξοδα.

Πλήν δὲ ἀργούσεν· ἔκλωθε κ' ἐξήλωνε.

55 Ἐγὼ δὲ δείχνων πρόφασιν τὸ φόρεμα,
ἔλεγα· γυναί, σὺ τὸ παρεξήλωσες!

ΘΕΡΑΠΩΝ (ἐρχόμενος)

Δὲν ἔχει πλέον λάδι τὸ λυχνάρι μας.

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

Τὸν λύχνον ὅπου πίνει πάλιν μ' ἀναψες.

Ἔλα κοντά μου νὰ σὲ δείρω.

ΘΕΡΑΠΩΝ

Διατί;

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

60 Διότι φτύλι ἔβαλες τόσον παχύ.

(Ὁ θεράπων ἀπέρχεται.)

Ἐπειτα δ' ὅταν ἀπεκτήσαμεν υἱόν,
ἐγὼ πολλάκις κ' ἡ καλὴ γυναῖκά μου
εἶχομεν λόγους περὶ τοῦ ὀνόματος.

Ἐκείνη μ' ἵππον σύνθετον τὸ ἤθελεν,

65 ὡς Καλλιππίδην, Ξάνθιππον ἢ Χάριππον,

ἐγὼ δὲ Φειδωνίδην, ὡς τοῦ πάππου μου.

Ἦλθαμεν τέλος εἰς τινα συμβιβασμόν,
καὶ Φειδιππίδην ὠνομάσαμεν αὐτόν.

Κ' ἐκείνη τὸν υἱὸν της συχοχάιδευσεν.

70 «Ὅταν μέγας γίνης, καὶ διφρηλατῆς
φορῶν πορφύραν ὡς ὁ Μεγακλῆς». . . . κ' ἐγὼ,

«Εἰς τὸν Φελλέα ὅταν ἴδοις ἄγρια, . . .»

ὡς ὁ πατήρ σου χωρικὴν προβιάν φορῶν. . . .»

(53) Γενετυλλίς καὶ Κωλιάς, ἐπίθετα τῆς Ἀφροδίτης τῶν φιλαρέσκων καὶ φιλοκόσμων γυναικῶν.

(72) Φελλεύς, χωρίον πετρώδες ἐν Ἀττικῇ που, βοσκή αἰγῶν.

- Αὐτὸς πλὴν εἰς τοὺς λόγους δὲν ἐπέθετο,
 75 καὶ ἵππων ἔρωσ ἔτρωγε τὸ ἔχειν μου.
 Δι' αὐτὸ τῶρα, ἀγρύπνος ἐκονουκτῆς,
 δρόμον ζητῶ, καὶ ἡῦρα ἀξιόλογον
 καὶ ἂν καὶ τοῦτον καταπείσω, σῶζομαι.
 Πλὴν πρῶτον πρέπει νὰ τὸν ἐξυπνίσωμεν.
 80 Πῶς δὲ νὰ τὸν ἔξυπνίσω γλυκυτέρως; πῶς;
 Φειδιππιδάκη, Φειδιππίδη!

ΦΕΙΔΙΠΠΙΔΗΣ

Πάτερ, τί;

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

Υἱέ μου, φίλησέ με· δὸς τὴν χεῖρά σου.

ΦΕΙΔΙΠΠΙΔΗΣ

Ἴδου, τί εἶναι;

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

Λέγε με, μὲ ἀγαπᾶς;

ΦΕΙΔΙΠΠΙΔΗΣ

Ναί, μὰ τὸν Ποσειδῶνα, μὰ τὸν Ἴππιον.

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

- 85 Μὴ τέκνον μου, μὴ τοῦτον, μὴ τὸν Ἴππιον.
 Αὐτὸς εἶν' ὄλων τῶν κακῶν μου αἴτιος.
 Ἄν μ' ἀγαπᾶς ἐξ ὄλης τῆς καρδίας σου,
 υἱέ μου, πείσου.

ΦΕΙΔΙΠΠΙΔΗΣ

Πάλιν τί θενὰ πεισθῶ;

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

Νὰ μεταβάλης τάχιστα τοὺς τρόπους σου.

- 90 Ἐλθέ, ν' ἀκούσης τοῦ πατρός σου συμβουλήν.

(84) Ἴππιος, σύνθετος ἐπίθετον τοῦ Ποσειδῶνος.

ΦΕΙΔΙΠΠΙΑΣ

Εἰπέ τί θέλεις;

www.libtool.com ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

Θά πεισθῆς!

ΦΕΙΔΙΠΠΙΑΣ

Ναί, θά πεισθῶ,

σ' ἄμνύω εἰς τὸν Βάκχον.

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

Ἔλα κὰν ἰδέ.

Τὴν θύραν βλέπεις καὶ τὸν οἶκον τὸν μικρόν!

ΦΕΙΔΙΠΠΙΑΣ

Τὸν βλέπω. Τ' εἶναι τοῦτο, πάτερ μου, λοιπόν;

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

- 95 Ψυχῶν σοφῶν ἐκ' εἶναι φροντιστήριον.
 Εἰς τοῦτον κατοικοῦσιν ἄνδρες λέγοντες
 καὶ πείθοντες πῶς περίξ εἶναι κλίβανος
 ὁ οὐρανός, κ' ἐντός του ἡμεῖς ἄνθρακες.
 Αὐτοὶ διδάσκουν, ὅταν τοὺς πληρώσῃ τις,
 100 νὰ νικᾷ λέγων δίκαια ἢ ἄδικα.

ΦΕΙΔΙΠΠΙΑΣ

Καὶ τίνες εἶναι;

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

Τ' ὄνομά των ἀγνοῶ.

μεριμνοφροντισταὶ καλοὶ καὶ ἄξιοι.

ΦΕΙΔΙΠΠΙΑΣ

Αἰβοῖ! ἀχρεῖοι! Τοὺς ἀγύρτας, ἐνοῶ,
 καὶ τοὺς ἀνυποδήτους λέγεις καὶ χλωμοὺς,

(99) Ὁ Σωκράτης ἐπὶ μισθῷ δὲν ἐδίδασκεν (ἂν καὶ τὸ ἐναντίον λέγουσιν τινες, Ἄριστόξ. ἐν Διογ. Λαερτ. Β, 20. Quint. XII, 17.) Ἄλλ' ὁ ποιητὴς διὰ τοῦ Σωκράτους αἰνίττεται πάντας τοὺς σοφιστάς.

105 ὡς ὁ πτωχὸς Σωκράτης καὶ ὁ Χαιρεφῶν.

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

ᾠ! ὦ! σιώπα. Μὴ λαλήσῃς ὡς νήπιον
καὶ τοῦ πατρὸς σου τὸ ψωμί ἂν ἀγαπᾷς,
γενοῦ εἰς τούτων, φασκελῶν τὴν ἱππικὴν.

ΦΕΙΔΙΠΠΙΔΗΣ

Ποτέ μου, μὰ τὸν Βάκχον, καὶ ἂν μ' ἔδιδες
110 τοῦ Λεωγόρου ἄλους τοὺς φασιανούς.

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

ᾠ! ἔλα, φίλτατέ μου. Σὲ παρακαλῶ,
νὰ ἔλθῃς νὰ σπουδάσῃς.

ΦΕΙΔΙΠΠΙΔΗΣ

Νὰ σπουδάσω; τί;

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

Τοὺς δύο λόγους ὅτι ἔχουν λέγεται,
τὸν βέλτιστον, καὶ ἄλλον τὸν κατώτερον.

115 Ἐκ τούτων δὲ τῶν λόγων ὁ κατώτερος
νικά, μὲ εἶπον, ὅταν ἄδικα λαλή.

Ἄν λοιπὸν τοῦτον διδαχθῆς τὸν ἄδικον,
ἀφ' ὅσα χρέη ἔχω ἐξ αἰτίας σου,
οὐδ' ὄβολόν κανένα δὲν θ' ἀπέδιδά.

ΦΕΙΔΙΠΠΙΔΗΣ

120 Δὲν θὰ μὲ πείσῃς. Ἐπειτα πῶς νὰ φανῶ
μαραγκιασμένος καὶ χλωμὸς εἰς τοὺς ἵππεῖς;

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

Δὲν θὰ μὲ τρώῃς πλέον, μὰ τὴν Δήμητραν,

(105) Χαιρεφῶν, ὀπαδὸς καὶ φίλος τοῦ Σωκράτους, Σφήττιος τὸν δῆμον.
Πλάτ. Ἀπολ. Σωκράτ. 21.

(110) Λεωγόρας, ἀεροδίαιτος Ἀθηναῖος (ἴδ. Ἀθῆν. Θ, 387.) Οὕτως ἐκα-
λεῖτο καὶ ὁ τοῦ Ἀνδοκίδου πατήρ.

καὶ σὺ καὶ ὁ Ζυγίτης κ' ὁ Σαμφόρας σου.
Θεὰ σὲ στείλω ἀπ' ἐδῶ ἔς τοὺς κόρακας.

www.libtqool.com.cn

ΦΕΙΔΙΠΠΙΔΗΣ

- 125 Δὲν θὰ μ' ἀφήσῃ ἀνιππον ὁ θεὸς μου
ὁ Μεγακλής. Ὑπάγω. Σὲ δὲν σὲ ψηφῶ.

(Φεύγει.)

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ (μόνος)

Ἄ! οὐτ' ἐγὼ θὰ κείτωμ' ἐδῶ ἀπρακτος·
ἀλλὰ θ' ἀπέλθω, εὐχῆθεις εἰς τοὺς Θεοὺς,
ἐγὼ νὰ μάθω εἰς τὸ φροντιστήριον.

- 130 Πῶς, γέρων ἐπιλήσμων καὶ τὸν κοῦν βραδύς,
θὰ μάθω τρίψιλ' ἀκριβολογήματα;
Ἐμπρός, ἐμπρός. Ὡς πότε θὰ στριφογυρνῶ;
Κὰν δὲν κτυπῶ τὴν θύραν; Παῖ, παιδάριον!

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ, ΜΑΘΗΤΗΣ ΣΟΚΡΑΤΟΥΣ

ΜΑΘΗΤΗΣ

Κατὰ κοράκων! Ποῶς εἶναι τοῦ κτυπᾶ;

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

- 135 Ἄπο Κικύννης Στρεψιάδης Φεΐδωνος.

ΜΑΘΗΤΗΣ

Μὰ τοὺς Θεοὺς, ἀγροῖκος. Πῶς τόσον σφοδρὰ
τὴν θύραν μας λακτίζεις καὶ ἀμέριμνα;
Μίαν ιδέαν τοῦ ἔγενουσ' ἀπέβαλα.

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

Συγχώρησέ με· κατοικῶ εἰς τοὺς ἀγρούς.

- 140 Εἶπέ με πλὴν τὸ πρᾶγμα τοῦ ἀπέβαλες.

(123) Ζυγίτης ὁ παρὰ τὸν Ζυγὸν Ἴππος, Σαμφόρας δὲ ὁ ἐπὶ τοῦ μηροῦ ἐγ-
κεκαυμένον ἔχων τὸ σημεῖον Σαμ, ἢ ἀρχαῖον Σ (M).

(135) Κικύννη, δῆμος τῆς Ἀττικῆς.

(137) Τὸ μεριμνᾶν ἔχουσι πάντοτε διὰ στόματος οἱ μεριμνοφροντισταὶ οὗτοι.

ΜΑΘΗΤΗΣ

Δὲν λέγεται εἰς ἄλλους πλὴν εἰς μαθητάς.

www.libtool.com.cn

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

Εἶπέ το τώρα, θάρρει. Ἔρχομαι κ' ἐγὼ
νὰ μαθητεύσω εἰς τὸ φροντιστήριον.

ΜΑΘΗΤΗΣ

Ἄς τὸ εἰπῶ· πλὴν ἔχε το μυστήριον.

- 145 Τὸν Χαιρεφῶντα ὁ Σωκράτης ῥώτησε
ὁ φύλλος πόσους τῶν ποδῶν του νὰ πηδᾷ·
διότι τοῦτον εἰς τ' ὀφρῦδι δάγκασε,
κ' εἰς τοῦ Σωκράτους πῆδησε τὴν κεφαλὴν.

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

Καὶ πῶς τὸ ἤυρεν;

ΜΑΘΗΤΗΣ

Ἐπιτηδειότατα.

- 150 Ἀνέλυσε κηρίον, φύλλον ἔλαβε,
κ' εἰς τὸ κηρίον ἔχωσε τοὺς πόδας του·
ὡς δ' ἐψυχράνθη, ἐφοροῦσε Περσικάς.
Αὐτάς ἐκβάλλων ἴμετρησε τὸ πῆδημα.

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

ᾠ τί λεπτότης τῶν φρενῶν! Ζεῦ Βασιλεῦ!

ΜΑΘΗΤΗΣ

- 155 Ἄλλ' ἂν ἀκούσης τοῦ Σωκράτους ἄλλο τι
ἐφεύρεμα!

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

ᾠ! ποῖον; σὲ παρακαλῶ.

ΜΑΘΗΤΗΣ

Εἶχ' ἐρωτήσῃ Χαιρεφῶν ὁ Σφήτιος

(152) Περσικὰ ἰμβάδες, ὑποδήματα.

πῶς φρονεῖ ὅτι ψάλλουσιν οἱ κώνωπος,
 ἂν μὲ τὸ στόμα ἢ μὲ τὰ ὀπίσθια.

www.libtool.com.gr
 ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

160 Καὶ τί ἐκεῖνος εἶπε περὶ κώνωπος;

ΜΑΘΗΤΗΣ

Εἶπε πῶς εἶναι τ' ἄντερον τοῦ κώνωπος
 στενόν· καὶ ἡ λεπτότης τούτου τὴν πνοὴν
 ὠθεῖ μὲ βίαν κατὰ τὰ ὀπίσθια·
 ὡς μὲ στενόν δὲ κοῖλος συνεχόμενος,

165 εἰς τῆς πνοῆς τὴν βίαν ὁ πρωκτὸς ἤχεε.

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

ὦ! εἶναι σάλπιγξ τῶν κωνώπων ὁ πρωκτὸς!
 Εὐδαίμων! εὔρε τὸ ἐντερολόγημα!
 Βεβαίως θὰ κερδίξῃ κρίσεις εὐκόλα,
 ὁ διαβλέπων τὰ ἄντερα τοῦ κώνωπος.

ΜΑΘΗΤΗΣ

170 Σκέψις μεγάλη πρὸ πολλοῦ ἐξέφυγε
 τὸν νοῦν του, ἐξ αἰτίας σαύρας.

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

Πῶς αὐτό;

ΜΑΘΗΤΗΣ

Ἐν ᾧ ἐζήτει τῆς σελήνης τὰς ὁδοὺς
 καὶ περιόδους, καὶ πρὸς τ' ἄνω ἔχασκεν,
 ἀπὸ τῆς σκέπης σαῦρα τὸν ἐκόπρισε.

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

175 Μ' ἄρεσ' ἡ σαῦρα τὸν Σωκράτην λούουσα.

ΜΑΘΗΤΗΣ

Χθὲς τὸ ἐσπέρας δείπνου ἐστερούμεθα.

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

Κ' αὐτὸς τί ἐσοφίσθη διὰ τὸ ψωμί;

ΜΑΘΗΤΗΣ

Τὴν τράπεζαν μὲ στάκτην κατεπάσισε,
ὡς διαβήτην τὸ σουβλί ἐστράβωσε, . . .

180 κ' εἰς τὴν παλαιστραν ἔκλεψ' ἓνα φόρεμα.

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

Ὡς πότε πλέον τὸν Θαλῆν θαυμάζομεν;
Ἄνοιξε, σπεῦσε, σὺ τὸ φροντιστήριον,
καὶ τὸν Σωκράτην ὅσον τάχος δεῖξόν μοι·
μὲ γαργαλεῖ νὰ μάθω. Ἄνοιξ', ἀνοιξε.

(Ἡ θύρα ἀνοίγεται καὶ φαίνονται μαθηταὶ εἰς διαφόρους θέσεις καὶ μετὰ διαφόρων ἐργαλείων.)

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ, ΜΑΘΗΤΗΣ, ἈΛΛΟΙ ΜΑΘΗΤΑΙ

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

185 Ὡ Ἡρακλῆ! τί εἶναι τὰ θηρί' αὐτά;

ΜΑΘΗΤΗΣ

Καὶ τί σ' ἐκπλήττει; ὁμοιάζουσι μὲ τί;

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

Μ' ὅσα ἐκ Πύλου ἔφθασαν Λακωνικά.

Αὐτοὶ ἐκεῖ τί τάχα βλέπουν εἰς τὴν γῆν;

ΜΑΘΗΤΗΣ

Τὰ ὑπὸ γῆν ζητοῦσι.

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

Τὰ κρομμύδια

(180) Οἱ γεωμέτραι ἐπέπασσον σκόνιν εἰς πίνακα, καὶ εἰς αὐτὴν διέγραφον τὰ σχήματά των. Καὶ ὁ Σωκράτης προσποιούμενος ὅτι γεωμετρικὸν τι σχῆμα θὰ λύσῃ, ἐν ᾧ ὅλοι προσεῖχον εἰς τοῦτο, λωποδυτικῶς, καὶ κατὰ τοὺς θαυματοποιοὺς ἤρπασεν ἐν ἱμάτιον. Ἐτιμωρεῖτο δὲ, κατὰ τὸν νόμον, θανάτω ἢ ἐκ Γυμνασίων ὑφαίρεσις ἱματίων ἢ σκευῶν. «Ἐῖ τις . . . ἱμάτιον . . . ὑφέλοιτο.» Δημοσθ. Κ. Τιμοκρ. 736.

(181) Τὸν Μιλήσιον, τὸν ἓνα τῶν ἑπτὰ σοφῶν.

(187) Τοὺς ἐκ Σφακτηρίας αἰχμαλώτους Σπαρτιάτας.

190 ζητοῦν. Μὴ τόσον δι' αὐτὰ φροντίζετε·
 ἤξεύρω ποῦ μεγάλα εἶναι καὶ καλά.
 Κ' αὐτοὶ τι καμνουν, ὅπου τόσον σκύπτουσι;

ΜΑΘΗΤΗΣ

Τὰ σκοτεινὰ ζητοῦσιν εἰς τὸν Τάρταρον.

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

Τίδ' ὁ ὀπισθός των βλέπ' εἰς οὐρανόν;

ΜΑΘΗΤΗΣ

195 Ἀστρονομίαν μόνος του διδάσκεται.

(Πρὸς τοὺς μαθητὰς)

Ἐμβάτε, μὴ ἐκεῖνος σᾶς ἰδῆ ἐδώ.

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

᾽Ω! μὴ ἀκόμη, μὴ! ἄς μείνουν. Ἦθελον
 νὰ τοῖς εἰπῶ δι' ἓνα πράγματάκι μου.

ΜΑΘΗΤΗΣ

Ἄλλὰ νὰ μένουν δὲν τοῖς ἐπιτρέπεται

200 εἰς τὸν ἀέρα ἔκθετοι πολὺν καιρὸν.

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

(Δεικνύων σφαῖραν οὐρανίαν)

Εἰς τοὺς Θεοὺς σου, πλὴν εἰπέ με, τ' εἶν' αὐτά;

ΜΑΘΗΤΗΣ

Ἀστρονομία εἶν' αὐτή.

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ (δεικνύων γεωμετρικὸν ἔργαλειον)

Κ' ἐκεῖνο, τί;

ΜΑΘΗΤΗΣ

Γεωμετρία.

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

Καὶ εἰς τ' εἶναι χρήσιμον;

ΜΑΘΗΤΗΣ

Μετρᾷ τὴν γῆν.

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

Τοὺς κλήρους τῶν ἀποικιῶν;
www.libtopl.com.cn
ΜΑΘΗΤΗΣ

205 Ὅχι, τὴν ὄλην γῆν.

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

Αὐτὸ περίεργον!

Χρήσιμον πρᾶγμα λέγεις καὶ δημοτικόν.

ΜΑΘΗΤΗΣ

Τῆς γῆς δ' ἐκείνη εἶν' ἡ περιφέρεια,
κ' αὐταὶ εἶν' αἱ Ἀθῆναι.

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

Ἦώς; Δὲν πείθομαι,

ἀφ' οὗ δὲν βλέπω δικαστὰς νὰ κάθηνται.

ΜΑΘΗΤΗΣ

210 Αὐτὴ τῷ ὄντι εἶν' ἡ γῆ ἡ Ἀττικὴ.

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

Κ' οἱ Κικυννεῖς ποῦ εἶναι, οἱ δημόται μου;

ΜΑΘΗΤΗΣ

Ἐδῶ κ' ἐκεῖνοι. Βλέπεις καὶ ἡ Εὐβοία
ἐκεῖ μακρὰν εἰς μῆκος πῶς τεντώνεται.

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

Ὁ Περικλῆς κ' ἡμεῖς δὰ τὴν τεντώσαμεν.

215 Ἡ Λακεδαίμων δὲ ποῦ εἶναι;

ΜΑΘΗΤΗΣ

Ποῦ; Ἐδῶ.

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

ὦ! τί κοντά μας! Τοῦτο σεῖς φροντίσατε,
πολὺ μακρύτερά μας νὰ τὴν φέρετε.

(204) Οἱ Ἀθηναῖοι ἔχαιρον ἐπὶ τῇ γῇ ἣτις τοῖς ἐπρωικοδοτεῖτο ἐν ταῖς κληρουχίαις τῶν κυριευομένων χωρῶν.

(214) Τὴν ἐτεντώσαμεν νεκρὰν, δηλαδὴ τὴν κατεστρέψαμεν. Παίξει πρὸς τὸν λόγον τοῦ μαθητοῦ.

ΜΑΘΗΤΗΣ

Δέν εἶναι τρόπος.

www.libtool.com.cn

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

Νά χαθῆτε τὸ λοιπόν.

(Ὁ Σωκράτης φαίνεται κρεμάμενος εἰς καλάθιον.)

ᾠ! ᾠ! Εἰς τὴν κρεμάθραν, ποῖος εἶν' αὐτός;

ΜΑΘΗΤΗΣ

220 Αὐτός.

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

Αὐτός, τίς;

ΜΑΘΗΤΗΣ

Ὁ Σωκράτης.

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

Σώκρατες!

(Πρὸς τὸν μαθητὴν)

Νά τὸν φωνάξῃς καὶ σὺ ἔλα, δυνατά.

ΜΑΘΗΤΗΣ

Καιρὸν δὲν ἔχω. Φώναξέ τον μόνος σου.

(Φεύγει.)

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ, ΣΩΚΡΑΤΗΣ

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

ᾠ Σώκρατες,

Σωκράτη μου!

ΣΩΚΡΑΤΗΣ

Τί με καλεῖς, ἐφήμερε;

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

225 Πρῶτον εἶπέ τί κάμνεις, σὲ παρακαλῶ,

ΣΩΚΡΑΤΗΣ

Περιορῶ τὸν ἥλιον, ἀεροβατῶν.

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

Ἄπο τὴν κούφαν τοὺς Θεοὺς ὑπερορᾶς;
 Τοῦλάχιστον πῶς ὄχι ἐκ τῆς γῆς;

ΣΩΚΡΑΤΗΣ

Ποτὲ

- δὲν ἤθελον νῆσαι τὰ μετέωρα
 230 τὸν νοῦν ἂν δὲν ἐκρέμων, κ' ἔννοιαν λεπτήν
 μὲ ὅμοιον ἀέρα δὲν ἐμίγνυον.
 Ἄν δ' ἀπὸ κάτω τὰ ἐπάνω ἔβλεπον,
 δὲν ἤθελον τὰ εὖρει, ἐπειδὴ ἡ γῆ
 ἔλκει μὲ βίαν τὴν ἱκμάδα τοῦ νοῦς.
 235 Τὸ ἴδιον συμβαίνει κ' εἰς τὰ κάρδαμα.

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

Τί λέγεις;
 Ἔλκει ὁ νοῦς ἱκμάδα εἰς τὰ κάρδαμα!
 Κατάβα ὁμῶς, Σωκρατάκη μου, ἐδῶ,
 νὰ μὲ διδάξης ὅσα θέλω ἀπὸ σέ.

ΣΩΚΡΑΤΗΣ

- 240 Τί θέλεις κ' ἤλθες;

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

Νὰ μὲ μάθης νὰ λαλῶ.
 Στρυφνοὶ χρεωφειλέται, τόκοι, βάσανα
 μοι δίδουν, κ' ὑποθήκας μ' ἐπιβάλλουσι.

ΣΩΚΡΑΤΗΣ

Καὶ πῶς, εἰπέ μοι, ἔτυχε νὰ χρεωθῆς;

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

- Κακὴ φαγοῦρα ἱππικὴ μ' ἀφάνισε.
 245 Πλὴν μάθε με τὸν ἕνα ἐκ τῶν λόγων σου,
 αὐτὸν ποῦ δὲν πληρώνει. Ὅσον δὲ ζητεῖς
 μισθὸν, πῶφ δίδω σοὶ ὁμνύω τοὺς Θεοὺς.

ΣΩΚΡΑΤΗΣ:

Ποίους Θεούς ἠμύνεις; Εἰς ἡμᾶς Θεοί.

δὲν περνοῦν τώρα.

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

Σεῖς δ' εἰς τί ἠμύνετε;

250 Εἰς σιδηρένιους, ὡς εἰς τὸ Βυζάντιον;

ΣΩΚΡΑΤΗΣ

Τὰ θεῖα θέλεις πράγματα νὰ διδαχθῆς
ὀρθῶς ὡς εἶναι;

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

Μὰ τὸν Δί', ἂν ἤμπορῶ.

ΣΩΚΡΑΤΗΣ

Μὲ τὰς νεφέλας νὰ λαλήσης δέχεσαι,
τὰς ἰδικάς μας τὰς Θεάς;

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

ὦ! μάλιστα.

ΣΩΚΡΑΤΗΣ

255 Εἰς τὴν καθέδραν κάθησε τὴν ἱεράν.

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

Ἐκάθησα, ἰδού με.

ΣΩΚΡΑΤΗΣ

Λάβε τῶρ' αὐτὸν

τὸν στέφανον.

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

Στεφάνους θέλω; Σώκρατες,

ὡς ὁ Ἀθάμας μήπως θὰ οὐσιασθῶ;

(250) Ἐπειδὴ ὁ Σωκράτης εἶπεν «οἱ Θεοὶ δὲν περνοῦν» (νόμισμα οὐκ ἔστι), ὁ Στρεψιάδης ἐνθυμήθη τὰ σιδηρὰ νομίσματα τῶν Βυζαντιῶν (Πλάτ. Πείσανδρ. ἐν Σχολ. Ἀριστοφ.)

(258) Ἀθάμας, ὁ σύζυγος τῆς Νεφέλης, ὅστις θελήσας νὰ θανατώσῃ τὰ παιδιὰ του, τὸν Φρίξον καὶ τὴν Ἑλλην, κατεδικάσθη νὰ σφαγῆ εἰς τὸν βωμόν, ἐσώθη δὲ ὑφ' Ἡρακλείους.

ΣΩΚΡΑΤΗΣ

Οὐχί! πρὸς μουυμένους συνθηθίζομεν
 260 ἡμεῖς αὐτά. www.libtool.com.cn
 ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

Καὶ τότε θενὰ γίνω τί;

ΣΩΚΡΑΤΗΣ

Γλῶσσα ῥοδάνι, λεπτολόγος, πάσπαλη.

(Τὸν περιχεῖ μὲ πάσπαλην)

Πλὴν μὴν κινεῖσαι.

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

Μὰ τὸν Δί', ἀλήθεια λές.

Ὡς μὲ πασιζεις, θενὰ γίνω πάσπαλη.

ΣΩΚΡΑΤΗΣ (ἐπισήμως)

Με εὐλάβειαν πρέπει ὁ γέρων σιγῶν τὴν εὐχὴν μου
 [αὐτὴν νὰ ἀκούσῃ.

265 Ὡ ἀμέτρητε ἀναξ, ὦ δέσποτ' Ἄηρ, ποῦ μετέωρον φέ-

[ρεις τὴν γῆν μας,

ὦ λάμπων αἰθῆρ, καὶ Θεαὶ φοβεραὶ, ὦ κεραυνοβρον-

[τῶσαι νεφέλαι,

ἐγερθῆτε, φανῆτε, ὦ δέσποιν', ἐδῶ, ὁ σοφὸς σᾶς κα-

[λεῖ ἐκ τοῦ ὕψους.

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

Μὴ ἀκόμη, σιγὰ, νὰ τυλίξω αὐτὸ, μὴ βραχῶ καὶ μού-

[σκευμα γίνω·

δυστυχία! κ' ἐγὼ νὰ ἐξέλθω, χωρὶς τὸ σκιάδι μαζῆ

[κᾶν νὰ ἔχω!

ΣΩΚΡΑΤΗΣ

270 Ὡ νεφέλαι τιμῶμεν', ἐλθέτε λοιπὸν εἰς αὐτὸν νὰ δει-
 [χθῆτε τὸν ἄνδρα,

εἶτε κάθησθ' εἰς ἄκρας ποῦ δέρν' ἢ χιῶν, εἰς σεπτὰς
 [κορυφὰς τοῦ Ὀλύμπου,
 εἶτ' ἐντὸς εἰς τοὺς κήπους τοῦ Ὀκεανοῦ μὲ τὰς νύμ-
 [φας χοροὺς συγκροτεῖτε,
 εἶτε ἂν μ' ὀλοχρῦσους λαγήνους νερὸν εἰς τὰ στόμι' ἂν
 [τλήτε τοῦ Νεῖλου,
 ἢ ἂν τὴν Μαιῶτιν οἰκῆτε, ἢ ἂν τὰς χιόνας τοῦ Μί-
 [μαντος βράχου,
 275 εὐχαρίστως ἰκέτου ἀκούσατ' εὐχὴν, καὶ δεχθῆτ' εὐμέ-
 [νῶς τὴν θυσίαν.

ΧΟΡΟΣ ΝΕΦΕΛΩΝ, ΣΩΚΡΑΤΗΣ, ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

ΧΟΡΟΣ

(Ἀκούεται μακρόθεν καὶ πλησιάζει κατὰ μικρὸν μὲ βροντὰς καὶ ἀστραπὰς).

ΣΤΡΟΦΗ

Ἄφθαρτοι φύσεις νεφῶν,
 ἄς ἀναβῶμεν γοργῶς, δροσεραὶ καταλείπουσαι τ' ἄντρα
 ὠκεανοῦ τοῦ πατρὸς τὰ βαρύγδουπα,
 εἰς ὑψηλὰς κορυφὰς, ἄς στολίζουσι δάση πολύδενδρα,
 280 περιφανεῖς ἀκρωρείας νὰ βλέπωμεν
 κ' ἔκτασιν γῆς ἱερᾶς ἀγλαόκαρπον,
 καὶ ποταμίων στρωφῶν κελαδήματα,

(274) Μίμας, ὄρος τῆς Θράκης.

(276—88)

—, —, —, —,
 —, —, —, —, —, —,
 —, —, —, —,
 —, —, —, —, —, —,
 —, —, —, — (4)
 —, —, —, —,
 —, —,
 —, —, —, — (2)
 —, —, —, —

καὶ παταγοῦσαν, βαρύβροντον θάλασσαν.

ἽΟτι στυλιπνὸν τοῦ αἰθέρος τ' ἀκοίμητον ὄμμα

285 χύνει τ' ἀστράπτου πῶς τοῦ

Πλὴν ἀποσείουσαι τ' ὄμβριον σύννεφον

ἀπὸ τ' ἀθάνατα σώματ' ἄς ἴδωμεν

μὲ τηλέσκοπον ὄμμα τὸν κόσμον.

ΣΩΚΡΑΤΗΣ

ἽΩ νεφέλαι σεβάσμιαι, βλέπω σαφῶς, μὲ ἤκούσατε

[ὅταν ηὔχῃθην.

(Πρὸς τὸν Στρεψιάδην)

290 Πῶς; δὲν ἤκουσες σὺ τὴν φωνὴν καὶ βροντὴν τὴν

[θεόσεπτον, πῶς ἐμυκάτο;

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

Καὶ σᾶς σέβομαι, ὦ τιμημέναι Θεαί, καὶ ποθῶ δὲ κ' ἐ-

[γῶ νὰ βροντήσω

πρὸς τὰς θείας βροντὰς σας, καὶ τόσον αὐτὰς τὰς φο-

[βοῦμαι, καὶ τόσον τὰς τρέμω,

ὥστε ἢ συγχωρεῖται ἢ ὄχι, ἐδῶ τῶρ' ἀμέσως εὐθύς

[θ' ἀπολύσω.

ΣΩΚΡΑΤΗΣ

Μὴ χλευάζης, μιμούμενος τρόπους πολλῶν τρυγο-

[πασσαλειμμένων δαιμόνων,

295 ἀλλὰ λέγε καλά· μέγα σμῆνος Θεῶν προχωρεῖ πρὸς

[ἡμᾶς μὲ τραγούδια.

ΧΟΡΟΣ

(Τὸ ἔσμα ἀκούεται πλησιέστερον.)

ΑΝΤΙΣΤΡΟΦΗ

Κόραι βροχῆς χορηγοί,

(294) Ἐννοεῖ κωμικοὺς ποιητὰς, εἰς ἄτοπα καὶ ἀνεβῆ σκώμματα χαίροντας.

[ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΑ ΠΑΓΚΑΒΗ — Τόμ. Ε']

11

εἰς τὴν παχεῖαν ἐδῶ ἄς προέλθωμεν γῆν τῆς Παλ-
[λάδος,

- www.libeὐάνδρον, εὐχαριν τόπον τοῦ Κέκροπος,
 ὅπου τελοῦνται μυστήρια ἄφραστα, ὅπου τὸ τέμενος,
 300 ἑορτασίμως τοῖς μύσταις ἀνοίγεται,
 ὅπου Θεῶν οὐρανίων χαρίσματα,
 ὅπου ναοὶ ὑψηλοὶ καὶ ἀγάλματα,
 καὶ τῶν μακάρων πομπαὶ ἱερώταται,
 καλλιστεφεῖς τῶν Θεῶν πανηγύρεις, θυσίαι,
 305 πάντα καιρὸν τελοῦνται,
 ὅπου τὴν ἀνοιξιν Βρόμιαί χάριτες,
 καὶ μελωδούντων χορῶν ἐρεθίσματα,
 καὶ αὐλῶν βαρυτόνιστος Μοῦσα.

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

- *Ω! εἰπέ μοι, καλὸν νὰ σοὶ δώσῃ ὁ Ζεὺς, ποῖαι ἦσαν,
 [ὦ Σώκρατες, αὐται,
 310 ὅπου μ' ἔμφασιν τόσῃν μᾶς εἶπον αὐτά; Μήπως ἦσαν
 [ἠρώσσαι ἴσως;

ΣΩΚΡΑΤΗΣ

Τῶν ἀργῶν εἶν' ἀνθρώπων μεγάλαι Θεαί, αἱ οὐράναι
 [εἶναι νεφέλαι.
 Τὰς ιδέας αὐταὶ χορηγοῦσ' εἰς ἡμᾶς, καὶ μᾶς δίδουσι
 [νοῦν, εὐγλωττίαν,
 ἀγυρτεῖαν καὶ τρόπους τοῦ λέγειν στυλπνοῦς, καὶ κα-
 [τάληψιν ἄμα καὶ τόνον.

(303) Τὸ Ἐλευσίσιον.

(306) Βρόμιαί αἱ τοῦ Βάκχου, ἐπιλεγομένου Βρομίου. Τὴν ἀνοιξιν δ' ἐπι-
 λοῦντο τὰ Διονύσια.

(309) ~ - ~ -, ~ - ~ - ~ - ~ -, ~ - ~, ὁ Ἄριστο-
 φάνειος λεγόμενος.

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

Διὰ τοῦτο ἀκούσασ' αὐτῶν τὴν φωνὴν ἢ ψυχὴ μου εὐ-
www.libtool.com.cn [θὺς ἐπτερώθη,
 315 καὶ τῶν λόγων λεπτότητα τῶρα ζητεῖ, καὶ στενωῶς
 [τὸν καπνὸν ν' ἀναλύσῃ,
 καὶ τὴν γνώμην μὲ γνώμην κεντώσα, ποθεῖ ν' ἀντι-
 [τάττῃ τοὺς λόγους εἰς λόγους.
 Ὡστε ἂν καὶ τὸ πρᾶγμα φρονῆς δυνατὸν, νὰ ἰδῶ κα-
 [θαρὰ αὐτὰς θέλω.

ΣΩΚΡΑΤΗΣ

Πρὸς τὸν Πάρνηθα γύρισε κύτταξ' ἐκεῖ καταβαίνου,
 [τὰς βλέπω, τὸ ὄρος
 μ' ἤσυχίαν.

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

Ποῦ εἶναι, ὦ δεῖξάι με, ποῦ;

ΣΩΚΡΑΤΗΣ

Εἶν' ἐκεῖν' αἱ πολλαὶ ποῦ προβαίνουν
 320 εἰς τοὺς κοίλους κρημνοὺς κ' εἰς τὰ δάση. Αὐταὶ εἰς
 [τὸ πλάγι.

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

Παράδοξον πρᾶγμα!
 Δὲν τὰς βλέπω.

ΣΩΚΡΑΤΗΣ

Τὴν εἴσοδον κύτταξ' ἐκεῖ.

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

Τώρα μόλις καὶ πῶς διακρίνω.

ΣΩΚΡΑΤΗΣ

Τέλος πάντων δὰ τῶρα τὰς βλέπεις, ἐκτὸς κολοκύ-
 [θαις ἂν ἔχῃς ταῖς τσίμπλαις.

(318) Πάρνης, ὄρος τῆς Ἀττικῆς, βορείουδυτικῆς τῆς πόλεως.

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

Μὰ τὸν Δία, ναί, ναί. ὦ σεβάσμιαί! πῶς κατεσκέπα-
www.libtool.com.cn [σαν ἔλα τριγύρω.

ΣΩΚΡΑΤΗΣ

Καὶ οὐτ' ἤξευρες σὺ, ἴδ' ἐπίστευες κἂν ἕως τῶρα
 [Θεαὶ ἔτι εἶναι.

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

325 Μὰ τὸν Δία, ποτέ· ἀλλ' ἐφρόνουν καπνὸς, καὶ ὀμίχλη
 [καὶ δρόσος πῶς ἦσαν.

ΣΩΚΡΑΤΗΣ

Δὲν ἤξεύρεις λοιπὸν, μὰ τὸν Δία, αὐταὶ σοφιστὰς ἐπι
 [βόσκουσι τόσους,
 ἐμπνευσμένους προφήτας, καλοὺς ἰατροὺς, δακτυλι-
 [δοπλεξοδοκεράτσους,
 καὶ κυκλίων χορῶν τραγουδολυγιστὰς, καὶ ψευδο-
 [στρολόγους ἀγύρτας.
 Βόσκου ἄνδρας ποῦ πάντοτε κάθηντ' ἀργοί, ἐπειδὴ
 [τὰς ὕμνοῦς οἱ τοιοῦτοι.

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

330 Διὰ τοῦτο ταῖς ψάλλουν: « Ὑγρῶν νεφελῶν ἐχθρικὴν
 [στριφολάμπουσαν βίαν,
 κ' ἑκατοντακεφάλου πλεκτάνας Τυφῶ, τρικυμίας μὲ
 [λύσσαν φυσώσας,
 ἀερίους,» προσέτι, « ὕγρους οἰωνοὺς, γαμφωνύχους
 [πορεῖς τῶν ἀέρων,»
 καὶ « ὑδάτων βροχὰς δροσερῶν Νεφελῶν ». Ἄντ' αὐ-
 [τῶν δὲ κατέπινον ἔλων
 γοβιδίων τεμάχη μεγάλων, καλῶν, καὶ κιχλῶν τρυ-
 [φερότατον κρέας.

(330) Χλευάζει πεφουσημένους διθυραμβοποιῶν ἐκφράσεις.

ΣΩΚΡΑΤΗΣ

335 Καὶ ἀδίκως, ἂν εἶναι πρὸς χάριν αὐτῶν;

www.libtool.com.cn
ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

Πλὴν εἰπέ με, τί ἔπαθον τώρα,
ἐὰν εἶναι τῷ ὄντι νεφέλαι αὐταί, καὶ θνητὰς ὁμοιά-
[ζουν γυναῖκας;

Αἰ νεφέλαι δὲν εἶναι τοιαῦται.

ΣΩΚΡΑΤΗΣ

Ἄλλὰ πῶς σὲ φαίνοντ' ἐκεῖναι, εἰπέ με.

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

Δὲν ἤξεύρω καλά. Ὅμοιάζουν σχεδὸν μὲ μαλλία ξαν-
[τὰ ποῦ πετῶσι,
πλὴν ποτέ, μὰ τὸν Δία, γυναῖκας, ποτέ, παντελῶς.
[Αὐταὶ δ' ἔχουν καὶ μύτας.

ΣΩΚΡΑΤΗΣ

340 Ἄποκρίσου εἰς ὅσα λοιπὸν σ' ἐρωτῶ.

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

Λέγε, γρήγορα λέγε, τί θέλεις.

ΣΩΚΡΑΤΗΣ

Πρὸς τὰ ἄνω κυττάζων νεφέλην ποτέ ἦ μὲ κάνταυ-
[ρον εἶδες ὁμοίαν,
ἦ μὲ πάρδαλιν, λύκον ἦ ταῦρον;

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

ὦ! ναι, μὰ τὸν Δία· τί ὅμως μὲ τοῦτο;

ΣΩΚΡΑΤΗΣ

Ὅ,τι σχῆμα θελήσουν λαμβάνουν αὐταί· καὶ καθὼς
[μὲν ἰδοῦν μακρομάλλην
ἀπ' αὐτοὺς τοὺς ἀγρίους μὲ σῶμα δασύ, ὡς κἀνένα
[υἶὸν Ξενοφάντου,

(344) Ὁ υἱὸς τοῦ διθυραμβοποιῦ Ξενοφάντου ἦν ὁ τραγωδοποιὸς Ἱερώνυμος, ὃς προσάπτει ὁ ποιητὴς ἀκολασίαν. (Ἴδε καὶ Ἄχαρν. 388 καὶ Σφ. 19).

345 περιπαίξουν αὐτοῦ τὴν μανίαν, κ' εὐθύς τῶν κενταύ-
[ρων λαμβάνουν τὸ σχῆμα.

www.libtool.com.cy ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

Τί δέ, ἄρπαγα δταν ἰδοῦν τῶν κοινῶν ὡς τὸν Σίμω-
[να, τότε τί κάμνουν;

ΣΩΚΡΑΤΗΣ

Παριστῶσιν ὁμοίως τὴν φύσιν αὐτοῦ καὶ αἰφνίδια γί-
[νονται λύκοι.

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

Δι' αὐτὸ, διὰ τοῦτο τὸν ρίψασι χθὲς τὸν Κλεώνυμον
[αὐται ἰδοῦσαι,
ἐπειδὴ καὶ δειλότατον εἶδον αὐτὸν, ἐνεδύθησαν σχῆ-
[μα ἐλάφου

ΣΩΚΡΑΤΗΣ

350 Τὸν Κλεισθένη δὲ πάλιν ὡς εἶδον αὐται, βλέπεις, ἐ-
[γειναν τώρα γυναῖκες.

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

Λοιπὸν χαίρετε, δέσποινα, ἂν δὲ ποτὲ ἤξιώθησαν
[τοῦτο καὶ ἄλλοι,
παμβασιλίσσαι, σείρατε τώρα φωνὴν κ' εἰς ἐμέ, ν' ἂν
[τηχῆση ὡς τ' ἄστρα.

ΧΟΡΟΣ

Χαῖρε, γέρον, υἱὲ παλαιῶν ἡμερῶν, ὅστις λόγους ζη-
[τεῖς φιλομούσους,
καὶ σὺ, ὦ φλυαρίας λεπτῆς ἱερεῦ, πρὸς ἡμᾶς ἐλθὼν
[λέγε τί θέλεις.

(346) Σίμων, σοφιστὴς Ἀθηναῖος, καὶ τῶν δημοσίων καταχραστὴς, κλέψας χρήματα καὶ ἐξ Ἡρακλείας. (Εὐπολις ἐν πόλεσι, παρὰ Σχολ. Ἀριστοφ.)

(348) Κλεώνυμος, συνεχῶς ὡς δειλὸς διασυρόμενος. (Ἰδ. Ἀχαρν.)

(350) Κλεισθένης, πολλάκις κωμωδούμενος ὡς γυναικώδης, (Ἰδ. Ἀχ. 118. Βάτρ. 48), καὶ κατὰ Σουΐδαν, συνεχῶς ξυριζόμενος, ὅπως φαίνεται νέος.

355 Ἐπειδὴ δὲν ἀκούομεν ἄλλον τινὰ μετεωροφιλόσοφον
 [τῶρα
 τοῦ Προδίκου ἐκτός, ὅτι ἔχει καὶ νοῦν καὶ σοφίαν ἀπέ-
 [ραντον· σὲ δὲ,
 ἐπειδὴ κορδωμένος τοὺς δρόμους περνᾷς, καὶ τὰ μά-
 [τια σου στριφογυρίζεις,
 κ' ἐξυπόλυτος τόσα κακὰ καρτερεῖς, κ' ὅταν βλέπεις
 [ἡμᾶς καμαρόνεις.

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

ὦ γῆ! τί φωνή! πόσον ἦτον σεμνή, ἱερά, σοβαρά, τε-
 [ρατώδης!

ΣΩΚΡΑΤΗΣ

360 Ἐπειδὴ αὐταὶ εἶναι αἱ μόναι Θεαί· τὰ λοιπὰ φλυαρίαι
 [εἶν' ὄλα.

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

Πλὴν εἶπέ, μὰ τὴν Γῆν, ὁ Ὀλύμπιος Ζεὺς, πῶς; Θεὸς
 [καὶ ἐκεῖνος δὲν εἶναι;

ΣΩΚΡΑΤΗΣ

Ποῖος Ζεὺς; μὴν εἶπῆς φλυαρίας, καὶ Ζεὺς δὲν ὑπάρ-
 [χει διόλου.

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

Τί λέγεις;
 Καὶ λοιπὸν ποῖος βρέχει; Αὐτοῦ σὲ ζητῶ νὰ μοι δώ-
 [σης ἐξήγησιν πρῶτον.

ΣΩΚΡΑΤΗΣ

Ἐννοεῖται, αὐταί. Καὶ λαμπρῶς ἠμπορῶ νὰ σοὶ δώ-
 [σω αὐτοῦ ἀποδείξεις.

365 Ἄς ἰδῶμεν· εἶπέ μοι, νὰ βρέχη ποτὲ ποῦ τὸν εἶδες
 [χωρὶς τὰς νεφέλας;

(356) Πρόδικος ὁ Κεῖος, σοφιστής.

ἐν ᾧ ἔπρεπε τότε νὰ βρέχῃ αὐτὸς εἰς αἰθρίαν, κ' ἔχει
[ναὶ νὰ λείπουν.

www.libtool.com.cn ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

Ναί, μὰ τὸν Ἀπόλλωνα, κάπως καλὰ τὸν ἑταίρισας
[τοῦτον τὸν λόγον.

Ἐφροῦσα προτοῦ πῶς ὁ Ζεὺς κατουρεῖ ἀπὸ κόσκι-
[νον, ὅταν μᾶς βρέχῃ.

Ἄλλὰ ποῖος, εἰπέ μοι, βροντᾶ; ἐπειδὴ τουρτουρίζ' ὁ-
[ταν τοῦτο ἀκούω.

ΣΩΚΡΑΤΗΣ

370 Ἀῖται πάλιν βροντοῦν κυλιόμεναι.

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

Πῶς; ᾧ εἰπέ μοι το, πάντολμε ἄνερ!

ΣΩΚΡΑΤΗΣ

Μὲ νερὸν ὅταν εἶναι γεμάται πολὺ, βιαζόμεναι ἂν
[κινηθῶσι,

πρὸς τὰ κάτω κυλοῦν φορτωμέναι βροχὴν ἐξ ἀνάγ-
[κης, καὶ μ' ὄλον τὸ βάρος

ἐν ᾧ πίπτουν, ἢ μία τὴν ἄλλην κτυπᾶ, καὶ μὲ χρό-
[τον καὶ πάταγον σκάνουν.

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

Ἄλλὰ τίς τὰς βιάζει; Δὲν εἶναι ὁ Ζεὺς ποῦ βιάζει αὐ-
[τὰς νὰ κινῶνται;

ΣΩΚΡΑΤΗΣ

375 Ὁ αἰθέριος στρόβιλος.

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

Στρόβιλος! πῶς! Δὲν τὸ ἤξευρα τοῦτο ἀκόμη,

ὅτι Ζεὺς δὲν ὑπάρχει, ἀντί δὲ αὐτοῦ ὅτι ἄρχει ὁ στρό-
 [βιλος τώρα.

Πλὴν δὲν μοι ἐξηγήσας μὲ ὄλα αὐτὰ τὴν βροντὴν
 [καὶ τὸν κρότον ἀκόμη.

ΣΩΚΡΑΤΗΣ

Δὲν μὲ ἤκουσας; Λέγω γεμάται νερόν αἱ νεφέλαι
 [πολλάκις ὡς εἶναι,

πῶς ἢ μία τὴν ἄλλην ὀρμῶσα κτυπᾶ, καὶ κροτοῦν
 [ἐκ πυκνότητος τότε.

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

380 Καὶ ἀπόδειξιν ποίαν μοι δίδεις αὐτοῦ;

ΣΩΚΡΑΤΗΣ

Σὲ τὸν ἴδιον, ὡς θὰ σοὶ δεῖξω.

Παναθήναια ὅταν τελῶνται, ζωμὸν τὴν γαστέρα γε-
 [μίσας, ἡσθάνθης

ἀνακάτωσιν ἴσως ποτὲ, καὶ αὐτὴ γουργουρίζει μὲ ἔ-
 [ξαφρον κλόνον;

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

Ναί, μὰ τὸν Ἀπόλλων, αὐτὴ μ' ἐνοχλεῖ, καὶ ταρατ-
 [τεται ἄνω καὶ κάτω,

καὶ κροτεῖ τὸ ζωμάριον ὡς ἡ βροντὴ, κ' ἐκεῖ μέσα
 [μεγάλα φωνάζει,

385 πρῶτον παῖ σιγανὰ, μετὰ ταῦτα παπάξ, καὶ κατό-
 [πιν προσθέτει παπάππαξ·

ὅταν δὲ ἀπολύσω διόλου, βροντᾶ παπαπάππαξ, κα-
 [θὼς καὶ ἐκεῖναι.

ΣΩΚΡΑΤΗΣ

Λοιπὸν σκέψου, ἂν τόση κοιλίτσα μικρὴ φοβεροῦς
 [τόσους κρότους τινάξῃ,

(376) Ὁ Στρόβιλος (δίνος) τῶν ἀτόμων, ἢ τῆς οὐρανίας ὕλης, ὡς ἀρχὴ τῆς ἰσορροπίας τοῦ παντὸς, σύστημα φιλοσοφικόν τοῦ Δημοκρίτου καὶ τοῦ Ἐμπεδοκλέους.

ὁ ἀήρ ὅστις εἶναι ἀπέραντος, πῶς, νὰ βροντᾷ δυνατὰ

[δὲν τὸν πρέπει;

www Διὰ τοῦτο τὰ δύο ὀνόματ' αὐτὰ, ἡ βροντὴ κ' ἡ

[πορδὴ ὁμοιάζου.

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

390 Ἄλλὰ πόθεν ὁ καίων ὄρμαῖ κεραυνός, ὅστις λάμπει

[μὲ φλόγας, εἰπέ μοι,

ὅστις ψήνει μὲ φρύγανα ὄσους κτυπᾷ, τσουρουφλᾷ

[δ' ὄσους μένουσι ζῶντες;

Κἂν αὐτὸν σφενδονίζει βεβαίως ὁ Ζεὺς, καὶ κτυπᾷ

[τοὺς κακοὺς ἐπιόρκους.

ΣΩΚΡΑΤΗΣ

Πῶς, κρονόληρε σὺ, ξαναμῶραμα, πῶς, μωρολόγε,

[μαμμάκουθε γέρον,

ἂν κτυπᾷ ἐπιόρκους, λοιπὸν διατί νὰ μὴν καύσῃ τὸν

[Σίμωνα τότε,

395 ἢ τὸν Θέωρον, ἢ τὸν Κλειώνυμον; Πλὴν εἶν' ἐπιόρκοι

[οὔτοι μεγάλοι.

Ἄλλὰ βλέπεις, αὐτὸς τὸν ναόν του κτυπᾷ, καὶ τὸ

[Σούνιον, ἄκραν τῆς χώρας,

καὶ τὰς δρυς τὰς μεγάλας. Πρὸς τί δὲ αὐτό; ἢ γνω-

[ρίζεις καὶ δρυς ἐπιόρκους;

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

Δὲν ἤξεύρω, νομίζω πῶς λέγεις καλά. Κεραυνός δὲ

ΣΩΚΡΑΤΗΣ [τί εἶναι; εἰπέ μοι.

Ἐηρὸς ἄνεμος ὅταν συμπέσ' εἰς αὐτὰς νὰ κλεισθῇ, δια-

[σχίζων τὰ ὕψη,

(394—395) Σίμων, (ἴδε στ. 349).—Κλειώνυμος, (ἴδε στ. 351).—Θέωρος, καὶ ἀλλαγῶς κομωδαίται. Σφ. 43. Φαίνεται δὲ ὅτι ὁ μὲν πρῶτος ἐπιώρκησε διὰ κατάχρησιν, ὁ δὲ δευτέρως διὰ τὴν λειποταξίαν.

400 ἀπὸ μέσα ὡς φούσκας τὰς πρήσκει, κ' εὐθύς μεθ' ὄρ-
 [μῆς ἰσχυρᾶς, ἐξ ἀνάγκης
 τὰς σπαράττει, καὶ ἔξω ὄρμα ἄννατός, ἐπειδὴ ἡ πυ-
 [κνότης τὸν θλίβει·
 καὶ κροτῶν καὶ συρίζων καὶ τρύζων ὄρμα, καὶ αὐτὸς
 [ἑαυτὸν κατακαίει.

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

Μὰ τὸν Δία, αὐτὸ μὲ συνέβη κ' ἐμὲ τὰ Διάσια δτ' ἔτε-
 [λοῦντο.

Συγγενεῖς προσκαλέσας καὶ ψήνων κοιλιᾶν, νὰ τὴν
 [σχίσω δὲν εἶχον φροντίσει·

405 πλὴν ἐφούσκων' ἐκείνη, καὶ ἔξαφνα μιὰ καὶ ὀλόμεσα
 [σπᾶ, καὶ τὰ δύο
 μ' ἐπιτσιλίσσε μάτια μὲ βρώμαις πολλαῖς, καὶ τὸ πρό-
 [σωπον μ' ἔκαυσε δλον.

ΧΟΡΟΣ

ὦ ἄνθρωπε, ὅστις ποθεῖς παρ' ἡμῶν τὴν μεγάλην σο-
 [φίαν νὰ λάβῃς·

πόσον θέλεις, ὦ πόσον εὐδαίμων γενῆ μεταξύ Ἀθη-
 [ναίων κ' Ἑλλήνων,

ἐὰν κέκτησαι μνήμην καὶ σκέψιν ὀρθὴν, κ' εἰς δεινὰ
 [σταθερὰν καρτερίαν

410 ἐὰν ἔχῃ ἡ ψυχὴ σου, καὶ δὲν ἀπαυδῆς εἴτε ἴστασαι
 [εἴτε βαδίζης,

οὔτε ὅταν κρυώνῃς λυπῆσαι πολὺ, οὔτε πρόγευμα
 [θέλης νὰ ἔχῃς,

καὶ κρασί καὶ γυμνάσι' ἂν δὲν ἀγαπᾶς, καὶ τὰ ἄλλα
 [τ' ἀνόητα, ὄλα,

(403) Ἐορτὴ τοῦ Διὸς τὰ Διάσια, τελομένη Ἀνωσστηριῶνος ἢ φθίνοντος.

καὶ ἂν ὡς εὐγενέστερον τοῦτο φρονῆς, ὡς εἰς ἄξιον ἄν-
 [δρα ἀρμόζον,
 νὰ νικᾷ εἴτε πρᾶττη, ἢ σκέπτηται, ἢ μὲ τὰ ὄπλα
 [τῆς γλώσσης παλαίη.

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

415 ὦ! ἂν μόνον ψυχὴν μὲ ζητοῦν στερεᾶν, καὶ δυσκο-
 [λοκομήτριαν σκέψιν,
 κ' οἰκονόμον, ταλαίπωρον θέλουν κοιλιᾶν, εἰς τὸν δεῖ-
 [πνον θρουμβοχορτασμένην,
 μὴ σὲ μέλ', εἴμ' ἐδῶ, καὶ δι' ὄλα αὐτὰ δυνατὸς, νὰ

ΣΩΚΡΑΤΗΣ

[σφυροκοπανίζης.
 Αἴ! καὶ δὲν θὰ πιστεύης εἰς ἄλλον Θεὸν, ἐκτὸς ὅσα
 [ἡμεῖς θεωροῦμεν,
 τὰς Νεφέλας, τὸ Χάος, ποῦ βλέπεις αὐτὸ, καὶ τὴν
 [γλώσσαν ἀκόμη, τὰ τρία;

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

420 Οὔτε κἂν θὰ λαλήσω τοὺς ἄλλους ποτὲ, οὐδὲ ἂν καθ' ὁ-
 [δὸν τοὺς ἀπήντων
 οὔτε θέλω θυσίας προσφέρ' ἢ σπονδὰς, οὔτε λίβανον
 [θέλω τοῖς καύσει.

ΧΟΡΟΣ

Τί νὰ κάμωμεν θέλεις λοιπὸν διὰ σέ; Θάρρει, λέγε,
 [καὶ δὲν θ' ἀποτύχης,
 ἐπειδὴ καὶ τιμᾶς καὶ θαυμάζεις ἡμᾶς, καὶ ζητεῖς προ-
 [κοπήν ν' ἀποκτήσης.

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

ὦ δέσποινα, τοῦτο λοιπὸν ἀπὸ σᾶς ἀπαιτῶ τὸ μι-
 [κρὸν καὶ τὸ μόνον,
 425 εἰς τὸ λέγειν σταδίους ἐγὼ ἑκατὸν νὰ προτρέχω τῶν
 [ἄλλων Ἑλλήνων.

ΧΟΡΟΣ

Σοὶ χαρίζομεν τοῦτο καθὼς τὸ ζητεῖς, καὶ κἀνεὶς ἀπὸ
www.libtool.com.cn [σήμερον ἄλλος
 εἰς τὸν δῆμον προτείνων τὰς γνώμας του, σοῦ συνε-
 [χέστερον θέλει κερδίσει.

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

Μὴ μοὶ λέγετε γνώμας μεγάλας, ὦ! μή! Δι' αὐτὰς
 [δὲν μοὶ μέλει διόλου.
 Θέλω μόνον νὰ μάθω νὰ στρεψοδικῶ, νὰ γλυστρήσω
 [τὰ δάνεια θέλω.

ΧΟΡΟΣ

430 Θὰ σοὶ γίγη αὐτὸ ποῦ ποθεῖς, ἐπειδὴ δὲν ἐζήτησας
 [οὔτε τι μέγα.
 Ἄλλὰ τώρα μὲ θάρρος εἰς τούτους ἐδῶ τοὺς ἐμοὺς
 [λειτουργοὺς παραδόσου.

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

Θενὰ κάμ' ὡς μοὶ λέγετε. Εἴμ' εὐπειθής, ἐπειδὴ μὲ
 [πιέζ' ἡ ἀνάγκη,
 ἐξ αἰτίας τῶν ἵππων τῶν κοππατιῶν, καὶ τοῦ γάμου
 [ποῦ μ' ἔσθυσεν ὄλον.

Ἄς μ' ἐπάρουν, ἄς κάμουν ὡς θέλουν μ' ἐμέ.

435 Τοῖς ἀφήνω τὸ σῶμά μου, ἄς τὸ κτυποῦν,
 ἄς κρυώνη, ἄς καίεται ἢ ἄς πεινᾷ,
 ἄς διψᾷ, ἄς τὸ δαίρνουν νὰ γίγη ἀσχός
 νὰ τινάξω τὰ χρέη μου μόνον ζητῶ,
 κ' εἰς τοὺς ἄλλους ἀνθρώπους ἀνίσως φανῶ

(434) ~~~~~,~~~~~ (11)

~~~~~  
 ~~~~~,~~~~~ (4)

~~~~~  
 ~~~~~


ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

460 Ἄρά γε τοῦτο ἐγὼ
 θὰ τοῖδ' ἴδω ποτέ;

ΧΟΡΟΣ

Και πολλοὶ
 θεὰ κάθηνται πάντοτ' ἐκτὸς τῶν κλειστῶν
 θυρῶν σου,
 θέλοντες σὲ νὰ ἴδοῦν, καὶ μαζῆ σου εἰς λόγον νὰ ἔλθουν,
 κλήσεις καὶ δίκας ἀξίας πολλῶν
 465 ταλάντων
 νὰ σοὶ κοινώσουν ἐρχόμενοι, ὅπως σκεφθοῦν μετὰ σοῦ.
 (Πρὸς τὸν Σωκράτην)

Ἄλλὰ ἄρχισον σὺ προδιδάσκων τινὰ εἰς τὸν γέ-
 [ροντ' ἀφ' ὅσα θὰ μάθῃ·
 νὰ κινήσῃς ὀλίγον τὴν γνώμην αὐτοῦ, νὰ ἴδῃς κ' ἐξε-
 [τάσῃς τὸν νοῦν του.

ΣΩΚΡΑΤΗΣ

(Πρὸς τὸν Στρεψιάδην)
 Εἰπέ μοι τώρα σὺ λοιπὸν τὸν τρόπον σου,
 470 ὥστε γνωρίσας ποῖος εἶναι, μηχανὰς
 νεοφανεῖς νὰ φέρω ἐναντίον σου.

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

Θὰ μ' ἐκπολιορκήσῃς, διὰ τοὺς Θεοὺς;

ΣΩΚΡΑΤΗΣ

᾽Ω! ὄχι. Πλὴν ὀλίγον θέλω νὰ μ' εἰπῆς
 ἂν ἔχῃς μνήμην.

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

Μὰ τὸν Δία, καὶ διπλῆν.
 475 Μὲ χρεωστεῖ τις; ἐνθυμοῦμαι, καὶ πολὺ.
 Πλὴν χρεωστῶ τι; ὁ πτωχὸς, ξεχνῶ πολὺ.

ΣΩΚΡΑΤΗΣ

Ἄλλ' ἔχεις κλίσιν πρὸς τὸ λέγειν φυσικὴν;
www.libtool.com.cn ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

Πρὸς μὲν τὸ λέγειν, ὄχι, πρὸς τὸ παίρνειν, ναί.

ΣΩΚΡΑΤΗΣ

Καὶ πῶς λοιπὸν θὰ μάθης;

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

ὦ! πολὺ καλά.

ΣΩΚΡΑΤΗΣ

480 Περὶ τῶν μετεώρων ἔταν τι σοφὸν
 θὰ σ' εἰπῶ τώρα, νὰ τ' ἀρπάξης πρόσεξε.

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

Πῶς; τὴν σοφίαν θεὰ χάπτ' ὡσὰν σκυλί;

ΣΩΚΡΑΤΗΣ

Ἄνθρωπος εἶναι ἀμαθὴς καὶ βάρβτρος!
 Φοβοῦμαι, γέρον, ξύλον μὴ χρειάζεσαι.

485 Ἄν τις σὲ δεῖρη σὺ τί κάμνεις;

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

Δέρνομαι,

προσμέν' ὀλίγον, καὶ φωνάζω μάρτυρας,
 κ' ἀκόμη τι ὀλίγον, καὶ δικάζομαι.

ΣΩΚΡΑΤΗΣ

Τὸ φόρεμά σου βγάλε.

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

Τί! μὴ ἔσφαλα;

ΣΩΚΡΑΤΗΣ

Ἐδῶ εἶν' ἔθος νὰ ἐμβαίνωσι γυμνοί.

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

490 Διὰ νὰ κλέψω πλὴν ἐγὼ δὲν ἔρχομαι.

ΣΩΚΡΑΤΗΣ

Τί φλυαρεῖς; Ἐχδύσου.

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ (καταθέτων τὸν μανθῶνα)

Ἄλλ' εἰπέ μοι σὺ,
προθύμως ἀνμανθῶνα κ' εἴμ' ἐπιμελής,
θὰ ὁμοιάσω ποῖον ἐκ τῶν μαθητῶν;

ΣΩΚΡΑΤΗΣ

Τὸν Χαιρεφῶντα ὄλος ἀπαράλλακτος.

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

495 Ὁ ἄθλιος θὰ γίνω, φεῦ! ἡμιθανής!

ΣΩΚΡΑΤΗΣ

Μὴ φλυαρῆς, ἀλλ' ἔρχου, ἀκολούθει με,
ὀγρήγορα προπάτει.

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

Ἄλλὰ δός μοι πρὶν
μελόπητταν. Φοβοῦμαι, ὡς νὰ καταβῶ
ἀν εἰς τοῦ Τροφωνίου μοι ἐπρότεινες.

ΣΩΚΡΑΤΗΣ

500 Προχώρει· τί κυττάζεις; Εἶν' ἡ θύρ' αὐτή.

(Ἐμβαίνουσι ἀμφότεροι.)

ΧΟΡΟΣ

* Ἀπελθε ὄλος χαρὰ τῆς ἀνδρίας σου ἕνεκα ταύτης.
Εὖνουν τὴν τύχην εὐχομαι εἰς ὃν τινα εἰς γῆρας
ἦλθε βαθύ, πλὴν κ' ἐν αὐτῷ προστρίβεται
εἰς πράγματα νεώτερα ἢ κατ' αὐτὸν,
505 καὶ ἔξασκεῖ σοφίαν.

(494) Ἴδε στ. 105.

(498) Οἱ κατέρχόμενοι εἰς τὸ ἄντρον τοῦ Τροφωνίου εἰς Λεβαδίαν, ἔφερον
πλακοῦντα εἰς τὴν χεῖρα.

(501—505) ~~, ~~, ~~, ~~, ~~, ~~, ~,
~~, ~~, ~~, ~~, ~~, ~,
~~, ~~, ~~, ~,
~~, ~~, ~,
~~, ~,

[ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΑ ΡΑΓΚΑΒΗ — Τόμ. Ε']

- θεαται, ἀνυποκρίτως πρὸς ὑμᾶς θενά εἰπῶ
ἀληθείας, μὰ τὸν Βάκχον ὅστις με ἀνέθρεψεν.
 Οὔτω τώρα νὰ νικήσω καὶ νὰ σᾶς φανῶ σοφός,
 καθὼς θεωρῶν πῶς εἴσθε θεαταὶ φιλόκαλοι,
 510 καὶ αὐτὴ ἡ σοφωτέρα τῶν ἐμῶν κωμωδιῶν,
 νὰ γευθῆτε αὐτὴν πρῶτους σᾶς ἤξιώσα, ἀφ' οὗ
 τόσους μ' ἔδωσεν ἀγῶνας. Ὅμως ὑπὸ ἀμαθῶν,
 παρ' ἀξίαν ἐνικήθην. Ἦ ἀποδίδω δὲ εἰς σᾶς
 τοὺς σοφοὺς, δι' οὓς τοσαῦτα ἠγωνίσθην ἐργασθείς.
 515 Πάλιν πλὴν δὲν θὰ προδώσω σᾶς τοὺς ἀγαθοὺς ποτέ.
 Ὅταν ἄνδρες πρὸς οὓς χαίρω ὅτι ἀποτείνομαι,
 ἤρεσαν τὸν Σώφρονά μου πρὶν καὶ τὸν Φαυλόβιον,
 κ' ἐγὼ—ἤμην δὲ παρθένος, γένναν δὲν μ' ἐπέτρεπον,—
 τοὺς ἐξέθεσα, καὶ ἄλλη κόρη τοὺς ἀνέλαβε,
 520 σεῖς δ' ἐθρέψατε γενναίως κ' ἐπαιδεύσατε αὐτοὺς,
 ἀπὸ τότε ἐπιστεύθην ὅλος εἰς τὴν γνῶμην σας.

(506) Κυρίως τὸ μέτρον Εὐπολίδειον ἰσόστατον, τροχαϊκὸν καταληκτικὸν
 ---,---,--- | ---,---,---, καθ' ὃ θὰ ἦσαν οἱ στίχοι τοιοῦτοι:

Ἐλευθέρως, ὦ θεαταί, πρὸς ὑμᾶς θενά εἰπῶ
 ἀληθείας μὰ τὸν Θεόν, ὅστις με ἀνέθρεψεν.

Ἐπροτίμησα δὲ τὸ τούτω συγγενέστατον τροχαϊκὸν τετράμετρον καταλη-
 κτικὸν ---,---,--- | ---,---,---, ὃ ἐπίσης πολλὰκις χρῆται ὁ Ἀριστο-
 φάνης, ὡς ἁρμονικώτερον ὅταν ἀπλῶς ἀπαγγέλληται ἄνευ βοήθειας τῆς
 μουσικῆς.

(511) Αἱ Νεφέλαι ἐδιδάχθησαν τὸ πρῶτον ἐπὶ Ἰσάρχου ἄρχοντος, Ὀλ. 89,
 α', καὶ ἠττηθεῖσαι, ἀνταγωνιζομένων Κρατίνου καὶ Ἀμειψίου, ἀνεδιδάχθη-
 σαν αὖθις τὸ ἐπόμενον ἔτος, ἐπὶ ἄρχοντος Ἀμεινίου.

(517) Ἐπὶ Εὐκλείδου ἄρχοντος, Ὀλ. 88, β', ὁ Ἀριστοφάνης ἔδωκεν εἰς
 τὸ θέατρον τοὺς Διαταλαίς αὐτοῦ, ἐν οἷς παρίσταντο δύο πρόσωπα ὑπὸ
 τὴν ἑπωνυμίαν Σώφρων καὶ Καταπύγων. Ἐδίδαξε δ' αὐτοὺς οὐχ ὁ
 ἴδιος, μὴ ἔχων ἔτι τὴν ὑπὸ τοῦ νόμου πρὸς τοῦτο ὀρισμένην ἡλικίαν, ἀλλὰ
 διὰ Κλεωνίδου καὶ Καλλιστράτου, οἵτινες μετὰ ταῦτα ἦσαν οἱ συνήθεις ὑπο-
 κριταὶ του. Τούτους αἰνίττεται ἐν στίχ. 519.

Τώρα δὲ, ὡς ἡ Ἥλέκτρα, καὶ ἡ κωμῳδία μου
ἦλθε καὶ ζητεῖ νὰ εὕρη θεατὰς τόσον σοφοὺς,
καὶ θὰ τοὺς γνωρίσῃ, κόμην ἀδελφοῦ ἔαν ἰδῇ.

- 525 Καὶ ἰδέτε πόσον εἶναι σῶφρων, ἔταν πρῶτον μὲν
οὔτε ἦλθε μὲ βαμμένον κἄνεν δέρμα κρεμαστὸν,
παχὺ, κόκκινον εἰς τ' ἄκρα, τῶν παιδίων χλεύασμα·
οὔτε φαλακροὺς πειράζει, οὔτε σύρει κόρδακα,
οὔδ' ὁ γέρων ὅστις λέγει στίχους, μὲ τὴν βάρβδον του
- 530 δαίρνει, διὰ νὰ σκεπάσῃ ἀηδεῖς ἀστεισμούς·
οὔτε τρέχει μὲ λαμπάδας, οὔτε κράζ' Ἰοῦ ἰοῦ,
ἀλλ' εἰςἑαυτὴν καὶ μόνην κ' εἰς τοὺς στίχους της θαρῆει.
Οὔτ' ἐγὼ δὲ καμαρόνω, ὦν τοιοῦτος ποιητῆς,
οὔτε δις καὶ τρις εἰσάγων τὰ αὐτὰ σᾶς ἀπατῶ,
- 535 ἀλλ' ἰδέας πάντα νέας λέγω καὶ σοφίζομαι,
ποτὲ δύο τὰς ἰδίας, καὶ εὐστόχους ὄλας των·
ὅστις εἶχον μὲν βραπίσει μέγιστον τὸν Κλέωνα,
ἀφ' οὗ ἔπεσε δὲ, πλέον δὲν τὸν μετεπάτησα.
Εἰς αὐτοὺς δὲ δίδει μόλις ὁ Ὑπέρβολος λαβὴν,
- 540 ὀλονὲν τὸν κοπανίζουσι ὡς καὶ τὴν μητέρα του,
καὶ ὁ Εὐπολις μὲν πρῶτος παριστᾷ τὸν Μαρικᾶν,
διαστρέψας τοὺς Ἰπκείς μου, κάκιστα ὁ κάκιστος,

(522) Ὁ ἐν Κομφόροις τοῦ Αἰσχύλου ἡ Ἥλέκτρα γνωρίζει τὸν Ὀρέστην
ἐκ τῆς κόμης του, οὕτως ἡ κωμῳδία θὰ γνωρίσῃ τοὺς φίλους τῆς θεατᾶς.

(528) Κόρδαξ, χυδαία καὶ φορτικὴ ὄρχησις. Εἰς πάντα δὲ ταῦτα αἰνίττει-
ται ἄλλων ποιητῶν ἀσέμνους σκηνάς.

(537) Ὁ Κλέων ἀπέθανεν ἐπὶ Ἀμεινίου, καθ' ὃ ἔτος ἐδιδάχθησαν αἱ Νε-
φέλαι τὸ ἔ. Προσέβαλε δ' αὐτὸν ὁ Ἀριστοφάνης κυρίως ἐν τοῖς Ἰππεῦσι, δι-
δαχθεὶς πρὸ δύο ἔτων.

(539) Ὑπέρβολος, λυχνοποιὸς δημαγωγός.

(542) Παραπονεῖται κατὰ τοῦ κωμῳδοποιῦ Εὐπόλιδος, ὅτι ἐν τῇ κωμῳδίᾳ
αὐτοῦ τῷ Μαρικᾷ, ἐχοῦσθι ὡς ὑπόθεσιν τὸν Ὑπέρβολον, ἔκλεψε τοὺς Ἰπ-
κείς του.

γραίαν μέθυσον προσθέσας ὅπως σύρη κόρδακα,
 ἦν ὁ Φρύνιχος εἰσήξεν, ἦν τὸ κῆτος ἔτραγε·
 545 καὶ ὁ Ἑρμιππος κατόπι παριστᾷ Ἵπέρβολον
 κ' ἔλοι σήμερον, τίς πρῶτος, παίζουσι τὸν Ἵπέρβολον,
 τὰς εἰκόνας τῶν χελίων τῶν ἐμῶν μιμούμενοι.
 Ὅστις χαίρ' εἰς στίχους τούτων, ἄς μὴ χαίρ' εἰς τοὺς
 [ἐμούς.
 Ἄν μ' ἐμέ δ' εὐχαριστήσθε καὶ τὰς ἐφευρέσεις μου,
 550 εἰς τοὺς μεταγενεστέρους θὰ φανήτε φρόνιμοι.

Ἡμιχόριον Α'

Πρῶτον τὸν Δία τῶν Θεῶν
 ὕψιστον Ἄνακτα, καλῶ εἰς τὸν χορὸν τὸν μέγαν.
 Ἐπειτα δὲ τὸν πάλλοντα τὴν τρίαιναν,
 τὸν μοχλευτὴν τὸν ἄγριον γῆς καὶ πικρᾶς θαλάσσης,
 555 καὶ τὸν πατέρα ἡμῶν τὸν σεμνότατον,
 τὸν μεγαλῶνυμον πάντων τροφέα, αἰθέρα,
 καὶ τὸν διφροῦχον τὸν λαμπρὸν
 χύνοντ' ἀκτῖνας εἰς τὴν γῆν
 Θεὸν μέγαν παρὰ Θεοῖς
 560 μέγαν καὶ παρ' ἀνθρώποις.

(544) Φαίνεται ὅτι ὁ Εὐπολις εἶχεν εἰσαγάγει ἐν Μαρικῆ γραίαν Ἄνδρο μέδαν, εἴτε παρωδῶν δράμα τι τοῦ τραγικοῦ ποιητοῦ Φρυνίχου, ἢ μιμούμενος κωμῳδίαν τινα τοῦ ἡμιχόριου μεταγενεστέρου κωμῳδοποιῶ.

(545) Ὁ Ἑρμιππος, κωμῳδίας ποιητὴς καὶ αὐτὸς, ἔγραψεν Ἄρτοκώλιδα, ἐν αἷς κωμῳδαὶ τὸν Ἵπέρβολον.

(547) Ἐν Ἰππεῦσι (στ. 864) μετεχειρίσθη τὴν εἰκόνα τῶν χελίων.

(551—560)	— — — — —, — — — — —	— — — — —, — — — — —
	— — — — —, — — — — — — — — — —, — — — — —, (2 καὶ 4).	— — — — —, — — — — —
	— — — — —, — — — — —, — — — — —	— — — — —, — — — — —
	— — — — —, — — — — —, — — — — —	— — — — —, — — — — —
	— — — — —, — — — — —, — — — — —	— — — — —, — — — — —
	— — — — —, — — — — —	— — — — —, — — — — —

ΧΟΡΟΣ

- ὦ σοφοὶ ἀκροαταὶ μας, ἐδῶ δότε προσοχήν,
 ἐπειδὴ ἀδικημένοι προσκλαιόμεθα εἰς σᾶς.
 Τὰς Ἀθήνας ὠφελοῦμεν ὡς οὐδεὶς ἐκ τῶν Θεῶν,
 ὁμῶς μᾶς στερεῖτε μόνας καὶ σπονδῶν καὶ θυσιῶν,
 565 τὰς πιστὰς σας προστατρίας. Ὅταν ἐκστρατεύητε
 ἀπροσκέπτως, σᾶς βροντῶμεν ἢ σᾶς ψιχαλίζομεν
 ἔταν δὲ τὸν Παφλαγῶνα θεομπαίκτην τομαρᾶν
 στρατηγὸν εἶχετ' ἐκλέξει, τὰς ὄφρυς σουφρόναμεν,
 κ' ἐχαλνούσαμεν τὸν κόσμον, καὶ ἐβρόντα κ' ἤστραπτε,
 570 κ' ἡ σελήνη τὰς ὁδοὺς τῆς ἄφηνε, κ' ὁ ἥλιος
 τὸ φυτίλι τοῦ ἀμέσως ἐκρυπτεν ὀπίσω τοῦ,
 κ' ἔλεγε πῶς δὲν θὰ φέξῃ ἂν ὁ Κλέων στρατηγῆ.
 Τὸν ἐκλέξατε σεῖς ὁμῶς, ἐπειδὴ, ὡς λέγεται,
 ἀπὸ ἀπερισκεψίαν πάσχ' ἡ πόλις, κ' οἱ Θεοὶ
 575 ὄσα σφάλλετε σεῖς, ὄλα εἰς καλὸν πῶς τὰ γυρνοῦν.
 Καὶ αὐτὸ πλὴν νὰ σᾶς γίνῃ ἡμπορεῖ ὠφέλιμον.
 Ἄν τὸν Κλέωνα τὸν γλάρον διὰ δῶρα καὶ κλοπὴν
 συλλαβόντες, εἰς τὸ ξύλον τὸν λαιμόν τοῦ σφίξετε,
 καθὼς ἄλλοτε καὶ τῶρα, ἂν καὶ ἐλανθάσθητε,
 580 θὰ στραφῆ τὸ λάθος πάλιν πρὸς καλὸν τῆς πόλεως.

Ἦμιχόριον Β'

ΑΝΤΙΣΤΡΟΦΗ

Πρὸς με, ὦ ἀναξ Δῆλιε,
 Φοῖβε, Κυνθίας ἔφορε, ὑψικεράτου πέτρας.

(561) Τροχαῖκοι τετράμετροι καταληκτικοί.

(567) Τὸν Κλέωνα, ὃν πολλαχοῦ ὀβριζει ὡς βυρσοδέφην, καὶ τὸν ὀνομάζει Παφλαγῶνα, ὡς φλύαρον, φ α φ λ α τ ᾶ ν. Ταῦτα δὲ ἦσαν γεγραμμένα ἐν ταῖς πρώταις Νεφέλαις, ζῶντος ἐτι τοῦ Κλέωνος.

(581—590) Τὸ μέτρον ὡς στ. 551 κτλ.

(582) Κυνθία πέτρα, ὄρος τῆς Δήλου. Ὁ στίχος ἐκ τοῦ Πινδάρου.

Ἔτι δὲ σὺ ἢ ἔχουσα οἶκον χρυσοῦν
 ἐν τῇ Ἐφέσῳ, ὅπου σὲ κόραι Λυδῶν τιμῶσι.
 585 **Κὴ ἡμετέρα Θεὰ ἢ ἐγχώριος,**
 αἰγιδοφόρε σεπτὴ Ἀθηναῖα, πολιούχε,
 κ' ὁ Παρνασσίαν κατοικῶν
 πέτραν, κ' ἐκεῖ δαδοφορῶν
 εἰς Δελφιδῶν βακχῶν χορὸν,
 590 ὦ φιλόκωμε Βάκχε.

ΧΟΡΟΣ

Ὅταν εἶχαμεν κινήσει πρὸς ἐδῶ νὰ ἔλθωμεν,
 μᾶς ἀπήντησ' ἡ σελήνη, καὶ παρήγγειλεν αὐτά·
 Πρῶτον μὲν τοὺς Ἀθηναίους καὶ συμμάχους χαιρετᾷ·
 ἔπειτα θυμόνει, λέγει, κακὰ πάσχουσ' ἀπὸ σᾶς,
 595 ἐν ᾧ σᾶς οὐχὶ μὲ λόγους, φανερὰ σᾶς ὠφελεῖ.
 Πρῶτον εἰς κηρὶ τὸν μῆνα κέρδος διδ' ὑπὲρ δραχμῆν,
 ὥστε λέγετε τὸ βράδυ ὄλοι, ἔταν ἔγαινήτέ,
 « Παῖ, δαδι μὴν ἀγοράζης· τὸ φεγγάρ' εἶναι λαμπρόν. »
 Ἐπειτα κ' εἰς ἄλλα λέγει σᾶς συνδράμει, ἀλλὰ σεις
 600 τὰς ἡμέρας χωρὶς τάξιν ἄνω κάτω φέρετε.
 Δι' αὐτὸ τὴν φοβερίζουν οἱ Θεοὶ ἐκάστοτε,
 ἔταν δειπνοῦ στερηθῶσι, κ' ἐπιστρέφωσ' οἴκαδα
 δίχως ἑορτῆς, ὡς θέλει ἡ σειρά τῶν ἡμερῶν.
 Ὅταν δὲ καιρὸς θυσίας, κρῖνστε, στρεβλώνετε.
 605 Ὅταν δ' ἄλλοτε πενθοῦντες οἱ Θεοὶ νηστεύωμεν,

(584) Ἡ Ἐφεσος κατ' ἀρχὰς ἀνῆκε τῇ Λυδίᾳ.

(587—590) Ἐκ τῆς Ὑψιπύλης τοῦ Εὐριπίδου. Ὁ Διόνυσος ἐτιμᾶτο ἐν Παρνασσῷ, ἀφ' οὗτο ἐφόνευσαν αὐτόν· μετὰ Μαινάδων τὸν Πενθέα.

(600) Ἐνεκα τοῦ ἀτάκτου ἡμερολογίου. Ὅλγιστ' ἔτη πρὶν ὁ ἀστρονόμος Μέτων εἶγεν εἰσαγάγει τὸν χρυσοῦν κληθέντα κύκλον τῆς ἑνεακαιδεκατημέρας, μεταβαλόντά τὴν τάξιν τῶν ἐμβολίων μηνῶν καὶ ἐτῶν.

ἢ διὰ τὸν Σαρπηδόνα ἢ διὰ τὸν Μέμνονα,
 ἔχετε σπονδάς, γελᾶτε. Πλὴν ἐφέτος δι' αὐτὸ
 ὡς ἐκλέχθ' Ἱερομνήμων δ' Ὑπέρβολος, ἡμεῖς
 τῷ ἠρπάσαμεν τὸ στέμμα. Ἴσως μᾶθ' εἰς τὸ ἐξῆς
 610 νὰ μετρᾷ μὲ τὴν σελήνην τὰς ἡμέρας τῆς ζωῆς.

ΣΩΚΡΑΤΗΣ, ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ, ΧΟΡΟΣ

ΣΩΚΡΑΤΗΣ (ἔξερχόμενος τῆς οἰκίας)

Μὰ τὸ χάος, τὸν ἀέρα, τὴν ἀναπνοὴν,
 ποτὲ δὲν εἶδα ἄλλον τόσον βάναυσον,
 τόσον χονδρὸν κ' εὐήθη κ' ἐπιλήσιμονα,
 ὅστις προσέχων εἰς μικρολογήματα,
 615 πρὶν ἢ τὰ μάθη τὰ ξεχνᾷ. Καὶ οὕτω πλὴν
 τὸν κράζω ἔξω εἰς τὰς θύρας, πρὸς τὸ φῶς.
 Τὴν κλίνην πάρε, Στρεψιάδη, κ' ἔβγα ἴδω.

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

Δὲν μὲ ἀφήνουν, τὴν κρατοῦν οἱ κοριαί.

ΣΩΚΡΑΤΗΣ

*Ἄφες τὴν κάτω τῶρα. Πρόσεχε.

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

Ἰδού.

ΣΩΚΡΑΤΗΣ

620 Νὰ πρωτομάθης τῶρα τί ἐπιθυμεῖς

(606) Σαρπηδὼν καὶ Μέμνων, υἱοὶ τοῦ Διὸς, φονευθέντες ἐν Τροίᾳ. Οἱ Θεοὶ ἐπένθουν δι' αὐτούς.

(608) Εἰς τὸ Ἀμφικτυονικὸν συνέδριον, συνερχόμενον ἐτησίως, τὸ μὲν θέρος εἰς Δελφοὺς, τὸ δὲ φθινόπωρον εἰς Θερμοπύλας, δώδεκα πόλεις τῆς Ἑλλάδος ἐπεμπον ἀνὰ δύο ἐπιτρόπους, ὧν ὁ μὲν ἑκαλεῖτο Πυλαγόρας καὶ ὁ ἕτερος Ἱερομνήμων. Κατὰ τὸ ἔτος ἐκεῖνο ἐπεψαν τὸν λυχνοποιὸν καὶ δημαγωγὸν Ὑπέρβολον. Φαίνεται δὲ ὅτι ἐπιστρέφοντα, ὀλίγας πιθανῶς ἡμέρας πρὸ τῆς περατώσεως τῶν Νεφελῶν, ὁ ἄνεμος τῷ ἠρπασε τὸν θάφνινον στέφανόν του, ὃν ἐφόρει ὡς ἐμβλημα τῆς ἀποστολῆς του.

ἐξ ὧν πρὶν δὲν εἶχες διδαχθῆ; Εἰπέ
τί θέλεις; περὶ μέτρων, στίχων ἢ ῥυθμῶν;

www.libtool.com.gr ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

Περὶ τῶν μέτρων, μάλιστα. Πρὸ ἡμερῶν
χοϊνικας δύο μ' ἔκοψεν ὁ ἀλευρᾶς.

ΣΩΚΡΑΤΗΣ

625 *Ἄλλο σοὶ λέγω. Ποῖον μέτρον κάλλιστον,
τὸ τρίμετρον ἢ εἶναι τὸ τετράμετρον;

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

Νομίζω, τοῦ μεδίμνου τὸ δωδέκατον.

ΣΩΚΡΑΤΗΣ

Παραλαλεῖς, ὦ ἄνερ.

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

Αἶ! τί στοίχημα
δωδέκατον πῶς εἶναι τὸ τετράμετρον.

ΣΩΚΡΑΤΗΣ

630 Κατὰ κοράκων! Εἶσαι χονδροκέφαλος!
Πλὴν τοὺς ῥυθμοὺς ταχέως θά ἐμάνθανες.

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

Τί μ' ὠφελοῦν; μὲ δίδουν οἱ ῥυθμοὶ ψωμί;

ΣΩΚΡΑΤΗΣ

Κομφὸν σὲ κάμνουν εἰς τὰς συναναστροφάς,
καὶ σὲ διδάσκουν ποῖος τῶν ῥυθμῶν χωρεῖ

635 κατὰ πολεμικὸν ἢ κατὰ δάκτυλον.

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

*Ω! ναί, ἡξεύρω κατὰ δάκτυλον.

(629) Ὁ μεδίμνος εἶχε χοϊνικας 48. Τοῦτου λοιπὸν τὸ δωδέκατον εἶχε χοϊνικας 4, δι' ὅ τὸ λέγει τετράμετρον.

(635) Πολεμικὸς (ἔνοπλος) ῥυθμὸς πρὸς ὃν ἐχώρευον ἐνόπλιος. Συνέτακτο ἐκ δύο δακτύλων καὶ ἐνὸς σπονδείου.

ΣΩΚΡΑΤΗΣ

Εἰπέ.

www.libtool.com.cn
ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

Και ποῖος ἄλλος παρ' αὐτὸν τὸν δάκτυλον;
Παιδι δὲ ἔταν ἤμην ἄλλοτε, αὐτός.

ΣΩΚΡΑΤΗΣ

Βάναυσος εἶσαι καὶ χονδρός.

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

Μωρ' ἀπ' αὐτὰ

640 κἀνὲν νὰ μάθω δὲν ζητῶ.

ΣΩΚΡΑΤΗΣ

Αἶ! τί λοιπόν;

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

Τῶν δύο λόγων τίς ὁ ἀδικώτατος.

ΣΩΚΡΑΤΗΣ

Ἄλλὰ νὰ μάθῃς ἄλλα πρέπει πρὸ αὐτοῦ.

Τῶν τετραπόδων ποῖα εἶν' ἀρσενικά;

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

Τ' ἀρσενικά ἤξεύρω, δὲν παραφρονῶ.

645 κριὸς καὶ ταῦρος, τράγος, σκύλος, αἰετός.

ΣΩΚΡΑΤΗΣ

Τὸ βλέπεις τώρα ὅτι καὶ τὴν θηλυκὴν

αἰετὸν λέγεις ὅπως τὸν ἀρσενικόν.

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

Πῶς τοῦτο;

ΣΩΚΡΑΤΗΣ

Λέγεις αἰετὸν καὶ αἰετόν.

(647) Ἐντὶ αὐτοῦ εἰς τὸ ἀρχαῖον ἔχει ἀλεκτροῦν, μὴ λεγόμενον καὶ θηλυκῶς σήμερον.

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

Ναι, μὰ τὸν Ποσειδῶνα. Πῶς νὰ τὸν εἰπῶ;
www.libtool.com.cn ΣΩΚΡΑΤΗΣ

650 Πῶς; ἀετῖναν, καὶ ἐκεῖνον ἀετόν.

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

Μὰ τὸν ἄερα, εὐγε. Ἀετῖναν! ναί.
 Θενὰ γεμίσω δι' αὐτὸ τὸ δίδαγμα
 ἀπὸ ἀλευρι ὀλην σου τὴν κάρδοπον.

ΣΩΚΡΑΤΗΣ

Ἴδου καὶ πάλιν ποῦ τὴν λέγεις κάρδοπον,
 655 ἀρσενικὴν, καὶ εἶναι θηλυκὴ.

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

Ἐγὼ
 ἀρσενικὴν τὴν εἶπα κάρδοπον;

ΣΩΚΡΑΤΗΣ

Ναί, σύ·
 ὡς λέγεις τὸν Κλεώνυμον.

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

ᾠ! πῶς; εἰπέ.

ΣΩΚΡΑΤΗΣ

Τὸ αὐτὸ εἶναι κάρδοπος, Κλεώνυμος.

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

Πλὴν κάρδοπον δὲν εἶχεν ὁ Κλεώνυμος·
 660 εἰς τὸ γουδί του ζύμωνε τὸ στρογγυλόν.
 Λοιπὸν πῶς πρέπει τοῦ λοιποῦ νὰ λέγω;

ΣΩΚΡΑΤΗΣ

Πῶς;

Αἶ! τὴν καρδόπην, τὴν Σωστράτην ὡς καλεῖς.

(653) Κάρδοπος, εἶδος σάφης τῶν ἀρτοποιῶν, ζυμωταριά.

(657) Κλεώνυμος, ἴδ. στ. 348.

(662) Σωστράτης, ὡς θηλυδρίας κατηγορούμενος ὁ Σώστρατος, ἴσως ὁ ἐπὶ τῶν λ' συκοφάντης, περὶ οὗ ὁ Λυσίας, Θ, 13.

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

Ἄ! τὴν καρδόπην, θηλυκὴν.

www.libtool.com.cn

ΣΩΚΡΑΤΗΣ

Ὅρθότατα.

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

Τὸ ἐννοῶ. Καρδόπη, Κλεωνύμη. Ναί.

ΣΩΚΡΑΤΗΣ

665 Ἀκόμη θενὰ μάθης, τὰ ὀνόματα
τ' ἀρσενικά τί εἶναι καὶ τὰ θηλυκά.

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

Τὰ θηλυκά γνωρίζω.

ΣΩΚΡΑΤΗΣ

Λέγε.

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

Φίλινα,
καὶ Κλειταγόρα, Δημητρία, Λύσιλλα.

ΣΩΚΡΑΤΗΣ

Ἄρσενικά δε;

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

Μύρια· Φιλόξενος,

670 καὶ Μελησίας, Ἀμυνίας καὶ λοιπά.

ΣΩΚΡΑΤΗΣ

Ἄνόητε, δὲν εἶναι ταῦτ' ἀρσενικά.

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

Δὲν τὰ φρονεῖτε σεῖς ἀρσενικά;

ΣΩΚΡΑΤΗΣ

Ποσῶς.

Τὸν Ἀμυνίαν ἀπαντῶν, πῶς τὸν καλεῖς;

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

Πῶς; Κράζω ἔλα, Ἀμυνία, ἔλα ἴδω.

690

φρενός ιδέαν, καὶ γλυκὺς
ὑπνος ἀπέστω σου μακράν.

www.libtool.com.cn

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

Ἄττατατὰ, ἀττατατὰ!

ΧΟΡΟΣ

Τί πάσχεις; τί κάμνεις;

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

695

Ἐχάθην, ὁ πτωχός! Ἀπὸ τὴν κλίνην μου
προβάλλουν, μὲ δαγκάνουν οἱ Κορίνθιοι,

καὶ τὰ πλευρά μου σχίζουσι,

καὶ τὴν ψυχὴν μου πίνουσι,

καὶ μ' ἐκριζώνουν τὰ νεφρά,

τὴν ἔδραν μ' ἀνασκάπτουσι,

καὶ μ' ἀφανίζουν.

ΧΟΡΟΣ

700 Μὴ δὰ κλαίεσαι τώρα βαρέως καὶ σύ.

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

Καὶ πῶς, ὅταν πάγη τὸ ἔχειν μου, φεῦ!

ὅταν πάγουν αἱ ὀψεις μου, πάγ' ἡ ψυχὴ,

ὅταν πάγουν τὰ σάνδαλα, κ' ἔτι ἐκτὸς

δλων τούτων, κ' ἐγὼ εἰς φρουρὰν τραγουδῶν,

705 παρ' ὀλίγον νὰ πάγ' ὡς ἐκεῖνα.

ΣΩΚΡΑΤΗΣ

Αἶ, σὺ τί κάμνεις; πῶς; δὲν σκέπτεσαι;

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

Ἐγώ;

ναί, μὰ τὸν Ποσειδῶνα.

(694) Κορίνθιοι, ἀντὶ χοριοί. Οἱ Κορίνθιοι διέκειντο τότε ἐχθρικῶς πρὸς Ἀθηναίους.

(704) Εἰς τὸ ἀρχαῖον παίζει παράγων τὸ φ ρ ο ὕ δ ο ν ἐκ τοῦ φ ρ ο υ ρ ᾤ ᾤ θων. Εἰς τὴν μετάφρασιν δὲν ἦν δυνατὴ ἡ μίμησις τούτου.

ΣΩΚΡΑΤΗΣ

Καὶ ἐσχέφθης τί;

www.libtool.com.cn ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

Ἄν θὰ μ' ἀφήσουν τίποτε οἱ κοριοί.

ΣΩΚΡΑΤΗΣ

ᾠ νὰ χαθῆς!

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

Τί λέγεις, καλέ; ἄθηκα.

ΣΩΚΡΑΤΗΣ

710 Μὴ ἀποκάμνης· κάθησε κουκουλωτός.
 Νὰ εὕρης πρέπει τρόπους ἀφαιρετικούς,
 καὶ πανουργίας.

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

Τίς θὰ μὲ σκεπάσῃ, φεῦ!

μὲ προβειὰς ιδέας ἀφαιρετικῆς;

ΣΩΚΡΑΤΗΣ

Ἐκεῖ τί κάμνει πάλιν ἄς ἰδῶ αὐτός.

715 Αἰ σὺ! Κοιμᾶσαι;

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

Μὰ τὸν Φοῖβον παντελῶς.

ΣΩΚΡΑΤΗΣ

Ἡῦρές τι;

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

ᾠχι, μὰ τὸν Δία.

ΣΩΚΡΑΤΗΣ

Τίποτε;

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

Τίποτε ἄλλο πλὴν αὐτοῦ ὁποῦ κρατῶ.

ΣΩΚΡΑΤΗΣ

Κουκουλωμένος νὰ σκεφθῆς δὲν κάθεσαι;

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

Πλήν περὶ τίνος; Σὺ εἶπέ με, Σώκρατες.

www.sokratēs.com.cn

720 Τί θέλεις μάλλον εὔρε σὺ καὶ λέγε με.

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

Ἐγὼ τί θέλω μυριάκις ἤκουσας·
περὶ τῶν τόκων, πῶς ποτὲ νὰ μὴ δοθοῦν.

ΣΩΚΡΑΤΗΣ

Σκεπάσου τώρα, καὶ τὸν νοῦν σου τρίψλον
λεπτύνας, μικρολόγει, καὶ τὰ πράγματα
725 διαιρῶν, σκέπτου ἀκριβῶς.

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

ᾧ δυστυχῆς!

ΣΩΚΡΑΤΗΣ

Σιώπα· ἂν τις σκέψῃς σὲ στενοχωρῆ,
παραίτει την, καὶ ἄλιν ἔπειτα τὸν νοῦν
εἰς τὴν ἰδίαν κίνησον καὶ κλεισέ την.

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

Σωκρατουδάκι φίλτατον.

ΣΩΚΡΑΤΗΣ

Τί, γέρον μου;

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

730 Εὐρῆκα τόκου γνώμην ἀφαιρετικήν.

ΣΩΚΡΑΤΗΣ

Ἄς τὴν ἰδῶμεν.

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

Θέλω νὰ μ' εἰπῆς.

ΣΩΚΡΑΤΗΣ

Τὸ τί;

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

Ἄν ἀγοράσω μάγισσαν Θεσσαλικήν,
 καὶ καταβάσω τὴν σελήνην, κ' ἔπειτα
 τὴν κατακλείσω ἐντὸς θήκης στρογγυλῆς,
 735 ὡσάν καθρέπτῃν, καὶ μαζῆ μου τὴν κρατῶ.

ΣΩΚΡΑΤΗΣ

Καὶ ὄλον τοῦτο τί θά σ' ὠφελήσῃ;

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

Τί;

ἂν ἡ σελήνη πλέον δὲν ἀνέτελλε,
 τοὺς τόκους δὲν θά εἶχον νὰ πληρώνω.

ΣΩΚΡΑΤΗΣ

Πῶς;

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

Διότ' οἱ τόκοι κατὰ μῆνα δίδονται.

ΣΩΚΡΑΤΗΣ

740 Καλά. Πλὴν ἄλλο σοὶ προβάλλω νόστιμον.
 Ἐὰν σ' ἐνάξουν διὰ πέντε τάλαντα,
 πῶς θ' ἀποφύγῃς, λέγε μοι, τὴν ἀγωγὴν;

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

Πῶς; πῶς; ὦ! δὲν ἤξεύρω. Στάσῃ νὰ σκεφθῶ.

ΣΩΚΡΑΤΗΣ

Μὴ στρίπτῃς πάντα περὶ σὲ τὴν γνώμην σου.

745 Εἰς τὸν ἀέρα ἄφες νὰ πετᾷ ὁ νοῦς,
 ὡς ζῆνα ποῦ δεμένῃν ἡ κλωστή κρατεῖ.

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

Τῆς δίκης σοφωτάτην ἤρ' ἀποφυγὴν.

Θὰ τὴν ἐγκρίνης βέβαια.

(732) Αἱ Θεσσαλαὶ μάγισσαι ἐκαυχῶντο ὅτι δι' ἐμφθῶν κατεδίβαζον τὴν σελήνην.

ΣΩΚΡΑΤΗΣ

Τίς εἶν' αὐτή;

www.σΤΡΕΨΙΑΔΗΣ.m.cn

750 Εἰς τοὺς φαρμακοπώλας εἶδες ἄφευκτα
τὴν πέτραν τὴν ὠραίαν, τὴν διαφανῆ,
ἣτις τὸ πῦρ ἀνάπτει;

ΣΩΚΡΑΤΗΣ

Τί; τὸ ὑαλί;

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

Ναί, μάλιστα.

ΣΩΚΡΑΤΗΣ

Τί τότε;

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

Ἐχων ἂν αὐτὴν,
ὁ Γραμματεὺς ὡς γράφει τὴν ἀπόφασιν,
σταθῶ μακρὰν ὀλίγον πρὸς τὸν ἥλιον,
755 καὶ ἀναλύσω τῆς γραφῆς τὰ γράμματα. . .

ΣΩΚΡΑΤΗΣ

Σοφὸν τῷ ὄντι, μὰ τὰς Χάριτας!

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

Χαρά!

Μοὶ διεγράφη δίκη πεντατάλαντος!

ΣΩΚΡΑΤΗΣ

Ὅγλήγορα καὶ τοῦτο ἄρπαξε.

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

Τὸ τί;

(751) Ὁ ὕελος ἦν ἔτι σπάνιος εἰς Ἀθήνας, καὶ μόνον παρὰ φαρμακοπώ-
λαις εἰρίσκετο.

(755) Ἐγγραφα ἐν τοῖς δικαστηρίοις ἐπὶ κεκρωμένων πινάκων.

(757) Τὸ τάλαντον=6000 δραχμαῖς.

[ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΑ ΡΑΓΚΑΒΗ — Τόμ. Ε']

ΣΩΚΡΑΤΗΣ

Πῶς καταδίκης νὰ σωθῆς δικαστικῆς,
760 ~~διὰ μαρτύρων ἔλλειψιν~~, κρινόμενος.

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

Μικρὸν τὸ πρᾶγμα! Εὐκόλον!

ΣΩΚΡΑΤΗΣ

Εἰπέ.

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

Ἴδού.

Ἐνῶ οἱ ἄλλοι κρίνονται, καὶ πρὶν κληθῆ
ἡ δίκη μου, ἂν τρέξω καὶ ἂν κρεμασθῶ.

ΣΩΚΡΑΤΗΣ

Αἰ! φλυαρεῖς!

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

Διόλου. Τίς, μὰ τοὺς Θεοὺς,
765 θενὰ μ' ἐνάξῃ διὰ νὰ κριθῶ νεκρός;

ΣΩΚΡΑΤΗΣ

Ληρεῖς, κρημνίσου. Δὲν σὲ θέλω μαθητήν.

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

Διατί; ὄχι, πρὸς Θεῶν, ὦ Σώκρατες.

ΣΩΚΡΑΤΗΣ

Πλὴν λησμονεῖς ἀμέσως δ, τι ἔμαθες.

Τ' ἦτον, εἶπέ, τὸ πρῶτον ποῦ σ' ἐδίδαξα;

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

770 Τ' ἦτον τὸ πρῶτον; τί τὸ πρῶτον; νὰ ἰδῶ.

Τ' ἦτον ἐκείνη ποῦ ζυμόνομεν ψωμί;

ᾠ! ὦ! τί ἦτον;

ΣΩΚΡΑΤΗΣ

Σύρε εἰς τοὺς κόρακας,
ὦ ξεχασμένον, ἀμαθὲς γερόντιον.

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

- 775 ὦ! τί θά γίνω; θά χαθῶ ὁ δυστυχής!
 Δὲν ἐδιδάχθην τὰ γλωσσογυρίσματα.
 Νεφέλαι, σεῖς καλὸν τι συμβουλεύσατε.

ΧΟΡΟΣ

Ἡμεῖς μὲν, ὦ πρεσβύτα, συμβουλεύομεν
 υἱὸν τινα ἂν ἔχῃς καὶ ἀνέθρεψας,
 αὐτὸν νὰ στείλῃς ἀντὶ σοῦ νὰ διδαχθῇ.

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

- 780 Υἱὸν μὲν ἔχω καὶ καλὸν καὶ ἄξιον,
 νὰ μάθῃ πλὴν δὲν θέλει. Τί νὰ κάμω ἴγώ;

ΧΟΡΟΣ

Καὶ τὸν ἀφήσεις;

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

- Εἶν' ἀκμαῖος κ' εὐρωστος,
 κ' ἀπὸ Κοισύρας πετακτὰς κατάγεται.
 Πηγαίνω νὰ τὸν φέρω. Ἄν δὲν θέλῃ δέ,
 785 θά τὸν διώξω ἀφευκτα τοῦ οἴκου μου.

(Πρὸς τὸν Σωκράτην)

Ἄλλὰ ὀλίγον ἔμβα καὶ περίμεινε.

ΧΟΡΟΣ

- Τάχα νοεῖς πόσα καλὰ
 θά λάβῃς ἐξ αἰτίας
 ἡμῶν καὶ μόνων;
 790 Εἶν' ἔτοιμος ὄλα αὐτὸς
 νὰ πράττῃ ὡς κελεύεις.

(783) Ἔδ. στ. 49.

(786) Ἴσως ὁ στίχος οὗτος κακῶς προστέθη ἐνταῦθα ἐκ στ. 826.

(787) Ἀντιστροφή, ἧς οἱ 7 πρῶτοι στίχοι ἔχουσι τὸν ῥυθμὸν τῶν ἀντιστοιχῶν τῆς στροφῆς στ. 684—690.

Τὸν ἄνδρα μὲ τὴν πετριάν,
 τὸν ξεπαρμένον φανερώς
 γνώρισε σὺ, κ' ὅ,τ' ἤμπορεῖς γλύψον αὐτοῦ.
 795 Ἐπειδὴ ταχέως περνοῦν
 τὰ τοιαῦτα στρεφόμεν' ἄλλως.

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ, ΦΕΙΔΙΠΠΙΑΔΗΣ, ΣΩΚΡΑΤΗΣ

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

Ἐδῶ, μὰ τὴν ὀμίχλην, δὲν θὰ κάθῃσαι
 τοὺς Μεγακλέους στήλους πήγαινε νὰ τρῶς.

ΦΕΙΔΙΠΠΙΑΔΗΣ

Τί ἔχεις, καλὲ πάτερ, καὶ τί ἔπαθες;
 800 Τὰ ἔχασες, μὰ Δία τὸν Ὀλύμπιον!

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

Ἴδου, ἰδου, τὸν Δία! ὦ ἀνόητος!
 μέγας τόσος, νὰ θαρρῆ πῶς εἶναι Ζεὺς!

ΦΕΙΔΙΠΠΙΑΔΗΣ

Καὶ τί γελαῖς εἰς τοῦτο;

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

Ἐνθυμούμενος
 παιδί πῶς εἶσαι, καὶ ξαναμωράθηκες.
 805 Πλὴν ἔλα νὰ σὲ μάθω περισσότερα,
 ποῦ νὰ τ' ἀκούσης καὶ νὰ γίνῃς ἄνθρωπος.
 Ἄλλ' εἰς κἀνένα, κῦτταξε, μὴ τὰ εἰπῆς.

ΦΕΙΔΙΠΠΙΑΔΗΣ

Καλὰ, τί εἶναι;

(794—6) ~~~, ~~~, ~~~

~~, ~~, ~~

~~, ~~, ~~

(798) Ἰδ. στ. 47.

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

Μὰ τὸν Δία ὤμοσες;

www.libtool.com.cn
ΦΕΙΔΙΠΠΙΔΗΣ

Ναί.

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

810 Βλέπεις πόσον εἶν' ἡ μάθησις καλή;
Ἦ Φειδιππίδη, δὲν ὑπάρχει Ζεὺς.

ΦΕΙΔΙΠΠΙΔΗΣ

Ἄλλά;

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

Αὐτὸν ἐξώσας, κυβερναῖ ὁ στρόβιλος.

ΦΕΙΔΙΠΠΙΔΗΣ

Παραλαεῖς!

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

Εἶν' οὕτω.

ΦΕΙΔΙΠΠΙΔΗΣ

Καὶ τὸ λέγει τίς;

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

Ἄ Μήλιος Σωκράτης καὶ ὁ Χαιρεφῶν,
ὅστις γνωρίζει τὰ ψυλλοπηδήματα.

ΦΕΙΔΙΠΠΙΔΗΣ

815 Καὶ σὺ δὲ τόσον, πάτερ, ἐτρελλάθηκες,
κ' εἰς σαλευμένους πείθεσαι;

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

Λάλει καλά.

Μὴ κατηγορεῖ ἀνδρας τέχνην ἔχοντας

(811) Κατὰ φιλοσοφικὴν δὴθεν ἀῖρεσιν, ὅτι τὸ πᾶν παρήχθη ἐκ στροβιλωδους κινήσεως ἐν τῷ χάει. Ἀπέβλεπε δὲ πιθανῶς ὁ Ἀριστοφάνης καὶ εἰς λογοπαίγνιον μεταξὺ τοῦ Δίνου καὶ Διός.

(813) Μήλιον λέγει τὸν Σωκράτην, διότι ὁ Διαγόρας, ὅστις ἦν Μήλιος, κατηγορεῖτο ὡς ἄθεος.

καὶ νοῦν. Ἐκ φειδωλίας τίνα ἐξ αὐτῶν
 νὰ ξυρισθῆ ποτ' εἶδες ἢ ν' ἀλείφηται,
 820 ἢ εἰς λουτρόν νὰ ἔλθῃ νὰ λουσθῆ; Σὺ δὲ
 τὸ βίος μου μὲ λούεις, ὡς ν' ἀπέθανα·
 πλὴν νὰ σπουδάσης ἔλα γρήγορ' ἀντ' ἐμοῦ.

ΦΕΙΔΙΠΠΙΔΗΣ

Καὶ παρ' ἐκείνων τί καλὸν θὰ μάθωμεν;

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

Τῶ ὄντι; Ὅ,τι εἶναι εἰς τὴν γῆν σοφόν.
 825 Χονδρὸς πῶς εἶσαι θὰ γνωρίσης κ' ἀμαθής.
 Πλὴν στάσου, καὶ ὀλίγον πρόσμενέ μ' ἐδώ.
 (Ἐξέρχεται)

ΦΕΙΔΙΠΠΙΔΗΣ

ὦ! τί νὰ γίνω; Ὁ πατῆρ παραφρονεῖ!
 Νὰ τὸν ἐνάξω ὡς μὲ σαλευμένον νοῦν;
 Εἰς νεκροθάπτας νὰ εἰπῶ τὴν τρέλλαν του;

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

(Ἐπιστρέφει ἔχων πετεινὸν καὶ ὄρνιθα εἰς τὰς χεῖρας)

830 Εἰπέ μοι, τοῦτον πῶς τὸν λέγεις; νὰ ἰδῶ.

ΦΕΙΔΙΠΠΙΔΗΣ

Πετεινόν.

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

Εὐγε, πετεινόν κ' αὐτὴν ἐδώ;

ΦΕΙΔΙΠΠΙΔΗΣ

Αἶ! ὄρνιθα.

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

Τί λέγεις; ἄς γελάσω κἀν!

(826) Ἔδ. στ. 786.

(832) Εἰς τὸ ἀρχαῖον ὁ Στρεψιάδης ἀντὶ τοῦ «Τί λέγεις», λέγει «Ἄμ·
 φω ταῦτό;» διότι ὁ Φειδιππίδης καὶ τὸν πετεινὸν καὶ τὴν ὄρνιθα ἐπίσης
 ἐλεκτρούνα ὠνόμασε.

Μῆ, ὦ υἱέ μου. Τοῦ λοιποῦ ὀνόμαζε
ἐκείνην πετεινίαν, τοῦτον πετεινόν.

www.liberal.com.cn
ΦΕΙΔΙΠΠΙΑΔΗΣ

835 ὦ! πετεινίαν! Εἶν' αὐτὰ ποῦ σ' ἔμαθαν
οἱ γηγενεῖς ἐκεῖνοι τὰ θαυμάσια;

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

Πολλὰ καὶ ἄλλα. Ὅ,τι πλὴν ἐμάνθανον
εὐθύς τὸ ἐξεχνοῦσα γέρων ὦν πολύ.

ΦΕΙΔΙΠΠΙΑΔΗΣ

Τὸ φόρεμά σου διὰ τοῦτο ἔχασες;

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

840 Ἐχασα ὄχι, κατεφιλοσόφησα.

ΦΕΙΔΙΠΠΙΑΔΗΣ

Τὰ πέδιλά σου, ἄφρον, ποῦ ἐξόδευσας;

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

Εἰς ὅ,τι ἀναγκαῖον, ὡς ὁ Περικλῆς.

Πλὴν περιπάτει, ἔλα καὶ ἀμάρτανε
πεισθείς εἰς τὸν πατέρα· κ' ἐγὼ ἄλλοτε,

845 πεισθείς σοι, ὅτε ἐξ ἐτῶν ἐτραύλισας,
Ἑλιαστοῦ τὸν πρῶτον ὀβολὸν λαβῶν,
σ' ἠγόρασ' ἀμαξάκι ἔς τὰ Διάσια.

(839) Ἐννοεῖ βεβαίως ὅτι τὸ φόρεμά του ἔκλεψεν ὁ Σωκράτης, εἰς ὃν ἀπέδωκεν ἤδη ταύτην τὴν ἐπιτηδειότητα καὶ ἐν στ. 180, καὶ ὅστις ἀνωτέρω εἶχε διατάξει τὸν Στρεψιάδην ν' ἀποδυθῆ, στ. 488.

(842) Ὁ Περικλῆς διδοῦς λόγον τῶν ἐν Ἀκροπόλει χρημάτων, εἶπεν ὅτι εἴκοσι τάλαντα ἐξώδευσεν εἰς ὅ,τι ἀναγκαῖον (εἰς τὸ δέον), ἐννοῶν ὅτι δι' αὐτῶν εἶχε δωροδοκῆσει τοὺς Βασιλεῖς τῆς Σπάρτης. Ἰδ. καὶ Πλουτ. Β. Περικλ. 22. 23.

(846) Ὁβολὸς ἡλιαστοῦ, ὁ δικαστικὸς μισθός.

(847) Ἀμαξις, μικρὸν ἀμαξάκι, ὡς παιγνίδιον. Κατ' ἄλλους καὶ εἶδος πλακοῦντος.— Διάσια, ἡ ἑορτὴ τοῦ Διός.

ΦΕΙΔΙΠΠΙΔΗΣ

Καιρός θὰ ἔλθῃ, πάτερ, νὰ μετανοῆς.

www.libtool.com ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

Ἐπείσθης, εὖγε. Ἐλα, ἔλα, Σώκρατες.

850 Σοί φέρω τὸν υἱόν μου· τὸν κατέπεισα ἄκοντα.

ΣΩΚΡΑΤΗΣ

· Εἶναι τὸ παιδί μωρούτσικον,
ἀκόμη δὲν ἐτρίφθη ἔς τὰς κρεμάθρας μας.

ΦΕΙΔΙΠΠΙΔΗΣ

Θὰ ἔτρίβουσιν σὺ μᾶλλον, ἂν σ' ἐκρέμναγαν.

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

Ἄχρειε, καταρᾶσαι τὸν διδάσκαλον!

ΣΩΚΡΑΤΗΣ

855 Ἐκρέμναγαν! πῶς εἶπεν ἀηδέστατα,
καὶ μὲ τὰ χεῖλη κρεμασμένα κ' ἀνοικτά!
Πῶς δίκης οὗτος θεὰ μάθ' ὑπεκφυγὴν,
ἢ κλησιν, ἢ ἀπάτην καταπειστικὴν,
ὡς δι' ἑνὸς Ταλάντου ὁ Ὑπέρβολος;

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

860 Δίδασκε μόνον! εἶναι φύσει εὐμαθής.
Παιδάριον ὅποτε ἦτον τόσοσιν νὰ,
οἰκίας ὑποδόμει, πλοῖα ἐγλυφε,
καὶ ἀμαξάκια ἔκοπτε δερμάτινα,
καὶ εἰς βατράχους ῥωδιῶν φλούδας. Τί θαρβεῖς;
865 Ἐκείνους δὲ τοὺς λόγους ἄς τοὺς διδαχθῆ,
ὁ βέλτιστος τίς εἶναι κ' ὁ κατώτερος.

(859) Ὁ Ὑπέρβολος ἦτον ὀψιμαθής. Σουῖδ. φ. Ἀναπειστήρια.

ποῦ νικά, λέγων ἄδικα, τὸν βέλτιστον.
 Τούλάχιστον ἀφεύκτως κἂν τὸν ἄδικον.

www.libtool.com.cn
 ΣΩΚΡΑΤΗΣ

Παρά τῶν λόγων θεὰ διδαχθῆ αὐτῶν.

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

870 Ὑπάγω. Ἐχε κατὰ νοῦν πῶς πρόκειται
 νὰ μάθῃ ν' ἀποκρούῃ ἔ,τι δίκαιον.

ΧΟΡΟΣ

(Λείπει.)

ΛΟΓΟΣ ΔΙΚΑΙΟΣ, ΛΟΓΟΣ ΑΔΙΚΟΣ, ΣΩΚΡΑΤΗΣ, ΦΕΙΔΙΠΠΙΑΔΗΣ

ΔΙΚΑΙΟΣ

Περιπάτει, προχώρει, φανοῦ εἰς αὐτοὺς
 τοὺς πολλοὺς θεατὰς, ἂν καὶ εἶσαι θρασύς.

ΑΔΙΚΟΣ

Ὅπου θέλεις ὁδήγῃ· εἰς πολλοὺς ὁμιλῶν

875 εὐκολώτερα θέλω σὲ χάσει ἐγώ.

ΔΙΚΑΙΟΣ

Θὰ μὲ χάσης! τίς ὦν;

ΑΔΙΚΟΣ

Λόγος.

ΔΙΚΑΙΟΣ

Πλὴν ὁ κακός.

ΑΔΙΚΟΣ

Ἄλλ' ἐγὼ σὲ νικῶ, τὸν καλλήτερον σὲ,
 καθὼς λέγεις πῶς εἶσαι.

ΔΙΚΑΙΟΣ

Τί πράττων σοφόν;

(867) Κατὰ τὸν σχολιαστὴν, οἱ δύο λόγοι παρίστανται ἐντὸς πλεκτῶν
 κορινθοειδῶν οἰκίσκων, ὡς τὰ πλείοντα ὄρνεα.

ΑΔΙΚΟΣ

Νέας πάντοτ' εὑρίσκων στροφάς ἰδεῶν.
www.libtool.com.cn

ΔΙΚΑΙΟΣ

(Δεικνύων τοὺς θεατὰς)

880 Ἄλλ' αὐταὶ λουλουδιζοῦν, διότι αὐτοὶ
εἶν' ἀνόητοι.

ΑΔΙΚΟΣ

Ἦχι, ἀλλ' εἶναι σοφοί.

ΔΙΚΑΙΟΣ

Νὰ χαθῆς θὰ σὲ κάμω.

ΑΔΙΚΟΣ

Εἰπέ με δὲ πῶς;

ΔΙΚΑΙΟΣ

Πῶς; τὰ δίκαια λέγων.

ΑΔΙΚΟΣ

Κ' ἐγὼ τ' ἀναιρῶ
ἀντιλέγων. Διότι ἀρνοῦμ' ἐντελῶς
885 ἔτι δίκη ὑπάρχει.

ΔΙΚΑΙΟΣ

Ἄρνεῖσ' ἐντελῶς;

ΑΔΙΚΟΣ

Ποῦ ὑπάρχει λοιπόν;

ΔΙΚΑΙΟΣ

Μεταξὺ τῶν Θεῶν.

ΑΔΙΚΟΣ

Ἐὰν δίκη ὑπάρχη, εἰπέ, πῶς ὁ Ζεὺς
δὲν ἐχάθη, μ' ἀλύσεις δεσμεύσας αὐτὸν
τὸν πατέρα του;

(889) Ὅταν ὁ Ζεὺς ἐξεθρόνισα τὸν Κρόνον.

ΔΙΚΑΙΟΣ

Ὡ! προχωρεῖ τὸ κακὸν

890 εἰς χειρότερον. Δότε λεκάνην ἐδώ.

ΔΔΙΚΟΣ

Ξαναμώραμα εἶσαι κ' ἀνάλατος σύ.

ΔΙΚΑΙΟΣ

Ἄναιδέστατος εἶσαι κ' ἀνάισχυντος σύ.

ΔΔΙΚΟΣ

Λέγεις ῥόδ' ἀνθηρά.

ΔΙΚΑΙΟΣ

Βωμολόχος αἰσχρός.

ΔΔΙΚΟΣ

Κρίνων ἀνθ' εἶν' αὐτά.

ΔΙΚΑΙΟΣ

Τοῦ πατρός σου φονεύς.

ΔΔΙΚΟΣ

895 Μὲ χρυσὸν μὲ πασσίσεις μ' αὐτὰ ποῦ λαλεῖς.

ΔΙΚΑΙΟΣ

Ἄλλοτ' ἦσαν μολύβι, δὲν ἦσαν χρυσός.

ΔΔΙΚΟΣ

Ἄλλὰ τώρα μοι εἶναι στολή προσφιλῆς.

ΔΙΚΑΙΟΣ

Αὐθαδέστατος εἶσαι.

ΔΔΙΚΟΣ

Μαμμάκουθος σύ.

ΔΙΚΑΙΟΣ

Ἐξ αἰτίας δὲ σοῦ,

900 καὶ οἱ νέοι ἐδώ τὰ σχολεῖ ἄμελοῦν.

(896) Δηλ. ἄλλοτε καὶ παρ' ἄλλοις ταῦτα θεωροῦντο ὡς ἐξευτελιστικά.

Οἱ λοιποὶ Ἀθηναῖοι θὰ μάθωσι πλὴν
τί διδάσκεις εἰς ὄσους δὲν ἔχουσι νοῦν.

www.libtool.com.cn ΔΙΚΟΣ

Εἶσαι βρῶμα καὶ λέρα.

ΔΙΚΑΙΟΣ

Ναί, σὺ εὐτυχής-
ὄμως ἄλλοτε ἦσουν ἀθλίως πτωχός,
905 ὅταν λέγων πῶς Τήλεφος εἶσαι Μυσοῦς,
γνωμικὰ Πανδελέτεια εἶχες τροφήν
εἰς σακκίον κενόν!

ΔΙΚΟΣ

ᾠ! πὸς' εἰς τὸν νοῦν
σοὶ ἐπῆλθε σοφία!

ΔΙΚΑΙΟΣ

ᾠ! πόση καὶ σοῦ
καὶ αὐτῶν ποῦ σὲ τρέφουν μανία, ἐν ᾧ
910 διαφθείρεις τοὺς νέους καὶ βλάπτεις αὐτούς.

ΔΙΚΟΣ

(Δεικνύων τὸν Φειδιππίδην)

Σὺ αὐτὸν θὰ διδάξης, Κρονόμηλαε σύ;

ΔΙΚΑΙΟΣ

Ναί, ἂν πρόκηται ὄντως αὐτὸς νὰ σωθῆ,
ὄχι μόνον νὰ μάθῃ νὰ λέγῃ πολλά.

ΔΙΚΟΣ

(Πρὸς τὸν Φειδιππίδην)

Ἐδῶ ἔλα καὶ ἄφες τον. Εἶναι τρελλός.

(905) Τήλεφος, ὁ Μυσοῦν Βασιλεὺς, ὁ ὑπὸ Ἀχιλλέως τρωθεὶς καὶ ἄδεις, κατὰ χρῆσιν, ὑπ' αὐτοῦ ἰαθεῖς. Ὁ Εὐριπίδης παρέστησεν αὐτὸν ἐν τραγῳδίᾳ πτωχὸν καὶ ὡς ἐπαίτην, δι' ὃ συνεχῶς κατηγορεῖ τὸν τραγικὸν ὁ Ἀριστοφάνης. Ὁ δὲ Πανδέλετος ἦν κακοήθης συκοφάντης.

ΔΙΚΑΙΟΣ

915 Θεὰ κλαύσης ἀνίσως ἐγγίσσης αὐτόν.

www.xoros.com.cn

Ἄς παύσουν αἱ ὕβρεις κ' ἡ μάχη. Σὺ μὲν,
 νὰ μᾶς δείξης ἰδὲ τί ἐδίδασκες πρὶν
 τοὺς προγόνους. Σὺ δὲ, τὴν ἐκπαίδευσιν, ὡς
 εἶναι τῶρα· καὶ ὅταν ἀκούσῃ ὁμοῦ

920 καὶ τῶν δύο τοὺς λόγους, ἅς κρίνῃ αὐτός.

ΔΙΚΑΙΟΣ

Ναί, ἅς εἶναι, τὸ θέλω.

ΑΔΙΚΟΣ

Τὸ θέλω κ' ἐγώ.

ΧΟΡΟΣ

Ἄπὸ σᾶς τίς πρῶτος θ' ἀρχίσῃ λοιπόν;

ΑΔΙΚΟΣ

Τὸν ἀφήνω αὐτόν.

Μετὰ ταῦτα δ' ἀφ' οὗ ὅσα ἔχει εἰπῆ,

925 μὲ λεξίδια νέα, μὲ βέλη πυκνά
 ἰδεῶν κ' ἐννοιῶν θὰ ριφθῶ κατ' αὐτοῦ.

Καὶ ἂν ἔπειτ' ἀκόμη εἰπῆ μόνον γρὺ,
 εἰς τὸ πρόσωπον ὄλον κ' εἰς τοὺς ὀφθαλμοὺς
 ὡς μ' ὀξύτατα κέντρα σφηκῶν τρυπηθεῖς,

930 θὰ χαθῆ κεντηθεῖς μὲ ἰδέας.

ΧΟΡΟΣ

Εὐτολμοὶ τῶρα δείξατε,
 μ' ἔντεχνον ρύμην λόγων,

(931—940) $\begin{array}{l} \sim\sim\sim, \sim\sim\sim \\ \sim\sim\sim, \sim\sim\sim \end{array} \left. \vphantom{\begin{array}{l} \sim\sim\sim, \sim\sim\sim \\ \sim\sim\sim, \sim\sim\sim \end{array}} \right\} 2.$
 $\sim\sim\sim, \sim\sim\sim \quad 3.$
 $\sim\sim\sim, \sim\sim\sim$

νοῦ ἐφευρέσεις, καὶ σοφὰς
 σφυρηλατοῦντες γνώμας,
 935 τίς ἀπὸ σᾶς δημηγορῶν
 θὰ φανῆ καλλήτερος.
 Ἦδη δεινὸς ἐπίκειται
 εἰς τὴν σοφίαν κίνδυνος,
 καὶ μεταξὺ τῶν φίλων μας
 940 μέγας ἀγὼν ἠφέρθη.

Ἄλλ' ὦ σὺ ὁποῦ εἶχες μὲ ἦθη χρηστὰ τοὺς προγό-
 [νους ἡμῶν στεφανώσει,
 ἄφες τώρα ὁποῖαν φωνὴν ἀγαπᾶς, καὶ εἰπέ μας ἡ φύ-
 [σις σου ποῖα.

ΔΙΚΑΙΟΣ

Ἡ ἀρχαία παιδεία λοιπὸν θὰ εἰπῶ ὁποῖα τις ἦτον τὸ
 [πάλαι,
 ἔταν ἤχμαζον δίκαια λέγων ἐγὼ, καὶ οἱ ἄνθρωποι ἔ-
 [ζων σωφρόνως.

945 Πρῶτον μὲν ἀπητεῖτο νὰ μὴν ἀκουσθῆ ἡ φωνὴ καὶ
 [τὸ γρὺ τῶν παιδίων
 μετὰ ταῦτα τοὺς δρόμους σεμνῶς νὰ περνοῦν, κ' εἰς
 [τοῦ κιθαριστοῦ νὰ πηγαίνουν,
 ὁμοῦ ὄλοι οἱ γείτονες νέοι γυμνοὶ, καὶ πυκνὴν ἂν ἐ-
 [στίβα χιόνα.

Πῶς νὰ ψάλλουν ἐμάνθανον εἶτα ἐκεῖ, ἀνοιγμένους
 [κρατοῦντες τοὺς πόδας,
 ἢ «Πορθοῦσα τὰς πόλεις Παλλὰς φοβερά» ἢ «Μα-
 [κρὰν ἀκούμενος ἤχος»

(947) Γυμνοὶ, δηλ. μὴ ἐγκαλυμμένοι εἰς μανδῦαν.

(949) Τὸ πρῶτον ἐξ ἄσματος τοῦ Ἀθηναίου Δαμπροκλείου, τὸ δ' ἕτερον
 Κυβίδου Ἑρμιονίως.

- 950 ἄρμονίαν τονίζοντες, ὡς εἰς αὐτοὺς οἱ πατέρες παρέ-
 [δωκαν πρῶην.
 Πλὴν κἀνεῖς των ἄν' ἔψαλλεν βάνουσα ἢ ἄν ἐλύγιζε
 [λύγισμα τόνου
 καθὼς τῶρα ὁ Φρῦνις καὶ οἱ κατ' αὐτὸν τὰ δυσκολο-
 [λύγιστα ψάλλουν,
 ἔσαπίζετο οὗτος ἀπὸ ραβδισμοῦς, ὡς κακῶς ἀφανί-
 [ζων τὰς Μούσας.
 Ὅταν δ' ἦσαν καθήμεν' οἱ παῖδες ἐμπρὸς παιδοτρί-
 [βου, σεμνῶς ἐχρεώστουν
 955 τὸν μηρὸν νὰ προτείνωσι, μήπως φανῆ εἰς τῶν ἔξω
 [τὸ βλέμμ' ἀπρεπές τι.
 Ὅταν δὲ ἐσηκῶνοντο, πάλιν καθεῖς νὰ ἰσάσῃ τὴν
 [ἄμμον προσεῖχε,
 μὴ τοῦ νέου των κάλλους εἰς τοὺς ἔραστὰς ἀπομεί-
 [νῃ φαινόμενον ἶχνος.
 Οὐδ' ἠλείφετο τότε παιδίον κἀνὲν ἀπὸ τοῦ ὀμφαλοῦ
 [κατωτέρω,
 ὥστε ἔθαλλε δρόσος καὶ χνοῦς εἰς αὐτὰ αἰδημόνως,
 [ὡς θάλλ' εἰς τὰ μῆλα·
 960 ἢ κἀνεῖς μαλακαίνων ποτὲ τὴν φωνὴν ἔραστὰς προε-
 [κάλει βαδίζων,
 ἀναιδῶς προξενεύων αὐτὸς ἑαυτὸν, καὶ τὰ βλέμματα
 [παίζων μὲ τέχνην.
 Οὐδὲ εἶχον δειπνοῦντες τὴν ἄδειαν κἀν κεφαλὰς νὰ
 [ἐκλέγουν ραπάνων,

(952) Φρῦνις, Μυτιληναῖος καθαρωδὸς, νικήσας ἐν Παναθηναίοις, καὶ νεωτερίσας περὶ τὴν μουσικὴν σύνθεσιν.

(962) Νὰ ἐκλέγουν αὐθαίρετως δηλαδὴ καὶ προπετῶς, χωρὶς ἄλλος νὰ τοῖς διδῇ.

ἀπ' ἐμπρὸς τῶν γερόντων τὸν ἄνηθον, ἢ τοῦ σελίνου
 [τὴν ρίζαν ν' ἀρπάσουν,
 ἢ μὲ κίχλας καὶ ἄλλα καλὰ νὰ τρυφοῦν, ἢ τοὺς πό-
 [δας αἰσχυρῶς νὰ σταυρώνουν.

ΑΔΙΚΟΣ

965 Διῖπόλια ἔλα μυρίζουν αὐτὰ καὶ τεττίγων ὄσμην
 [παναρχαίων,
 Βουφονίων ὄσμην καὶ Κηκείδου.

ΔΙΚΑΙΟΣ

Ἄλλὰ μὲ αὐτὰ, μὲ ἀρχαῖα τοιαῦτα,
 ἢ παιδεία μου εἶχεν ἀνδρείους ποτὲ νικητὰς Μαρα-
 [θῶνος ἐκθρέφει.

Ἄντι τούτων διδάσκεις τοὺς σήμερον σὺ νὰ φορτώ-
 [νωντ' ἐνδύματ' ἀμέσως,
 ὥστε πνίγομαι ἂν τοὺς ἰδῶ εἰς χοροῦς, Παναθήναια
 [ὅταν τελῶμεν,

970 νὰ κρατοῦν τὴν ἀσπίδα ἐμπρὸς τῆς αἰδοῦς, ἀμειλοῦν-
 [τες τῆς Τριτογενείας.

Εἰς αὐτὰ, ὦ παιδίον, πιστεύων, ἐμὲ, τὸν καλλήτερον
 [ἔκλεξε λόγον,
 καὶ θὰ μάθης νὰ μὴν ἀγαπᾶς ἀγοράς, καὶ λουτρῶν
 [ἠδονὰς ν' ἀποφεύγης,
 καὶ δι' ὅσα αἰσχυρὰ νὰ αἰσχύνεσαι, ἢ ἂν κἀνείς σέ
 [χλευάζῃ, ν' ἀνάπτῃ·

(965) Διῖπόλια, ἀρχαιοτάτη ἑορτὴ τοῦ Διὸς, τελουμένη ἐπὶ τῆς Ἀκροπό-
 λεως.—Τέττιγες, ὡς γνωστὸν, τὸ ἀρχαῖον ἔμβλημα τῶν αὐτοχθόνων Ἀθη-
 ναίων.

(966) Βουφόνια, ἀρχαιοτάτη θυσία, τὴν ἀρχὴν λαβοῦσα ἐκ τοῦ φόνου
 βοῦς ὅστις εἰς τὰ Διῖπόλια εἶχε φάγει τὸν ἱερόν πλακοῦντα.—Κηκεῖδης, ἀρχαῖος
 διθυραμβοποιός.

(970) Τριτογένεια, ἐπίθετον τῆς Ἀθηνᾶς, ἢ γεννηθεῖσα ἐκ τῆς κεφαλῆς (Τρι-
 τῶ αἰολιῖτι) τοῦ Διὸς.

- νὰ σηκώνεσαι ὄρθιος ὅταν ἔμπρὸς τοῦ θρανίου σου γέ-
 [ρων περάση,
 975 μὲ ἀνοίκειον τρόπον νὰ μὴν ἀπαντᾷς τοὺς γονεῖς σου,
 [ἀλλ' οὔτε τι ἄλλο
 νὰ μὴν πράττης αἰσχρὸν, ἐπειδὴ δι' αὐτῶν τῆς αἰ-
 [δοῦς βεβηλοῖς τὴν εἰκόνα·
 οὔτε δὲ νὰ πατῆς εἰς χορεύτριαν, μὴ ἐνῶ χάσκων
 [πρὸς ταύτην κυττάζης,
 σὲ κτυπήσῃ μὲ μῆλον ἢ πόρνη, καὶ σὺ γυμνωθῆς τῆς
 [ἀμώμου σου φήμης·
 οὔτε δὲ ν' ἀντειπῆς τὸν πατέρα ποτὲ, οὔτε Ἰαπετὸν
 [νὰ τὸν κράζης,
 980 ἐπιπλήττων ὡς γέροντ' αὐτὸν, ὅστις σὲ μικρὸν ἔθρε-
 [ψεν ὡς κλωσσοπούλι.

ΛΔΙΚΟΣ

Εἰς αὐτὰ, νεανίσκε, ἀνίσως πεισθῆς, μὰ τὸν Βάκχον,
 [καὶ σὺ θεὰ γίνης
 Ἰπποκράτους υἱὸς ἀπαράλλακτος, καὶ χαφτοπήτας
 [παντοῦ θὰ καλῆσαι.

ΔΙΚΑΙΟΣ

- Ἄνθηρὸς, μ' ἀλειμμένα τὰ μέλη στυλπνὰ εἰς Γυμνά-
 [σια θέλεις ἐμβαίνει,
 ἔχι ἄνοστ' ἀνάλατα λέγων, καθὼς ἔλ' οἱ σύγχρονοι
 [οὔτ' εἰς τοὺς δρόμους,
 985 οὔτε δὲ περὶ δίκης πολλὰ μεριμνῶν μικραντιλογιο-
 [καταράτου·

(979) Ἰαπετὸς, ὁ γηροντότερος τῶν Θεῶν.

(982) Οἱ υἱοὶ τοῦ Ἰπποκράτους, οἵτινες ἦσαν βλάκες.

ἀλλ' εἰς τοῦ Ἀκαδήμου ἐκεῖ καταβάς εἰς σκιάς ἐ-
 [λαιῶν θενά τρέχης,
 ἐστειμένους με φύλλα καλάμου λευκοῦ, με σεμνόν
 [συνομήλικα φίλον,
 σμιλαγγίου, ζωῆς ἀμερίμνου ὀσμῆν, καὶ πολύφυλ-
 [λον λεύκην μυρίζων,
 κ' εὐφραϊνόμενος, ὅταν, τὸ ἔαρ, φουσᾶ εἰς πτελέαν καὶ
 [πλάτανον αὔρα.

- 990 Ἄν ὡς λέγω θελήσης νὰ πράξης αὐτά,
 κ' ἐπιστήσης τὸν νοῦν με πολλὴν προσοχὴν,
 πάντα μὲν θενά ἔχης τὸ στῆθος παχὺ,
 καὶ τὴν ὄψιν λαμπράν, καὶ τοὺς ὦμους πλατεῖς,
 καὶ τὴν γλῶσσαν μικράν· τὰ ὀπίσω χονδρά,
 995 τὰ ἐμπρὸς δὲ μικρά· ὡς δὲ λέγουν αὐτοὶ
 ἂν θελήσης νὰ πράξης, θὰ ἔχης εὐθὺς
 τὴν μὲν ὄψιν ὠχράν, τοὺς δὲ ὦμους μικροὺς,
 τὸ δὲ στῆθος λεπτόν, τὴν δὲ γλῶσσαν μακράν,
 τὰ ὀπίσω μικρά καὶ μακρά τὰ ἐμπρὸς,
 1000 καὶ πολὺ τὸ ψηφίζειν· καὶ θέλεις πεισθῆ
 νὰ νομίζης καλὸν τὸ αἰσχροὺν καθ'αὐτὸ,
 τὸ καλὸν δὲ αἰσχροὺν, κ' ἐκτὸς ὄλων αὐτῶν,
 θὰ πλησθῆς καὶ παθῶν
 κτηνωδῶν τοῦ αἰσχροῦ Ἀντιμάχου.

(986) Περὶ τὴν Ἀκαδημίαν (εἰς τὰ Σιπόλια) ἦτον τὸ ἄλσος τῶν ἱερῶν
 ἐλαιῶν τῆς Ἀθηνᾶς, καὶ μέρη πυκνὰ καὶ σύδενδρα ὡς καὶ σήμερον.

(987) Κάλαμος, δι' οὗ ἐστέφοντο οἱ Διόσκουροι, ἤρμοζε τοῖς νεανίας.

(988) Διὰ λεύκης ἐστέφη ὁ Ἡρακλῆς ὅταν ἀνήγαγε τὸν Κέρβερον ἐκ τοῦ
 Ἄδου, καὶ ἐκ τοῦ ἰδρωτός αὐτοῦ ἐλευκάνθη τὸ ἐν μέρος τῶν φύλλων τῆς ἑ-
 σπέφης αὕτη ἤρμοζεν εἰς ἀγωνιζομένους νέους.

(1000) Ὡς κακόν, καὶ ἀγύρταις δημαγωγοῖς ἴδιον θεωρεῖ τὸ πολυψηφίζειν.

(1004) Ἀντίμαχος, ὡς κακοῦθης τις κατηγορούμενος.

ΧΟΡΟΣ

(Πρὸς τὸν Δίκαιον)

ΑΝΤΙΣΤΡΟΦΗ

1005

Σὺ θ' ἀσκῶν καλλιπυργόν
 πανευκλεῆ σοφίαν,
 τοὺς λόγους σου, ὦ! πῶς κοσμεῖ
 γλυκὺ καὶ σῶφρον ἄνθος!

1010

Πῶς ἦσαν τρισευδαίμονες
 ὅσοι ἔζων ὅτε σὺ
 ἤσουν ἰσχύων.

(Πρὸς τὸν Ἄδικον)

Πρὸς αὐτὰ

σὺ μὲ τὴν μοῦσαν τὴν κομψήν
 εἶπέ τι νέον, ἐπειδὴ
 ἔπεισεν οὗτος λέγων.

1015 Πρέπει, νομίζω, μ' ἰσχυροὺς ν' ἀντιπαλαίσης λόγους,
 διὰ νὰ μὴ περιπαιχθῆς καὶ νὰ ὑπερισχύσης.

ΑΔΙΚΟΣ

Στενοχωρία πρὸ πολλοῦ μὲ πνίγει, κ' ἐπεθύμουν
 μ' ἀντιλογίας ἔλ' αὐτὰ νὰ φέρω ἄνω κάτω.

1020

Κατώτερον μ' ὠνόμασαν ἀπὸ τοὺς δύο λόγους,
 οἱ σοφισταὶ καὶ φροντισταὶ, διότι πρῶτος ἦῤρα
 πῶς ν' ἀντιλέγω εὐστοχα εἰς νόμους καὶ εἰς δίκας.
 Μυρίων εἶναι ἄξιον στατήρων κ' ἔτι πλέον
 ν' ἀναδειχθῆ τις νικητῆς μ' ἀσθενεστέρους λόγους.

(Πρὸς τὸν Φειδιππίδην)

1025

Ἴδὲ τίς εἶν' ἡ παιδείυσις ὁποῦ αὐτὸς πρεσβεύει,
 αὐτὸς ποῦ μὲ θερμὸν νερὸν νὰ λούεσαι δὲν θέλει.

(Πρὸς τὸν Δίκαιον)

Διατί τάχα τὰ θερμὰ λουτρά δὲν σὲ ἀρέσουν;

(1005—1014) Ἴδε Στροφ. στ. 931.

ΔΙΚΑΙΟΣ

Διότι εἶναι κάκιστα, κάμνουν δειλὸν τὸν ἄνδρα.

www.libtool.com.cn ΔΔΙΚΟΣ

Αἴ! στάσου, στάσου ὡς ἐδῶ, σὲ ἔχω, δὲν μὲ φεύγεις.

Ἄπο τὰ τέκνα τοῦ Διός, εἶπέ με, ποῖον ἄνδρα

1030 νομίζεις γενναιότερον καὶ ἄριστον εἰς κόπους;

ΔΙΚΑΙΟΣ

Ἐγώ; κἀνένα βέβαια ἀπὸ τὸν Ἡρακλέα.

ΔΔΙΚΟΣ

Λοιπὸν Ἡράκλεια λουτρὰ ψυχρὰ ποτὲ ποῦ εἶδες;

Πλὴν τίς εἶν' ἀνδρειότερος;

ΔΙΚΑΙΟΣ

Ἴδου αὐτὰ ἐκεῖνα

ποῦ καθ' ἡμέραν λέγοντες οἱ νέοι μεταξὺ τῶν,

1035 ἐν ᾧ γεμίζουν τὰ λουτρὰ, κενώνουν τὰς παλαιίστρας.

ΔΔΙΚΟΣ

Κατηγορεῖς τῆς ἀγορᾶς τοὺς λόγους· ἐγὼ ὄχι.

Κακοὶ ἂν εἶναι, διατί ὁ Ὅμηρος μᾶς γράφει

ὁ Νέστωρ πῶς δημηγορεῖ καὶ οἱ σοφοὶ οἱ ἄλλοι;

Περὶ τῆς γλώσσης ἔπειτα· μᾶς λέγει πῶς δὲν πρέπει

1040 οἱ νέοι μας νὰ τὴν ἀσχοῦν· ἐγὼ δὲ ὅτι πρέπει.

Νὰ εἶναι, λέγει, σώφρονες· δὴ κακὰ μεγάλα.

Εἰς ποῖον εἶδές ποτε σὺ διὰ τῆς σωφροσύνης

καλὸν νὰ γίνῃ τίποτε; Εἶπέ· ἀπόδειξέ το.

ΔΙΚΑΙΟΣ

Πῶς; εἰς ἀπείρους. Ὁ Πηλεὺς ἐκέρδισε τὸ ξίφος.

(1032) Τὰ θερμὰ λουτρὰ ἐλέγοντο Ἡράκλεια, καὶ ἦσαν ἀφιερωμένα τῷ Ἡρακλεῖ, καὶ ἰδίως τὰ τῶν θερμοπουλῶν.

(1044) Τὸν Πηλέα σώφρονα ὄντα, διαβληθέντα δὲ, ἐξέθηκεν Ἄκεστος, ὁ βασιλεὺς Ἰολκοῦ, γυμνὸν εἰς τὰ θηρία· οἱ δὲ θεοὶ τῷ ἐπεμψαν διὰ τοῦ Ἑρμοῦ μάχαιραν πρὸς σωτηρίαν του. Ἀπολλόδ. Γ, 13.

ΔΙΚΙΟΣ

- 1045 Τὸ ξίφος, ὁ κακότυχος! Τί νόστιμον τὸ κέρδος!
 Ὁ δὲ Ὑπέρβολος πολλὰ ἀπὸ τῶν λύχνων ἔχει
 μὲ πονηρίαν τάλαντα, καὶ ὄχι μόνον ξίφος.

ΔΙΚΑΙΟΣ

Ἄλλὰ τὴν Θέτιν ὁ Πηλεὺς ὦν σώφρων ἐνυμφεύθη.

ΔΙΚΙΟΣ

- 1050 Τὸν ἄφησε πλὴν κ' ἔφυγε· δὲν ἦτον οὐδ' αὐθάδης,
 οὐτ' εἰς τὰ στρώματα γλυκὺς νὰ παίζῃ ὄλην νύκτα.
 Θέλ' ἢ γυναῖκ' ἀγκάλιασμα, καὶ σ' εἶσαι γεροκρόνος.

(Πρὸς τὸν Φειδιππίδην)

Σκέψου καλὰ, μειράκιον, τί ἔχ' ἢ σωφροσύνη.
 Δι' αὐτὴν πόσων ἡδονῶν θενὰ στερεῖσαι σκέψου,
 κοττάδων, παιδῶν, γυναικῶν, τροφῶν, ποτῶν, χα-
 [χλάνων]

- 1055 Καὶ τί ἀξίζει ἡ ζωὴ δταν αὐτῶν στερεῖσαι;
 Ἄς εἶναι· εἰς τῆς φύσεως ἅς ἔλθω τὰς ἀνάγκας.
 Ἄν ἡμαρτες, ἡγάπησες, μοιχεύων ἐφωράθης,
 εἶσαι χαμένος· νὰ εἰπῆς τί ἔχεις; Πλὴν μαζῆ μου
 τὴν φύσιν χαίρου, χόρευε, αἰσχρὸν μὴ νόμιζέ τι.
 1060 Ἄν σὲ συλλάβῃ τις μοιχὸν, ἀπολογεῖσαι λέγων
 πῶς σὺ δὲν ἔσφαλες, ὁ Ζεὺς πῶς πταί' εἰς αὐτὰ δλα-
 ὅτι κ' ἐκεῖνον τὸν νικοῦν ὁ ἔρωσ κ' αἱ γυναῖκες,
 καὶ πῶς θνητός συ τοῦ Θεοῦ ἀνώτερος νὰ γίνῃς;

ΔΙΚΑΙΟΣ

- Κ' ἂν μ' ὄλ' αὐτὰ ρεπανωθῇ καὶ μαδηθῇ μὲ στάκτην,
 1065 θὰ ἔχη λόγους νὰ εἰπῇ «ἀνάισχυντος δὲν εἶμαι;»

(1046) Ὁ δημαγωγὸς Ὑπέρβολος ἦν λυχοποιός.

(1054) Κόττατος, παιγνίδιον τῶν ἀρχαίων.

(1064) Ποινὰ ἐπιβαλλόμενα τοῖς μοιχοῖς.

ΑΔΙΚΟΣ

*Αν εἶναι δὲ ἀναίσχυντος θὰ πάθῃ τί;

ΔΙΚΑΙΟΣ

Τί ἀπὸ τοῦτο ἄλλο μεγαλύτερον;

ΑΔΙΚΟΣ

Τί θὰ εἰπῆς ἂν σὲ νικήσω εἰς αὐτό;

ΔΙΚΑΙΟΣ

Θὰ σιωπήσω. *Ἄλλο τί;

ΑΔΙΚΟΣ

Εἰπέ λοιπόν.

1070 Παῖται τινὲς συνηγοροῦν;

ΔΙΚΑΙΟΣ

*Ἀναίσχυντοι.

ΑΔΙΚΟΣ

Ναί, πείθομαι.

Καὶ ποῖαι εἶν' οἱ τραγικοί;

ΔΙΚΑΙΟΣ

*Ἀναίσχυντοι.

ΑΔΙΚΟΣ

Πολὺ καλά.

Καὶ ποῖαι δὲ δημαγωγοῦν;

ΔΙΚΑΙΟΣ

*Ἀναίσχυντοι.

ΑΔΙΚΟΣ

*Ἴδου λοιπόν.

*Ἐνόησας πῶς φλυαρεῖς; Κ' οἱ πλείονες τῶν θεατῶν
ἰδὲ, τί εἶναι;

ΔΙΚΑΙΟΣ

Βλέπω.

ΔΔΙΚΟΣ

Τί εἶναι λοιπόν;

www.libtool.com.cn
ΔΙΚΑΙΟΣ

Οἱ πλείονες,

1075 μὰ τοὺς Θεοὺς, Ἀναίσχυντοι. Μ' εἶναι γνωστός αὐ-
[τὸς ἐδῶ,
κ' αὐτὸς, καὶ ὁ πολύμαλλος ἐκεῖνος.

ΔΔΙΚΟΣ

Τί φρονεῖς λοιπόν;

ΔΙΚΑΙΟΣ

Πῶς ἐνικήθην. Ἀναιδεῖς, μὰ τοὺς Θεοὺς,
δεχθῆτέ μου τὸ φόρεμα. Αὐτόμολος ἰδοὺ με.
(Πηδᾶ πρὸς αὐτούς. Ὁ Ἄδικος ἐξέρχεται ὑπερηφάνως.)

ΣΩΚΡΑΤΗΣ, ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ, ΦΕΙΔΙΠΠΙΑΔΗΣ, ΧΟΡΟΣ

ΣΩΚΡΑΤΗΣ

(Πρὸς τὸν Στρεψιάδην)

1080 Νὰ πάρης τώρα θέλεις τοῦτον τὸν υἱόν,
ἢ νὰ σέ τὸν διδάξω πρῶτον νὰ λαλῆ;

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

ᾠ! Δίδαξε, τιμῶρει τον, ἀκόνισε
τὴν γλῶσσάν του. Τὴν μίαν σιαγόνα του
διὰ μικρὰ δικάρια· τὴν ἄλλην δὲ
ἀκόνισε διὰ μεγάλα πράγματα.

ΣΩΚΡΑΤΗΣ

1085 Ἠσύχασε. Θὰ γίνῃ σοφιστὴς καλός.

ΦΕΙΔΙΠΠΙΑΔΗΣ

Κατάχλωμος, νομίζω, καὶ κακόμοιρος.

ΣΩΚΡΑΤΗΣ

Ἐμπρὸς λοιπόν.

ΦΕΙΔΙΠΠΙΑΔΗΣ

Ἄλλὰ θαρρῶ πῶς θὰ μετανοήσης.

www.libtool.com.cn ΧΟΡΟΣ

Οἱ κριταὶ τί θὰ κερδίσουν ἐὰν τοῦτον τὸν Χορὸν
ὠφελήσωσι δικαίως, νὰ εἰπῶμεν θέλομεν.

- 1090 Πρῶτον, ὅταν γεωργῆτε τοὺς ἀγροὺς τὴν ἀνοιξιν,
θενὰ βρέχωμεν σὰς πρώτους, καὶ τοὺς ἄλλους ὕστερον.
Τὰς ἀμπέλους δ' ὡς γεννήσουν βότρες, θὰ φυλάζωμεν
καὶ ἀπὸ πνιγμὸν τῆς ζέστης καὶ ἀπὸ πολλὰς βροχάς.
Ἄν ἡμᾶς δὲ ἀτιμάσῃ τὰς Θεὰς κἀνεὶς θνητὸς,
1095 ἄς προσέξῃ πόσα ἔχει νὰ μᾶς χρεωστῇ κακά.
Οὔτε οἶνον θὰ τῷ δίδῃ οὔτε ἄλλο τι ἢ γῆ.
Ὡς αἱ ἀμπελοὶ βλαστάνουν κ' αἱ ἐλαταὶ τοῦ ἀνθοῦν,
θὰ κτυπῶμεν μὲ σφενδόνας νὰ τὰς ἀποκόπτωμεν.
Θενὰ βρέχωμεν ἂν κάμνη πλίνθους, καὶ τῆς στέγης του
1100 θὰ τρυπῶμεν τὰς κεράμους μὲ χαλάζας στρογγυλάς.
Ἄν δὲ νυμφευθῇ ἐκεῖνος, φίλος του ἢ συγγενῆς,
θενὰ βρέχωμεν τὴν νύκτα ὄλην, καὶ θὰ εὐχεται
εἰς τὴν Αἴγυπτον νὰ εἶναι μᾶλλον ὁ κακὸς κριτής.

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

(Μόνος, φέρων ἐπ' ὤμων σακκίον πλήρες ἀλευρων, καὶ βαδίζων
πρὸς τὸ φροντιστήριον)

- Πέμπτη, τετάρτη, τρίτη, καὶ δευτέρα, καὶ
1105 ἐκείνη ἔπειτ' ἀπὸ τὰς ἡμέρας ποῦ
φοβοῦμαι, φρίττω, ἀποστρέφομαι, εὐθύς
ἢ νέα τῆς σελήνης καὶ ἢ παλαιά.
Μὲ ὄρκον, λέγουν, οἱ χρεωφειλέται μου

(1107) Ἡ νέα καὶ ἡ παλαιά (ἔνη καὶ νέα) ἦν ἡ τελευταία ἡμέρα τῆς σελήνης. Ἀπὸ ταύτης ἐν τῇ τελευταίᾳ δεκάδι ἐμετροῦντο αἱ ἡμέραι πρὸς τὰ ὀπίσω. Πέμπτη εἶναι ἡ εἰκοστὴ ἕκτη.

- θά μ' ἀφανίσουν πρυτανεῖα δίδοντες,
 1110 ἐνῶ προτείνω μέτρια καὶ δίκαια.
 «Καλὲ, μὴ λάβῃς τοῦτο τώρα, καὶ αὐτὸ
 ἀνάβαλε, κ' ἐκεῖνο χάρισε.» Κάνεις
 πλὴν δὲ μ' ἀφήνει, ὅλοι μὲ ὑβρίζουσιν
 ἄδικον, λέγουν πῶς θενά κριθοῦν μ' ἐμέ.
 1115 Ἄς ἔλθουν νὰ κριθῶμεν. Ἄδιαφορῶ,
 ὁ Φειδιππίδης νὰ λαλῇ ἂν ἔμαθεν.
 Λοιπὸν ἄς κρούσω εἰς τὸ φροντιστήριον.
 Παῖ! λέγω, παῖ, παῖ!

ΣΩΚΡΑΤΗΣ, ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

ΣΩΚΡΑΤΗΣ

Χαῖρε, ὦ Στρεψιάδες!

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

Καὶ σὺ ὁμοίως. Λάβε πρῶτον πλὴν αὐτό.

(Τῷ δίδει τὸ ἄλευρον.)

- 1120 Εὐχαριστία πρέπ' εἰς τὸν διδάσκαλον.
 Ὅ δὲ υἱὸς μου ἂν τὸν λόγον ἔμαθεν
 εἶπε, ἐκεῖνον δὲ σὺ ἄρτ' εἰσήγαγες.

ΣΩΚΡΑΤΗΣ

ᾠ! ναί!

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

ᾠ! εὐγε, Πανουργία ἄνασσα!

ΣΩΚΡΑΤΗΣ

ᾠστε νὰ φύγῃς πᾶσαν δίκην ἡμπορεῖς.

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

- 1125 Κ' ἂν ὅτ' ἐδανειζόμεν ἦσαν μάρτυρες;

(1109) Πρυτανεῖα, ὅσα προκατέβαλλον εἰς τὸ δικαστήριον δ ἐνάγων.

(1118) Στρεψιάδες, οὕτως ἐν στ. 1186, ἐν τῷ ἀρχαίῳ κειμένῳ.

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ, ΦΕΙΔΙΠΠΙΑΔΗΣ, ΧΟΡΟΣ

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

Ἰού, ἰού! ὦ τέκνον μου, ἰώ, ἰώ!

Νὰ βλέπω πόσον χαίρομαι τὴν ὄψιν σου!

1145 ὦ! τώρα ὄλος φαίνεσαι ἀρνητικὸς
καὶ ἀντιλογικὸς, καὶ τὸ ἐγγώριον
καλὲ τί λέγεις; σὲ κοσμεῖ, καὶ φαίνεσαι
πῶς ἀδικεῖσαι ἀδικῶν καὶ κακουργῶν,
καὶ ἔχεις ὄλον Ἀττικὸν τὸ πρόσωπον.

1150 Αἴ! τώρα νὰ μὲ σώσης ὡς μ' ἀφάνισας.

ΦΕΙΔΙΠΠΙΑΔΗΣ

Φοβεῖσαι τί;

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

Τὴν νέαν καὶ τὴν παλαιάν.

ΦΕΙΔΙΠΠΙΑΔΗΣ

Ἐπάρχ' ἡμέρα νέα τις καὶ παλαιά;

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

Τὰ πρυτανεῖα ὅταν θὰ πληρώσωσι.

ΦΕΙΔΙΠΠΙΑΔΗΣ

Ὅσοι πληρώσουν θὰ χαθοῦν· διότι πῶς

1155 μία ἡμέρα δύο γίνεται ποτέ;

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

Βεβαίως ὄχι;

ΦΕΙΔΙΠΠΙΑΔΗΣ

Καὶ πῶς; Ἦκουσας γυνὴ
νὰ εἶναι γραῖα, οὔσα νέα ἐνταυτῶ;

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

Τοιοῦτος εἶν' ὁ νόμος.

(1153) Οἱ ἀντίδικοί του θὰ πληρώσωσι διὰ νε τὸν ἐνάξωσι.

ΦΕΙΔΙΠΠΙΔΗΣ

Ἄγνοοῦν, θαρρῶ,
αὐτὸς ὁ νόμος τί νοεῖ.

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

Νοεῖ δὲ τί;

ΦΕΙΔΙΠΠΙΔΗΣ

1160 Φιλόδημος ὁ Σόλων ἦν ὁ παλαιός.

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

Τί τοῦτο πρὸς τὴν νέαν καὶ τὴν παλαιάν;

ΦΕΙΔΙΠΠΙΔΗΣ

Διὰ τὴν κλησιν δύο προσδιώρισεν
ἡμέρας, καὶ τὴν νέαν καὶ τὴν παλαιάν,
ὅπως τὴν νέαν γίνωντ' αἱ καταβολαί.

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

1165 Τὴν παλαιάν δὲ πῶς ἐπρόσθεσε;

ΦΕΙΔΙΠΠΙΔΗΣ

Καλὲ,

ἵνα ἐκόντες φθάνωσ' εἰς συμβιβασμὸν
μίαν ἡμέραν πρὶν οἱ ἐγκαλούμενοι,
εἰ δὲ, πρῶτ' τὴν πρῶτην νὰ ἐνάγωνται.

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

Πῶς δὲν λαμβάνουν πρυτανεῖα αἱ ἀρχαὶ
1170 ἀντὶ τῆς πρώτης τὴν ἐσχάτην τοῦ μηνός;

ΦΕΙΔΙΠΠΙΔΗΣ

Συμβαίνει ὅτι εἰς προγεύστας, κ' εἰς αὐτούς.
Διὰ ν' ἀρπάσουν πρυτανεῖα γρήγορα,
μίαν προτοῦ ἡμέραν τὰ προγεύονται.

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

Εὖγε, εὐθήεις, ἄθλιοι, τί κάθησθε;

(1171) Προγεύσται (Προτένθαι), ὥσως ἀρχὴ τις ἐπιτετραμμένη νὰ δοκιμάζη τὰ ἱερεῖα. Ἰδ. Ἀθῆν. Δ, 21.

- 1175 Σωρὸς πετρῶν, κέρδ' εἶσθε τῶν σοφῶν ἡμῶν,
 ἀριθμοὶ, κτήνη, βαγισμένοι ἀμφορεῖς.
 Εἰς τὸν υἱόν μου, κ' εἰς ἐμὲ ἄς ψάλωμεν
 πρὸς εὐτυχίαν, τὸ ἐμὸν ἐγκώμιον
 « ὦ Στρεψιάδες μάκαρ!
 1180 εἶσαι καὶ σὺ τί σοφός!
 τρέφεις καὶ ποῖον υἱόν! »
 θέλει φθονῶν πᾶς εἰπεῖ
 καὶ φίλος καὶ δημότης, ὅταν
 σὺ εἰς πάλην δικῶν θὰ νικᾷς.
 1185 Ἄλλὰ νὰ ἐμβῆς ἤθελον,
 καὶ νὰ σὲ φιλεύσω.

ΠΑΣΙΑΣ Ο ΔΑΝΚΙΣΤΗΣ, ΜΑΡΤΥΣ, ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ, ΧΟΡΟΣ

ΠΑΣΙΑΣ (πρὸς τὸν μάρτυρα)

- Τὰ χρήματά του πρέπει νὰ τὰ ρίπτῃ τις;
 Ποπέ. Ἄν τότε ἄφηνον τὴν ἐντροπὴν,
 δὲν θεὰ εἶχον τώρα τὰ τρεχάματα,
 1190 διὰ τὰ χρήματά μου, ὅτε σήμερον
 σὲ σύρω νὰ κλητεύσης. Θεὰ γίνω δὲ
 ἐχθρὸς προσέτι καὶ πρὸς συνδημότην μου.
 Πλὴν δὲν θὰ καταισχύνω τὴν πατρίδα μου·
 τὸν Στρεψιάδην ἐγκαλῶ.

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

Τί εἶν' αὐτός;

(1179) ~~,~~,~
 ~~,~~,~ 3.
 ~~,~~,~
 ~~,~~,~
 ~~,~~,~
 ~~,~~,~

ΠΑΣΙΑΣ

1195 Εἰς τὴν παλαιὰν καὶ νέαν.

www.libtool.com ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

Μάρτυρας καλῶ.

Ἡμέρας εἶπε δύο. Τοῦτο δὲ πρὸς τί;

ΠΑΣΙΑΣ

Διὰ τὰς δύο καίδεκα μνάς, τὴν τιμὴν
τοῦ ψαροῦ ἵππου.

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

Ἴππον; δὲν ἀκούετε;

Γνωστὸν σὰς εἶναι πῶς μισῶ τὴν ἵππικὴν.

ΠΑΣΙΑΣ

1200 Πῶς θὰ πληρώσης, τοὺς Θεοὺς ὠρκίζεσο.

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

Ἀκόμη τότε πλὴν ὁ Φειδιππίδης μου
δὲν ἤξευρε τὸν λόγον τὸν ἀνίκητον.

ΠΑΣΙΑΣ

Καὶ διὰ τοῦτο θ' ἀρνηθῆς τὴν πληρωμὴν;

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

Τί θ' ἀπελάμβαν' ἄλλο μὲ τὸ μάθημα;

ΠΑΣΙΑΣ

1205 Καὶ θὰ ἐπιορκήσης σὺ πρὸς τοὺς Θεοὺς;

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

Ποίους Θεοὺς;

ΠΑΣΙΑΣ

Ἐκείνους οὓς ἐγὼ εἰπῶ·
τὸν Ποσειδῶνα, τὸν Ἑρμῆν, τὸν Δία.

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

ᾠ!

Τριῶβολον προσφέρω ἵνα ὀρκισθῶ.

ΠΑΣΙΑΣ

᾽Ω, πόσον εἶσαι ἀναιδής, ποῦ νὰ χαθῆς!

www.ELPHON.com.cn
ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

(Δεικνύων τοῦ Πασίου τὴν κοιλίαν)

1210 Ἄλατισμένος ἴσως ἄξιζεν αὐτός.

ΠΑΣΙΑΣ

Μὲ περιπαίζεις!

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

Θὰ χωρῆ ὡς ἐξ χοεῖς.

ΠΑΣΙΑΣ

Ἄζήμιος, μὰ Δία καὶ μὰ τοὺς Θεοὺς,
δὲν θὰ μὲ παίξης.

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

Πῶς μ' ἀρέσουν οἱ Θεοί!

Εἰς τοὺς νοοῦντας τί γελοῖος εἶν' ὁ Ζεὺς!

ΠΑΣΙΑΣ

1215 ᾽Ω! διὰ ταῦτα θὰ τιμωρηθῆς ποτέ.
Ἄλλὰ θὰ μὲ πληρώσης ὅσα σ' ἔδωσα;
Ναί, ὄχι, ἀποκρίσου.

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

Μεῖνε ἤσυχος.

Ἐγὼ ἀμέσως θὰ σ' ἀποκριθῶ σαφῶς.

(Ἀναχωρεῖ εἰς τὴν οἰκίαν του.)

ΠΑΣΙΑΣ

Τί νὰ σκοπεύῃ;

ΜΑΡΤΥΣ

Νὰ πληρώσῃ βέβαια.

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

(Ἐξέρχεται τῆς οἰκίας του ἔχων κάρδοπον εἰς τὴν χεῖρα)

1220 Ποῦ εἶναι ὅστις χρήματα ζητεῖ;— Εἰπέ,
τί εἶναι τοῦτο;

ΠΑΣΙΑΣ

Τοῦτο τ' εἶναι; Κάρδοπος.

www.libtool.com.gr

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

Κ' ἔπειτ' ἀκόμη μὲ ζητεῖς ἀργύριον;
Δὲν δίδω εἰς κἀνένα οὔτε ὄβολον
ποῦ ὀνομάζει τὴν καρδόπην κάρδοπον.

ΠΑΣΙΑΣ

1225 Λοιπὸν δὲν θὰ πληρώσης;

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

Ὡς μοι φαίνεται.

Αἶ! δὲν θὰ κάμης τώρα νὰ ξεκουμισθῆς
ἀπὸ τὴν θύραν;

ΠΑΣΙΑΣ

Φεύγω· ὅμως ἤξευρε
πῶς θὰ πληρώσω πρυτανεῖα, κ' ἂν χαθῶ.

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

Θενὰ τὰ χάσης μὲ τὰς δώδεκα μαζῆ,
1230 ἂν καὶ δὲν θέλω εἰς σὲ τοῦτο νὰ συμβῆ,
διότι εἶπες ἀμαθῶς τὴν κάρδοπον.

ΑΜΥΝΙΑΣ ΔΑΝΕΙΣΤΗΣ, ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ, ΜΑΡΤΥΣ, ΧΟΡΟΣ

ΑΜΥΝΙΑΣ

Ἄλλοίμονον!

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

Αἶ! Τίς εἶν' οὗτος ποῦ θρηνεῖ; ἴσως κἀνεὶς
ἐκ τῶν δαιμόνων τοῦ Καρκίνου κλαίεται;

(1234) Καρκίνος, τραγικός ποιητής, οὗ ὁ υἱὸς Ξινοκλής, καὶ αὐτὸς ποιη-
τῆς, εἰσήγαγε δεινοπαθοῦντας καὶ θρηνοῦντας.

ΑΜΥΝΙΑΣ

1235 Τί; ποῖος εἶμαι θέλετε νὰ μάθητε;
 Δυστυχισμένος.

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

Πήγαινε τὸν δρόμον σου.

ΑΜΥΝΙΑΣ

Ἦ σκληρὲ δαίμων, τύχη τροχοθραύστρια
 τῶν ἐμῶν ἵππων! Ἄθηνᾶ! μ' ἀφάνισες!

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

Τί δὲ κακόν σε ἔκαμ' ὁ Τληπόλεμος;

ΑΜΥΝΙΑΣ

1240 Μὴ μὲ χλευάζης, φίλε· τὸν υἷόν εἶπέ
 ὅσα μ' ἐπῆρε νὰ μοὶ δώσῃ χρήματα,
 ἐν ᾧ καὶ χωρὶς τούτου ἐδυστύχησα.

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

Χρήματα, λέγεις;

ΑΜΥΝΙΑΣ

Ναί, ποῦ τὸν ἐδάνεισα.

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

Τῷ ὄντι ἦσουν δυστυχῆς, μὲ φαίνεται.

ΑΜΥΝΙΑΣ

1245 Ὅδηγῶν ἵππους, ξέπεσα, μὰ τοὺς Θεούς.

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

Τί φλυαρεῖς ἀπ' ὄνου ὡς νὰ ἔπεσες;

ΑΜΥΝΙΑΣ

Τὰ χρήματά μου σὲ ζητῶ, καὶ φλυαρῶ;

(1237) Παρωδία στίχων τραγῳδίας τινὸς τοῦ Ξενοκλέους, υἱοῦ τοῦ Καρ-
 κίνου, δι' ὧν ἡ Ἀλκμήνη κλαίει τὸν ὑπὸ τοῦ Τληπολέμου φονευθέντα Λι-
 κύμιον.

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

Ἄδύνατον νὰ εἶσαι ὑγιής.

www.libtool.com.cn ΑΜΥΝΙΑΣ

Τί δέ;

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

Μὲ φαίνεται ὁ νοῦς σου πῶς ἐσάλευσε.

ΑΜΥΝΙΑΣ

1250 Μὰ τὸν Ἑρμῆν, νομίζω σὺ πῶς θὰ κριθῆς,
 ἂν δὲν μὲ δώσης τὸ ἀργύριον.

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

Εἰπέ.

Νομίζεις ὅτι νέον πάντοτε ὁ Ζεὺς
 νερόν μᾶς βρέχει, ἢ θαρρῆεις ὁ ἥλιος
 κάτωθεν πάλιν πῶς τὸ ἴδιον ροφᾷ;

ΑΜΥΝΙΑΣ

1255 Οὐδὲ ἤξεύρω, ἀλλ' οὐδὲ μοι μέλει κἄν.

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

Πῶς δικαιούσαι δὲ νὰ λάβῃς χρήματα,
 ἂν δὲν γνωρίζῃς οὔτε τὰ μετέωρα;

ΑΜΥΝΙΑΣ

Ἄν ἔχῃς σπᾶνιν ἀργυρίου, δός μοι κἄν
 τὸν τόκον.

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

Τόκον; τί θηρίον εἶν' αὐτό;

ΑΜΥΝΙΑΣ

1260 Τί ἄλλο; κατὰ μῆνα καὶ ἡμέραν, ὡς
 κατρακοιλᾷ ὁ χρόνος, τὸ ἀργύριον
 σωρεύεται αὐξάνον.

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

Αἱ! Πολὺ καλά.

Φρονεῖς περισσοτέρα ὄτ' ἢ θάλασσα
 ὑπάρχει τῶρα παρὰ πρῖν;

www.AMYNIAΣ.com.cn

*Ἴση φρονῶ.

1265 Ὅρθον δὲν εἶναι νὰ αὐξάνη.

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

Τότε πῶς

κακόμοιρε, ἐκείνη νὰ μὴ γίνεται
 περισσοτέρα, δεχομένη ποταμούς,
 σὺ δὲ ν' αὐξήσης θέλεις τὸ ἀργύριον;
 Δὲν θὰ τὸ στρίψης ἀπὸ τὴν οἰκίαν μου;

1270 Δότε μ' ἐδώ τὸ κέντρον.

ΑΜΥΝΙΑΣ

Μάρτυρας καλῶ.

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

Ἐμπρός, Σαμφόρα· τί προσμένεις; βιάδιζε.

ΑΜΥΝΙΑΣ

Δὲν εἶναι τοῦτο ὕβρις;

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

Τρέχα, σ' ἔφθασα,

τὰ σειραφόρα σὰ ὀπίσθια κεντῶν.

*Α! φεύγεις; Πῶς νὰ σὲ κινήσω ἤξευρα.

1275 μὲ τοὺς τροχούς σου κ' ἔλα σου τὰ τέθριππα.

ΧΟΡΟΣ

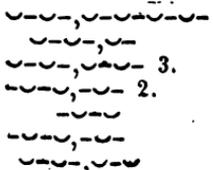
ΣΤΡΟΦΗ

Τί εἶναι ν' ἀγαπᾷ τις τὰ κακά! Κερδῶν

(1271) Σαμφόρα, τῷ δίδει τοῦ ἵππου τὸ ὄνομα.

(1273) Σειραφόρος, ὁ ἵππος ὁ ἐκτὸς τοῦ ζυγοῦ ἐξευγμένος.

(1276—85 καὶ 1286—95)

- ὁ γέρων ἐρασθεῖς,
 νὰ μὲ πληρώσῃ προσπαθεῖ
 τὰ δανεισμένα χρήματα.
 1280 Θενὰ ἐπέλθῃ σήμερον
 εἰς τὸν σοφιστὴν αὐτὸν
 διὰ ὄσας ἐπεχείρισε
 πανουργίας,
 ἀπροσδόκητον κἀνὲν
 1285 κακὸν νὰ λάβῃ αἴφνης.

ΑΝΤΙΣΤΡΟΦΗ

- Νομίζω ὅτι θενὰ εὖρη τὸν υἱὸν,
 ὡς εἶχεν εὐχηθῆ,
 ἐξησκημένον νὰ λαλῆ,
 καὶ γνώμας εἰς τὰ δίκαια
 1290 νὰ ἀντιτάττῃ ἰσχυράς·
 ὥστε ὄπου εὐρεθῆ,
 καὶ παμπόνηρ' ἂν εἰπῆ,
 νὰ κερδίζῃ.
 Ἴσως, ἴσως εὐχηθῆ
 1295 βωδὸν νὰ τὸν ἀκούσῃ.

ΧΟΡΟΣ, ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ, ΦΕΙΔΙΠΠΙΑΔΗΣ

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

(Διωκόμενος ὑπὸ τοῦ υἱοῦ του)

ᾠ ᾠ! ᾠ ᾠ!

- ᾠ συνδημόται, γείτονες καὶ συγγενεῖς!
 ᾠ! βοηθήσατέ με! Δέρνομαι κακῶς.
 Τὴν σιαγόνα, ὁ πτωχός! τὴν κεφαλὴν!
 1300 Ἄχρεῖε, δέρνεις τὸν πατέρα;

ΦΕΙΔΙΠΠΙΑΔΗΣ

Πάτερ, ναί.

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

Ὅτι μὲ δέρνει δὲν ἀρνεῖται.

ΦΕΙΔΙΠΠΙΔΗΣ

Βέβαια.

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

Ὡ νυκτοκλέπτα, πατροκτόνε, μιὰρέ!

ΦΕΙΔΙΠΠΙΔΗΣ

Εἶπέ τα πάλιν· λέγε περισσότερα.

Εὐφραίνομαι ν' ἀκούω ὕβρεις, ἤξευρε.

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

1305 Λακκόπατε!

ΦΕΙΔΙΠΠΙΔΗΣ

Μὲ ῥόδα μ' ἐπερέχουσες.

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

Πῶς; τὸν πατέρα δέρνεις;

ΦΕΙΔΙΠΠΙΔΗΣ

Καὶ θενὰ εἶπῶ

ὅτι δικαίως, μὰ τὸν Δία.

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

Μιὰρέ,

δικαίως, ὅταν δέρνης τὸν πατέρα σου!

ΦΕΙΔΙΠΠΙΔΗΣ

Θὰ τ' ἀποδείξω καὶ θὰ μείνω νικητής.

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

1310 Εἰς τοῦτο θὰ νικήσης!

ΦΕΙΔΙΠΠΙΔΗΣ

Εὐκολώτατα.

Ὅποῖον θέλεις ἐκ τῶν λόγων ἐκλεξε.

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

Τί λόγων!

ΦΕΙΔΙΠΠΙΔΗΣ

Τὸν καλὸν ἢ τὸν κατώτερον.

www.libtool.com. ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

- Σ' ἐδίδαξα, μὰ Δία, ὦ ταλαίπωρε,
 νὰ μ' ἀντιλέγῃς εἰς τὰ δίκαια, ἔάν
 1315 μὲ καταπίσης πῶς καλὸν καὶ δίκαιον
 νὰ δέρνουν εἶναι τοὺς πατέρας οἱ υἱοί.

ΦΕΙΔΙΠΠΙΔΗΣ

Νομίζω θὰ σὲ πείσω, ὥστε οὐδὲ σὺ
 οὐδὲν νὰ ἔχῃς ν' ἀντειπῆς ὁ ἴδιος.

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

Ν' ἀκούσω θέλω τί θεὰ εἰπῆς λοιπόν.

ΧΟΡΟΣ

ΣΤΡΟΦΗ

- 1320 ὦ γέρον, τώρα νὰ σκεφθῆς εἶν' ἔργον σου
 πῶς θέλεις μικήσει.
 Ἄν βέβαιος δὲν ἦτον, δὲν ἐφαίνετο
 ἀκόλαστος τόσον.
 Ἐρείδεται εἰς κάτι, κ' εἶναι φανερόν
 1325 τοῦ νέου τὸ θάρρος.

Ἄλλὰ, πῶς πρωτοήρχισεν ἡ μάχη μεταξύ σας
 νὰ εἰπῆς πρέπ' εἰς τὸν Χορὸν, θὰ τὸ εἰπῆς ἀφεύκτως.

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

- Πῶς πρωτοήρχισαν λοιπὸν αἱ ὕβρεις μεταξύ μας
 θὰ σὰς εἰπῶ· Ἐτρώγαμεν, καθὼς γνωστὸν σὰς εἶναι
 1330 Τὸν εἶπα δὲ τὴν λύραν τοῦ νὰ λάβῃ καὶ νὰ ψάλῃ
 τοῦ Σιμωνίδου τὸν Κριὸν, πῶς ἐκουρεύθ' ἡ θριξὶ του.

(1320) $\begin{array}{l} \text{---} \text{---} \text{---} \text{---} \text{---} \\ \text{---} \text{---} \end{array} \left. \vphantom{\begin{array}{l} \text{---} \text{---} \text{---} \text{---} \text{---} \\ \text{---} \text{---} \end{array}} \right\} 3.$

(1331) Σιμωνίδης ὁ Κεῖτος ποιητής, ὁ ὑπὸ τῶν ἀρχαιοτέρων θαυμαζόμενος.

Πλὴν μ' εἶπεν, ὅταν πίνωμεν ἀνόητον πῶς εἶναι
 νὰ παιζῶμεν καὶ ψάλλωμεν, ὡς γραῖται τοῦ ἀλέθου.

ΦΕΙΔΙΠΠΙΑΔΗΣ
 www.trinbtooi.com.cn

1335 Νὰ πατηθῆς καὶ νὰ δαρθῆς δὲν σ' ἔπρεπε, ζητῶν με
 νὰ ψάλω, ὡσὰν τέττιγας νὰ εἶχες εἰς τὸ γεῦμα;

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

Τοιαῦτα, ὡς ἀκούετε, μὲ ἔλεγε καὶ τότε,
 καὶ κακὸς εἶπε ποιητῆς πῶς εἶν' ὁ Σιμωνίδης.

Τὸ πρῶτον μὲν ὑπέμεινα αὐτὰ ἂν καὶ μὲ βίαν.

Τὸν εἶπα δ' ἔπειτα, λαβῶν μυρσίνην, νὰ μὲ ψάλῃ

1340 κἂν τοῦ Αἰσχύλου τίποτε. Αὐτὸς δὲ ἀπεκρίθη·
 «Τῷ ὄντι πρῶτον ποιητὴν νομίζω τὸν Αἰσχύλον,
 πομπῶδη, χωρὶς σύστασιν, στρυφνὸν καὶ βροντολόγον.»

Πῶς τότε ἡ καρδιά μου ἐσκίρτησε, θαρβέειτε!

Πλὴν τὸν θυμὸν ἐδάγκασα καὶ εἶπα· «Αἶ, ἄς εἶναι.

1345 Εἰπέ μας ἀπὸ τὰ σοφὰ αὐτὰ τὰ νέα τώρα.»

Τοῦ Εὐριπίδου ἔψαλεν εὐθύς, πῶς ἐκυμφεύθη
 ὁμομητριᾶν ἀδελφὴν, Ἡράκλεις ἀδελφὸς τῆς.

Αὐτὸ δὲν τὸ ὑπέφερα, κ' εὐθύς τὸν ἐπροπῆρα,
 τὸν εἶπα ὕβρεις καὶ κακά· ἐκεῖθεν, ἐννοεῖται,

1350 πολλὰ ἐλογοφέραμεν. Τότε πηδᾷ ἐκεῖνος,
 μὲ κοπανίζει, μὲ κτυπᾷ, μὲ πνίγει, μὲ συντριβεί.

ΦΕΙΔΙΠΠΙΑΔΗΣ

Ἄδίκως, ὅταν δὲν φρονῆς καλὸν τὸν Εὐριπίδην,
 ἐκεῖνον τὸν σοφόν;

Ἐγραψεν ἐπινίκιον εἰς ἀθλητὴν τινα καλούμενον Κριόν, καὶ ἐπαιζεν ἐπὶ τοῦ δ-
 νόματος· ὁ δὲ Ἀριστοφάνης τὸν χλευάζει.

(1339) Οἱ ψάλλοντες ἢ στίχους ἀπαγγέλλοντες ἐκράτουν εἰς τὰς χεῖρας
 κλάδον δάφνης ἢ μυρσίνης.

(1347) Ἐν Αἰδῶν, ἀπωλεσθεῖση τραγωδίᾳ τοῦ Εὐριπίδου, ὁ Μακαρεὺς ἐ-
 νυμφεῦετο τὴν ὁμομητριᾶν ἀδελφὴν του Κανάχην.

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

Σοφός εκείνας; ὦ! σέ λέγω...

Πλήν τάλιν θά μὲ δείρη.

ΦΕΙΔΙΠΠΙΔΗΣ

Ναί, δικαίως, μὰ τὸν Δία.

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

- 1355 Δικαίως, ὦ ἀναίσχυντε! Ἐγὼ ποῦ σ' εἶχα θρέψει,
 ποῦ ἐπροσπάθουν νὰ νοῶ τραυλίζων τί ἐλάλεις!
 Ἄν μ' ἔλεγες βρὺν σ' ἐνοιῶθα καὶ σ' ἐδίδα νὰ πίνης·
 ἄν μ' ἐζητοῦσες δὲ μα μ μ ἄ ν, σὲ ἐδίδα ψωμάκι·
 μόλις δ' ἐφώναζες κα κ κ ἄ ν, κ' εὐθύς ἀπὸ τὴν θύραν
- 1360 σ' ἐξέφερα, σ' ἐβάσταζα. Σὺ μ' ἐπνιγες δὲ τώρα,
 κ' ἐν ᾧ ἐβόων κ' ἐκραζα,
 «ἀνάγκην ἔχω», οὔτε κἄν
 σὺ μ' ἔφερες, ὦ μιαρὲ,
 ἕως τὴν θύραν, καὶ πνιγείς
- 1365 τ' ἀπέλυσ' αὐτοῦ κάτω.

ΧΟΡΟΣ

ΑΝΤΙΣΤΡΟΦΗ

- Τῶν νέων πρέπει αἱ καρδίαι νὰ ἴηδοῦν
 δι' ὅσα θ' ἀκούσουν.
- Ἐὰν τοὺς πείσῃ οὗτος μὲ τοὺς λόγους του,
 τοιαῦτα τολμήσας,
- 1370 τὰ δέρμα ἀνθ' ἀξίζῃ τῶν γερόντων κἄν
 οὐδ' ἓνα βεβίθι.
- ὦ κινητὰ καὶ μοχλευτὰ τῶν νέων λόγων, ζήτηε
 πιθανοὺς λόγους, νὰ φανῆς πῶς ὁμιλεῖς δικαίως.

ΦΕΙΔΙΠΠΙΔΗΣ

Καλὰ καὶ νέα πράγματα εὐφραίνομαι γνωρίζων,

(1366) ὦδ. στ. 1320 κλ.

- 1375 κ' ἤξεύρων νὰ περιφρονῶ τοὺς καθεστῶτας νόμους,
 Τὸν νοῦν μου ἔδωτον εἰς ἵππους μόνον εἶχον,
 τρεῖς λέξεις ἂν ἔλεγον, ἡ τρίτη ἦτον σφάλμα.
 Ἄφ' οὗ πλὴν μ' ἐδιώρθωσε διδάξας με ἐκεῖνος,
 καὶ γνώμας ἔμαθα λεπτάς καὶ λόγους καὶ ιδέας,
 1380 θὰ σᾶς εἰπῶ πῶς δέρονται δικαίως οἱ πατέρες.

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

Μὲ ἵππους τρέχε, πῆγαινε. Προκρίνω, μὰ τὸν Δία,
 νὰ τρέφω ἵππων τέθριππον, παρὰ νὰ μὲ σαπίζης.

ΦΕΙΔΙΠΠΙΔΗΣ

Ἐκεῖ ποῦ μὲ διέκοψας τὸν λόγον ξαναρχίζω,
 καὶ σ' ἐρωτῶ μὲ ἔδερνες εἰς τοὺς μικροὺς μου χρόνους;

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

- 1385 Ναι, ἀγαπῶν σε βέβαια καὶ εὐνοῶν.

ΦΕΙΔΙΠΠΙΔΗΣ

Εἰπέ με

δὲν εἶναι λοιπὸν δίκαιον νὰ σ' ἀγαπῶ ὁμοίως
 καὶ νὰ σὲ δέρνω, ἐπειδὴ ἀγάπ' εἶναι τὸ ξύλον;
 Πληγῶν θὰ εἶναι ἀγευστον τὸ σῶμά σου, καὶ ὄχι
 τὸ σῶμά μου; Ἐλεύθερος κ' ἐγὼ δὲν ἐγεννήθην;

- 1390 Κλαίουν οἱ παῖδες, δὲν φρονεῖς καὶ ὁ πατήρ;

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

Τί λέγεις;

ΦΕΙΔΙΠΠΙΔΗΣ

Θὰ μὲ εἰπῆς ὅτι αὐτὸ εἶν' ἔργον τῶν παιδίων·
 σὲ λέγω πλὴν, οἱ γέροντες πῶς εἶναι δις παιδία.

(1390) Τοῦτο παρωδία στίχου ἐξ Ἀλκίστιδος τοῦ Εὐριπίδου (694) Χαίρεις ὄρων φῶς πατέρα δ' οὐ χαιρείν δοκεῖς; ἦτοι: Χαίρεις φῶς βλέπων· δὲν φρονεῖς καὶ ὁ πατήρ;

Τῶν νέων εὐλογώτερον οἱ γέροντες νὰ κλαίουν,
ὡς πρέπει ὀλιγώτερον ἐκεῖνοι ν' ἀμαρτάνουν.

www.libtool.com. **ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ**

1395 Δὲν εἶναι νόμος πούποτε νὰ δέρωνται πατέρες.

ΦΕΙΔΙΠΠΙΔΗΣ

Δὲν ἦτον ἄνθρωπος αὐτὸς ποῦ τὰ ἐνομοθέτει,
ὁποῖος εἶσαι σὺ κ' ἐγώ; πλὴν ἔπεισε τοὺς τότε.

Καὶ πῶς κ' ἐγὼ δὲν ἤμπορῶ ψηφίζων νέον νόμον
νὰ ἐπιτρέψω οἱ υἱοὶ νὰ δέρνουν τοὺς πατέρας;

1400 Ὅσους ἐφάγαμεν δαρμούς πρὶν ἢ τεθῆ ὁ νόμος,

ἅς μὴ τοὺς θεωρήσωμεν, ἅς εἶναι χάρισμά των.

Καὶ κύτταξε τοὺς πετεινοὺς καὶ ὄλα τ' ἄλλα κτήνη
προσβάλουν τοὺς πατέρας των. Εἰς τί δὲν διαφέρουν
ἀπὸ ἡμᾶς, πλὴν πῶς αὐτὰ ψηφίσματα δὲν γράφουν;

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

1405 Καὶ πῶς λοιπὸν τοὺς πετεινοὺς εἰς ὄλ' ἀφ' οὗ μιμεῖσαι
δὲν τρώγεις κόπρον ὡς αὐτοὶ, κ' εἰς ξύλον δὲν κουριάζεις

ΦΕΙΔΙΠΠΙΔΗΣ

Εἶν' ἄλλο πρᾶγμα· τὸ φρονεῖ ὡς ἄλλο κ' ὁ Σωκράτης.

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

Πλὴν μὴ μὲ δέρνης, εἰδεμὴ θὰ τὸ μετανοήσης.

ΦΕΙΔΙΠΠΙΔΗΣ

Καὶ πῶς;

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

Ἐγὼ μὲν πρέπει σὲ νὰ τιμωρῶ δικαίως,

1410 καὶ πάλιν τὸν υἱὸν σου σὺ, ἂν ἔχης.

ΦΕΙΔΙΠΠΙΔΗΣ

Κ' ἂν δὲν ἔχω

θὰ κλαύσω μάταια, καὶ σὺ καγχάζων θ' ἀποθάνης.

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ (πρὸς τοὺς θεατὰς)

Ὅμηλικές μου! δίκαια μὲ φαίνεται πῶς λέγει.
 Τὰ εὐλογα πρέπ' εἰς αὐτοὺς, φρονῶ, νὰ συγχωρῶμεν.
 Ὅρθον νὰ κλαίωμεν, ἐὰν τὰ δίκαι' ἀμελῶμεν.

ΦΕΙΔΙΠΠΙΔΗΣ

1415 Καὶ ἄλλην γνώμην ἄκουσον.

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

Ἐχάτην κατὰ κράτος.

ΦΕΙΔΙΠΠΙΔΗΣ

Καὶ ἴσως δὲν θὰ λυπηθῆς δι' ὅ,τι σὲ συνέβη.

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

*ὦ! πῶς; Εἶπε ν' ἀκούσωμεν εἰς τί θὰ μ' ὠφελήσῃς.

ΦΕΙΔΙΠΠΙΔΗΣ

Ὡς σὲ, καὶ τὴν μητέρα μου θὰ δεῖρω.

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

Τί; τί λέγεις;

*Ἄλλο κακὸν χειρότερον.

ΦΕΙΔΙΠΠΙΔΗΣ

Τί δ' ἂν ὁ χείρων λόγος

1420 σὲ πείσῃ ὅτ' εἶναι καλὸν
 νὰ δέρνω τὴν μητέρα μου;

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

Τί; ἂν τὸ κάμῃς καὶ αὐτὸ,
 δὲν σὲ ἐμποδίζει τίποτε
 νὰ πέσῃς εἰς τὸ βάραθρον,

1425 καὶ ὁ Σωκράτης
 μαζῆ, κ' ὁ χείρων λόγος.

(1412) υ-υ-υ-υ-5.

υ-υ-υ
 υ-υ-υ-υ

Αὐτὰ, Νεφέλαι, πάσχω ἐξ αἰτίας σας
τὴν τύχην μου ἀφ' ὅτου σᾶς παρέδωσα.

www.libtool.com.gr ΧΟΡΟΣ

Ἄλλ' αἴτιος σὺ εἶσαι, στρέψας σεαυτὸν
1430 εἰς πονηρὰ πρὸς ἄλλων βλάβην πράγματα.

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

Αὐτὰ πῶς τότε δὲν μοι τὰ ἐλέγετε,
κ' ἐπήρατε τοῦ γέρου χωρικοῦ τὸν νοῦν;

ΧΟΡΟΣ

Πάντοτε τοῦτο κάμνομεν, φίλον τινὰ
ἔταν πραγμάτων ἀπαντῶμεν πονηρῶν,
1435 ὡς εἰς κακὸν ἐκεῖνον νὰ ἐμβάλωμεν,
διὰ νὰ μάθῃ νὰ φοβῆται τοὺς Θεούς.

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

Φεῦ! ὦ Νεφέλαι, αὐστηρὰ πλὴν δίκαια.

Τὰ δανεισμένα χρήματα δὲν ἔπρεπε
νὰ μὴ τὰ δίδω. Ἔλα δέ, ὦ φίλτατε,

1440 τὸν φαῦλον Χαιρεφῶντα ν' ἀφανίσωμεν,
καὶ τὸν Σωκράτην, ποῦ ἡπάτων σέ καὶ μέ.

ΦΕΙΔΙΠΠΙΔΗΣ

Κακὸν δὲν κάμνω εἰς τοὺς διδασκάλους μου.

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

Ναί, τὸν πατρῶον Δία, ναί, σεβάσθητι.

ΦΕΙΔΙΠΠΙΔΗΣ

Ἴδου πατρῶον Δία, ὁ μωρόπιστος!

1445 Ὑπάρχει Ζεὺς;

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

Ὑπάρχει.

(1430) Λέγει ὅτι ὁ Στρεψιάδης ἔστρεψεν ἑαυτὸν εἰς πονηρὰ.

ΦΕΙΔΙΠΠΙΔΗΣ

Ἦχι, ἐπειδὴ

αὐτὸν ἐξώσας κυβερνᾷ ὁ Στρόβιλος.

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

Διόλου! Δία πῶς τὸ στραβοπότηρον

αὐτὸ νὰ ὑπολάβω! Οἴμοι ὁ μωρός!

Θεὸς πῶς εἶσαι νὰ πεισθῶ ἢ χύτρα σύ!

ΦΕΙΔΙΠΠΙΔΗΣ

1450 Φλυᾶρει τώρα, παραλάλει μόνος σου.

(Φεύγει).

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ (μόνος)

Ἄνοησία! Πόσον παρεφρόνησα,

διώξας χάριν τοῦ Σωκράτους τοὺς Θεούς!

Πλὴν μὴ θυμῶνῃς κατ' ἐμοῦ, ὦ φίλ' Ἑρμῆ!

καὶ μὴ μ' ἐξολοθρεύσῃς. Εὐσπλαγχνίσου με.

1455 Τὸν νοῦν μ' ἐπῆρεν ἡ ἀδολεσχί' αὐτῶν.

Εἰπέ με δέ, συμβούλευσέ με, ἀγωγὴν

νὰ τοῖς κινήσω, ἢ ἂν πρέπη ἄλλο τί.

Νὰ μὴ ζητήσω λέγεις δίκας—καὶ ὀρθῶς,

ἀλλὰ ν' ἀνάψω τὴν οἰκίαν παρευθὺς

1460 τῶν ἀδολέσχων.— ὦ Ξανθία, πρόφθασε,

ἀξίνην λάβε, φέρε καὶ τὴν κλίμακα.

Ἦπειτ' ἀνάβα εἰς τὸ φροντιστήριον,

κατάσκαψον τὴν στέγην, ἂν μὲ ἀγαπᾷς,

(1446) Ἦχι. στ. 811.

(1447) Ὁ Σωκράτης τῷ εἶπε Στρόβιλος, ὁ δ' ἀγροϊκὸς Στρεψιάδης μὴ ἐνοσῶν τὴν λέξιν, ἐκλαμβάνει τὸ στραβοπότηρον. Ἐν τῷ ἀρχαίῳ κειμένῳ ὁ Σωκράτης εἶπε Δίνον, τὸν στρόβιλον τῆς αἰθερίας ὕλης, ὁ δὲ Στρεψιάδης ἐνόησε τὸ ποτήριον τὸ οὕτω καλούμενον, ὃν δ' ἄνευ βάσεως, καὶ κάτωθεν ἀπολήγον εἰς ὄξυ ἢ στοργγύλον.

(1453) Προσερχόμενος εἰς Ἑρμοῦ στήλην ἐκεί εἰρικομένην.

- ὡς ἡ οἰκία σύσσωμη νὰ κρημνισθῆ.
 1465 Ἐδῶ λαμπάδα ἀναμμένην δότε με.
 Κ' ἐγὼ θὰ λάβω σήμερον ἐκδίκησιν
 ἀπ' αὐτῶν, ἔσον καὶ ἂν εἶναι γόητες.

ΜΑΘΗΤΑΙ, ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ, ΣΩΚΡΑΤΗΣ, ΧΑΙΡΕΦΩΝ

ΜΑΘΗΤΗΣ Α΄

Ἰοῦ ἰοῦ!

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

Σὺ τώρα ρίψε πολλὴν φλόγα, ὦ λαμπάς.

ΜΑΘΗΤΗΣ Α΄

- 1470 ὦ ἄνθρωπε, τί κάμνεις;

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

Ἄλλο τί, παρὰ
 μὲ τῆς οἰκίας τὰς δοκοὺς λεπτολογῶ.

ΜΑΘΗΤΗΣ Β΄

Φεῦ! Ποῖος, ποῖος καίει τὴν οἰκίαν μας;

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

Ἐκεῖνος, οὐ τὴν χλαῖναν ἀφηρέσατε.

ΜΑΘΗΤΗΣ Γ΄

Μᾶς καταστρέφεις.

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

- Κ' ἐγὼ τοῦτο θέλω, ἂν
 1475 δὲν ψεύσῃ ἡ ἀξίνη τὰς ἐλπίδας μου,
 ἢ ἂν δὲν πέσω κάτω καὶ δὲν συντριβῶ.

ΣΩΚΡΑΤΗΣ

Αἶ! σὺ, τί κάμνεις; εἰς τὴν στέγην τί ζητεῖς;

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

Περιορῶ τὸν ἥλιον, ἀεροβατῶν.

(1469) Ἐτελεῖ ταῦτα.

(1478) ἴδ. στ. 226.

ΣΩΚΡΑΤΗΣ

Ὁ δυστυχής! ὁ τάλας! Θεν' ἀποπνιγῶ.

www.libtool.com.cn

ΧΑΙΡΕΦΩΝ

1480 Κ' ἐγὼ ὁ κακοδαίμων θὰ κατακαῶ.

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

Τίς τοὺς Θεοὺς σᾶς εἶπε νὰ ὑβρίζετε,
τὴν ἔδραν τῆς σελήνης νὰ κυττάζετε;
Ναι, κτύπα, δέρνε, δίωκε, διὰ πολλὰ,
διότ' ἠδίκουν τοὺς Θεοὺς, τὸ πρῶτιστον!

ΧΟΡΟΣ

1485 Νὰ πηγαίνωμεν ἔξω καιρός. Ἄρκετὰ ἐχορεύσαμεν
[σήμερον, φθάνει.

www.libtool.com.cn

ΑΡΙΣΤΟΦΑΝΟΥΣ ΕΙΡΗΝΗ

*Ἐδιδάχθη ἐπὶ Ἀστυφίλου ἀρχοντος ἐν Ὀλ. 90, α'
π. Χ. 416, κατὰ τὸ ἔαρ τοῦ 15^{ου} ἔτους
τοῦ πειλοπονησιακοῦ πολέμου.*

ΤΡΥΓΑΙΟΣ, ἀμπελουργός.
ΚΟΡΑΙ, θυγατέρες Τρυγαίου.
ΥΠΗΡΕΤΗΣ Α' } Τρυγαίου.
ΥΠΗΡΕΤΗΣ Β' }
ΕΡΜΗΣ.
ΠΟΛΕΜΟΣ.
ΑΝΤΑΡΑΣ, (Κυδοιμὸς, ὄπαδός τοῦ πολέμου).
ΧΟΡΟΣ γεωργῶν Ἀθμονέων (Μαρουσιωτῶν).
ΙΕΡΟΚΛΗΣ, μάντις.
ΔΡΕΠΑΝΟΥΡΓΟΣ.
ΛΥΡΟΠΟΙΟΣ.
ΘΩΡΑΚΟΠΩΔΗΣ.
ΣΑΛΠΙΓΚΤΗΣ.
ΚΡΑΝΟΠΟΙΟΣ.
ΔΟΥΞΟΣ.
ΠΑΙΔΙΟΝ Ἀμαχίου.
ΠΑΙΔΙΟΝ Κλεωνόμου.
ΕΙΡΗΝΗ
ΟΠΩΡΑ
ΠΑΝΗΓΥΡΙΣ (Θεωρία) } Βυθά πρόσωπα.

Ἡ σκηνὴ παριστᾷ θέσιν ἔμπρὸς τῆς οἰκίας τοῦ Τρυγαίου,
καὶ εἰς τὸ βάθος μεγάλην πύλνν ἣτις ὑποτίθεται ἢ τῆς κατοι-
κίας τοῦ Διός.

ΑΡΙΣΤΟΦΑΝΟΥΣ ΕΙΡΗΝΗ

ΥΠΗΡΕΤΗΣ Α', ΥΠΗΡΕΤΗΣ Β'

ΥΠΗΡΕΤΗΣ Α'

Γρήγορα φέρε μάζαν εις τὸν κάρναρον.

ΥΠΗΡΕΤΗΣ Β'

Εἰς αὐτὸν δὸς τὴν, νά, τὸν τρισκατάρατον.

Ποτὲ γλυκεῖαν ὡς αὐτὴν δὲν ἔφαγε.

ΥΠΗΡΕΤΗΣ Α'

Καὶ ἄλλην μ' ὄνου κόπρον ζύμωσε καὶ δὸς.

ΥΠΗΡΕΤΗΣ Β'

5 Ἴδου καὶ ἄλλην. Ἄλλ' αὐτὴν ποῦ ἔφερες,
τὴν ἔφαγε;

ΥΠΗΡΕΤΗΣ Α'

Διόλου· μιὰ τὴν ἄρπαξε,
τὴν κύλισε ἔς τὰ πόδια, καὶ τὴν ἔχαψε.
Γρήγορα τρίβε ἄλλην, καὶ συγχνήν πυκνήν.

ΥΠΗΡΕΤΗΣ Β'

Ἦ κοπρολόγοι ἄνδρες, βοηθητέ με.

10 Θεὰ πνιγῶ ἀνίσως με ἀφήσετε.

ΥΠΗΡΕΤΗΣ Α'

Δὸς ἄλλην, ἄλλην. Ἐρωμένου δὸς παιδός.
Τριμμένην, λέγει, τὴν ἐπιθυμεῖ.

(9) Τοὺς συκοφάντας δῆτορας αἰνίττεται.

ΥΠΗΡΕΤΗΣ Β'

Ἴδου.

Ἐν κἀν, ὦ ἄνδρες, δὲν θὰ μοὶ προσάψητε,
ἐν ᾧ ζυμώνω πῶς καὶ τρώγω ἐνταυτῶ.

ΥΠΗΡΕΤΗΣ Α'

15 Αἰβοῖ! Φέρ' ἄλλην, κ' ἄλλην, κ' ἄλλην φέρε με,
καὶ τρίβε κ' ἄλλας.

ΥΠΗΡΕΤΗΣ Β'

Ἦχι ἄλλας, πρὸς Θεῶν!

Ἀπηύδησα νὰ σκύπτω εἰς τὸν βόρβορον.
Νὰ φέρω ὄλον προτιμῶ τὸν βόρβορον.

ΥΠΗΡΕΤΗΣ Α'

Εἰς κόρακας ἐκεῖνος, καὶ μαζῆ καὶ σύ.

ΥΠΗΡΕΤΗΣ Β'

20 Κἀνεῖς σας ἂν ἠξεύρη, ἅς μὲ τὸ εἰπῆ,
ποῦ ν' ἀγοράσω μύτην χωρὶς ῥώθυνας.
Δὲν εἶναι ἄλλο ἔργον ἀθλιώτερον
τοῦ νὰ ζυμώνῃ τις διὰ τὸν κἀνθαρὸν.
Ἦ χοῖρος ἢ ὁ σκύλος, κόπρον ὡς εὐρῆ,
25 ἐπάνω πίπτει· φουσκωμένο πλὴν αὐτὸ,
μᾶς καμαρώνει, δὲν τὴν καταδέχεται,
ἂν ὄλην τὴν ἡμέραν δὲν τὴν τρίψωμεν,
ὡς εἰς γυναῖκα πίτταν δίδομεν τριπτῆν.
Ἄλλ' ἂν νὰ τρώγῃ ἔπαυσε θενά ἰδῶ,
30 διὰ τῆς θύρας σκύπτων, μήπως μὲ ἰδῆ.

(14) Δηλ. περὶ τούτου εἶσθε βέβαιοι, ὅτι δὲν τρώγω.

(19) Κατὰ τὸν σχολιαστὴν, τόπος ὑπῆρχεν ἐν Ἀθήναις κρημνώδης, καταγῶγιον τῶν κοράκων, καὶ ἐνταῦθα ἐβρίσκον τοὺς κακούργους. Τὸ δὲ περίεργον ὅτι καὶ τὴν σήμερον στίφη κοράκων ἔχουσι τὸ καταγῶγιον αὐτῶν εἰς κρημνώδη τόπον ὀπίσω τοῦ Μουσείου.

Ναί, πέσ' ἐπάνω, τρώγε καὶ μὴν ἀπαυδῆς,
ὡς ποῦ νὰ σκάσης μίαν ὥραν ἔξαφνα.

Πῶς ἔσκυψε καὶ τρώγει ὁ κατάρατος,
ὡς παλαιστής, ἀσκῶν τὰς σιαγόνας του!

35 καὶ στρέφει καὶ τὰς χεῖρας καὶ τὴν κεφαλὴν
ἄνω καὶ κάτω, ὡς οἱ συμμαζόνοντες
εἰς τὰς ὀλκάδας τὰ σχοινία τὰ χονδρά.

Μιαρὸν ζῶον, βρωμερὸν, ἀχόρταγον!

Καὶ δὲν ἤξεύρω τίνος εἶν' ὀργὴ Θεοῦ.

40 Τῆς Ἀφροδίτης δὲν μὲ πολυφαίνεται
ἢ τῶν Χαρίτων.

ΥΠΗΡΕΤΗΣ Α'

Τίνος δέ;

ΥΠΗΡΕΤΗΣ Β'

ᾠ! βέβαια

Διὸς τὸ τέρας Καταιβάτου εἶν' αὐτό.

ΥΠΗΡΕΤΗΣ Α'

Ἐκ τῶν δοκησιόφων θεατῶν κἀνεὶς
θά εἰπῆ τώρα «Πλὴν τί πρᾶγμα εἶν' αὐτό;

45 «Ὁ κἀνθαρος τί θέλει;» — Ἴων δὲ ἀνὴρ
καθήμενος πλησίον θ' ἀποκρίνεται·

«Τὸν Κλέωνα νομίζω πῶς αἰνίττεται,
»διότι τρώγει δυσωδίας ἀναιδῶς.»

Πηγαίνω νὰ ποτίσω πλὴν τὸν κἀνθαρὸν.

ΥΠΗΡΕΤΗΣ Β'

50 Κ' ἐγὼ τὸν λόγον πρέπ' εἰς τὰ παιδάρια,
κ' εἰς τοὺς ἀνδρίσκους τώρα, κ' εἰς τοὺς ἄνδρας καὶ
εἰς τοὺς μεγίστους ν' ἀποτείνω ἄνδρας, καὶ

(42) Κακέφατον λογοπαίγιον.

(45) Παρεστάθη τὸ δράμα ἐν Διονυσίοις, εἰς ἃ παρευρίσκοντο καὶ ξένοι.

εις τοὺς ὑπερηφάνους καὶ τρανοὺς ἐδώ.

Μανίαν νέαν πάσχει ὁ δεσπότης μου

55 ὄχι ὅποιαν σεις, ἀλλ' ἄλλην, ἑκτακτον.

Ἡμέραν νύκτα βλέπει πρὸς τὸν οὐρανὸν,
καὶ χάσκει πρὸς τὸν Δία, καὶ τὸν λοιδορεῖ,
καὶ λέγει· «Ζεῦ, τί θέλεις καὶ τί μελετᾷς;
Τὸ σάρωμ' ἄφες, τὴν Ἑλλάδα μὴ σαροῖς.»

ΤΡΥΓΑΙΟΣ

60 Αἰ! αἰ!

ΥΠΗΡΕΤΗΣ Β'

Σιγὰ, σιγατε! Θαρῶ ἤκουσα φωνήν.

ΤΡΥΓΑΙΟΣ

(Ὅπισω τῆς σκηνῆς)

ὦ Ζεῦ! τί θέλεις νὰ μᾶς κάμης τὸν λαόν;
Δὲν βλέπεις πῶς τὰς πόλεις ἐξεσπόρισες;

ΥΠΗΡΕΤΗΣ Β'

Ἴδου ἐκεῖνο τὸ κακὸν ποῦ ἔλεγον.

65 Τῶν μανιῶν του τὸ παράδειγμα ἰδοῦ.

Ἀκούσατε δὲ ὅταν ἤρχισ' ἡ χολή
τί πρῶτον εἶπεν. Ἔλεγε καθ' ἑαυτόν·

«Πῶς κατ' εὐθείαν εἰς τὸν Δία ν' ἀναβῶ;»

Κατασκευάζων δὲ λεπτὰ κλιμάκια,

70 πρὸς οὐρανὸν μ' ἐκεῖνα ἐκανζάρωνεν,
ὡς ποῦ κυλίσας ἔσπασε τὴν κεφαλὴν.

Πῆγε δ' ἐχθὲς δὲν ἔξέρω ποῦ ἔς τὸν ἀνεμόν,

κ' Αἰτναῖον μέγαν ἔφερ' ἐδῶ κάνθαρον,
καὶ διὰ βίας μ' ἔκαμ' ἵπποκόμον του,

(66) Χολή, ἡ ὀργή, καὶ ἡ μελαγχολία.

(73) Διότι οἱ Αἰτναῖοι ἵπποι ἦσαν ταχεῖς καὶ μεγάλοι.

- 75 και ὡς πουλάρι τὸν χαδεύει, λέγων τον
 «Πηγασιόν μου, ὦ ἀνδρεῖόν μου πτερὸν,
 »νά με πετάξης εἰς τὸν Δία πάρε με!»
 Ἄλλὰ νὰ σκύψω νὰ ἰδῶ τί γίνεται.
 ὦ δυστυχία! Γείτονες, ἐδῶ, ἐδῶ!
- 80 Εἰς τὸν ἀέρα ὁ αὐθέντης μου πετᾷ,
 διασκελίζων ἱππικῶς τὸν κἀνθαρον!

ΤΡΥΓΑΙΟΣ

(Φαίνεται ὠχοῦμενος ἐπὶ κἀνθάρου, καὶ αἰρόμενος εἰς τὸν ἀέρα)

- Ἦσυχα, ἦσυχα, φρόνιμα, κἀνθαρε.
 Μὴ ἀκόμη πετᾷς, μὴν πετᾷς ζωηρά,
 με τὴν ὄλην σου δύναμιν τῶρ' ἀπ' ἀρχῆς,
 85 πρὶν ἰδρώσης, καὶ πρὶν ξαιμωδιάσῃ καλὰ
 τῶν μελῶν σου τὰς ἴνας ὀρμὴ τῶν πτερῶν.
 Μὴ βρωμᾷς δὲ πρὸ πάντων, σὲ παρακαλῶ.
 Ἄν πλήν ἐπιμένῃς καὶ πάντα βρωμᾷς,
 εἰς τὸν σταῦλον νὰ μείνῃς ἐδῶ προτιμῶ.

ΥΠΗΡΕΤΗΣ Β'

- 90 ὦ κύριε δέσποτα, εἶσαι λωλός!

ΤΡΥΓΑΙΟΣ

Σιωπὴ, σιωπὴ!

ΥΠΗΡΕΤΗΣ Β'

Τί ματαίως ἐκεῖ μετεωροπλοεῖς;

ΤΡΥΓΑΙΟΣ

Ὑπὲρ ὄλων ὁμοῦ τῶν Ἑλλήνων πετῶ,
 ἀποτόλμημα νέον σοφῶς τεχνασθεῖς.

ΥΠΗΡΕΤΗΣ Β'

- 95 Τί πετᾷς, καὶ τί ἔγινες ἔξω φρενῶν;

(82—100) Δίμετροι ἀναπαιστικοί, πλὴν τοῦ πρώτου, τετραμέτρου δακτυλικοῦ.

ΤΡΥΓΑΙΟΣ

Νὰ λαλής μὲ τὸν νοῦν σου, καὶ λόγους κακοὺς
 νὰ μὴ γρύζης, ἀλλὰ νὰ μουγγρίζης θρηνῶν.
 Καὶ εἶπέ τοὺς ἀνθρώπους παντοῦ νὰ σιγοῦν.
 Τοὺς κοπρῶνας δ' εἶπέ τους καὶ τοὺς ὄχετοὺς
 100 νὰ τοὺς κτίσουν ἐκ νέου μὲ πλίνθους καινάς,
 τὰ ὀπίσθια δὲ νὰ στουμπώσουν.

ΥΠΗΡΕΤΗΣ Β'

Δὲν θενὰ σιωπήσω ἕως νὰ μ' εἰπῆς
 πρὸς ποῦ σκοπεύεις νὰ πετάξῃς.

ΤΡΥΓΑΙΟΣ

Ποῦ ἀλλοῦ;

Εἰς οὐρανὸν πρὸς Δία.

ΥΠΗΡΕΤΗΣ Β'

Ἄλλὰ τί ζητῶν;

ΤΡΥΓΑΙΟΣ

105 Νὰ ἐρωτήσω καὶ νὰ μάθω παρ' αὐτοῦ
 περὶ Ἑλλήνων τί διαβουλεύεται.

ΥΠΗΡΕΤΗΣ Β'

Καὶ ἂν δὲν θέλῃ νὰ σ' εἰπῇ;

ΤΡΥΓΑΙΟΣ

Τὸν ἐγκαλῶ
 πῶς εἰς τοὺς Μήδους τὴν Ἑλλάδα πρόδωσε.

ΥΠΗΡΕΤΗΣ Β'

Ποτὲ, ἐν ὄσῳ ζῶ, μὰ τὸν Διόνυσον.

ΤΡΥΓΑΙΟΣ

110 Δὲν γίνεται ἀλλέως.

(101) Παροιμιακός.

(108) Ὡς ἔπραττον οἱ συκοφάνται. Τότε δ' οἱ Πέρσαι ἔβοήθουν τοὺς Λακκοδαίμονίους.

ΥΠΗΡΕΤΗΣ Β'

Φεῦ! ἰοῦ ἰοῦ!

Παιδιά! ὁ πατήρ σᾶς ἄφησ' ἔρημα,
καὶ φεύγει, κρυφὰ φεύγει εἰς τὸν οὐρανόν.
Παρακαλέσατέ τον, ὦ κακόμοιρα!

ΚΟΡΗ

115 Πάτερ, ὦ πάτερ μου, φήμη τὸν οἶκον
τάχ' ἀληθῆς διατρέχει, πῶς ἔφυγες,
ὅτι μ' ἀφήνεις, κ' ἐκεῖ μὲ τὰ ὄρνεα
κατὰ κοράκων πετᾶς ἀνεμάρπαστος;
Εἶν' ἀληθῆ; *Ω! ἐὰν μ' ἀγαπᾶς, ὦ πάτερ, εἰπέ με.

ΤΡΥΓΑΙΟΣ

120 Κᾶτι τι εἶναι. Ἀλλὰ ἀληθεύει πῶς θλίβομαι, κόραι,
ὅταν «παππάκα» φωνάζετε σεῖς, καὶ ψωμί μὲ ζητεῖτε,
μέσα δὲ οὔτε λεπτόν δὲν εὐρίσκεται ὅλως διόλου.
Ἄν ἐπιτύχω δ' ἐγὼ κ' ἐπιστρέψω, θὰ ἔχετ' ἐγκαίρως
ὑπερμεγέθη κουλλούραν φαγί, κ' ἕνα γρόνθον προσφάγι.

ΚΟΡΗ

125 Κ' εἰς τὸν δρόμον τοῦτον θὰ σὲ φέρῃ τίς;
δὲν θὰ σὲ φέρῃ εἰς αὐτὸν βεβαίως ναῦς.

ΤΡΥΓΑΙΟΣ

Πτηνὸν πωλᾶρι θὰ μὲ φέρῃ, ὄχι ναῦς.

ΚΟΡΗ

Πῶς σ' ἦλθεν ἡ ἰδέα, νὰ ἐπισκεφθῆς,
κάνθαρον ζεύξας, τοὺς Θεοὺς, παππάκα μου;

ΤΡΥΓΑΙΟΣ

130 Μόνος αὐτὸς, εὐρέθη εἰς τὸν Αἴσωπον,
τῶν πτηνῶν ὅλων ἀναβάς εἰς τοὺς Θεοὺς.

(114—17) Δακτυλικοὶ τετράμετροι· ὁ πρῶτος καταληκτικός, οἱ ἕτεροι
κατάληκτοι.

(118—23) Ἑξάμετροι ἠρωϊκοί.

(130) Γνωστὸς ὁ μῦθος τοῦ Αἰσώπου, Ἄετὸς καὶ Κάνθαρος.

ΚΟΡΗ

ὦ πάτερ, πάτερ! λέγεις πρᾶγμα' ἀπίστευτον.
 Πῶς ἦλθε ζῶον βρωμερὸν εἰς τοὺς Θεοὺς;

ΤΡΥΓΑΙΟΣ

Ἦλθε κατ' ἔχθραν ἀετοῦ πάλαι ποτὲ
 τ' αὐτά του νὰ κυλίση πρὸς ἐκδίκησιν.

ΚΟΡΗ

135 Πηγᾶσου κἂν νὰ ζεύξης ἔπρεπε πτερόν,
 κ' εἰς τοὺς Θεοὺς ν' ἀνέλθης τραγικώτερος.

ΤΡΥΓΑΙΟΣ

Θὰ εἶχ' ἀνάγκην διπλῆς, κόρη μου, τροφῆς.
 Τροφᾶς δὲ ἕσας καταφάγω σήμερον,
 μ' αὐτὰς ἐκείνας θὰ χορτάσω καὶ αὐτόν.

ΚΟΡΗ

140 Ἄν δ' εἰς ὑγρὸν θαλάσσης βάθος κυλισθῆ,
 πῶς θὰ γλιστρίση ἐν ᾧ εἶναι πτερωτός;

ΤΡΥΓΑΙΟΣ

Πρὸς τοῦτα εἶχον ἔτοιμον πηδάλιον,
 καὶ πλοῖον ἔχω κάρθαρον Ναξόκτιστον.

ΚΟΡΗ

Τίς δὲ συρόμενόν σε θὰ δεχθῆ λιμῆν;

ΤΡΥΓΑΙΟΣ

145 Λιμῆν Κανθάρου κἄπου εἶν' ἐν Πειραιεῖ.

ΚΟΡΗ

Πρόσεξε μὴ γλιστρήσης καὶ μὴ χωλαθῆς,

(136) Αἰνιττεται τὰς τραγωδίας Βελλεροφόντην καὶ Περσέα τοῦ Εὐριπίδου.

(143) Πλοῖα τινὰ, κυρίως ἐν Νάξῳ κατασκευαζόμενα, ἐκαλοῦντο Κάρθαροι.

(145) Εἰς τῶν λιμενίσκων τοῦ Πειραιῶς ἐκαλεῖτο Κάρθαρος, ἐξ ὁμωνύμου ἥρωος, λέγουσι.

καὶ εἰς τὸν Εὐριπίδην, ἐπειδὴ χλωδός,
ἀφορμὴν δώσης τραγωδία νὰ γενῆς!

www.Trigaios.com.cn

Ἐγὼ φροντίζω δι' αὐτά. Πλὴν χαίρετε.

150 Σεῖς δ' ἔταν ἐγὼ τόσα πάσχω διὰ σᾶς,
εἰς τρεῖς ἡμέρας μὴ βρωμοκοπρίζετε·
διότι οὗτος ἂν τὰ μυρισθῆ πετῶν,
θὰ μὲ κατρακυλίση κατακέφαλα.

Ἄλλὰ, Πήγασε, χαίρων προχώρει! ἔμπρός!

155 χρυσοχάλινον κρότον ψελίων λαμπρῶν
μ' εὐκίνητ' αὐτία διεγείρων φαιδρά.
Αἴ! τί κάμνεις; τί κάμνεις; ἐκεῖ πῶς γυρνᾶς;
Πρὸς κοπρῶνας τὴν μύτην σου πῶς ὀδηγεῖς;
Λάβε θάρρος καὶ ἄφες μακρὰν σου τὴν γῆν,

160 καὶ δρομαῖον μετέπειτ' ἀπλώνων πτερὸν,
πρὸς τοὺς οἴκους προχώρει ὀρθῶς τοῦ Διός,
δυσωδίας τὴν μύτην γυρίζων μακρὰν,
καὶ τῶν ἡμερουσιῶν σου ἄλλων τροφῶν.

Ἄνθρωπέ μου, τί κάμνεις; βρωμίζεις ἐκεῖ

165 ἕως τὰς πόρνas πλησίον, κατὰ τὸν Πειραιᾶ;
Θὰ χαθῶ, θὰ χαθῶ! Δὲν τὰ θάπτεις εὐθύς,
δὲν στιβάξεις ἐπάνωθεν χῶμα πολὺ,
δὲν φυτεύεις ὀρίγανην, κ' ἔπειτ' αὐτὴν
δὲν ποτίζεις μὲ μῦρον; Διότι πεσῶν

170 ἐὰν τίποτε πάθω καὶ ἂν σκοτωθῶ,
διὰ τὴν βρωμάν σου πέντε ταλάντων τιμὴν

(147) Ἐν Βατράχοις (871) καλεῖ τὸν Εὐριπίδην χλωποιοδόν, διότι τριῶν τραγωδιῶν του οἱ ἥρωες ἦσαν χλωοί, ὁ Φιλοκτήτης, ὁ Τηλέφος καὶ ὁ Βελλεροφόντης, πεσῶν ἐκ τοῦ Πηγᾶσου, ὅταν ἀνῆρχετο εἰς τοὺς Θεούς. Τοῦτον αἰνίττεται ἰδίως ἐδῶ.

(164) Ἄρβεις ὕψηλὰ, ὑποτίθεται ὅτι βλέπει τὸν Πειραιᾶ.

θὰ πληρώσῃ τῶν Χίων ἡ πόλις.

Πῶς τρέμω! Δὲν τὸ λέγω δι' ἀστεϊσμόν.

Καλὰ τὸν νοῦν σου ἔχε, μηχανοποιέ.

- 175 Τὸν ὀμφαλὸν μου τριγυρίζει ἀνεμος
 πρόσεξε, μήπως θρέψωμεν τὸν κάρθαρον.
 Θαρβῶ δ' ὅτι πλησίον εἶμαι τῶν Θεῶν,
 καὶ βλέπω ἤδη τὴν οἰκίαν τοῦ Διός.
 Αἴ! εἰς τὰς θύρας τοῦ Διός. Ἀνοίξατε!

ΕΡΜΗΣ

- 180 Ποῦ μὲ μυρίζει ἄνθρωπος; ὦ Ἡρακλῆ!
 τί τέρας εἶν' αὐτό;

ΤΡΥΓΑΙΟΣ

Ἄλογοκάρθαρος.

ΕΡΜΗΣ

ὦ βδελυρέ συ, τολμηρὲ, ἀναίσχυντε,
 καὶ χιλιάκις μιαρὲ, παμμίαρε,
 τῶν μιαρῶν, πῶς ἤλθες, μιαρῶτατε;

- 185 Πῶς λέγεσαι, εἰπέ με.

ΤΡΥΓΑΙΟΣ

Μιαρῶτατος.

ΕΡΜΗΣ

Τί γένους εἶσαι, λέγε.

ΤΡΥΓΑΙΟΣ

Μιαρῶτατος.

ΕΡΜΗΣ

Τίς ὁ πατήρ σου;

(172) Ὡς συνήθιζον οἱ Ἀθηναῖοι διὰ πᾶν τι νὰ καθιστᾶσιν ὑπευθύνους τοὺς συμμάχους, καὶ νὰ τοὺς φορολογῶσι.

(179) Ὁ Τρυγαίος ἀνεπτέρωθη, φαίνεται, ἐκ τῆς ὀρχήστρας, καὶ ἀνέβη εἰς τὸ λογεῖον, παριστῶν τὸν πρόδομον τοῦ Διός.

ΤΡΥΓΑΙΟΣ

Τίς; ὁ μιαρώτατος.

www.ERMHΣ.com.cn

Δέν θ' ἀποφύγῃς, μὰ τὴν γῆν, τὰς χειράς μου,
 ἄν τ' ὄνομά σου ποῖον εἶναι δέν εἰπῆς.

ΤΡΥΓΑΙΟΣ

190 Τρυγαῖος Ἀθμονεὺς, ἀμπελουργὸς καλὸς,
 καὶ ὄχι συκοφάντης ἢ πολιτικὸς.

ΕΡΜΗΣ

Τί δ' ἦλθες;

ΤΡΥΓΑΙΟΣ

Ταῦτα σ' ἔφερα τὰ κρέατα.

ΕΡΜΗΣ

Καυμένε, καὶ πῶς ἦλθες;

ΤΡΥΓΑΙΟΣ

Βλέπεις, ὦ πτωχέ,

πῶς δέν σέ εἶμαι πλέον μιαρώτατος;

195 Πήγαινε, καὶ τὸν Δία κάλει.

ΕΡΜΗΣ

ὦ! ὦ!

οὐδὲ θὰ πλησιάσῃς κἄν εἰς τοὺς θεούς·
 ἐχθὲς ἀπῆλθον ὄλοι μετοικήσαντες.

ΤΡΥΓΑΙΟΣ

Ποῦ τῆς γῆς;

ΕΡΜΗΣ

Νά σου, «γῆς».

(190) Ἀθμονον, δῆμος τῆς Ἀττικῆς, εἰς Ἀμαρούσιον.

(192) Προσπαθεῖ νὰ τὸν δελεάσῃ.

(193) Ὁ Ἑρμῆς ἐκφράζεται ὡς καμφθεὶς.

ΤΡΥΓΑΙΟΣ

Ποῦ δέ;

www.libtool.com.cn ΕΡΜΗΣ

Πολύ μακρὰν,

εἰς οὐρανοὺς ἐπάνω, εἰς τὸ κούφωμα.

ΤΡΥΓΑΙΟΣ

200 Καὶ σὺ λοιπὸν πῶς μόνος ἔμεινες ἐδῶ ;

ΕΡΜΗΣ

Φρουρῶ τὰ σκεύη τῶν Θεῶν δσ' ἄφησαν,
σανίδια καὶ χύτρας καὶ λατῖνια.

ΤΡΥΓΑΙΟΣ

Καὶ διὰ τί δὲ οἱ Θεοὶ μετοίκησαν ;

ΕΡΜΗΣ

Παροργισθέντες πρὸς τοὺς Ἕλληνας, ἐδῶ
205 ἔπου κατῶκουν, ᾤκισαν τὸν Πόλεμον,
ὅ,τι ἂν θέλῃ νὰ σᾶς κάμῃ δόντες σας·
αὐτοὶ δ' ἐπήγον ἔσον ὑψηλότερα,
ἐπὼς μὴ βλέπουν ὅτι πολεμεῖτε σεῖς,
μηδὲ ν' ἀκούουν ἔταν τοῖς προσεύχεσθε.

ΤΡΥΓΑΙΟΣ

210 Καὶ διατί, εἰπέ μοι, πρὸς ἡμᾶς αὐτά ;

ΕΡΜΗΣ

Διότι πολεμεῖτε, ἐνῶ ἔκαμον
αὐτοὶ σπονδᾶς· καὶ ἔταν οἱ Λακωνικοὶ
νικοῦν ὀλίγον, λέγουν λόγους ὡς αὐτούς·
«Ὁ Ἄττικούδης θὰ ἰδῇ, μὰ τῷ Σιώ.»

215 Οἱ Ἄττικωνικοὶ δὲ ὡς νικήσετε,
καὶ δι' εἰρήνην ἔλθωσιν οἱ Λάκωνες,

(214) Οἱ Ἄκωνες ἔλεγον Σιὸς ἀντὶ Θεός.

(215) Λέγει Ἄττικωνικός ὡς εἶπε Λακωνικός.

σεῖς λέγετε ἀμέσως· «Μὰ τὴν Ἀθηνᾶν,
 μᾶς ἀπατώσι μὴ, μὰ Δία, πείθεσθε.
 Θὰ ἔλθουν πάλιν, ἀντὶ τὴν Πύλον ἔχωμεν.»

ΤΡΥΓΑΙΟΣ

220 Τῶν λόγων μας τῷ ὄντι εἶν' ὁ χαρακτήρ.

ΕΡΜΗΣ

Καὶ δὲν ἤξεύρω δι' αὐτὰ ἐὰν ποτὲ
 Εἰρήνην θὰ ἰδῆτε.

ΤΡΥΓΑΙΟΣ

Ποῦ δὲ εἶν' αὐτή;

ΕΡΜΗΣ

Ὁ Πόλεμος εἰς λάκκον τὴν ἐκρήμνισεν.

ΤΡΥΓΑΙΟΣ

Εἰς ποῖον;

ΕΡΜΗΣ

Τοῦτον κάτω. Βλέπεις ἔπειτα

225 ἐπάνω πόσους λίθους ἐπεσώρευσεν,
 ὅπως ποτέ σας μὴ τὴν λάβητε.

ΤΡΥΓΑΙΟΣ

Εἰπέ,

ἡμᾶς δὲ τί νὰ κάμη ἐτοιμάζεται;

ΕΡΜΗΣ

Ἐξεύρω μόνον πῶς γουδίον ἔφερε
 χθὲς τὸ ἑσπέρας τρομερὸν, ὑπέρογκον.

ΤΡΥΓΑΙΟΣ

230 Μὲ τὸ γουδίον τί θὰ κάμη δὲ αὐτό;

ΕΡΜΗΣ

Νὰ κοπανίσῃ μελετᾶ τὰς πόλεις σας.

(219) Διὶνίσταται ὅτι ἀφ' οὗτου ὁ Κλέων ἐκυρίευσεν τὴν Πύλον (Ῥολ. 68, 8)
 οἱ Ἀθηναῖοι φρονηματισθέντες, ἐγένοντο δυσκολώτεροι πρὸς τὴν εἰρήνην.

Ἄλλὰ πηγαίνω. Θέλει, ὡς μοῖ φαίνεται,
 νὰ ἔβγῃ, κ' ἐκεῖ μέσα θορυβεῖ.

www.libtool.com.cn ΤΡΥΓΑΙΟΣ

ὦ φεῦ!

Νὰ φύγω ἄφες. Ὡς νὰ ἤκουσα κ' ἐγὼ
 235 θαρρῶ γουδίου σάλπισμα πολεμικοῦ.

ΠΟΛΕΜΟΣ

(Ἔρχεται κρατῶν μέγα ἰγδίων)

Αἱ ἄνδρες, ἄνδρες, ἄνδρες ἀθλιέστατοι,
 πῶς θὰ πονέσουν γρήγορα τὰ δόντια σας!

ΤΡΥΓΑΙΟΣ

Θεὲ Ἀπόλλον! Τὸ γουδίον τί πλατύ!
 Τὸ βλέμμα τοῦ πολέμου πόσον ἄγριον!
 240 Αὐτὸς νὰ εἶν' ἐκεῖνος ὅπου φεύγομεν,
 ὁ εὐρωστος, ἀνδρεῖος διασκελιστής;

ΠΟΛΕΜΟΣ

Τρὶς καὶ πεντάκις ἄθλιαι, ὦ Πρασιαί,
 καὶ παμπολλάκις, θὰ χαθῆτε σήμερον!

ΤΡΥΓΑΙΟΣ

Αὐτὸ μὲν τώρα δὲν εἶν', ἄνδρες, δι' ἡμᾶς.
 245 Τὸ κακὸν τοῦτο εἶναι τῆς Λακωνικῆς.

ΠΟΛΕΜΟΣ

ὦ Μέγαρα, ὦ Μέγαρ', ἀπαξάπαντα
 λεπτοτριμμένα, θὰ γενῆτε πάσπαλη.

(242) Εἰς τὸ ἰγδίον του τρίβει καὶ κοπανίζει τὰς πόλεις, ὡς μαγειρεῖων μυττωτῶν, εἶδος καρυκεύματος, συνισταμένου εἰς πράσα, τυρὸν, μέλι καὶ σκόρδα. Ῥίπτων δ' εἰς τὸ ἰγδίον τὰ πράσα, λέγει περὶ Πρασιῶν, πόλεως τῆς Διμηρᾶς Ἐπιδαυρίας, ἣν ἐληλάτησαν οἱ Ἀθηναῖοι ἐν τῷ β' ἔτει τοῦ κλοπονησιακοῦ πολέμου. Θουκ. Β, 56.

(246) Ταῦτα λέγει ῥίπτων εἰς τὸ ἰγδίον σκόρδα, διότι τὰ Μεγαρικὰ ἦσαν παροιμιωδῶς περίφημα, ὥστε καὶ μεγαρικὰ δάκρυα ἔλεγον οἱ ἄρχαιοι τὰ προσποιητὰ, καὶ ὑπὸ τῶν σκόρδων προκαλούμενα.

ΤΡΥΓΑΙΟΣ

Φεῦ, πάλιν φεῦ! Προλέγει εἰς τοὺς Μεγαρεῖς
πόσον μεγάλα καὶ πικρὰ τὰ κλάμματα!

ΠΟΛΕΜΟΣ

- 250 Φεῦ, Σικελία! Πῶς θενὰ χαθῆς καὶ σύ!
Ἄθλια πόλις! Εἰς τὸν τρίπτην θά ξεσθῆς.
Ἄς χύσω μέλι ἀττικὸν ἐπάνω της.

ΤΡΥΓΑΙΟΣ

Σὺ, ἄλλο λάβε μέλι, μὴ τὸ ἀττικόν.
Τέσσαρας ἔχει ὀβολούς. Μὴ τὸ σκορπᾶς.

ΠΟΛΕΜΟΣ

- 255 Παῖ, παῖ, Ἄντάρρα!

ΑΝΤΑΡΑΣ

Τί καλεῖς;

ΠΟΛΕΜΟΣ

ᾠ νὰ χαθῆς!

Ἄργος μὲ στέκεις; Νὰ ὁ γρόνθος διὰ σέ.

ΤΡΥΓΑΙΟΣ

ᾠ! Ξυνὸς ἦτον.

ΑΝΤΑΡΑΣ

Δυστυχία, δέσποτα!
μήπως καὶ σκόρδα εἰς τὸν γρόνθον ἔβαλες;

ΠΟΛΕΜΟΣ

Τρέξε καὶ φέρε τὸν χειρόμυλον.

ΑΝΤΑΡΑΣ

Καλὲ

- 260 δὲν ἔχομεν· χθὲς μόνον μετοικήσαμεν.

(250) ῥίπτει τυρίον, προῖον τῆς Σικελίας, ἣτις ἔτρεφε παχέα ποίμνια· ἢ τοῦ Θεοκρίτου πατρὶς.

(255) Ὁ Πόλεμος καλεῖ τὸν ὑπηρέτην τοῦ Ἄντάρρα (Κυδοιμόν).

ΠΟΛΕΜΟΣ

Παρ' Ἀθηναίων τρέξ' εὐθύς καὶ ζήτησε.

www.libtool.com **ΑΝΤΑΡΑΣ**

ᾠ, βέβαια. (Ἀλλέως θὰ ταῖς ἔτρωγα).

ΤΡΥΓΑΙΟΣ

Λοιπὸν τί τώρα, ἄθλι' ἀνθρωπάρια;

Βλέπετε πόσον μέγας εἶν' ὁ κίνδυνος.

265 Ἄν αὐτὸς ἔλθῃ φέρων τὸν χειρόμυλον,

καθήμενος θ' ἀλέσῃ πᾶσαν πόλιν μας.

ᾠ! πρὶν τὸν φέρῃ νὰ χαθῇ, Διόνυσε!

ΠΟΛΕΜΟΣ

Αἰ σὺ!

ΑΝΤΑΡΑΣ

Τί εἶναι;

ΠΟΛΕΜΟΣ

Ἔφερες;

ΑΝΤΑΡΑΣ

Τὸ ἀπ' αὐτό.

Τῶν Ἀθηνῶν ἐχάθη ὁ χειρόμυλος,

270 ποῦ τὴν Ἑλλάδα ἤλεθεν, ὁ τομαρᾶς.

ΤΡΥΓΑΙΟΣ

Καλῶς ποιῶν, ᾧ σεβασμία Ἀθηναῖ,

αὐτὸς ἐχάθη, κ' εἰς τὴν πόλιν ἐγκαίρα,

πρὶν ἐπιχύσῃ εἰς ἐμὲ τὸ ἔντριμμα.

ΠΟΛΕΜΟΣ

Τὸ λοιπὸν ἄλλον ἀπὸ Λακεδαιμόνος

275 τρέχα καὶ φέρε.

(270) Ὁ Κλέων, βυρσοδέφης, ὡς καὶ ἀλλαγῶν τὸν ὀνομάζει, καταστρέφων τὴν Ἑλλάδα.

ΑΝΤΑΡΑΣ

Ἐγινε.

ΠΟΛΕΜΟΣ

www.lib1001.com.cn

ἽΟγλήγορα.

ΤΡΥΓΑΙΟΣ

ἽΩ ἄνδρες, τί θὰ γίνη; Μέγας ὁ ἀγών.
ἽΑλλ' ἄν εἰς Σαμοθράκην τὰ μυστήρια
κάνεις σας ἐμνήθη, ἄς προσευχηθῆ,
νὰ στραγγουλίση καθ' ὁδὸν τὰ πόδια του.

ΑΝΤΑΡΑΣ

280 ἽΩ! οἴμοι, οἴμοι ἄθλιος! ὦ! οἴμοι, φεῦ!

ΠΟΛΕΜΟΣ

Τί εἶναι; πάλιν δὲν τὸν φέρεις;

ΑΝΤΑΡΑΣ

ἽΕχασε

κ' ἡ Λακεδαίμων τὸν χειρόμυλον αὐτῆς.

ΠΟΛΕΜΟΣ

Πῶς; ὦ πανοῦργε;

ΑΝΤΑΡΑΣ

Εἰς τὴν Θράκην καὶ αὐτὴ
δανείσασά τον, τὸν ἀπώλεσεν ἐκεῖ.

ΤΡΥΓΑΙΟΣ

285 ἽΩ! εὔγε, εὔγε! ἄριστα, Διόσκουροι!

ἽἸσως καλὸν μᾶς γίνη. Θάρρος, ἄνθρωποι!

ΠΟΛΕΜΟΣ

Αὐτὰ τὰ σκεύη ἔπαρέ τα ἀπ' ἐδώ.

ἽΕρχομαι μέσα, καὶ σ' εὐρίσκω κόπανον.

(277) Τὰ μυστήρια τῶν Καθεύρων.

(283) ώΟ Βρασιδάς ἀπέθανεν ἐν Θράκῃ, συγχρόνως μετὰ τοῦ Κλέωνος.

ΤΡΥΓΑΙΟΣ

- Τὸ μέλος τώρα ἔρχεται τοῦ Δάτιδος
 290 τοῦ μεσημέρι ἔψαλλεν ἀναισχυτῶν.
 «Πῶς τέρπομαι, κ' εὐφραίνομαι καὶ χαίρομαι.»
 Καλὸν δὲ τώρα εἶναι, ἄνδρες Ἕλληνες,
 σωθέντες ἀπὸ μάχας κ' ἀπὸ ταραχάς,
 τὴν φίλην μας εἰρήνην ν' ἀνασύρωμεν,
 295 πρὶν ἄλλος πάλιν ἐμποδίσῃ κόπανος.
 ὦ ζευγηλάται, κ' ἔμποροι, καὶ τέκτονες,
 καὶ σεῖς τεχνῖται, μέτοικοι καὶ ξένοι σεῖς,
 καὶ νησιῶται, ἔλθετ' ἔλος ὁ λαὸς,
 λάβετε μαζῆ δικέλλας, καὶ σχοινία καὶ μοχλοῦς
 300 ἴσως τῶρ' ἀγαθῇ τύχῃ καὶ τὴν ἀφαρπάσωμεν.

ΧΟΡΟΣ

- Τώρα τρέξατε προθύμως ὄλ' εἰς σωτηρίαν της.
 ὦ πανέλληνες, ὀρμῶμεν τώρα ὑπὲρ πάντοτε,
 τάξεων ἀπαλλαγέντες, καὶ κακῶν φοινικικῶν
 ἐπειδὴ, ἰδοῦ, ἡμέρα λάμπει μισολάμαχος.
 (Πρὸς τὸν Τρυγαίον)
- 305 Ἄλλὰ σὺ ἀρχιτεκτόνει, λέγε τί νὰ κάμωμεν,
 ἐπειδὴ σκοπὸν δὲν ἔχω νὰ τ' ἀφήσω σήμερον,
 εἰς τὸ φῶς πρὶν ἀνασύρω μὲ μοχλοῦς καὶ μηχανάς
 τὴν καὶ φιλαμπελωτάτην καὶ μεγίστην τῶν Θεῶν.

ΤΡΥΓΑΙΟΣ

- Σιωπήσατε, μὴ τύχη κ' ἡ χαρά σας ἢ πολλή
 310 κ' αἰ κραυγαῖ σας ἐξυπνήσουν μέσα ἔκει τὸν Πόλεμον.

(303) Τῶν στρατιωτικῶν τάξεων. Φοινικικῶν δὲ εἶπεν ἀντὶ φοινικῶν, αἰματηρῶν.

(304) Μισοῦσα τὸν στρατηγὸν Λάμαχον, καὶ τοὺς ὡς αὐτὸν τὰ τοῦ πολέμου φρονοῦντας.

ΧΟΡΟΣ

Ἄλλὰ χαίρομεν τοιοῦτον κήρυγμα ἀκούσαντες,
 ποῦ νὰ ἔλθωμεν δὲν λέγει μ' ἡμερῶν τριῶν τροφάς.

ΤΡΥΓΑΙΟΣ

315 Τώρα φοβηθῆτ' ἐκεῖνον τὸν ἐν ἄδου Κέρβερον,
 μὴ κραυγάζων καὶ φαφλάζων, καθὼς ἔταν ἦν ἐδῶ,
 μᾶς παρεμποδίσῃ πάλιν τὴν Θεάν νὰ σύρωμεν.

ΧΟΡΟΣ

Δὲν θενὰ τὴν ἀφαιρέση κανεὶς πλέον ἀφ' ἡμῶν,
 εἰάν ἀπαξ μόνον ἔλθῃ εἰς τὰς χεῖράς μας. Ἰού!

ΤΡΥΓΑΙΟΣ

Μ' ἀφανίζετε, ὦ ἄνδρες, ἀν δὲν σιωπήσετε.
 Θενὰ ἔλθῃ νὰ ταραξῇ ἔλα μὲ τοὺς πόδας του.

ΧΟΡΟΣ

320 Ἄς τὰ φέρῃ ἄνω κάτω, ἄς ταραττή, ἄς πατῆ.
 Δὲν θὰ παύσω διὰ τοῦτο σήμερον χαϊρόμενος.

ΤΡΥΓΑΙΟΣ

Τί ἐπάθατε, τί πρᾶγμα; Ἄνθρωποι, μὰ τοὺς Θεοὺς,
 μὴ χαλνᾶτε τὸ καλὸν μας ἔργον μὲ τὰ σχήματα.

ΧΟΡΟΣ

325 Κ' ἐγὼ σχήματα δὲν θέλω· πλὴν χωρὶς νὰ τὰ κινῶ,
 ἀπὸ ἠδονὴν χορεύουν μόνον τῶν τὰ σκέλη μου.

ΤΡΥΓΑΙΟΣ

Ἄλλὰ ὄχι περαιτέρω. Παῦσε, παῦσε τὸν χορόν.

ΧΟΡΟΣ

Ἴδου, ἔπαυσα.

ΤΡΥΓΑΙΟΣ

Τὸ λέγεις, πλὴν δὲν παύεις παντελῶς.

(312) Τοῦτο ἔλεγον τὰ στρατιωτικὰ κηρύγματα.

(313) Τὸν Κλέωνα.

ΧΟΡΟΣ

Ἐν καὶ τοῦτο νὰ πηδήσω ἄφες με, καὶ πλέον οὐ
www.libtool.com.cn ΤΡΥΓΑΙΟΣ

Αἴ! χορεύσατε καὶ τοῦτο, ὅμως ἄλλο οὔτε ἔν.

ΧΟΡΟΣ

330 Δὲν χορεύομεν, ἀνώσως καὶ σὲ εἶν' ὠφέλιμον.

ΤΡΥΓΑΙΟΣ

Βλέπετ'; ἐξακολουθετε.

ΧΟΡΟΣ

Μὰ τὸν Δία, παύομεν,
 ρίψαντες τὸ σκέλος μόνον ἀπ' ἐδῶ τὸ δεξιόν.

ΤΡΥΓΑΙΟΣ

Ἄν δὲν μ' ἐνοχλήτε ἄλλο, ἔστω, σᾶς τὸ συγχωρῶ.

ΧΟΡΟΣ

Ἵμως βλέπεις κατ' ἀνάγκην πρέπει καὶ τ' ἀριστερόν,
 335 ἔπειδὴ σκιρτῶ καὶ χαίρω καὶ γελῶ καὶ ξεφυσῶ,
 μᾶλλον παρ' ἂν τὸ γῆρας, τὴν ἀσπίδ' ἀποφυγῶν.

ΤΡΥΓΑΙΟΣ

Μὴ δὰ χαίρεσθε ἀκόμη. Δὲν ἤξεύρετε σαφῶς.

Ὅταν λάβωμεν ἐκείνην, τότε μόνον χαίρεσθε,

καὶ βοᾶτε, καὶ γελᾶτε,
 340 μένετε ἢ ναυπλοεῖτε,
 γάμους κάμνετε, κοιμᾶσθε,
 πανηγύρεις θεωρεῖτε,
 τρώγετε, οἰνοποτεῖτε,

εὐωχεῖσθε,

345 Ἴου ἰοῦ φωνάζετε.

ΧΟΡΟΣ

Εἶθε, εἶθε ποτ' ἐκείνην τὴν ἡμέραν νὰ ἰδῶ.

Πόσα δὲν ὑπέφερα

χαμοκρέββατα, βασάνους, ὄσας ὁ Φορμίων πρὶν!

Οὐδὲ δικαστὴν δὲ πλεόν αὐστηρὸν καὶ δύσκολον

350 καὶ σκληρὸν κατὰ τοὺς τρόπους δὲν θὰ μ' εὕρης ὡς
[προτοῦ.

Θέλεις ἀπαλὸν μ' ἰδεῖ

καὶ νεώτερον, ἀνίσως τῶν φροντίδων λυτρωθῶ·

ὅτι κατεστράφημεν καιρὸν τοσοῦτον

κ' ἐξμεθα χαμένοι, γύρους φέροντες

355 εἰς τὸ Λύκειον κ' ὀπίσω μὲ ἀσπίδα καὶ μὲ δόρυ.

Σὺ δὲ, τί νὰ πράξω πρέπει, ὅπως σοὶ ἀρέσω,

ἔλα, λέγε·

ἔτι πληρεξούσιόν μου σ' ἔκλεξ' ἡ καλή μου τύχη·

ΤΡΙΤΑΙΟΣ

Ποῦ, ἄς ἰδῶ, τοὺς λίθους θὰ σηκώσωμεν;

(346—358) ---,---,---,---
 ---,---
 ---,---,---,---
 ---,---,---,--- 2.
 ---,---
 ---,---,---,---
 ---,---,---
 ---,---,---
 ---,---,---,---
 ---,---,---,---

 ---,---,---,---

Εἰς πᾶσαν ταύτην τὴν στροφὴν ἀντικατέστησαν οἱ παῖονες α' (---) διὰ τῆς δι' ἡμᾶς ἀρμονικωτέρας τροχαϊκῆς διποδίας (---), ὡς καὶ αὐτὸς ὁ Ἀριστοφάνης μιγνύει τὰ δύο μέτρα.

(348) Ὁ στρατηγὸς Φορμίων ἐσκληραγωγεῖτο. Ἰδ. καὶ Πaus. Α, 23.

ΕΡΜΗΣ

360 ὦ τολμητῖα μιὰρὲ, τί μελετᾶς;

www.libtool.com ΤΡΥΓΑΙΟΣ

Οὐδὲν κακόν, ἀλλ' ὅ,τι καὶ ὁ Κιλλικῶν

ΕΡΜΗΣ

Κακότυχε, ἐχάθης.

ΤΡΥΓΑΙΟΣ

Ναί, ἂν κληρωθῶ.

Θὰ μὲ κληρώσης, τὸ ἡξεύρω, ὦν Ἑρμῆς.

ΕΡΜΗΣ

Ἐχάθης, ἀφανίσθης.

ΤΡΥΓΑΙΟΣ

Πότε ἄρά γε;

ΕΡΜΗΣ

365 Ἀμέσως τώρα.

ΤΡΥΓΑΙΟΣ

Ὅμως δὲν ἡγόρασα

τυρί, ἀλεύρι, ὡς οἱ ἀποθνήσκοντες.

ΕΡΜΗΣ

Ἐγίνες θρίμμα θρίμμα.

ΤΡΥΓΑΙΟΣ

Τίνι τρόπῳ; πῶς;

Δὲν τὸ ἡσθάνθην τὸ καλὸν ποῦ μ' ἔγινε.

(361) Οὗτος ἐπρόδωσε τὴν Μίλητον εἰς τοὺς Πριηνεῖς, καὶ ἐρωτώμενος τί ἔμελλε νὰ πράξῃ, ἔλεγε «πάντ' ἀγαθά».

(363) Ὁ Ἑρμῆς ἦν προστάτης τῶν κληρώσεων. Προκειμένου δὲ νὰ φονεῦθῳσι πολλοί; ὁ κληρὸς ἀπεφάσιζε περὶ τῶν ἡμερῶν καθ' ἃς ἕκαστος ὑφίστατο τὴν ποινήν του. Ἐντεῦθεν καὶ ὁ στίχ. 363.

(366) Οἱ ἐστρατεύοντες ἐλάμβανον προμηθείας. Τοὺς δ' ἐστρατεύοντας ὁ εἰρηνικὸς Τρυγαῖος θεωρεῖ ὡς ἀποθνήσκοντας.

ΕΡΜΗΣ

Ἡξεύρεις πῶς προεῖπε θάνατον ὁ Ζεὺς
 370 εἰς δὴ αὐτὴν ξεθάψη;

ΤΡΥΓΑΙΟΣ

Τώρα τὸ λοιπὸν
 ἀνάγκη πᾶσα ν' ἀποθάνω;

ΕΡΜΗΣ

Βέβαια.

ΤΡΥΓΑΙΟΣ

Νὰ πάρω χοῖρον δάνεισέ με τρεῖς δραχμάς·
 πρὶν ἀποθάνω χρεωστῶ νὰ μυηθῶ.

ΕΡΜΗΣ

ὦ Ζεῦ, κεραυνοβρόντα.

ΤΡΥΓΑΙΟΣ

Μή, μὰ τοὺς Θεοὺς,
 375 μὴ μαρτυρήσης, δέσποτα, παρακαλῶ.

ΕΡΜΗΣ

Δὲν θέλω σιωπήσει.

ΤΡΥΓΑΙΟΣ

Μὰ τὰ κρέατα
 ὅσα προθύμως ἐγὼ σ' ἔφερα ἐλθῶν.

ΕΡΜΗΣ

Θενὰ μὲ κοπανίση, ἄθλιε, ὁ Ζεὺς,
 ἂν δὲν κρημνίσω σᾶς, φωνάζων, ἀπ' ἐδῶ.

ΤΡΥΓΑΙΟΣ

380 Μὴ μὲ κρημνίζεις, φίλτατον Ἑρμίδιον.
 Τί ἐπάθετε, ὦ ἄνδρες; Στέχεσθ' ἐκεῖ ἐκπληκτοί;
 Ἄθλιοι, μὴ σιωπάτε· ἄλλως μᾶς ἐκρήμνισε.

(373) Οἱ μυοῦμένοι ἔθουον χοῖραν.

ΧΟΡΟΣ

Παντελῶς, Ἐρμῆ, ὦ ἀναξ, παντελῶς, μὴ παντελῶς.
 www.libtool.com.cn Ἄν ποτὲ χοιρίδιον

385 χαιρών παρ' ἐμοῦ ἐδέχθης καὶ τὸ κατεβρόχθισας,
 μὴ, παρακαλῶ, ἐκλάβης ὡς κακὸν τὸ πρᾶγμ' αὐτό.

ΤΡΥΓΑΙΟΣ

Δέσποτ' ἀναξ, δὲν ἀκούεις πῶς σὲ κολακεύουσι;

ΧΟΡΟΣ

Μὴ παροργισθῆς μ' ἡμᾶς
 ὅταν σὲ παρακαλῶμεν. Ἄφες νὰ τὴν λάβωμεν.
 390 Ἄλλὰ νεῦσον εἰς ἡμᾶς νὰ τὴν χαρίσῃς,
 μεγαλόδωρε, φιλάνθρωπε Θεέ,
 τὰς ὀφρῦς ἂν τοῦ Πεισάνδρου καὶ τοὺς λόφους τοῦ μισθῆ.
 Κ' ἡμεῖς διὰ μεγίστων μετὰ προθυμίας
 καὶ ὀσίων

395 θυσιῶν τὸν πάντα χρόνον, δέσποτα, θὰ σὲ τιμῶμεν.

ΤΡΥΓΑΙΟΣ

Ἐλέησέ τους πλέον, σὲ παρακαλῶ,
 ἀφ' οὗ καὶ σὲ τιμῶσι μᾶλλον ἢ προτοῦ.

ΕΡΜΗΣ

Διότι τώρα κλέπτουν μᾶλλον καὶ προτοῦ.

ΤΡΥΓΑΙΟΣ

Μέγα τι πρᾶγμα καὶ δεινὸν θὰ σὲ εἰπῶ,
 400 ἐπιβουλὴν καθ' ὄλων τῶν Θεῶν ὁμοῦ.

ΕΡΜΗΣ

Αἶ, ἔλα λέγε. Ἴσως εἰς αὐτὸ πεισθῶ.

ΤΡΥΓΑΙΟΣ

Καὶ ἡ σελήνη κ' ὁ πανοῦργος ἥλιος,

(383—395) Ὡς 346—358.

(398) Διότι ὁ Ἐρμῆς ἦν προστάτης τῶν κλεπτῶν.

πρὸ πολλοῦ χρόνου σᾶς ἐπιβουλεύονται,
προδίδουν τὴν Ἑλλάδα εἰς τὸν βάρβαρον.

www.libtool.com.cn

ΕΡΜΗΣ

405 Διὰ τί τοῦτο;

ΤΡΥΓΑΙΟΣ

Μὰ τὸν Δία, ἐπειδὴ
εἰς σᾶς ἡμεῖς μὲν θύομεν, εἰς τούτους δὲ
οἱ βάρβαροι· πρὸς τοῦτο ἄρα θέλουσι
τὴν παντελεῖ σας ἔλων ἐξολόθρευσιν,
κ' αὐτοὶ νὰ λάβουν τῶν Θεῶν τὰς τελετάς.

ΕΡΜΗΣ

410 Ἐκ τούτου τὰς ἡμέρας πάντα ἔκλεπτον,
κ' ἐλαύνοντες τὸν κύκλον περιέτρων.

ΤΡΥΓΑΙΟΣ

Ναί, μὰ τὸν Δία. Διὰ τοῦτ', ὦ φίλ' Ἑρμῆ,
βοήθησόν μας, καὶ ἀνάσπα τὴν μ' ἡμᾶς,
καὶ τὰ μεγάλα Παναθήναια εἰς σέ

415 κ' ἔλας τὰς ἄλλας θὰ τελῶμεν ἐορτάς,
Μυστήριά σοι, Διπόλει', Ἀδώνια·
κ' αἱ ἄλλαι πόλεις διὰ σοῦ θενὰ σωθοῦν,
καὶ εἰς Ἑρμῆν θὰ θύουν Ἀλεξίκακον·
κ' ἄλλα θὰ ἔχῃς ἀγαθὰ· τὸ πρῶτον δὲ,
420 αὐτὴν σοὶ δίδω δῶρον διὰ τὰς σπονδάς.

(Τῷ δίδει μίαν χρυσίδα ἢ χρυσοῦν ποτήριον.)

ΕΡΜΗΣ

*Ω! πῶς πρὸς τὰς χρυσίδας εἶμαι εὐσπλαγχνος!

(406) Ἡρόδ. Α, 131.

(411) Τὸν κύκλον τῆς σελήνης.

(414) Τὰ μεγάλα Παναθήναια ἐορτάζοντο ἀνὰ πᾶν πέμπτον ἔτος κατὰ Ἐκατομβαιῶνα. Τὰ Διπόλια καὶ Διάσια, κατ' ἔτος, τὸν Σχιροφοριῶνα, καὶ τὰ Ἀδώνια ὁμοίως τὸ θέρος· τὰ δὲ Μυστήρια εἰσὶ τὰ Ἐλευσίνια.

(418) Ἀλεξίκακοι ἦσαν ὁ Ἀπόλλων καὶ ὁ Ἡρακλῆς.

Τώρα ἔργον σας, ὦ ἄνδρες, εἶναι. Μὲ πτυάρια
ὄσον τάχιον ἐμβάτε καὶ τοὺς λίθους σύρατε.

www.libtool.com.cn ΧΟΡΟΣ

Θὰ τὸ κάμωμεν. Σὺ δὲμως, ὦ Θεῶν σοφώτατε,
425 τί νὰ ἐργασθῶμεν πρέπει λέγε μας τεκτονικῶς,
καὶ θαρρῶ νὰ μὴ μᾶς εὐρησ ἀναξίους δουλευτάς.

ΤΡΥΓΑΙΟΣ

Λοιπὸν ἀμέσως τὴν φιάλην κράτει σὺ,
τοῖς Θεοῖς δπως εὐχηθέντες, σπεισῶμεν.

ΕΡΜΗΣ

Σπονδὴ, σπονδὴ! Εὐφημεῖτ', εὐφημεῖται!

ΤΡΥΓΑΙΟΣ

430 Αὐτ' ἡ ἡμέρα σπένδοντες εὐχόμεθα
πολλὰ νὰ φέρῃ εἰς τοὺς Ἕλληνας καλὰ,
καὶ ὅστις σύρῃ τὰ σχοινία πρόθυμος,
νὰ μὴν ἐγγίσῃ τὴν ἀσπίδ' αὐτὸς ποτέ.

ΧΟΡΟΣ

Ποτέ, μὰ Δία, ἐν εἰρήνῃ δὲ νὰ ζῆ,
435 ἐταίραν ἔχων, καὶ σκαλεύων ἄνθρακας.

ΤΡΥΓΑΙΟΣ

Ὅστις δὲ μᾶλλον ἀγαπᾷ τὸν πόλεμον,
περτὲ μὴ παύσῃ, ἀναξ ὦ Διόνυσε,
τραβῶν ἀγκίδας ἀπὸ τοὺς ἀγκωνάς του.

ΧΟΡΟΣ

Καὶ ἂν ταξιαρχίας τις ποθῶν, φθονῆ
440 εἰς φῶς νὰ μὴν ἀνέλθῃς, σεβαστῆ, αὐτὸς
νὰ πάθῃ εἰς μάχας ὅσα ὁ Κλεώνυμος.

(422) Εἰς τὴν πρόσκλησιν ταύτην τοῦ Ἑρμοῦ φαίνεται ὅτι ὁ Χορὸς ἀνέρχεται ἀπὸ τῆς ὀρχήστρας εἰς τὴν σκηνήν.

(438) Κατὰ τὸν σχολιαστὴν βέλλη, ἤτοι τιτρωσκόμενος ἐν τῇ φυγῇ.

(441) Νὰ γίνῃ ρίψασπις, ὡς ἐν Νεφ. 348.— Ὅρν. 292.

ΤΡΥΓΑΙΟΣ

Κ' ἂν δορυξόος, ἢ ἀσπίδων κάπηλος
 τὰς μάχας θέλη διὰ νὰ πωλῆ καλά,
 κριθὰς νὰ τρώγη, συλληφθεὶς ὑπὸ ληστῶν.

ΧΟΡΟΣ

445 Κ' ἂν στρατηγίαν θέλων τις δὲν βοηθῆ,
 ἢ ἂν, νὰ δραπετεύσῃ δοῦλος ἔτοιμος,
 νὰ τροχισθῆ ἐκεῖνος μαστιγούμενος.
 Καλὸν δὲ ἔστω πᾶν ἡμῖν! Ἴη Παιῶν!

ΤΡΥΓΑΙΟΣ

Ἄφες τὸ παῖω. Λέγε μόνον τὸ ἰή!

ΧΟΡΟΣ

450 Ἴη ἰή! Ναι, λέγω μόνον τὸ ἰή.

ΤΡΥΓΑΙΟΣ

Χάριτες, ὦραι, Ἀφροδίτη, Πόθ', Ἐρμῆ!

ΧΟΡΟΣ

Μὴ Ἄρην.

ΤΡΥΓΑΙΟΣ

Μή.

ΧΟΡΟΣ

Μὴ δ' Ἐνυάλιον.

ΤΡΥΓΑΙΟΣ

Μὴ μή.

ΧΟΡΟΣ

Τεντόνετ' ὄλοι· τὰ σχοινία σύρετε.

ΕΡΜΗΣ (ἔλκων)

ᾠ ἔτα!

(446) Δὲν βοηθῆ.

(449) Δὲν θέλει τὸ παῖω, ὡς πόλεμον μυρίζον.

(452) Ἐπιμένων εἰς τὸν Ἄρην, λέγει καὶ τὸ ἐπίθετον αὐτοῦ, τὸ Ἐνυάλιον.

ΧΟΡΟΣ.

455 Ἔτα μάλα.

www.libtool.com.cn

ΕΡΜΗΣ

ὦ ἔτα!

ΧΟΡΟΣ

Ἔτα ἔτι μάλα.

ΕΡΜΗΣ

ὦ ἔτα, ἔτα.

ΤΡΥΓΑΙΟΣ

Πλὴν δὲν σύρουν ὁμοίως οἱ ἄνδρες αὐτοί.

460 Δὲν συνδράμετ' ἐδώ; τί φουσκώνετε σεῖς;
Βοιωτοὶ, θενὰ κλαύσετε, φίλοι.

ΕΡΜΗΣ

Ἔτα αἴ!

ΤΡΥΓΑΙΟΣ

Ἔτα ὦ!

ΧΟΡΟΣ

Ἔργασθητε, μὴ στέκεσθ', ἐλάτε καὶ σεῖς.

ΤΡΥΓΑΙΟΣ

465 Δὲν τεντώνομαι, δὲν ἀνασύρω κ' ἐγὼ,
καὶ δὲν πίπτω ἐπάνω, καὶ δὲν προσπαθῶ;

ΕΡΜΗΣ

Πῶς λοιπὸν δὲν προβαίνει τὸ ἔργον;

ΧΟΡΟΣ

Μᾶς ἐμποδίζεις, Λάμαχε, καθήμενος.

Δὲν χρειάζομεθ', ἄνθρωπε, τὸ μοῦτρόν σου.

(461) Ὁ Χορὸς ὑποτίθεται συντεθειμένος ἐκ κατοίκων ὄλων τῶν Ἑλλήνων χωρῶν. Ὑνομάζει δὲ ἴσως τοὺς Βοιωτοὺς, διότι εἰς τὰς πεντηκονταεταῖς σπονδὰς τὰς γενομένας κατὰ τὸ ἰα' ἔτος τοῦ πολέμου δὲν περιελήφθησαν, (Θουκ. Ε, 20), ἢ διὰ τὰ συμβάντα τοῦ ιγ' ἔτους (Θουκ. Ε, 52).

(468) Αἰνίττεται ὅτι ὁ Λάμαχος ἐκώλυε τὴν εἰρήνην.

ΕΡΜΗΣ

470 Οὐδ' οἱ Ἄργεῖοι οὔτοι πρῶτον ἔσυρον·
 τοὺς δ' ἀγωνιζομένους περιέπαιζον,
 ἐν ᾧ ἔμισθοφάρουν ἑκατέρωθεν.

ΤΡΥΓΑΙΟΣ

Καλὲ, μ' ἀνδρίαν σύρουσιν οἱ Λάκωνες.

ΕΡΜΗΣ

ἽΟσοι κρατοῦν τὸ ξύλον εἶναι πρόθυμοι,
 475 δὲν τοὺς ἀφήνει ὅμως ὁ χαλκοματᾶς.

ΧΟΡΟΣ

Κ' οἱ Μεγαρεῖς δὲν κάμνουν τίποτε· νωθρῶς
 σύρουν, ὡς σκύλοι τοὺς δόδοντας δείχνοντες,
 ἀπὸ τὴν πείναν πεθαμένοι ἄνθρωποι.

ΤΡΥΓΑΙΟΣ

Δὲν προχωροῦμεν, ἄνδρες. Ὅμοθυμαδὸν
 480 ἀνάγκη πᾶσα ἔλοι μας νὰ σύρωμεκ'·

ΕΡΜΗΣ

ἽΩ ἔτα.

ΤΡΥΓΑΙΟΣ

*Εἶτα μάλα.

ΕΡΜΗΣ

ἽΩ ἔτα.

ΤΡΥΓΑΙΟΣ

*Εἶτα μὰ τὸν Δία.

ΕΡΜΗΣ

485 ἽΩ ἔτα, ἔτα.

(470) Οἱ Ἄργεῖοι θεωροῦντο ὡς ἐπαμφοτερίζοντες.

(474) Τὸ ξύλον δι' οὗ ἀνέλκουσι, συγχρόνως ὅμως, καὶ οἱ ἐπιδιδόμενοι εἰς εἰρηνικὰς τέχνας, κατ' ἀντίθεσιν τοῦ χαλκοματᾶ, ἦτοι τοῦ ὀπλοποιοῦ ἢ τοῦ ὀπλοδιαίτου.

(476) Οἱ Μεγαρεῖς ἦσαν σύμμαχοι τῶν Λακεδαιμονίων.

ΧΟΡΟΣ

Τὰς κινουῦμεν ὀλίγον.

www.libtool.com.cn ΤΡΥΓΑΙΟΣ

Ἄλλα τί κακόν,
 νὰ τεντώνουν οἱ μὲν, ν' ἀντιτείνουν οἱ δέ.
 Θενά φάγετε ξύλον, Ἄργεῖοι.

ΕΡΜΗΣ

Ἔτα δά!

ΤΡΥΓΑΙΟΣ

490 Ἔτα ὦ!

ΧΟΡΟΣ

Μεταξύ μας πῶς εἶναι τινὲς πονηροί;

ΤΡΥΓΑΙΟΣ

Σεῖς λοιπὸν ποῦ διψᾶτε τοσοῦτον πολὺ
 τὴν εἰρήνην, μ' ἀνδρίαν τεντόνετ' ἐδώ.

ΧΟΡΟΣ

Πολλοὶ ὅμως ἡμᾶς ἐμποδίζουν.

ΤΡΥΓΑΙΟΣ

- 495 ὦ Μεγαρεῖς, πηγαίνειτ' εἰς τοὺς κόρακας!
 Σᾶς μισεῖ, ἄνδρες, ἡ Θεά· δὲν λησμονεῖ
 πῶς πρῶτοι σεῖς μὲ σκόρδα τὴν ἀλείψατε.
 Καὶ σᾶς, ὦ Ἀθηναῖοι, λέγω, παύσατε,
 καὶ μὴν κρατεῖτε ἀπ' ἐδῶ ποῦ σύρετε.
- 500 Δὲν κάμνετ' ἄλλο παρὰ νὰ δικάζετε.
 Ἄν θέλετ' ὅμως ν' ἀνελκύσετε αὐτὴν,
 ἀποσυρθῆτ' ὀλίγον πρὸς τὴν θάλασσαν.

(497) Διότι ἐγένοντο πρῶτη ἀφορμὴ τοῦ πολέμου. Ἦλειψαν σκόρδα τὴν Θεάν, διότι ὡς προεῖρήθη πολλὰ καὶ περίφημα ἐγένοντο παρ' αὐτοῖς τὰ σκόρδα, καὶ ἡ δριμύτης των φέρει δάκρυα.

(499) Μὴ ἐξακολουθεῖτε τὸ αὐτὸ σύστημα.

(502) Ἄν θέλωσιν εἰρήνην, τοῖς συμβουλεύει νὰ ἐπιμεληθῶσι τῆς ναυτικῆς των δυνάμεως, ἥτις ἐφόβει τοὺς λακεδαιμονίους.

ΧΟΡΟΣ

Ὡ ἄνδρες, ἔλ' ἄς σύρωμεν οἱ ζευγηλάται μόνον.

ΕΡΜΗΣ

Τώρα καλλήτερα πολὺ τὸ πρᾶγμα προοδεύει.

ΧΟΡΟΣ

505 Τὸ πρᾶγμα, λέγει, προχωρεῖ. Προθυμηθήτε εἰλοι.

ΤΡΥΓΑΙΟΣ

Οἱ γεωργοὶ σύρουν καλὰ τὸ πρᾶγμα, κἀνεὶς ἄλλος.

ΧΟΡΟΣ

Ἄ'ετε δὰ, ἀ'ετε ὦ!

καὶ πλησιάξ', ἰδοῦ την.

Μὴ ἀποκάμωμεν, ἐμπρός! Ἄνδρεῖ' ἄς ἀνασύρωμεν!

510 Ἰδοῦ, ἰδοῦ ποῦ φθάνει.

Ὡ ἔτα αἰ, ὦ ἔτα ὦ!

ὦ ἔτα εἰ, ὦ ἔτα εἰ,

ὦ ἔτα εἰ, ὦ ἔτα ὦ!

(Ἡ ΕΙΡΗΝΗ ἐξέρχεται τοῦ βόθρου μετὰ δύο ὀπαδῶν της, τῆς Ὀπώρας καὶ τῆς Πανηγύρεως.)

ΤΡΥΓΑΙΟΣ

Τί νὰ σοὶ εἶπω, ἀμπελόδωρε σεπτῆ;

515 Μὰ ποῖον λόγον σὲ μυριοπίθαρρον
νὰ συγχαρῶ; Τοιοῦτος δὲν μ' εὕρισκεται.

Ὀπώρα χαῖρε, χαῖρε, ὦ Πανήγυρις!

Τί πρόσωπον ποῦ ἔχεις, ὦ Πανήγυρις!

Ὡ πῶς ἠδύνεις τὰς ψυχὰς μυρίζουσα

520 γλυκὰ ὡς ἀστρατία καὶ ὡς ἄρωμα,
καὶ ὄχι καθὼς σάκκος στρατιωτικός.

(515) Διότι ἡ εἰρήνη πληροὶ οἴνου, ἐλαίου, κλπ. τοὺς πίθους.

(517) Προσφωνεῖ τὰς δύο ὀπαδοὺς τῆς Εἰρήνης.

(520) Ἡ ἀπαλλαγὴ τοῦ ἐκστρατεύειν.

(521) Ὁ στίχος οὗτος ἐν τισὶν ἐκδόσεσι λέγεται ὑπὸ τοῦ Ἑρμοῦ.

ΧΟΡΟΣ

Ἄγδρὸς ἐχθίστου πτύω σκευὸς ἐχθιστον.
 Εὐνοχρομιμυδορρέψιμον αὐτὸ βρωμᾶ,
 αὐτὴ δ' ὀπώρας, ἑορτὰς, ὑποδοχὰς,
 525 αὐλοῦς καὶ κίχλας, τραγωδοῦς, καὶ Σοφοκλεῖς,
 καὶ τραγουδάκια Εὐριπίδου.

ΤΡΥΓΑΙΟΣ

Νὰ χαθῆς!

Τὴν διαβάλλεις. Δὲν ἀρέσκεται αὐτὴ
 εἰς στιχαρίων ποιητὴν δικανικῶν.

ΧΟΡΟΣ

Κισσόν, καὶ πλώσκαν, καὶ προβάτων βέλασμα,
 530 γυναικῶν στήθη, ἔταν τρέχωσ' εἰς ἀγρούς,
 ποτήρι ἄνω κάτω, δούλην πίνουσαν,
 καὶ πολλὰ ἄλλα καὶ καλά.

ΕΡΜΗΣ

Κύτταξ' ἐκεῖ

πῶς μεταξὺ των ἔλ' αἱ πόλεις ὀμιλοῦν
 φιλιωμένα, καὶ γελοῦν χαρούμεναι,
 535 ἂν καὶ τὸ σῶμα μελανὸν ἀπὸ πληγᾶς,
 καὶ σκεπασμένον μὲ κυάθους κ' ἔμπλαστρα.

ΤΡΥΓΑΙΟΣ

Καὶ πολλῶν βλέπων θεατῶν τὰ πρόσωπα,
 αὐτῶν τὰς τέχνας γνῶρισον.

(522) Τοῦ στρατιώτου.

(526) Τὸν Εὐριπίδην τάττει πάντοτε ὡς κατώτερον τοῦ Σοφοκλέους, καὶ τὰ ποιήματά του καλεῖ τραγουδάκια (ἐπύλλια.)

(528) Συνήθως εἰς τὰ δράματα τοῦ Εὐριπίδου φαίνονται ὡς εἰς δικανικοῦς ἀγῶνας ἀγορεύοντα τὰ πρόσωπα.

(530) Ὅταν αἱ γυναῖκες προσέρχονται εἰς τὴν θερμὴν κάμινον καὶ εἰς τὸν κλίβανον, ἔχουσι μᾶλλον ἠνεωγμένον τὸ στήθος.

(536) Κυάθους=βεντούζας.

ΕΡΜΗΣ

ὦ δυστυχής!

Ἐκεῖ ἐκεῖνον βλέπεις τὸν λοφοποιὸν
 540 ὁποῦ μαδεῖται; Κ' ὁ ἀξινουργὸς αὐτὸς
 ἐβρώμισεν ἐκεῖνον τὸν ξιφοποιόν.

ΤΡΥΓΑΙΟΣ

Πῶς χαίρεται δὲν βλέπεις ὁ δρεπανουργὸς,
 τὸν δορυξόον πῶς ταῖς ἐπασάλειψε;

ΕΡΜΗΣ

Εἰπέ ν' ἀναχωρήσουν, εἰς τοὺς γεωργούς.

ΤΡΥΓΑΙΟΣ

545 Προσοχὴ πάντες! Γεωργοί, ἀπέλθετε
 εἰς τὸν ἀγρὸν, λαβόντες καὶ τὰ σκεύη σας,
 τῶρ' ἀμέσως, χωρὶς δόρυ, ξίφος ἢ ἀκόντιον,
 ὅτ' ἡ παλαιὰ εἰρήνη κατεκάλυψε τὸ πᾶν.
 Ψάλλοντες δὲ σκορπισθῆτε εἰς τὰ ἔργα τῶν ἀγρῶν.

ΧΟΡΟΣ

550 ὦ ἡμέρα εἰς δικαίους ποθηνὴ κ' εἰς γεωργούς!
 σ' εἶδα, καὶ νὰ χαιρετήσω θέλω τὰς ἀμπέλους μου
 τὰς συκάς ὁποῦ πρὸ χρόνων νέος ὢν ἐφύτευσα
 μετὰ τόσον καιρὸν τώρα ν' ἀσπασθῶ ἐπιθυμῶ.

ΤΡΥΓΑΙΟΣ

555 Τώρα δ' ἄς προσευχηθῶμεν πρῶτον μὲν εἰς τὴν Θεάν
 ὁποῦ λόφους καὶ Γοργόνας ἀφ' ἡμῶν ἀφήρσεν·
 ἔπειτα δ' εἰς τὰ χωρία εὐθυμοὶ ἄς τρέξωμεν,
 τίποτε καλὰ λαβόντες κρέατα ταριχευτά.

(539) Κατασκευάζοντα λόφους διὰ τὰς περικεφαλαίας.

(355) Γοργόνας, ὡς κοσμήματα εἰς τὰς περικεφαλαίας.

ΕΡΜΗΣ

Πῶς τὸ στίφος των ὠραῖον φαίνεται, ὦ Ποσειδῶν,
 κ' εὐθυμον, πυκνὸν ὡς μάζα, ὡς συμπόσιον γοργόν.

www.lib7001.com.cn

ΤΡΥΓΑΙΟΣ

560 Λαμπρὸν πρᾶγμα, μὰ τὸν Δία, εἶν' ἡ σφύρα ἔνοπλος,
 καὶ τὸ τρίκρανον ὠραῖον στίλβον εἰς τὸν ἥλιον.
 Τί καλὰς δενδρστοιχίας σχηματίζουν ἐναλλάξ!
 ὥστ' ἐπιθυμῶ νὰ ἔβγω καὶ ἐγὼ εἰς τοὺς ἀγροὺς,
 καὶ μὲ δίκηλλαν νὰ φέρω γύρους τὰ χωράφια.

565 Ἄλλ' ἐνθυμηθέντες, ἄνδρες, τὴν ἀρχαίαν διαίτάν σας,
 ἦν αὐτὴ σὰς ἐχορήγει, καὶ τοὺς ὄρμαθοὺς ἐκεῖνους,
 καὶ τὰ σῦκα, καὶ τὰ μύρτα, καὶ τὴν τρύγα τὴν γλυ-
 [κεῖαν,
 καὶ εἰς τὸ πηγᾶδι τ' ἄνθη τὰ καλὰ, καὶ τὰς ἐλαίας
 τὰς φιλτάτας,

570 διὰ ταῦτα τώρα ταύτην τὴν Θεὰν ὑμνήσατε.

ΧΟΡΟΣ

Χαῖρε, χαῖρε, φίλη! Πῶς
 μᾶς χαροποιεῖς ἐλθοῦσα!
 Ὅ πόθος σου μ' ἐδάμασε.

Πῶς εἰς τοὺς ἀγροὺς ἐπόθουν ἐκ ψυχῆς ν' ἀναρπασθῆς!

575 Μέγιστον μᾶς ἦσουν κέρδος, ὦ μυριοπόθητε,
 εἰς τοὺς ζῶντας ἡμᾶς ὄλους τὴν γεωργικὴν ζωὴν.
 Σὺ μᾶς ὠφέλεις, μόνη σύ.

Εἶχομεν ἐφ' ἡμερῶν σου ἄλλοτε πολλὰ γλυκὰ
 καὶ καλὰ κ' ἀνέξοδα.

580 Ἦσουν εἰς τοὺς χωρικοὺς μας σωτηρία καὶ τροφή,
 ὥστε τὰ νωπὰ συκάκια, καὶ τ' ἀμπέλια, καὶ ὄλα

(561) Ὅμιλος περὶ τῶν γεωργικῶν ἐργασιῶν ὡς περὶ ὄπλων.

(574 κτλ.) Ὡς ἐν 346 κτλ.

τ' ἄλλα τὰ φυτὰ ὁμοίως,
 μὲ χαρὰς καὶ γέλοια θενὰ σὲ δεχθοῦν
 Ἄλλὰ ποῦ μακρὰν μᾶς ἦτον ὄλον τοῦτον τὸν καιρὸν
 585 αὐτῆ; τοῦτο δίδαξέ μας, ὦ Θεῶν εὐνούστατε.

ΕΡΜΗΣ

ὦ σοφοί μου ζευγηλάται, δότε μοι ἀκρόασιν,
 ἂν νὰ μάθητε ποθῆτε πῶς αὐτὴ ἀπώλετο.
 Πρῶτος ἦτον ὁ Φειδίας ὅστις ἐκακόπαθεν
 ἔπειτα τὴν αὐτὴν τύχην φοβηθεὶς ὁ Περικλῆς,
 590 καὶ τὸν τρόπον σας γνωρίζων τὸν δαγκαστικώτατον,
 πρὶν ἢ πάθῃ τι, τὴν πόλιν ἀναψε κ' ἐκόρωσε,
 καὶ μικρὸν σπινθῆρα ρίψας, ψήφισμα μεγαρικόν,
 τόσον πόλεμον ἀνάπτει, ὥστε ἀπὸ τὸν καπνὸν
 ὄλ' οἱ Ἕλληνες δακρύουσι κ' οἱ ἐκεῖ καὶ οἱ ἐδώ·
 595 ἔτρυξε δὲ τὸ ἀμπέλι ὡς τὸ πρωτοήκουσας,
 μ' ἀγανάκτησιν λακτίζων πίθος πίθον ἔκρουεν,
 οὐδ' ὑπῆρχε σωτηρία, κ' ἠφανίζετο αὐτῆ.

ΤΡΥΓΑΙΟΣ

Δὲν τὰ ἤκουσα ποτέ μου, μὰ τὸν Φοῖβον, ὄλ' αὐτὰ,
 οὐδὲ παῖαν ἔχει σχέσιν ὁ Φειδίας μετ' αὐτῆς.

ΧΟΡΟΣ

600 Οὐτ' ἐγώ. Ἄ! διὰ τοῦτο εἶναι τόσον εὐμορφη,
 ἔπειδ' εἶναι συγγενῆς του. Πόσα δὲν ἠξεύρομεν!

ΕΡΜΗΣ

Ὡς σᾶς εἶδον δὲ αἱ πόλεις ὦν ἐξουσιάζετε

(583) Τροχ. τρίμ. καταλ. Ὁ δὲ 579 δίμ. καταλ.

(588) Ὁ Φειδίας ἐσυκοφαντήθη ὅτι ἐκλεψε χρυσὸν ἐκ τῆς χρυσελεφαντίνης Ἀθηνᾶς ἣν κατεσκεύασε· καὶ ὁ Περικλῆς, λέγει ὁ ποιητής, φοβηθεὶς μὴ συγκατηγορηθῆ, ὡς φίλος καὶ προστάτης τοῦ Φειδίου, ἀνήψε τὸν πόλεμον διὰ τοῦ Μεγαρικοῦ ψηφίσματος, περὶ οὗ ἴδ. Θουκ.

(601) Ἡ Εἰρήνη ἦν καλῆ, καθὼ συγγενῆς, ἢ σχέσιν ἔχουσα μετὰ τοῦ Φειδίου, τοῦ τεχνίτου τοῦ ὑπερτίτου κάλλους.

θυμωμένους πρὸς ἀλλήλους καὶ τὰ δόντια τρίζοντας,
 ἀπὸ φόβου πρὸς τοὺς φόρους ἐπενόουν μηχανάς,
 605 καὶ ἐπειθὸν διὰ χρημάτων τῶν Λακωνῶν τοὺς τράνουός.
 Ἐπειδὴ δὲ εἶναι οὗτοι ξενομπαῖκτ' αἰσχροκερδεῖς,
 αἰσχροῦς ἔρριψαν ἐκείνην καὶ ἤρπασαν τὸν πόλεμον.
 Πλὴν τὰ κέρδη τῶν καὶ τούτων ἔβλαψαν τοὺς γεωρ-
 [γούς,

ἐπειδὴ καὶ φιλεχθίκως αἱ τριήρεις ἀπ' ἐδῶ
 610 ἐπιπλέουσαι, τὰ σῦκα τῶν ἀθῶων ἔτρωγον.

ΧΟΡΟΣ

Καὶ δικαίως χωρὶς ἄλλο· τὴν συκιάν μου καὶ αὐτοὶ
 μ' ἔκοψαν, ποῦ ἐγὼ μόνος ἔθρεψα καὶ ἐφύτευσα.

ΤΡΙΓΥΑΙΟΣ

Καλὲ βέβαια δικαίως. Πίθον ἐξαμέδιμνον
 δὲν μ' ἐσύντριψαν ὁμοίως μέγαν λίθον ρίψαντες;

ΕΡΜΗΣ

615 Ὡς δ' ἐκ τῶν ἀγρῶν συνῆλθεν ὁ ἐργατικὸς λαός,
 πῶς ὁμοίως ἐπωλεῖτο εἶδε καὶ ἐνόησε.

Πλὴν σταφύλια μὴ ἔχων, καὶ τὰ σῦκα ἀγαπῶν,
 πρὸς τοὺς ῥήτορας ἐστράφη. Οὗτοι δὲ γνωρίζοντες
 πῶς στεροῦντ' ἐπίσης ἄρτου καὶ ἰσχύος οἱ πτωχοί,
 620 τὴν Θεάν αὐτὴν μ' ὀξείας ἀπεδίωκον κραυγὰς,
 ὅταν ἤρχετο πολλάκις εὐνοῦς πρὸς τὴν χώραν σας·
 ἔσειον δὲ τοὺς συμμάχους τοὺς πλουσίους καὶ παχεῖς,
 λέγοντες ὁ εἷς ἢ ἄλλος τὰ Βρασιίδου πῶς φρονεῖ,
 καὶ ὡς σκύλοι σεῖς ἀμέσως τὸν κατεσπαράττετε·

(600) Οἱ Λάκωνες ἦσαν ξηνηλάται, καὶ ὁ χρησμὸς αὐτὸς τοὺς ἀνεγνωρίσθη
 ὡς φιλοχρημάτους, ἐναντίον τῶν παρ' αὐτοῖς κειμένων νόμων.

(615) Ὁ λαὸς δ' Ἀττικὸς.

(616) Ὁμοίως ὡς ὁ ἐν Λακωνίᾳ.

(623) Ὅτι ἐλακωνίζον.

- 625 ἐπειδὴ ἡ πόλις αὕτη ὠχριῶσα κ' ἔντρομος,
 ὅ,τι τῇ διέβαλλέ τις, μ' ἠδονὴν τὸ ἔχαπτεν.
 Βλέποντες δ' αὐτοὺς οἱ ξένοι ὅτι ξύλου ἔδιδον,
 τὸ ἀτύλωτόν των στόμα μὲ χρυσὸν ἐστούμπωνον·
 ὥστ' ἐκεῖνα μὲν ἐπλούτου ὑπερέτρως, ἡ δ' Ἑλλάς
- 630 ἐκινδύνευε νὰ μείνῃ ἔρημος· καὶ ὅλ' αὐτὰ
 τομαρᾶς τὰ ὑπεκίνει.

ΤΡΥΓΑΙΟΣ

Παῦσε, δέσποτα Ἐρμῆ·

ἄφησε τὸν ἄνδρα τοῦτον κάτω ὅπου κάθηται.

Δὲν εἶν' ἐδικός μας πλέον, ἐδικός σου εἶν' αὐτός.

* Ἄν περὶ ἐκείνου λέγῃς, πῶς πανοῦργος ἦν ὅτ' ἔζη,

- 635 φλύαρος καὶ συκοφάντης, καὶ ζιζάνιον, κουτάλα,
 μ' ὅλ' αὐτὰ ὑβρίζεις μόνον ἐδικόν σου ἄνθρωπον.

(Πρὸς τὴν Εἰρήνην)

Τί σιωπᾶς, εἰπέ μοι, ὦ σεπτὴ Θεά;

ΕΡΜΗΣ

Δὲν θέλει νὰ λαλήσῃ πρὸς τοὺς θεατάς·

ὀργίζεται δι' ὅσα ἔπαθε κακά.

ΤΡΥΓΑΙΟΣ

- 640 Ἄς ὁμιλήσῃ κἂν ὀλίγον τι πρὸς σέ.

ΕΡΜΗΣ

Εἰπέ μοι, φίλη, ὅ,τι θέλεις δι' αὐτοὺς,

ὦ μισασπιδωτάτη γυναικῶν, εἰπέ.

Καλὰ, σ' ἀκούω.— Τοῦτο λέγεις;— Ἐννοῶ.

(626) Ἐν τῷ ἀρχαίῳ λογοπαίγνιον· διαβάλλω σημαίνει καὶ τὰ παρα-
 θέτω εἰς τὴν τράπεζαν.

(631) Ὁ Κλέων.

(632) Δὲν θέλει νὰ κακολογῇ ἀποθανόντα τὸν Κλέωνα. Ἄριστη ἡ ἀρχή,
 ἀλλ' ὀλίγον τὴν ἐφαρμύζει.

Ἀκούσατέ την διὰ τί σᾶς μέμφεται.

645 Μετὰ τὴν Πύλον προσελθοῦσ' αὐτόκλητος,
 σπονδῶν δὲ πλήρες φέρουσα κιβώτιον,
 τρίς ἐδιώχθη ἐκ τῆς ἐκκλησίας σας.

ΤΡΥΓΑΙΟΣ

Ἐσφάλαμέν σοι. Σύγγνωθί μας, ὦ Θεά·
 ὁ νοῦς μας τότε ἦτον εἰς τομάρια.

ΕΡΜΗΣ

650 Ἄκουσον τώρα πάλιν τί μ' ἐρώτησε·
 Ἐδῶ τίς ἦτον πρὸς αὐτὴν ὁ ἐχθιστος,
 καὶ τίς ὁ φίλος, ὁ πολέμους μὴ ποθῶν;

ΤΡΥΓΑΙΟΣ

Εὐνούστερός της ἦτον ὁ Κλεώνυμος.

ΕΡΜΗΣ

Ὅποιος δέ τις ἦτον ὁ Κλεώνυμος

655 εἰς τοὺς πολέμους;

ΤΡΥΓΑΙΟΣ

ὦ! καλῆς ψυχῆς, ἀλλὰ
 πατὴρ δὲν εἶναι οὐ καυχᾶται, ἐπειδὴ
 ἂν νὰ ἐξέλθῃ στρατιώτης τῷ συμβῆ,
 ἀποβαλτὸς τῶν ὄπλων εὐθὺς γίνεται.

ΕΡΜΗΣ

Ἀκούσατε ἀκόμη τί μ' ἐρώτησε·

660 Τὸν λίθον ποῖος κρατεῖ τώρα τῆς Ἰνυκός;

(645) Μετὰ τὴν ἄλωσην τῆς Σφακτηρίας ὑπὸ Κλέωνος, οἱ Σπαρτιᾶται πέμψαντες ἐπρότειναν ν' ἀποδώσωσι τὰς ἀττικὰς τριήρεις, καὶ νὰ συνομολογήσωσιν εἰρήνην. Ἄλλ' ὁ δῆμος τρίς ἐρωτηθεὶς, ἐνέμεινε, κατὰ πράτασιν τοῦ Κλέωνος, εἰς τὸν πόλεμον.

(649) Δηλ. ἐπιβροῆν εἶχεν ἐν τῷ δήμῳ ὁ σκυτατόμος Κλέων.

(658) Κλεώνυμος ὁ βίψασπις.

(660) Δηλ. τίς εἶναι ὁ ἐπιβροῆν ἔχων βήτωρ.

ΤΡΥΓΑΙΟΣ

Τὸν τόπον τοῦτον ἔχει ὁ Ὑπέρβολος.
 Θεά, τί κάμνεις, ποῦ γυρνᾷς τὴν κεφαλὴν;

ΕΡΜΗΣ

Ἄπὸ τοῦ δήμου στρέφεται. Ὅργίζεται
 ὅτι προστάτην πονηρὸν ἀνέλαβε.

ΤΡΥΓΑΙΟΣ

665 Εἶν' εἰς τὸ μέλλον ἄχρηστος· ὡς τώρα δὲ
 ὁ δῆμος ἀνευ ἐπιτρόπου καὶ γυμνός,
 αὐτὸν ἐζώσθη πρόχειρα τὸν ἀνθρώπον.

ΕΡΜΗΣ

Κ' εἰς τί τὴν πόλιν ὠφελεῖ; σᾶς ἐρωτᾷ.

ΤΡΥΓΑΙΟΣ

Θὰ φωτισθῶμεν.

ΕΡΜΗΣ

Τίτι τρόπῳ δὲ αὐτό;

ΤΡΥΓΑΙΟΣ

670 Λυχνοποιὸς ἐκεῖνος εἶναι. Ἄν προτοῦ
 ἐψηλαφῶμεν σκοτεινὰ τὰ πράγματα,
 τούντεῦθεν μὲ τὸν λύχνον θὰ σκεπτώμεθα.

ΕΡΜΗΣ

Τί παραγγέλλει νὰ σὲ ἐρωτήσω!

ΤΡΥΓΑΙΟΣ

Τί;

ΕΡΜΗΣ

Πολλά. Τ' ἀρχαῖα ὅσα τότε ἄφησε.

675 Ὁ Σοφοκλῆς τί κάμνει καὶ τί γίνεται;

(661) Ὑπέρβολος ὁ λυχνοποιός.

(664) Προστάτης ἐλέγετο ὁ Ἀθηναῖος ὅφ' ὃν ὤφειλε νὰ ταχθῆ ὁ μέτοικος,
 ὅπως τὸν ἀντιπροσωπεύῃ εἰς τὰς μετὰ τῆς πολιτείας καὶ τῶν δικαστηρίων
 σχέσεις του.

ΤΡΥΓΑΙΟΣ

Καλά. Δεινόν τι ἔμωσ τῶ συνέβη.
www.libtool.com.cn

ΕΡΜΗΣ

Τί;

ΤΡΥΓΑΙΟΣ

Ἐκ Σοφοκλέους Σιμωνίδης ἔγινε.

ΕΡΜΗΣ

Πῶς Σιμωνίδης;

ΤΡΥΓΑΙΟΣ

Γέρων ὦν καὶ σάπιος,
διὰ τὸ κέρδος πλέει κ' εἰς τὰ φύκια.

ΕΡΜΗΣ

680 Ὅ δὲ σοφὸς Κρατῖνος ζῆ;

ΤΡΥΓΑΙΟΣ

Ἄπέθανεν,
οἱ Λάκωνες ὁπότε ἔφθασαν.

ΕΡΜΗΣ

Πῶς;

ΤΡΥΓΑΙΟΣ

Πῶς;

Λειποθυμήσας, ὅτι δὲν ὑπέφερεν
ιδῶν πιθάρι οἴνου συντριβόμενον.

Καὶ πόσα ἄλλα ἔπαθεν ἡ πόλις μας!

685 Ποτὲ, Θεά μου, δὲν θενὰ σ' ἀφήσωμεν.

ΕΡΜΗΣ

Καὶ τώρα τὴν Ὀπώραν ἔπαρε αὐτὴν

(679) Ὅτι γηράσας ὁ Σοφοκλῆς ἔγινε φυλάργυρος, ὡς ἦν ὁ Σιμωνίδης, καὶ διὰ κέρδος εἶναι καλὸς καὶ εἰς φύκη νὰ πλεύσῃ (παροιμ. κ' εἰς ἐπὶ ρυκὸς πλέει.)

(680) Κρατῖνος Καλλιμάχου, εἰς τῶν πρωτίστων ποιητῶν τῆς ἀρχαίας κωμωδίας. Ἄπέθανε δὲ ἐν Ὀλ. 89, β', ἡλικίας 97 ἐτῶν (Δουκ. Μακροβ. 25.)

γυναῖκα, καὶ μαζῆ τῆς εἰς τὸν κῆπὸν σου
κατοίκησε, καὶ κάμνε σταφυλόπουλα.

ΤΡΥΓΑΙΟΣ

Νὰ σὲ φιλήσω ἄφες με, φιλτάτη μου.

690 Θεὰ μὲ βλάβη ἄρά γε μὲ τὸν καιρὸν
ἐὰν χορτάσ' ὀπώραν, δέσποτα Ἑρμῆ;

ΕΡΜΗΣ

*Ὅχι, ἂν πίνης μετ' αὐτὴν φλησκούνιον.
Φέρε ἀμέσως τὴν Πανηγυριν αὐτὴν
εἰς τὴν Βουλήν, ἧς ἦτον κτῆμα ἄλλοτε.

ΤΡΥΓΑΙΟΣ

695 Βουλή εὐδαίμων διὰ τὴν Πανηγυριν!
ζωμὸν, ὦ! πόσον θὰ βοῦας· ἡμέρας τρεῖς!
Πόσα θὰ φάγῃς κρέατα κ' ἐντόσθια!
Πλὴν χαῖρε, φίλ' Ἑρμῆ μου.

ΕΡΜΗΣ

*Ἀνθρώπε, καὶ σὺ
πήγαينه χαίρων, κ' ἐνθυμοῦ με κάποτε.

ΤΡΥΓΑΙΟΣ

700 Ὅπισ' ὀπίσω, κἀνθαρε, πηγαίνωμεν.

ΕΡΜΗΣ

Καλὲ, ἐδῶ δὲν εἶναι.

ΤΡΥΓΑΙΟΣ

Καὶ ποῦ ἔφυγεν;

ΕΡΜΗΣ

Εἰς τοῦ Διὸς τοὺς πόδας ἀστραπηφορεῖ.

(693) Τὴν ἄλλην ὀπαδὸν τῆς Εἰρήνης.

(694) Ἡ Βουλή ὠργάνιζε καὶ ἔπεμπε τὰς Πανηγύρεις καὶ Θεωρίας.

(696) Αἱ Πανηγύρεις ἦσαν συνήθως τριήμεραι.

(702) Στίχος ἐκ τοῦ Βελλεροφόντου τοῦ Εὐριπίδου.

ΤΡΥΓΑΙΟΣ

Κ' ἐκεῖ ποῦ θενά εὖρη ὁ πτωχὸς τροφήν;
www.libtool.com.cn ΕΡΜΗΣ

Τοῦ Γανυμήδους ἀμβροσίαν θὰ βασκᾷ.

ΤΡΥΓΑΙΟΣ

705 Κ' ἐγὼ πῶς θὰ καταίβω;

ΕΡΜΗΣ

Μὴ φοβοῦ. Καλά.

Μὲ τὴν Θεάν μας.

ΤΡΥΓΑΙΟΣ

(Πρὸς τὴν Εἰρήνην καὶ τὰς ὀπαδοὺς της)

Ἔλθετε, ὦ κόραι μου,
 ἐμὲ ἀκολουθεῖτε τάχιστα. Ἐκεῖ
 ἐπιθυμοῦντες σᾶς προσμένουν πάμπολλοι.

ΧΟΡΟΣ

Ἄλλὰ πῆγαινε χαίρων, τὰ σκεύη δ' ἡμεῖς τῶν ἀ-
 [γρῶν εἰς πιστοὺς ὑπηρέτας
 710 νὰ φυλάξουν θ' ἀφήσωμεν, μήπως χαθοῦν, ἐπειδὴ
 [συνηθίζουσι οἱ κλέπτει
 νὰ γυρίζουν ὀλόγυρ' ἀπὸ τὰς σκηναίς, νὰ κυττάζουσι
 [ἐντὸς, καὶ ν' ἀρπάζουσι.
 Ἄλλὰ φύλαττε σὺ μὲν ἀνδρείως αὐτά· ἓνα λόγον
 [δ' ἡμεῖς θὰ εἰπῶμεν
 πρὸς αὐτοὺς τοὺς παρόντας ἐδῶ θεατὰς, ὡς τὸν φέ-
 [ρει ὁ νοῦς καὶ ἡ ὥρα.
 Νὰ τὸν δέρνουν μὲν πρέπ' οἱ ῥαβδοῦχοι, κἀνεὶς κω-
 [μωδίας διδάσκαλος ὅταν

(705) Ἄπο τοῦ λογαίου θέλει νὰ καταβῆ πάλιν εἰς τὴν ὀρχήστραν.

(709) Ὁ Χορὸς φαίνεται ὅτι λέγει ταῦτα ἀπὸ τῆς σκηνῆς ἔτι, εἰς τίσασιν
 στίχους παραταχθεὶς, ὡς συνήθως εἰς τὰς παραβάσεις.

(712) Σὺ, λέγει πρὸς ὑπηρέτας, οἵτινες ἀποκομίζουσι τὰ σκεύη.

- 715 εἰς τὸ θέατρον ἔλθη, κ' ἐμπρός σας προβάς, ἑαυτὸν
 [ἐπαινῆ μ' ἀναπαίστους.
 Ἄλλ' ἂν εὖλογον εἶναι, ὧ κόρη Διὸς, νὰ τιμᾶται· ὁ
 [ἄριστος ὄλων,
 ὁ κλεινότατος ὅστις προέχει πολὺ τῶν λοιπῶν κω-
 [μωδοδιδασκάλων,
 ὁ διδάσκαλος λέγει ἐπαίνους πολλοὺς ὁ ἡμέτερος ὅτι
 [ἄξιζει.
 Τὸ μὲν πρῶτον διότι ἐμπόδις' αὐτὸς τοὺς λοιποὺς ἀν-
 [τιπάλους του μόνου
 720 νὰ χλευάζουν αἰώνια βράκη σαπρὰ καὶ μὲ ψείρας νὰ
 [ἔχουν πολέμους.
 Τοὺς λιμώττοντας ἔπειτ' αὐτοὺς Ἑρακλεῖς ὅπου χά-
 [πτουν μ' ἀχόρταγον πείναν,
 καὶ τοὺς ὄσους ἢ φεύγουσιν, ἢ ἀπατοῦν, ἢ ἐπίτηδες
 [δέρνοντ' ἐμπρός σας,
 τοὺς ἐδίωξε πρῶτος ἀτίμως αὐτός. Καὶ τοὺς δούλους
 [ἀπέβαλ' ἐπίσης,
 οὓς σὰς ἔφερον κλαίοντας πάντοτ' ἐδῶ, πρὸς αὐτὸ
 [ἀποβλέποντες μόνου,
 725 τὸν δαρμένον ὁ σύνδουλος ὅπως ἰδὼν, ἐρωτήσῃ αὐ-
 [τὸν μ' εἰρωνείαν·
 «Τί συνέβ' εἰς τὸ δέριμα σου, ὧ δυστυχεῖ; Μήπως ἔ-
 [φοδον ἔκαμ' ἢ μάστιξ,
 τὰ πλευρά σου πορθοῦσα μὲ μέγαν στρατὸν καὶ τὴν
 [βράχιν σου δενδροτομοῦσα;»

(716) Ὡ Μοῦσα. (Ὁμ. Ὀδυσσ. Α, 10.)

(720) Αἰνίττεται τὰς εὐτελεῖς ὑποθέσεις ἃς ἐπραγματεύοντο ἄλλοι κωμικοί, ἰδίως δὲ ὁ Εὐπολις.

(721) Αἰνίττεται τὸν Ἑρακλῆ τοῦ Εὐριπίδου (ἐν Ἀλκῆστιδι), ἰδίως δὲ τὰς κωμωδίας τοῦ Κρατίνου.

- Τὰ κακὰ ἐξορίσας αὐτὰ τ' αἰεὶδῆ, σαρκασμοὺς ἀγενεῖς
 [βωμολόχων,
 730 σὰς ἐμόρφωσε τέχνην μεγάλην, αὐτὴν ἀνεγείρας
 [λαμπρὰν, καὶ πυργώσας
 730 μὲ μεγάλας μὲν λέξεις, μὲ νοῦν δ' ὑψηλόν, καὶ μὲ
 [σώμματα ὄχι χυδαῖα,
 ὄχι μὲν ἰδιώτας ποτὲ κωμωδῶν, γυναικάρια ἢ ἀν-
 [θρωπίσκους,
 ἀλλὰ ἔχων τινὰ Ἡρακλέους ὀργὴν, καὶ προσβάλλων
 [εὐθύς τοὺς μεγίστους,
 βρωμερὰς τομαρίων περάσας ὄσμάς, καὶ βορβοροθυ-
 [σώδεις φοβέρας.
 Καὶ πρὸ πάντων τῶν ἄλλων μὲν μάχομ' ἐγὼ πρὸς
 [τὸν πριονοδόνην ἐκεῖνον,
 735 εἰς οὐ μὲν τὸ ἀναίσχυντον βλέμμα δεινῶς αἰσχροῖ
 [ἐλαμπὸν Κύννης ἀκτῖνες,
 περὶ δὲ τὴν αὐτοῦ κεφαλὴν κεφαλαὶ ἑκατὸν ἐπαρά-
 [των κολάκων
 κατεγλύφοντο· κρότον δὲ εἶχε φωνῆς ὡς βαράθρου
 [ὀλέθρους γεννῶντος,
 εἶχεν ὄρχεις ἀπλύτους λαμίας, ὄσμην δ' εἶχε φώκης
 [πρωκτὸν δὲ καμήλου.
 Τέρας ὅμως τοιοῦτον ἐμπρὸς μου ἰδὼν, δὲν ἐτρόμαξ',
 [ἀλλὰ παρετάχθη,
 740 κ' ἐπολέμουσιν ἀνδρείως δι' ὄλους μὲν σὰς, καὶ δι' ὄλας
 [τὰς νήσους τὰς ἄλλας.
 Δι' αὐτὸ ν' ἀποδώσητε πρέπει καὶ σεῖς καὶ νὰ μὴ λη-
 [σμονῆτε τὴν χάριν

(734) Ἐννοεῖ τὸν Κλέωνα.

(735) Κύννα, ἑταῖρα ἀναίδης ἐν Ἀθήναις, ἧς μὲνηται καὶ ἐν Ἰκπεύσι, 711.

(738) Λαμίαι, μυθολογούμενον τέρας.

ἐπειδὴ ὅταν ἄλλοτ' εὐτύχουν νικῶν, εἰς παλαιστρας
 [δὲν ἔφερον γύρους,
 τὰ παιδία πειράζων· ἀπαίρων μ' ἐμὲ τὴν σκευὴν μου,
 [εὐθύς ἀνεχώρουν,
 ὀλιγίστους λυπήσας καὶ τέρψας πολλούς, καὶ τὰ
 [δέοντα ὄλα τελέσας.

- 745 Διὰ τοῦτο εἶν' εὐλογον ὄλοι ὁμοῦ
 καὶ οἱ ἄνδρες κ' οἱ παῖδες νὰ εἶναι μ' ἐμέ.
 Παραινοῦμεν δ' ἐπίσης καὶ τοὺς φαλακροὺς
 νὰ φροντίσουν ἢ νίκ' εἰς ἡμᾶς νὰ δοθῇ·
 ἐπειδὴ, ἂν νικήσω, θὰ λέγῃ καθεὶς,
 750 φαλακρὸν εἰς τραπέζας καὶ δεῖπν' ἂν ἰδῇ,
 «Φαλακρὸς εἶναι, φέρε εἰς τὸν φαλακρὸν,
 δὸς ὀπώρας, στραγάλια ἀφθονα δὸς,
 ἐπειδὴ καὶ τοῦ πλέον γενναίου αὐτὸς
 ποιητοῦ μας τὸ μέτωπον ἔχει.»

ΧΟΡΟΣ

- 755 Μοῦσα, πολέμων βοὰς
 παραίτησε, κ' ἔλα μ' ἐμέ,
 φίλη, νὰ χορεύσης,
 ὕμνουσα καὶ γάμους Θεῶν
 καὶ δεῖπν' ἀνθρώπων,

(742) Αἰνίττεται ἄλλους ὁμοτέχνους του, οἷς προσήπτοντο τὰ τοιαῦτα.

(755) Ὁ Χορὸς κατέβη εἰς τὴν ὄρχήστραν.

~ ~ ~ ~ ~
 ~ ~ ~ ~ ~
 ~ ~ ~ ~ ~
 ~ ~ ~ ~ ~
 ~ ~ ~ ~ ~
 ~ ~ ~ ~ ~
 ~ ~ ~ ~ ~
 ~ ~ ~ ~ ~
 ~ ~ ~ ~ ~
 ~ ~ ~ ~ ~

~ ~ ~ ~ ~
 ~ ~ ~ ~ ~
 ~ ~ ~ ~ ~
 ~ ~ ~ ~ ~
 ~ ~ ~ ~ ~
 ~ ~ ~ ~ ~
 ~ ~ ~ ~ ~
 ~ ~ ~ ~ ~
 ~ ~ ~ ~ ~
 ~ ~ ~ ~ ~

- 760 καὶ τῶν μακάρων χαράς.
 Μ' αὐτὰ σὺ Μοῦσα τέρπεσαι.
 Ἄν δ' ὁ Καρκίνος ἐρχόμενος,
 μετὰ τῶν παίδων του
 θέλη νὰ χορεύσης,
 765 μὴ τὸν ἀκούσης κ' ἐφάμιλλος τούτων μὴ ἔλθης,
 ἔλους δὲ τούτους ἐκλάμβανε
 ὄρυγας οἰκογενεῖς,
 χορευτὰς μὲ λαίνας λαιμοὺς,
 νάνους, κόπρου ἀρνίων σφαιρίδια,
 770 μηχανευρέτας·
 ὧν ἐκαυχᾶτ' ὁ πατὴρ ὅτι δρᾶμα μὲν
 εἶχεν, ἀλλ' ὄτ' ἡ γαλῆ
 τὸ ἐπνίξε τὴν νύκτα.

ΑΝΤΙΣΤΡΟΦΗ

- 775 Πρέπ' οἱ σοφοὶ ποιηταὶ
 τοιαύτας Χαρίτων ὠδὰς
 ἐλικοβοστρύχων
 νὰ ψάλλωσιν, ὅταν φαιδρὸν
 τὸ χελιδόνι
 ἔαρ γλυκὺ κελαδῆ.
 780 Χορὸν δὲ οὔτ' ὁ Μόρσιμος
 οὔτ' ὁ Μελάνθιος ἔχη, ὡς
 ὅταν τὸν ἤκουσα

(762) Ὁ Καρκίνος, τραγικὸς ποιητὴς, εἶχε τρεῖς παῖδας, Ξενοκλῆν, Ξενοτίμον, Ξέναρχον, χορευτὰς μικροῦς τὸ σῶμα, καὶ κωμωδομένους ὡς ἀδοκίμους. (*18. καὶ Νεφ. 1234.)

(772) Τὸ δρᾶμα τοῦτο ἐκαλεῖτο Μῦς, καὶ ἠττήθη.

(774—779) Παρωδία ἐκ τῆς Ὀρεστιάδας τοῦ Στρησιχόρου.

(774—792) Τὰ μέτρα ὡς τὰ τῆς στροφῆς.

(780) Μόρσιμος, τραγικὸς ποιητὴς, υἱὸς τοῦ τραγικοῦ ποιητοῦ Φιλοκλήους.

(781) Μελάνθιος, τραγικὸς ποιητὴς, ὁ λεπρός. (*Ὀρν. 151.)

- νὰ πιχρογαρίζῃ,
 κ' ὁ ἀδελφός του ὁμοῦ μετ' αὐτοῦ ἐχορήγει
 785 τῶν τραγωδῶν, ~~καὶ ἀμρότεροι~~
 ἄρπυιαι ἦσαν, βόροι,
 ψαροφάγοι, γοργόνες, γραιῶν
 φίλοι κ' αἰσχροὶ ἔρασταὶ τραγομάσχαλοι,
 ἰχθυογλάροι.
 790 Πτύσε τους φλέγμα πλατὺ κατὰ πρόσωπον,
 Μοῦσα Θεά, καὶ μ' ἐμέ
 εἰς πανηγύρεις παίζε.

ΤΡΥΓΑΙΟΣ, ΥΠΗΡΕΤΗΣ, ΧΟΡΟΣ, ΙΕΡΟΚΛΗΣ

ΤΡΥΓΑΙΟΣ

- Τί δύσκολον ν' ἀνέλθῃ τις εἰς τοὺς Θεούς!
 Ἄπτηδημένα μὲ πονοῦν τὰ σκέλη μου.
 795 Τί μικροὶ ἦσθε, ὡς σὰς ἔβλεπ' ἄνωθεν!
 τί κακοῦθεις φαίνεσθ' ἐκ τοῦ οὐρανοῦ!
 ἀλλὰ κ' ἐντεῦθεν τί κακοθηέστεροι!

ΥΠΗΡΕΤΗΣ

Αὐθέντα, ἦλθες;

ΤΡΥΓΑΙΟΣ

Ὡς νὰ λέγουν ἦκουσα.

ΥΠΗΡΕΤΗΣ

Τί ἔπαθες;

ΤΡΥΓΑΙΟΣ

- Οἱ πόδες μοὶ πονοῦν πολὺ
 800 μακρὰν ὁδὸν ἐλθόντος.

(788) Τραγομάσχαλοι (ὡν αἱ μασχάλαι ὄξουσιν ὡς τῶν τράγων) εἶπε διότι ἦσαν τραγικοὶ ποιηταί.

(793) Ὁ Τρυγαῖος ἐπανέρχεται εἰς τὴν σκηνήν, ἣτις ὑποτίθεται ἤδη παριστώσα τὴν γῆν καὶ οὐχὶ πλέον τὴν κατοικίαν τῶν Θεῶν.

ΥΠΗΡΕΤΗΣ

'Αλλ' εἰπέ μοι.

www.libtool.com.cn

ΤΡΥΓΑΙΟΣ

Τί;

ΥΠΗΡΕΤΗΣ

*Άλλον κἀνέν' ἀπήντησας πλανώμενον
εἰς τὸν ἀέρα πλήν σου;

ΤΡΥΓΑΙΟΣ

*Όχι, πλήν ψυχᾶς

δύω ἢ τρεῖς που διθυραμβοποιητῶν.

ΥΠΗΡΕΤΗΣ

Τί δ' ἔκαμνον;

ΤΡΥΓΑΙΟΣ

Συνῆγον τὰ προοίμια,

805 πετῶσαι, τ' ἀερονεφοκολυμβητά.

ΥΠΗΡΕΤΗΣ

Δὲν εἶν' εἰς τοὺς ἀέρας ὅσα λέγουσιν,
ἀποθανόντες ἄστρα πῶς γινόμεθα;

ΤΡΥΓΑΙΟΣ

Μάλιστα.

ΥΠΗΡΕΤΗΣ

Κ' εἶναι τώρα τίς ἀστὴρ ἐκεῖ

ὁ Χῖος *Ιων;

ΤΡΥΓΑΙΟΣ

Τίς; Δὲν ἐστιχοῦργησε

810 τὸν Ἐωσφόρον ποτ' ἐνταῦθα; *Ἐκτοτε

*Ἀστέρα ὄλοι Ἐωσφόρον τὸν καλοῦν.

(806) *Ἰδαίαι τῶν Στωϊκῶν.

(810) *Ιων, Χῖος ποιητὴς διθυράμβων καὶ τραγωδιῶν, ἀμᾶσας περὶ *Ολ. 82, ἔγραψε ποτὲ ποίημα ἀρχόμενον διὰ τῆς λέξεως ταύτης.

ΥΠΗΡΕΤΗΣ

Τί δ' εἶν' ἐκεῖνοι οἱ ἀστέρες ποῦ περνοῦν,
καὶ καίοντ' ἐν ᾧ πρὸς τρέχουν;

ΤΡΥΓΑΙΟΣ

- Αὐτοὶ ἔρχονται
ἀπὸ πλουσίων ἄλλων ἀστρων γεύματα,
815 φανούς κρατοῦντες καὶ εἰς τοὺς φανούς των πῦρ.
Σὺ δ' αὐτὴν λάβε, κ' ἐκεῖ μέσα φέρε την,
θέρμανε ὕδωρ, τὴν λεκάνην γέμισε,
καὶ στρῶσε γάμου κλίνην εἰς αὐτὴν κ' ἐμέ,
καὶ δλ' ἀφ' οὗ τὰ κάμης, ἔλα πάλ' ἐδώ.
820 Εἰς τὴν Βουλὴν θὰ δώσω τῶρ' αὐτὴν ἐγώ.

ΥΠΗΡΕΤΗΣ

Αὐτὰς δὲ ποῦ τὰς ἡῦρες;

ΤΡΥΓΑΙΟΣ

Ποῦ; εἰς οὐρανοῦς.

ΥΠΗΡΕΤΗΣ

Εἰς τοὺς Θεοὺς δὲν δίδω τὸ τριώβολον,
ἐὰν πορνοβοσκῶσιν ὡς οἱ ἄνθρωποι.

ΤΡΥΓΑΙΟΣ

*Ὦ! ὄχι. Κ' ἐκεῖ ζῶσιν ἀπ' αὐτὰ τινές.

ΥΠΗΡΕΤΗΣ

- 825 Πηγαίνομεν. Νὰ δώσω πρέπει εἰς αὐτὴν
νὰ φάγη;

ΤΡΥΓΑΙΟΣ

*Ὦχι. Δὲν θὰ θέλῃ νὰ γευθῇ
οὔτ' ἄρτον οὔτε μάζαν, συνηθίσασα
νὰ γλύφῃ ἄνω ἀμβροσίαν τῶν Θεῶν.

ΥΠΗΡΕΤΗΣ

Κ' ἐδώ νὰ γλύφῃ ἅς τῇ μαγειρεύσωμεν.

ΧΟΡΟΣ

830 Ὁ γέρων τρισευδαίμονα,
 ὡς βλέπω, τὴν ζωὴν διάγει.

ΤΡΥΓΑΙΟΣ

Τί θὰ εἰπῆτε δ' ἂν λαμπρὸν νυμφίον μὲ ἰδῆτε;

ΧΟΡΟΣ

Θὰ εἶσαι, ὦ γέρων, ζηλωτὸς,
 μυράλειπτος καὶ νέος πάλιν.

ΤΡΥΓΑΙΟΣ

835 Βεβαίως· κ' εἰς τὸ στῆθος τῆς ἐπόταν θὰ κοιμῶμαι!

ΧΟΡΟΣ

Θὰ εἶς' εὐδαιμονέστερος τῶν μύλων τοῦ Καρκίνου.

ΤΡΥΓΑΙΟΣ

Μήπως ἀδίκως; Ἀναβάς τὰ νῶτα τοῦ Κανθάρου
 δὲν ἔσωσα τοὺς Ἑλληνας, κ' εἰς τοὺς ἀγροὺς ἀφώδως
 δὲν τρέχουν, δὲν εὐφραίνονται καὶ δὲν κοιμῶνται τώρα;

ΥΠΗΡΕΤΗΣ

840 Ἐλούσθ' ἢ κόρη, κ' εἶν' εἰς ὄλα ἔτοιμος·
 ἐπλάσθη σησαμίτιον πλακούντιον,
 καὶ ὄλα τ' ἄλλα. Λεῖπ' ἢ παρουσία σου.

ΤΡΥΓΑΙΟΣ

Ἄς ἀποδώσω τώρα τὴν Πανήγυριν
 εἰς τὴν Βουλῆν.

ΥΠΗΡΕΤΗΣ

Τί λέγεις; ἢ Πανήγυρις!

(830—31) ---,---

---,---

(833—34) Ὡς 830—31.

(836) Οἱ χορευταὶ υἱοὶ τοῦ Καρκίνου, οἱ στρεφόμενοι ὡς μύλοι.

845 Αὐτὴ ἦν εἰς Βραυρῶνα πρὶν ἐφέρομεν
κτυπῶντές την εὐθύμως καὶ μεθύοντες·

www.libtrigaios.cn

Τὴν ἡῦρα τῶρα μόλις·

ΥΠΗΡΕΤΗΣ

ὦ αὐθέντα μου!

γλουτοπεντετηρίδα ἔχει φοβεράν.

ΤΡΥΓΑΙΟΣ

Ἔστω. Τίς εἶναι ἀπὸ σᾶς ὁ δίκαιος;

850 Αὐτὴν τίς θὰ φυλάξῃ διὰ τὴν Βουλὴν;
Σὺ, τί χαράττεις;

ΥΠΗΡΕΤΗΣ

Τὸ . . διὰ τὰ Ἰσθμια

σκηνην χαράττω μὲ τὰ ἐργαλεῖά μου.

ΤΡΥΓΑΙΟΣ

Δὲν θὰ μ' εἰπῆτε τίς θὰ τὴν φυλάξῃ; Σὺ
ἐλθέ· θενὰ σ' ἀφήσω εἰς τὸ μέσον των.

ΥΠΗΡΕΤΗΣ

855 Ἐκεῖνος γνέφει.

ΤΡΥΓΑΙΟΣ

Ποῖος;

ΥΠΗΡΕΤΗΣ.

Ὁ Ἀριφραδῆς.

Νὰ τῷ τὴν φέρῃς σὲ παρακαλεῖ.

(845) Βραυρών, ἄσμος τῆς Ἀττικῆς, (τὴν σήμερον Βράονα), ἐνθα περίφημος καὶ ἀρχαῖος ναὸς τῆς Ἀρτέμιδος. Ἐνταῦθα ἤγετο Πανήγυρις, ἐφ' ἧς λέγει ὅτι ἐμέθυον καὶ εὐωχοῦντο.

(848) Κατὰ Πενταετηρίδα, ἤτοι μετὰ πᾶν τέταρτον ἔτος, ἤγοντο αἰμεγάλαι ἑορταὶ ἐν τῇ Ἀττικῇ.

(853) Σὺ, λέγει τῇ Θεωρίᾳ.

(854) Μέσον των, τῶν θεατῶν.

(855) Ἀριφραδῆς ἢ Ἀριφράδης, μουσικὸς κατηγορούμενος ἐπὶ ἀκολασίᾳ (Ἰππ. 1065.)

ΤΡΙΓΑΙΟΣ

Καλὲ

- θενά βροφήσῃ δλον τὸν ζωμὸν αὐτῆς.
 Σὺ δ' ἄφησε τὰ σκεύη δλα σου αὐτά.
 Βουλή, Πρυτάνεις, ἡ Πανήγυρις ἰδοῦ.
 860 Σκεφθῆτε πόσα σὰς προσέφερα καλά.
 Εἰπέτε τη, τοὺς πόδας ἀνεγείρουσα,
 εὐθύς ν' ἀρχίσῃ τῆς θυσίας τὸν χορόν.
 Ἐδῶ ἰδέτε μαγειρεῖον τί καλόν!
 δλον καπνίζον, ἔπου πρῶτα ἴσταντο
 865 πρὸ τοῦ πολέμου τῆς Βουλῆς οἱ λέβητες.
 Ἄγωνας δὲ ὠραίους αὔριον εὐθύς
 νὰ θέσῃτ' ἤμπορεῖτε ἔχοντες αὐτήν,
 παλαίοντες νὰ εἴσθε τετραποδητί,
 νεανικῶς χρισθέντες εἰς παγκράτιον,
 870 μὲ γρόνθους νὰ κτυπᾶτε ἢ μὲ ἄλλο τί·
 τὴν τρίτην δὲ ἡμέραν ἵπποδρόμιον
 νὰ τρέξῃτε, ὁ ἵππος ἵππον νὰ περνᾷ,
 κ' αἱ ἅμαξ' ἐπ' ἀλλήλας ν' ἀνατρέπωνται,
 ἐπανωταί, φυσῶσαι καὶ ἀσθμαίνουσαι,
 875 νὰ πίπτουν δ' ἄλλοι, κ' ἄλλοι νὰ ἐκδέρωνται
 ἅμαξηλάται εἰς τοῦ δρόμου τὰς στροφάς.
 Δεχθῆτε, ὦ Πρυτάνεις, τὴν Πανήγυριν.
 Ὁ Πρύτανις προθύμως πῶς τὴν δέχεται!

(857) Εἰς τὰς ἐστιάσεις τῶν πανηγύρων εἰδίδετο ζωμός.

(858) Ἡ Πανήγυρις ἔφερε φυσικῶς τὰ μαγειρικά σκεύη, τὰ εἰς τὰς πανηγύρεις χρήσιμα.

(860—76) Ἴσως κρηθῆ ὅτι τὸ χωρίον τοῦτο, ὡς καὶ ἄλλα τινὰ ὅμοια, δὲν μετεφράσθη μετὰ πάσης ἀκριβείας.

(877) Ἀποτείνεται εἰς τοὺς μεταξὺ τῶν θεατῶν Πρυτάνεις, καὶ προσποιεῖται ὅτι εἰς αὐτῶν (ὁ Ἐπιστάτης) εἰδείχθη πρόθυμος νὰ τὴν δεχθῆ.

880 Ἄν τὴν εἰσηγες δωρεάν, δὲν ἔσπευδες,
ἀλλὰ ἐκεχειρίαν θὰ ἐπρότεινες.

ΧΟΡΟΣ

www.libriol.com.cn

ΑΝΤΙΣΤΡΟΦΗ

Ἄνῆρ, πολίτης ἀγαθός
πρὸς πάντας εἶναι ὁ τοιοῦτος.

ΤΡΥΓΑΙΟΣ

Τίς εἶμαι θενὰ μάθετε, ὅταν τρυγᾶτε, μᾶλλον.

ΧΟΡΟΣ

885 Καὶ τώρα τὸ γνωρίζομεν.
Σωτὴρ εἶσ' ὄλων τῶν ἀνθρώπων.

ΤΡΥΓΑΙΟΣ

Τί δ' ὅταν πίνης θὰ εἰπῆς γαβάθαν νέου οἴνου!

ΧΟΡΟΣ

Σὲ πάντα μετὰ τοὺς Θεοὺς θὰ θεωρῶμεν πρῶτον.

ΤΡΥΓΑΙΟΣ

890 Διότι σᾶς ὠφέλησα ἐγώ, Τρυγαῖος Ἀθμονεὺς,
λυτρώσας ἀπὸ συμφορῶν τῶν δημοτῶν τὸν ὄχλον
καὶ τὸν γεωργικὸν λαὸν, καὶ Ὑπερβόλους παύσας.

ΧΟΡΟΣ

Ἡμεῖς δὲ τώρα τί θὰ πράξωμεν ἐδώ;

ΤΡΥΓΑΙΟΣ

Τί, πλὴν μὲ χύτρας ν' ἀνεγείρωμεν αὐτήν.

ΧΟΡΟΣ

Μὲ χύτρας, λέγεις, ὡς Ἑρμῆν ἔλεεινόν;

(879) Οἱ Πρυτάνεις εἰσηγόν εἰς τὴν Βουλὴν τοὺς ἔχοντας ἀνάγκη τῶν πε-
λιτῶν. Αἰνίττεται δὲ ὅτι ἔπραττον τοῦτο δωροδοκούμενοι.

(880) Ἐκεχειρίαν, αἰνίττεται δωροδοκίαν (εἰς τὴν χεῖρα.)

(881) Τὸ μέτρον ὡς 830.

(890) Τὸν δημαγωγὸν Ὑπερβόλον.

(892) Ὅταν ἴδρουν βωμὸν καὶ ἀγάλμα, ἐπὶ μὲν τῶν εὐτελεστέρων ἔβραζον
ἄσπρια εἰς χύτρας, ἐπὶ δὲ τῶν λοιπῶν ἔθουον ἱερεῖόν τι.

(893) Οἱ τετράγωνοι Ἑρμαὶ ἦσαν τὰ εὐτελέστερα ἀγάλματα, ἰδρυμένα εἰς
τὰς γωνίας τῶν ὁδῶν.

ΤΡΥΓΑΙΟΣ

Μὲ τί λοιπὸν; μὲ βόα θέλετε χονδρόν;

www.libtool.com.cn ΧΟΡΟΣ

895 Μὴ βόα, μὴ· ἄς λείψουν αἱ βοήθειαι.

ΤΡΥΓΑΙΟΣ

Παχὺ γουρούνι θέλετε;

ΧΟΡΟΣ

Μή.

ΤΡΥΓΑΙΟΣ

Διατί;

ΧΟΡΟΣ

Τοῦ Θεαγένους γουρουνιαῖς δὲν θέλομεν.

ΤΡΥΓΑΙΟΣ

Ἄλλὰ τί θέλεις ἀπὸ τ' ἄλλα;

ΧΟΡΟΣ

Τὸ ἄρνι.

ΤΡΥΓΑΙΟΣ

Ἄρνι;

ΧΟΡΟΣ

Ναί, μὰ τὸν Δία.

ΤΡΥΓΑΙΟΣ

Πλὴν αὐτὴ κοινὴ

900 ἢ λέξις εἶναι.

ΧΟΡΟΣ

Κάλλιστα. Ἐὰν κἀνεὶς

εἰς ἐκκλησίαν μᾶς προτείνῃ πόλεμον,

μὲ φόβον ὄλοι νὰ τὸν ἄρνηθῶν κοινῶς.

(897) Θεαγένης ἐκ Πειραιῶς, κατηγορούμενος ἐπὶ εὐηθείᾳ καὶ κτηνωδίᾳ.

(902) Ὁ Ἀριστοφάνης παίζει λέγων νὰ τὴν ιδρύσῃ μετ' ἄρνιον, (Ἰωνικῶς δὲ), ὥστε ἂν τις προτείνῃ πόλεμον, νὰ φωνάζωσιν ὄλοι ὅτι, ἦτοι φεῦ.

ΤΡΥΓΑΙΟΣ

Ἴδου κανοῦν καὶ κόλυβα καὶ μάχαιρα καὶ στέμμα
 Ἴδου καὶ πύριον τὸ πρόβατον ἀκόμη λείπει μόνον.

ΧΟΡΟΣ

Λοιπὸν δὲν ἀμιλλᾶσθε; Ἄν ὁ Χαῖρις ὑμᾶς ἰδῆ,
 θὰ ἔλθῃ καὶ ἀπρόσκλητος ν' αὐλήσ', ἤξεύρων πῶς
 [ἀφ' αὐ

920 φυσήσῃ καὶ ἀγωνισθῆ,
 θὰ τῷ δώσετε κάτι.

ΤΡΥΓΑΙΟΣ

Σὺ, λάβε τὴν λεκάνην καὶ τὸ κάνιστρον,
 καὶ δεξιόθεν τρέξε περὶ τὸν βωμόν.

ΥΠΗΡΕΤΗΣ

Ἴδου, εἶπέ καὶ ἄλλο! Περιέτρεξα.

ΤΡΥΓΑΙΟΣ

925 Φέρε μ' ἐκεῖνο νὰ βαπτίσω τὸ δαδί.
 Σείσου ταχέως· φέρ' ἐδῶ τὰ κόλυβα.
 Δός μοι αὐτὴν, καὶ νίψου καὶ τὰς χεῖράς σου,
 καὶ κριθὰς ῥίψε εἰς τοὺς θεατάς.

ΥΠΗΡΕΤΗΣ

Ἴδου.

ΤΡΥΓΑΙΟΣ

Ἔδωκας;

(918) ---,--- | ---,---
 ---,---,---,---
 ---,---
 ---,---

Χαῖρις, ἀληθὴς εἰς τὰς θυσίας.

(925) Εἰς τὰς θυσίας ἐβάπτισον τὸν δαυλὸν εἰς τὸ ὕδωρ τοῦ νιψίματος, καὶ ἔρβάντιζον τὸν βωμόν.

(927) Αὐτὴν, τὴν λεκάνην.

ΥΠΗΡΕΤΗΣ

Τόσας ἔβριψα, μὰ τὸν Ἑρμῆν,

930 ὥστ' ἐκ τῶν θεωμένων οὐδεὶς ἔμεινε
χωρὶς νὰ λάβῃ ἀνὰ ἓν κριθάριον..

ΤΡΥΓΑΙΟΣ

Ἐπῆραν κ' αἱ γυναῖκες;

ΥΠΗΡΕΤΗΣ

Θὰ ταῖς δώσωσιν

οἱ ἄνδρες τῶν τὸ βράδου.

ΤΡΥΓΑΙΟΣ

Ἄς εὐχόμεθα.

Τίς εἶν' ἐδῶ; Ποῦ εἶναι οἱ πολλοὶ καλοὶ;

ΥΠΗΡΕΤΗΣ

935 Δὸς νὰ τοῖς δώσω. Πολλοὶ εἶναι καὶ καλοὶ.

ΤΡΥΓΑΙΟΣ

Αὐτοὺς καλοὺς νομίζεις;

ΥΠΗΡΕΤΗΣ

Πῶς; δὲν εἶν', ἐν ᾧ

μὲ τόσον ὕδωρ τοὺς περιεχύσαμεν,

κ' αὐτοὶ εἰς τὴν ἰδίαν θέσιν στέκονται;

ΤΡΥΓΑΙΟΣ

Εὐθύς ἄς εὐχηθῶμεν. Ἄς εὐχόμεθα.

940 ὦ σεμνὴ βασιλῆς, σεβασμία Θεᾶ,

ὦ Εἰρήνη σεπτῆ,

ὦ δέσποινα γάμων, προστάτι χορῶν,

τὴν θυσίαν μ' εὐμένειαν δέξου ἡμῶν.

(934) Εἰς τὰς θυσίας ὁ ἱερεὺς ἠρώτα· Τίς εἶν' ἐδῶ; (Τίς τῆ δε;), ὃ δὲ λαὸς ἀπῆντα· Πολλοὶ κἀγαθοί.

(935) Κατὰ τὸν σχολιαστήν, ἐννοεῖ τὸν Χορὸν, εἰς ὃν ταῦτα λέγων χύνει νερὸν ἀντὶ κριθῶν. Ἴσως ὁμοίως ἐγγουεῖ τοὺς θεατάς.

ΧΟΡΟΣ

- Πολυτίμητε, ναί, καταδέξου αὐτήν,
 945 **w.lib** πρὸς ἡμᾶς, μὰ τὸν Δία, μὴ κάμῃς καθὼς
 αἱ κοιναὶ μοιχαλίδες γυναῖκες συχνά.
 Εἰς τὴν θύραν ὀπίσω αὐταὶ τῆς αὐλῆς
 κρυφοῖστανται, σκύπτουν, καὶ ἅμα ἰδοῦν
 ὅτ' ὑπάρχει τις ὄστις προσέχ' εἰς αὐτάς,
 950 ἀποσύροντ' εὐθύς,
 ὡς δ' ἀπέρχεται, σκύπτουν καὶ πάλιν αὐταί.
 Μὴ παρόμοια πράξεως καὶ σὺ πρὸς ἡμᾶς.

ΤΡΥΓΑΙΟΣ

- ᾠ! μὴ, μὰ τὸν Δί', ἀλλὰ ὀλη φανοῦ
 γενναιοπρεπῶς εἰς τοὺς σοὺς ἐραστάς,
 955 εἰς ἡμᾶς τοὺς πρὸ δέκα ἐτῶν καὶ τριῶν
 πόθον ἔχοντας σοῦ.
 Λύσε δὲ καὶ θορύβους καὶ μάχας, Θεά,
 νὰ καλέσωμεν σὲ Λυσιμάχην.
 Παῦσε δὲ τὴν φιλύποπτον κλίσιν ἡμῶν,
 960 τὰς κενὰς ὑποψίας ποῦ τρέφ' ἡ κομπή
 ῥητορεία. Ἀνάμιξε πάλιν ἡμᾶς
 καθὼς πρῶην τοὺς Ἑλληνας ὄλους ὁμοῦ
 μὲ φιλίας χυμόν. Εἰς συγγνώμης ῥοπήν
 πρᾶστερας συγέρασον ὄλων τὸν νοῦν,
 965 μ' ἀγαθὰ νὰ γεμίς' ἡ πλουσί' ἀγορά,
 μὲ ἀγγούρια πρῶϊμα, σκόρδα χονδρὰ,
 μὲ γλυκύτατα ῥόδια, μῆλα καλὰ,
 καὶ τριχίνας τῶν δούλων φλοκάτας μικράς.
 Καὶ παππία ἅς ἔρχωνται ἐκ Βοιωτῶν,
 970 τρυποφράκται, καὶ πλῆθος χηνῶν καὶ φασσῶν,

κ' εἰς καλάθους πλεκτοῦς Κωπαίδος ἰχθῦς.

Ἵφωνίζοντες περίξ αὐτῶν δὲ ἡμεῖς,
 ἄς τυρβάζωμεν, ἄς θορυβῶμεν ὁμοῦ
 975 μὲ Τελέαν, Γλαυκέτην καὶ Μόρυχον καὶ
 γαστριμάργους πολλοὺς· ὁ Μελάνθιος δὲ
 τελευταῖος νὰ φθάνῃ εἰς τὴν ἀγοράν,
 κ' ἔλ' αὐτὰ πωληθέντα εὐρῶν νὰ θρηγῆ,
 τῆς Μηδείας τοιαῦτα τινὰ μονωδῶν·

980 «Κατεστράφην, ἐχάθην αὐτῶν στερηθεῖς,
 ποῦ φωλεύουν εἰς φύλλα τῶν σεύτλων πυκνά!»
 καὶ νὰ χαίρωντ' οἱ ἄνθρωποι περίξ.

Αὐτὰ εὐχόμεθ', αὐτὰ δὸς πολύτιμε.

ΥΠΗΡΕΤΗΣ

Τὴν μάχαιράν μου λάβε, καὶ μαγειρικῶς
 τ' ἄρνιον σφάζε.

ΤΡΥΓΑΙΟΣ

Ἦ! δὲν πρέπει.

ΥΠΗΡΕΤΗΣ

Διατί;

ΤΡΥΓΑΙΟΣ

985 Δὲν τέρπετ' ἡ Εἰρήνη μὲ σφαγὰς ποτὲ,
 οὐδ' αἵματοῦται ὁ βωμός της. Ἔμβα δὲ,
 • θυσίασε, καὶ φέρε τοὺς μηροὺς ἐδώ·
 τ' ἄρνιον οὕτω μένει εἰς τὸν χορηγόν.

(971) Τῆς Κωπαίδος αἱ ἐγγέλεις εἰσι καὶ ἦσαν περίφημοι.

(974) Περιδύητος λαίμαργος.

(975) Περὶ Μελανθίου ἴδ. στ. 781.

(988) Εἰς τὰς θυσίας ὄσπᾶ, λίπος, ἐντόσθια, ἐκαίοντο εἰς τὸν βωμόν, τὸ
 δὲ κρέας ἐλάμβανεν ὁ ἱερεὺς. Ἐνταῦθα δὲ, ἐπειδὴ ἡ θυσία δὲν εἶναι ἀληθής,
 ἐπιφυλάττεται τὸ προϊόν αὐτῆς εἰς τὸν χορηγόν.

ΧΟΡΟΣ

Σὺ πρέπει δ' εἰς τὴν θύραν νὰ σταθῆς,
 990 καὶ νὰ θέτῃς ταχέως τὰς σχίζας ἐδῶ, καὶ τὰ ἄλλ' ἀ-
 [ναγκαῖα κατόπιν.

ΤΡΥΓΑΙΟΣ

Ὁμολογεῖς πῶς μαντικῶς τὰ φρύγανα στιβάζω;

ΧΟΡΟΣ

Πῶς ὄχι; Ἄφ' ὅσα σοφὸς χρεωστεῖ
 νὰ ἤξεύρῃ, σὲ λείπει τι; Εἶναι γνωστὰ εἰς σὲ
 ὅσα φρένες δύνανται δόκιμοι
 995 καὶ ὀργῶσα τόλμη.

ΤΡΥΓΑΙΟΣ

Ἴδου ἡ σχίζ' ἀνάψασα πιέζει τὸν Στιλβίδην.
 Θὰ φέρω καὶ τὴν τράπεζαν. Δὲν θέλω ὑπηρέτην.

ΧΟΡΟΣ

Καὶ τίς δὲν ὑμνεῖ μ' ἐπαίνους ἄνδρα τοιοῦτον,
 ὅστις πλεῖστα παθῶν, ἀγίαν πόλιν διέσωσε·
 1000 δι' ὃ δὲν θέλει παύσει ὧν ἐπίφθονος πᾶσι.

ΥΠΗΡΕΤΗΣ

Ἐγιναν ὄλα· φέρε τώρα τοὺς μηρούς,
 κ' ἐγὼ τὰ σπλάγγχνα φέρω καὶ τὰ κόλυβα.

ΤΡΥΓΑΙΟΣ

Ἐγὼ φροντίζω. Σὺ νὰ ἔλθῃς ἔπρεπε.

(992)

---,---
 ---,---,
 ---,---,
 ---,

(996) Ὁ Στιλβίδης, γνωστὸς μάντις, παρακολουθήσας καὶ τὴν εἰς Σικί-
 λίαν ἐστρατείαν. Τὸν πιέζει δὲ, τὸν λυπεῖ, διότι ἀνάπτει χωρὶς τῆς συνερ-
 γείας ἐκείνου.

(998)

---,---,
 ---,---,
 ---,---,
 ---,

ΥΠΗΡΕΤΗΣ

Ἴδου ποῦ ἦλθα· τάχα μήπως ἤργησα;

www.trigaios.com.cn

- 1005 Ἐπιμελήσου νὰ ψηθοῦν καλά. Ἴδου,
δαφνοστεφανωμένος τις μᾶς ἔρχεται.
Νὰ εἶναι ποῖος;

ΥΠΗΡΕΤΗΣ

Ὡς ἀγύρτης φαίνεται.

Θὰ εἶναι μάντις.

ΤΡΥΓΑΙΟΣ

Ὅχι· ὁ Ἱεροκλῆς.

ΥΠΗΡΕΤΗΣ

Ὁ χρησμολόγος εἶναι ὁ ἐξ Ὀρεοῦ.

- 1010 Τί τάχα ἔχει νὰ εἰπῆ;

ΤΡΥΓΑΙΟΣ

Μοὶ φαίνεται

πῶς θὰ κατηγορήσῃ τὰς συνθήκας μας.

ΥΠΗΡΕΤΗΣ

Δὲν εἶναι τοῦτο. Πρὸς τὴν κνίσσαν ἔρχεται.

ΤΡΥΓΑΙΟΣ

Προσποιηθῶμεν πῶς δὲν βλέπομεν.

ΥΠΗΡΕΤΗΣ

Ναί, ναί.

ΙΕΡΟΚΛΗΣ

Ποία θυσία, καὶ πρὸς ποῖον εἶν' αὐτή;

ΤΡΥΓΑΙΟΣ

- 1015 Ψῆνε καὶ σίγα καὶ τὴν πλάτῃν πρόσεχε.

(1008) Ὁ Ἱεροκλῆς, ὅστις θεωρεῖ ἑαυτὸν ὡς μάντιν.

(1009) Ὀρεὸς, πόλις τῆς Εὐβοίας.

ΙΕΡΟΚΛΗΣ

Εἰπέ· πρὸς ποῖον θύετε ;

www.libtool.com.cn ΤΡΥΓΑΙΟΣ

Εἶν' ἡ οὐρὰ

καλή;

ΥΠΗΡΕΤΗΣ

Καλή, Εἰρήνη, φίλη σεβαστή!

ΙΕΡΟΚΛΗΣ

Ἄρχισε σὺ, καὶ δός μοι, δός τὴν ἀπαρχήν.

ΤΡΥΓΑΙΟΣ

Νὰ ᾤψηθοῦν πρῶτον ἀρκετά.

ΙΕΡΟΚΛΗΣ

Ἐψήθησαν

1020 αὐτά.

ΤΡΥΓΑΙΟΣ

Ὅστις ἂν εἶσαι, μεριμνᾶς πολλά.

Σὺ κόπτε· σπονδὴν χύσε. Ποῦ ἡ τράπεζα;

ΙΕΡΟΚΛΗΣ

Τὴν γλῶσσαν κόπτουν χωριστά.

ΤΡΥΓΑΙΟΣ

Γνωρίζομεν.

Ἐξεύρεις τί;

ΙΕΡΟΚΛΗΣ

Εἰπέ το.

ΤΡΥΓΑΙΟΣ

Νὰ μὴ μᾶς λαλήῃς

ποσῶς, διότι τῇ Εἰρήνῃ θύομεν.

ΙΕΡΟΚΛΗΣ

1025 Ἄνθρωποι κοῦφοι, ἀνόητοι...

(1018) Ὡς ἱερεὺς ἤθην, ἀπαιτεῖ τὴν ἀπαρχήν.

ΤΡΥΓΑΙΟΣ

Σὺ κ' ἡ κακὴ κεφαλὴ σου.

www.ΙΕΡΟΚΛΗΣ.com.cn

Οἵτινες μὴ ἔννοοῦντες τὰς θείας βουλάς, ἀπροσκέπτως,
ἄνδρες, συνθήκας συνδέετε σεῖς μὲ γελοίους πιθήκους.

ΥΠΗΡΕΤΗΣ

ᾠ! χά, χά!

ΤΡΥΓΑΙΟΣ

Τί γελᾷς;

ΥΠΗΡΕΤΗΣ

Ἄγαπῶ τοὺς γελοίους πιθήκους.

ΙΕΡΟΚΛΗΣ

1030 Λοῦφοι πανάθλιοι σεῖς, ἀλωπέκων πιστεύετε τέχνα,
ἔχοντα φρένας δολίας, δολίαν ψυχὴν.

ΤΡΥΓΑΙΟΣ

ᾠ ἀγύρτα,

εἶθε νὰ ἦτον θερμὸς καὶ ὁ πλεύμων σου ὄσον εἶν' οὗτος!

ΙΕΡΟΚΛΗΣ

Ἄν δὲν εἶχον αἱ νύμφ' αἱ Θεαὶ ἀπατήσει τὸν Βάκιν,
οὔτε ὁ Βάκις θνητοὺς, οὐδ' αἱ νύμφαι τὸν Βάκιν ἐκεῖ-

[νον...]

ΤΡΥΓΑΙΟΣ

Δὲν θὰ πηγαίνῃς, μωρὲ, νὰ χαθῆς; δὲν θὰ παύσῃς
[βακίζων;

ΙΕΡΟΚΛΗΣ

1035 Δὲν εἶν' ἔτι καιρὸς νὰ λυθοῦν τὰ δεσμὰ τῆς εἰρήνης
ἂν δὲν ἰδῶμεν προτοῦ...

(1029) Λοῦφος (Κέπρος), θαλάσσιον πτηνόν.

(1031) Ὁ φηγόμενος.

(1032) Βάκις, Βοιωτὸς νυμφόληπτος μάντις.

[ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΑ ΡΑΓΚΑΒΗ—Τόμ. Ε']

ΤΡΥΓΑΙΟΣ (πρὸς τὸν ὑπηρετὴν)

Μὲ τὸ ἄλας αὐτὰ νὰ πασίσης.

www.libtool.com.cn ΙΕΡΟΚΛΗΣ

Ὅτι δὲν εἶν' ἀρεστὸν εἰς τοὺς μάκαρας τοῦτο εἰσέτι,
νὰ ἐνωθῶσι, πρὶν λύκος μὲ πρόβατον γάμον συνδέσει.

ΤΡΥΓΑΙΟΣ

Λύκος καὶ πρόβατον γάμον, κατάρατε, πῶς θὰ συν-
[δέσει;

ΙΕΡΟΚΛΗΣ

1040 Ὅσον δ' ἀκάνθαρος φεύγων ὀσμὴν βρωμερὰν ἀποπέμπει,
ὅσον γεννᾷ καὶ ἡ σκύλα τυφλὰ εἰς τὴν βίαν τῆς τέκνα,
δὲν ἐπιτρέπεται ὡς τότε δεσμοὺς νὰ συνδέσεται εἰρήνης.

ΤΡΥΓΑΙΟΣ

Τί δέ; πρέπει ποτὲ νὰ μὴ παύσῃ ὁ πόλεμος οὗτος,
καὶ μὲ λαχρὸν νὰ κληρώνωμεν τίς πικροτέρως νὰ
[κλαίῃ,

1045 ἔταν ὁμοῦ τῆς Ἑλλάδος θὰ ἀρχώμεν, ἂν ἐνωθῶμεν;

ΙΕΡΟΚΛΗΣ

Δὲν θ' ἀναγκάσης ποτὲ τὸν καρκῖνον ὀρθὰ νὰ βαδίῃ.

ΤΡΥΓΑΙΟΣ

Ἐν Πρυτανείῳ ποτὲ τοῦ λοιποῦ δὲν θέλεις δειπνήσει,
οὔτ' ἀφ' οὗ ἐγινον ταῦτα θὰ κάμῃς ὥστ' ἄλλως νὰ
[γίνουν.

ΙΕΡΟΚΛΗΣ

Λεῖον δὲν θέλεις ποτὲ τὸν τραχὺν ἐχινὸν καταστήσει.

ΤΡΥΓΑΙΟΣ

1050 Τοὺς Ἀθηναίους ποτὲ ἀπατῶν θέλεις ἄρα γε παύσει;

(1046) Τὸν Λάκωνα νὰ εἶναι εἰλικρινής.

(1047) Ἐν τῷ Πρυτανείῳ ἐσιτοῦντο οἱ μάντιες ἐπὶ πολέμου, ὅταν ἡ πό-
λις εἶχεν ἀνάγκην τῆς ὑπηρεσίας των.

ΙΕΡΟΚΛΗΣ

Ἦ κατὰ ποῖον χρησμὸν τὰ μηρία ἐκαύσετε ταῦτα;

www.trigaios.com.cn

Κατὰ τὸν κάλλιστον τοῦτον χρησμὸν δὲν ὁ Ὅμηρος
[ψάλλει·

«Οὕτως αὐτοὶ ἐχθρικὸν τοῦ πολέμου διώξαντες νέφος,
ἔκλεισαν αὐθις εἰρήνην, ἰδρύντες αὐτὴν ἐν θυσίαις.

1055 Ὅταν δ' ἐκάησαν ἄλ' οἱ μηροὶ, καὶ ἐγέυσαντο σπλάγ-
[χων,

ἔχυνον οἴνου σπονδὴν, καὶ ἐγὼ τοῖς ὠδήγουν τὸν
[δρόμον.

Ἄλλ' εἰς τὸν μάντιν κἀνεὶς δὲν προσέφερον οἴνου
[φιάλην.»

ΙΕΡΟΚΛΗΣ

Τούτων ἐγὼ δὲν μετέχω. Ἡ Σίβυλλα ταῦτα δὲν λέγει.

ΤΡΥΓΑΙΟΣ

1060 Πλὴν, μὰ τὸν Δία, ὀρθῶς ὁ σοφώτατος Ὅμηρος εἶπεν·
«Ἄδικος, μισογενῆς καὶ ἀνέστιος εἶναι ἐκεῖνος,
ἔστις σκληρῶν ἀγαπᾷ συμφορὰς ἐμφυλίων πολέμων.

ΙΕΡΟΚΛΗΣ

Πρόσεξε τ' ὄρνεον μὴ δολερῶς ἀπατῶν σε τὰς φρένας
αἴφνης ἀρπάσῃ...

ΤΡΥΓΑΙΟΣ

Καλῆτερα σὺ νὰ προσέχῃς εἰς τοῦτο.

(1053) Ὑποτιθέμενοι τοῦ Ὁμήρου στίχοι, ἐκ λέξεων καὶ ἐκφράσεων Ὀμηρικῶν συντεθειμένοι.

(1055—56) Ταῦτα λέγων τρώγει καὶ πίνει.

(1058) Γνωστὸν ὅτι ἀρχαιοτάτη χρησμολόγος ἡ Σίβυλλα.

(1060—61) Ὁμ. Ἰλ. I, 63—64.

(1062) Θέλει νὰ εἴπῃ μὴ τὸ ὄρνεον ἀπατῶν τὰς φρένας σου, ἀρπάσῃ τὸ ἱερεῖον. Ἄλλ' ὁ Τρυγαῖος τὸ ἐξηγεῖ «ἀπατῶν σε, ἀρπάσῃ αἴφνης τὰς φρένας σου.»

Εἶναι, ὡς βλέπεις, αὐτὸς ὁ χρησμός φοβερός εἰς τὰ
[σπλάγχνα.

(Πρὸς τὸν ὑπέρτερον)

www.libtool.com.cn

1065 Χύνε σπονδὴν, καὶ ὀλίγα πλησίασ' ἐδῶ ἐκ τῶν σπλάγγ-
[χνων.

ΙΕΡΟΚΛΗΣ

Μόνος μου, ἂν ἐπιτρέπῃς, ἐγὼ ἑμαυτὸν θὰ δουλεύσω.

ΤΡΥΓΑΙΟΣ

Σπονδὴ, σπονδὴ.

ΙΕΡΟΚΛΗΣ

Χύσε ἐδῶ κ' εἰς ἐμέ, κ' ἐν τεμάχιον δός μοι τῶν
[σπλάγγνων.

ΤΡΥΓΑΙΟΣ

Ὅμως δὲν εἶν' ἄρεστον εἰς τοὺς μάκαρας τοῦτο εἰσέτι.

1070 Πρέπει δὲ πρῶτον ἡμεῖς νὰ σπείσωμεν, σὺ δὲ νὰ φύγῃς.
Ὡ σεβασμία Εἰρήνη, μ' ἡμᾶς διὰ βίου νὰ μείνῃς.

ΙΕΡΟΚΛΗΣ

Δός μοι τὴν γλῶσσαν.

ΤΡΥΓΑΙΟΣ

Σὺ λάβε τὴν γλῶσσάν σου τώρα καὶ φύγε.

ΙΕΡΟΚΛΗΣ

Χύνω σπονδὴν.

ΤΡΥΓΑΙΟΣ

Καὶ αὐτὰ νὰ τὰ λάβῃς μαζῆ ἐν ᾧ σπένδεις.

ΙΕΡΟΚΛΗΣ

Δὲν θὰ μοὶ δώσῃ κανεὶς ἐκ τῶν σπλάγγνων;

(1069) Παρωδετ τὸν στίχον 1037.

(1073) Τῷ δίδει πιθανῶς κᾶνεν κόκκαλον.

ΤΡΥΓΑΙΟΣ

1075 Πλήν δὲν συγχωρεῖται
 νὰ σοὶ δοθῶσι πρὶν λύκος μὲ πρόβατον γάμον συνδέσει.

ΙΕΡΟΚΛΗΣ

Ναί, μὰ τὰ γόνατ' αὐτά σου.

ΤΡΥΓΑΙΟΣ

Ματαίως, καλὲ, γονατίζεις.
 Λεῖον δὲν θέλεις ποτὲ τὸν τραχὺν ἐχινὸν καταστήσει.
 Ἐλθετε σπλάγχνα νὰ γευθῆτε, θεαταί,
 μ' ἡμᾶς.

ΙΕΡΟΚΛΗΣ

Ἐγὼ δε ;

ΤΡΥΓΑΙΟΣ

Τρῶγε σὺ τὴν Σίβυλλαν.

ΙΕΡΟΚΛΗΣ

1080 Σεῖς, μὰ τὴν γῆν, σεῖς μόνοι δὲν θὰ φάγετε.
 Κ' ἐγὼ θ' ἀρπάσω· εἰς τὴν μέσην κείτονται.

ΤΡΥΓΑΙΟΣ (πρὸς τὸν δπηρέτην)

Τὸν Βάκιν κτύπα, κτύπα.

ΙΕΡΟΚΛΗΣ

Μάρτυρας καλῶ.

ΤΡΥΓΑΙΟΣ

Κ' ἐγὼ, πῶς εἶσαι λαίμαργος καὶ ἀλαζών.
 Στρῶσ' εἰς τὸ ξύλον, στρῶσε τὸν ἀγύρτην, παῖ.

ΥΠΗΡΕΤΗΣ

1085 Σὺ νὰ τὴν ξεφλουδίσω ἄρησον ἐμὲ
 ἀφ' ὅσας γούνας ἐφορτώθη ἀπατῶν.
 Τὰς γούνας δὲν θὰ βγάλῃς, ἱεροποιεῖ ;

(1086) Δηλ. ποῖος ἄρπαξ.

Ἄκούεις! ποῖος κόραξ ἦλθ' ἐξ Ὀρεοῦ!
Δὲν θὰ πετάξης πάλιν εἰς Ἐλύμιον;

www.libtool.com.cn

ΧΟΡΟΣ

ΣΤΡΟΦΗ

- 1090 Χαίρομαι, χαίρομαι,
φεύγων χαλκοὺς θώρακας,
φεύγων τυρόν, κρόμμουα.
Δὲν ἀγαπῶ πόλεμον·
ἀλλ' ὁμοῦ μετὰ φίλων
- 1095 ἀνδρῶν νὰ θερμαίνωμ' εἰς πῦρ,
εἰς αὐτὸ ξύλα ρίπτων ξηρά,
ὅσ' αὐχμὸς θερεινὸς
ἐκαλοστέγνωσε,
καὶ ροθίθια νὰ ψήνω, καὶ βαλάνους ν' ἀνθρακίζω,
1100 καὶ τὴν Θραῦσαν νὰ φιλῶ, ἔταν αὐτὴ λούηται.
Ποία τέρψις, ἀφ' οὗ ἤδη τὸν ἀγρόν σου ἔσπειρας,
ὁ Θεὸς ἂν ψεγαλίση καὶ ὁ γείτων σὲ εἰπῆ·
«Λέγε με, ὦ Κωμαρχίδη, τώρα τί νὰ κάμωμεν;
ὁ Θεὸς καλὰ τὰ φέρνει, καὶ ἡμεῖς ἄς πῖωμεν»
- 1105 ψῆσέ μας τριῶν χοινίκων, ὦ γυνή, φασούλια,
βάλε μας μαζῆ καὶ σῖτον, καὶ τὰ σῦκα φέρε μας
ἀπὸ τοὺς ἀγροὺς δ' ἡ Σύρα ἄς φωνάξῃ τὸν Μανῆν·

(1089) Ἐλύμιον, τόπος τῆς Εὐβοίας.

(1090) ~~~~~, ~~~~~ ~~~~~, ~~~~~,
~~~~~, ~~~~~ 3. ~~~~~, ~~~~~

~~~~~, ~~~~~, ~~~~~ ~~~~~, ~~~~~, ~~~~~, ~~~~~,
~~~~~, ~~~~~, ~~~~~ ~~~~~, ~~~~~, ~~~~~, ~~~~~,
~~~~~, ~~~~~, ~~~~~

(1100) Θραῦσα, δούλη ἐκ Θράκης.

(1103) Κωμαρχίδης, πλαστὸν ὄνομα κύριον, ὁ πρῶτος εἰς τοὺς κωμικοὺς καὶ τὰς εὐωχίας

(1105) Χοῖνιξ, τὸ 48^{ον} τοῦ μεδίμνου, ἴσως σχεδὸν μιᾶ λίτρα ἡμετέρα σήμερον.

(1107) Σύρα καὶ Μανῆς, δούλων ὀνόματα.

ἐπειδὴ δὲν εἶναι τρόπος νὰ κλαδεύσῃ σήμερον,
οὔτε ἂν νὰ περδικλώσῃ, ἐπειδ' εἶν' ὑγρά ἡ γῆ.

1110 Καὶ τοὺς σπίνους καὶ τὴν κίχλαν ἄς μὲ φέρῃ τις ἐδώ.

Καὶ πρωτόγαλα δὲ εἶχα, κ' εἶχα τέσσαρας λαγούς,
ἂν δὲν μ' ἔφαγε κἀνένα τὸ ἑσπέρας ἡ γαλῆ,
ἐπειδὴ ἐβρόντα κάτι μέσα, κ' ἐκριντζάνιζε.

Δὸς ἐδῶ τοὺς τρεῖς, παιδίον, κ' ἓνα τὸν πατέρα σου.

1115 Ζήτησε τὸν Αἰσχινάδην καὶ μυρσίνην κάρπιμον,
κράζε καὶ τὸν Χαρινάδην εἰς τὸν δρόμον ποῦ περνᾷς·

νὰ συμπίωμεν ἄς ἔλθῃ,

ὠφελούντος κ' εὐποιούντος τοῦ Θεοῦ τ' ἀρώματα.

ΑΝΤΙΣΤΡΟΦΗ

Ὅταν οἱ τέττιγες

1120 ἤχους γλυκεῖς ψάλλωσι,

βλέπων ἐγὼ χαίρομαι

τὰ Λήμνι' ἀμπέλια

πῶς ὠρίμασαν πλέον,

(πετοῦν πρωιμώτερ' αὐτά),

1125 πῶς φουσκώνει τὸ σῦκον γλυκὺ,

καὶ αὐτὸ ὡς ἔψηθῆ,

τρώγω κ' εὐφραίνομαι,

κ' ἐκρωνῶν «ὦ φίλοι ὦραι,» τρίβω, ζεματῶ τὸν θύμον,

καὶ τὸ θέρος εὐτραφῆς

1130 μᾶλλον γίνομαι, παρὰ

τὸν ταξίαρχον ἂν βλέπω τὸν θεοκατάρατον,

ποῦ τρεῖς λόφους καὶ χλαμύδα φέρει λαμπροκόκκινον,

ἣτις ἔχει, καθὼς λέγει, χρῶμα Σαρδιανικόν.

(1128) Ἐπικαλεῖται τὰς Ὠρας, προστατευούσας τὴν παραγωγὴν τῶν ὀπω-
ρῶν.— Τὸν θύμον ἔπινον εἰς ἔγχυμα μετὰ τὸ γεῦμα.

(1133) Λαμπρὰ ἦν ἡ βαφή ἢ κατασκευαζομένη ἐν Σαρδηνίᾳ.

- * Ἐχὼν ἔμῳς τὴν χλαμύδα εἰς τὴν μάχην ἂν ταχθῆι.
 1135 παρευθὺς αὐτὸς λαμβάνει χρῶμα Κυζικηνικόν.
 Πρῶτος δὲ ὡς ταχυπέτης φεύγει ἵπποπετεινός,
 σείων καὶ τοὺς τρεῖς τοῦ λόφου, κ' ἐγὼ μὲν ὡς εἰς ἰξόν.
 Ὅταν ἐπιστρέφουν πάλιν, πρᾶττον ἀνυπόφορα·
 καὶ ἐγγράφουσι μὲν ἄλλους, σβύνουσι δὲ δις καὶ τρις
 1140 ἄλλους ἄνω κάτω πάλιν. Ἀ ὕριον εἶν' ἔξοδος!
 Τροφᾶς οὗτος δὲν ἐπῆρε· δὲν μὲ εἰδοποίησαν
 ἁμῶς εἰς τὸν ἀνδριάντα εἶδε τοῦ Πανδίωνος
 ἀπορῶν τὸ ὄνομά του, κ' ἔφυγε βλέπων ἕξνά.
 Εἰς τοὺς χωρικοὺς τὰ κάμνου, ὄχ' εἰς τοὺς ἔξ ἄστεος
 1145 οἱ ῥιψάσπιδες ἐκεῖνοι πρὸς ἀνθρώπους καὶ Θεούς.
 Πλὴν θὰ τοὺς ἐκδικηθῶμεν, ἂν τὸ δῶσῃ ὁ Θεός.
 Πολλὰ μ' ἔβλαψαν ἀδίκως,
 λέοντες κατ' οἶκον ὄντες,
 κατ' ἐχθρῶν δ' ἀλώπεκες.

**ΤΡΥΓΑΙΟΥΣ, ΔΡΕΦΑΝΟΥΡΓΟΣ, ΛΟΦΟΠΟΙΟΣ, ΘΩΡΑΚΟΠΩΛΗΣ,
 ΣΑΛΠΗΓΚΤΗΣ, ΚΡΑΝΟΠΟΙΟΣ, ΔΟΥΡΓΕΘΟΣ, ΠΑΙΔΙΟΝ
 ΛΑΜΑΧΟΥ, ΠΑΙΔΙΟΝ ΚΛΕΩΝΥΜΟΥ, ΧΟΡΟΣ**

ΤΡΥΓΑΙΟΥΣ

- 1150 Τοῦ ἰού.
 Πόσ' εἰς τὸ δεῖπνον ἔρχονται τοῦ γάμου μου!
 Μὲ ταύτην, λάβε, τὰς τραπέζας κάθαιρε.
 (Τῷ δίδει τὴν ἵππουριν τῆς περικεφαλαίας του.)
 Δὲν χρησιμεύει τοῦ λοιποῦ εἰς τίποτε.

(1135) Τὸ Κυζικηνὸν ἐρυθρὸν ἀπέκλινε, φαίνεται, πρὸς τὸ κίτρινον, καὶ ἦν εὐτελές.

(1137) Ἦτοι ἀκίνητος.

(1140) Εἰς τοὺς καταλόγους τῶν στρατευσίμων, τοῖς μὲν χαριζόμενοι, τοὺς δὲ πιέζοντες. Ἀ ὕριον κτλ., λέγει ὁ Ταξίαρχος.

(1142) Εἰς τοὺς ἀνδριάντας τῶν Ἐπωνύμων ἀνηρτῶντο οἱ κατάλογοι τῶν στρατευομένων. Ὁ περὶ οὗ πρόκειται ἦν ἄρα τῆς Πανδονίδος φυλῆς, ἧς ἦν καὶ ὁ ποιητής.

Ἐπειτα φέρε κίχλας καὶ ζυμαρικά,
 1155 φέρε λαγούς καὶ φέρε καὶ κουλούρια.

www.liberalpress.gr

Ποῦ, ποῦ εἶν' ὁ Τρυγαῖος;

ΤΡΥΓΑΙΟΣ

Κίχλας ἔβραζε.

ΔΡΕΠΑΝΟΥΡΓΟΣ

ὦ φίλτατ', ὦ Τρυγαῖε! πόσα ἀγαθὰ
 μᾶς ἔφερες, εἰρήνην κλείσας. Πρότερον
 τίς ἔδιδεν ἐν ἄσπρον διὰ δρέπανον;

1160 Δραχμάς δὲ τώρα τὰ πωλῶ πεντήκοντα,
 κ' αὐτοὺς τοὺς κάδους τρεῖς δραχμάς εἰς τοὺς ἀγρούς.

Ἄλλ' ὦ Τρυγαῖε, λάβ' ἐκ τῶν δρεπάνων μου·

κ' αὐτὰ, καὶ ὅ,τι θέλεις λάβε δωρεάν.

Ἄφ' ὅσα τώρα δίδοντες κερδίζομεν,

1165 σοὶ φέρομεν τὰ δῶρα εἰς τοὺς γάμους σου.

ΤΡΥΓΑΙΟΣ

Ἀφήσατέ τ' αὐτὰ ἐδῶ πλησίον μου,
 κ' ἐμβᾶτε εἰς τὸ δεῖπνον. Βλέπω κ' ἔρχεται
 παρωργισμένος ὄπλων κάπηλος ἐκεῖ.

ΛΟΦΟΠΟΙΟΣ

Μ' ἀφάνισες, Τρυγαῖε, κατὰ κράτος, φεῦ!

ΤΡΥΓΑΙΟΣ

1170 Τί, ἄθλιε; τοὺς λόφους τοὺς παραίτησες;

ΛΟΦΟΠΟΙΟΣ

Μ' ἀφῆρσαν τὴν τύχην μου, τὰ πρὸς τὸ ζῆν,
 καὶ τούτου, καὶ ἐκείνου τοῦ λογχοποιοῦ.

(1161) Δεικνύων καθαπαῖα.

ΤΡΥΓΑΙΟΣ

Αὐτοὺς τοὺς δύο λόφους σου πόσον πωλεῖς;
www.libtool.com.cn ΛΟΦΟΠΟΙΟΣ

Εἰπέ μοι σὺ τί δίδεις;

ΤΡΥΓΑΙΟΣ

Τί; Αἰσχύνομαι.

- 1175 Πλὴν κόπον ἔχει ἀρκετὸν τὸ δέσιμον.
 Τρεῖς χοίδικας σοὶ δίδω σύκων δι' αὐτούς,
 νὰ καθαρίζω δι' αὐτῶν τὴν τράπεζαν.

ΛΟΦΟΠΟΙΟΣ

Λοιπὸν ἄς εἶναι, καὶ τὰ σῦκα φέρε με.
 Καλῆτερον θὰ εἶναι ἀπὸ τίποτε.

ΤΡΥΓΑΙΟΣ

- 1180 Λάβε τους ἔξω, ἔξω τῆς οἰκίας μου.
 Αἱ τρίχες πίπτουν· δὲν ἀξίζουσι τίποτε·
 δὲν δίδω οὐδ' ἐν σῦκον πλέον δι' αὐτούς.

ΘΩΡΑΚΟΠΩΛΗΣ

Τί δὲ αὐτὸν τῶν δέκα μνῶν τὸν θώρακα,
 καλοῦραμμένον, τί τὸν κάμν' ὁ δυστυχήης;

ΤΡΥΓΑΙΟΣ

- 1185 Αὐτὸς ζημίαν δὲν θὰ φέρῃ βέβαια·
 τὸν ἀγοράζω τὴν τιμὴν του, ἐπειδὴ
 θεὰ τὸν ἔχ' ὡς σκευὸς ἀναγκαῖόν τι.

ΘΩΡΑΚΟΠΩΛΗΣ

Παῦσε ὑβρίζων καὶ τὰ ἔργα μου κ' ἐμέ.

ΤΡΥΓΑΙΟΣ

Ἐδῶ τρεῖς λίθους βάζων. Πῶς σοὶ φαίνεται;

ΘΩΡΑΚΟΠΩΛΗΣ

- 1190 Καὶ τί θὰ ἔχῃς μάκτραν, ἀμαθέστατε;

(1183) Χιλίων δραχμῶν.

ΤΡΥΓΑΙΟΣ (δεικνύων ἱποῦρες) *

Αὐτὴν κ' αὐτὴν, τὴν χεῖρα εἰς τὸ ἀνοιγμα
περῶν τῆς κώπης.

ΘΩΡΑΚΟΠΩΛΗΣ

Καὶ τὰς δύο;

ΤΡΥΓΑΙΟΣ

Βέβαια·

μὴ φωραθῶ τοῦ πλοίου τρύπαν ἀμελῶν.

ΘΩΡΑΚΟΠΩΛΗΣ

Καὶ θὰ βρωμίσης σκεῦος δέκα μνῶν λοιπόν;

ΤΡΥΓΑΙΟΣ

1195 Ἐπάρατε, βεβαίως· ἢ μήπως θαρρῆεις
διὰ χιλίας ὅτι τὸν πωλῶ δραχμάς;

ΘΩΡΑΚΟΠΩΛΗΣ

Τὰς δραχμάς φέρε.

ΤΡΥΓΑΙΟΣ (καθίσας εἰς τὸν θώρακα)

Καλὲ, εἰς τὰ ὄπισθεν
αὐτὸς μὲ θλίβει. Δὲν τὸν θέλω, λάβε τον.

ΣΑΛΠΙΓΚΤΗΣ

Τί θενὰ κάμω μὲ αὐτὴν τὴν σάλπιγγα;

1200 Διὰ δραχμάς ἐξήντα τὴν ἡγόρασα.

ΤΡΥΓΑΙΟΣ

Μολύβι χῦσε εἰς τὸ κοιλόν της ἐδῶ,
καὶ ἀπ' ἐπάνω ράβδον βάλε μακρουλὴν,
καὶ κότταβος θὰ γίνῃ ἐκ τῶν κατακτῶν.

(1191) *Ἀνοιγμα τῆς κώπης λέγει τὰς χειρίδας τοῦ θώρακος.

(1193) Ἐκάστη ναὺς εἶχε τόσους ναύτας, ὅσας-εἶχε τρύπας διὰ τὰς κώπας. Τινὲς τριήραρχοι ἔκλειον τινὰς τρύπας, διὰ νὰ κερδαίνωσι τὸν μισθὸν τῶν ναυτῶν.

(1203) Κότταβος, πολυθρόλλητον παιγνίδιον παρὰ τοῖς ἀρχαίοις. Τὸ σχῆμα αὐτοῦ ἦν ἄλλατε ἄλλο· ἐν εἶδος ὀνομάζετο κατακτῆς.

ΣΑΛΠΗΓΚΤΗΣ

Μὲ περιπαίζεις.

www.libtool.com.cn ΤΡΥΓΑΙΟΣ

Ἴδου ἄλλη συμβουλή.

- 1205 Τὸ μὲν μολύβι, ὡς σοὶ εἶπα, χύσε το.
Ἐδῶ δὲ εἰς σχοινία κρέμασον αὐτήν,
πλάστιγγα πρόσθες, καὶ μ' αὐτήν εἰς τοὺς ἀγροὺς
τὰ σῦκα θὰ ζυγίζης εἰς τοὺς δούλους σου.

ΚΡΑΝΟΠΟΙΟΣ

Θεὲ ἀνελεήμων, πῶς μ' ἀφάνισας!

- 1210 Οἴμοι! καὶ ταύτας τὰς ἡγόρας' ἀντὶ μνάς.
Τί νὰ τὰς κάμω τώρα; Θὰ τὰς πάρῃ τίς;

ΤΡΥΓΑΙΟΣ

Εἰς Αἰγυπτίους πῆγαινε καὶ πῶλει τας,
εἰς ταύτας νὰ μετρῶσι τὸ καθάρσιον.

ΔΟΡΥΞΟΟΣ

Κρανοποιέ! φεῦ! ποίαν τὴν ἐπάθαμεν!

ΤΡΥΓΑΙΟΣ

- 1215 Ἄλλ' οὐδὲν οὗτος ἔπαθεν.

ΚΡΑΝΟΠΟΙΟΣ

Εἰς τὸ ἐξῆς

τίς θ' ἀγοράσῃ περικεφαλαίας; τίς;

ΤΡΥΓΑΙΟΣ (τὸν κρατεῖ ἀπὸ τὰ ὦτα)

Λαβὰς τοιαύτας ἂν ταῖς κατεσκευάζες,
θὰ τὰς ἐπώλεις, καὶ πολὺ καλήτερα.

ΚΡΑΝΟΠΟΙΟΣ

Ἦ δορυζόε, ἄγωμεν.

(1213) Οἱ Αἰγύπτιοι ἔπινον καθαρτικὸν τινα ζωμὸν ἐκ βαφανίδων.

(1218) Ὡ; κάδους.

ΤΡΥΓΑΙΟΣ

ὦ! Παντελῶς!

1220 ~~θεν' ἀγοράσω ἀπ' αὐτὸν τὰς λόγχας του.~~

ΔΟΥΞΟΟΣ

Καὶ πόσα δίδεις;

ΤΡΥΓΑΙΟΣ

Ἄν κοποῦν κατὰ μεσῆς,
διὰ παλούκια ἑκατὸν εἰς τὴν δραχμὴν.

ΔΟΥΞΟΟΣ

Μᾶς ἐξυβρίζει· φίλε μου, ἄς φύγωμεν.

ΤΡΥΓΑΙΟΣ

Καλά. Διότι τὰ παιδιά ἔρχονται

1225 τῶν καλεσθέντων, νὰ οὐρήσουν, κ' ἐνταυτῶ
νὰ μελετήσουν τί νὰ ψάλλουν, ὡς θαρρῶ.

Ὅ,τι νὰ ψάλλῃς, ὦ παιδίον, μελετᾶς,
κοντὰ μου στάσου, κ' ἐπανάλαβέ το πρὶν.

ΠΑΙΔΙΟΝ Α'

Νέους ὕμνῳ μαχητᾶς καὶ τὸ ἄσμά μου ἄρχεται,...

ΤΡΥΓΑΙΟΣ

Παῦσε

1230 νέους ὕμνων μαχητᾶς, ὦ σὺ τρισκακόμοιρε, δταν
εἶναι εἰρήνη. Κατάρατον εἶσαι, ἀγροῖκον παιδίον.

ΠΑΙΔΙΟΝ Α'

Ὅταν δ' αὐτοὶ κατ' ἀλλήλων ὀρμήσαντες, ἤγγισαν
[ἤδη,
δέρμα πρὸς δέρμα ἐκτύπα, καὶ ἄσπις πρὸς στρογγύ-
[λην ἀσπίδα.

(1229) Ἐκ τοῦ ποιήματος τῶν Ἐπιγόνων ὑπὸ Ἀντιμάχου, κατὰ τὸν σχολαστήν. Μᾶλλον ὁμοίως μίμησις ἐπὶ Ὀμηρικῶν.

(1232—33) Μίμησις τῆς Ὀμ. Ἰλ. Δ, 446.

ΤΡΥΓΑΙΟΣ

Ποίας ἀσπίδας; Δὲν παύεις ἐδῶ ἀναφέρων ἀσπίδας;

ΠΑΙΔΙΟΝ Α΄

1235 Τότε ἰδοὺ οἰμωγὴ καὶ κραυγὴ νικητῶν ἀνηγέρθη.

ΤΡΥΓΑΙΟΣ

Πῶς; ἀνηγέρθ' οἰμωγὴ; Θὰ οἰμώξης καὶ σὺ, μὰ τὸν

[Βάχρον,

ὅτι ἐδῶ οἰμωγὰς μᾶς ψάλλεις, καὶ ταύτας στρογ-

[γύλας.

ΠΑΙΔΙΟΝ Α΄

Τί δὲ νὰ ψάλλω; εἰπέ μοι εἰς σὲ ἀρεστὰ ποῖα εἶναι;

ΤΡΥΓΑΙΟΣ

«Οὔτοι μὲν ἔτρωγον κρέας βοῶν», καὶ τὰ ἴμοια ψάλε.

1240 «Ἔστρωσαν γεῦμα δ' ἐμπρὸς τῶν» καὶ ὅσα καλά

[εἶν' εἰς γεῦσιν.

ΠΑΙΔΙΟΝ Α΄

Οὔτοι μὲν ἔτρωγον κρέας βοῶν, τῶν δὲ ἵππων τὴν

[χαίτην

ἔλυον, ὄλην μ' ἰδρῶτα βρεγμένην, μαχῶν χορτα-

[σθέντες.

ΤΡΥΓΑΙΟΣ

Καλά· τὰς μάχας χορτασθέντες, ἔτρωγον.

Ψάλε μ' αὐτὰ, πῶς ἔτρωγον χορτάσαντες.

ΠΑΙΔΙΟΝ Α΄

1245 Ἔσφιξαν δ' ἅμα μαθόντες . . .

ΤΡΥΓΑΙΟΣ

Τὴν ἔσφιξαν, κ' εὐθυμοὶ ἦσαν!

(1237) Συγγέει ὅσα ἔφαλεν ὁ παῖς ἐν στ. 1235 καὶ 1233.

(1245) Τοῦς θῶρακας, θέλει νὰ συμπληρώσῃ τὸ παιδίον.

ΠΑΙΔΙΟΝ Α΄

Ἄσβεστος δ' ἤρθη βοή, καὶ ἐχύθησαν ἔξω τῶν πύργων.

ΤΡΥΓΑΙΟΣ

Ἦ! μὲ τὰς μάχας νὰ χαθῆς, παιδάριον.

Πολέμους μόνον ψάλλεις. Τίνοις εἶσαι σύ;

ΠΑΙΔΙΟΝ Α΄

Ἐγώ;

ΤΡΥΓΑΙΟΣ

Ναί· πόθεν;

ΠΑΙΔΙΟΝ Α΄

Τοῦ Λαμάχου εἶμ' υἱός.

ΤΡΥΓΑΙΟΣ

1250 Αἰβοῖ!

Ἦντως κ' ἐγὼ σε ἀκούων ἐθαύμαζον, κ' ἔλεγον ὅτι
ἢ Βουλομάχου υἱός σὺ ἢ Κλαυσιμάχου θὰ εἶσαι.

Κρημνίσου, ψάλλων εἰς τοὺς λογχιστάς αὐτά.

Ποῦ εἶναι, ποῦ; τοῦ Κλεωνύμου ὁ υἱός;

1255. Πρὶν ἔμβης, ψάλε κάτι· εἶμαι βέβαιος,
δὲν ψάλλεις μάχας. Εἶσαι σῶφρονος πατρός.

ΠΑΙΔΙΟΝ Β΄

«Ἴσως τις Σάτιος χαίρει ἀσπίδα κρατῶν, ἣν εἰς θά-
[μνους

ἄμωμον εἶχον ἐγὼ ἄκων ἀφήσει ποτέ.»

ΤΡΥΓΑΙΟΣ

Εὖγε, ἀνδρεῖέ μου! Πῶς; Τὸν πατέρα σου ψάλλεις,
[εἰπέ με;

(1254) Περὶ Λαμάχου καὶ Κλεωνύμου ἴδ. στ. 304, 468, 658.

(1257—58) Δίστιχον Ἀρχιλόχου, ποιητοῦ ἀκμάσαντος ἐν Ὀλ. 15—26.
Πολεμῶν δέ ποτε κατὰ Σαίων, Θρακικοῦ ἔθνους, ἔφυγε βίψας τὴν ἀσπίδα του,
καὶ τὸ ὁμολογεῖ ἐν τοῖς ἰδίοις αὐτοῦ ἐλεγείοις.

ΠΑΙΔΙΟΝ Β'

1260 «Ἐσωσα δὲ τὴν ψυχὴν μου...»

www.libtool.com.cn ΤΡΥΓΑΙΟΣ

Κατήσχυνας δὲ τοὺς γονεῖς σου.

Ἄς ἔμβωμεν. Ἦξεύρω πῶς ἀδύνατον

περὶ ἀσπίδος ὅσα ἔψαλες, ποτὲ

νὰ λησμονήσης, τοῦ πατρός σου ὦν υἱός.

Ἵμῶν ὅπου ἐμείνατε εἶν' ἔργον, αὐτὰ δλα

1265 νὰ τὰ καταβροχθίσετε, κ' οἱ μύλοι σας ν' ἀλέσουν.

Ἄλλ' ἀνδρικῶς ὀρμήσατε,

κινήσατε τὰς γνάθους σας. Τί ἄλλο, μωροὶ, ἔχουν

νὰ κάμνουν τ' ἄσπρα ὀδόντια σας, παρὰ νὰ μασου-

[λίζουν;

ΧΟΡΟΣ

Φροντίς μας εἶναι· πλὴν καὶ σὺ καλῶς ποιῶν τὸ

[λέγεις.

ΤΡΥΓΑΙΟΣ

1270 Σεῖς ὅσοι ἐπεινάτε πρὶν, μασεῖτε λαγοῦ κρέας.

Δὲν ἀπαντᾶτε πάντοτε

πλακοῦντας καθὼς σήμερον ἐρήμους πλανωμένους.

Λοιπὸν, ἐδῶ, καὶ χάπτετε, νὰ μὴ μετανοήτε.

Εὐφημεῖτε! Ἄς φέρῃ τις ἔξω ἐδῶ ἐκ τοῦ οἴκου μου

[τώρα τὴν νύμφην.

1275 Ἄς ἀνάψουν λαμπάδας· ὁμοῦ δ' ὁ λαὸς ἄς συγχαίρῃ

[καὶ ἄς ἀλαλάξῃ·

εἰς ἀγρούς καὶ εἰς κήπους ἄς φέρῃ εὐθύς τῶν ἀγρῶν

[καὶ τῶν κήπων τὰ σκεύη·

ἄς πηδήσῃ, χορεύσῃ, ἄς χύσῃ σπονδάς, τὸν Ἵπέρ-

[βολον δὲ ἄς διώξῃ.

Τοὺς Θεοὺς δ' ἄς ζητήσουν ἀκόμη μ' εὐχὰς

- 1280 εἰς τοὺς Ἑλληνας πλοῦτον νὰ δώσουν πολὺν,
 νὰ θερίσωμεν ὄλοι ἀφθόλους κριθάς,
 καὶ ἐπίσης νὰ κάμνωμεν οἶνον πολὺν,
 κ' αἱ συκαῖ μας καρποὺς,
 κ' αἱ γυναῖκες υἱοὺς νὰ γεννοῦν εἰς ἡμᾶς,
 καὶ τὰ ὅσ' ἀπωλέσαμεν ἄλλα καλὰ,
 1285 νὰ τὰ λάβωμεν πάλιν ὀπίσω ὡς πρὶν,
 καὶ νὰ παύσῃ ὁ σίδηρος λάμπων.
 Ἐλθὲ καλὴ κόρη,
 κ' εὐθυμοῦσα μαζῆ μου
 εἰς ἀγροὺς γλυκοκοίμου.

- 1290 ὦ Ὑμῆν Ὑμέναι' ὦ, ὦ Ὑμῆν Ὑμέναι' ὦ.

ΧΟΡΟΣ

Τρισμάκαρ δικαίως
 τόσας χάριτας ἔχεις.
 ὦ Ὑμῆν Ὑμέναι' ὦ!

- ὦ Ὑμῆν Ὑμέναι' ὦ, ὦ Ὑμῆν Ὑμέναι' ὦ.

ΤΡΥΓΑΙΟΣ

- 1295 Τί κάμνομεν αὐτήν;

ΧΟΡΟΣ

Τί κάμνομεν αὐτήν;

ΤΡΥΓΑΙΟΣ

Τρυγήσωμεν αὐτήν;

ΧΟΡΟΣ

Τρυγήσωμεν αὐτήν.

Σηκώσατε, ἄνδρες,

τεταγμένοι ὡς εἴσθε,

τὸν γαμβρὸν εἰς τοὺς ὤμους.

- 1300

(1287-89) ~~~~~ Ὅμ. καὶ 1291—93, 1299—301, 1303—5.

~~~~~ 2.

ὦ ὦ Ἰμὴν Ἰμέναι' ὦ, ὦ Ἰμὴν Ἰμέναι' ὦ!

(Πρὸς τοὺς θεατὰς)

www.libtoolsonline.com **Καὶ σεῖς καλοῦσθε,**

ὄχι συκοφαντοῦντες,

1305

μόνον συκολογοῦντες.

ὦ ὦ Ἰμὴν Ἰμέναι' ὦ, ὦ Ἰμὴν Ἰμέναι' ὦ.

«Τούτου μέγα καὶ παχὺ, ταύτης δὲ γλυκὺ τὸ σῦκον»,

θενὰ λέγῃς ἔταν τρώγῃς, ἔταν πίνῃς πολὺν οἶνον.

ὦ ὦ Ἰμὴν Ἰμέναι' ὦ, ὦ Ἰμὴν Ἰμέναι' ὦ.

1310

Χαίρετε, ἄνδρες, χαίρετε, καὶ ἀκολουθεῖτέ με,
καὶ πλακοῦντας τρώγετε!

ΑΡΙΣΤΟΦΑΝΟΥΣ ΤΑ ΟΡΝΕΑ

(Ὅρνιθες)

*(Ἐδιδάχθη ἐπὶ Χαβρίου ἀρχοντος, ἐν Ὀλ. 91, β'
π. X. 414, κατὰ τὸ ἔαρ τοῦ 47^{ου} ἔτους τοῦ
Πελοποννησιακοῦ πολέμου)*

ΠΕΙΣΘΕΤΑΙΡΟΣ
ΕΥΕΛΠΙΔΗΣ
ΠΟΥΠΟΣ (ἔποψ)
ΑΗΔΩΝ
ΤΡΥΠΟΦΡΑΚΤΗΣ (τροχ(λος) } πτηνᾶ.
ΚΟΚΚΙΝΟΠΤΕΡΟΣ }
ΧΟΡΟΣ δρύνων (εἰκοσιτεσσάρων.)
ΠΟΣΕΙΔΩΝ
ΗΡΑΚΛΗΣ
ΙΡΙΣ
ΠΡΟΜΗΘΕΥΣ
ΤΡΙΒΑΛΛΟΣ, θεός.
ΙΕΡΕΥΣ
ΠΟΙΗΤΗΣ
ΧΡΗΣΜΟΛΟΓΟΣ
ΜΕΤΩΝ
ΕΠΙΣΚΟΠΟΣ
ΨΗΦΙΣΜΑΤΟΠΩΛΗΣ
ΠΑΤΡΑΛΟΙΑΣ
ΚΙΝΗΣΙΑΣ, διθυραμβοποιός.
ΣΥΚΟΦΑΝΤΗΣ
ΚΗΡΥΚΕΣ
ΑΓΓΕΛΟΙ
ΥΠΗΡΕΤΗΣ Πεισθεταίρου
ΞΑΝΘΙΑΣ καὶ ΜΗΝΟΔΩΡΟΣ, δπηρείται, κωφὰ πρόσωπα.

Ἡ σκηνὴ παριστᾶ θεσιν δρεινήν καὶ σύδενδρον.

ΑΡΙΣΤΟΦΑΝΟΥΣ ΤΑ ΟΡΝΕΑ

ΕΥΓΛΗΠΙΔΗΣ, ΠΕΙΣΘΕΤΑΙΡΟΣ

ΕΥΓΛΗΠΙΔΗΣ (κρατῶν εἰς τὰς χεῖρας κολοιδόν)

Λέγεις ἔμπρός, τὸ δένδρον ὅπου φαίνεται;

ΠΕΙΣΘΕΤΑΙΡΟΣ (κρατῶν κορώνην)

ὦ νὰ χαθῆς! φωνάζει πάλιν κρὰ αὐτή.

ΕΥΓΛΗΠΙΔΗΣ

Καλὲ, ὡς πότε ἄνω κάτω τρέχομεν;

θ' ἀφανισθῶμεν πηγαινοερχόμενοι.

ΠΕΙΣΘΕΤΑΙΡΟΣ

5 Κ' ἐγὼ ν' ἀκούσω τὴν κουρούναν ὁ πτωχός,
καὶ στάδια νὰ τρέξω ὑπὲρ χίλια!

ΕΥΓΛΗΠΙΔΗΣ

Εἰς καλοιακούδαν πιστευθεὶς ὁ ἄθλιος

τοὺς ὄνυχας νὰ χύσω τῶν δακτύλων μου!

ΠΕΙΣΘΕΤΑΙΡΟΣ

Ἄκόμ' εἰς ποῖον μέρος εἴμεθ' ἀγνωῶ.

ΕΥΓΛΗΠΙΔΗΣ

10 Ἄπὸ ἐδῶ εὐρίσκεις τὴν πατρίδα σου;

ΠΕΙΣΘΕΤΑΙΡΟΣ

Οὐδ' ὁ Ἐξηκεστίδης θὰ τὴν εὕρισκε.

Πεισθέταιρος, Ἀθηναῖος σύγχρονος τοῦ Ἀριστοφάνους. Ἰδ. τὰς ἐμὰς *Ant. Hell.* II, N. 1339.

(11) Ὁ Ἐξηκεστίδης, κατηγορούμενος ὡς ξένος, ἀντιπονηθεὶς πιθανῶς τὰ δικαιώματα πολίτου Ἀθηναίου. Οὐδ' αὐτὸς θὰ ἐδύνατο νὰ εὕρῃ τὰς Ἀθήνας ἐντεῦθεν, ὅστις τόσον ἐπιτηδεῖωσ τὰς εὖρε πρὶν νὰ εἶναι πατρις του.

ΕΥΕΛΠΙΔΗΣ

Φεῦ!

www.libtool.com.cn

ΠΕΙΣΘΕΤΑΙΡΟΣ

Πάρε σὺ τὸν δρόμον τοῦτον, φίλε μου.

ΕΥΕΛΠΙΔΗΣ

Ὁ τῶν ὀρνίθων πωλητῆς, ὁ πινακᾶς
 ὁ τρελλοφιλοκράτης πῶς μᾶς ἐβλαψε
 15 δούς τούτους, — πρὸς τὸν ποῦπον νὰ μᾶς φέρωσι,
 πρὸς τὸν Τηρέα, τ' ὄρνεον ἐξ Ὀρνεῶν, —
 τοῦ Θαβρέλειδου τὸν υἱὸν τὸν κολοῖον
 ὀβολὸν ἕνα, καὶ αὐτὴν τριώβολον.
 Αὐτὰ πλὴν μόνον νὰ δαγκάνουν ἐμαθάν.

(Πρὸς τὸν κολοῖον)

20 Τί χάσκεις τώρα; Θὰ μᾶς φέρης πούποτε
 ἀκόμ' εἰς πέτρας; Δρόμος ἀπ' ἐδῶ κἀνεῖς
 δὲν εἶναι.

ΠΕΙΣΘΕΤΑΙΡΟΣ

Οὔτε μονοπάτι πούποτε.

ΕΥΕΛΠΙΔΗΣ

Λέγ' ἢ κουρούνα περὶ δρόμου τίποτε;

ΠΕΙΣΘΕΤΑΙΡΟΣ

Ἦχι. Καὶ τώρα ὡς καὶ τότε λέγει κρᾶ.

(12) Τοῦτον, δηλ. τοῦ φεῦ.

(14) Ὁ Φιλοκράτης, ἄλλως ἄγνωστος, πτηνοπώλης. Τὸν λέγει δὲ πινακᾶν, πινακοπώλην, ἢ διότι, ὡς ὁ σχολιαστῆς, ἐπὶ πινάκων προτιθέντες ἐπώλουν τὰ πτηνὰ, ἢ διότι τὸ κύριον ἔργον αὐτοῦ ἦτον ἴσως τὸ τοῦ πινακοπώλου.

(16) Τὸν μῦθον τοῦ Τηρέως ὅστις ἐγινε ποῦπος (ἐκασφ), τῆς Φιλομήλας, τῆς Πρόκνης καὶ τοῦ Ἴτυος, ἴδ. ἐν Ὀβιδ. Μεταμορφ. Βιβλ. ΣΤ'. Ὁ Τηρεὺς ἦν Βασιλεὺς ἐν Θράκη. Λέγει δ' ἐξ Ὀρνεῶν, κώμης τῆς Ἀργολίδος, καί ζων ἀπλῶς πρὸς τὴν λέξιν.

(17) Χλευάζει ὡς κολοῖον τὸν υἱὸν τοῦ Θαβρέλειδου Ἀσωπόδωρον.

ΕΥΕΛΠΙΔΗΣ

25 Τί λέγει περί δρόμου ;

www.libtool.com.cn
ΠΕΙΣΘΕΤΑΙΡΟΣ

Ἄλλο τί, παρὰ
πῶς θενὰ τραγανίσῃ τοὺς δακτύλους μου.

ΕΥΕΛΠΙΔΗΣ

Δεινὸν δὲν εἶναι, δταν εἰς τοὺς κόρακας
νὰ ἔλθωμεν ζητῶμεν, κ' ἠτοιμάσθημεν,
ν' ἀδυνατῶμεν τὴν ὁδὸν νὰ εὐρωμεν ;

30 Διότ' ἡμεῖς, ὦ ἄνδρες ἀκροώμενοι,
τοῦ Σάκα νόσον ἐναντίαν πάσχομεν.
Αὐτὸς μὴ ὦν πολίτης, ἐπιβάλλεται·
ἡμεῖς τὸ γένος δ' ἔντιμοι καὶ τὴν φυλὴν,
πολιταὶ ἐν πολιταῖς, καὶ ἀδίωκτοι,

35 πλὴν τὴν πατρίδα πετακτοὶ ἐφύγαμεν,
ὄχι μὲν ὅτι ἐμισήσαμεν αὐτὴν,
ὡς νὰ μὴν εἶναι καὶ μεγάλη κ' εὐτυχῆς,
κ' εἰς ὄσους ἔχουν τί νὰ χάσουν ἀνοικτῆ·
ἀλλ' ἓνα μῆνα ἦ καὶ δύο τραγωδοῦν

40 οἱ τέττιγες εἰς τ' ἄνθη, εἰς τὰς δίκας δὲ
οἱ Ἀθηναῖοι ὄσῳ ζῶσι τραγωδοῦν.

Τὸν δρόμον τοῦτον δι' αὐτὸ ἐπήραμεν,
καὶ μὲ μυρσίνας, λέβητα καὶ κάνιστρον
πλανώμεθα ζητοῦντες τόπον ἤσυχον,

45 ν' ἀποκατασταθῶμεν διὰ πάντοτε.

Πρὸς τὸν Τηρέα τώρα δὲ πηγαίνομεν

(31) Σάκας ἢ Σακάς, ἐλέγετο ὑπὸ τοῦ Ἀριστοφάνους ὁ τραγικὸς ποιητῆς
Ἀκίστωρ, ὡς ξένος, ἐκ Σακῶν τῶν Θρακῶν καταγόμενος.

(33) Ἐντιμοί, δηλ. ἔχοντες πάντα τὰ πρλιτικά δικαιώματα.

(43) Ὅλα τὰ ἀπαιτούμενα διὰ τὴν θυσίαν τῆς θεμελιώσεως τῆς πόλεως.

(46) Ἀπέρχονται πρὸς τὸν Τηρέα, ὡς συγγενῆ, νυμφευθέντα Ἀθηναῖαν.

τὸν ποῦπον, ὅπως παρ' αὐτοῦ ἀκούσωμεν
 τοιαύτην πόλιν ἂν ἀπήντησε πετῶν.

www.libtool.com.cn

ΠΕΙΣΘΕΤΑΙΡΟΣ

Αἶ σὺ!

ΕΥΕΛΠΙΔΗΣ

Τί εἶναι;

ΠΕΙΣΘΕΤΑΙΡΟΣ

Ἦ κουρούνα πρὸ πολλοῦ

50 ἐπάνω κάτι λέγει.

ΕΥΕΛΠΙΔΗΣ

Καὶ ὁ κολοῖδς

πρὸς τὰ ἐπάνω χάσκει, ὡς νὰ δείχνη τι.

Ἄφεύκτως πρέπει νὰ εἴν' ὄρνεα ἐδῶ.

Θὰ τὸ ἰδῶμεν κρότον καθὼς κάμωμεν.

ΠΕΙΣΘΕΤΑΙΡΟΣ

Ἐεύρεις; τὴν πέτραν κτύπα μὲ τὸ σέλος σου.

ΕΥΕΛΠΙΔΗΣ

55 Καὶ σὺ μὲ τὸ κεφάλι, νὰ κροτῇ διπλά.

ΠΕΙΣΘΕΤΑΙΡΟΣ

Λοιπὸν, μὲ πέτραν κτύπησε.

ΕΥΕΛΠΙΔΗΣ

Ἄν θέλῃς, ναί.

Παιδί, παιδί!

ΠΕΙΣΘΕΤΑΙΡΟΣ

Τὸν ποῦπον, πῶς, παιδί καλεῖς;

Ἄντι παιδί δὲν πρέπει ποῦπε νὰ εἰπῆς;

ΕΥΕΛΠΙΔΗΣ

Αἶ! ποῦπε! πάλιν θὰ μὲ κάμῃς νὰ κτυπῶ;

60 Αἶ ποῦπε!

(57) Παιδί! ὡς ἂν ἔκραζε θυρωρὸν.

ΤΡΥΠΟΦΡΑΚΤΗΣ (τροχιλος)

Ποῖος κράζει τὸν αὐθέντην μου;

www.libtool.com.cn

ΕΥΕΛΠΙΔΗΣ

Προστάτ' Ἀπόλλων! Τί φορικτὸν χασμουρητόν!

ΤΡΟΧΙΛΟΣ

ᾠ συμφορά μου! Εἶναι κυνηγοὶ αὐτοί.

ΕΥΕΛΠΙΔΗΣ

Τί ἔπαθες; Δὲν λέγεις «καλῶς ὤρισες;»

ΤΡΟΧΙΛΟΣ

Κρημνίσου!

ΕΥΕΛΠΙΔΗΣ

Πλὴν δὲν εἴμεθ' ἀνθρώποι.

ΤΡΟΧΙΛΟΣ

Τί δέ;

ΕΥΕΛΠΙΔΗΣ

65 Εἴμ' ὁ Τρεμούλης, Λιθυκὸν πουλί ἐγώ.

ΤΡΟΧΙΛΟΣ

Αἶ! φλυαρεῖς.

ΕΥΕΛΠΙΔΗΣ

Ἐρώτα κὰν αὐτὰ ἐδώ.

ΤΡΟΧΙΛΟΣ

Αὐτὸ δέ, δὲν μὲ λέγεις τ' εἶναι τ' ὄρνεον;

ΠΕΙΣΘΕΤΑΙΡΟΣ

Εἴμ' ὁ Χαζούλης φασιανικὸν πουλί.

ΕΥΕΛΠΙΔΗΣ

Τί δὲ θηρίον εἶσαι σὺ, νὰ μάθωμεν.

(61) Ὁ ὑπὸ τῆς ἐφάνῃ ἔχων προσωπίδα πτηνοῦ, ἧς τὸ βέμπος ἀνοίγεται ὅταν ὁμιλῇ.

(66) Ὑπὸ φόβου ὅτι εἶδε τὸ ἄγριον αὐτὸ ὄρνεον, τῷ συνέδη τι, καὶ τοῦτο δεικνύει ὡς ἀπόδειξιν ὅτι εἶναι Τρεμούλης.

(68) Δίσχυρὸν λαγοπαίγιον.

ΤΡΟΧΙΑΟΣ

70 Ὅρνεον εἶμαι δοῦλος.

www.libtool.com.cn

ΕΥΕΛΠΙΔΗΣ

Ἴσως πετεινός

σ' ἐνίκησε.

ΤΡΟΧΙΑΟΣ

Διόλου. Ὁ αὐθέντης μου,
ὡς ποῦπος ἦν, νὰ γίνω ἐπεθύμησε
πουλι, νὰ μ' ἔχη καὶ νὰ τὸν ὑπηρετῶ.

ΕΥΕΛΠΙΔΗΣ

Πῶς; ὑπηρέτας θέλουν καὶ τὰ ὄρνεα;

ΤΡΟΧΙΑΟΣ

75 Αὐτὸς κἀν. Ἴσως ἐπειδ' ἦτον ἄνθρωπος,
καὶ ἡ σμαρίδας μὲ ζητεῖ φαληρικὰς,
καὶ μὲ τρυβλί σμαρίδας τρέχω νὰ ζητῶ,
ἡ φάβαν θέλει, καὶ πινάκαν νὰ ζητῶ
καὶ χύτραν τρέχω.

ΕΥΕΛΠΙΔΗΣ

ὦ! τροχίλος εἶν' αὐτός.

80 Ἐξεύρεις τί, Τροχίλε; τὸν αὐθέντην σου
φώναξ' ἐδώ.

ΤΡΟΧΙΑΟΣ

Πλὴν τώρα ὁ αὐθέντης μου
κοιμᾶται, φαγὼν μύρτα καὶ κουνούπια.

ΕΥΕΛΠΙΔΗΣ

Κ' ἐξύπνησέ τον.

ΤΡΟΧΙΑΟΣ

Θὰ θυμώσῃ βέβαια·
ἤξεύρω· ἔμως διὰ σᾶς τὸν ἐξυπνῶ.

(71) Δι' ἀλεκτρομαχίαι εἰσήχθησαν εἰς Ἀθήνας ἀπὸ τῶν Περσικῶν.

ΠΕΙΣΘΕΤΑΙΡΟΣ

85 Κακὸν νὰ σ' εὔρη ποῦ μὲ κατετρόμαξες.

www.libtool.com.cn
ΕΥΕΛΠΙΔΗΣ

ᾠ δυστυχία! μ' ἔφυγεν ὁ κολιοὺς
ἀπὸ τὸν φόβον.

ΠΕΙΣΘΕΤΑΙΡΟΣ

ᾠ δειλὸν ζωντόβολον!
τὸν κολιοὺν ἀφήκες φοβηθείς;

ΕΥΕΛΠΙΔΗΣ

Καὶ σὺ

δὲν ἔπεσες κ' ἀφήκες τὴν κουρούναν σου;

ΠΕΙΣΘΕΤΑΙΡΟΣ

90 Διόλου.

ΕΥΕΛΠΙΔΗΣ

Τότε ποῦ ἔναι τὴν;

ΠΕΙΣΘΕΤΑΙΡΟΣ

Ἐπέταξε.

ΕΥΕΛΠΙΔΗΣ

Δὲν τὴν ἀφήκες; εὔγε τὸν παλληκαράν!

ΠΟΥΘΟΣ

Ἐλ' ἀνοίξε τὰ χόρτα, ἔξω νὰ ἐβγῶ.

ΕΥΕΛΠΙΔΗΣ

Φεῦ, ὦ Ἡράκλεις! τί θηρίον εἶν' αὐτό;
τί πτερά ἔχει! κεφαλὴν τριφούντων!

ΠΟΥΠΟΣ

95 Τίς ὁ ζητῶν με;

ΕΥΕΛΠΙΔΗΣ

Οἱ Θεοὶ οἱ δώδεκα...

σ' ἔκαμαν τέρας.

(92) Τὰ χόρτα ἀντὶ νὰ εἴπῃ τὴν πόρταν (τὴν ὕλην ἀντὶ τὴν πύλην.)

ΠΟΥΠΟΣ

Θὰ γελᾶτε βέβαια
 μὲ τὰ πτερά μου. Ἦμην, ξένοι, ἀνθρωπος
 προτοῦ.

ΕΥΕΛΠΙΔΗΣ

Σὲ δὲν γελῶμεν.

ΠΟΥΠΟΣ

Ποῖον ἄλλον δέ;

ΠΕΙΣΘΕΤΑΙΡΟΣ

Τὸ ράμφος σου γελοῖον μόνον φαίνεται.

ΠΟΥΠΟΣ

100 Ὁ Σοφοκλῆς τοιαῦτα ἐκακούργησεν
 εἰς τὸν Τηρέα, μὲ τὰς τραγωδίας του.

ΕΥΕΛΠΙΔΗΣ

Ὁ Τηρέυς εἶσαι; τί; παγών' ἢ ὄρνεον;

ΠΟΥΠΟΣ

Ὅρνεον εἶμαι.

ΕΥΕΛΠΙΔΗΣ

Καὶ ποῦ ἔχεις τὰ πτερά;

ΠΟΥΠΟΣ

Μ' ἔπεσαν ὄλα.

ΕΥΕΛΠΙΔΗΣ

Πῶς; ἀπὸ ἀσθένειαν;

ΠΟΥΠΟΣ

105 Ὅχι· πλὴν ὄλα τὸν χειμῶνα τὰ πτηνὰ
 πετρορῥοοῦν, καὶ ἄλλα κάμνομεν πτερά.
 Σεῖς δὲ εἰπέτε, τ' εἴθε;

(100) Ὁ Σοφοκλῆς ἔγραψε τραγωδίαν Τηρέα, ἐν ἣ παρίστηεν αὐτὸν ἐν τῷ
 τέλει ἀπωρηθωμένον.

(102) Δηλ. σύνηθες ὄρνεον, ἢ τὸ σπάνιον Παγώνι τὸ πρὸ ὀλίγου εἰσαχθὲν
 ἐξ Ἀσίας;

ΕΥΕΛΠΙΔΗΣ

Ἡμεῖς; ἄνθρωποι.

www.ποῦπος.com.cn

Καὶ πόθεν;

ΕΥΕΛΠΙΔΗΣ

Ὅθεν αἱ τριήρεις αἱ καλαί.

ΠΟΥΠΟΣ

Ἡλιασταί;

ΕΥΕΛΠΙΔΗΣ

ὦ! μᾶλλον τὸ ἀνάπαλιν·

110 Ἀντιηλιασταί.

ΠΟΥΠΟΣ

Πῶς; Σπέρμα ζῆ ἔχει

τοιοῦτον;

ΕΥΕΛΠΙΔΗΣ

Οἱ ἀγροὶ μας ἔχουν, σπάνιον.

ΠΟΥΠΟΣ

Κ' ἐδῶ τί πρᾶγμα θέλετε καὶ ἤλθετε;

ΕΥΕΛΠΙΔΗΣ

Σὲ νὰ ιδῶμεν ἤλθομεν.

ΠΟΥΠΟΣ

Καὶ διατί;

ΕΥΕΛΠΙΔΗΣ

Διότι ἀνὴρ ἦσουν, ὡς ἡμεῖς ποτέ,

115 καὶ χρέη εἶχες κάμει, ὡς ἡμεῖς ποτέ,
χωρὶς νὰ τὰ πληρώνης, ὡς ἡμεῖς ποτέ·
καὶ εἰς πτηνὸν κατόπιν μεταμορφωθείς,
ἐπέτας γύρω γύρω γῆν καὶ θάλασσαν,

(111) Ἡλιασταί, οἱ δικασταὶ ἐν Ἀθήναις. Λέγει δὲ ὅτι ὀλίγοι ἐκ τῶν ἐν ἀγροῖς Ἀθηναίων εἰσὶν οἱ μόνοι μὴ μετέχοντες τῶν δικαστηρίων.

- κ' ἡξέυρεις ὄσα καὶ πτηνὰ καὶ ἄνθρωποι.
 120 Παρακαλοῦντες δι' αὐτὸ ἐρχόμεθα,
 καμμίαν πόλιν τριχωτὴν νὰ μᾶς εἰπῆς,
 ὅπου, καθὼς εἰς γούναν, νὰ πλαγιάσωμεν.

ΠΟΥΠΟΣ

Μεγαλητέραν τῆς τῶν Κραναῶν ζητεῖς;

ΕΥΕΛΠΙΔΗΣ

Μεγαλητέραν ὄχι, καλητέραν δέ.

ΠΟΥΠΟΣ

- 125 Τὴν ἀριστοκρατίαν ἀγαπᾶς.

ΕΥΕΛΠΙΔΗΣ

Ἐγώ;

Ποσῶς. Καὶ τοῦ Σκελλίου τὸν υἱὸν μισῶ.

ΠΟΥΠΟΣ

Καὶ ποίαν πόλιν θὰ ἐπροτιμᾶτε σεῖς;

ΕΥΕΛΠΙΔΗΣ

Ὅπου σπουδαῖαι ὑποθέσεις εἰν' αὐταί.

Πρωτὶ πρωτὶ ὁ φίλος προσερχόμενος

- 130 νὰ λέγῃ· «Μὰ τὸν Δία τὸν Ὀλύμπιον,
 σὺ θενὰ μ' ἔλθῃς καὶ τὰ τέκνα σου, πρωτὶ
 ἀφ' οὗ τὰ λούσης· ἔχω γάμου τράπεζαν.
 Δὲν θενὰ λείψῃς, χωρὶς ἄλλο· εἰδεμὴ
 νὰ μὴ μοὶ ἔλθῃς οὔτε ὅταν δυστυχῶ.»

ΠΟΥΠΟΣ

- 135 Τῷ ὄντι πράγματ' ἀγαπᾶς ταλαίπωρα.

Καὶ σύ;

(123) Τὰς Ἀθήνας, καλουμένας τὸ ἀρχαῖον καὶ Κραναάν.

(126) Ὁ υἱὸς τοῦ Σκελλίου ἐκαλεῖτο Ἀριστοκράτης (Δημοσθ. κ. Θεοκρίν.)
 διὰ τοῦτο λέγει ὅτι τὸν μισεῖ.

ΠΕΙΣΘΕΤΑΙΡΟΣ

Κ' ἐγὼ τοιαῦτα.

www.poyhos.com.cn

Ποῖα δηλαδή;

ΠΕΙΣΘΕΤΑΙΡΟΣ

Ὅπου παιδὸς ὠραίου βλέπων με πατῆρ,
ὡς ν' ἀδικήθη θὰ μὲ παραπονηθῆ·

«Πῶς, Στιλβωνίδη, τὸν υἱόν μου ἀπαντᾶς
140 καλολουσμένον ἀπὸ τὸ γυμνάσιον,
καὶ οὔτε τὸν προσλέγεις οὔτε τὸν φιλεῖς;
Δὲν τὸν χαδεύεις, πατρικός μου φίλος σύ;»

ΠΟΥΠΟΣ

Τὸν κακομοίρην! τί κακὰ ὀρέγεται!
Ἵπάρχει πόλις εὐτυχῆς, ὡς λέγετε,

145 τῆς Ἐρυθρᾶς θαλάσσης οὐ μακράν.

ΕΥΕΛΠΙΑΔΗΣ

ᾠ μὴ,
μὴ θάλασσαν, κλητῆρα αἴφνης ἐν πρώτῃ
μὴ ἡ Σαλαμινία φέρουσα φανῆ.
Ἑλληνικὴν δὲ πόλιν δὲν γνωρίζεις που;

ΠΟΥΠΟΣ

Καὶ πῶς εἰς τῆς Ἡλείας δὲν πηγαίνετε
150 τὸν Λέπρεον.

ΕΥΕΛΠΙΑΔΗΣ

Δὲν εἶδα τοῦτον, πλὴν μισῶ
τὸν Λέπρεον, γνωρίζων τὸν Μελάνθιον.

(147) Ἡ Σαλαμινία, δημόσιον πλοῖον, φέρον τὰς κλήσεις πρὸς τοὺς ἐγκαλουμένους, τοὺς ἀποδημοῦντας. Πρὸ ὀλίγου εἶχε πεμφθῆ κατὰ τοῦ Ἀλκιβιάδου, κατηγορηθέντος ὡς Ἐρμοκοπίδου.

(151) Μελάνθιος ὁ τραγικός ἦτον, λέγουσι, λεπρὸς, ἢ ἐκ τοῦ Λεπρέου, πόλεως τῆς Ἡλείας.

ΠΟΥΠΟΣ

Εἰς τὴν Λοκρίδα εἶναι οἱ Ὀπούντιοι·
ἐκεῖ κατασταθῆτε.

www.libtool.com.cn

ΕΥΕΛΠΙΔΗΣ

ᾠ! Ὀπούντιος

δὲν γίνομαι κ' ἀν λάβω τάλαντον χρυσοῦ.
155 Πῶς εἶναι δὲ ὁ βίος μὲ τὰ ὄρνεα ;
Σὺ τὸ ἤξεύρεις.

ΠΟΥΠΟΣ

ᾠΟχι χωρὶς χάριτας.

Πρῶτον ἐδῶ μᾶς λείπουν τὰ βαλάντια.

ΕΥΕΛΠΙΔΗΣ

Τοῦ βίου κιβδηλίαν ἀφαιρεῖς πολλήν.

ΠΟΥΠΟΣ

Εἰς κήπους ἄσπρα τρώγομεν σησάμια,
160 καὶ μύρτα, μάκων σπόρους καὶ ἡδύοσμον.

ΕΥΕΛΠΙΔΗΣ

Λοιπὸν σεῖς ζῆτε εὐτυχῆ ζωὴν γαμβρῶν.

ΠΕΙΣΘΕΤΑΙΡΟΣ

Πῶ πῶ!

Σπουδαῖον βλέπω τῶν ὀρνέων βούλευμα,
καὶ δύναμιν μεγάλην ἀν μοὶ πείθησθε.

ΠΟΥΠΟΣ

165 Τί νὰ πεισθῶμεν ;

ΠΕΙΣΘΕΤΑΙΡΟΣ

Νὰ πεισθῆτε ; Πρῶτον μὲν
νὰ μὴ πετᾶτε χάσκοντες ἀπανταχοῦ,
διότι φέρει ἀτιμίαν. Ἄν ἐκεῖ

(154) Ὀπούντιος ἦν τὸ ὄνομα Ἀθηναίου τινὸς, ὃν θεωρεῖ ἀποστροφῆς ἄ-
ξιον. Ἴδε στ. 1280.

τοὺς πετακτοὺς μας ἐρωτήσης, τί αὐτὸ
τ' ὄρνεον εἶναι; ὁ Τελέας θὰ εἰπῇ·

170 « Ἀνθρωπορνήθι, ἄστατος, πετούμενος,
ἀστόχαστος, μὴ μένων ἤσυχος στιγμῆν. »

ΠΟΥΠΟΣ

Ὠρῆσις, μὰ τὸν Βάκχον, εἶν' ὁ χλευασμὸς.
Τί δὲ νὰ γίνῃ;

ΠΕΙΣΘΕΤΑΙΡΟΣ

Πόλιν κατοικήσατε.

ΠΟΥΠΟΣ

Τὰ ὄρνεα τί πόλιν νὰ οἰκήσωμεν;

ΠΕΙΣΘΕΤΑΙΡΟΣ

175 Τῷ ὄντι; ὦ τί λόγος ἀσυλλόγιστος!
Κύτταξε κάτω.

ΠΟΥΠΟΣ

Ναί.

ΠΕΙΣΘΕΤΑΙΡΟΣ

Ἐπάνω κύτταξε.

ΠΟΥΠΟΣ

Κυττάζω.

ΠΕΙΣΘΕΤΑΙΡΟΣ

Γύρνα τὸν λαιμόν.

ΠΟΥΠΟΣ

Μὰ τοὺς Θεοὺς,
τί τάχα θ' ἀπολαύσω ἂν στραγγουλισθῶ;

ΠΕΙΣΘΕΤΑΙΡΟΣ

Τίποτε εἶδες;

ΠΟΥΠΟΣ

Οὐρανὸν καὶ σύννεφα.

(169) Τελέας, κοῦφος καὶ πονηρὸς συκοφάντης, ἴδ. Εἰρήν. 974.

ΠΕΙΣΘΕΤΑΙΡΟΣ

180 Αὐτὸς λοιπὸν δὲν εἶναι πόλος τῶν πτηνῶν ;
www.libtool.com.cn

ΠΟΥΠΟΣ

Πῶς εἶναι πόλος;

ΠΕΙΣΘΕΤΑΙΡΟΣ

Τόπος ὡς νὰ ἔλεγες.

Ἐπειδὴ δ' οὗτος καὶ ἐπιπολάζεται
 καὶ πάντοτε περνᾶται, πόλον τὸν καλοῦν.

Ἄν δὲ τὸν κατοικῆτε, καὶ τὸν φράζητε,
 185 ἀντὶ τοῦ πόλου πόλις θὰ ὀνομασθῆ,
 καὶ ὡς ἀκρίδων τῶν θνητῶν θὰ ἄρχετε,
 καὶ οἱ Θεοὶ θὰ πάθουν πείναν Μηλικήν.

ΠΟΥΠΟΣ

Πῶς;

ΠΕΙΣΘΕΤΑΙΡΟΣ

Εἶναι ὁ ἀήρ που μεταξὺ τῆς γῆς.

Ἦς δ' ἡμεῖς, ὅταν εἰς Πυθῶ πηγαίνωμεν,
 190 τὴν δίοδον ζητοῦμεν παρὰ Βοιωτῶν,
 οὕτως ἂν θύωσ' οἱ θνητοὶ εἰς τοὺς Θεοὺς,
 καὶ δὲν σᾶς φέρουν οἱ Θεοὶ τὸν φόρον των,
 διὰ τοῦ χάους καὶ τῆς ξένης πόλεως
 τῶν μηρῶν κνίσσαν μὴ διαβιδάζετε.

ΠΟΥΠΟΣ

195 ὦ! ὦ! ποτὲ,
 ὦ γῆ, παγίδες, πλέγματα καὶ δίκτυα,
 ἰδέαν τόσον νόστιμον δὲν ἤκουσα.

(187) Ἡ πείνα ἦν ὑπέστησαν οἱ Μηλίοι, ὅταν ἐπολιορκήθησαν ὑπὸ τῶν Ἀθηναίων, ἐν Ὀλ. 90, δ' δύο ἔτη πρὶν ἢ διαχθῶσιν αἱ Ὀρνίθες. (Θουκ. Ε.)

(188) Μεταξὺ τοῦ οὐρανοῦ καὶ τῆς γῆς.

(189) Πυθῶ, τοὺς Δελφούς.

Νὰ κατοικήσω πόλιν δέχομαι μὲ σέ,
ἀνίσως θέλουν καὶ τὰ ἄλλα ὄρνεα.

www.libtool.com.cn
ΠΕΙΣΘΕΤΑΙΡΟΣ

200 Καὶ τίς τὸ πρᾶγμα θενὰ τοῖς ἐκθέσει;

ΠΟΥΠΟΣ

Σύ·

διότι, ἂν καὶ ἦσαν βάρβαροι προτοῦ,
συχῶν μ' αὐτὰ, τὴν γλῶσσαν τοῖς ἐδίδαξα.

ΠΕΙΣΘΕΤΑΙΡΟΣ

Καὶ πῶς θὰ τὰ φωνάξης;

ΠΟΥΠΟΣ

Εὐκολώτατα.

Ἐκεῖ ἐμβαίνω εἰς τοὺς θάμνους, ἐξυπνῶ
205 τὴν ἀηδόνα τὴν ἐμὴν, καὶ παρευθὺς
τὰ συγκαλοῦμεν τὴν φωνὴν μας δὲ αὐτὰ
καθὼς ἀκούσουν, θενὰ τρέξουν πρόθυμα.

ΠΕΙΣΘΕΤΑΙΡΟΣ

Ἄγαπητόν μου ὄρνεον, ὦ! μὴν ἀργῆς.
Ἄλλ' ἔμβα εἰς τοὺς θάμνους, σὲ παρακαλῶ·

210 τὴν ἀηδόνα τάχιστα ἐξύπνισον.

ΠΟΥΠΟΣ

Ἄφες, σύντροφε φίλη, τὸν ὕπνον, κ' ἔλθε,
κ' ἱερῶν χῦσε ὕμνων εὐστρόφους σκοποὺς,
ὡς τὸ θεῖόν σου στόμα συχνὰ θρηνηδεῖ,
εἰς τὸ ἄθλιον τέκνον, τὸν Ἴτυν, ἐν ᾧ

215 μυρολόγια ψάλλης καὶ μέλη ὑγρά
τοῦ γοργοῦ λάρυγγός σου· πετᾶ δὲ ἡχῶ
καθαρά, ἀπὸ σμίλακος κλάδους δασεῖς
πρὸς τὰς θείας μονάς, καὶ σ' ἀκούει αὐτὴν
ὁ χρυσόμαλλος Φοῖβος, καὶ κρούων χορδὰς

220 πρὸς τὰ μέλη σου λύρας ἑλεφαντωτῆς,
 διαθέτ' εἰς τὰ ὕψη χοροὺς τῶν Θεῶν
 ἀπὸ δε ἀθανάτων στομάτων πετᾶ
 ἐκ συμφώνου ὁμοῦ
 τῶν μακάρων κλαυθμῆρισμα θεῖον.
 (Ἀκούεται αὐλὸς μιμούμενος τὸ ἔσμα τῆς ἀηδόνος.)

ΠΕΙΣΘΕΤΑΙΡΟΣ

225 ὦ Ζεῦ προστάτα, τὸ ὄρνιθι πῶς λαλεῖ!
 Τὸ δάσος ὄλον μέλι πῶς ἐγέμισε!

ΕΥΕΛΠΙΔΗΣ

Αἰ! σύ.

ΠΕΙΣΘΕΤΑΙΡΟΣ

Τί εἶναι;

ΕΥΕΛΠΙΔΗΣ

Θὰ σωπάσης;

ΠΕΙΣΘΕΤΑΙΡΟΣ

Διατί;

ΕΥΕΛΠΙΔΗΣ

Ὁ ποῦπος πάλιν, ἄκουσ', ἐτοιμάζεται.

ΠΟΥΠΟΣ

Ἐπουπού, ποποπό, πουπού, πουπού.

(229) ~~,~~,~~~
 ~~~,~~~~,~~~~ 2.
 ~~~,~~~~
 ~~~,~~~~
 ~~,~~,~~,~~~~
 ~~~,~~~~
 ~~~,~~~~
 ~~~,~~~~
 ~~~,~~~~
 ~~~,~~~~
 ~~~,~~~~
 ~~~,~~~~

- 230 Ἴω ἰώ! ἐδῶ ἐδῶ ἐδῶ ἐδῶ
 ἐδῶ κἀνεις ἀπὸ τοὺς ὀμοπτέρους μου·
 εὐσπόρους δσα νέμεσθε
 ἀγρούς, τῶν κριθοφάγων ἔθνη μύρια,
 γένη καὶ σεῖς σπερμολόγων ταχύπτερα,
 235 μαλακοὺς καλοῦντα τόνους,
 κ' εἰς αὐλάκων δσα βῶλους
 γλυκολεπτοκελαδεῖτε
 οὕτω μὲ φωνὰς εὐθύμους·
 τιὸ τιὸ τιὸ τιὸ, τιὸ τιὸ τιότιο·
 240 κ' εἰς κήπους δσα, εἰς κλαδία τοῦ κισσοῦ,
 ὡς καὶ δσα εἰς ὄρη φωλεύετε,
 καὶ ἐλαίας ἢ κόμαρα τρώγετε,
 τὴν φωνήν μου ἀκούσαντ' ἐλθέτ' εὐθύς,
 τριοτὸ τριοτὸ τριοτὸ τοβριξ·
 245 κ' δσα εἰς βαλτώδεις τάφρους
 τὰς ἀκανθοστόμους κνίπας
 χάπτετε, ἢ κατοικεῖτε
 τόπους δροσερούς, ἢ δσα
 τὸν ὠραῖον Μαραθῶνα·
 250 ποικιλτὸν καὶ σὺ ὄρνιθι,
 ταγινάρι, ταγινάρι!

~ ~, ~ ~, ~ ~, ~ ~
 ~ ~, ~ ~, ~ ~, ~ ~
 ~ ~, ~ ~, ~ ~, ~ ~
 ~ ~, ~ ~, ~ ~, ~ ~
 ~ ~, ~ ~, ~ ~, ~ ~
 ~ ~, ~ ~, ~ ~, 6 (α).
 ~ ~, ~ ~

(α) Μεθ' ὧλων τῶν τροπολογιῶν ἃς ἐπιδέχεται τὸ τροχαῖκόν μέτρον.

- κ' ὄσων τὰ γέν' εἰς τὰ πόντια κύματα
 μετ' ἀλκυώνων συμπαίζετε εὐθύμως,
 τρέξατε, τρέξατε, νέα ν' ἀκούσητε!
 255 Ὅλα τὰ ἔθνη συνάγομεν σήμερον
 τῶν μακρολαίμων ὀρνέων τριγύρω μας.
 Γέρων ἐλθὼν τις θρασὺς κ' ἐπιτῆδειος,
 νέα σοφίζεται
 νέων πραγμάτων προτείνει κατόρθωσιν.
 260 Ἄλλ' ἐλατ' ἐλάτε δλα·
 ἔλα, ἔλα, ἔλα, ἔλα·
 τόρο τόρο τόρο τόρο τοροτιγῆ·
 κικαβαῦ, κικαβαῦ
 τόρο τόρο, τόροτο λιλιλίγῆ.

ΠΕΙΣΘΕΤΑΙΡΟΣ

- 265 Ὅρνεον βλέπεις;

ΕΥΕΛΠΙΑΗΣ

Μὰ τὸν Φοῖβον, τίποτε·
 εἴαν καὶ χάσκω, βλέπων πρὸς τὸν οὐρανόν.

ΠΕΙΣΘΕΤΑΙΡΟΣ

Λοιπὸν ὁ ποῦπος εἰς τοὺς θάμνους μάταια
 ἔκλαιε τόσον, μιμηθεὶς χαραδριόν;

ΚΟΚΚΙΝΟΠΤΕΡΟΣ (πηγνόν)

Τοροτιγῆ, τοροτιγῆ.

(252—60) — —, — —, — —, — — 6.

— —, — —
 — —, — —, — —, — —
 — —, — —

(252—53) Παρωδία στίχων τοῦ Ἀλκμᾶνος.

(268) Χαραδριὸς, πτηνὸν κίτρινον, φωλεῦον εἰς χαράδρας, καὶ λεγόμενον
 ὅτι ἰθεράπευε τὸν ἔκτερον.

ΠΕΙΣΘΕΤΑΙΡΟΣ

270 Αἰ καλὲ δὰ, νά! δὲν βλέπεις; ὄρνεον μᾶς ἔρχεται.

ΕΥΓΕΛΠΙΔΗΣ

Ναί. Τί ὄρνεον νὰ εἶναι; μὴ παγῶνι ἄρά γε;

ΠΕΙΣΘΕΤΑΙΡΟΣ (πρὸς τὸν Πούπον)

Σὺ ὁ ἴδιος εἶπέ μας, τ' εἶν' αὐτὸ τὸ ὄρνεον;

ΠΟΥΠΟΣ

Πρόστυχον δὲν εἶν', ἀφ' ὅσα καθημέραν βλέπετε.

Εἶναι τῶν λιμνῶν.

ΠΕΙΣΘΕΤΑΙΡΟΣ

Πῶς εἶναι εὐμορφον καὶ κόκκινον!

ΠΟΥΠΟΣ

275 Διὰ τοῦτο τ' ὄνομά του εἶναι κοκκινόπτερος.

ΕΥΓΕΛΠΙΔΗΣ

Αἰ σύ! Αἰ!

ΠΕΙΣΘΕΤΑΙΡΟΣ

Τί ξεφωνίζεις;

ΕΥΓΕΛΠΙΔΗΣ

*Ἄλλο πάλιν ὄρνεον.

ΠΕΙΣΘΕΤΑΙΡΟΣ

*Ἄλλος εἶν', ἐξωμερίτης, μὰ τὸν Δία, εἶν' αὐτός.

Τί βουσίσιος μουσομάντις, ὄρνεον παραδάξον!

ΠΟΥΠΟΣ

Τ' ὄνομά του εἶναι Κοῦρκος.

ΠΕΙΣΘΕΤΑΙΡΟΣ

Τοῦρκος! *Ἄναξ Ἡρακλῆ!

280 καὶ λοιπὸν χωρὶς καμήλαν μᾶς ἐπέταξεν ἐδῶ;

(277) Παρωδεὶ στίχον τῶν ἀπολεσθέντων Ἡδωῶν τοῦ Αἰσχύλου.

(279) Μῆδος λέγει ὁ Ἀριστοφάνης τὸν Μηδικὸν ὄρνιν, τὸν Κοῦρκον. Οἱ Μῆδοι, ὡς ὄλοι οἱ Ἀσιανοί, ἤσαν γνωστοὶ εἰς τὴν Ἑλλάδα ὡς ὀχοόμε-
 δαι ἐπὶ καμήλων.

ΕΥΓΕΛΠΙΔΗΣ

Ἄλλο πάλιν ποῦ τὸν λόφον ἔχει ἐκεῖ ὄρνεον.

www.libtool.com.gr ΠΕΙΣΘΕΤΑΙΡΟΣ

Τ' εἶν' αὐτὸ τὸ τέρας; Ποῦπος εἶσαι ὄχι μόνος σὺ,
εἶναι καὶ αὐτὸς ὁ ἄλλος;

ΠΟΥΠΟΣ

Φίλοκλέους εἶν' υἱός,
τοῦ υιοῦ τοῦ πούπου, κ' εἶμαι πάππος του, ὡς ἂν εἶπῃ;
285 ὁ Ἴππώνικος Καλλίου καὶ Καλλίας Ἴππονίκου.

ΠΕΙΣΘΕΤΑΙΡΟΣ

Τ' ὄρνεον Καλλίας εἶναι; Πῶς τὸν πίπτουν τὰ πτερά!

ΕΥΓΕΛΠΙΔΗΣ

Εὐγενής ἐπειδὴ εἶναι, συκοφάνται τὸν μαδοῦν,
καὶ ἀκόμη κ' αἱ γυναῖκες τοῦ χνουδίζουν τὰ πτερά.

ΠΕΙΣΘΕΤΑΙΡΟΣ

Ποσειδῶν! τί ἄλλο πάλιν ὄρνεον ζωγραφιστόν!
290 Πῶς νὰ λέγεται; εἰπέ μας.

ΠΟΥΠΟΣ

Λέγεται Κατωφαγᾶς.

ΠΕΙΣΘΕΤΑΙΡΟΣ

Πῶς; κατωφαγᾶς εἶν' ἄλλος ἀπὸ τὸν Κλεώνυμον;
Ὁ Κλεώνυμος δ' ἂν εἶναι, πῶς τὸν λόφον του φορεῖ;

(281) Ἔχει τὸν λόφον, διότι, πιθανῶς, γαταται εἰς λόφον, καὶ διότι φέρει λόφον εἰς τὴν κεφαλῆν.

(283) Φιλοκλῆς, ὁ τραγικὸς ποιητὴς, γράφας Τηρέα, καὶ κατ' ἄλλους κωμικὸς, λέγεται διὰ τοῦτο πατήρ πούπου. Τὸν λέγει δὲ ὁ Ἀριστοφάνης, χλευάζων αὐτὸν, καὶ πούπου υἱὸν, ὥστε ὁ ἀγορεύων ποῦπος καυχᾶται ὅτι ἦν εὐγενής, ποῦπος Φιλοκλέους τοῦ πούπου, ὡς ὁ Καλλίας ὁ Ἴππονίκου τοῦ Καλλίου, ὁ δρχδοῦχος ἐπιλεγόμενος, ἄσματος, ἀπαταλήσας τοὺς πατρικαὺς θησαυροὺς.

(290) Πλαστὸν ὄνομα πτηνοῦ σημαῖναν τὸν ἀδηράγον.

(292) Ὁ Κλεώνυμος, καθὸ ρίψασπις, ὡς ἐν Εἰρ. στ. 1254, ἄπερον πῶς δὲν ἀπώλεσε τὸν λόφον του.

Πλὴν τί εἶν' ἐκεῖνα ὄλα τὰ πτηνὰ τὰ λοφωτά ;
Δίαυλον νὰ τρέξουν ἦλθον ;

www.ΕΥΕΛΠΙΑΗΣ.com.cn

Ἔως οἱ Κᾶρες καὶ αὐτοὶ

295 εἰς τοὺς λόφους κατοικοῦσι, καλὲ, δι' ἀσφάλειαν.

ΠΕΙΣΘΕΤΑΙΡΟΣ

Ποσειδῶν! Ὀρνέων βλέπεις πόσον πλῆθος καὶ κακὸν
συνηθροίσθη;

ΕΥΕΛΠΙΑΗΣ

Ἦ Ἀπόλλων! ὥσάν σύννεφα. Ἦ! ὦ!
ὡς πετοῦν δὲν βλέπω πλέον οὔτε κἄν τὴν εἴσοδον.

ΠΕΙΣΘΕΤΑΙΡΟΣ

Πέρδικα ἐκείνη εἶναι· ταγινάρι εἶν' αὐτὸ,
300 ἀγριόνησσα ἐκείνη, καὶ ὁ ἄλλος ἀλκυών.

ΕΥΕΛΠΙΑΗΣ

Καὶ ὀπίσω τῆς ἐκεῖνος ;

ΠΕΙΣΘΕΤΑΙΡΟΣ

Τ' εἶν' ἐκεῖνος; Κουρευτῆς.

ΕΥΕΛΠΙΑΗΣ

Εἶν' ὁ κουρευτῆς ὀρνίθι ;

ΠΕΙΣΘΕΤΑΙΡΟΣ

Ὁ Σποργίτης; μάλιστα.

Νὰ κ' ἦ γλαύξ.

(293) Φέροντα λόφους εἰς τὴν κεφαλὴν.

(294) Δίαυλος, τὸ διπλοῦν στάδιον, ὃ ἔτρεχον συνήθως ἔνοπλοι. Οἱ Κᾶρες ἦσαν πολεμικοί. Πρῶτοι λέγονται χρῆσιν λόφων ποιησάμενοι (Στρβ. ΙΔ), καὶ λόφον Καραϊκὸν ἀναφέρει ὁ Ἀλκαίος. Κατόικουν δὲ καὶ ἐπὶ λόφων, φοβούμενοι ἀλλήλους ὡς πειρατάς.

(298) Εἴσοδον λέγει τὴν τῆς ὀρχήστρας, δι' ἧς εἰσέρχεται ὁ Χορός. Τοῦτου τὰ 24 πρόσωπα περιγράφει ἀπὸ στ. 299—306.

(301) Κουρευτῆς (Κειρύλος, ἀντὶ Κηρύλος), εἶδος πτηνοῦ θαλασσίου. — Σποργίτης (Σποργίλος), κουρεὺς ἐν Ἀθήναις (Πλάτ. ἐν Σοφιστ.)

(303) Γλαύκα εἰς Ἀθήνας, παροιμία.

ΕΥΕΛΠΙΑΗΣ

Τίς, λέγεις, γλαῦκα εἰς Ἀθήνας ἔφερε;

www.libtool.com ΠΕΙΣΘΕΤΑΙΡΟΣ

305 Τρυγῶν, κίσσα, σπῖνος, κοῦκος, περιστέρ', ὑποθυμῖς,
 αἰτὸς, ἰέραξ, χῆνα, φλώρι, γύψ, κορυδαλὸς,
 πορφυρίς, κολυμβίς, κέρχνη, φύνη, δρύοψ, ἀμπελῖς.

ΕΥΕΛΠΙΑΗΣ

ᾠ! πόσα, πόσα ὄρνεα!

ᾠ! πόσοι, πόσοι κόσσυφοι!

πῶς πιπίζουσι καὶ σφυρίζουσι καὶ πῶς τρέχουσι μὲ
 [φωνάς!]

310 Ἄρά γε μᾶς φοβερίζουσι; χάσκουσι μὲ τὰ στόματα.
 Φεῦ! καὶ σὲ κ' ἐμὲ κυττάζουσι.

ΠΕΙΣΘΕΤΑΙΡΟΣ

Ναί, αὐτὸ παρατηρῶ.

ΧΟΡΟΣ

Ποποπο ποποπο ποποποῦ
 ποῦ αὐτὸς ποῦ μ' ἐκάλεσεν;
 Ποῖον βόσκει λειβάδιον;

ΠΟΥΠΟΣ

315 Εἴμ' ἐδῶ, αἰ σὺ! δὲν φεύγω ἀπὸ τοῦς συντρόφους μου.

ΧΟΡΟΣ

Τιτιτι τιτιμπροῦ
 τί μὲ θέλεις; καλὸν
 ἔχεις τι νὰ μ' εἰπῆς;

ΠΟΥΠΟΣ

320 Κάτι ἀσφαλές, ὠραῖον, δίκαιον, κοινωφελές·
 ἐπειδὴ μᾶς ἤλθον δῶω λεπτολόγοι σοφισταί.

(304—306) Τινῶν τὰ εἶδη ἄγνωστα.

ΧΟΡΟΣ

Ποῦ; πῶς, τί λαλεῖς;

www.libros.org.cn

Ἄπο τοὺς ἀνθρώπους, λέγω, ἤλθον δύο γέροντες,
καὶ τὸ στέλεχος μᾶς φέρουν πελωρίου πράγματος.

ΧΟΡΟΣ

ᾠ! ἀφ' ἔτου ζωὴν δὲν εἶδα σφάλμα μεγαλύτερον.

325 Τί μὲ λέγεις;

ΠΟΥΠΟΣ

Μὴ φοβῆσαι δι' αὐτό.

ΧΟΡΟΣ

Τί μ' ἔκαμες;

ΠΟΥΠΟΣ

Παρεδέχθην δύο φίλους εἰς τὴν συντροφίαν μας.

ΧΟΡΟΣ

Καὶ τὸ ἔκαμες τῷ ὄντι;

ΠΟΥΠΟΣ

Ναί, καὶ καταχαίρομαι.

ΧΟΡΟΣ

Κ' εἶναι ποῦ;

ΠΟΥΠΟΣ

Ἐδὼ κοντά σας, ἂν κοντά σας εἶμ' ἐγώ.

ΧΟΡΟΣ

ΣΤΡΟΦΗ

Αἶ! αἶ!

330 Προδοσί' ἀνοσίως δεινή!

(330—37)

~~~~~  
~~~~~  
~~~~~  
~~~~~  
~~~~~

Ὅστις φίλος μας ἦτον, συντρόφως βοσκὴν
 τῶν πεδίων μ' ἡμᾶς διαιρῶν,
 τοὺς ἀρχαίους μας νόμους παρέβη αὐτὸς,
 τῶν ὀρνέων παρέβη τοὺς ὄρκους·

335 δολιευθεὶς δὲ μὲ καλεῖ, κ' εἰς τὴν ἀνόσιον φυλὴν
 μὲ παραδίδει, τὴν ἐχθρὰν, ἥτις ἐκ πρώτης γενετῆς
 ἐτράφ' εἰς μῖσος κατ' ἐμοῦ.

Μὲ τὸ ὄρνεον κατόπιν λογαριαζόμεθα,
 οἱ δὲ γέροντες, νομίζω, πρέπει νὰ τιμωρηθοῦν

340 καὶ νὰ κατασπαραχθῶσι.

ΠΕΙΣΘΕΤΑΙΡΟΣ

Δυστυχεῖς, ἐχάθημεν!

ΕΥΕΛΠΙΔΗΣ

Τῶν κακῶν μας αὐτῶν ὄλων εἶσαι σὺ ὁ αἴτιος.
 Τί μὲ ἔφερες μαζῆ σου;

ΠΕΙΣΘΕΤΑΙΡΟΣ

Διὰ νὰ μ' ἀκολουθῆς.

ΕΥΕΛΠΙΔΗΣ

Κ' ἔπειτα πικρὰ νὰ κλαίω.

ΠΕΙΣΘΕΤΑΙΡΟΣ

Ἄνθρωπε, παραλαεῖς,
 καὶ πολὺ.

ΕΥΕΛΠΙΔΗΣ

Πῶς;

ΠΕΙΣΘΕΤΑΙΡΟΣ

Πῶς θὰ κλαύσης ὅταν σὲ τυφλώσωσι;

~~~~~
 ~~~, ~~~, ~~~, ~~~
 ~~~, ~~~, ~~~, ~~~
 ~~~, ~~~

ΧΟΡΟΣ

ΑΝΤΙΣΤΡΟΦΗ

www.libtopol.com.cn

345

Ω! Ω!

Συναχθῆτε, πετᾶτε μ' ὄρμην
 ἐχθρικῶς αἰμοβόρον! Μὲ κτύπον πτερῶν
 προχωρεῖτε, κυκλώσατ' αὐτούς.

Καὶ οἱ δύο των πρέπει νὰ κλαύσουν ἐδῶ,

350

καὶ νὰ θρέψουν τὰ ράμφη μας πρέπει.
 Οὔτε κατάσκιον βουνόν, ἀλλ' οὐδ' αἰθέρος σύννεφον,
 οὔτε ἀφρίζον πέλαγος δὲν θὰ τοὺς κρύψῃ, φεύγοντας
 τὴν καταδίωξιν ἡμῶν.

Ἄλλὰ μὴν ἀργοπορεῖτε· σχίζετε, δαγκάνετε.

355

Ποῦ 'ν' ὁ λαχαγός; Τὸ κέρας ἄς προβῆ τὸ δεξιόν.

ΕΥΕΛΠΙΑΗΣ

Βλέπεις τώρα; Ποῦ νὰ φύγω ὁ πτωχός;

ΠΕΙΣΘΕΤΑΙΡΟΣ

Δὲν στέκεσαι;

ΕΥΕΛΠΙΑΗΣ

Νὰ μὲ κατακομματιάσουν;

ΠΕΙΣΘΕΤΑΙΡΟΣ

Καὶ πῶς ἄρά γε θαρρῆεις
 νὰ τοὺς φύγῃς;

ΕΥΕΛΠΙΑΗΣ

Δὲν ἤξεύρω.

ΠΕΙΣΘΕΤΑΙΡΟΣ

Αἶ! σὲ λέγω τὸ λοιπὸν
 νὰ ἀρπάσωμεν τὰς χύτρας καὶ νὰ πολεμήσωμεν.

(345—52) 'Ω; 329 κτλ.

(359) Τὰς χύτρας ἄς ἔφερον μεθ' ἑαυτῶν, κατὰ στ 43.

ΕΥΕΛΠΙΔΗΣ

360 Τί μᾶς ὠφελοῦν αἱ χύτραι;

www.libtool.com ΠΕΙΣΘΕΤΑΙΡΟΣ

Δὲν μᾶς πλησιάζει γλαυξ.

ΕΥΕΛΠΙΔΗΣ

Κ' οἱ γαμφώνυχες ἐκεῖνοι;

ΠΕΙΣΘΕΤΑΙΡΟΣ

Τὸ σουβλί μας ἄρπαξε,

κ' ἔμπηξέ το.

ΕΥΕΛΠΙΔΗΣ

Καλά, ἔμως εἰς τοὺς ὀφθαλμούς μας τί;

ΠΕΙΣΘΕΤΑΙΡΟΣ

Τὸ τρυβλίον λάβ' ἐκεῖνο, ἢ τὸ ξυδερὸν αὐτό.

ΕΥΕΛΠΙΔΗΣ

᾽Ω σοφὲ, καλὰ τὸ ἦῤρες καὶ στρατηγικώτατα·

365 μὲ τὰ μηχανήματά σου τὸν Νικίαν ξεπερνᾶς.

ΧΟΡΟΣ

Ἐλελεῦ! ἐμπρὸς ὁ λόχος! Φέρε βάμφορ, μὴν ἀργῆς·
κέντα, μάδει, δέρνε, κτύπα, καὶ τὴν χύτραν σύντριψε.

ΠΟΥΠΟΣ

Τί, εἰπέτε με, σᾶς ἦλθεν, ὦ θηρία κάκιστα,
νὰ ξεσχίσετε τοὺς ἀνδρας ὁποῦ δὲν σᾶς ἔβλαψαν,
370 συγγενεῖς τῆς γυναικός μου καὶ συμπατριώτας τῆς;

ΧΟΡΟΣ

Ἄν τοὺς λύκους δὲν λυποῦμαι, πῶς αὐτοὺς θὰ λυπηθῶ;
ἢ θὰ τιμωρήσω ποίους ἄλλους ἐχθροτέρους μου;(365) Αἰνίττεται τὰ μηχανᾶς ἅς ὁ Νικίας μετεχειρίσθη εἰς τὴν πολιορκίαν
τῆς Μήλου.

ΠΟΥΠΟΣ

Ἐὰν εἶν' ἐχθροὶ τὴν φύσιν, εἶναι φίλοι τὴν ψυχὴν,
 κ' ἔρχονται νὰ μᾶς διδάξουν κάτι τι ὠφέλιμον.

ΧΟΡΟΣ

375 Τί ὠφέλιμον ἐκεῖνοι θενὰ μᾶς διδάξωσιν
 ἢ θὰ μᾶς εἰποῦν; Δὲν εἶναι τῶν προπάππων μας ἐχθροί;

ΠΟΥΠΟΣ

Οἱ σοφοὶ μανθάνουν ὁμῶς παρὰ τῶν ἐχθρῶν πολλά.
 Ἡ περίσκεψις μᾶς σώζει, δὲν μανθάνομεν δ' αὐτὴν
 παρὰ φίλων, ἀλλ' εἰς τοῦτο μᾶς βιάζουσ' οἱ ἐχθροί.

380 Ὑπ' ἐχθρῶν καὶ ἔχι φίλων καὶ αἱ πόλεις ἔμαθον
 ὑψηλὰ νὰ κτίζουν τείχη καὶ μακρὰς νὰ ἔχουν ναῦς·
 τὸ δὲ μάθημ' αὐτὸ σώζει παῖδας, οἶκον, χρήματα.

ΧΟΡΟΣ

Τὸ ν' ἀκούσωμεν τοὺς λόγους πρῶτον, ὡς μὲ φαίνεται,
 εἶναι χρήσιμον. Σοφὰ τις κ' ὑπ' ἐχθρῶν διδάσκεται.

ΠΕΙΣΘΕΤΑΙΡΟΣ (πρὸς τὸν Εὐελπίδην)

385 Φαίνεται πῶς μετριάζουσι τὴν ὀργήν. Ἐπιστροφή!

ΠΟΥΠΟΣ (πρὸς τὸν Χορόν)

Εἶναι δίκαιον, καὶ πρέπει χάριν νὰ σᾶς χρεωστῶ.

ΧΟΡΟΣ

Καὶ ποτὲ εἰς ἄλλο πρᾶγμα δὲν σ' ἐναντιώθημεν.

ΠΕΙΣΘΕΤΑΙΡΟΣ

Ἦρχισαν νὰ εἰρηνεύουν·
 ὥστε κατὰ γῆς τὴν χύτραν

(385) Ἐπειδὴ τὰ ὄρνεα δὲν εἶναι πλέον ἐπιθετικά, δίδει εἰς τὸν Εὐελπίδην τὸ πρόσταγμα Ἐπιστροφῆ, ὅπως ὀπισθοχωρήσῃ. Ἄλλοι ἀποδίδουσι τοῦτο εἰς τὸν Χορόν.

(388—401) ———, ——— μεθ' ὄλων τῶν μεταβολῶν ἄς ἐπιδέχεται ὁ τροχάιος.

390 ἄφησε καὶ τὰ τρυβλία·
καὶ τὸ δόρυ μας, τὴν σούβλαν
φέροντες, ὑπὸ τὰ ὄπλα
ἅς περιπατῶμεν πέριξ
εἰς τὴν χύτραν, βλέποντές την.

395 Ἦ φυγὴ δὲν μᾶς ἀρμόζει.

ΕΥΕΛΠΙΔΗΣ

Ναί. Ἄν ὅμως φονευθῶμεν,
ποῦ θὰ εἶναι ἡ ταφή μας;

ΠΕΙΣΘΕΤΑΙΡΟΣ

Εἰς Κεραμεικὸν θὰ εἶναι.
«Θάψατέ μας δημοσίως,
στρατηγοὶ, θὰ τοῖς εἰπῶμεν.
Ἄπεθάναμεν νικῶντες
τοὺς ἐχθροὺς εἰς Ὀρνεάς.»

400

ΧΟΡΟΣ

Συναχθῆτ' εἰς τὰς τάξεις ὡς ἦσθε προτοῦ·
καταθέσατε, ὡς οἱ ὀπλίτ', ἐπὶ γῆς
405 τὴν ὄργην, καὶ τὴν τόλμην πλησίον αὐτῆς.
Ποῖοι δὲ εἶναι αὐτοὶ ἐρωτήσατε,
πόθεν μᾶς ἔρχονται,
καὶ ἐφεύρεσιν ἔχοντες ποίαν.
Σὲ, ποῦπε, ποῦπε, σὲ καλῶ.

ΠΟΙΠΟΣ

410 Μὲ κράξεις ὅπως μάθης τί;

(402) ---,---. Ὀρνεσί, πόλις τῆς Ἀργολίδος. Ἐνταῦθα δὲ πόλις τῶν
θρνίων.

(403) ----- 3.

ΧΟΡΟΣ

Τίνες καὶ πόθεν εἶν' αὐτοί.

www.libtool.com.cn
ΠΟΥΠΟΣ

Ξένοι ἐξ Ἑλλάδος τῆς σοφῆς.

ΧΟΡΟΣ

Ποία δὲ τύχη τοὺς ὠθεῖ
νὰ ἔλθουν πρὸς τὰ ὄρνεα;

ΠΟΥΠΟΣ

415 Ὅ ἔρωσ τῆς διαίτης σου
καὶ σοῦ ὁ πόθος, πάντα
νὰ συνοικοῦν μαζῆ σου.

ΧΟΡΟΣ

Πῶς;

Καὶ ποίους λόγους λέγουσι;

ΠΟΥΠΟΣ

Ἄπιστευτα, ἀνήκουστα.

ΧΟΡΟΣ

420 Κ' ἐδῶ νὰ μείνη, ἔχει κέρδος ἄξιον;
Ἐλπίζει συνοικῶν μ' ἐμὲ
νὰ ὠφελῆ τοὺς φίλους του
καὶ τοὺς ἐχθρούς του νὰ νικᾷ;

ΠΟΥΠΟΣ

425 Μεγάλα λέγει πράγματα,
καὶ λόγου πέραν καὶ πειθοῦς·
πῶς εἶναι, λέγει, ὅλ' αὐτὰ,

(413) υ-υ-,υ--

(414) υ--υ,----

(415) υ--υ,υ--υ

(416) υ-υ-,υ-

(417) ----υ,υ--

καὶ τ' ἀπ' ἐδῶ καὶ τ' ἀπ' ἐκεῖ
καὶ τὰ παρέχει κτῆμά σου.

www.libtool.com.cn ΧΟΡΟΣ

Μὴ εἶναι σαλευμένος ;

ΠΟΥΠΟΣ

430 Τί φρόνιμος δὲν ξεύρεις!

ΧΟΡΟΣ

Διόλου γνῶσιν ἔχει ;

ΠΟΥΠΟΣ

Πανταπραμμένη ἀλεπού,
σοφιστικός, πανοῦργος, τετραπέραστος.

ΧΟΡΟΣ

Ἄς ἠμιλήσῃ, ἄς εἰπῇ.

435 Αὐτοὺς ἀκούων ποῦ λαλεῖς
τοὺς λόγους, πετῶ ὄλος.

ΗΘΥΠΟΣ

Τὴν πανοπλίαν λοιπὸν λάβε σὺ καὶ σὺ
αὐτὴν· κρεμάσατέ την δὲ μὲ τὸ καλὸν
εἰς τὸ καμίνι, παρὰ τὴν πυροστιάν.

440 Σὺ δὲ εἰς τούτους διατί τοὺς ἔκραξα
ἐξήγησόν τοις.

ΠΕΙΣΘΕΤΑΙΡΟΣ

Οὐ, μὰ τὸν Ἀπόλλωνα,
μ' ἐμὲ συνθήκην ἂν δὲν κλείσωσι, καθὼς
ὁ πίθηξ εἶχε κλείσει ὁ μαχαιουργὸς

(429) ~~~~~ 4.

(437) Πρὸς τὸν Πεισθαίτερον καὶ Εὐελπίδην, ἢ πρὸς ὑπηρέτας.

(440) Πρὸς τὸν Πεισθαίτερον.

(443) Παναϊτίος τις, μαχαιουργὸς, μικρὸς τὸ σῶμα καὶ δυσειδής, ἐπαλέ-
γετο γλευαστικῶς πίθηκος.

πρὸς τὴν γυναῖκα, νὰ μὴ μὲ δαγκάσωσι,
 445 νὰ μὴ μὲ σχίσουν, μὴ μοι σκάψουν...

www.libtool.com.cn

ΧΟΡΟΣ

Μήπως τὸν...

*Ὁχι, ποτέ μας.

ΠΕΙΣΘΕΤΑΙΡΟΣ

*Ὁχι, πλὴν τοὺς ὀφθαλμούς.

ΧΟΡΟΣ

Τὸ δέχομαι.

ΠΕΙΣΘΕΤΑΙΡΟΣ

Ὁρκίσου τώρα εἰς αὐτά.

ΧΟΡΟΣ

Ὁμνύω κ' εἶθε νὰ μὲ στέψουν νικητὴν
 οἱ κριταὶ ἔλοι, κ' οἱ παρόντες.

ΠΕΙΣΘΕΤΑΙΡΟΣ

Γένοιτο!

ΧΟΡΟΣ

450 Ἄλλέως νὰ νικήσω δι' ἐνὸς κριτοῦ.

ΚΗΡΥΞ

Λαοὶ ἀκοῦτε! Οἱ ὀπλῆται λάβετε
 τὰ ὄπλα, κ' εἰς τοὺς οἴκους ἐπιστρέψατε.
 Προσέξατε τί γράφ' εἰς τὰ πινάκια.

ΧΟΡΟΣ

Πονηρὸν πολλαχῶς

(451) Ὁ τύπος τῶν δημοσίων κηρυγμάτων.

(453) Πινάκια, τὰ ἀναρτώμενα παρὰ τοῖς Ἑρμαῖς, καὶ ἐν οἷς ἐνεγράφετο
 τὰ εἰς δημοσίαν γνώσιν φερόμενα, καὶ τὰ εἰς σκέψιν προτεινόμενα.

(454) ~~, ~-

~--~, ~--~, ~--~

~-, ~-, ~-, ~-, ~-

--~-, ~-

455 καὶ τὸν πάντα χρόνον ἦτον ὄν ὁ ἄνθρωπος.

Ἄλλὰ λέγε μοι σύ. Ἴσως τύχη νὰ λέγῃς

www.libtool.com.cn

πρᾶγμα τὶ καλόν,

ὃ ἐμοῦ μᾶλλον βλέπεις,

τὴν ἰσχύν μου αὐξάνον,

460

τὴν ἀλόγιστον φρένα μου δὲ

διαφεῦγον. Ἐάν τι νοῆς,

εἰπέ το ἐν κοινῷ

ἐπειδὴ ὅ,τι δώσης,

ἀγαθὸν εἰς ἐμέ, κοινὸν θὰ μᾶς εἶναι.

465 Τί δὲ εἶναι τὸ πρᾶγμα ποῦ σ' ἔπεισ' ἐδῶ μεταξὺ τῶν

[ὀρνέων νὰ ἔλθῃς;

χωρὶς φόβον εἰπέ το, διότι προτοῦ τὰς σπονδὰς μας

[δὲν θέλομεν λύσει.

ΠΕΙΣΘΕΤΑΙΡΟΣ

Μὰ τὸν Δί', ἀνυπόμονος ὅλος ὀργῶ, κ' ἔχω λόγον

[καλὰ ζυμωμένον

νὰ τὸν πλάσω ἀκόμη μοὶ μένει. Ἄλλὰ φέρε στέφα-

[νον, παῖ! Νὰ μὲ χύσουν

εἰς τὰς χεῖρας ἀμέσως νερόν νὰ νιφθῶ.

ΕΥΕΛΠΙΔΗΣ

Νὰ δειπνήσωμεν μέλλομεν, ἦ τί;

~-, ~-, ~- 2.

~-, ~-, ~-

~-, ~-, ~-

~-, ~-

~-, ~-, ~-

~-, ~-, ~-

(468) Οἱ ῥήτορες ὠμίλου ἐστεφανωμένοι. Στέφανον δ' ἐφόρου καὶ εἰς τὴν δειπνα.

ΠΕΙΣΘΕΤΑΙΡΟΣ

470 ὦ! ὄχι! ζητῶ πρὸ πολλοῦ νὰ εἰπῶ τινὰ μέγαν, τρα-
 www.libtool.com.cn [νὸν τινὰ λόγον.
 Θὰ βράγισ' ἡ ψυχὴ των ν' ἀκούσουν αὐτόν.— Εἰς το-
 [σοῦτον βαθμὸν σᾶς πονῶ, σᾶς
 οἱ ὅποιοι ὑπάρξαντες πρὶν βασιλεῖς . . .

ΧΟΡΟΣ

Βασιλεῖς ἡμεῖς; τίνος δέ;

ΠΕΙΣΘΕΤΑΙΡΟΣ

Σεῖς, ναί.

Ὅλων ὅσα ὑπάρχουσι, πρῶτον ἐμοῦ καὶ αὐτοῦ. Τοῦ
 [Διὸς δὲ προσέτι
 παλαιότεροι εἴσθε, τοῦ Κρόνου αὐτοῦ, κ' ἐγεννήθητε
 [πρὶν τῶν Τιτάνων.

475 Καὶ τῆς γῆς.

ΧΟΡΟΣ

Καὶ τῆς γῆς;

ΠΕΙΣΘΕΤΑΙΡΟΣ

Μὰ τὴν Φοῖβον Θεόν.

ΧΟΡΟΣ

Δὲν τὸ ἤκουσ' αὐτὸ, μὰ τὸν Δία.

ΠΕΙΣΘΕΤΑΙΡΟΣ

Ἀπερίεργος εἶσαι καὶ εἶσ' ἀμαθής, οὐδὲ εἶσ' ἐγκρατῆς
 [τοῦ Αἰσώπου,
 ὅστις ἔλεγεν ὅτι ὁ κορυδαλὸς τῶν πτηνῶν ὄλων, πρῶ-
 [τος ἐπλάσθη,
 πρὶν ἀκόμη τῆς γῆς. Ὅτι δὲ ἀσθενῶν ὁ πατήρ του
 [ἀπέθαν' ἐξαίφνης,
 καὶ ἡ γῆ ἔπειδὴ θέν ὑπῆρχε, νεκρὸς ἦτον ἄταφος πέν-
 [τε ἡμέρας,

480 ἕως οὗτου τὸν ἔθαψ' ἐντός τῆς αὐτοῦ κεφαλῆς ἐξ ἀ-
[νάγκης ὁ ἕρως.

www.libtool.com.cn ΕΥΕΛΠΙΔΗΣ

Ὁ πατὴρ ἐπομένως τοῦ κορυδαλοῦ εἰς τὰς Κεφαλὰς
[ἔχει τάφον.

ΠΟΥΠΟΣ

* Ἄν λοιπὸν πρὸ τῆς γῆς, ἂν πρὶν τῶν Θεῶν ἐγεννή-
[θησαν οὗτοι κ' ὑπάρχουν,
ὡς πρεσβύτεροι, εἶναι ὀρθὸν βασιλεῖς αὐτοὶ μόνοι νὰ
[εἶναι τῶν ἄλλων.

ΕΥΕΛΠΙΔΗΣ (πρὸς τὸν Χορὸν)

Μὰ τὸν Φοῖβον, τὸ ράμφοσ σου εἶναι λοιπὸν εἰς τὸ
[μέλλον ἀνάγκη νὰ θρέψῃς,
485 ἐπειδὴ δὲν θὰ δώσῃ εὐκόλως ὁ Ζεὺς εἰς τὸν μυρμη-
[καράγον τὸ σκῆπτρον.

ΠΕΙΣΘΕΤΑΙΡΟΣ

* Ὅτι δὲν ἐξουσίαζον δὲ οἱ Θεοὶ εἰς τοὺς πάλαι κα-
[ρούς τῶν ἀνθρώπων,
ἀλλὰ ὅτι τὰ ἔρνεα ἦσαν αὐτῶν βασιλεῖς, πολλὰ
[εἶν' ἀποδείξεις.
Σὰς προτείνω παράδειγμα τὸν πετεινὸν, ὅστις εἶχ' ἐ-
[ξουσίαν τυράννου
ἐβασίλευσε πρῶτος αὐτὸς τῶν Περσῶν, πρὶν Δαρείου
[καὶ πρὶν Μεγαβύζου.

490 διὰ τοῦτο καλεῖται πτηνὸν Περσικὸν, ἀπ' ἐκεῖνον τὸν
[χρόνον ἀκόμη.

(480) Μῦθος μὴ ἐδρισκόμενος ἐν ταῖς συλλογαῖς τοῦ Αἰσώπου, ἀλλὰ σω-
ζόμενος ἐν ταῖς Παροιμίαις τοῦ Ἀποστολίου.

(481) Κεφαλαί, δῆμος τῆς Ἀττικῆς, μεταξὺ Ἀθηνῶν, νομίζω, καὶ τῶν
Αἰξωνίδων Ἀλῶν.

(484) Νὰ εἶναι ἐτοιμοπόλεμος.

ΕΥΕΛΠΙΔΗΣ

Δι' αὐτὸ ὡς ὁ Μέγας περὶ βασιλεὺς, ὑπερήφανος ὄ-
 www.libtool.com.cn [ταν βαδίζη,
 μεταξὺ τῶν πτηνῶν φέρων μόνος ὄρθην ἐπὶ τῆς κε-
 [φαλῆς τὴν τιάραν.

ΠΕΙΣΘΕΤΑΙΡΟΣ

Μέγας δ' ἦτον αὐτὸς καὶ πολλὺς, καὶ ἰσχύην εἶχε τό-
 [σπην, ὥστ' ἔτι καὶ τῶρα.
 δι' ἐκείνην τὴν δύναμιν κάθε πρωτὶ ἅμ' ἀρχίστη νά
 [ψάλλη τὸν ὄρθρον,
 495 εἰς τὰ ἔργα τῶν ὄλοι ἀμέσως πηδοῦν, κεραμεῖς, σκυ-
 [τοτόμοι, ψωμάδες,
 ὑποδηματοῤῥάφοι, λουτράραι, χαλκεῖς, торνευτολυ-
 [ρασπιδοτεχνῖται
 ὑποδύονται νύκτα καὶ τρέχουν.

ΕΥΕΛΠΙΔΗΣ

Ἐμὲ, ναὶ ἐμὲ περὶ τούτου ἐρώτα.
 Ἐξ αἰτίας ἐκείνου Φρυγίων τριχῶν ὁ ταλαίπυρος
 [χάνω μανδύαν.
 Προσκληθεῖς εἰς δεκάμερα βρέφους ποτὲ, εἶχα πῖε' εἰς
 [τὴν πόλιν ὀλίγον,
 500 καὶ μ' ἐπῆρεν ὁ ὕπνος· προτοῦ δ' οἱ λοιποὶ ἀποφά-
 [γουν, ἐφώναξ' ἐκεῖνος,
 καὶ νομίσας ἐγὼ πῶς χαράζει, κινῶ διὰ τὴν Ἄλι-
 [μοῦντα, πλὴν μόλις

(498) Ἐτιμῶντο παρὰ τοῖς ἀρχαίαις τὰ ἔρια τῶν ἐν Φρυγίᾳ πόλεων Ἄγ-
 κύρας καὶ Λασοδικείας. Στράβ. 1Β, 8.

(499) Τὴν δεκάτην ἡμέραν ἀπὸ τῆς γεννήσεως τῶν παιδίων, ἐγίνετο ἐστία-
 σις, καὶ ἐτίθετο αὐτοῖς τὸ ὄνομα.

(501) Ἄλιμοῦς, χωρίον ἢ δῆμος τῆς Ἀττικῆς πέραν τοῦ Φαλήρου.

· εἶμαι ἔξω τοῦ τείχους καὶ κλέπτῃς ἐκεῖ καταφέρ' εἰς
 [τὴν βράχιν μου μίαν,
 κ' ἐν ᾧ πίπτω καὶ θέλω νὰ κράξω, αὐτὸς τὸν μαν-
 [δύαν ἀρπάζει καὶ φεύγει.

ΠΕΙΣΘΕΤΑΙΡΟΣ

Τότε ἦτον ὁ ἰκτινος ἄρχων ἡμῶν κ' ἐβασίλευ' ἐπὶ
 ΠΟΥΠΟΣ [τῶν Ἑλλήνων.

505 Τῶν Ἑλλήνων;

ΠΕΙΣΘΕΤΑΙΡΟΣ

Κ' ἐδίδαξε πρῶτον αὐτὰς, ἐν ᾧ εἶχεν
 [ἰσχὺν βασιλέως
 νὰ κυλιῶντ' ἐμπρὸς τῶν ἰκτινῶν.

ΕΥΕΛΠΙΑΔΗΣ

Κ' ἐγὼ, μὰ τὸν Βάκχον, ὡς ἰκτινον εἶδα,
 ἐκυλίσθην ὁμοίως ἐμπρὸς του, κ' ἐν ᾧ ἐκοιτόμην ἀνά-
 [σκελα χάσκων,
 ὄβολὸν ἐκατάπια, κ' ἦλθ' ἀπ' ἐκεῖ εἰς τὸν οἶκον μὲ
 [ἄδειον σάκκον.

ΠΕΙΣΘΕΤΑΙΡΟΣ

Εἰς τὴν γῆν τῆς Φοινίκης κ' εἰς Αἴγυπτον δὲ ἐβα-
 [σίλευσε τότε ὁ κοῦκκος

510 καὶ καθὼς ἐκελάδει ὁ κοῦκκος κουκοῦ, εὐθύς τότε
 [οἱ Φοίνικες ὄλαι

νὰ θερίσουν ἐξήρχοντο δρεπανισταὶ τῶν ἀγρῶν τὰς
 [κριθὰς καὶ τὸν σῖτον.

(504) Ὁ Ἴκτινος εἶναι εἶδος ἰέρακος, τὸ λεγόμενον περδικοῖερακί· εἶναι δὲ ἐκ τῶν πρώτων φαινομένων πτηνῶν τὸ ἔαρ, διὰ τοῦτο ὑπῆρχε συνήθεια, ἅμα τὸν πρωτοέβλεπον, νὰ κυλιῶνται χαίροντες εἰς τὰ χόρτα

(508) Συνήθιζον, λέγει ὁ σχολιαστὴς (Σφ. 763), νὰ φυλάττωσι πολλάκις τὸ ἀργύριον εἰς τὸ στόμα. Κυλισθεὶς λοιπὸν ὁ Εὐελπίδης, κατέπιε τὸν ὄβολον. κ' ἐπέστρεψε μὲ ἄδειον τὸ βαλάντιον, ἢ χωρὶς ν' ἀγοράσῃ ἄλευρα, καὶ μὲ ἄδειον τὸ σακκίον. Πιθανῶς ἠγόρασεν οἶνον καὶ τὸν κατέπιεν.

(511) Ἐν Φοινίκῃ ἐθέριζον ὅταν ἐκελάδει ὁ κοῦκκος.

ΕΥΕΛΠΙΔΗΣ

Ὡς ἐκ τούτου ὁ λόγος ἐκεῖνος λοιπὸν Κουκοῦ, λέ-
 www.libtool.org [χει, πένου οὔχ' εἰς τὸ θέρος.

ΠΕΙΣΘΕΤΑΙΡΟΣ

Κ' ἐξουσίαζον τότε μὲ τὴσιν ἰσχύν, ὥστ' εἰς πόλεις
 [ἐὰν Ἑλληνίδας
 βασιλέως ἠνίας διεῖπε κἀνεῖς, ἢ Μενέλαος ἢ Ἄγα-
 [μέμωνων,

515 εἰς τὸ σκηπτρον καθήμενον ἦτον πτηνὸν καὶ τῶν δώ-
 [ρων του δλων μετεῖχε.

ΕΥΕΛΠΙΔΗΣ

*Α! ναί; δὲν τὸ ἤξευρα τοῦτο ἐγώ· διὰ τοῦτο μ' ἐφαί-
 [νετο θαῦμα
 ὅταν Πρίαμος ἔχων εἰς χεῖρας πτηνὸν εἰς σκηνάς
 [τραγωδῶν παριστάτο,
 καὶ πρὸς τὸν Λυσικράτην προσεῖχεν αὐτὸ, ἐξετάζων
 [τί δῶρα λαμβάνει.

ΠΕΙΣΘΕΤΑΙΡΟΣ

Τὸ χειρότερον δὲ, καὶ ὁ ἴδιος Ζεὺς, ὁ τοῦ κόσμου παν-
 [τὸς βασιλεύων,

520 ἴστατ' ἔχων κ' ἐκεῖνος πτηνὸν, ἀετὸν ἐπὶ τῆς κεφα-
 [λῆς, βασιλεὺς ὢν·
 ἢ δὲ κόρη του γλαῦκα, ὡς δοῦλός του δὲ ὁ Ἀπόλλων
 [ἰέρακα ἔχει.

(512) Παροιμία, ἐννοοῦσα ὅτι, ἅμα κράξη ὁ κοῦκος, πρέπει ὄλοι, μικροὶ μεγάλοι, νὰ ἐξέλθουν εἰς τὸ θέρος.

(515) Εἰς τὰ σκηπτρα τῶν βασιλέων παρίστατο ὄρνις ἐπικαθήμενος, ὡς οἱ ἀετοὶ εἰς τὸ σκηπτρον τοῦ Διός.

(518) Ὁ Λυσικράτης λέγεται στρατηγὸς δωραδόχος.

(521) Ὡς ὁ θεράπων κρατεῖ ἰέρακα εἰς θήραν.

ΕΥΕΛΠΙΔΗΣ

Μὰ τὴν Δήμητραν, λέγεις τῷ ὄντι καλά. Διὰτι δὲ
www.libtool.com.cn [τὰ ἔχουσι ταῦτα;

ΠΕΙΣΘΕΤΑΙΡΟΣ

- Ἐπειδὴ ὅταν θύῃ θυσίαν κάνεις, καὶ τὰ σπλάγχνα,
 [καθὼς εἶν' ὁ νόμος,
 εἰς τὴν χειρὰ των δίδῃ, πρὶν λάβῃ ὁ Ζεὺς, αὐτὰ πρῶ-
 [τα λαμβάνουν τὰ σπλάγχνα.
- 525 Τότε δὲ οὐδὲ ὤμνυε τις εἰς Θεόν, ἀλλ' εἰς ὄρνεα ὤ-
 [μνυον ὄλοι,
 καὶ ὁ Λάμπων ὁσάκις τινὰ ἀπατᾶ, μὰ τὴν χῆνα
 [ὀμνύει καὶ τώρα.
 Τόσον, βλέπετε, ὄλοι ἐνόμιζον σᾶς καὶ μεγάλους
 [ποτὲ καὶ ἀγίους
 ἀλλὰ τώρα ἀνδράποδα, ζῶα, Μανᾶς
 καὶ καθὼς τοὺς παράφρονας, οὕτω καὶ σᾶς
- 530 σᾶς κτυποῦν καὶ ἐντὸς τῶν ἰδίων ναῶν.
 Κ' ἐναντίον σας σήμερον πᾶς κυνηγὸς
 θηλυκώματα στήνει, παγίδας, ἰξοὺς,
 καὶ πλεγμάτια, γρύπους, κλωβία, φραγμοὺς.
 Σᾶς ἀγρεύουν καὶ ἔλους ὁμοῦ σᾶς πωλοῦν.
- 535 Λιμασμένοι τινὲς δ' ἀγοράζουσι ὑμᾶς,
 καὶ δὲν φθάνει, ὁσάκις θελήσουσι αὐτὰ,
 νὰ σᾶς φέρωσι κἂν εἰς τὸ δεῖπνον ψητοῦς,
 ἀλλὰ χύνοντες λάδι καὶ ζῦδι, τυρὶ

(526) Λάμπων, μάντις, ὁ εἰς Σύδαριν ἀποικίας Ἀθηναίων ἠγησάμενος. Μὰ τὸν χῆνα ἀντὶ μὰ τὸν Ζῆνα ὤμνυε καὶ ὁ Σωκράτης, καὶ λέγεται ὅτι ὁ Περδάρχης ἐνομοθέτησε πρῶτος τοῦτο.

(528) Μανᾶς, δούλου ὄνομα κύριον, ἀντὶ προσηγορικῶς.

καὶ φιδόχορτον ζύνουν, τὰ τρίβουν ὁμοῦ
 540 μὲ καρύκειμα ἄλλο γλυκὺ καὶ παχὺ,
 καὶ μὲ τοῦτο μετέπειτα ἔλον βραστὸν
 σᾶς καταζεματοῦν,
 ὡς διόλου ψοφήμι' ἂν ἦσαν.

ΧΟΡΟΣ

Τί πολὺ, τί πολὺ
 545 δυσαρέστους λόγους, ἄνθρωπε, μᾶς ἔφερες!
 Πῶς ἐδάκρυσα δὲ λυπηθεὶς τοὺς γονεῖς μου,
 ὅτι τὰς τιμὰς ὅσας εἶχον πατρόςθεν,
 ἐστερήθησαν ἤδη.
 Σὺ δὲ τῶρα θεόθεν σταλείς,
 550 κατὰ τύχην ἐμὴν ἀγαθὴν,
 μοὶ ἔρχεσαι σωτήρ,
 καὶ εἰς σὲ ἀναθέτων
 τὰ πουλιά μου κ' ἐμέ, οὔτω θενὰ ζήσω.
 Πλὴν τί πρέπει νὰ πράξωε ἰπέ μ', ἐπειδὴ ἡ ζωὴ εἶν' ἡ-
 [μῶν ἀναξία
 555 ὅπως δῆποτ' ἂν πάλιν καθὼς καὶ προτοῦ τὸ ἀρχαῖον
 [δὲν λάβωμεν κράτος.

ΠΕΙΣΘΕΤΑΙΡΟΣ

Μίαν μόνην διδάσκω ἐν πρώτοις λοιπὸν τῶν ὀρνέων
 [νὰ ἔχητε πόλιν.
 Τὸν ἀέρα δ' ὀλόγυρα ἔλον, καθὼς καὶ αὐτὸ τὸ με-
 [ταίχμιον ἔλον
 μὲ μεγάλων νὰ κτίσητε πλίνθων ψητῶν περιτείχι-
 [σμα ὡς Βαβυλῶνα.

(539) Φιδόχορτον, τὸ σίλφιον. Τὸ Κυρηναϊκὸν ἐχρησίμειεν εἰς τὰ φαγητά.

(558) Ἡ Βαβυλῶν, δι' ἔλλειψιν λίθων ἦν κτιστὴ διὰ πλίνθων καὶ ἀσφάλτου.
 *16. Ἡρόδ. Α, 179. Διόδ. Β, 7.

ΠΟΥΠΟΣ

Κεβριόνη, καὶ σὺ Πορφυρίων! ὦ! τί ἀξιόλογος πό-
www.libtool.com.cn [λις θὰ εἶναι!]

ΠΕΙΣΘΕΤΑΙΡΟΣ

- 560 Καὶ ἀφ' οὗ ταῦτα ἔλα κτισθῶσιν, εὐθύς τοῦ Διὸς ἀ-
 [παιτεῖτε τὸν θρόνον.
 Ἄν αὐτὸς δὲν θελήσῃ, οὐδὲ συναινῇ, οὐδ' εὐθύς με-
 [ταβάλλῃ τὴν γνώμην,
 κατ' αὐτοῦ προκηρύξατε πόλεμον σεῖς ἱερὸν, ἐμποδί-
 [σατε δ' ὅλους
 τοὺς Θεοὺς, ἀναιδῶς εἰς τὸν τόπον αὐτὸν δν ὀρίζετε
 [σεῖς νὰ περνῶσι,
 ὡς κατέβαινον πρὶν μεταξὺ τῶν θνητῶν μὲ σκοπὸν
 [ὡς μοιχοὶ ν' ἀτιμάζου
 565 τὰς Ἀλκμήνας, Ἀλόπας, Σεμέλας. Ἐὰν δὲ καὶ τῶ-
 [ρα κατέρχωνται πάλιν,
 σημειῶνεντ' αὐτοὺς μὲ σφραγίδα, ποτὲ νὰ μὴ βλά-
 [πτωσι πλέον ἐκείνας.
 Εἰς τὴν γῆν δὲ νὰ στείλετε ἄλλο πτηνὸν νὰ εἰπῇ
 [τοὺς ἀνθρώπους ὡς κήρυξ,
 πῶς τὰ ὄρνεα τῶρα τὸ πᾶν κυβερνοῦν, κ' εἰς αὐτὰ νὰ
 [προσφέρουν θυσίας,
 μετ' αὐτὰ δὲ κατόπ' εἰς τοὺς ἄνω Θεοὺς· νὰ μοιρά-
 [σουν δ' ἀκόμη πρεπόντως
 570 ἀνά ὄρνεον ἓν εἰς καθένα Θεὸν, ὡς εἰς ἕκαστον ταῦτα
 [ἄρμόζου,

(559) Κεβριόνης καὶ Πορφυρίων, δύο γίγαντες, οὗς ἐπικαλεῖται, διότι καὶ τὰ ὄρνεα, ὡς ἐκεῖνοι, μέλλουσι νὰ θεομαχήσωσι, καὶ προσεῖτε διότι ὁ Πορφυρίων κἄν ἦτον καὶ πτηνόν.

(565) Ἀλόπη, θυγάτηρ Κερκύονος, μήτηρ Ἰποθόοντος· ἐκ Ποσειδῶνος.

ἔστις θύει εἰς τὴν Ἀφροδίτην, κριθᾶς καὶ εἰς τὴν φα-
 [λαρίδα ἄς θύη·
 ἂν δὲ θύ' εἰς Θεὸν Ποσειδῶνα κᾶνεις, ἄς προσφέρει
 [κριθᾶς εἰς τὴν πάππιαν·
 ἂν δὲ βῶδι τις θύῃ εἰς τὸν Ἡρακλῆν, μελοπήτας ἄς
 [θύ' εἰς τὸν γλᾶρον·
 ἂν δὲ θύ' εἰς τὸν ἄνακτα Δία κριὸν, βασιλεὺς εἶν' ὁ ὄρ-
 [νις ὄρχιλος,

575 κ' εἰς ἐκεῖνον ἀνήκει καὶ πρὶν τοῦ Διὸς νὰ σφαγῆ ὁ
 [κριὸς τῶν κωνώπων.

ΠΟΥΠΟΣ

Ἄλλ' ὁ Ζεὺς ἐναντίον μας τάχα βροντῶν κεραυνὸν
 [πτερωτῶν δὲν θὰ στείλῃ;

ΕΥΕΛΠΙΑΣ

Μὲ ἀρέσει ὁ κώνωψ ὅπου θὰ σφαγῆ· καὶ ὁ μέγιστος
 [Ζεὺς ἄς βροντήσῃ.

ΠΟΥΠΟΣ

Πῶς οἱ ἄνθρωποι θέλουν ἐκλάβει ποτὲ ὡς Θεοὺς καὶ
 [οὐχὶ ὡς σποργίτας
 ἡμᾶς, ὅταν πετῶμεν φοροῦντες πτερά;

ΠΕΙΣΘΕΤΑΙΡΟΣ

580 Φλυαρεῖς ἀληθῶς· ὁ Ἑρμῆς δὲ
 Θεὸς ὧν δὲν πετᾶ, καὶ πτερά δὲν φορεῖ· καὶ Θεοὶ πολ-
 [λοὶ ἄλλοι ὁμοίως;

(571) Φαλαρίς, ἐνυδρον πτηνόν, οὕτω καὶ τὴν σήμερον καλούμενον. Τὸ ἀποδίδει δὲ τῇ Ἀφροδίτῃ ἕνεκα τοῦ ὀνόματός του.

(572) Πάππιαν, νήσσαν, διὰ τ' ὄνομα καὶ διὰ τὰ κῆθ της ἀποδιδομένην τῇ Ποσειδῶνι.

(573) Διότι ὁ Ἡρακλῆς παρίσταται ὑπὸ τῶν κωμικῶν ὡς ἀδηφάγος.

(574) Ὁρχίλος, εἶδος μικροῦ πτηνοῦ, ἴσως ὁ τρυποφράκτης.

Μὲ γρυσᾶ καὶ ἡ Νίκη πτερὰ δὲν πετᾶ, μὲ πτερὰ, μὰ
 [τὸν Δία, κ' ὁ Ἔρως;
 Τὴν δὲ Ἴριν δ' Ὀμηρος εἶπῃ μὲ δειλὸν περι-
 [στέρι ὁμοίαν.

Ἐπ' ἀγνοίας δ' ἀνίσως ἐκλάβουν αὐτοὶ διὰ σᾶς τὸ
 [μηδὲν ὅτι εἴσθε,
 καὶ Θεοὺς τοῦ Ὀλύμπου νομίσουν αὐτοὺς, ἅς πετάξῃ
 [νεφέλη ὀρνέων
 585 σποροφάγων, κ' ἐξ ἔλων εὐθὺς τῶν ἀγρῶν τοὺς βλα-
 [στάνοντας σπόρους ἅς χάψουν,
 καὶ μετέπειτα, ὅταν ἐκεῖνοι πεινοῦν, ἅς τοῖς δώσῃ ἡ
 [Δήμητρα σῆτον.

ΕΥΕΛΠΙΔΗΣ

Μὰ τὸν Δία, δὲν θέλει τοῖς δώσει, ἀλλὰ, θὰ ἰδῆς, θὰ
 [προτείνῃ προφάσεις.

ΠΕΙΣΘΕΤΑΙΡΟΣ

Τὰ ζευγάρια δ' ὅσα ὀργώνουν τὴν γῆν, καὶ τὰ πρό-
 [βατα ἔσα τὴν βόσκων
 ἅς τυφλώσουν οἱ κόρακες ὡς δοκιμὴν, καὶ ἅς σκά-
 [ψουν τὰ ὄμματα ἔλων.
 590 Ὁ Ἀπόλλων δὲ ἔπειτα (εἶν' ἰατρὸς καὶ μισθοῦται) ἅς
 [φέρ' ἰατρίαν.

ΕΥΕΛΠΙΔΗΣ

ᾠ! μὴ, ἕως ἔτου πωλήσω κ' ἐγὼ τὰ δύο μου βώδι'
 ΠΕΙΣΘΕΤΑΙΡΟΣ [ἀκόμῃ.

Σὲ δὲ ἂν νομίζουσι ζωὴν, σὲ Θεὸν, σὲ Κρόνον, σὲ γῆν,
 [Ποσειδῶνα,
 ἀγαθὰ θὰ συρρέουσιν πολλὰ εἰς αὐτούς.

(590) Γνωστὸν ὅτι ὁ Ἀπόλλων εἶχε καὶ ἰατρικὴν δύναμιν, ὣν καὶ πατὴρ τοῦ Παίονος· ἐμισθοφόρησε δὲ πρὸς Ἀδμήτην ἐν Ἀρκαδίᾳ, καὶ παρὰ Λαομίδοντι ἐν Τροίᾳ.

ΠΟΥΠΟΣ

Ἄπ' αὐτὰ τ' ἀγαθὰ ἐν εἰπέ μας.

www.ΠΕΙΣΘΕΤΑΙΡΟΣm.cn

Πρῶτον μὲν δὲν θὰ ἔχουν ἀκρίδας ποτὲ τῆς ἀμπέλου
[των τ' ἄνθη νὰ τρώγουν.

595 Ν' ἀφανίσῃ αὐτὰς ἐν τάγμα ἀρκεῖ τῶν γλαυκῶν καὶ
[τῶν ἀνεμοδάμων.

Ταῖς συκαῖς των δὲ πάλιν κατ' ἔτος ὡς πρὶν δὲν θὰ
[τρώγουν αἱ σκνίπαι κ' αἱ μυῖαι·
ἀλλὰ θέλει ἐπέλθει ἀγέλη κιχλῶν, μίαν μίαν εὐθύς
[νὰ τὰς φάγη.

ΠΟΥΠΟΣ

Ἄλλὰ πόθεν θὰ δώσωμεν πλοῦτον αὐτοῖς; πολὺν ἔ-
[ρωτα ἔχουν πρὸς πλοῦτον.

ΠΕΙΣΘΕΤΑΙΡΟΣ

Πόθεν; ὅταν μαντεύωνται, μέταλλ' αὐτοὶ τὰ πολὺ-
[τιμα θέλουν τοῖς δίδει.

600 κ' εἰς τὸν μάντιν ἐπίσης αὐτοὶ θὰ εἰποῦν τί ἐμπόριον
[κέρδος θὰ φέρη,
ὥστε ναύκληρος πλέον δὲν θέλει χαθῆ.

ΠΟΥΠΟΣ

Πῶς δὲν θέλει χαθῆ; ὦ! πῶς τοῦτο;

ΠΕΙΣΘΕΤΑΙΡΟΣ

Περὶ πλοῦ τις δοσάκις μαντεῖαν ζητεῖ, θὰ τὸν λέγη
[κἀνὲν τῶν ὀρνέων·
«Τῶρ' ἀκόμη μὴ πλέης, θὰ γίνῃ χειμῶν. Τώρα πλεῖ-
[σε, θὰ ἔχετε κέρδος.»

(595) Ἄνεμοδάμας (κερχνίς), εἶδος ἱέρακος.

ΕΥΕΛΠΙΔΗΣ

Τρεχαντήρι εύθους αγοράζω κ' ἐγὼ, ναυκληρῶ καὶ δὲν
www.libtool.com.cn [μένω μαζί σας.

ΠΕΙΣΘΕΤΑΙΡΟΣ

605 Θὰ τοῖς δείξουν προσέτι πολλοὺς θησαυροὺς, ὅσους
 [ἔθαψαν πρὶν οἱ ἀρχαῖοι
 ἀργυρίου σωροὺς· τοὺς γνωρίζουν αὐτά. Διὰ τοῦτο
 [κ' οἱ ἄνθρωποι λέγουν
 «θησαυρὸν τεθαμμένον ποῦ κρύπτω κἀνεὶς δὲν ἤξεύ-
 [ρει, ἐκτὸς ἂν πτηνόν τι.»

ΕΥΕΛΠΙΔΗΣ

Ἄγοράζω ἀξίνην, τὸ πλοῖον πωλῶ, καὶ λαγήνους
 [χρυσοῦ ἀνασκάπτω.

ΠΟΥΠΟΣ

Πῶς δὲν θέλουν ὑγείαν παρέξ' εἰς αὐτούς; Μὲ θεοὺς
 [κατοικεῖ ἡ Ὑγία.

ΠΕΙΣΘΕΤΑΙΡΟΣ

610 Ἐὰν εἶν' εὐτυχεῖς δὲν τοῖς εἶναι αὐτὸ ἡ μεγίστη ὑ-
 [γεία; ὦ! πείσου
 ἔτι ἄνθρωπος ὅστις δὲν εἶν' εὐτυχῆς κατὰ τ' ἄλλα,
 [οὐδὲ ὑγιαίνει.

ΠΟΥΠΟΣ

Πῶς δὲ θέλουσι φθάσει εἰς γῆρας; Αὐτὸ εἰς τὸν Ὀ-
 [λυμπον εἶναι ἐπίσης.

Ν' ἀποθνήσκωσι βρέφη θὰ πρέπη λοιπόν;

ΠΕΙΣΘΕΤΑΙΡΟΣ

ὦ! ποτέ! τριακόσια ἔτη
 θὰ προσθέσουν τὰ ὄρνε' ἀκόμ' εἰς αὐτούς.

(607) Παροιμία ἐπὶ ἀγνώστων. «Οὐδεὶς θεωρεῖ, πλὴν ὁ παριστάμενος ὄρνις.»

ΠΟΡΠΟΣ

Ἄπο ποῦ;

ΠΕΙΣΘΕΤΑΙΡΟΣ

Ἄπο ποῦ; ἐξ ἰδίων.

615 Δὲν ἤξεύρεις πῶς πέντε ἀνδρῶν γενεὰς ζῆ ἢ κρώζου-
[σα λάλος κουρούνα;

ΕΥΕΛΠΙΔΗΣ

ᾠ! πόσον καλλήτεροι εἶναι αὐτοί, παρ' ὅ,τι ὁ Ζεὺς,
[βασιλεῖς μας.

ΠΕΙΣΘΕΤΑΙΡΟΣ

Καὶ δὲν εἶναι πολὺ, ἀφ' οὗ πρῶτον ναοὺς
νὰ τοῖς κτίζωμεν εἰν' ἐντελῶς περιττὸν
μαρμαρίνους· προσέτι μὲ θύρας χρυσᾶς.
620 νὰ κοσμῶμεν αὐτοὺς, ἐπειδὴ νὰ οἰκοῦν
εἰς πρηνάρια μέλλουν κ' εἰς θάμνους αὐτοί.

Ἔσα δὲ σεβαστότερ' ἂν ὦσι πτηνὰ
θενὰ ἔχωσι δένδρον ἐλαίας ναὸν,
οὐδὲ πλέον εἰς Ἄμμωνα ἢ εἰς Δελφοὺς
625 ἀπελθόντες θὰ θύωμεν, ἀλλ' εὐλαβῶς
εἰς κομάρων σκιάς καὶ ἀγριελαιῶν
παριστάμενοι, κ' ἔχοντες σῆτον, κριθὰς,
θὰ εὐχώμεθα, χεῖρας ὑψοῦντες καλῶν
κ' εἰς ἡμᾶς νὰ παρέξωσι μέρος κἀνέν.

630 Καὶ πᾶν ὅ,τι ζητοῦμεν θὰ γίνετ' εὐθύς,
ὡς προσφέρωμεν σῆτον ὀλίγον.

ΧΟΡΟΣ

ᾠ παμφίλτατε γέρων, σὺ ὅστις προτοῦ ἀσπονδότα-
[τος ἦσουν ἐχθρός μου!

(615) Παρωδαὶ τὸν Ἡσίοδ. Ἔργ. καὶ Ἡμ. 747.

[ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΑ ΡΑΓΚΑΒΗ—Τόμ. Ε']

ἐκουσίως δὲν εἶναι ποτὲ δυνατὸν νὰ ἀφήσω τὴν γνώ-
[μην σου πλέον.

- www.libriofondazione.it
- 635 Εἰς ὅσα δ' εἶπες ἐγκαυχώμενος,
ἤπειλησα, καὶ ὄρκον ὤμοσα,
ἂν σὺ ὑποσχέσεις δούς σταθεράς ἐμοί,
ἱεράς, ἀδόλους, πιστάς,
ὁμοφρονῶν στρατεύσης μετ' ἐμοῦ
κατὰ Θεῶν, πολὺν καιρὸν τὸ σκῆπτρόν μου
- 640 οὔτοι δὲν θὰ τρίβουν.

Ἄλλὰ ὅπου μὲν βώμης ἀνάγκη, ἐκεῖ ἐν τῷ ἅμα ἡμεῖς
[θὰ ταχθῶμεν,
ὅπου γνώμης δ' ἀνάγκη καὶ ὅπου βουλής, αὐτὰ ὅλα
[φροντίς σου θὰ εἶναι.

ΠΟΥΠΟΣ

- Λοιπὸν δὲν εἶναι, μὰ τὸν Δία, νυσταγμοῦ
καιρὸς, ἢ Νικιοχασομερήματος.
- 645 Νὰ κάμωμεν ταχέως κάτι. Πρῶτον μὲν
εἰς τὴν λιτὴν μου φωλεᾶν εἰσέλθετε
κ' εἰς τ' ἄχυρά μου, τὰ πτωχὰ μου φρύγανα·
καὶ τ' ὄνομά σας εἴπατέ μοι.

ΠΕΙΣΘΕΤΑΙΡΟΣ

Εὔκολον.

Ἐγὼ μὲν εἶμαι ὁ Πεισθέταιρος.

- (634) ~~~, ~~~, ~- 2.
-- , ~~~, ~~~, ~~~
~~~ , ~~~, ~~~
~~~ , ~~~, ~-
~~~ , ~~~, ~~~
~~~ , ~~~, ~~~
~~~ , ~-

(644) Ὁ Νικίας κατηγορεῖτο ὡς βραδύς, καὶ εἰς ὅλας τὰς ἐπιχειρήσεις τοῦ
ἐχασομέρει, ὡς, κυρίως κατ' αὐτὸ τοῦτο τὸ ἔτος, ἐκστρατεύων εἰς τὴν Σικε-
λίαν, δι' ὃ δ' Ἀριστοφάνης ἐπλασε τὸ βῆμα μελλονικίαν.

ΠΟΥΠΟΣ

Κ' αὐτός;

www.παιζοεταίρος.gr

650 Ἀπὸ τῆς Θρίας Εὐελπίδης.

ΠΟΥΠΟΣ

Χαίρετε

ἐμοῦ.

ΠΕΙΣΘΕΤΑΙΡΟΣ

Εὐχαριστοῦμέν.

ΠΟΥΠΟΣ

Ἄλλ' ἐμβαίνετε.

ΠΕΙΣΘΕΤΑΙΡΟΣ

Ἄγωμεν. Σὺ δ' ὀδήγει ἡμᾶς.

ΠΟΥΠΟΣ

Πήγαινε.

ΠΕΙΣΘΕΤΑΙΡΟΣ

Ἵμως, τί τοῦτο γύρισε μίαν στιγμὴν
εἰπέ μας, νὰ ἰδῶμεν πῶς αὐτὸς κ' ἐγὼ

655 μὲ σᾶς θὰ ζῶμεν ἄπτεροι τοὺς πτερωτούς;

ΠΟΥΠΟΣ

Καλά.

ΠΕΙΣΘΕΤΑΙΡΟΣ

Πλὴν βλέπεις κάπως εἰς τὸν Αἰσώπον
ὁ λόγος λέγει κάτι, ὅτ' ἡ ἀλεποῦ
ἐκακοπέρινα μὲ τὸν αἰτὸν ποτέ.

ΠΟΥΠΟΣ

Μὴ φοβηθῆς. Ὑπάρχει ρίζα τις μικρά.

660 Μασήσατέ την, καὶ θὰ κάμητε πτερά.

(650) Θρία, δῆμος τῆς Ἀττικῆς εἰς τὸ ἑλευσινιακὸν πεδῖον.

(656) Ὁ μῦθος ἦν, λέγει ὁ σχολιαστὴς, τοῦ Ἀρχιλόχου καὶ οὐχὶ τοῦ Αἰσώπου.

ΠΕΙΣΘΕΤΑΙΡΟΣ

Αἰ, ἄς ἐμβῶμεν. Ἔλα σὺ Μανόδωρε,
 καὶ σὺ Εὐανθία λάβετε τὰ στρώματα.

ΧΟΡΟΣ

Αἰ σὺ! Σὲ καλῶ, σὲ καλῶ.

ΠΟΥΠΟΣ

Τί καλεῖς;

ΧΟΡΟΣ

Αὐτοὺς τώρα λαμβάνων μαζῆ σου,
 φιλοξένει καλῶς τὴν γλυκύφωνον δὲ συνωδὸν τῶν
 [Μουσῶν ἀηδόνα
 665 ἐδῶ φέρε τὴν ἄφες αὐτὴν εἰς ἡμᾶς· νὰ πυμπαῖξω-
 [μεν ἄφες μαζῆ της.

ΠΕΙΣΘΕΤΑΙΡΟΣ

ὦ! μὰ τὸν Δία, κατεπίσθητ' εἰς αὐτούς·
 ἀπὸ τοὺς σχοίνοὺς κάλεσε τ' ὄρνιθιον.
 Παρακαλοῦμεν, κράξε το, ὦ! κράξε το·
 τὴν ἀηδόνα νὰ ἰδῶμεν καὶ ἡμεῖς.

ΠΟΥΠΟΣ

670 Ἄν θέλετε, ἄς γίνῃ. Πρόκνη, ἔβγαίνε,
 καὶ ἔλα εἰς τοὺς ξένους τούτους νὰ φανῆς.

ΠΕΙΣΘΕΤΑΙΡΟΣ

Ζεῦ σεβαστέ μου, τί λαμπρὸν τ' ὄρνιθιον!
 τί ἀπαλὸν, τί ἄσπρον!

ΕΥΕΛΠΙΔΗΣ

Καὶ ἡξέυρεις τί;
 ὅτι νὰ τὴν χαδεύσω εἶμαι πρόθυμος;

(662) Καλεῖ ὑπηρέτας, ὡς μέλλων νὰ μετοικήσῃ.

(672) Κατὰ τὸν σχολιαστὴν, εἰσέρχεται ἑταίριδον κεκαλωπισμένον, κεφαλὴν δ' ἔχον πτηνοῦ.

ΠΕΙΣΘΕΤΑΙΡΟΣ

675 Ὡς αἱ παρθένοι, πόσον ἔχει τὸν χρυσόν!

www.libtopi.com.gr
ΕΥΕΛΠΙΔΗΣ

Καὶ νὰ φιλήσω ἔχω ὄρεξιν αὐτήν.

ΠΕΙΣΘΕΤΑΙΡΟΣ

ᾠ δυστυχῆ! τὸ ράμφος ἔχει σουβλερόν.

ΕΥΕΛΠΙΔΗΣ

Τὴν κεφαλὴν τῆς πρῶτον ξεφλουδίζομεν
ὡς τὸ αὐγόν, καὶ τότε μόνον τὴν φιλῶ.

ΠΟΥΠΟΣ

680 Ἄς ἐμδωμεν.

ΠΕΙΣΘΕΤΑΙΡΟΣ

Σὺ πρῶτος, τύχη ἀγαθῆ.

ΧΟΡΟΣ

ᾠ προσφιλές, ὦ γοργόν,

φίλτατον ὄρνεον,

πάντων δὲ σύνναυλε τῶν ἐμῶν

ὑμνων, ὦ σύντροφε ἀηδῶν,

685 ἦλθες, ἦλθες, φαίνεσαι,

φέρουσα φθόγγον γλυκὺν ἐμοί.

Σὺ καλλιβόαν φυσῶσ' αὐλόν,

ἔαρος ψάλλουσα μέλ' ἡμῖν,

ἄρχου τῶν σῶν ἀναπαίστων.

690 Ἄγετ' ἄνδρες λοιπὸν σκοτεινόζωοι σεῖς, ὁμοιάζοντες

[γένη τῶν φύλλων,

μικροδύναμα πλάσματα, ἔργα πηλοῦ, γενεαὶ σχια-

[σμάτων ματαίων,

ὦ ἐφήμεροι, ἄπτεροι, ὦ δυστυχεῖς, ὦ μ' ὄνειρους πα-

[ρόμοιοι ἄνδρες,

(675) Χρυσὸν ἔχων... ἤδτε κούρη. Ὅμ. Ἰλ. Β, 872.

- εἰς τ' ἀθάνατα δότε ἡμᾶς προσοχὴν, εἰς ἡμᾶς τὰ αἰώ-
 [κα ὄντα,
 τὰ αἰθέρι, ἀγήρατα ὄντα ἡμᾶς, τὰ σκεπτόμεν' ἀφθά-
 [τους μελέτας·
- 695 ὥστε ἅμα ἀκούσαντες ὄλα ἄρθως παρ' ἡμῶν τὰ περι
 [μετεώρων,
 τῶν ὀρνέων τὴν φύσιν, τὸ γένος Θεῶν, ποταμῶν καὶ
 [ἐρέβους καὶ χάους
 διδαχθέντες, τὸν Πρόδικον ὅτι μὴνῶ νὰ εἰπῆτε νὰ
 [πάγη νὰ κλαίη.
 Κατ' ἀρχὰς ἦτον ἔρεβος, ἄχάος καὶ νύξ, καὶ πλατὺς
 [ἦτον τάρταρος μαῦρος·
 οὐρανὸς δὲ δὲν ἦτον καὶ γῆ καὶ ἀήρ· ἀλλ' εἰς κόλπον
 [εὐρὺν τοῦ ἐρέβους
- 700 ἢ μαυρόπτερος νύξ κατὰ πρῶτον αὐγὸν ἀνεμῶσπαρ-
 [τον θέτει γεννώσα·
 ὡς δ' αἰῶρ' ἐπληρώθησαν, τότε' ἐξ αὐτοῦ δ' ὠραῖος ἐβλά-
 [στησεν ἔρως
 μὲ πτερά ἔχων στίλβον τὸ νῶτον χρυσαῖ, ὁμοιάζων
 [ἀνέμου στροβίλους.
 Μὲ τὸ σκότιον χάος δ' αὐτὸς ἐνωθεὶς τὸ πτερόεν, ἐν-
 [τὸς τοῦ ταρτάρου
 κατὰ πρῶτον τὸ γένος ἐκλώσα ἡμῶν, καὶ εἰς φῶς τὸ
 [ἀνέδειξε πρῶτον·

(697) Τὸν σοφιστὴν Πρόδικον τὸν Κεῖον, γράψαντα περὶ ἀρχῆς τῶν πραγμάτων, περὶ φύσεως τῶν Θεῶν ("Ἰδ. Ξεν. Ἀπομν. Β, I, 21.— Σηξτ. ἐμπ. κ. Μαθημ. σ. 311.— Cic. d. Nat. D. I, 42, κτλ.) τιμᾶ ὁ ποιητής. ("Ἰδ. Νεφέλ. στ. 356). Ἄλλ' ἐνταῦθα τὰ ὄρνεα καυχῶνται ὅτι εἶναι καὶ ἐκείνου σοφώτερα.

(700) Ὅρφικὴ ἰδέα τὸ πρωτόγονον ὦον. "Ἰδ. Πλουτ. Συμπ. Ζητ. Β, 3.— Διδ. Α, 27.

- 705 τῶν Θεῶν δὲ τὸ γένος οὐδ' ἦτον προτοῦ, πρὶν δ' Ἔρως
 [συνέμιξε πάντα.
 Ὡς δὲ ἄλλα πρὸς ἄλλα εἰμίγνυντο, γῆ, οὐρανός, Ὠ-
 [κεάνειος πόντος
 ἐγεννῶντο, καὶ τ' ἀφθάρτα γένη Θεῶν τῶν μακάρων,
 [καὶ εἴμεθα οὕτω
 ἀρχαιότερα ἔλων ἡμεῖς τῶν Θεῶν. Ὅτι δ' εἴμεθα ἔ-
 [ρωτος τέκνα
 εἶναι πρόδηλον. Πρῶτον πετῶμεν κ' ἡμεῖς, βοηθ' εἴ-
 [μεθα δὲ τῶν ἐρώντων
- 710 ἀρνούμενους δὲ παῖδας ἐρώντας πολλὰς, ἔταν φθᾶ-
 [σουν εἰς ὠριμον ἦβην,
 εἰς φιλότητος πόθους κινουῦν ἔρασταὶ διὰ μόνης ἐμοῦ
 [τῆς ἰσχύος,
 ὁ μὲν πέρδικα δίδων, ὀρτύκι ὁ δὲ, ὁ δὲ χῆνα ἢ κοῦρ-
 [κον Περσίας.
 Ὅτι μέγα δὲ εἶναι, ἡμεῖς τὰ πτηνὰ σᾶς τὸ δίδομεν
 [σᾶς τοὺς ἀνθρώπους·
 πρῶτον μὲν σᾶς ἀγγέλλομεν ὥρας καιροῦ, τὸ φθινό-
 [πωρον, ἔαρ, χειμῶνα·
- 715 ὁ μὲν γέρανος ὅτι καιρὸς τῆς σπορᾶς, ἔταν κράζων
 [πετᾶ πρὸς Λιβύαν,
 κ' εἰς τὸν ναύκληρον λέγει ἐμοίως, κρεμῶν τὸ πη-
 [δάλιον, νὰ ἡσυχάσῃ,
 τὸν δ' Ὀρέστην μανδύαν νὰ ράψῃ θερμὸν, μὴ κρυώ-
 [νων τοὺς ἄλλους γυμνῶνῃ.

(705) Αἰνίττεται, φαίνεται, τοῦ Ἀναξαγόρου τὸ σύστημα, πρεσβεύοντος ὅμως ὅτι ὁ Νοῦς διέκρινε τὰ ὄντα. Διογ. Λαέρτ. Προϊμ. 4.

(717) Ὁ Ὀρέστης ἦν κλέπτης τις ἐν Ἀθήναις, μανίαν προσποιούμενος, καὶ τοὺς μανδύας ἀρπάζων.

- Μετ' αὐτὸν δὲ ἰέραξ, εἰς ὕψη φανείς, ἄλλην ὥραν
 [ἐμφαίνει: τοῦ ἔτους,
 ὅταν φθάνῃ καιρὸς τῆς πρώτου κουράς τῶν προβά-
 [των, τὸ δὲ χελιδόνι,
 720 τὸν μανδύαν πωλήσαντες, ὅτι λεπτὸν ν' ἀγοράσῃτε
 [πρέπει γιτῶνα.
 Διὰ σᾶς δ' ἔτι εἴμεθα Ἄμμων, Δελφοί, καὶ Δωδώνη,
 [καὶ Φοῖβος Ἀπόλλων,
 ἐπειδὴ ἐρωτᾶτε τὰ ὄρνεα πρὶν, καὶ μετέπειτα τρέ-
 [πεσθ' εἰς ὄλα,
 εἰς ἐμπόριον, πλούτου ἀπόκτησιν, ἧ καὶ εἰς σύνδε-
 [σμον γάμου μὲ ἄνδρα.
 Θεωρεῖτε δ' ὡς ὄρνεον σεῖς οἰωνὸν πᾶν τὸ δύναμιν ἔ-
 [χον μαντείας,
 725 καὶ ἡ φήμη μὲν ὄρνεον εἶναι εἰς σᾶς, καὶ τὸ πτέρη-
 [σμα ὄρνεον εἶναι,
 τὸ σημεῖον εἶν' ὄρνεον, εἶν' ἡ φωνή, καὶ ὁ δοῦλος
 [εἶν' ὄρνεον, κ' ὁ ὄνακ.
 Καὶ δὲν εἴμεθα οὕτω λοιπὸν διὰ σᾶς προφανῶς ὁ
 [Μαντεῖος Ἀπόλλων;
 Ἄν λοιπὸν μᾶς τιμήσῃτε σεῖς ὡς Θεοὺς,
 θεὰ εἶναι αἱ Μοῦσαι οἱ μάντιες ὑμῶν,
 730 καὶ αἱ αὔραι, κ' αἱ ὄραι, κ' ἡ ζέστ' ἡ μικρά,
 κ' ὁ χειμῶν καὶ τὸ θέρος. Δὲν φεύγομεν δὲ
 ἀγερῶχος ἐπάνω εἰς τὰ ὑψηλά,
 εἰς τὰ νέφη καθήμενοι ὅπου ὁ Ζεὺς·
 ἀλλὰ θέλομεν δίδει παρόντες, εἰς σᾶς,
 735 κ' εἰς υἱούς σας, κ' ἀκόμ' εἰς υἱοὺς τῶν υἱῶν,
 εὐτυχίαν, ὑγείαν καὶ πλοῦτον πολὺν,
 (718) Ἴκτινος λέγει τὸ κείμενον ὁ περδικοῖεραξ.

καὶ εἰρήνην, νεότητα, γέλοια, ζῶην,
 κ' εὐθυμίας, χοροὺς, ὡς καὶ γάλα πτηνῶν·
 ὥστε βάρος θὰ ἔχετε κυπτοντες σείς

740 ὑπὸ τὸς' ἀγαθά.

Τόσον πλούσιοι ὄλοι θὰ εἴσθε.

ΗΜΙΧΟΡΟΣ

ΣΤΡΟΦΗ

Μοῦσα τῶν δασῶν

τίο τίο τίο τίο τίο τίο τίγξ,
 εὐστροφε, μεθ' ἧς ἐγὼ

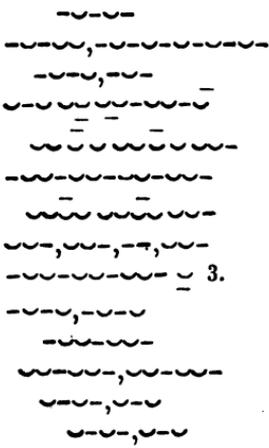
745 εἰς νάπας ἧ καὶ εἰς ἄκρας ὀρέων
 τίοτίο τίοτίο τίο τίγξ

εἰς πυκνοφύλλου μελέγου τοὺς κλάδους πετῶν,
 τίοτίο τίοτίο τίο τίγξ,

750 μ' εὐκινήτου δὲ λάρυγγος μέλη γοργὰ
 ψάλλω σκοποὺς ἱεροὺς εἰς τὸν Πᾶνα,
 θεῖους χοροὺς τῆς μητρὸς τῆς ὀρείας,
 τότοτο τότοτο τότοτο τότιγξ.

Ὡς ἡ μέλισσα δ' ἐκεῖθεν

(742)

ἔβασκε θεῖον καρπὸν

755 ἀμβροσίων ὁ Φρύννιχος μελωδιῶν,
 www.libtool.com.cn
 ὡδὴν γλυκεῖαν φέρων,
 τιοτιὸ τίοτιγξ.

ΧΟΡΟΣ

Μὲ τὰ ὄρνεα κἀνείς σας ἐὰν θέλῃ, θεαταί,
 σχετισθεῖς, γλυκὰ νὰ ζήσῃ, ἄς ἀνέλθῃ πρὸς ἡμᾶς
 760 ὅτι ὄσα αἰσχρὰ εἶναι καὶ παράνομα ἐδῶ,
 αὐτὰ ὄλα καλὰ εἶναι εἰς ἡμᾶς τὰ ὄρνεα.
 Νὰ κτυπᾶτε τὸν πατέρα κατὰ νόμον εἶν' αἰσχρόν
 εἰς ἡμᾶς πλὴν καλὸν εἶναι ἂν τις τὸν πατέρα του
 δείρῃ, καὶ εἰπῇ « ἂν ἔχῃς πλῆκτρον, παρατάχθητι.»
 765 Ἄν κἀνείς σας δὲ δραπέτης, στιγματίας εἶν' ἐδῶ,
 εἰς ἡμᾶς θενὰ καλῆται ταγινάρι πλουμιστόν.
 Κἀνείς ἄλλος δ' ἐὰν εἶναι Φρυξ καθὼς ὁ Σπίνθαρος,
 σπίνος θὰ γενῆ φρυγίλος, γένους τοῦ Φιλῆμονος.
 Ὡς δὲ τὸν Ἐξηχεσιτίδην ἂν τις δοῦλος εἶναι Κάρ,
 770 εἰς ἡμᾶς ἄς κάμῃ πάππους, καὶ θὰ γίνουσι φράτορες.
 Ἄν τὰς πύλας δὲ προδίδῃ τοῦ Πισίου ὁ υἱὸς

(766) Διὰ τὰ στίγματα τοῦ ὄρνέου τούτου.

(768) Φρυγίλος, εἶδος σπίνου. Σπίνθαρος δὲ, καὶ Φιλῆμων ἢ Φιλάμμων, ἄσημος πολίτης, κατηγορεῖται ὡς ξένος καὶ βάρβαρος.

(769) Ὁ Ἐξηχεσιτίδης ἐλέγχεται ὡς ἐκ δούλων Κερῶν παρέγγρατος (στ. 11.) Ἐπομένως ἐν Ἀθήναις δὲν ἐδύνατο νὰ ἔχῃ φράτορας, ἥτοι συγγενεῖς, εἰς ὧν τὴν φρατρίαν νὰ γίνῃ δεκτὸς, ὡς κατὰ τὸν νόμον ὄφειλε πᾶς γνήσιος Ἀθηναῖος. Λέγει λοιπὸν ὅτι ὁ μόνος τρόπος δι' αὐτὸν ν' ἀποκτήσῃ ὁ Κερ αὐτός ἐν Ἀθήναις φράτορας ἢ συγγενεῖς, εἶναι νὰ γεννήσῃ πάππους. Παίζει δ' εἰς τὴν διπλὴν τῆς λέξεως σημασίαν. Λέγουσι δ' οἱ σχολιασταὶ ὅτι πάππος, τὸ πτηνόν, ἦν παρὰ τοῖς ἀρχαίοις τὸ κοινῶς λεγόμενον ποταμίδα, Fauvette.

(771) Ὁ Πισίας ὑποτίθεται ὅτι ἦν εἰς τῶν Ἑρμοκοπιδῶν. Ἄν, λέγει, ὁ υἱὸς πατρῴζῃ, ἔστω κέρδιξ, διότι τὸ πτηνὸν τοῦτο λέγεται δόλιον καὶ κοπιρύν.

εἰς ἀτίμους, ἔστω πέρδιξ, τοῦ πατρὸς ὀρνίθιον
 ὅτι ὄστις περδικίζει εἰς ἡμᾶς δὲν εἶν' αἰσχρὸς.

www.libtool.com.cn

ΗΜΙΚΟΡΟΣ

ΑΝΤΙΣΤΡΟΦΗ

Οὕτως οἱ κύκνοι

- 775 τιοτίο τιοτίο τιοτίο τιοτιγξ
 μέ βοήν μικτὴν ὀμοῦ
 πτεροκοποῦντες ὕμνοῦσι τὸν Φοῖβον,
 τιοτίο τιοτίο τιοτιγξ,
 ἐπικαθήμεν' εἰς ὄχθον τοῦ Ἑβρου ὀρθόν,
- 780 τιοτίο τιοτίο τιοτιγξ.
 Ἄπο νέφος δ' αἰθέριον ἦλθε βοή·
 ἐφριξαν δὲ τῶν θηρίων τὰ γένη,
 κ' ἔσθουσ' αἰθρία γαλήνη τὰ κύματα
 τότοτο τότοτο τότοτο τότιγξ,
- 785 ὁ δὲ Ὀλυμπος ἐβρόντα·
 θάμβος δ' οἱ Ἄνακτες εἶχον,
 ᾧδᾶς δ' αἱ Ὀλύμπιαi Χάριτες ὡς
 κ' αἱ Μοῦσαι ἐκελάδουν
 τιοτιό τιοτιγξ.

ΧΟΡΟΣ

- 790 Τί γλυκὺ καὶ τί ὠραῖον τὸ νὰ ἔχωμεν πετερά!
 Θεαταί, ἂν μεταξύ σας κἀνεῖς ἦτον πετερωτὸς,
 κ' ἐβαρύνετο πεινάσας τοὺς χοροὺς τῶν τραγωδῶν,
 εἰς τὸν οἶκον θὰ ἐπέτα καὶ θὰ ἐγευματίζε,
 χορτασθεῖς δ' ὀπίσω πάλιν θὰ ἐπέτα πρὸς ἡμᾶς.
- 795 Πατροκλείδης δὲ ἂν ἦτόν τις στενοχωρούμενος,

(773) Περδικίζει, δολιεύεται ὡς αἱ πέδοικες.

(774—89) Ἀντιστροφή ὡς στ. 742—57.

(795) Ὁ Πατροκλείδης οὗτος, εἰς ὃν φαίνεται ὅτι δυσάρεστόν τι συνέβη ποτὲ, ἄγνωστον τίς ἦτον.

πρὶν ἐπάνω του νὰ κάμη θὰ ἐπέτ' ἀπὸ ἐδῶ,
 κ' ἐλαφρώσας κ' ἀναπνεύσας πάλιν θὰ ἐπέστρεφε.
 *Αὐτὸς μὲν οὖν μεταξὺ σας εἶναι ὅστις δήποτε,
 καὶ τῆς γυναικὸς τὸν ἄνδρα βλέπ' εἰς τὸ βουλευτικόν,
 800 θ' ἄνοιγε τὰς πτέρυγὰς του θὰ ἐπέτα καὶ αὐτὸς,
 καὶ ἐκεῖθεν ἐπιστρέφων πάλιν θὰ ἐκάθητο.
 Πτερωτὸς κἀνεὶς νὰ γίνῃ εἶναι ἄρα θαυμαστόν
 ὁ Διΐτρεφῆς μὲ μόνον τῆς κανάτας τὰ πτερά,
 φύλαρχος ἐκλέχθη, κ' εἶτα ἵππαρχος, κ' ἐκ μηδενὸς
 805 ἐπροχώρησε, καὶ εἶναι τώρα ἵπποπετεινός.
 (*Ἐρχονται: ὁ ΠΕΙΣΘΕΤΑΙΡΟΣ καὶ ὁ ΕΥΕΛΠΙΔΗΣ, φέροντες πτερά.)

ΠΕΙΣΘΕΤΑΙΡΟΣ

Αὐτὰ μὲν οὕτω. Μὰ τὸν Δία πλήν ποτὲ
 ἐγὼ δὲν εἶδα πρᾶγμα γελειότερον.

ΕΥΕΛΠΙΔΗΣ

Γελᾶς;

ΠΕΙΣΘΕΤΑΙΡΟΣ

Μὲ τὰ πτερά σου τὰ γοργὰ γελῶ.
 Πτερὰ φορῶν ἡξέυρεις ὡς τί φαίνεσαι;
 810 κακοζωγραφισμένη χῆνα καθ' αὐτό.

(799) Βουλευτικόν, τὸ μέρος τοῦ θεάτρου ὅπου ἐκάθηντο οἱ βουλευταί, ἢ πρώτη ἔδρα τῆς μέσης; κερκίδος.

(803) Ὁ Διΐτρεφῆς, κατὰ τοὺς σχολιαστὰς, ἦτόν τις ὅστις ἐπλούτησε καὶ ὑψώθη πωλῶν πιτάνας, πλεκτὰ οἴνου ἀγγεῖα. Ἄλλὰ πιθανὸν μοὶ φαίνεται ὅτι εἶναι αὐτὸς ὁ στρατηγὸς, ὅστις κατ' αὐτὸ τοῦτο τὸ ἔτος τῆς παραστάσεως τῶν Ὀρνίθων ἐκυρίευσεν τὴν Μυκαλισσὸν τῆς Εὐβοίας, ὅπου καὶ δεινῶς ἐτραυματίσθη, (Θουκ. Α, 23. Γ, 75. Ζ, 29. Η, 64), καὶ οὐ ἄνδρικός ἀνέκετο ἐν Ἀκροπόλει (Παυσ. Α, 23. Ant. Holl. I, σ. 34.) Ὁ δὲ κωμικὸς τὸν χλευάζει πιθανῶς ὡς μέθυσον, ὡς μόνον προτέρημα ἔχοντα τὸ πίνειν.

(804) Φύλαρχος καὶ ἵππαρχος ἦσαν οἱ ἀνώτεροι τοῦ ἵππικοῦ ἀξιωματικοί, οἱ μὲν δέκα, οἱ δὲ δύο.

(805) Ἴπποπετεινός, Ἴππαλεκτρῶν ἦτον καὶ τὸ ὄνομα ἐνὸς μεγάλου πλοίου ἐν Ἀθήναις. (*Id. Βατρ. 883.)

ΕΥΓΕΛΠΙΔΗΣ

Καὶ σὺ κοτσύφι μαδημένον σύβριζα.

www.παισθηταιρος.m.cn

Εἴμεθα οὕτω, κατὰ τὸ Αἰσχύλειον,
οὐχὶ δι' ἄλλων, διὰ τῶν πτερῶν ἡμῶν.

ΕΥΓΕΛΠΙΔΗΣ

Τί ποιητέον;

ΠΕΙΣΘΕΤΑΙΡΟΣ

Εἰς τὴν πόλιν ὄνομα

815 μέγα τι πρῶτον καὶ λαμπρὸν ἄς δώσωμεν.
Εἰς τοὺς Θεοὺς κατόπιν θύομεν.

ΕΥΓΕΛΠΙΔΗΣ

Καλόν.

Κ' ἢ πέλις ποῖον θενὰ λάβη ὄνομα;

ΠΕΙΣΘΕΤΑΙΡΟΣ

Τὸ μέγα ἴσως ἐκ τῆς Λακεδαίμονος;
Νὰ τὴν εἰπῶμεν ἄρα Σπάρτην;

ΕΥΓΕΛΠΙΔΗΣ

Ἡρακλῆ!

820 Τὴν πόλιν μου νὰ δέσω μὲ σπαρτόσχοινον!
Οὐδὲ τὴν κλίνην, ἀλλ' ἂν ἔχω δέματα.

ΠΕΙΣΘΕΤΑΙΡΟΣ

Λοιπὸν τί ἄλλο ὄνομα;

ΕΥΓΕΛΠΙΔΗΣ

Κάνεν ἐδῶ

ἀπὸ τὰ νέφη, ἀπὸ τὰ μετέωρα,
παχύ.

(812) Ὁ Αἰσχύλος ἐν Μυρμιδόσι, δράματι ἀπολεσθέντι, ἀναφέρει αἰτὸν τρωθέντα ὑπὸ βέλους κατεσκευασμένου διὰ πτερῶν αἰτοῦ, καὶ λέγοντα· «Τάδ' οὐχ ὑπ' ἄλλων, ἀλλὰ τοῖς αὐτῶν πτεροῖς ἀλισκόμεθα.»

ΠΕΙΣΘΕΤΑΙΡΟΣ

Ἄν θέλης Κουκκοσυννεφόπολιν.

www.libtool.com.ΕΥΕΛΠΙΔΗΣ

825 ὦ! ὦ!

Καλὸν καὶ μέγα πῦρες ὄντως ὄνομα.
Λοιπὸν αὐτ' εἶν' ἡ Κουκκοσυννεφόπολις,
ὅπου τὰ πλούτη Θεαγένους τὰ πολλὰ,
καὶ τοῦ Αἰσχίνου ὄλα.

ΠΕΙΣΘΕΤΑΙΡΟΣ

Καὶ καλλήτερον

830 πεδίον ἢ ἡ Φλέγρα, ὅπου οἱ Θεοὶ
τοὺς Γηγενεῖς ἐν κάμπῳ κατηχόντισαν.

ΕΥΕΛΠΙΔΗΣ

Παχεῖα πόλις. Πολιούχου ποίου δὲ
Θεοῦ αὐτῆς τὸν πέπλον θὰ ὑφαίνωμεν;

ΠΕΙΣΘΕΤΑΙΡΟΣ

Τὴν Πολιάδ' ἀφήνομεν τῶν Ἀθηναίων;

ΕΥΕΛΠΙΔΗΣ

835 Καὶ πῶς νὰ γίνῃ πόλις εὐτακτος ἐκεῖ
ὅπου Θεὰ ὑπάρχει γυνὴ φέρουσα
τὴν πανοπλίαν, ὁ Κλεισθένης δ' ἄτρακτον;

ΠΕΙΣΘΕΤΑΙΡΟΣ

Τίς θὰ φρουρῇ τὸ τεῖχος τὸ Πελαργικόν;

(828) Θεαγένης, ὁ ἐπικαλούμενος Καπνός, καὶ Αἰσχίνης ὁ Σαλλοῦ, ἦσαν καυχηματῆται προσποιούμενοι τοὺς πλουσίους.

(830) Ἡ Φλέγρα, πεδίον τῆς Θράκης, ὅπου οἱ γίγαντες κατεστράφησαν.

(833) Κατ' ἔτος οἱ Ἀθηναῖοι ὑφαίνουν πέπλον διὰ τὴν Πολιοῦχον Ἀθηναίων.

(835) Παρωδία τοῦ Εὐριπίδου (Ἰκετ. 447.)

(836) Ἐννοεῖ τὴν ἔνοπλον Πρόμαχον τοῦ Φειδίου.

(837) Ὁ Κλεισθένης, ἄνθρωπος θηλυπρεπής. (Ἰδ. Νεφέλ. στ. 348.)

(838) Πελαργικὸν ὀνομάζει τὸ τεῖχος τῆς πόλεως τῶν ὀρνέων, παραφθῶν τὸ Πελασγικόν, ὡς ἐκαλεῖτο τὸ βόρειον τεῖχος τῆς Ἀκροπόλεως.

ΠΟΥΠΟΣ

Πουλίον ἐδικόν μας γένους Περσικοῦ.

840 Φημίζεται δ' ὅτι εἶναι φοβερωτάτον
τοῦ Ἄρεως κουττάβι.

ΕΥΕΛΠΙΔΗΣ

Δέσποτα πτηνέ!

Πῶς εἰς τὰς πέτρας καλοκάθητ' ὁ Θεός!

ΠΕΙΣΘΕΤΑΙΡΟΣ (πρὸς τὸν Εὐελπίδην)

Λοιπὸν πρὸς τὸν ἀέρα σὺ μὲν βάδιζε,
καὶ ὑπηρέτει τοὺς περιτειχιζοντας·

845 κόμιζε πέτρας, κτύπα τὸν πηλὸν γυμνός,
λεκάνην φέρε, πέσ' ἀπὸ τὴν κλίμακα,
φύλακας στήσε, καὶ παράχωνε τὸ πῦρ,
κωδωνοφόρει, τρέχε, καὶ κομποῦ ἐκεῖ
κήρυκα στείλε δ' ἄνω μὲν πρὸς τοὺς Θεούς,
850 ἄλλον δὲ κάτω ἄνωθεν πρὸς τοὺς θνητούς,
κ' ἐκεῖθεν πάλιν πρὸς ἐμέ.

ΕΥΕΛΠΙΔΗΣ

Καὶ σὺ μ' ἐμέ

μεῖνε καὶ κλαῖε.

ΠΕΙΣΘΕΤΑΙΡΟΣ

Σπεῦσε ἔπου στέλλεσαι.

Κᾶνὲν ἐκ τούτων χωρὶς σοῦ δὲν γίνεται.

Διὰ νὰ θύσω δ' εἰς τοὺς νέους μας Θεούς,

855 ὁ ἱερεὺς νὰ φέρῃ τὸν πομπὴν καλῶ.

Τὸ κἀνιστρον, παῖ, φέρε, καὶ τὸ νίψιμον.

(841) Πετεινός.

(842) Εἰς πέτρας λέγει, ἐνοῶν τὴν Ἀκρόπολιν. Τὸ Παλαστικὸν τεῖχος
ἔκειτο ἐπὶ τῶν λεγομένων Μακρῶν πετρῶν.

ΧΟΡΟΣ

ΣΤΡΟΦΗ

www.libtopia.gr
 Ἰππικῶν, συνεργῶ
 καὶ σᾶς συμπαρήνεσα.
 Φέρετε σεμνάς, μεγάλας
 860 τοῖς Θεοῖς προσόδους·
 θυσιάζετ' ἔτι
 πρόβατον κἀνὲν πρὸς χάριν.
 Βοῆ δ' ἄς βαίνῃ Πυθιάς πρὸς τὸν Θεόν,
 κ' ὁ Χαιρίς ἄς συντραγωδῆ.
 (Φαίνεται ἐν σχήματι κόρακος ὁ ΧΑΙΡΙΣ, ὅστις προσηύλει εἰς τὸ
 ἄνωτέρω ἔσμα.)

ΠΕΙΣΘΕΤΑΙΡΟΣ (πρὸς τὸν αὐλητὴν)

865 Μὴ φυσᾶς, παῦσε, ᾧ Ἡράκλεις! Τ' εἶν' αὐτό;
 Πολλὰ, μὰ Δία, εἶδα, καὶ δεινὰ, ποτὲ

(857—64) ~~~~~
 ~~~~~  
 ~~~~~  
 ~~~~~  
 ~~~~~  
 ~~~~~  
 ~~~~~  
 ~~~~~  
 ~~~~~  
 ~~~~~

Ταῦτα φρονῶ ὅτι δὲν λέγει ὁ Χορὸς, ὡς ἐν τοῖς χειρογράφοις καὶ ταῖς ἐκδόσεσιν, ἀλλ' ὁ Ἱερεὺς, ὅστις λέγει καὶ τὴν ἀντιστροφὴν, ἧς ἡ ἔννοια ἀνεπακρίνεται πρὸς τὰ ἐνταῦθα λεγόμενα.

(863) Ἐκ τοῦ Πηλέως, ἀπολεσθείσης τραγωδίας τοῦ Σοφοκλέους.

(864) Χαίρις, αὐλητῆς οὐ μνημονεύει καὶ Φερεκράτης ἐν Ἀγρίοις. Ὁ ἀρχαῖος στίχος ἔχει· Συ ν φ δ ἔ τ ω δ ἔ Χ α ι ρ ι ς (ᾧ δ ἄ ν), ὅπου ὁ σχολιαστὴς λέγει· Τινὲς προστιθέασιν καὶ ᾧ δ ἄ ν. Ἀλλὰ τότε ὁ στίχος γίνεται Ἰαμβικὸς δίμετρος ὑπερκατάληκτος, ὡς ἄνευ τῆς λέξεως εἶναι ἐφθήμερῆς ἐν ᾧ κατὰ τὴν ἀντιστροφὴν (στ. 885) πρέπει νὰ εἶναι ἀκατάληκτος, ἔχων τὸν τελευταῖον πόδα τρίβραχυν. Διὰ τοῦτο νομίζω ὅτι ἀντὶ ᾧ δ ἄ ν πρέπει νὰ γραφῆ ὅ δ ε ἢ ὅ δ ι, διότι τότε εἰσέρχεται ὁ αὐλητῆς, βεβαίως αὐτὸς ὁ Χαίρις.

κόρακα ὅμως μὲ τὸ περιστόμιον.
Ἱερεῦ, θύε εἰς τοὺς νέους μας Θεούς.

www.libtool.com.cn

ΙΕΡΕΥΣ

Καλὲ, ποῦ εἶναι ὁ κρατῶν τὸ κάνιστρον;
α «Δεόμεθα τῆς ἐξίας τῆς ὀρνιθίνης, καὶ τοῦ Ἰκτίνου τοῦ
ἔστιούχου, καὶ τῶν ὀρνέων τῶν Ὀλυμπίων καὶ τῶν
Ὀλυμπιάδων, καὶ πάντων καὶ πασῶν!

ΠΕΙΣΘΕΤΑΙΡΟΣ

870 ὦ! χαῖρε Σουνιέρακε Πελαργικέ!

ΙΕΡΕΥΣ

β Καὶ κύχνου τοῦ Πυθίου καὶ Δηλίου, καὶ Λητοῦς τῆς
ὄρτυγομάνας, καὶ τῆς καρδερίνας Ἀρτεμίδος.

ΠΕΙΣΘΕΤΑΙΡΟΣ

*Ἀρτεμις Καρδερίνα, ὄχι Κολαινίς.

ΙΕΡΕΥΣ

γ Καὶ τοῦ Φρυγὸς Σαβαζίου τοῦ σπίνου καὶ στροθοῦ
τῆς μεγάλης τῶν Θεῶν καὶ ἀνθρώπων μητρὸς.

(867) Περιστόμιον (φορβεῖαν) ἔθενον οἱ αὐληταὶ εἰς τὸ στόμα των διὰ νὰ μὴ διαφεύγῃ ὁ ἀήρ.—(α) Ὁ Ἱερεὺς ἄρχεται τῆς εὐχῆς, παρωδῶν τὰς συνήθεις προσευχάς. Ἐπομένως ὅσα αὐτὸς ἐκφωνεῖ δὲν εἶναι ἔμμετρα, ἀλλ' εἰς πεζὸν λόγον.

(870) Ἐκφώνησις τοῦ Χοροῦ, ὡς ἐγίνετο πιθανῶς ὑπὸ τοῦ λαοῦ ἐν μέσῳ τῶν προσευχῶν. Σουνιέρακε δὲ εἶπεν ἀντὶ τοῦ Σουνιάρατε, ὡς ἐν Ἱππ. 517, ἐπιθέτου τοῦ Ποσειδῶνος, διότι ἐλατρεύετο ἐν Σουνίῳ μετὰ τῆς Ἀθηνᾶς. Πελαργικὲ δὲ λέγει, ὡς ἂν ἔλεγε Πελαγικέ, ἤτοι θαλασσομέδων.

(871) Κολαινίς, ἐπίθετον ὑφ' ὃ ἐλατρεύετο ἡ Ἀρτεμις ἐν Μυζῆρινοῦντι (Μεράντα), εἰς τὰ Μεσόγεια τῆς Ἀττικῆς. Εἰς τὰ Προπύλαια τῶν Ἀθηνῶν ὑπάρχει ἐπιγραφή κεχαραγμένη εἰς τὸν τοῖχον ὑπὸ χειρὸς εὐσεβοῦς «Δ ε σ π ο ι ν α Ἄ ρ τ ε μ ι Κ ο λ α ι ν ί.»

(γ) Φρυγίλος, εἶδος σπίνου. Σαβάζιον δὲ ὠνόμαζον οἱ Φρύγες τὸν Διόνυσον. Ἡ στρουθὸς δὲ εἶναι ἡ στρουθοκάμηλος.

[ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΑ ΡΑΓΚΑΒΗ — Τόμ. Ε']

25

ΠΕΙΣΘΕΤΑΙΡΟΣ

Στρουθὲ Κυβέλλη! Κλεοκρίτου μήτηρ σύ!

www.libtool.com.cn **ΙΕΡΕΥΣ**

δ Δωρῆσαι τοῖς Κουκκοσυννεφοπολίταις ὑγείαν καὶ σωτηρίαν αὐτοῖς καὶ τοῖς Χίοις.

ΠΕΙΣΘΕΤΑΙΡΟΣ

Οἱ Χιοὶ μὲ ἀρέσουν ποῦ παντοῦ κολνοῦν.

ΙΕΡΕΥΣ

ε Καὶ τῶν ἡρώων καὶ τῶν ὀρνίθων καὶ τῶν ἡρωοπόλων, καὶ τοῦ κοκκινοπτέρου, καὶ πελεκάνος, καὶ πελεκίνου, καὶ ξυλοπετεινοῦ, καὶ κλαψοπουλίου, καὶ παγωνίου, καὶ γλάρου, καὶ βόσκου, καὶ σουσουράδας, καὶ ἐρωδιοῦ, καὶ μελισσουργοῦ, καὶ κολυμβάδος καὶ συκοφάγου.»

ΠΕΙΣΘΕΤΑΙΡΟΣ

Τὸν κόρακα! Θὰ παύσης νὰ καλῆς; Ἰού!

875 Εἰς ποῖον θῦμα, ὦ ταλαίπωρε, καλεῖς τοὺς ἀετοὺς καὶ γύπας; Βλέπεις πῶς αὐτὸ ἐν ἱεράκι νὰ τ'ἀρπάσῃ ἡμπορεῖ. Ξεκουμισθῆτε καὶ τὰ στέμματα καὶ σύ. Θὰ θυσιάσω τοῦτο μόνος μου ἐγώ.

ΧΟΡΟΣ

ΑΝΤΙΣΤΡΟΦΗ

880 Καὶ ἄλλοτε πάλιν σοὶ θέλω ψάλλει ὄσιον

(872) Ἡ Κυβέλλη ἢ Ῥέα ἦτον ἡ Μεγάλη μήτηρ τῶν Θεῶν καὶ ἀνθρώπων. Ὁ δὲ Κλεοκρίτος ὁ ὑποκριτής, κωμωδεῖται ὡς υἱὸς στρουθοκαμηλοῦ διὰ τὴν μορφήν του.

(873) Ἐπειδὴ οἱ Χιοὶ συνεμάχοντο τοῖς Ἀθηναίοις ἐν τῷ Πελοποννησιακῷ πολέμῳ, ἠύχοντο οἱ Ἀθηναῖοι ὑπὲρ αὐτῶν ἐν ταῖς τελεταῖς. Θεόπ. Φιλισκ. IB, Ἀπόσπ. Ἄλλ' ὁ ποιητὴς κακίζει τοῦτο.

(880—87) Ὡς ἡ στροφή στ. 857—64.

μέλος ἐπὶ τοῦ νιπτῆρος.
 Ἄλλὰ ἓνα μόνον
 τῶν μακάρων κάλει,
 885 ὅπως ἔχη τί νὰ φάγη·
 διότι μόνα τοῦ ἀρνίου εἶν' ἐδῶ
 τὰ γένεια καὶ κέρατα.

(Ἐφέρεται.)

ΠΕΙΣΘΕΤΑΙΡΟΣ

Θεῶν πτερίνων θύοντες δεόμεθα.

ΠΟΙΗΤΗΣ (ἔρχεται)

890 Κουκκοσυννεφόπολιν τὴν εὐδαίμονα
 ψάλλε εἰς τὰς σὰς,
 ὦ Μοῦσα, ὕμνωδίας.

ΠΕΙΣΘΕΤΑΙΡΟΣ

Τί εἶδους πρᾶγμα εἶν' αὐτό; Τίς εἶσαι σύ;

ΠΟΙΗΤΗΣ

895 Ἐγὼ εἶμ' ὁ ποιῶν μελιγλώσσω στίχων ᾠδὰς,
 ὑπηρέτης Μουσῶν τετραπέραστος,
 κατὰ τὸν Ὅμηρον.

ΠΕΙΣΘΕΤΑΙΡΟΣ

Λοιπὸν, ἂν εἶσαι δούλος, κόμην πῶς φορεῖς;

ΠΟΙΗΤΗΣ

Ἄχι, ἀλλ' ὄλοι σὶ διδάσκαλ' εἶμεθα
 «ὑπηρέται Μουσῶν τετραπέραστοι»,
 κατὰ τὸν Ὅμηρον.

(889 κτλ.) Ὅσα ψάλλει ὁ ποιητής, οἷον στ. 889—91, 893—95, 909—15, εἰσὶ περικοπαὶ ἄλλων ποιητῶν, μὴ ἀφορᾶσαι εἰς μετρικὴν ἐνότητα. Εἰς αὐτῶν τὴν μετρικὴν μετάφρασιν ἐνομίσαμεν ἄσκοπον νὰ ἐπιμεινωμεν.

ΠΕΙΣΘΕΤΑΙΡΟΣ

900 Δι' δ' μανδύαν ἔχεις τετραπέραστον.
 Ἐδῶ δε, ποιητά μου, τί ξεφύτρωσες;

ΠΟΙΗΤΗΣ

Συνέγραψα εἰς Κουκκοσυννεφόπολιν,
 πολλές ποιήσεις καὶ καλάς, παρθένια,
 κύκλια, κ' ἄλλα ὡς τὰ Σιμωνίδεια.

ΠΕΙΣΘΕΤΑΙΡΟΣ

905 Κ' ἐκ ποίου χρόνου, πότε τὰ συνέγραψας;

ΠΟΙΗΤΗΣ

Ἐκπαλ' ἐγὼ τὴν πόλιν ὑμνῶ, ἔκπαλαι.

ΠΕΙΣΘΕΤΑΙΡΟΣ

Πῶς; αὐτῆς μόλις θύω τὰ δεκάμερα·
 κ' ὡς εἰς παιδίον μόλις τῇ δίδ' ὄνομα.

ΠΟΙΗΤΗΣ

910 Ὅμως ταχεῖα Μουσῶν διαλάλησις
 ἦλθεν ὡς ἱππων βαρὺς καλπασμός.
 Σὺ δ' ὦ πάτερ, κτίστορ Αἴτνας,
 σὺ σεμνῶν ἱερῶν ὁμώνυμε,
 δὸς ἡμῖν ὅτι ἂν
 ἐν τῇ σῇ κεφαλῇ

915 στέργῃς νὰ δώσης ἡμῖν κ' ὑμῖν.

ΠΕΙΣΘΕΤΑΙΡΟΣ

Τὸ κακὸν τοῦτο θὰ μᾶς φέρῃ σκάνδαλα,
 ἂν δίδοντές τον τί, δὲν τὸν ξεκάμωμεν.

(900) Δηλ. κατατρυπημένον.

(904) Κύκλια ᾄσματα, τὰ ἀδόμενα εἰς τοὺς κυκλίους χοροὺς, περί τῶν βωμῶν, Παρθένια τὰ ἐν χοροῖς Παρθένων ἀδόμενα, Σιμωνίδεια δὲ, ἱερὰ ᾄσματα ὅποια ἔγραφεν ὁ ποιητὴς Σιμωνίδης.

(909) Μίμησις ὑπορχήματος τοῦ Πινδάρου.

(912) Ἱερῶν, ὁμώνυμος τῶν Ἱερῶν.

(Πρὸς τὸν ὑπηρέτην)

Αἶ σὺ! φορεῖς καὶ γούναν κ' ἄλλο ἔνδυμα.

Ἐκδύσου, δός το εἰς τὸν μέγαν ποιητήν.

920 Τὴν γούναν λάβε. Πῶς κρυώνεις φαίνεσαι.

ΠΟΙΗΤΗΣ

Ἡ φίλη Μοῦσα τὸ δῶρον αὐτὸ
ἀνευ λύπης δέχεται.

Ἄλλ' εἰς Πινδάρειον στροφὴν
ἤδη πρόσεχε σὺ.

ΠΕΙΣΘΕΤΑΙΡΟΣ

925 Ὁ ἄνθρωπος δὲν θέλει μᾶς ξεφορτωθῆ;

ΠΟΙΗΤΗΣ

Μεταξὺ ἀλητῶν Σκυθῶν πλανᾷτ' ὁ Στράτων,
ὕφαντόπλεκτον ἔμωσ μὴ φορῶν χιτῶνα·
ἦν δ' ἡ γούνα ἄδοξος χωρὶς χιτῶνος.

Ἐνόει τί λέγω.

ΠΕΙΣΘΕΤΑΙΡΟΣ

930 Ἐνόησα χιτῶνος πῶς δρέγεται.

(Πρὸς τὸν ὑπηρέτην)

Πρὸς ὄφελος ἐκδύσου σὺ τοῦ ποιητοῦ.

Ἴδού τον καὶ ἀπέρχου.

ΠΟΙΗΤΗΣ

Ναί, ἀπέρχομαι,

(918) Γούνα, ἡ λέξις εὐρηται παρὰ τοῖς Βυζαντινοῖς.

(921) ~~~~~, ~~~,

~~~~, ~~~

~~~~, ~~~

~~~~, ~~~

(926) ~~~~~, ~~~, ~~~, ~~~,

~~~~, ~~~, ~~~, ~~~,

~~~~, ~~~, ~~~, ~~~,

κ' αὐτὰ θὰ ψάλλω εἰς τὴν πόλιν σας ἔλθων·

«Ψάλε, ὦ Χρυσόθρονε,
935 σὺ, τὴν ψυχράν, τραπεράν·

εἰς χιονώδ', εἰς πολύσπορον ἦλθον γῆν, ἀλαλαί.

ΠΕΙΣΘΕΤΑΙΡΟΣ

Πλὴν, μὰ τὸν Δία, φεύγεις ἀπὸ τὰ ψυχρά
αὐτὰ, θερμὸν χιτῶνα μετὰ σοῦ λαβών.

Δὲν ἤλπίζον, μὰ Δία, τὸ κακὸν αὐτὸ,
940 νὰ μάθῃ οὗτος παρευθὺς τὴν πόλιν μας.

(Πρὸς τὸν Ἱερέα)

Λοιπὸν σὺ γύρνα πάλιν μὲ τὸ νίψιμον.

ΙΕΡΕΥΣ

Προσέχετε!

ΧΡΗΣΜΟΛΟΓΟΣ (ἔρχεται)

Τὸν τράγον μὴ κουρεύατετε.

ΠΕΙΣΘΕΤΑΙΡΟΣ

Τίς εἶσαι;

ΧΡΗΣΜΟΛΟΓΟΣ

Χρησμολόγος.

ΠΕΙΣΘΕΤΑΙΡΟΣ

ᾠ ποῦ νὰ χαθῆς!

ΧΡΗΣΜΟΛΟΓΟΣ

Καλότυχε, τὰ θεῖα μὴν περιφρονῆς,

945 διότ', ὑπάρχει Βάκιδος χρησμὸς, λαλῶν
περὶ Κουκκοσυννεφοπόλεως.

(934) ~~~,~~~

~~~,~~~

~~~~,~~~~,~~~~,~~~~,~~~~

(942) Τὰ θύματα, πρὶν τὰ σφάζωσι, τὰ ἐκούρευον (κατ'ἀρχεσθαί.)

(945) Βάκις, ἀρχαῖος Βοιωτὸς μάντις, γράφας χρησμοὺς ἐν ἑξαμέτροις.
Ἔδ. Ἡρόδ., Πaus. καὶ Ἀριστοφ. Ἰππ. καὶ Εἰσηγ. 1009.

ΠΕΙΣΘΕΤΑΙΡΟΣ

Καὶ πῶς

δὲν εἶχες προφητεύσει πρὶν οἰκῆσωμεν
ἡμεῖς αὐτήν;

ΧΡΗΣΜΟΛΟΓΟΣ

Τὸ θεῖον μὲ ἐμπόδιζε.

ΠΕΙΣΘΕΤΑΙΡΟΣ

Τὸν χρησμὸν ἔλ' ἄς τὸν ἀκούσωμεν λοιπόν.

ΧΡΗΣΜΟΛΟΓΟΣ

950 «Ὅμως ὀψέποτε λύκοι καὶ ἄσπραι συγχρόνως κου-
[ροῦναι
τὸ μεταξὺ κατοικοῦν Σικυῶνος ὁμοῦ καὶ Κορίνθου ...»

ΠΕΙΣΘΕΤΑΙΡΟΣ

Τί κοινὸν ἔχουν οἱ Κορίνθιοι μ' ἡμᾶς;

ΧΡΗΣΜΟΛΟΓΟΣ

Μὲ τοῦτ' ὁ Βάκις τὸν ἀέρα ἔννοεῖ.

«Εἰς τὴν Πανδώραν νὰ θύσητε πρῶτον κριὸν λευκο-
[μάλλην.

955 «Ὅστις δ' ἂν ἔλθῃ τῶν λόγων μου πρῶτος προφήτης,
[εἰς τοῦτον
δόσατε ἔνδυμα ἄσπρον, καὶ πέδιλα δόσατε νέα.»

ΠΕΙΣΘΕΤΑΙΡΟΣ

Περὶ πεδῖλων λέγει;

ΧΡΗΣΜΟΛΟΓΟΣ

Λάβε τὸ χαρτί.

(953) Ὡς ἔντα δηλ. τὸν ἀέρα μεταξὺ οὐρανοῦ καὶ γῆς. Τὸ δὲ μεταξὺ
Κορίνθου καὶ Σικυῶνος ἦν παροιμιωδῶς περίφημον διὰ τὴν εὐφορίαν
του. Ἰδ. Ἄθην. Ε, 219.

(954) Εἰς τὴν Πανδώραν, τὴν θεάν τῶν δώρων.

(957) Τὸ βιβλίον, τὸ περιέχον τοὺς χρησμούς.

«Δότε τον δὲ καὶ φιάλην, καὶ σπλάγγνων τὴν φού-

ΠΕΙΣΘΕΤΑΙΡΟΣ [κταν γεμάτην.]»

Καὶ περὶ σπλάγγνων λέγει;

ΧΡΗΣΜΟΛΟΓΟΣ

Λάβε τὸ χαρτί.

960 «Ἄν δὲ, θεσπέσιε νέε, αὐτὰ ὡς ἐντέλλομαι πράξης, θενὰ γενῆς ἀετὸς εἰς τὰ σύννεφ'. Ἄν ὁμως δὲν δώσης, δὲν θενὰ εἰς' ἀετὸς, τρυποκάρυδον, οὔτε τρυγόνι.»

ΠΕΙΣΘΕΤΑΙΡΟΣ

Καὶ ἔλ' αὐτὰ τὰ λέγει;

ΧΡΗΣΜΟΛΟΓΟΣ

Λάβε τὸ χαρτί.

ΠΕΙΣΘΕΤΑΙΡΟΣ

Δὲν ὁμοιάζει ὁ χρησμὸς σου μ' ἂν ἀντέγραψα
965 ἐγὼ τοιοῦτον παρὰ τοῦ Ἀπόλλωνος.

«Ὅταν δὲ ἄνθρωπος ξένος, ἀπρόσκλητος ἔλθῃ ἀγύρ-
[της

καὶ ἐνοχλῶν τὰς θυσίας, ζητῆ νὰ μεθέξῃ τῶν σπλάγγ-
[νων,

τότε κτυπᾶτε αὐτὸν μεταξὺ τῶν πλευρῶν του ἀπό-
[νως.]»

ΧΡΗΣΜΟΛΟΓΟΣ

Μωρολογεῖς νομίζω.

ΠΕΙΣΘΕΤΑΙΡΟΣ

Λάβε τὸ χαρτί.

970 «Μὴ τὸν ἀφήνετε δὲ, οὐδ' ἂν εἴν' ἀετὸς τῶν συν-
[νέφων,
οὔτ' ἂν εἶναι ὁ Λάμπων, ἢ ἂν Διοπείθης ὁ μέγας.»

(961) Χρησμὸς (ἴσως τοῦ Βάκιδος) προέλεγεν εἰς τὰς Ἀθήνας ὅτι θὰ ἴψω-
θῶσιν ὡς ἀετὸς.

(971) Λάμπων καὶ Διοπείθης, μάντις.

ΧΡΗΣΜΟΛΟΓΟΣ

Καὶ ἔλ' αὐτὰ τὰ λέγει;

www.ΠΕΙΣΘΕΤΑΙΡΟΣ.com.cn

Λάβε τὸ χαρτί.

Θὰ κρημνισθῆς εἰς κόρακας;

ΧΡΗΣΜΟΛΟΓΟΣ

᾽Ω συμφορά!

ΠΕΙΣΘΕΤΑΙΡΟΣ

Δὲν θὰ πηγαίνης νὰ χρησιμολογήῃς ἀλλοῦ;

ΜΕΤΩΝ

(ἔρχεται)

975 Πρὸς ὑμᾶς ἦλθα...

ΠΕΙΣΘΕΤΑΙΡΟΣ

Ἄλλο ἔρχεται κακόν.

Νὰ κάμῃς τί; ὁποῖαν ἔχεις συμβουλήν,
ποῖον σὲ φέρει εὐρημα, τίς κόθορνος;

ΜΕΤΩΝ

Νὰ σᾶς μετρήσω τὸν ἀέρα ἔρχομαι,
νὰ τὸν ῥυμοτομήσω.

ΠΕΙΣΘΕΤΑΙΡΟΣ

Πλὴν, μὰ τοὺς Θεοὺς,

980 εἰπέ, τίς εἶσαι;

ΜΕΤΩΝ

Τίς; ὁ Μέτων εἴμ' ἐγώ.

Γνωστός εἰς τὴν Ἑλλάδα καὶ εἰς τὸν Κολωνόν.

ΠΕΙΣΘΕΤΑΙΡΟΣ

Καὶ τ' εἶν' αὐτά;

(977) Κόθορνος, εἶδος ὑποδήματος, ἰδίως τὸ τραγικόν.

(980) Ὁ Μέτων εἶναι ὁ περίφημος γεωμέτρης καὶ ἀστρονόμος.

(981) Κολωνός, μέρος τῆς πόλεως Ἀθηνῶν, ἐξ οὗ λέγεται ὅτι ἦν ὁ Μέτων.

ΜΕΤΩΝ

Κανόνες εἶν' αἰέριοι·

διότι, βλέπεις, ἔχει περίξ ὁ αἴθρ

κλιθάνου σχῆμα· ἐφαρμόζων δὲ αὐτὸν

985 ἐπάνω τὸν κανόνα τὸν κυρτὸν, κ' ἐντὸς
τὸν διαβήτην . . . , ἐννοεῖς ;

ΠΕΙΣΘΕΤΑΙΡΟΣ

Δὲν ἐννοῶ.

ΜΕΤΩΝ

Μ' ὀρθὸν κανόνα θὰ μετρήσω, νὰ γενῆ
τετράγωνος ὁ κύκλος, κ' εἰς τὸ κέντρον του
ἢ ἀγορά· ὀρθαὶ δὲ εἰς τὸ μέσον του
990 νὰ διευθύνωντ' αἱ ὁδοί, ὡς ὁ ἀστὴρ
στρογγύλος ὢν, καθέτους ὁμοῦς περίξ του
ἀκτῖνας ἀποστίλβει.

ΠΕΙΣΘΕΤΑΙΡΟΣ

Ἄνθρωπος Θαλάης!

ὦ Μέτων!

ΜΕΤΩΝ

Τί;

ΠΕΙΣΘΕΤΑΙΡΟΣ

Ἢξεύρεις ὅτι σ' ἀγαπῶ.

Ἄλλ' ἄκουσέ με, κίνησε τὸν δρόμον σου.

ΜΕΤΩΝ

995 Τί κακὸν τρέχει ;

ΠΕΙΣΘΕΤΑΙΡΟΣ

Ὡς εἰς Λακεδαίμονα,

(992) Ἐπὶ χλευασμῷ (οὗ ὅμοιος ὁ σοφὸς Μέτων δὲν ἦτον ἄξιος) τὸν παραβάλλει πρὸς τὸν μαθηματικώτατον τῶν ἐπιπέδων σοφῶν.

διώκονται οἱ ξένοι, καὶ μοιράζονται
 ξυλιαῖς ἐδῶ.

www.libtool.com.cn

Μὴ ἔχετ' ἐπανάστασιν;

ΠΕΙΣΘΕΤΑΙΡΟΣ

Διόλου.

ΜΕΤΩΝ

Πῶς δέ;

ΠΕΙΣΘΕΤΑΙΡΟΣ

Ὅλοι ὁμοθυμαδὸν,
 ὄσους ἀγύρτας, τοὺς ἀποδιώκομεν.

ΜΕΤΩΝ

1000 Λοιπὸν, νὰ φύγω;

ΠΕΙΣΘΕΤΑΙΡΟΣ

Μάλιστα, καὶ ἀγνοῶ
 ἂν θὰ προφθάσης. Αἱ ξυλιαῖς σ' ἐπρόφθασαν.

(Τὸν κτυπῶ.)

ΜΕΤΩΝ

᾽Ω δυστυχία!

ΠΕΙΣΘΕΤΑΙΡΟΣ

Δὲν σοὶ ἔλεγα ἐγώ;
 Δὲν θὰ πηγαίνης καὶ ἀλλοῦ νὰ μετρηθῆς;

ΕΠΙΣΚΟΠΟΣ

(Ἔρχεται κρατῶν δύο κάλπας φηροφορικός.)

Πρόξενοι!

ΠΕΙΣΘΕΤΑΙΡΟΣ

Ποῖος εἶν' ὁ Σαρδανάπαλος;

(1004) Εἰς ξένην πόλιν ἐρχόμενος, ζητεῖ τοὺς προξένους, τοὺς τεταγμένους νὰ δέχωνται τοὺς Ἀθηναίους. Σαρδανάπαλον δὲ τὸν λέγει διότι πιθάνως εἶν' ἐνδεδουλευμένος πολυτελεῶς.

ΕΠΙΣΚΟΠΟΣ

1005 Κληρωθείς ἦλθα μὲ κουκκί ἐπίσκοπος
εἰς Κουκκοσυνερόπολιν.

ΠΕΙΣΘΕΤΑΙΡΟΣ

Ἐπίσκοπος!

Ποῖος σὲ στέλλει;

ΕΠΙΣΚΟΠΟΣ

Τοῦτο τὸ παλαιόχαρτον
τὸ τοῦ Τελέου.

ΠΕΙΣΘΕΤΑΙΡΟΣ

Στέργεις τὸν μισθὸν λαβῶν
ν' ἀναχωρήσης χωρὶς ζάλας;

ΕΠΙΣΚΟΠΟΣ

Βέβαια.

1010 Θέλω νὰ σπεύσω εἰς τὴν συνεδρίασιν,
ὅπου ὑπὲρ Φαρνάκου ἔπραξά τινα.

ΠΕΙΣΘΕΤΑΙΡΟΣ

Λάβε καὶ τρέχε. Πληρωμὴ σου εἶν' αὐτή.

ΕΠΙΣΚΟΠΟΣ

Τ' ἦν τοῦτο;

ΠΕΙΣΘΕΤΑΙΡΟΣ

Τοῦ Φαρνάκου συνεδρίασις.

ΕΠΙΣΚΟΠΟΣ

Μάρτυρες εἶσθε. Δέρουν τὸν Ἐπίσκοπον.

(1005) Ἐπίσκοποι ἐστέλλοντο ὑπὸ τῶν Ἀθηναίων ὡς ἐπιτηρηταί, ἀναλό-
γως τοῖς ἀρμοσταῖς τῶν Λακεδαιμονίων. Ἐλαχε δὲ ἡ ἐξελέγη διὰ ψήφου.

(1008) Δίπλωμα ὃ τὸν ἔδωκεν ὁ Τελέας. Ἐν στ. 169 ἀναφέρει τὸν Τελέαν
ὡς κοῦφον καὶ πονηρὸν συκοφάντην, ὃν διὰ τοῦτο παραβάλλει πρὸς πετώμενα
ὄρνεα.

(1010) Τῆς ἐκκλησίας τοῦ δήμου.

(1011) Φαρνάκης, σατράπης Πέρσης. Αἰνίττεται δὲ τὰς μετὰ τῶν ξένων
ἐκδιουργίας καὶ συνεννοήσεις τῶν πολιτευομένων.

ΠΕΙΣΘΕΤΑΙΡΟΣ

1015 Δὲν θενά φύγης, ἔχων καὶ τὰς κάλπας σου ;
Φρικτὸν δὲν ~~εἶναι~~ ; Ἐπισκόπουσ' ἀτέλλουσι,
πρὶν θυσιάσῃ τοῖς Θεοῖς ἢ πόλις μας.

ΨΗΦΙΣΜΑΤΟΓΡΑΦΟΣ (ἔρχεται)

« Ἐὰν δ' ὁ Κουκκοσυννεφοπολίτης τὸν Ἀθηναῖον ἀ-
δικῆ... »

ΠΕΙΣΘΕΤΑΙΡΟΣ

Τί κακὸν πάλιν τὸ βιβλίον εἶν' αὐτό ;

ΨΗΦΙΣΜΑΤΟΓΡΑΦΟΣ

1020 Ὁ ψηφισματοπώλης εἶμαι. Νέους δὲ
νὰ σᾶς πωλήσω νόμους ἔφερα.

ΠΕΙΣΘΕΤΑΙΡΟΣ

Τὸ τί ;

ΨΗΦΙΣΜΑΤΟΓΡΑΦΟΣ

Οἱ κουκκοσυννεφοπολιταὶ θὰ δεχθοῦν
τοιούτους νόμους, μέτρα καὶ σταθμὰ, καθὼς
οἱ Ὀλοφύξιοι.

ΠΕΙΣΘΕΤΑΙΡΟΣ

1025 Σὺ δὲ τὰ μέτρα ὡς οἱ Ὀτοτύξιοι.

ΨΗΦΙΣΜΑΤΟΓΡΑΦΟΣ

Τί ἔπαθες ;

ΠΕΙΣΘΕΤΑΙΡΟΣ

Δὲν φεύγεις μὲ τοὺς νόμους σου ;
Θενὰ σὲ δείξω σήμερον νόμους πικρούς.

(1015) Τὰς κάλπας τῆς ψηφοφορίας, ἃς εἶχε φέρεи ὅπως ἐγκαταστήσῃ
δικαστήριον, ὡς ἔπραττον οἱ Ἀθηναῖοι εἰς τὰς ὑπηκόους πόλεις.

(1018) Παζὸν ὕφος δικαστικῶν ἀποφάσεων.

(1024) Ὀλόφυξος, μικρὰ Θρακικὴ πόλις, σύμμαχος ὑποτελῆς τῶν Ἀθηνῶν.

(1025) Δηλ. θὰ ὠτοτύξῃς, θὰ κλαύσῃς.

ΕΠΙΣΚΟΠΟΣ

Κλητεύω τὸν Πεισθέταιρον δι' ὕβριν
 εἰς τὸν Μουνυχιῶνα μῆνα.

ΠΕΙΣΘΕΤΑΙΡΟΣ

1030 Τῷ ὄντι λέγεις, καὶ ἀκόμη εἰς' ἐδῶ;

ΨΗΦΙΣΜΑΤΟΓΡΑΦΟΣ

«Ἐάν δ' ἀποδιώκῃ τις τοὺς ἄρχοντας,
 κατὰ τὴν στήλην μὴ δεχόμενος αὐτούς...»

ΠΕΙΣΘΕΤΑΙΡΟΣ

Κακὸν νὰ σ' ἔλθῃ! Καὶ ἀκόμη εἰς' ἐδῶ;

ΕΠΙΣΚΟΠΟΣ

Δραχμάς μυρίας σ' ἐπιβάλλω πρόστιμον.

ΠΕΙΣΘΕΤΑΙΡΟΣ

1035 Κ' ἐγὼ σκορπίζω καὶ τὰς δύο κάλπας σου.

ΕΠΙΣΚΟΠΟΣ

Νύκτα τὴν στήλην, ἐνθυμεῖσ', ἐβρώμισες.

ΠΕΙΣΘΕΤΑΙΡΟΣ

Αἰβοῖ! συλλάβετέ τον. Πῶς; δὲν στέκεσαι;

ΙΕΡΕΥΣ

Ἄς φύγωμεν ἐντεῦθεν τάχιστα κ' ἡμεῖς,
 εἰς τοὺς Θεοὺς τὸν τράγον ὄπως θύσωμεν.

(Ἐξέρχονται ὁ Ἱερεὺς, ὁ Πεισθέταιρος
 καὶ ὁ Εὐελπίδης.)

(1028—29) Πεζόν.

(1029) Κατὰ τὸν Μουνυχιῶνα, τὸ ἔαρ, ἐδικάζοντο ἐν Ἀθήναις αἱ πρὸς τοὺς ξένους δίκαι.

(1031) Πεζόν.

(1032) Στήλη, ἡ ἐφ' ἧς ἦν ἐπιγεγραμμένος ὁ νόμος.

(1034) Τῆς ὕβρεως ἡ ἀγὼν ἦν τιμητός. Ὁ ἐνάγων ἐπρότεινε τὸ εἰς τὸν ἀντίδικόν του ἐπιβλητέον πρόστιμον.

- 1055 τάλαντον νὰ λάβῃ μέλλει· καὶ ἂν τύραννόν τινα
τῶν ἀποθανόντων κτεινῇ, θενὰ λάβῃ τάλαντον.
Θέλομεν κ' ἡμεῖς δὲ τῶρα νὰ διαλαλήσωμεν.
Τὸν Σποργίτην Φιλοκράτην ἂν φρονέσῃ τις ὑμῶν,
τάλαντον θὰ λάβῃ· ἂν δὲ φέρῃ ζῶντα, τέσσαρα,
1060 ἐπειδὴ πωλεῖ τοὺς σπίνους πρὸς ἑπτὰ τὸν ὀβολόν,
δι' ἐπίδειξιν τὰς κίχλας βασανίζει καὶ φουσᾶ,
καὶ τὰς μύτας τῶν κοσσύφων μὲ πτερά διαπερᾶ,
καὶ περιστερὰς ὁμοίως συλλαμβάνει καὶ κρατεῖ,
καὶ ὡς κράκτας τὰς βιάζει νὰ πετοῦν εἰς δίκτυα.
1065 Ταῦτα σᾶς διαλαλοῦμεν. Ἄν κλεισμένας κρύπτῃ τις
ὄρνιθας εἰς τὴν αὐλὴν του, ἄς ἀνοίξῃ τὴν αὐλὴν.
Ἄλλ' ἔάν καὶ δὲν πεισθῆτε, θενὰ σᾶς συλλάβωμεν,
θὰ σᾶς δέσωμεν, κ' ὡς κράκται θὰ μᾶς χρησιμεύητε.

Ἡμίχορος

ΑΝΤΙΣΤΡΟΦΗ

- Ἦ φίλη τῶν πετώντων ὀρνέων
1070 πανευδαίμων! διότι χειμῶνα ποτὲ
δὲν ἐνδύονται γούνας παχείας,
οὔτε δὲ ἡ ἀκτίς ἡ καλοκαιρινή,
πνιγηρὰν εἰς ἡμᾶς στέλλει ζέστην,
ἀλλ' εἰς κόλπους ἀνθούτων λειμώνων
1075 ὑπὸ φύλλων σκιάδας φωλεύω,
ἐταν μ' ὄξυ σύριγμα ὁ κράκτης ὁ θεόπνευστος,
φάλλη εἰς τὸν καύσωνα καὶ ἡλιομανῆς βοᾶ,

(1055) Οἱ φιλελεύθεροι Ἀθηναῖοι καὶ ἀποθανόντας ἀπεστρέφοντο τοὺς τυράννους, ὥστε εἰ δυνατόν νὰ τοὺς θανατώσωσι.

(1058) Περὶ Φιλοκράτους ἴδ. στ. 14.

(1069—81) Τὸ μέτρον ὡς 1040—52 πλὴν στ. 1069, ἀντιστοιχοῦντος εἰς στ. 1048, καὶ ἔχοντος οὕτω·

~~~~~

- 1080 τὸν χειμῶνα εἰς σπήλαια κοῖλα περνῶ,
 μὲ τὰς νύμφας συμπαίζων εἰς νάπας βουνῶν
 βόσκομεν δ' ἀνοιξέως παρθενικά
 μύρτα λευκανθῆ, καὶ τῶν χαρίτων φυτεύματα.

ΧΟΡΟΣ

- Τοὺς κριτὰς περὶ τῆς νίκης νὰ εἰπῶμεν θέλομεν.
 Ἄγαθὰ, ἂν μᾶς ἐγκρίνουν τόσα θὰ τοῖς δώσωμεν,
 ὥστε δῶρα θενὰ λάβουν ὑπὲρ τὸν Ἀλέξανδρον.
- 1085 Πρῶτον μὲν, αὐτὸ 'ποῦ ὄλοι λακταρεῖτε οἱ κριταί,
 πῶποτε δὲν θὰ σᾶς λείψουν γλαῦκες λαυριωτικά·
 θενὰ κατοικοῦν μαζῆ' σας, καὶ εἰς τὰ βαλάντια
 τὰ πουλία των γεννῶσαι, θὰ κλωσήσουν ὄβολους.
 Ἔπειτα θὰ ὁμοιάζουν αἱ οἰκίαι σας ναοὺς,
- 1090 ἐπειδὴ τὰς ὀροφὰς των θὰ στεγάξῃ αἰετός.
 Ἄν δ' ὑπούργημα λαβόντες θέλητε ν' ἀρπάσητε,
 θὰ σᾶς δίδωμεν εἰς χεῖρας ἱεράκιον ταχύ.
 Ἄν δὲ πούποτε δειπνήτε, στέλλομεν τὴν σγάραν μας.
 Καθ' ἡμῶν δ' ἂν κηρυχθῆτε, χάλκινα σκιάδια
- 1095 βάλετε ὡς ἀνδριάντες· ἐπειδὴ χωρὶς αὐτῶν
 ἔνδυμ' ἂν κάνεις φορέσῃ ἄσπρον, θὰ τιμωρηθῆ.
 Ἄπ' ἐπάνω ἕως κάτω θενὰ τὸν λερῶννωμεν.

ΠΕΙΣΘΕΤΑΙΡΟΣ (ἐπανερχόμενος)

Ἡ μὲν θυσία ἦτον, ὦ πτηνὰ, καλή.
 Πῶς νὰ μὴ ἔλθῃ ἐκ τοῦ τείχους ἄγγελος,

(1084) Τὰ δῶρα ἃ ἔλαβεν ὁ Πάρις ὅταν ἐπρόκρινε τὴν Ἀφροδίτην.

(1086) Αἱ δραχμαὶ τοῦ Λαυριωτικοῦ ἀργύρου, ἔχουσαι τύπον γλαυκός.

(1090) Ἄετός καὶ τὸ αἰετώμα, τὸ τριγωνικὸν πέρας τῆς στέγης τῶν ναῶν.

(1094) Εἰς τὰς κεφαλὰς τῶν ἐν ὑπαίθρῳ ἱσταμένων χαλκῶν ἀνδριάντων
 ἔθετον χαλκᾶ μνηοειδῆ σκιάδια προφυλάττοντα αὐτοὺς ἀπὸ τῶν ἀκαθαρσιῶν
 τῶν ὀρνέων.

[ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΑ ΡΑΓΚΑΒΗ — Τόμ. Ε']

26

1100 νὰ μάθωμεν πῶς εἶναι τάκεϊ πράγματα ;
Πλὴν τίς φουᾶ καὶ τρέχει ὡς τὸν Ἄλφειόν ;

www.libtool.com. **ΑΓΓΕΛΟΣ Α΄**

Ποῦ εἶναι, ποῦ, ποῦ ποῦ ποῦ ποῦ, ποῦ εἶναι, ποῦ,
ποῦ εἶν' ὁ ἄρχων ὁ Πεισθέταιρος ;

ΠΕΙΣΘΕΤΑΙΡΟΣ

Ἐγώ.

ΑΓΓΕΛΟΣ Α΄

Ἐκδομήθη πᾶν τὸ τεῖχος.

ΠΕΙΣΘΕΤΑΙΡΟΣ

Κάλλιστα.

ΑΓΓΕΛΟΣ Α΄

1105 Ὁραῖον ἔργον, μεγαλοπρεπέστατον
ὥστ', ἂν ἐπὶ τὸ Προξενίδης Κομπασεὺς
κ' ὁ Θεαγένης μ' ἄμαξαν ἀπαντηθοῦν,
καὶ μ' ἄλογα μεγάλα ὡς τὸ Δούριον,
θενὰ περάσουν κατὰ πλάτος.

ΠΕΙΣΘΕΤΑΙΡΟΣ

Ἡρακλῆ !

ΑΓΓΕΛΟΣ Α΄

1110 Ἐχει δὲ μῆκος, τὸ ἐμέτρησα ἐγώ,
ἑκατοντόργιον.

(1101) Ἄναφέρει τὸν Ἄλφειόν μάλλον ἴσως διότι παρ' αὐτῶ ἐσταδιοδρόμου.

(1106) Ὁ Προξενίδης, ἴσως πρόγονος τοῦ μεταγενεστέρως χρηματίσαντος ἑπωνύμου (Ant. Hell. II, ἀρ. 471.) Κωμῶδων αὐτὸν ὡς κομπάζοντα, πλάττει τὸ δημοτικὸν αὐτοῦ Κομπασεὺς, ἀντὶ ἴσως Στεριεὺς, ὡς λέγεται ἐν ἐπιταφίῳ ὁμώνυμός τις καὶ πιθανῶς συγγενῆς αὐτοῦ (Αὐτ. ἀρ. 1624.)

(1107) Θεαγένης, ἴδ. ἀνωτ. στ. 828.

(1108) Ἐπὶ τῆς Ἀκροπόλεως ὑπῆρχε κολοσσιαῖος χαλκοῦς Δούριος ἔκπο; ἔργον Στρογγυλίωνος (Ant. Hell. I, ἀρ. 41.)

(1109) Ἀπαρλλάκτως ὡς λέγει ὁ Θουκυδίδης διὰ τὸ τεῖχος τοῦ Πειραιῶς (Θουκ. Α, 93.)

(1111) Διὰ πτηνὰ δὲν ἀπηρεῖτο μακρότερον.

ΠΕΙΣΘΕΤΑΙΡΟΣ

Τί μάκρος, Ποσειδῶν!

Τόσον μακρὸν δὲ τίνες τ' ὠποδόμησαν;

ΑΓΓΕΛΟΣ Α'

Τὰ ὄρνεα, (ὄχ' ἄλλος, οὔτ' Αἰγύπτιος
κεραμοφόρος, κτίστης, οὐδὲ λιθουργός),

1115 διὰ χειρῶν των, ὥστε τὰ ἐθαύμασα.

Τρισμύρι' ἤλθον ἐκ Λιβύας γερανοί,
καταπίοντες λίθους εἰς θεμέλια,
καὶ μὲ τὰ βράμφ' οἱ ὄρτυγες τοὺς ἔκοπτον.
Ἄλλοι δὲ μύρι' ἤχθοφόρου πελαργοί.

1120 Νερὸν δ' εἰς τὸν ἀέρα ἦντλον κατῶθεν
χαραδριοὶ καὶ τ' ἄλλα τὰ ποτάμια.

ΠΕΙΣΘΕΤΑΙΡΟΣ

Τίς δὲ προσῆγε τὸν πηλόν;

ΑΓΓΕΛΟΣ Α'

Ἐρωδιοὶ

μὲ τὰς λεκάνας.

ΠΕΙΣΘΕΤΑΙΡΟΣ

Ἄλλὰ πῶς τὸν ἔβαλον;

ΑΓΓΕΛΟΣ Α'

Αὐτὸ, καλὲ, τὸ εὔρον τεχνικώτατα.

1125 Αἱ χῆνες ὡς μὲ πτύα μὲ τοὺς πόδας των
κτυπῶσαι, εἰς λεκάνας ἔβαλον αὐτόν.

ΠΕΙΣΘΕΤΑΙΡΟΣ

Οἱ πόδες, ὦ! τί πρᾶγμα δὲν ἐργάζονται!

(1113) Αἰγύπτιοι, κτίσται ἄριστοι, ὡς κτίσαντες καὶ τὰς πυραμίδας.

(1116) Οἱ γερανοὶ ἔρχονται ἐξ Ἀφρικῆς.

(1127) Ἄντ' «αἱ χεῖρες κτλ.» κατὰ παροιμίαν «Τί δὴ τα χεῖρες
οὐκ ἂν ἐργασάσασατο;»

ΑΓΓΕΛΟΣ Α'

Κ' αἱ πάππιαι, φοροῦσαι περιζώματα,
 ww ἔφερον πλίνθους· καὶ τὸ πηλοφόριον,
 1130 κρατοῦσ' ἐπέτων, ὡς παιδία, μετ' αὐτάς
 αἱ χελιδόνες, εἰς τὸ στόμα των πηλόν.

ΠΕΙΣΘΕΤΑΙΡΟΣ

Τί νὰ μισθῶμεν μισθωτοὺς εἰς τὸ ἐξῆς;
 Τὰ δὲ τοῦ τείχους ξύλινα εἰπέ μοι, τίς
 τὰ κατηργάσθη;

ΑΓΓΕΛΟΣ Α'

Ἦσαν λεπτουργοὶ, πτηνά·

1135 τεχνῖται πελεκάνοι ἐπελέκησαν
 τὰς πύλας μὲ τὰ βράμφη· καὶ ὁ κτύπος ἦν
 ὄτ' ἐπελέκων, ὡς παρὰ τοῖς ναυπηγοῖς.
 Μὲ πύλας τώρα ὄλ' αὐτὰ ἐκλείσθησαν,
 καὶ μὲ μοχλοὺς κλειδοῦνται καὶ φυλάττονται,
 1140 περιπολοῦνται, περικωδωνίζονται,
 φρουραὶ εἰς ὄλους καὶ πυραὶ ἐτάχθησαν
 τοὺς πύργους. Ἄλλὰ τρέχω τώρα νὰ νιφθῶ
 ὀλίγον. Σὺ δὲ πράξε τὰ ἐπίλοιπα.

ΧΟΡΟΣ

Αἰ σὺ, τί κάμνεις; στέκεσαι καὶ ἀπορεῖς
 1145 πόσον ταχέως ἔγινε τὸ τεῖχός μας;

ΠΕΙΣΘΕΤΑΙΡΟΣ

Κ' εἶναι ἀπορίας ἄξιον, μὰ τοὺς Θεοὺς.
 Τῇ ἀληθείᾳ ψεύματα μοι φαίνεται.
 Ἄλλ' ἰδοὺ φύλαξ τῶν ἐκεῖθεν, ἄγγελος
 ἔρχεται τρέχων, ὡς πυρρίχην νὰ πηδᾷ.

(1128) Διὰ τὸ διάφορον χρῶμα τοῦ στήθους των.

(1140) Κώδωνας εἶχον οἱ περίπολοι.

ΑΓΓΕΛΟΣ Β΄

1150 Ἰοῦ ἰοῦ, Ἰοῦ ἰοῦ, Ἰοῦ ἰοῦ.

www.litourgia.com.cn ΠΕΙΣΘΕΤΑΙΡΟΣ

Τί εἶναι τοῦτο;

ΑΓΓΕΛΟΣ Β΄

Φοβερὰ ἐπάθαμεν.

Ἐκ τῶν Θεῶν τις, ἐκ Διός, ἐπέρασεν
εἰς τὸν ἀέρα διὰ τῶν πυλῶν, λαθῶν
ἡμεροσκόπους φύλακας, τοὺς κολιοῦς.

ΠΕΙΣΘΕΤΑΙΡΟΣ

1155 Ὡ πράξις, πράξις ἀνοσία καὶ κακὴ.
Τίς δ' εἶναι;

ΑΓΓΕΛΟΣ Β΄

Δὲν ἤξεύρω. Ὅτι δὲ πτερὰ
φορεῖ ἤξεύρω.

ΠΕΙΣΘΕΤΑΙΡΟΣ

Περιπόλους ἔπρεπε
νὰ στείλετε ἀμέσως.

ΑΓΓΕΛΟΣ Β΄

Καὶ ἐστείλαμεν
ἵπποτοξότας παμπληθεῖς ἰέρακας.

1160 Ἐκίνησαν δὲ κ' ὄλ' οἱ γαμφώνυχες,
ἀνεμοδάμης, γέρανος, γύψ, ἀετὸς,
καὶ τὸν Θεὸν ζητοῦσι· τρέμει δ' ὁ αἰθήρ
εἰς τῶν πτερύγων τὴν ὀρμὴν καὶ τοὺς τρυγμούς.
Μακρὰν δὲν εἶναι πλέον. Κάπου ἀπ' ἐδῶ

1165 θὰ εἶναι.

ΠΕΙΣΘΕΤΑΙΡΟΣ

Τὰς σφενδόνας ἄς ἀρπάσωμεν,

(1159) Τρισμυρίους, λέγει ὁ ποιητής.

τὰ τόξα. Ὑπηρέται, ὅλοι τρέξατε,
τοξεύετ' ὅλοι. Τὴν σπενδόνην ὁότε με.

www.libtool.com.cn

ΧΟΡΟΣ

ΣΤΡΟΦΗ

1170 Πόλεμος αἵρεται,
πόλεμος ἄφατος,
πρὸς τοὺς Θεοὺς κ' ἐμέ.
Τὸ κενὸν φρούρει, πᾶς,
τὸ συννεφόφρακτον,
Ἐρεβογέννητον,
μὴ περάσ' ἴσως τις
1175 τῶν Θεῶν σὲ λαθίων.

Ἴδέτε πλὴν, προσέχετε!
Ἐγγὺς θὰ εἶναι ὁ Θεός. Ἀκούεται
τὸ ἐναερίον του πτεροκτύπημα.

(Ἐπιφαίνεται ἡ ΙΡΙΣ πετώσα.)

ΠΕΙΣΘΕΤΑΙΡΟΣ

1180 Αἰ σὺ! Ποῦ, ποῦ πετᾶς; ποῦ; Μένε ἤσυχος.
Τὸν δρόμον παῦσε· στάσου καὶ μὴ προχωρήσ.
Τίς εἶσαι, πόθεν, ἔπρεπε νὰ μᾶς εἰπῆς.

ΙΡΙΣ

Παρὰ τῶν Ὀλυμπίων ἔρχομαι Θεῶν.

ΠΕΙΣΘΕΤΑΙΡΟΣ

Καλεῖσαι πλοῖον; περικεφαλαία; πῶς;

ΙΡΙΣ

Ἴρις γοργή.

ΠΕΙΣΘΕΤΑΙΡΟΣ

Σαλαμινία; Πάραλος;

(1168—75) —, — (τὰς μακρὰς ἐνίοτε ἀναλελυμένας.)

(1183) Τὴν νομίζει πλοῖον, διότι τρέχει, περικεφαλαίαν διότι ἔχει πτερὰ.

(1184) Ἦσαν αἱ δύο ἀγγελιαφόροι τριήρεις τῶν Ἀθηναίων, ὡς ἡ Ἴρις ἦν τῶν Θεῶν ἀγγελιαφόρος.

ΙΡΙΣ

1185 Τί τοῦτο;

ΠΕΙΣΘΕΤΑΙΡΟΣ

www.libtool.com.cn

* Ἄς συλλάβῃ ταύτην τις ὑμῶν,
ἀνεμοδάμης.

ΙΡΙΣ

Νὰ συλλάβωσιν ἐμέ;

Τί κακόν τοῦτο;

ΠΕΙΣΘΕΤΑΙΡΟΣ

Θενά κλαύσης, καὶ πολύ.

ΙΡΙΣ

* Ἄτοπον πράγμα.

ΠΕΙΣΘΕΤΑΙΡΟΣ

Διὰ ποίων δὲ πυλῶν
ὦ μιάρᾳ, εἰσῆλθες εἰς τὸ τεῖχος μας;

ΙΡΙΣ

1190 Τὰς πύλας δὲν γνωρίζω, κατ' ἀλήθειαν.

ΠΕΙΣΘΕΤΑΙΡΟΣ

* Ἀκούσατέ τὴν πῶς μᾶς εἰρωνεύεται.
* Ἄν πρὸς τοὺς κολοιάρχας ἦλθες, λέγε μας.
Τῶν πελαργῶν σφραγιδα ἔχεις;

ΙΡΙΣ

Τί κακόν!

ΠΕΙΣΘΕΤΑΙΡΟΣ

Δὲν ἔχεις;

ΙΡΙΣ

* Ὑγιαίνεις;

(1192) Κολοιάρχαι, οἱ ἀξιωματικοὶ τῶν φρουρούντων κολοιῶν. * Ἰδ.
στ. 1154.

(1193) Σφραγιστὸν διαβατήριον.

(1194) Ὑγιαίνεις, δηλ. ἔχεις τὰς φρένας ὑγιεῖς;

ΠΕΙΣΘΕΤΑΙΡΟΣ

Τὴν ὑπογραφήν

1195 ~~νὸν ἰσθάρχοσ· οὐδεὶσ· σοὶ ἐπεκύρωσε ;~~

ΙΡΙΣ

Καλότυχε, οὐδεὶσ μοι ἐπεκύρωσε.

ΠΕΙΣΘΕΤΑΙΡΟΣ

Καὶ πετᾶσ οὔτω τὸ λοιπὸν ἐν σιωπῇ,
διὰ τοῦ χάουσ καὶ τῆσ ξένησ πόλεωσ ;

ΙΡΙΣ

Πῶσ ἄλλωσ πρέπει νὰ πετῶσιν οἱ Θεοί ;

ΠΕΙΣΘΕΤΑΙΡΟΣ

1200 Δὲν τὸ ἤξεύρω. Ὅχι οὔτω βέβαια.

Παρανομεῖσ δὲ τῶρα. Κ' ἤξευρε αὐτὸ,
ὅτι πασῶν Ἰρίδων δικαιοτάτα
θ' ἀπέθνησκεσ, ἂν εἶχεσ ὅ,τι σ' ἤξιζεν.

ΙΡΙΣ

Ἄθάνατοσ πλήν εἶμαι.

ΠΕΙΣΘΕΤΑΙΡΟΣ

Πλήν θ' ἀπέθνησκεσ.

1205 Μοὶ φαίνεται' ὅτι θὰ ἐπάσχομεν δεινὰ,
ἂν τῶν μὲν ἄλλων ἤρχομεν, σεῖσ δ' οἱ Θεοὶ
ἤσχημονεῖτε, οὐδὲ κατεπεῖθεσθε
ν' ἀκούητέ πωσ καὶ τοὺσ καλλητέρουσ σασ.
Ποῦ ἀρμενίζεῖσ, λέγε μοι, μὲ τὰ πτερὰ ;

ΙΡΙΣ

1210 Ἐγώ ; πρὸσ τοὺσ ἀνθρώπουσ παρὰ τοῦ πατρός
πετῶ, νὰ εἶπω τοῖσ Θεοῖσ νὰ θύωσι,
ν' ἀρνοσφαγῶσιν εἰσ βουθυσιῶν βωμοὺσ,
νὰ καίουν κνίσσαν.

(1210) Πρωθία χωρίου τοῦ Σοφοκλέουσ (ἐκ τῶν ἀποσπασμάτων.)

ΠΕΙΣΘΕΤΑΙΡΟΣ

Ποίους λέγεις; τί Θεούς;

www.libipis.com.cn

Ποίους; ἡμᾶς τοὺς ὄντας εἰς τὸν οὐρανόν.

ΠΕΙΣΘΕΤΑΙΡΟΣ

1215 Θεοὶ σεῖς εἶσθε;

ΙΡΙΣ

Ποῖοι ἄλλ' εἶν' οἱ Θεοί;

ΠΕΙΣΘΕΤΑΙΡΟΣ

Τὰ ὄρνεα· κ' εἰς ταῦτα ὄλ' οἱ ἄνθρωποι,
ὄχ' εἰς τὸν Δία, μὰ τὸν Δί', ἅς θύωσι.

ΙΡΙΣ

Μωρὲ, μωρὲ! Τὰς φρένας μὴ συ τῶν Θεῶν
τὰς δεινὰς κίνει, σύσσωμον τὸ γένος σου

1220 μὴ βροντὴ δίκης καταστρέψῃ τοῦ Διὸς,
καὶ μὴ τὸ σῶμα, μὴ τοὺς οἴκους τοὺς κτιστοὺς
φλόξ σοὶ τεφρώσῃ Λικυμνίου κεραυνοῦ.

ΠΕΙΣΘΕΤΑΙΡΟΣ

Ἄκουσον σὺ, καὶ παῦσον τοῦ νὰ φλυαρῆς.

Ἐσύχασον· εἶπέ με, Φρύγα ἢ Λυδὸν

1225 θαρρείς πῶς θὰ ξιππάσῃς μὲ τοὺς λόγους σου;

Ἐξεύρεις ὅτι ἂν ὁ Ζεὺς μὲ ἐνοχλῇ,

τοὺς οἴκους του, τοὺς οἴκους τοῦ Ἀμφίονος

θ' ἀποτεφρώσω μὲ πυρφόρους ἀετούς.

Εἰς οὐρανὸν θὰ στείλω πορφυρίωνας,

(1222) Λικύμνιος, ἀπολεσθεῖσα τραγωδία τοῦ Εὐριπίδου, ἐν ἣ ἔκεραυνοδο-
λεῖτό τις.

(1224) Λυδὸν ἢ Φρύγα, κατὰ τὴν Ἄλκηστιν τοῦ Εὐριπίδου, στ. 649.

(1227—28) Ἐκ τῆς ἀπολεσθείσης Νιόβης τοῦ Δισχόλου.

(1229) Πορφυρίωνες, ἴδ. στ. 559.

- 1230 μὲ πανοπλίας ἐνδυμένους παρδαλᾶς,
 ἔξακοσίους κ' ἔτι πλέον. Ἄλλοτε
 εἰς Ἱερὸν Πορφύριων ἀρκετὰ τὸν ἔβλαψε.
 Καὶ σὺ δ' ἂν μ' ἐνοχλήσης, τὴν διάκονον,
 θὰ τὴν τινάξω μίαν καὶ ἀνάσκελα,
 1235 τὴν Ἴριν τὴν ἰδίαν, ὥστε ν' ἀπορῆς,
 πῶς γέρων ἔχω δύναμιν νεανικήν.

ΙΡΙΣ

Κακότυχε, νὰ σκάσης μὲ τοὺς λόγους σου!

ΠΕΙΣΘΕΤΑΙΡΟΣ

Δὲν θὰ τὸ στρίψης, παρευθὺς, εὐράξ πατάξ;

ΙΡΙΣ

Ἄν δὲν σὲ ταπεινώσῃ ὁ πατήρ μου Ζεὺς.

ΠΕΙΣΘΕΤΑΙΡΟΣ

- 1240 ὦ δυστυχία! Πέτα τώρα καὶ ἀλλοῦ
 ν' ἀποτεφρώσης νεωτέρους ἀπ' ἐμέ.

ΧΟΡΟΣ

ΑΝΤΙΣΤΡΟΦΗ

- Ἐπροκηρύξαμεν
 διογενεῖς Θεοὶ
 ἀπὸ τὴν πόλιν μας
 1245 νὰ μὴ περνοῦν ποτέ
 κ' εἰς ἱερόθυτον
 οἱ βροτοὶ ἔδαφος
 νὰ μὴ προσφέρωσιν
 εἰς τοὺς Θεοὺς καπνόν.

(1238) Εὐράξ, πατάξ, ἐπιφώνημα, τράμ τράμ.

(1241) Ν' ἀποτεφρώσῃ διὰ τοῦ ἔρωτος.

(1242—49) Τὸ μέτρον ὡς 1168—75.

ΠΕΙΣΘΕΤΑΙΡΟΣ

1250 Παράδοξον, ὁ κήρυξ ποῦ ἐστείλαμεν
εἰς τοὺς θνητούς, ὀπίσω νὰ μὴν ἔρχεται !

ΚΗΡΥΞ (ἐρχόμενος, καὶ χρυσοῦν στέφανον ἔχων ἀνά χεῖρας)

Πεισθέταιρε, ὦ μάκαρ, ὦ σοφώτατε,
λαμπρότατε, σοφώτατ', ἐνδοξότατε,
μακάριε ! Ἀράξεις !

ΠΕΙΣΘΕΤΑΙΡΟΣ

Τί μοι λέγεις σύ ;

ΚΗΡΥΞ

1255 Χρυσῷ στεφάνῳ, καὶ σοφίας ἕνεκα
σὲ στεφανοῦσι καὶ τιμῶσιν οἱ λαοί.

ΠΕΙΣΘΕΤΑΙΡΟΣ

Τὸν δέχομαι· τί ὅμως τόσον μὲ τιμοῦν ;

ΚΗΡΥΞ

ἽΩ κτίσας πόλιν ἐνδοξον, αἰθέριον !

Πόσον τιμᾶται παρ' ἀνθρώπων ἀγνοεῖς,

1260 καὶ πόσους ἔχει αὐτ' ἡ χώρα ἐραστάς ;
Αὐτῆς πρὶν γίνης οἰκιστῆς τῆς πόλεως,
οἱ ἄνθρωπ' ἦσαν ὄλοι Λακωνομανεῖς,
μὲ κόμηγν, λερωμένοι, σωκρατίζοντες,
πεινῶντες, ῥαβδοφόροι. Τῶρ' ἀνάπαλιν

1265 καὶ ὀρνιθομανοῦσι, καὶ μεθ' ἡδονῆς
μιμοῦνται ὅσα πράττουσι τὰ ὄρνεα.

Καὶ πρῶτον ὄλοι ἅμ' ἀπὸ τὴν κλίνην των

(1254) Δηλ. ἐπέτυχας, συνεπλήρωσας τὸ ἔργον σου. Τὸ κείμενον ἔχει Κα-
τα κέλευσον, λέξιν ναυτικὴν, ὡς ἂν ἔλεγεν εἰς τὸν κελευστὴν τριήραως νὰ
διατάξῃ τοὺς ἐρέταις τὰ δέοντα διὰ τὴν προσόρμησιν.

(1255) Ἐκφράσεις τῶν ψηφισμάτων.

(1262) Δέκα ἔτη μετὰ τὴν παράστασιν τῶν Νεφελῶν καταφέρεται κατὰ
τοῦ Σωκράτους. Προσβάλλει δὲ καὶ τοὺς Λακωνίζοντας, οἵτινες μετὰ τινα
ἔτη ἦσαν ἡ φατρία τῶν Τριάκοντα.

- πρωτὶ πετῶσιν ὡς ἡμεῖς εἰς τὴν βοσκήν·
καὶ μετὰ ταῦτα εἰς βιβλία κάθηνται,
1270 κ' ἐπειτα βόσκουν ἐξ αὐτῶν ψηφίσματα·
καὶ ὀρνιθομανοῦσι τόσον, ὥστε καὶ
πολλοὶ ὀρνέων ἔλαβον ὀνόματα·
ἐπωνομάσθη Πέρδιξ μὲν εἰς κάπηλος
χλωδός, κ' ἐκλήθη Χελιδὼν ὁ Μένιππος,
1275 μονόφθαλμος δὲ Κόραξ ὁ Ὀπούντιος,
ὁ Φιλοκλήης δὲ Σπῆνος, καὶ Χηναλεποῦ
ὁ Θεαγένης, Νυκτερίς ὁ Χαιρεφῶν,
Λυκοῦργος δ' Ἴβις, καὶ ὁ Συρακούσιος
Κίσσα, Ὀρτύκι δ' ὁ Μειδίας, ὅμοιος
1280 μ' ὀρτύκι κτυπημένον κατακέφαλα.
Ἵπὸ φιλορνιαίας δ' ὄλοι ἐψαλλον
ἄσματα ὅπου νὰ ὑπάρχη χελιδῶν,
ἢ χήνα, ἢ πηνέλοψ, ἢ περιστέρα,
ἢ πτέρυγες, ἢ ἔστω μέρος πτέρυγος.
1285 Κ' ἐκεῖθεν μὲν τοιαῦτα. Λέγω δὲ εἰς σὲ
πῶς μύριοι ἐκεῖθεν θὰ μᾶς ἔλθωσι,
πτερὰ ζητοῦντες κ' ἦθη γαμφωνυχικά.
Ἴδὲ πτερὰ νὰ εὕρης τοῖς ἐποίκοις σου.

ΠΕΙΣΘΕΤΑΙΡΟΣ

Δὲν πρέπει μὰ τὸν Δία νὰ στεκώμεθα.

(1275) Ὀπούντιος, ἴδ. ἀνωτ., στ. 154. — Χαιρεφῶν, ὁ φίλος τοῦ Σωκράτους.
Ὁ Συρακούσιος, ῥήτωρ ἀδόκιμος, οὗ ἐμνημόνευε καὶ ὁ Εὐπόλις ἐν Πύλαις.
Μειδίας, περὶ κύβους καὶ ὄρνυγας ἀσχολούμενος, γνωστὸς ἐξ ἄλλων χωρίων
τῶν κωμικῶν. Ἴσως πάππος τοῦ ἐπὶ Δημοσθένους. Οἱ λοιποὶ ἄγνωστοι.

(1280) Οἱ ἀρχαῖοι ἐπαίζον διάφορα παιγνίδια ὀρνυκίων. Ὁ παίζων (στὴν
φοκός) ἐτύπα τὸ ὀρτύκιον κατὰ κεφαλῆς διὰ τοῦ λιχανοῦ του, ἢ τῶν ἀ-
πέσπα τινὰ πτερά. Ἄν τὸ πτηνὸν ἐφευγεν, ἐνίκη αὐτός· ἂν δ' ἐνεκαρτέρει, ὁ
κύριος τοῦ ὀρνυκίου.

1290 Καὶ σὺ μὲν τρέχα, καὶ τὰ χειροκάλαθα
 γέμισε, κ' ἄλα τὰ κοφίνια πτερά.
 Ἄς μοὶ τὰ φέρῃ δ' εἰς τὰς θύρας ὁ Μανῆς.
 Ἐκεῖ τοὺς ἐρχομένους θὰ ὑποδεχθῶ.

ΧΟΡΟΣ

ΣΤΡΟΦΗ

Μετ' ὀλίγον πολὺάνδρον θέλει καλεῖ

1295 καθεὶς τὴν πόλιν ταύτην.

ΠΕΙΣΘΕΤΑΙΡΟΣ

Νὰ μᾶς τὰ δώσ' ἡ τύχη!

ΧΟΡΟΣ

Πρὸς τὴν πόλιν μου ἔρωσ κατέχει αὐτούς.

ΠΕΙΣΘΕΤΑΙΡΟΣ (πρὸς τὸν ὑπηρέτην)

Ὅγλήγορα σοὶ λέγω.

ΧΟΡΟΣ

Τί καλὸν δὲν εὐρίσκουν

1300 οἱ ἐδῶ μετοικοῦντες!

Ἄγλαόμορφον χάριν, καὶ πόθον τερπνόν,
 καὶ σοφίαν, καὶ ὄψιν γλυκεῖαν ὁμοῦ
 ἡμέρου ἡσυχίας.

ΠΕΙΣΘΕΤΑΙΡΟΣ (πρὸς τὸν ὑπηρέτην)

Ὡς ζῶον πῶς ὑπηρετεῖς! Ὅλίγον θὰ σαλεύσης;

(1292) Μανῆς ὁ δούλος του, ὃν ἀνωτέρω καλεῖ Μανόδωρον, στ. 661.

(1294) ~~~~~, ~~~, ~~~
 ~~~~~, ~~~ 2.
 ~~~~~, ~~~~~
 ~~~~~, ~~~
 ~~~~~, ~ 2.
 ~~~~~, ~~~~~ 2.
 ~~~~~, ~~~

(1298) Νὰ φέρῃ τοὺς κοφίνους.

ΧΟΡΟΣ

ΑΝΤΙΣΤΡΟΦΗ

- 1305 Τὸ καλάθῃ ἄς φέρουν ἐδῶ τῶν πτερῶν.
 Σὺ ἀργίσε δὲ πάλιν
 καὶ ξυλοφόρτωσέ τον.
 Ἐπειδὴ ὡς γαιθάρως εἶναι βραδύς.

ΠΕΙΣΘΕΤΑΙΡΟΣ

Μανῆς ἂν εἶναι χάχας!

('Ο Μανῆς δίδει τὸ καλάθιον.)

ΧΟΡΟΣ

- 1310 Τὰ πτερὰ δὲ σὺ πρῶτον
 βάλε ταῦτα εἰς τάξιν.
 Μουσικὰ βάλ' ἐδῶ, μαντικὰ βάλ' ἐκεῖ,
 τὰ θαλάσσια πέραν, κ' ἰδὲ γνωστικὰ
 καθένα νὰ πτερώσης.

ΠΕΙΣΘΕΤΑΙΡΟΣ

- 1315 ὦ! μὰ τὸν κοῦκκον εἶσαι ἀνυπόφορος,
 τόσον βραδύς νὰ εἶσαι; τόσον ἄθλιος!

ΠΑΤΡΑΛΟΙΑΣ (ἔρχεται)

Νὰ εἶχ' αἰτὸς ὑψιπέτης γενῆ,
 ἐπὶ ἀτρυγῆτων γλαυκῶν νὰ πετῶ
 κυμάτων εὐρείας λίμνης!

ΠΕΙΣΘΕΤΑΙΡΟΣ

- 1320 Ὁ ἄγγελος δὲν ἦτον δὰ ψευταγγελής.
 Ἴδου μᾶς ἔρχετ' ἕνας ψάλλων ἀετούς.

(1305) υ-υ-,υ-υ-,υ-υ-,υ-υ

(1317—19) υ-υ-,υ-υ-υ-

--,,υ-υ-υ-,υ-υ-

--υ-υ-,υ-υ-

ΠΑΤΡΑΛΟΙΑΣ

Πῶ πῶ!

Τοῦ πετᾶν εἶναι τὶ ἡδονικώτερον;
Ἔγὼ τοὺς νόμους τῶν ὀρνέων ἀγαπῶ.

- 1325 Πετῶ, μανίαν ἔχω διὰ σᾶς, ποθῶ
νὰ ζῶ μαζῆ σας, κ' ἀγαπῶ τοὺς νόμους σας.

ΠΕΙΣΘΕΤΑΙΡΟΣ

Τοὺς ποίους νόμους; ἔχομεν πολλοὺς ἐδῶ.

ΠΑΤΡΑΛΟΙΑΣ

Ὅλους. Πρὸ πάντων πῶς καλὸν τὰ ὀρνεα
νὰ πνίγουν, νὰ δαγκάνουν τοὺς πατέρας των.

ΠΕΙΣΘΕΤΑΙΡΟΣ

- 1330 Καὶ μὰ τὸν Δί' ἀνδρεῖον εἶναι καθ' ἡμᾶς
ὅ,τι πτηνὸν πληγώσῃ τὸν πατέρα του.

ΠΑΤΡΑΛΟΙΑΣ

Ἐδῶ λοιπὸν οἰκήσας, τὸν πατέρα μου
νὰ πνίξω θέλω, καὶ νὰ τὸν διαδεχθῶ.

ΠΕΙΣΘΕΤΑΙΡΟΣ

- 1335 Ἄλλ' εἶναι νόμος τῶν ὀρνέων παλαιὸς,
εἰς κώδικας γραμμένος τοὺς τῶν πελαργῶν
«Ἄφ' οὗ ὁ γέρον πελαργὸς τὰ τέκνα του
εἰς ἡλικίαν θρέψῃ ὥστε νὰ πετοῦν,
νὰ τρέφουν πρέπ' οἱ νέοι τὸν πατέρα των.»

ΠΑΤΡΑΛΟΙΑΣ

- 1340 Πολὺ κερδίξω ἀληθῶς ἐλθὼν ἐδῶ,
ἂν καὶ νὰ βόσκω τὸν πατέρα χρεωστῶ.

ΠΕΙΣΘΕΤΑΙΡΟΣ

Οὐδέν. Ἄφ' οὗ μᾶς ἤλθες, ὦ καλότυχε,
θὰ σὲ πετρώσω, εὔνους, ὄρφανὸν πουλί.
Κακὴν δέ, νέε, δὲν σοὶ δίδω συμβουλήν,

- 1345 ἀλλ' ὅ,τι εἶχον μάθει παῖς κ' ἐγώ. Σὺ μὲν
 μὴ δέρνης τὸν πατέρα, καὶ λαβὼν αὐτὴν
 τὴν πτέρυγα, καὶ τοῦτο τὸ σουβλί λαβὼν,
 καὶ φαντασθεὶς πῶς φέρεις λόφον πετεινοῦ,
 φρούρει, στρατεύου, τρέφου μὲ μισθόν. Ἄς ζῆ
 καὶ ὁ πατὴρ σου. Ἄν δὲ ἦσαι μάχιμος,
 1350 εἰς Θράκην πέτα, καὶ ἐκεῖ πολέμησε.

ΠΑΤΡΑΛΟΪΑΣ

Νομίζω, μὰ τὸν Βάκχον, πῶς ὀρθὰ λαλεῖς.
 Θὰ σὲ ἀκούσω.

ΠΕΙΣΘΕΤΑΙΡΟΣ

Ἔχεις, μὰ τὸν Δία, νοῦν.

ΚΙΝΗΣΙΑΣ (ἔρχεται)

Εἰς τοῦ Ὀλύμπου κορυφᾶς κοῦφα πτερὰ μὲ φέρουν,
 καὶ εἰς ἄλλοτε ἄλλους μελῶν δρόμους πετῶ ...

ΠΕΙΣΘΕΤΑΙΡΟΣ

- 1355 Αὐτὸ τὸ πρᾶγμα θέλει φόρτωμα πτερῶν.

ΚΙΝΗΣΙΑΣ

Τολμηρὸς καὶ ἀτρόμητος
 ὁδὸς νέας ζητῶν.

ΠΕΙΣΘΕΤΑΙΡΟΣ

Χαιρέτω Κινησίας ὁ φλαμούρινος.

Ἐδῶ τί φέρει γύραις ὁ κουλλός σου ποῦς ;

(1350) Εἰς τὴν Θράκην εἶχον οἱ Ἀθηναῖοι πόλεις ἀποίκους «τὰ ἐπὶ Θρά-
 κης» λεγόμενα χωρία.

(1353) Παρωδία τοῦ Ἄνακρέοντος.

~~~~~  
 ~~~~~,~~~~~  
 ~~~~~

Ἵ Κινησίας ἦν διθυραμβικὸς ποιητὴς ἀδόκιμος.

(1356) ~~~~~
 ~~~~~

(1358) Φλαμούρινον (φιλύρινον) τὸν λέγει ὡς κοῦφον. Προσέτι λέγεται ὅτι
 μακρὸς ὢν καὶ ἰσχνός, ἔφερε περιστήθιον ἐκ ξύλου φιλύρας ἵνα μὴ λυγίσῃ.

ΚΙΝΗΣΙΑΣ

1360 Πτηνὸν νὰ γίνω ἤθελα,
καλλίφωνον ἀηδόνι.

ΠΕΙΣΘΚΤΑΙΡΟΣ

Τὰς μελωδίας παῦσε. Λέγε, τί λαλεῖς ;

ΚΙΝΗΣΙΑΣ

Νὰ μὲ πτερώσης θέλω, κ' ἐναέριος
στροφὰς ν' ἀντλήσω νέας εἰς τὰ σύννεφα,
1365 χιονοβόλους καὶ ἀνεμοκλονιστάς.

ΠΕΙΣΘΕΤΑΙΡΟΣ

Στροφὰς λαμβάνει τις ἀπὸ τὰ σύννεφα ;

ΚΙΝΗΣΙΑΣ

Ἡμῶν ἡ τέχνη ἀπὸ τοῦτο κρέματαί.
Τῶν διθυράμβων εἶναι τὰ λαμπρότερα
ἀέρια, ζοφώδη, γαλανόμαυρα,
1370 κ' ὑπόπτερα· θ' ἀκούσης παρευθὺς αὐτά.

ΠΕΙΣΘΕΤΑΙΡΟΣ

*Ὅχι ἐγώ.

ΚΙΝΗΣΙΑΣ

Ναί, μὰ τὸν Ἡρακλέα, σύ.
Θεὰ σὲ ψάλλω τὸν ἀέρα τὸν πλατὺν,
αἰθεροπόρων εἰκόνας πτηνῶν
μακροτραχήλων ὀρνέων.

ΠΕΙΣΘΕΤΑΙΡΟΣ

1375 Σία ὦ !

(1360) — — — — —

— — — — —

(1372—74) Μέτρα ἀδιάφορα, περιεπὴ λυρική.

(1375) Ὡς κελευστής τὸν καλεῖ νὰ παύσῃ τὴν ποιητικὴν του κωπηλασίαν.

[ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΑ ΡΑΓΚΑΒΗ—Τόμ. Ε']

ΚΙΝΗΣΙΑΣ

Ἵπερπηδῶν ὁδοὺς ποντίας
 εἰς ἀνέμων πνοὴν νὰ πετῶ . . .

ΠΕΙΣΘΕΤΑΙΡΟΣ

Θὰ σ' ἀφαιρέσω, μὰ τὸν Δία, τὴν πνοήν.

ΚΙΝΗΣΙΑΣ

1380 Πότε μὲν πρὸς νοτίαν βαδίζων ὁδὸν,
 πότε δὲ πρὸς βορέαν τὸ σῶμα πλανῶν,
 αὐλακα σχίζων αἰθέρος ἀλίμενον.

Καλὰ, ὦ γέρον, ἐσοφίσθησ καὶ σοφά.

ΠΕΙΣΘΕΤΑΙΡΟΣ

Δὲν χαίρεσαι πῶς εἶσαι πτεροκίνητος ;

ΚΙΝΗΣΙΑΣ

1385 Προσβάλλεις οὕτω κυκλιοδιδάσκαλον,
 εἰς τὰς φυλάς τοσοῦτον περιμάχητον ;

ΠΕΙΣΘΕΤΑΙΡΟΣ

Νὰ μείνης θέλεις νὰ διδάξης παρ' ἡμῖν
 εἰς τὸν Λεωτροφίδην τῶν πτηνῶν χορὸν
 φυλῆς τῆς Κεκροπίδος ;

ΚΙΝΗΣΙΑΣ

Μ' εἰρωνεύεσαι.

(1383) Ὁ Πεισθέταιρος τὸν κτυπᾷ.

(1384) Ὁ διδάσκαλος κυκλίων χορῶν. Εἰς τὰς ἐορτὰς αἱ φυλαὶ ἡμιλλῶντο πρὸς ἀλληλάς, προσπαθεῦσαι νὰ ἔχη ἐκάστη τὸν ἄριστον ποιητὴν καὶ χοροδιδάσκαλον.

(1387) Ὁ Λεωτροφίδης, κατὰ τὸν κωμικὸν Ἑρμιππον, ἐν Ἀθηναίῳ, ἦν ἰσχυρότατος καὶ αὐτός. Λέγει λοιπὸν ἡ χορὸν ἔλαφρον ὡς τὸν τοῦ Λεωτροφίδου, ἢ, οὐ χορηγός εἶναι ὁ Λεωτροφίδης, ὡς ὄρνεν ὢν καὶ αὐτός.

(1388) Μετὰ τοῦ θνόματος τοῦ χορηγοῦ ἀνεφέρετο συνῆθως καὶ τὸ τῆς φυλῆς. Εἶπε δὲ ἴσως τὴν Κεκροπίδα, διότι ἡ Κεκροπίς φυλὴ θόναται νὰ ἐληφθῆ ὡς ἡ φυλὴ τῆς Κεκροπίδας, ὁ λαὸς τῶν Ἀθηναίων οὐς εἰρωνεύεται ὡς κούφους.

Πλὴν δὲν θὰ παύσω κ' ἐγὼ, ἤξευρε, ποτὲ,
1390 πρὶν διαδράμω τὸν ἀέρα πτερωθεὶς.

ΣΥΚΟΦΑΝΤΗΣ (έρχεται)

Τίνα τὰ ὄρνε' αὐτά,
ὄχλος ἀκτῆμων,
πτεροποίκιλα,
ὦ μακρόπτερε χελιδῶν, ποικίλη;

ΠΕΙΣΘΕΤΑΙΡΟΣ

1395 Ὅποῖον μέγα ἐξεγείραμεν κακόν!
Ἴδου καὶ ἄλλος μουρμουρίζει κ' ἔρχεται.

ΣΥΚΟΦΑΝΤΗΣ

ὦ μακρόπτερε, ποικίλη καὶ πάλιν!

ΠΕΙΣΘΕΤΑΙΡΟΣ

Εἰς τὸν χιτῶνα φάλλει τὸν διθύραμβον,
κ' ἔχει ἀνάγκην χελιδόνων, καὶ πολλῶν.

ΣΥΚΟΦΑΝΤΗΣ

1400 Ποῖος ἐδῶ πτερόνει ὄσους ἔρχονται;

ΠΕΙΣΘΕΤΑΙΡΟΣ

Ἴδου αὐτός· πλὴν λέγε τί χρειάζεσαι.

ΣΥΚΟΦΑΝΤΗΣ

Πτερὰ, πτερὰ. Μὴ πάλιν μ' ἐπανερωτᾶς.

ΠΕΙΣΘΕΤΑΙΡΟΣ

Εἰς τὴν Πελλήνην θὰ πετάξης παρευθός;

(1391) Ὁ Συκοφάντης λυπεῖται ὅτι τὰ πτηνὰ εἶναι ἀκτῆμονα. Οὗτος ἐκ τῶν πλουσίων ἀποσῆ.

(1398) Ὁ Συκοφάντης ἔχει καμπάλαιον τὸν χιτῶνα. Δι' αὐτὸν φάλλει τὰς χελιδόνας· ἀλλὰ μία χελιδὼν ἔαρ οὐ ποιεῖ, καὶ ἔαρὸς πρὸ πάντων ἔχει ἀνάγκην ὁ κατάρτος χιτῶν.

(1403) Εἰς Πελλήνην τῆς Ἀχαΐας κατεσκευάζοντο παχέται χλαίνας ἢ μανδύαι, καὶ χλαίνην ἔδιδον οἱ Πελλῆνες ἄθλον εἰς τοὺς ἀγῶνας τῶν Ἑρᾶϊων.

ΣΥΚΟΦΑΝΤΗΣ

Διόλου. Κλητῆρ εἶμαι νησιωτικὸς
1405 καὶ συκοφάντης.

ΠΕΙΣΘΕΤΑΙΡΟΣ

Νὰ χαρῆς τὴν τέχνην σου.

ΣΥΚΟΦΑΝΤΗΣ

Κ' ἐριδοθήρας. Θέλω δὲ, πτερὰ λαβῶν,
κλητεύων πέριξ εἰς τὰς πόλεις νὰ πετῶ.

ΠΕΙΣΘΕΤΑΙΡΟΣ

Καὶ μὲ πτερὰ κλητεύεις, τί; καλλίτερα;

ΣΥΚΟΦΑΝΤΗΣ

Ἦχι. Ἄλλ' ὅπως μὴ φοβῶμαι τοὺς ληστὰς,
1410 κ' ἐκείθεν φεύγω πάλιν μὲ τοὺς γερανοὺς,
ὡς ἔρμα δίκας ἱκανὰς κατέπια.

ΠΕΙΣΘΕΤΑΙΡΟΣ

Εἰπέ μ', αὐτὸ τὸ ἔργον σὺ ἐργάζεσαι;

Συκοφαντεῖς τοὺς ξένους νεανίας ὦν;

ΣΥΚΟΦΑΝΤΗΣ

Τί ἄλλο δέ; Νὰ σκάπτω δὲν μ' ἐδίδαξαν.

ΠΕΙΣΘΕΤΑΙΡΟΣ

1415 Ὑπῆρχον ὁμῶς ἄλλα ἔργα σώφρονα
διὰ νὰ ζήσῃ ἄνθρωπος ὅποιός σὺ,
δικαίως πράττων, ὅχι δὲ δικοῦραφῶν.

ΣΥΚΟΦΑΝΤΗΣ

Καλέ μου, πτέρωσέ με, μὴ μὲ νουθετῆς.

ΠΕΙΣΘΕΤΑΙΡΟΣ

Μ' αὐτὰ ποῦ λέγω σὲ πτερῶ.

(1404) Κλητῆρ στελλόμενος νὰ φέρῃ τὰς δικαστικὰς κλήσεις εἰς τοὺς συμ-
μέλους Νησιώτας, οἵτινες ἐν Ἀθήναις ἐδικάζοντο.

ΣΥΚΟΦΑΝΤΗΣ

Μὲ λόγους πῶς

1420 πτερόνεις ἀνδρα; libtool.com.cn

ΠΕΙΣΘΕΤΑΙΡΟΣ

Μὲ τοὺς λόγους ὅλοι των
ἀναπτεροῦνται.

ΣΥΚΟΦΑΝΤΗΣ

Ὅλοι;

ΠΕΙΣΘΕΤΑΙΡΟΣ

Καὶ δὲν ἤκουσας

πατέρας καθ' ἡμέραν λέγοντας αὐτὰ
εἰς τὰ κουρεῖα περὶ τῶν παιδίων των;

1425 «Πῶς τὸν υἱόν μου οὗτος ὁ Διέτρεφής
εἰς ἵπποδρόμῳ ἀνεπτέρωσε λαλῶν!
εἰς τραγωδίαν, λέγει ἄλλος, ὁ υἱὸς
ἀνεπτέρωθη, κ' ἐπετάχθη του ὁ νοῦς.»

ΣΥΚΟΦΑΝΤΗΣ

Λοιπὸν οἱ λόγοι καὶ πτερόνουν.

ΠΕΙΣΘΕΤΑΙΡΟΣ

Βέβαια!

Διὰ τῶν λόγων καὶ ὁ νοῦς ὑψόνεται,

1430 κ' ἐπαίρονται οἱ ἄνδρες. Οὕτω σὲ κ' ἐγὼ
νὰ σὲ πτερώσω χρηστὰ λέγων προσπαθῶ
πρὸς νόμιμόν τι ἔργον.

ΣΥΚΟΦΑΝΤΗΣ

Δὲν τὸ θέλω πλήν.

ΠΕΙΣΘΕΤΑΙΡΟΣ

Καὶ τί θὰ κάμῃς;

(1423) Εἰς τὰ κουρεῖα διέτριβον οἱ ἀργοὶ ἐν Ἀθήναις.

(1424) Περὶ Διέτρεφους Ἰδ. ἀνωτ. στ. 803.

ΣΥΚΟΦΑΝΤΗΣ

Ν' ἀρνηθῶ τὸ γένος μου;

Πρὸς πάππου ἔχω τέχνην νὰ συκοφαντῶ.

- 1435 Πλὴν πτερὰ δὸς μοι καὶ ταχέα κ' ἐλαφρὰ
 γυπῶν ἢ ἱεράκων, ὥστε, ἐγκαλῶν
 τοὺς ξένους, ἅμα γίν' ἡ κλήτευσίς ἐδῶ,
 ὀπίσω πάλιν νὰ πετῶ.

ΠΕΙΣΘΕΤΑΙΡΟΣ

Σὲ ἐννοῶ.

Ὁ ξένος λέγεις νὰ καταδικάζηται

- 1440 ἐδῶ πρὶν ἔτι φθάσῃ.

ΣΥΚΟΦΑΝΤΗΣ

Ναί, μ' ἐνόησας.

ΠΕΙΣΘΕΤΑΙΡΟΣ

Κ' ἐδῶ ἐκεῖνος ἐν ᾧ πλέει, σὺ πετῶν
 ἐκεῖ, ν' ἀρπάξῃς ὅ,τι ἔχει.

ΣΥΚΟΦΑΝΤΗΣ

Μάλιστα.

Νὰ εἶμαι πρέπει σφιντιολόνι.

ΠΕΙΣΘΕΤΑΙΡΟΣ

Ἐννοῶ

- 1445 τὸ σφιντιολόνι· κ' ἔχω, μὰ τὸν Δί', αὐτὰ
 τὰ Κερκυραῖα ὠραιότατα πτερὰ.

ΣΥΚΟΦΑΝΤΗΣ

ὦ δυστυχία! ἔχεις μάλιστα!

ΠΕΙΣΘΕΤΑΙΡΟΣ

Πτερὰ

ποῦ νὰ σὲ κάμουν νὰ καλοστριφογυρνᾷς.

(1343) Βέμβιξ, τὰ διὰ μάλιστα ὑπὸ τῶν παιδίων στρεφόμενον.

(1445) Ἐν εἶδος μαστιγῶν ἰλέγοντο Κερκυραῖκαί. Ἴδε καὶ Θουκ. Δ, 47.

ΣΥΚΟΦΑΝΤΗΣ

ᾠ δυστυχία!

ΠΕΙΣΘΕΤΑΙΡΟΣ

www.libtool.com.cn

Θὰ πετάξης ἀπ' ἐδώ;

Τὸ φύσημα θὰ πάρης, ὦ παγκάκιστε;

1450 Ἐ στρεψοδικοπανουργία σ' ἔφαγε.

Κ' ἡμεῖς, λαβόντες τὰ πτερὰ, ἄς φύγωμεν.

ΧΟΡΟΣ

ΣΤΡΟΦΗ

Εἰς θαυμάσια καὶ νέα καὶ πολλὰ πετάξας,
μεγάλα εἶδα πράγματα.

Δένδρον ἔξω τῆς Καρδίας φύεται ἀλλόκοτον

1455 καὶ θάλλει, ὁ Κλεώνυμος·

εἰς οὐδὲν μὲν χρήσιμον, ἀλλὰ τρέμον κ' ὑψηλόν.

Τὴν μὲν ἀνοιξὶν βλαστάνει καὶ συκοφαντεῖ τὸ δένδρον,

πλὴν τινάζει τὸν χειμῶνα τὰς ἀσπίδας κατὰ γῆς.

Εἶναι δὲ μακρὰν καὶ χώρα, τῆς σκοτίας γείτων,

1460 εἰς τὴν τῶν λύχνων ἔρημον,

ὅπου μετὰ τῶν ἡρώων συνοικοῦν οἱ ἄνθρωποι,

καὶ συνδειπνοῦν, πλὴν τῆς νυκτός·

ὅτι τις καὶ τοὺς ἰδῆ τότε δὲν εἶν' ἀσφαλές.

Ἄν τὴν νύκτ' ἀπαντηθῆ μὲ τὸν ἥρωα Ὀρέστην,

1465 γυμνὸς μένει, κ' ἐκτὸς τούτου καὶ ξυλοφορτόνεται.

(1452—62) —υ—υ,—υ—(υ),—υ—υ,—υ—(—)

—υ—υ,—υ—υ

(1454) Καρδία, πόλις τοῦ Ἑλλησπόντου. Κλεώνυμος ἦν βίβασπις, περὶ οὗ καὶ ἐν Νεφέλαις, κτλ. Διὰ τοῦτα λέγει ἔξω τῆς Καρδίας, αἰνιττόμενας, ἄνευ καρδίας, δειλάς.

(1464) Περὶ τοῦ νυκτοκλέπτου τοῦ φέροντος τὸ ἥρωϊκὸν ὄνομα Ὀρέστης ἴδ. ἄνωτ. στ. 717.

ΠΡΟΜΗΘΕΥΣ (ερχόμενος)

ὦ ἄθλιος! Μὴ τύχη καὶ μ' ἰδῆ ὁ Ζεὺς!
 Πεισθέταιρε, ποῦ εἶσαι;

ΠΕΙΣΘΕΤΑΙΡΟΣ

Αἶ! τί εἶν' αὐτό;

Κουκουλωμένος τ' εἶν' αὐτός;

ΠΡΟΜΗΘΕΥΣ

Βλέπεις ἐμοῦ

θεόν τινα κατόπιν;

ΠΕΙΣΘΕΤΑΙΡΟΣ

Ὅχι· παντελῶς.

1470 Τίς δ' εἶσαι σύ;

ΠΡΟΜΗΘΕΥΣ

Τί ὦρα εἶναι ἄρά γε;

ΠΕΙΣΘΕΤΑΙΡΟΣ

Τί; μετὰ μεσημβρίαν εἶναι καί τι τί.

Ἄλλὰ τίς εἶσαι;

ΠΡΟΜΗΘΕΥΣ

Δειλινὸν ἢ μετ' αὐτό;

ΠΕΙΣΘΕΤΑΙΡΟΣ

ὦ πῶς σ' ἀηδιάζω!

ΠΡΟΜΗΘΕΥΣ

Τί ποιεῖ ὁ Ζεὺς;

Συννεφιάζει, ἢ σκορπᾷ τὰ σύννεφα;

ΠΕΙΣΘΕΤΑΙΡΟΣ

1475 Κλαῦσε καὶ σύ!

ΠΡΟΜΗΘΕΥΣ

ὦ! τώρα ξεσκεπάζομαι.

(1475) Ξεσκεπάζεται διὰ τὴν ἰδίαν ἰδίαν.

ΠΕΙΣΘΕΤΑΙΡΟΣ

Προμηθεῦ φίλε!

www.prometheus.m.cn

Παῦσε, παῦσε, μὴ βοᾷς!

ΠΕΙΣΘΕΤΑΙΡΟΣ

Τί τρέχει;

ΠΡΟΜΗΘΕΥΣ

Μὴ μὲ κάλει, μὴ κατ' ὄνομα.

Μὲ καταστρέφεις ἂν μ' ἰδῆ ὁ Ζεὺς ἐδώ.

Ἄλλ' ὅπως τὰ ἐπάνω πράγματα σ' εἰπῶ,

1480 λάβε καὶ κράτει τὸ σκιαδῖον αὐτὸ

ἐπάνωθέν μου, μὴ μ' ἰδῶσιν οἱ Θεοί.

ΠΕΙΣΘΕΤΑΙΡΟΣ

Φεῦ, φεῦ!

Καλὰ ἐφηῦρες τοῦτο καὶ προμηθικῶς.

Ἔμῃ ἀποκάτω, καὶ μὲ θάρβος λέγε με.

ΠΡΟΜΗΘΕΥΣ

1485 Ἄκουε τώρα.

ΠΕΙΣΘΕΤΑΙΡΟΣ

Λέγε ὡς νὰ ἤκουα.

ΠΡΟΜΗΘΕΥΣ

Ὁ Ζεὺς ἐχάθη.

ΠΕΙΣΘΕΤΑΙΡΟΣ

Ἄπὸ πότ' ἐχάθηκεν;

ΠΡΟΜΗΘΕΥΣ

Ἄφ' ὅτου τὸν ἀέρα κατωκῆσατε.

Δὲν θυσιάζουν ἔκτοτε οἱ ἄνθρωποι

εἰς τοὺς Θεοὺς, καὶ οὔτε κνίσσα τῶν μηρῶν

1490 ἀνέβη πλέον ἀπὸ τότε εἰς ἡμᾶς,

ἀλλ' ὡς εἰς Θεσμοφόρια νηστεύομεν
χωρὶς θυμάτων. Οἱ δὲ βάρβαροι Θεοὶ
καθῶς πεινῶντες τσυρικταὶ Ἰλλυριοί,
θὰ ἐκστρατεύουσιν ἄνωθεν κατὰ Διὸς
1495 ἂν δὲν ἀνοίξῃ, λέγουν, τὸ ἐμπόριον,
ὥστε κομμένα σπλάγχνα νὰ εἰσέρχωνται.

ΠΕΙΣΘΕΤΑΙΡΟΣ

Ἐπάρχουν ἄλλοι βάρβαροι Θεοὶ τινες
ἄνω ἡμῶν;

ΠΡΟΜΗΘΕΥΣ

Βεβαίως εἶναι· κ' ἐξ αὐτῶν
ὁ τοῦ Ἐξηκεστίδου εἶναι πάτριος.

ΠΕΙΣΘΕΤΑΙΡΟΣ

1500 Τῶν δὲ βαρβάρων τούτων Θεῶν τ' ὄνομα
πῶς εἶναι;

ΠΡΟΜΗΘΕΥΣ

Εἶναι Τριβαλλοί.

ΠΕΙΣΘΕΤΑΙΡΟΣ

*Α! ἐνναῶ.

Ἐκ τούτου τὸ σὲ τρίβω τὴν κασίδαν σου.

ΠΡΟΜΗΘΕΥΣ

Ναὶ βέβαια. Σοὶ λέγω πλὴν καὶ ἤξευρε·
ἐδῶ θὰ σ' ἔλθουν περὶ φιλιώσεως

1505 τοῦ Διὸς πρέσβεις καὶ τῶν ἄνω Τριβαλλῶν.
Μὴ συνθηκολογήτε πλὴν ἐὰν ὁ Ζεὺς

(1491) Ἡ ἑορτὴ τῶν Θεσμοφορίων διήρκει πέντε ἡμέρας, ὧν ἡ τρίτη ἦν ἡ μέρα νηστείας.

(1499) Περὶ Ἐξηκεστίδου ὡς ξένου καὶ παρεγγράπτου πολίτου ἴδε στ. 769. Ὁ τῶν γνησίων Ἀθηναίων πάτριος ἢ πατρίος Θεὸς ἦν ὁ Ἀπόλλων.

(1501) Οἱ Τριβαλλοὶ ἦσαν φυλὴ τῆς Μοισίας.

τὸ σκηπτρον δὲν ἀφήσῃ εἰς τὰ ὄρνεα,
 κ' εἰς σὲ τὴν Βασιλείαν εἰς γυναϊκά σου.

www.ΠΕΙΣΘΕΤΑΙΡΟΣ.cn

Τίς εἶν' ἡ Βασιλεία ;

ΠΡΟΜΗΘΕΥΣ

Κόρη εὐμορφη,

1510 ποῦ κεραμεύει τοῦ Διὸς τὸν κεραυνὸν
 καὶ τ' ἄλλα ὄλα, ὡς, βαθεῖαν φρόνησιν,
 καὶ εὐνομίαν, σωφροσύνην, ναύσταθμον,
 καὶ ὕβριν, Κωλακρέτην, καὶ τριώβολα.

ΠΕΙΣΘΕΤΑΙΡΟΣ

Αὐτὴ εἶν' ὁ ταμίας ὄλων ;

ΠΡΟΜΗΘΕΥΣ

Βέβαια.

1515 Ἐὰν τὴν λάβῃς, θὰ τὰ ἔχῃς ὄλ' αὐτά.
 Ἐπίτηδες δὲ ἦλθα νὰ σὲ τὸ εἰπῶ.
 Εἰς τοὺς ἀνθρώπους πάντοτ' εὐνοὺς εἶμ' ἐγώ.

ΠΕΙΣΘΕΤΑΙΡΟΣ

Εἰς σὲ καὶ μόνον χρεωστοῦμεν τὸ ψητόν.

ΠΡΟΜΗΘΕΥΣ

Καθὼς δ' ἠξεύρεις, μισῶ ὄλους τοὺς Θεούς.

ΠΕΙΣΘΕΤΑΙΡΟΣ

1520 Τῷ ὄντι ἦσουν πάντοτε ὀσομισῆς.

ΠΡΟΜΗΘΕΥΣ

Καθαρὸς Τίμων. Τώρα δὲ ἀναχωρῶ.

(1513) Κωλακρέται, τὸ πάλαι οἱ συλλέγοντες καὶ διανέμοντες τὰ ἐκ τῶν
 ὀυσιῶν, μετὰ ταῦτα δὲ οἱ ταμίαι τοῦ δικαστικοῦ μισθοῦ, ὅστις καθ' ἡμέραν
 ἦν τριώβολον.

(1518) Διότι ἔφερε τὸ πῶρ εἰς τὴν γῆν.

(1520) ὀσομισῆς, κυρίως ὁ μισοῦμενος ὑπὸ τῶν Θεῶν.

(1521) Τίμων, ὅστις ἐμίσει Θεοὺς καὶ ἀνθρώπους. Λογκ. Τιμ. 34.

Δὸς τὸ σκιάδι, ὥστε κ' ἂν μ' ἰδῆ ὁ Ζεὺς,
εἰς κανηφόρον νὰ φανῶ πῶς ἔπομμι.

www.libtool.com.cn

ΠΕΙΣΘΕΤΑΙΡΟΣ

Ναί, καὶ τὸν δῖφρον λάβε νὰ διφροφορῆς.

ΧΟΡΟΣ

ΣΤΡΟΦΗ Β'

1525 Εἰς Σκιάποδας δ' ἦν λίμνη, ὅπου ὁ Σωκράτης
ἄλουτος φέρει τὰς ψυχάς.

Καὶ ὁ Πείσανδρος ἐκ' ἤλθε, μήπως εὕρη τὴν ψυχὴν
ποῦ ζωντανὸν τὸν ἔφυγε.

Τῆς καμῆλας τὸ ἀρνὶ εἶχε θῦμα κ' ἔσφαξε,

1530 κ' ὡς ὁ Ὀδυσσεὺς ἀπῆλθε· κ' ἐκ τῶν κάτω τῶ ἀνέβη
πρὸς τὸ αἶμα τῆς καμῆλας Χαιρεφῶν ἢ νυκτερῖς.

ΠΟΣΕΙΔΩΝ, ΤΡΙΒΑΛΛΟΣ, ΗΡΑΚΛΗΣ (ἔρχονται)

ΠΟΣΕΙΔΩΝ

Καὶ τὴν μὲν χώραν Κουκκοσυννερόπολιν
τὴν βλέπεις, ὅπου πρέσβεις ἀπεστάλημεν.

(1523) Ἐν τοῖς Παναθηναίοις εἰς τὰς Κανηφόρους, γυναίκας Ἀθηναίας, φερούσας τὰ ἱερὰ κανᾶ, εἶποντο γυναίκες μέτοικοι, φερούσαι αὐτῶν τὰ σκιάδια καὶ τοὺς δῖφρους.

(1525) Σκιάποδες, μυθικὴ φυλὴ ἐν Λιδύᾳ, κατὰ Κτησίαν (ἐν Ἀρποκρατίωνι), Στράβωνα, Πλίνιον κλ., περὶ τὸν Δυτικὸν Ὀκεανὸν καὶ τὴν κεκαυμένην ζώνην οἰκοῦσα. Εἶχον δὲ πλατεῖς πόδας, καὶ τετραποδητὶ βαδίζοντες, ὅταν ἔκαίντο ὑπὸ τοῦ ἡλίου, ὕψουν τὸν ἕνα πόδα ὡς σκιάδιον. Ἐνταῦθα ὑποτίθεται ὁ Σωκράτης φέρων τὰς ψυχάς, ὡς ἄλλος τις Ἑρμῆς, εἰς τὸν ἄδην, διότι οὗτος διὰ τῆς φιλοσοφίας του εἶχε τὴν ἀξίωσιν τοῦ νὰ ἄγῃ καὶ φέρῃ τὰς ψυχάς.

(1527) Πείσανδρος, δ ἐν Ὀλ. 92, 6' ἐπιχειρήσας τὴν ἀνατροπὴν τῆς δημοκρατίας, καὶ φυγὼν εἰς Δικέλειαν (Θουκ. Η, 65, 68), ὡς δευτέρως δὲ κομμοδούμενος καὶ ὑπὸ Εὐπόλιδος. Διὰ τοῦτο λέγεται καὶ ἐδῶ ὅτι ἡ ψυχὴ ζωντανὸν τὸν ἔφυγε.

(1530) Ὡς ὁ Ὀδυσσεὺς ἐν τῇ Νεκρομντεία. Ὀδύσσεια. Α, 35.

(1531) Χαιρεφῶν, ὁ δπαδὸς τοῦ Σωκράτους. Ἰδ. Νεφ. στ. 105. Τὸν λέγει δ' ἐξερχόμενον ἐκ τοῦ ἄδου διὰ τὸ ἀπαίσιον τῆς ὄψεώς του.

(Πρὸς τὸν Τριβαλλόν)

- Τί κάμνεις; ἐκομβώθης σὺ ἀριστερά;
 1535 Τὸ φρέμα σου δὲν γυρίζεις δεξιά;
 Τί Λαισποδίας εἶσαι, κακορβίζικε!
 Οὐαὶ δημοκρατία, ποῦ μᾶς καταντᾶς,
 οἱ Θεοὶ τοῦτον ὅταν μᾶς χειροτονοῦν!
 1540 Ὅα σιωπήσης; Σκάσε. Ἄλλον παρὰ σέ
 ποτὲ δὲν εἶδα βαρβαρότερον Θεόν.
 Τί θενὰ γίνῃ, Ἡρακλῆ;

ΠΡΑΚΛΗΣ

Τὸ ἤκουσας,
 ὅτι νὰ πνίξω μελετῶ τὸν ἄνθρωπον
 ὅστις ἂν εἶναι ἀποκλείων τοὺς Θεούς.

ΠΟΣΕΙΔΩΝ

- Διὰ συνθήκης πρέσβεις ἐξελέχθημεν,
 1545 καλέ.

ΠΡΑΚΛΗΣ

Θενὰ τὸν πνίξω δι' αὐτὸ διπλᾶ.

ΠΕΙΣΘΕΤΑΙΡΟΣ

Τὸν τυροτρίφτην δός μοι, φέρε σίλφιον,
 καὶ τυρὶ φέρε· ἀναψε τοὺς ἄνθρακας.

ΠΡΑΚΛΗΣ

Ἡμεῖς τὸν ἄνδρα χαιρετῶμεν οἱ Θεοὶ
 καὶ οἱ τρεῖς.

(1534) Ὁ Τριβαλλὸς Θεὸς, ὡς ἀγροτικός, δὲν ἤξεύρει πῶς ἐνδύονται.

(1536) Λαισποδίας, στρατηγὸς Ἀθηναῖος (Θουκ. ΣΤ, 105. Η, 86), ὅστις
κακὰς ἔχων κνήμας, ἐφόρει μακρὰ ἐνδύματα διὰ νὰ τὰς καλύψῃ.(1538) Αἰνίττεται τὴν ἀττικὴν δημοκρατίαν, ἐν ἧ ὁ ὄχλος ἐχειροτόνει καὶ
τοὺς ἀναξιώτερους.(1548) Ὁ Ἡρακλῆς, ὁσφρανεὶς τῆς κνίσσης τοῦ μαγειρείου, τρέπεται πρὸς
ἡπιωτέρους τρόπους.

ΠΕΙΣΘΕΤΑΙΡΟΣ

Ξύνω ἐγὼ σίλφιον ἐδώ.

www.libtool.com.cn ΗΡΑΚΛΗΣ

1550 Τὰ κρέατ' αὐτὰ τ' εἶναι;

ΠΕΙΣΘΕΤΑΙΡΟΣ

ἽΡνιθές τινες

ἔπου κατὰ τοῦ δήμου ἐπανεστήσαν,
καὶ τιμωροῦνται.

ΗΡΑΚΛΗΣ

Καὶ λοιπὸν, πῶς; σίλφιον
ἐπιπασσίζεις;

ΠΕΙΣΘΕΤΑΙΡΟΣ

ἽΩ! καλῶς ἤλθες Ἡρακλῆ!

Τί εἶναι;

ΗΡΑΚΛΗΣ

Ἵμεῖς πρέσβεις παρὰ τῶν Θεῶν

1555 περὶ πολέμου παύσεως ἐρχόμεθα.

ΥΠΗΡΕΤΗΣ

Διόλου λάδι δὲν ὑπάρχ' εἰς τὸ βοῦ.

ΠΕΙΣΘΕΤΑΙΡΟΣ

Νὰ γίνουιν ὅμως πρέπει τὰ πουλιὰ παχειά.

ΗΡΑΚΛΗΣ

Κ' ἡμεῖς μὲν πολεμοῦντες δὲν κερδίζομεν,
καὶ σεῖς δὲ φίλοι τῶν Θεῶν ἂν γίνετε,

1560 βροχῆς νερὸν θὰ ἔχετ' εἰς τὰς βάλτους σας,
κ' ἡμέρας θενὰ ζῆτε ἀλκυονκάς.

Ἵλθομεν περὶ τούτων πληρεξούσιοι.

(1553) Προσποιεῖται ὅτι κατὰ πρῶτον ἐννοεῖ τὴν παρουσίαν του.

(1561) Ἵμέρας ἐντελοῦς εὐδίας, καθ' ἃς φαίνεται ἡ ἀλκυὼν. Αὐτὴν λέγουσιν οὔσαι ἐπὶ τὸν ὅλον τοῦ χειμῶνος.

ΠΕΙΣΘΕΤΑΙΡΟΣ

- Ἄλλ' οὔτε πρῶτα πόλεμον ἤρχισαμεν
 πρὸς σᾶς, καὶ τώρα δὲ ἀκόμη θέλωμεν
 1565 εἰς δίκαιόν τι ἂν συγκατανεύετε,
 πρὸς σᾶς εἰρήνην. Εἶναι δὲ τὸ δίκαιον
 νὰ δώσῃ πάλιν εἰς ἡμᾶς τὰ ὄρνεα
 ὁ Ζεὺς τὸ σκῆπτρον, καὶ φιλιωνόμεθα.
 Λοιπὸν τοὺς πρέσβεις εἰς τὸ γεῦμα προσκαλῶ.

ΗΡΑΚΛΗΣ

- 1570 Αὐτὰ μ' ἀρκοῦσιν. Ἔχετε τὴν ψῆρόν μου.

ΠΟΣΕΙΔΩΝ

Μωρὲ τί; εἶσαι καὶ φαγᾶς κ' ἠλίθιος;
 Τῆς βασιλείας τὸν πατέρα σου στερεῖς;

ΠΕΙΣΘΕΤΑΙΡΟΣ

- Τῷ ὄντι; Δὲν θὰ εἶσθε ἰσχυρότεροι
 σεῖς οἱ Θεοί, ἂν κάτω ἄρχουν ὄρνεα;
 1575 Διότι τώρα κεκρυμμέν' εἰς σύννεφα
 οἱ θνητοὶ σκύπτουν, καὶ πρὸς σᾶς ἐπιορκοῦν.
 Ἄν δὲ συμμάχους ἔχητε τὰ ὄρνεα,
 κ' ὀμνύῃ τις τὸν Δία καὶ τὸν κόρακα,
 ὄρμων ὁ κόραξ ἐπὶ τὸν ἐπίορκον,
 1580 τ' ὀμμάτι του θὰ χύνη μ' ἕνα κτύπημα.

ΠΟΣΕΙΔΩΝ

Καλὰ τὰ λέγεις μὰ τὸν Ποσειδῶν' αὐτὰ.

ΗΡΑΚΛΗΣ

Τῷ ὄντι.

ΠΕΙΣΘΕΤΑΙΡΟΣ (πρὸς τὸν Τριβαλλόν)

Σὺ τί λέγεις δέ;

ΤΡΙΒΑΛΛΟΣ

Ναβαισατρεῦ.

ΠΕΙΣΘΕΤΑΙΡΟΣ

Κ' ἐκεῖνος, βλέπεις, συναινεῖ. Καὶ ἄλλο δὲ
μάθετε ὅτι θὰ σὰς κάμωμεν καλόν.

- 1585 Ἄν ἄνθρωπός τις εἰς Θεὸν ὑποσχεθεὶς
θυσίαν, δὲν τὴν δίδῃ ὁ φιλάργυρος,
πῶς εἶναι λέγων ἀνεξίκακ' οἱ Θεοὶ,
ἡμεῖς καὶ τοῦτο θενά πράττωμεν.

ΠΟΣΕΙΔΩΝ

Καὶ πῶς;

ΠΕΙΣΘΕΤΑΙΡΟΣ

- Ἄν συμπέση νὰ μετράῃ ἀργύριον
1590 αὐτὸς, καὶ ἔταν κάθηται εἰς τὸ λουτρόν,
πετῶν ἰέραξ, θεν' ἀρπάξῃ τὴν τιμὴν
προβάτων δύο, νὰ τὴν φέρ' εἰς τὸν Θεόν.

ΗΡΑΚΛΗΣ

Τὸ σκῆπτρον πάλιν, δίδω ψῆφον, εἰς αὐτοὺς
νὰ δώσωμεν.

ΠΟΣΕΙΔΩΝ

Ἐρώτα καὶ τὸν Τριβαλλόν.

ΗΡΑΚΛΗΣ

- 1595 Αἴ! Τριβαλλέ; θὰ βρέξουν, λέγεις;

ΤΡΙΒΑΛΛΟΣ

Σαύνακα

βακταρικροῦσα.

ΗΡΑΚΛΗΣ

Λέγει, καλὰ εἴπαμεν.

ΠΟΣΕΙΔΩΝ

Ἄν σύμφων' εἴσθε, εἶμαι σύμφωνος κ' ἐγώ.

(1595) Δηλ. θὰ συναινέσης μεθ' ἡμῶν, ἢ θὰ σὲ δειρώμεν;

ΗΡΑΚΛΗΣ (πρὸς τὸν Πεισθέταιρον)

Περὶ τοῦ σκήπτρου συγκατατιθέμεθα.

ΠΕΙΣΘΕΤΑΙΡΟΣ

Εἶναι καὶ ἄλλο ποῦ μᾶς ἦλθεν εἰς τὸν νοῦν.

1600 Ὁ Ζεὺς τὴν Ἥραν νὰ τὴν ἔχη συγχωρῶ·
τὴν κόρην Βασιλείαν θὰ μοὶ δώσῃ πλήν
γυναϊκά μου.

ΠΟΣΕΙΔΩΝ

Δὲν θέλεις τὴν φιλίωσιν.

Ἄς φύγωμεν ὀπίσω.

ΠΕΙΣΘΕΤΑΙΡΟΣ

Ἄδιαφορῶ.

Μάγειρε κάμε τὸ καρύκευμα γλυκί.

ΗΡΑΚΛΗΣ

1605 Ποσειδῶν στάσου, ἄνθρωπε καλότυχε!
Διὰ γυναῖκα θενὰ πολεμήσωμεν;

ΠΟΣΕΙΔΩΝ

Τί δὲ νὰ γίνῃ;

ΗΡΑΚΛΗΣ

Τί; νὰ εἰρηνεύσωμεν.

ΠΟΣΕΙΔΩΝ

Τί; δὲν ἤξεύρεις, δυστυχῆ, πῶς σ' ἀπατοῦν;

Τὸν ἑαυτὸν σου βλάπτεις. Ἄν ὁ Ζεὺς θανῶν

1610 τὴν ἐξουσίαν καταλείπῃ εἰς αὐτοὺς,
πτωχὸς θὰ μείνῃς. Τώρα εἶναι κτῆμά σου
ὅ,τι ἀφήσῃ μετὰ θάνατον ὁ Ζεὺς.

ΠΕΙΣΘΕΤΑΙΡΟΣ

Ἦ δυστυχία! Πονηρὰ σοφίζεται.

(1605) Τὸ γλυκὺ καρύκευμα κατέστησε τὸν λαίμαργον Ἡρακλῆν εὐκολώ-
τερον.

Πλησίασε καὶ ἔχω κάτι νὰ σ' εἰπῶ.

1615 Σὲ ἀπατᾷ ὁ θεῖος, ὦ ταλαίπωρε.

Τῶν πατρικῶν σου δὲν σὲ δίδει ψίχουλον
ὁ νόμος. Εἶσαι νόθος, ὄχι γνήσιος.

ΗΡΑΚΛΗΣ

Νόθος ἐγώ; τί λέγεις;

ΗΕΙΣΘΕΤΑΙΡΟΣ

Μὰ τὸν Δία, σύ.

Ἐκ ξένης εἶσαι γυναικός. Ἡ πῶς ποτὲ
1620 ἢ Ἀθηνᾶ θὰ ἦτον κληρονόμος του,
ἢ κόρη, ἂν γνησίους εἶχεν ἀδελφούς;

ΗΡΑΚΛΗΣ

Νοθεῖα δ' ἂν μοι δώσῃ θνήσκων ὁ πατὴρ
τὰ χρήματα;

ΗΕΙΣΘΕΤΑΙΡΟΣ

Ὁ νόμος δὲν τὸ συγχωρεῖ.

Ὁ Ποσειδῶν, ὁ πρῶτος ἐρεθίζων σε,
1625 θ' ἀμφισβητῆ τὰ πατρικά σου χρήματα,
ἀδελφός λέγων ὅτι εἶναι γνήσιος.

Τὸν νόμον δὲ νὰ σὲ εἰπῶ τοῦ Σόλωνος·

«Οἱ δὲ νόθοι οὐδεμίαν ἔχουσι μετοχὴν τῆς κληρονομίας, ὅταν ὑπάρχωσι παῖδες γνήσιοι. Ἄν δὲ παῖδες γνήσιοι δὲν ὑπάρχωσι, κληρονομοῦσιν οἱ πλησιέστεροι συγγενεῖς.»

(1619) Ὡς νόθος ἐθεωρεῖτο ἐν Ἀθήναις ὁ ἐκ ξένης (μὴ ἀστῆς) γεννηθείς, καὶ δὲν ἐκληρονόμει ὁ τοιοῦτος τὰ πατρῷα. Μεταξὺ δὲ γνησίων αἱ κόραι ἐκληρονόμουσαν μόνον ἐν ἑλλείψει υἱῶν.

(1622) Νοθεῖα, ἡ προῖξ ἦν μόνον ἐδύνατο ν' ἀφήσῃ ὁ πατὴρ εἰς τὸν νόθον, καὶ ἦτις ἦν μέχρι 500 δραχμῶν.

(1627) Τὸ μετὰ τὸν στίχον τοῦτον πεζὸς λόγος, τὸ κείμενον τοῦ νόμου.

ΗΡΑΚΛΗΣ

Λοιπὸν δὲν ἔχω μέρος ἀπὸ τοῦ πατρὸς
τὰ χρήματα; vw.libtool.com.cn

ΠΕΙΣΘΕΤΑΙΡΟΣ

• Δὲν ἔχεις. Ἄλλὰ λέγε μοι·

1630 Σ' εἰσήγαγ' ὁ πατήρ σου εἰς τοὺς φράτορας;

ΗΡΑΚΛΗΣ

Ἦχι, καὶ κάπως ἐπαραξενεύουμουν.

ΠΕΙΣΘΕΤΑΙΡΟΣ

Τί χάσκεις βλέπων πρὸς τὰ ἄνω ἄγρια;
Μ' ἡμᾶς ἂν ἔλθῃς θὰ σὲ κάμω τύραννον,
καὶ τῶν πτηνῶν τὸ γάλα θὰ σὲ δώσωμεν.

ΗΡΑΚΛΗΣ

1635 Θαῤῥῶ καὶ πάλιν δίκαια πῶς ὀμιλεῖς
περὶ τῆς κόρης. Νὰ τὴν λάβῃς συμφωνῶ.

ΠΕΙΣΘΕΤΑΙΡΟΣ

(Πρὸς τὸν Ποσειδῶνα)

Τί λέγεις σύ;

ΠΟΣΕΙΔΩΝ

Ψηφίζω τὸ ἀνάπαλιν.

ΠΕΙΣΘΕΤΑΙΡΟΣ

Τὸ πρᾶγμα μένει εἰς τὸν Τριβαλλόν. Καὶ σύ;

ΤΡΙΒΑΛΛΟΣ

Καλανὶ κοραῦνα μεγάλα βασιλισσαναῦ

1640 τ' ὀρνίθι δίδω.

ΗΡΑΚΛΗΣ

Λέγεις νὰ τὴν δώσωμεν;

(1630) Τὰ γνήσια παιδιά, ἅμκ γεννώμενα, τὰ εἰσήγεν ὁ πατήρ ἢ ὁ ἐπίτροπος τῶν εἰς τοὺς φράτορας, ἢ τὰ μέλη τῆς πατρικῆς φρατρίας. Οἱ νόθοι δὲν εἰσήγοντο, ἢ δὲν ἐγίνοντο δεκτοί.

ΠΟΣΕΙΔΩΝ

Δὲν λέγει, μὰ τὸν Δία, νὰ τὴν δώσωμεν,
τερετερίζει ὡς ἡ χελιδὼν αὐτός.

ΠΕΙΣΘΕΤΑΙΡΟΣ

Εἰς χελιδόνας λέγει νὰ τὴν δώσητε.

ΠΟΣΕΙΔΩΝ

Σεῖς κάμετε συνθήκην, συμφωνήσατε.

1645 Ἄφ' οὗ δ' ὁμοφωνεῖτε, σιωπῶ ἐγώ.

ΗΡΑΚΛΗΣ (πρὸς τὸν Πεισθέταιρον)

Ἵσα μᾶς εἶπες μᾶς ἐφάνησαν δεκτά.

Μ' ἡμᾶς δ' ἀνάβα τώρα εἰς τὸν οὐρανόν,
τὴν Βασιλείαν καὶ τὰ ἄλλα νὰ δεχθῆς.

ΠΕΙΣΘΕΤΑΙΡΟΣ

Λοιπὸν ἐγκαίρως μᾶς ἐσφάγησαν αὐτοὶ

1650 διὰ τοὺς γάμους.

ΗΡΑΚΛΗΣ

Μένω, ἐὰν θέλετε,

τὰ κρέατα νὰ ψήσω, καὶ πηγαίνετε.

ΠΟΣΕΙΔΩΝ

Νὰ ψήσης κρέας; ὦ τῆς λαιμαργίας σου!

Δὲν ἔρχεσαι;

ΗΡΑΚΛΗΣ

Νὰ μείνω θὰ μὲ ἤρρασκε.

ΠΕΙΣΘΕΤΑΙΡΟΣ

Ἔνδυμα γάμου δότε μοι κἀνεὶς ἐδώ. (Ἐξέρχεται.)

ΧΟΡΟΣ

1655 Πρὸς Φανᾶς δ' εἰς τὴν Κλεψύδραν γένος τι πανοὔργον

(1642) Τὸ κείμενον φέρει «εἰ μὴ βαδίξειν», ὅπερ τινὲς διώρθωσαν «εἰ μὴ
6 α β ᾶ ζ ε ι. γ'»

(1655) Ὁ Χορὸς καὶ ἐδώ καὶ ἐν στ. 1525 κλ. ἐξακολουθεῖ λέγων πῶσα

τῶν Ἑγγλωσσογαστόρων ἦν,
 ὅπου σπεύρουσιν καὶ θερίζουσιν μὲ τὰς γλώσσας καὶ τρυ-
 www.libtool.com.cn [γοῦν,

καὶ μὲ τὰ σῦκα τρέφονται.

Γένος δ' ἄλλο βάρβαρον, Γοργίαι καὶ Φίλιπποι.

1660 Κ' ἐκ τῶν Ἑγγλωσσογαστόρων εἶν' ἐκείνων τῶν Φι-
 [λίππων
 ποῦ εἰς Ἀττικὴν ἢ γλῶσσα κόπτεται ξεχωριστά.

ΑΓΓΕΛΟΣ

(Ἐπιστρέφων ἐξ οὐρανῶν)

Ἦ ὑπὲρ πάντα λόγον παντευδαίμονες,
 πτηνῶν ὀρνέων γένος τρισμακάριον,
 τὸν βασιλέα δέχθητ' εἰς τοὺς οἴκους σας.

1665 Προσέρχεται, ὁποῖος οὔτε παμφαῆς
 ἀστὴρ εἰς θόλον λάμπει χρυσαστράπτοντα,
 οὐδὲ ἀκτίνων τοῦ ἡλίου στίλβον φῶς
 τοσοῦτον ποτ' ἀστράπτει, καθὼς ἔρχεται
 κρατῶν γυναῖκα ἀνεκφράστου καλλονῆς,

1670 κεραυνὸν πάλλων, πτηνὸν βέλος τοῦ Διός!

θαυμάσια εἶδε πετῶν, ὡς ἤρξατο ἐν στ. 1452.—Φανὰς πλάττει τόπον ἐκ τοῦ
 Φαίνειν, τὸ ὄποιον ἐσημαίνειν ἐγκαλεῖν. Κλεψύδρα, ἢ ὑπὸ τὴν Ἀκρόπο-
 λιν πηγὴ, καὶ τὸ ὀδάτινον ὠρολόγιον πρὸς δ' ὠμίλουσιν οἱ δικηγόροι καὶ ῥή-
 τορες.

(1658) Τὸ γένος τῶν συκοφαντῶν.

(1659) Γοργίαι δ' Ἀεωνίτινος, ῥήτωρ καὶ διδύσκαλος τῆς ῥητορικῆς. Φίλιπ-
 πος, συκοφάντης, οὗ καὶ ἀλλαχοῦ μνημονεύει ὁ ποιητής.

(1660) Ἑγγλωσσογαστορας, τρεφομένους διὰ τῆς γλώσσης των.

(1661) Τὰς γλώσσας ἐν ταῖς θυσίαις ἐχώριζον ἀπὸ τῶν λοιπῶν μερῶν. (Ἰδ.
 καὶ Ὀμ. Ὀδ. Γ, 341.) Λέγει δὲ ὅτι τοῦτο ἐγένετο ἐξ ἀπερχθείας πρὸς τοὺς
 βαρβάρους ἐκείνους.

Εἰς βάθος κύκλου δ' ἄνωνόμαστος ὄσμη
 προβαίνει· λαμπρὰ θέα! Θυμιάματος
 καπνοῦ πλεκτάνας αὔραι ἐξελίσσουσιν.
 Ἴδου δ' αὐτός. Τῆς Θεᾶς Μούσης
 1675 τὸ στόμα τῶρ' ἄς ἀνοιχθῆ τὸ ἱερόν.

ΧΟΡΟΣ

Ἄνοιγε, πήγαινε, πρόβαινε, πέρασε, περιπετᾶτε
 τὸν μακάριον τύχη μακαριστῆ.
 Φεῦ! τί ὠραιότης! φεῦ! τί καλλονή!
 ὦ μακαριστὸν συνδέσας γάμον εἰς τὴν πόλιν μας!
 1680 ὦ! μεγάλοι, μεγάλ' εὐτυχίαι κοσμοῦν
 τῶν ὀρνέων τὸ γένος ἔλθοῦσ' ἐξ αὐτοῦ.
 Ἄλλὰ σεῖς μ' ὑμεναίους, μ' ὦδᾶς νυμφικᾶς
 προσδεχθῆτε αὐτὸν
 καὶ τὴν νύμφην αὐτοῦ Βασιλείαν.

Ἡμίχορος

1685 Τὴν Ἥραν εἰς Ὀλυμπον
 παρὰ τὸν ὑψίθρονον,
 τὸν μέγιστον τῶν Θεῶν
 αἱ Μοῖραι ἐκοίμιζον
 μ' ὑμεναίους τοιούτους.
 1690 Ὑμῆν ὦ! ὑμέναι' ὦ!

(1671) Βάθος κύκλου λέγει τὸν οὐρανόν.

(1676) ~~,~,~,~,~,~,~,~

~--~--~--~--~

~--~--~--~--~

~--~--~--~--~

~--~--~--~--~ 3.

~--~--~--~--~

~--~--~--~--~

(1685) ~--~--~--~--~ 4. } 2.

~--~--~--~--~

~--~--~--~--~

Ὁ δ' ἔρωσ χρυσόπτερος
καὶ θάλλων διεύθυνεν
ἠνία παλίντονα,
www.libtool.com.cn
παράνυμφος ὦν Διὸς
καὶ τῆς μάκαρος Ἥρας.
Ἵμῆν ᾦ! ὑμέναι' ᾦ!

1695

ΠΕΙΣΘΕΤΑΙΡΟΣ

Μὲ ἀρέσκουσ' οἱ ὕμνοι, μ' ἀρέσκουν ᾠδαί,
μὲ ἀρέσκουσ' οἱ λόγοι. Νῦν δὲ τὰς βροντὰς
τοῦ Διὸς ἐξυμνεῖτε, ποῦ σείουν τὴν γῆν,
τὰς πυρῶδεις ὑμνεῖτε αὐτοῦ ἀστραπάς,
τὴν ἀγρίαν κεραῦνιον φλόγα.

1700

ΧΟΡΟΣ

ᾠ ἄστραπῆς τὸ κατάχρυσον ἔλλαμμα,
ἄφθαρτ' αἰχμῆ τοῦ Διὸς ἢ διάπυρος,
ᾦ ὀμβροφόρ' ὑποχθόνιοι
κρότοι βροντῶν, δι' ὧν οὗτος
σεῖει τὴν γῆν ἐκ θεμέθλων,
ἐνεκα σοῦ ἔχει κράτος,
καὶ τὴν Διὸς βασιλείαν συμπάρεδρον,
ὑμῆν ᾦ, ὑμέναι' ᾦ!

1705

ΠΕΙΣΘΕΤΑΙΡΟΣ

1710 Προπέμπετε τοὺς γάμους,

(1702) --υ,--υ,--υ,--υ 2.

--υ,--υ,--υ

--υ,--υ,--υ 3.

--υ,--υ,--υ,--υ

--υ,--υ,--

(1710—12 καὶ 1713—15) υ--υ,υ--υ

υ--υ,υ--υ

υ--υ,υ--υ,--υ,--υ

ὦ πτεροφόροι σύντροφοι,
εἰς τοῦ Διὸς τὰ δώματα καὶ εἰς τὴν παστάδα μου.

(Πρὸς τὴν Βασιλείαν)
www.libtool.com.cn

Θεά, τὴν χεῖρα τεῖνε,
καὶ κράτει μ' ἀπὸ τὰ πτερὰ,
1715 νὰ συγγορεύσωμεν, κ' ἐγὼ θὰ σὲ σηκόνω· χόρευε.

ΧΟΡΟΣ

Ἄλαλαλαί, ἰὼ παιᾶν,
τῆνελλα καλλίνικος,
ὦ Θεῶν ὑπέρτατε.

(1716—18) Ἄλαλαλαί καὶ τῆνελλα, ἐπιφωνήματα. Τὸ δεύτερον,
ἢ μίμησις τοῦ ἤχου τῆς λύρας. Παρωδία ὕμνου τοῦ Ἀρχιλόχου.

ΠΑΡΟΡΑΜΑΤΑ

www.libtool.com.cn

Σελ.	Στφχ.	Ἄντι	Γράφη
ισ'	24	καὶ εἰς τὰς	κ' εἰς τὰς
κθ'	19	ἐπιφανομένη	ἐπιφουομένη
μδ'	18	«Μοναχὸς	«Μονάχος
ξα'	9	καταρύγω»,	καταφύγω»,
»	29	ἐπιτίτων	ἐπιτρίτων
ξθ'	3	10	8
»	7	12	10
»	11	13	10
»	14	15	12
»	21	19	16
»	27	26	23
»	29	29	26
»	31	τοῦ (σ. 29),	τοῦ χοροῦ (σ. 26),
ο'	2	31	28
»	6	38	34
»	8	39	35
»	11	40	36
»	15	46	41
»	»	46	42
»	19	48	44
»	21	53	48
»	24	54	49
»	25	56	51
»	29	57	53
οα'	1	60	55
»	4	60	55
»	6	62	56
»	13	65	59
28	614	μελλονόμεφου,	νύμφης,
29	627	εἰμή	πλήν τῆ
30	660	κἄν ὑπὸ ἄνδρ'	ὑπ' ἄνδρα κἄν
33	722	εἶσαι	εἶσαι,
39	Σημ.(840)	θεῶν	θηδῶν
46	1004	Πίπτουν, ὦ γέρων	Πίπτουσι, γέρων
56	1519	ἐπὶ τὴν κεφαλὴν	ἐπὶ κεφαλὴν
58	1264	φέρετέ μ' εὐθὺς, φέρετέ με
σεῖς ἀπ' ἐδῶ.	φέρετέ με σεῖς παρευθὺς.

Σελ.	Στίχ.	Ἄντι	Γράφη
63	15	ἰπποδρόμ᾽	ἰπποδρόμι᾽
»	Σημ. (17)	ὄλαι ἀπὸ	ὄλαι αἱ ἀπὸ
84	329	Βόσκου	Βόσκου
»	(ἰν τῆλαι, πρόσθεσ τὴν σημείωσιν:)	(333)	Κατέπινον, οἱ ταῦτα ψάλλοντι.
86	347	αὐτοῦ	αὐτοῦ,
»	348	βίψασσι	βίψασπιν
91	403	κ' ἔμιτ	κ' ἔμιτ,
93	437	δαίρουν	δέρουν
123	893	Βωμολόχος	Βρωμολόγος
148	1278	μὲ	μῆ
154	1403	δὶν	δὲ
171	156	μ' εὐκίνητ' αὐτία διεγείρων	μὲ εὐκίνητ' αὐτία ἐγείρων
208	779	κελαδῆ.	κελαδῆ,
»	780	Χορὸν	χορὸν
229	1085	Σὺ νᾶ	Σὺ· νᾶ
»	Σημ.	(1086)	(1088)
247	26	μου.	μου;
261	243	ἀκούσαντ'	ἀκούσατ',
279	499	πίε'	πί'
288	609	δὶν	δὲ
289	617	Καὶ δὶν	᾽Ω, ναί,
291	653	τί τοῦτο'	τὸ τοῦτο'
292	666	κατεπίεσθητ'	καταπίεσθητ'
296	726	ὄρνειον,	ὄρνιον,
300	796	νᾶ	τᾶ
»	Σημ. 4	πιτάνας,	πυτίνας,
301	821	ἀλλ'	ἔλλ'
302	831	κάρμπω	κάρμπω
305	869	Καλέ,	Καλά·
309	929	Ἐνόει	Ἐνόει
312	964	ὁμοιάζει	ἰμοιάζει
320	1069	φίλη	φυλή
94	Σημ. 3	~~~~~	~~~~~
98	» 1	ἰσόστατον,	χοριαμβικόν,
101	» 1	καταληκτικοί.	καταληκτικοί, ὡς αἱ ἀρχαίαι.
106	» 3	Σωστράτης,	Σωστράτη,
138	» 7	~~~~~	~~~~~
141	» 2	~~~~~	~~~~~

— — — — —

ΠΙΝΑΞ
ΤΩΝ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

	Σελ.
Προόμιον	ε'— οα'
ΣΟΦΟΚΛΕΟΥΣ ΑΝΤΙΓΟΝΗ	1— 60
ΑΡΙΣΤΟΦΑΝΟΥΣ ΝΕΦΕΔΑΙ	63—159
ΑΡΙΣΤΟΦΑΝΟΥΣ ΕΙΡΗΝΗ	163—242
ΑΡΙΣΤΟΦΑΝΟΥΣ ΤΑ ΟΡΝΕΑ	245—360

www.libtool.com.cn

7

Digitized by Google

www.libtool.com.cn

www.libtool.com.cn

743017

www.libtool.com.cn

www.litaoji.com.cn

www.jitool.com.cn

www.walibit.com.cn